

T. C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

59 NUMARALI AMASYA ŞER'İYE SİCİL DEFTERİ'NİN
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(H. 1195-1196)

YAZAR
BÜŞRA KARTAL ÖZGEN

DANIŞMAN
PROF. DR. AYŞE PUL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORDU 2022

ETİK BEYANI

Enstitü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmada; bütün bilgi ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, bu çalışmanın herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir bilimsel çalışma olarak sunmadığımı beyan ederim.

Büşra KARTAL ÖZGEN

ONAY SAYFASI

Büşra KARTAL ÖZGEN tarafından hazırlanan “**59 NUMARALI AMASYA ŞER’İYE SİCİL DEFTERİ’NİN TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ**” başlıklı bu çalışma, 24.06.2022 tarihinde yapılan sınav sonucunda başarılı bulunarak, jürimiz tarafından **YÜKSEK LİSANS tezi** olarak kabul edilmiştir.

Başkan	Unvanı, Adı ve Soyadı Üniversitesi / Fakültesi	İmza
---------------	---	------

Üye	Unvanı, Adı ve Soyadı Üniversitesi / Fakültesi	İmza
------------	---	------

Üye	Unvanı, Adı ve Soyadı Üniversitesi / Fakültesi	İmza
------------	---	------

Üye	Unvanı, Adı ve Soyadı Üniversitesi / Fakültesi	İmza
------------	---	------

Üye	Unvanı, Adı ve Soyadı Üniversitesi / Fakültesi	İmza
------------	---	------

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın konusu ve yazımı aşamasında yapmış olduğu büyük katkılarından dolayı tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Ayşe PUL'a, araştırma ve yazım süresince yardımlarını esirgemeyen Sayın Fatma TÜRK TOKSOY ve eşi Cemal TOKSOY'a, düşe kalka yol aldığım bu süreçte maddi manevi desteklerini esirgemeyen babam Ali KARTAL, annem Hülya KARTAL ve kardeşlerime, bana olan inancıyla her daim yanımda olan eşim Emre ÖZGEN'e teşekkürlerimi sunarım.

Büşra KARTAL ÖZGEN



İÇİNDEKİLER

ETİK BEYANI-----	ii
ONAY SAYFASI-----	iii
TEŞEKKÜR -----	iv
İÇİNDEKİLER-----	v
ÖZET -----	viii
ABSTRACT -----	ix
KISALTMALAR -----	x
TABLolar-----	xiv
GİRİŞ -----	1
1. BÖLÜM-----	2
1.1 OSMANLI HUKUKUNUN GENEL YAPISI-----	2
1.1.1 Şer’î Hukuk -----	4
1.1.1.1 Ehl-i Şer’ Mensuplarından Kadı ve Mahkeme Görevlileri-----	6
1.1.2 Örfî Hukuk -----	9
1.1.2.1 Ehl-i Örf Mensupları ve Taşra Görevlileri -----	11
1.2 ŞER’İYE SİCİLLERİNİN MUHTEVASI-----	13
1.2.1 İ’lâm-----	15
1.2.2 Huccet-----	15
1.2.3 Ma’rûzât: -----	16
1.2.5 Tezkire -----	17
1.2.6 Temessük -----	17
1.2.7 Ferman -----	17
1.2.8 Buyruldu-----	18
1.2.9 Salyâne-----	19
2. BÖLÜM-----	20
2.1 AMASYA’NIN TARİHİ VE COĞRAFİ KONUMU-----	20
2.1.1 Coğrafi Konumu-----	20
2.1.2 Amasya İsmi -----	21

2.1.3 Amasya Tarihi -----	21
2.2 59 NOLU A.Ş.S DEFTERİ'NİN TANITIMI -----	24
2.2.1 59 No'lu A.Ş.S Hüküm Fihristi -----	25
2.2.2 Amasya'ya Bağlı Mahalle ve Köyler-----	33
2.2.2.1 1781-1782 Tarihlerinde Amasya Merkezine Bağlı Mahalleler-----	33
2.2.2.2 Ezine Bazarı Nahiyesi'ne Bağlı Karyeler-----	34
2.2.2.3 Akdağ Nahiyesi'ne Bağlı Karyeler -----	35
2.2.2.4 Hakala Nahiyesi'ne Bağlı Karyeler-----	35
2.2.2.5 Geldigelen Nahiyesi'ne Bağlı Karyeler-----	35
2.3 59 NOLU A.Ş.S BELGE ÖZETLERİ-----	36
3. BÖLÜM-----	71
3.1 59 NOLU A.Ş.S GÖRE AMASYA'NIN SOSYAL VE DİNİ HAYATI -----	71
3.1.1 Aile Hayatı -----	71
3.1.1.1 Nafaka -----	71
3.1.1.2 Mehir-----	72
3.1.1.3 Vasi Tayini -----	73
3.1.1.4 Miras Ve Tereke-----	74
3.1.2 Gayrimüslimler -----	77
3.1.3 Asayiş Durumu -----	78
3.1.4 Amasya'da Kadın ve Erkek İsimleri-----	79
3.1.4.1 Kadın İsimleri;-----	79
3.1.4.2 Erkek İsimleri; -----	79
3.1.5 Seyyidler ve Şerifler -----	79
3.1.6 Hacıbaşlıları-----	80
3.1.7 Dini ve Sosyal Yapılar-----	81
3.1.7.1 Vakıflar -----	81
3.1.7.2 Camiler ve Medreseler -----	82
3.2 İKTİSADİ VE TİCARİ HAYATI -----	83
3.2.1 Vergiler -----	83
3.2.2 Narh -----	85
3.2.3 Enfiye -----	86
3.2.4 Kâlhâne -----	87
3.2.5 Mülk Satışları -----	88

3.2.6 İbrâ ve İskât -----	89
4. BÖLÜM -----	91
59 NOLU AMASYA ŞER'İYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU -----	91
SONUÇ -----	419
KAYNAKÇA -----	421
EKLER -----	428
ÖZGEÇMİŞ -----	494



ÖZET

59 NUMARALI AMASYA ŞER'İYE SİCİL DEFTERİ'NİN TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Şer'îye Sicilleri, şehir tarihçiliği için oldukça önemli bir kaynaktır. Araştırmaya konu olan bölgenin siyasi, idari, ticari, sosyal ve dini alanları hakkında geniş bilgiler vermektedir. Bu bilgilere istinaden geçmişten günümüze değişen mekânsal isimlerin evrimini, şehrin geçim kaynağını, mahkeme kayıtlarında bulunan evlenme, boşanma, mehir ve miras haklarını, borç ve cinayet gibi konuların gün yüzüne çıkmasına olanak sağlamaktadır. Aynı zamanda araştırılan dönemin gelenek, görenek, kültür ve iktisadi taraflarında ele almaktadır.

Yapılan çalışmada 59. Numaralı Amasya Şer'îye Sicil'i incelenmiş ve değerlendirmeye alınmıştır. Başlangıçta Osmanlı hukuku ve şer'îye sicillerin önemi anlatılmış böylece Osmanlı Devleti'nin mahkeme sistemine aşina olarak defteri incelememiz daha doğru olacağı kanısına varılmıştır. Daha sonra Amasya şehrinin tarih sahnesine çıkışı ve coğrafi konumu ele alınarak ardından 59 numaralı A.Ş.S defterinin tanıtımı yapılmıştır. Amasya şehrini ve üzerinde çalışılan defteri tanıdıktan sonra defterin muhtevasına inilerek şehrin H.1195-1196 yıllarında ki sosyal ve iktisadi hayatı, kişiler arası münasebeti ve Payitaht'tan gelen emirler ile yapılan düzenlemeler ele alınmıştır. Son olarak ise 59 Numaralı A.Ş.S'nin transkripsiyonu yazılmıştır.

Çalışmanın sonuna belgelere daha detaylı ulaşılabilmesi amacıyla defterin orijinal sayfaları konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Şer'îye Sicil, mahkeme, Osmanlı, Amasya

ABSTRACT

TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF AMASYA COURT BOOK NO. 59

Court records are a very important resource for urban historiography. It provides comprehensive information about the political, administrative, commercial, social and religious areas of the region that is the subject of the research. According to this information, it examines the evolution of spatial names that have changed from the past to the present, the livelihood of the city, the rights of marriage, divorce, mahr and inheritance in the court records, the tradition, culture and economic side of the period researched with the emergence of issues such as debt and murder.

In the study, the Amasya Court book numbered 59 was examined and evaluated. At the beginning, Ottoman law and the importance of the court book were explained, so it was concluded that it would be more accurate to examine the book by being familiar with the court system of the Ottoman Empire. The emergence of the city of Amasya on the stage of history and its geographical location were discussed and then the Amasya Court Book numbered 59 was introduced. After getting to know the city of Amasya and the notebook studied, the contents of the notebook were examined, and the social and economic life of the city between the years of H.1195-1196, its interpersonal relations and the arrangements made with the orders from the Center were discussed. Finally, the transcription of the Amasya court book numbered 59 was written.

At the end of the study, the original pages of the notebook were included in order to reach the documents in more detail.

Key Words: Court book, court, Ottoman, Amasya

KISALTMALAR

A.Ş.S	Amasya Şer'îye Sicili
M.E.B	Milli Eğitim Bakanlığı
TDVİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TTK	Türk Tarih Kurumu
Çev.	Çeviren
Haz.	Hazırlayan
Ed.	Editör
Bkz.	Bakınız
Vd.	Ve diğerleri
H.	Hicri
C.	Cilt
S.	Sayı
s.	Sayfa
a.g.e	Adı geçen eser
a.g.m	Adı geçen makale

EKLER

EK. 1	428
EK. 2	429
EK. 3	430
EK. 4	431
EK. 5	432
EK. 6	433
EK. 7	434
EK. 8	435
EK. 9	436
EK. 10	437
EK. 11	438
EK. 12	439
EK. 13	440
EK. 14	441
EK. 15	442
EK. 16	443
EK. 17	444
EK. 18	445
EK. 19	446
EK. 20	447
EK. 21	448
EK. 22	449
EK. 23	450
EK. 24	451
EK. 25	452
EK. 26	453
EK. 27	454
EK. 28	455
EK. 29	456
EK. 30	457
EK. 31	458
EK. 32	459

EK. 33.....	460
EK. 34.....	461
EK. 35.....	462
EK. 36.....	463
EK. 37.....	464
EK. 38.....	465
EK. 39.....	466
EK. 40.....	467
EK. 41.....	468
EK. 42.....	469
EK. 43.....	470
EK. 44.....	471
EK. 45.....	472
EK. 46.....	473
EK. 47.....	474
EK. 48.....	475
EK. 49.....	476
EK. 50.....	477
EK. 51.....	478
EK. 52.....	479
EK. 53.....	480
EK. 54.....	481
EK. 55.....	482
EK. 56.....	483
EK. 57.....	484
EK. 58.....	485
EK. 59.....	486
EK. 60.....	487
EK. 61.....	488
EK. 62.....	489
EK. 63.....	490
EK. 64.....	491
EK. 65.....	492



TABLÖLAR

TABLO 1. HÜKÜM FİHRİSTİ.....	33
TABLO 2. MERKEZ MAHALLELER.....	34
TABLO 3. EZİNE BAZAR’I KARYELERİ	34
TABLO 4. AKDAĞ KARYELERİ	35
TABLO 5. HAKALA KARYELERİ	35
TABLO 6. GELDİGELEN KARYELERİ.....	36

GİRİŞ

Osmanlı Devleti kuruluşundan 16. yüzyılın sonuna kadar gaza ve cihat anlayışıyla topraklarını genişletmiş fakat 16.yüzyılın sonundan itibaren kaybedilen savaşlar ekonomik zorluklara neden olmuştur. 59 Numaralı A.Ş.S. defterinin kapsadığı (H.1195-1196) 18. yüzyılda yine savaşların, toprak kayıplarının, vergi artışlarının ve ekonomik buhranın yaşandığı dönemdir. I. Abdülhamit'in saltanatında kaydedilen 59 numaralı A.Ş.S defteri, devrin savaş yıkıntılarının ekonomik boyutunu imdâd-ı seferiyye ve imdâd-ı hazariyye adlı örfî vergilerle kalkındırmaya çalışmıştır.

Şer'î mahkemelerindeki davaların kaydedildiği defterlere şer'îye sicil adı verilmiştir. Bu defterler hem şehir tarihçiliği ve toplumsal tarih bakımından hem de kayıt altına alınan dönemin incelenmesi bakımından oldukça önem taşımaktadır. Kayıtlarda şehrin idari makamlarında bulunan kişilerin görev beratları, ticari hayatı etkileyen bağ, bahçe ve mülk satışları, şehrin asayiş durumunu bildiren cinayet, kavga, darp ve sulh davaları, şehirde yaşayan gayrimüslimlerin Osmanlı topraklarında ki yaşam standartları ve birçok konu aydınlığa çıkmaktadır. Bu bağlamda 59 Numaralı A.Ş.S. defterinin transkripsiyonu ve değerlendirmesi çalışması Amasya gibi tarihin derinliklerinde iz bırakmış bir şehrin literatürüne katkıda bulunacağından titizlikle çalışılmıştır.

Bu çalışmayla birlikte, mahkemeye başvuran kişilerin hangi sebeple kadı huzuruna çıktığı, şehrin yer altı ve yer üstü zenginliklerinin neler olduğu, devletin aldığı vergilerden yola çıkarak hangi mahalleden ne kadar vergi alındığı, mahallelerin hane yapısı, Payitaht ile Amasya arasında ki siyasi bağın tahlili mümkün olmuştur. Belgeler doğrultusunda pazarlarda sürekli bir fiyat hareketliliğinin olmadığı ve idari görevlilerin görev değişimlerinin sıklıkla olmadığı görülmektedir. Bu durumda H.1195-1196 senesinde Amasya'nın iç karartıcı etkileşimlerinin olmadığı anlaşılmaktadır.

Çalışma yapılırken öncelikle 59 numaralı A.Ş.S defteri, daha sonrasında Hüseyin Hüsameddin'in Amasya Tarihi adlı eserinden yola çıkarak şehrin tahlili yapılmıştır. Defter, Milli Kütüphane Arşivi'nden dijital ortamdan fotokopisi alınarak elde edilmiştir.

1. BÖLÜM

1.1 OSMANLI HUKUKUNUN GENEL YAPISI

Osmanlı hukuk sistemi, Türk ve İslam devletlerinin senteziyle meydana gelmesinden dolayı kendine has bir mahiyet gösterir. Devlet geleneklerinden kopmadan kabul ettiği dinin gerekliliğini yerine getirmiş ve kendi döneminin ihtiyaçları doğrultusunda hukuk sistemini geliştirmiştir. İslam hukuku toplumun yapısını, kişiler arası münasebeti, kamu alanlarının kullanımını kısacası toplumu ilgilendiren her hususu bünyesinde toplarken, örfî hukuk devletin değerlerini devam ettirerek Padişah'ın halka karşı tutum ve davranışlarını, idari anlamdaki boşlukları doldurmuştur.¹ Orta Asya Devletleri'nin sentezinden oluşan Türk hukuku örfî yapıyı, İslam dininin öğeleri ise şer'î yapıyı ifade etmektedir. Birbirini tamamlayan bu ikili yapı ahkâm-ı şer'îye ve kavânîn-i örfîyye adıyla da anılmaktadır.²

Halil İnalcık'a göre örfî hukuk kapsamında yasa yapmanın temeli şöyledir;

*"1. Şeriat dışı bir durum, 2. Buna dair yaygın bir adaletin veya kıyasa esas olacak genel bir âdetin varlığı, 3. Hükümdarın iradesi, 4. Genel düzenin gerekliliği"*³ Osman Bey döneminde uygulanan bac vergisi, timar sistemi⁴ açısından devlet yetkililerinin İslam hukuk düzeninin silik kaldığı durumlarda örfî yetkilerini kullanarak yeni yasalar yapmasının ve mevcut düzeni korumasına ilişkin güzel bir örnek olduğu gibi Halil İnalcık'ın kanaatini de haklı çıkarmaktadır.

Osmanlı padişahları her ne kadar yasama, yürütme ve yargıyı ellerinde bulundursalar da şer'î hukuk sistemi padişahın yetkilerini belli ölçüde sınırlamıştır. Özellikle şer'î hukuk başlığında göreceğimiz şeyhülislamlık müessesesinin verdiği kararların padişahın iradesini etkilediği gerçeği yine dinin, devletin işleyişindeki üstünlüğünün bir göstergesidir. Bu konuya verilebilecek en güzel örneklerden biri II. Osman'ın hac meselesidir⁵ ki şer'î hukukun

¹ Arif Sarı, "Osmanlı Hukuku ve Adliye Teşkilatı", *Osmanlı Teşkilat Tarihi*, Edit. Tufan Gündüz,

² Mehmet Akif Aydın, *Osmanlı Hukuku*, İSAM Yayınları, İstanbul 2020, s. 36.

³ Halil İnalcık, *Devlet-i Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar I*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2014, s. 228.

⁴ Nicoara Beldiceanu, XIV. Yüzyıldan XVI. Yüzyıla Osmanlı Devleti'nde Timar, Teori Yayınları, Ankara 1985, s. 26.

⁵ Fatih Yılmaz, *Sultan Genç Osman*, Çanlca Yayınları, İstanbul 2015, s. 76.

üstünlüğünün bariz görüldüğü bir olaydır. Bu bağlamda Osmanlı Devlet teşkilatında padişahın yanında bir Divan heyeti bulunmakla beraber son karar her zaman şer'î kanunlar çerçevesi içerisinde padişaha aitti. Bu bağlamda padişahı en büyük kanun uygulayıcısı olarak ele almak yanlış olmaz.

Osmanlı Devleti'nin şer'î uygulamalara karşı tutumu, tarihçiler arasında görüş ayrılıklarına sebep olmuştur. Bir kısım tarihçiler devletin hukuki yapısında örf, adet, gelenek ve göreneklerin daha kapsamlı olmasından yola çıkarak şer'î hukukun pek yeterli olmadığını savunmuş, bazı tarihçiler devletin bünyesinde Gayrimüslim reayanın da bulunmasından dolayı devletin laik olduğu görüşünde hem fikir olmuş, bir grup tarihçiler ise devletin tam anlamıyla şer'î uygulamalar ile yönetildiğini savunmuştur.⁶ Bu görüşler değerlendirildiğinde aslında hepsinin haklı yanı bulunmakla beraber genel kabul görmüş uygulama şer'î hukuktan yanadır.

Türkler İslamiyet'i kabul ettiğinden bugüne sadece dini vecibelerini yerine getirmekle kalmamış hukuk sistemini de benimsemiştir. Teorik olarak ne kadarı uygulamaya geçti ne kadarı geçmedi başka bir tartışma konusu doğurmaktadır. Bu hukuk sisteminin benimsenmesi İslamiyet ve Arap kültürünün karıştırılmasına da neden olmuştur. Örneğin Arap kültüründe çok eşlilik kabul görmüşken, eski Türklerde tek eşlilik mevcuttu, fakat Türklerin İslamiyet'i kabulü ile birlikte aile birliği içerisinde çok eşlilik görülmeye başlanmıştır. İslamiyet erkeğe zürriyetini devam ettirmesi için nikâhı bulunan eşinden müsaade isteyerek ikinci bir evliliğe izin vermekle birlikte bu evliliklerde eşler arasındaki adalet ve eşitliğe dikkat etmek en temel kuraldı.⁷ Birini diğerinden ayırmak veya ayrıcalık göstermek diğer eşi incittiği takdirde evlilik müessesesinin temeli İslâm'a göre sarsılmaktaydı. Bu değerlendirmeye göre şer'î hukukun her ne kadar Kur'an-ı Kerîm ve Hz. Muhammed'in sünnetlerinden yola çıkılarak inşa edildiği bilinse dahi zamanla doğduğu toprakların kültürü ile iç içe geçtiği görülmektedir.

Osmanlı Devleti fethettiği topraklardaki mevcut hukuk yapısını muhafaza ederek kültürel mirasını korumaya alırdı daha sonra ki zamanlarda kendi hukuk

⁶ Murat Şen, "Osmanlı Hukukunun Yapısı", *Osmanlı Teşkilat*, Edit. Güler Eren, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s. 327.

⁷ Kur'an-ı Kerîm ve Muhtasar Meâli, Nisa Sûresi, Haz. Hayrat Neşriyat, Isparta 2019, 3. Ayet, s.76.

nizamıyla bölgenin mevcut hukuk yapısını bütünleştirmeyi uygun görürdü.⁸ Osmanlı Devlet hukuku içerisinde en çok tartışılan konulardan biri olan örfî hukuk yapısında padişahların ne derece serbest kaldığı veya ulemanın ne ölçüde padişahın iradesini kısıtladığıdır. Padişahın örfen vermiş olduğu kararın şeyhülislam tarafından incelenmesi başta Hammer olmak üzere birçok tarihçi tarafından kaleme alınmıştır.⁹ Şer'î hukuk ve örfî hukuk yapısal olarak birbirinden farklıdır. İslam hukuku siyasi otoriteden uzakta İslam âlimlerinin yorumlamalarıyla Kur'an ve sünnete dayalı olarak bunların yanında icma ve kıyasa dayalı fetvalardan oluşurken örfî hukuk siyasi otoritenin önderliğinde padişah iradesine, geçmişte meydana gelen uygulamalara, adet ve geleneklere dayanmaktadır. Her ne kadar birbirinden farklı oluşum süreçleri olsa dahi ikili sistemde bir ahenk ve uyum söz konusudur. Örfî hukuk, şer'î hukukun hükümlerini ortadan kaldırmak veya değiştirmek için değil, şer'î hukukun vermiş olduğu yetkiler doğrultusunda eksikleri tamamlamak maksadıyla var olmuştur. Örfî hukuktan sorumlu olan görevlilerin medrese eğitimi almış olmaları iki yapının da ana temasını benzer kılmıştır.¹⁰

1.1.1 Şer'î Hukuk

Sözlük anlamı "*bir yöne doğru açılarak uzayıp gitmek, açık olmak; açık hale getirmek*" olan şeriat kelimesi şer' kökünden türemiş olup bu anlam ilerleyen zamanlarda değişmiş ve davranışın yerleşmesi, semavî dinlere göre uyarlanan hüküm anlamına dönüşmüştür.¹¹

Osmanlı Devleti'nin şer'î hukuk sistemi Kur'an ve Sünnete bağlı kalarak oluşturulan fıkıh-fetva kitaplarından yararlanmıştır. Ebussuud Efendi'nin sonuçlandırdığı davlarından yola çıkarak meydana getirdiği Fetva kitabı kendi dönemini aydınlatmakla kalmamış günümüzde Osmanlı hukuk sistemindeki karanlığa da ışık tutmuştur.¹² Padişahlar bu kurumu şeyhülislamın idaresine

⁸ Erol Özbilgen, *Osmanlı Hukuku'nun Yapısı*, Nihal Kitabevi, İstanbul 1985, s. 107.

⁹ Mehmet Akif Aydın, *Osmanlı Hukuku*, s. 91.

¹⁰ Yusuf Halaçoğlu, *Osmanlı Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı*, TTK Yayınları, Ankara 1991, s. 17-18.

¹¹ Talip Türcan, "Şeriat", *TDVİA*, C.38, İstanbul 2010, s. 571.

¹² Ebussuud Efendi Osmanlı Devleti'nin sadece şeyhülislamı değil Osmanlı hukukuna yön veren sultânü'l-müfessirîn vehâtimetü'l-müfessirîn unvanlarıyla anılan ileri gelenlerindendir. Yaşamı boyunca ele aldığı onlarca eser İslam hukukunu analiz etmemize olanak sağladığı gibi kaleme almış olduğu kıymetli bilgilerle boşlukları doldurmamıza vesile olmuştur. Hukuk alanında verdiği Fetâvâ-yı Ebussuud Efendi ve Ma'rûzât adlı eserleri, üzerinde en çok çalışılan veneşredilen

bırakmıştır. Şer’î hukukta eğer ki Kur’an ve sünnet bir hüküm için kesinlik bildirmişse değiştirilemez fakat şeriata bağlı kalmak şartıyla o döneme uygun şekilde düzenlenebilirdi.¹³ Bu yetki sadece şeyhülislama aitti. İslam hukuku Allah’tan başka hüküm verici kimsenin olmadığına ve Hz. Peygamber’in de onun hükümlerini tebliğ etmesi inancına dayalı olarak Kur’an ve sünnete bağlı bir yapıdan meydana gelmiştir. Kur’an İslam dininin temel kaynağı olup Müslümanların hareketlerini düzenleyen ve ahlaki hükümleri bünyesinde barındıran bir kitaptır.¹⁴ Ayrıca Kur’an’da borç, aile, miras, ceza, faiz, zekât, evlilik, mehir, mal paylaşımı, kılık kıyafet gibi sosyal yapıyı düzenleyen birçok ayet vardır. İslam hukukunun temelini oluşturan Kur’an, inananların hem din hem de ahiret hayatını düzenleyen kutsal bir rehberdir. Sünnet ise, Hz. Muhammed’in davranışlarından ve sözlerinden yola çıkarak izlenen yol, örnek alınan hareketler bütünüdür. Şer’î hukukun temelini oluşturan Kur’an’ın yegâne uygulayıcısı olan İslam peygamberinin fiilleri şer’î delillerin ikincisidir.¹⁵ İslam hukukunda açıkça belirtilen hükümler değiştirilemediği gibi ortadan da kaldırılamaz, ancak icma ve kıyas ile değerlendirilebilirdi. İcma toplama, birlik olma, dinle ilgili konularda bütünlük olma anlamına gelmekle beraber¹⁶ İslam hukukunun üçüncü delilidir. Fıkıh âlimlerinin bir araya gelerek ortak benimsenen dinin ve mezhebin sınırlarında hüküm üzerine fikir birliği oluşturmaları olarak karşımıza çıkmaktadır. Şer’î hukukun son delili olan kıyas, örnekleme, benzer iki olayı karşılaştırarak hüküm verme¹⁷ anlamına gelmektedir. Açık bir hükmün bulunmadığı durumlarda fıkıh âlimleri bir araya gelerek daha önce hükmü açıkça verilen olaya kıyasla benzerlikleri bularak ortak karara varıp doğruya ulaşmaya çalışmışlardır.¹⁸ Kur’an ve sünnetin tefsiri dönemin ilmiye sınıfından olan âlimlerince yapıldığından hükümler farklılaşabilir veya zamanın ihtiyacına göre

eserlerindendir. Daha geniş bilgi için bkz. Mehmet Ertuğrul Düzdağ, *Şeyhülislam Ebussuud Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı*, Enderun Kitabevi, İstanbul 1972; Ahmed Akgündüz, *Osmanlı Kanunnameleri Ve Hukuki Tahlilleri*, Fey Yayınları, İstanbul 1990-1994, 7 cilt olan bu eser hem Osmanlı kanunlarını hem de Ebussuud Efendi’nin fetvalarının neşriyatını da ele almıştır.

¹³ Aydın Yetkin, “Osmanlı Devleti’nde Hukuk Devletinin Gelişim Süreci”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.6, S.24, Samsun 2013, s. 383.

¹⁴ Nuri Kahveci, *İslam Aile Hukuku*, Hikmetevi Yayınları, İstanbul 2014, s. 34.

¹⁵ Ömer Nasuhi Bilmen, *Hukuki İslamiyye ve İstılahatı Fıkhiyye Kamusu*, Bilmen Yayınevi, İstanbul 1967, C.1, s. 133.

¹⁶ Şemseddin Sami, *Kâmûs-i Türkî*, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul 2018, s. 66.

¹⁷ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara 2013, s. 596.

¹⁸ Ömer Nasuhi Bilmen, *Hukuki İslamiyye ve İstılahatı Fıkhiyye Kamusu*, C. 1, s. 171.

değişime uğrayabilirdi.¹⁹ Bunlardan kalan boşlukları Padişah örfî yetkisini kullanarak tamamlamakla mükellefti.

Tarih boyunca İslamiyet'i benimsemiş olan devletlerin hukuk sistemini de ona göre düzenlemeleri gerekmiştir. İslam hukuku günlük yaşamı, kişiler arası etkileşimi, kamu otoritesini, aile ve akrabalık ilişkini, miras, evlilik, boşanma ve sosyal ilişkileri, halkın devlete devletin ise halka olan yükümlülüklerini belirleyerek²⁰ ilmi otoritenin mahsulü olmuştur. İslam otoritesinin korunması Şâfi, Mâliki ve İbn Teymiyye gibi fakihler sayesinde olmuştur.²¹ İslam hukukunun kaynaklarına sadık kalarak değişen zamana karşı bu yapıyı korumuşlardır.

İlmiye sınıfı, İslam hukuku açısından önemli kalemelerin bulunduğu bir teşkilattı. Bu sınıf içerisinde şeyhülislam, Anadolu ve Rumeli kazaskerleri, kadılar, hünkâr imamları ve müderrisler bulunmaktaydı.²² Şeyhülislamlık müessesesi Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan önce İslam devletleri içerisinde yer almıştır. Başlıca görevi fetva vermek olan şeyhülislam, kamu alanlarının düzenlenmesi yani reayanın hak ve sorumluluklarının belirlemesinin yanında padişahın iradesini Kur'an ve sünnete dayalı olarak sınırlama yetkisi bulunmaktadır. Şeyhüislamların katledilmesi ve görevden alınması Osmanlı Devleti'nce doğru bulunmadığından bu müesseseye gelen âlimler vefat edinceye kadar veya görevlerinden kendi istekleri doğrultusunda uzaklaşana kadar görevlerinin başında durabilmişlerdir.²³ İslam hukukunun başlıca yapısını oluşturan Ehl-i şer' mensuplarının görevden azl edilmesi veya sürgüne yollanması en katı ceza olmasına karşın nadir de olsa idam cezaları da verilmiştir.²⁴

1.1.1.1 Ehl-i Şer' Mensuplarından Kadı ve Mahkeme Görevlileri

1.1.1.1.1 Kadı

Kaza kökünün failinden meydana gelen kadı kelimesi fıkhen şahıslar arasında meydana gelen problemleri şer'î hükme göre sonuçlandıran görevlilere

¹⁹ Ekrem Buğra Ekinci, *Osmanlı Hukuku*, Arı Sanat Yayınları, İstanbul 2008, s. 102.

²⁰ Mehmet Akif Aydın, *Osmanlı Hukuku*, s. 40.

²¹ Halil İncelik, *Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet*, Eren Yayınları, İstanbul 2005, s. 41.

²² Ümit Kılıç, "İlmiye Teşkilatı", Edit, Tufan Gündüz, *Osmanlı Teşkilat Tarihi*, Grafiker Yayınları, Ankara 2016, s. 280.

²³ Mehmet Ertuğrul Özdağ, *Şeyhülislam Ebussuud Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı*, Enderun Kitabevi, İstanbul 1972, s. 17.

²⁴ Osman Okumuş, Osmanlı Tarihinde Katledilen Şeyhüislamalar, *Sosyal ve Beşer Bilimler Dergisi*, C.5, S.1, Haziran 2013, s. 390

verilen addır.²⁵ Kaza idaresinin başında bulunan kadıların asli görevi mahkemeye başkanlık ederek yargılama hukukunu tesis etmektir. Bu yargılama hukuku kendi bölgelerindeki davalarda geçerli olmakla Osmanlı Devleti'nde çoğu davaya kadılar bakmaktaydı. Çünkü devlet tek hâkimli mahkeme sistemini benimsemişti. Şer'î ve örfî davalara bakan iki ayrı kurum yoktu.²⁶ Kadılar muhakkak yüksek dereceli medrese mezunu olmalıydılar ve bir müddet büyük şehirlerin mahkemelerinde danışmendlik yani stajyerlik yapma zorunlulukları vardı.²⁷

Osman Bey döneminde Karacahisar'ın fethinden sonra şehrin kadılığına atanan Dursun Fakih bilinen ilk Osmanlı kadısı olarak göreve başlamış devlet adına ilk hutbeyi okumuştur.²⁸ Kaynaklarda sıklıkla geçen Çandarlı Kara Halil Hayreddin Paşa, Bilecik'in fethinden sonra Osmanlı Devleti'nin ikinci kadısı olmuş ve yaya teşkilatını nizama sokmuştur.²⁹

Padişah beratı ile atanan kadıların³⁰ azl ve terfi işlemleri kazaskerlere aitti. Anadolu bölgesine atanlar Anadolu Kazaskerinin, Rumeli bölgesine atanlar ise Rumeli Kazaskerinin yükümlülüğü altına girerdi.³¹ Kaza idaresinin başına geçen kadılar idari, mali, mülki ve beledi işlerden sorumluydu. Yargı görevinin yanında merkezle bire bir görüşen idareci konumundaki kadılar Osmanlı pazarlarını inceler ve fiyatları kontrol ederek adeta günümüz zabıta görevi görürdü.³²

59 Numaralı A.Ş.S defterinden elde edilen bilgiler doğrultusunda ifade edilebilir ki kadıların görevleri arasında; vakıfların denetlenmesi, vergilerin toplanması, imam ve hatiplerin tayin edilmesi, akçe ayarlarının denetlenmesi, timarların teşhis edilmesi, devletin sefere çıktığı sırada bölge kadılıklarının ordunun her türlü ihtiyaçlarını gidermek amaçlı planlı bir lojistik hazırlamaları, merkezden gelen emirlerin kadılar tarafından halka izah edilmesi, yetim ve meczupların mallarını tasarruf etme, nafaka miktarı, vasi tayinleri, evlilik

²⁵ Fahrettin Atar, "Kadı", *TDVİA*, C.24, İstanbul 2001, s. 66.

²⁶ Mehmet Akif Aydın, *Osmanlı Hukuku*, s. 152.

²⁷ Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Fakülte Yayınları, Isparta 1997, s. 236.

²⁸ Aşıkpaşazâde, *Osmanoğulları'nın Tarihi*, Haz. Kemal Yavuz-M.A Yekta Saraç, K Kitaplığı, İstanbul 2003, s. 72.

²⁹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti Teşkilatından Kapukulu Ocakları*, TTK Yayınları, Ankara 1984, C.1, s. 5.

³⁰ İlber Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı*, Turhan Kitabevi, Ankara 1994, s. 13.

³¹ İsmail Doğan, "Klasik Dönem Osmanlı Mahkemeleri", *Kafdağı Dergisi*, C.4, S.2, Haziran 2019, s. 204.

³² Mehmet Akif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, Hars Yayıncılık, İstanbul 2005, s. 88.

kurumunu başlatma ve bitirme, miras paylaşımı yapmak ve bölgenin güvenliğini sağlamak gibi görevleri vardı.

Kadılık her açıdan önemli bir kurum olduğundan bu mesleği icra edecek kişilerin belli niteliklere sahip olması gerekirdi. Akli sağlamlığı, ilmi bilgisi, adalet anlayışı ve dini bağlılığı aranan özelliklerin başında gelmekteydi. Şer'î hukuk bilgisinin derin olması, örfî unsurları kavrayabilecek kültüre sahip olması, ahlaki yapısının İslam dinine uygun olması, akıl beden ve ruh sağlığının yerinde olması kadınlarda aranan nitelikler arasında geçmektedir.³³

1.1.1.1.2 Naib

Geçici süreliğine vekâleten aldığı makamı asıl sahibi yerine temsil eden naiblik müessesesi, Hz. Muhammed'den miras kaldığı bilinmektedir. İslam peygamberi makamından uzaklaşacağı vakit yerine muhakkak vekil bırakarak devlet işlerinin duraksamasının önüne geçmiştir.³⁴

Naibler, medrese eğitimi alıp vekil olarak atandıkları bölgelerde gerekli asayiş sağlayabilecek yetkiye sahip ilmiye ricali mensuplarındandır. Kaza idaresinin her türlü yükümlülüğü kadıların sorumluluğunda olduğundan mahkemelerde kadıya yardımcı olarak başta naib olmak üzere ilmiye teşkilatından kâtip, müftü, muhızır gibi görevliler bulunurdu. Naib kadı tarafından atanır ve azledilirdi fakat kadının vefat etmesi veya azledilmesi naibin de azlini gerektirmemekle beraber, bölgeye yeni bir kadı gelene kadar naib her türlü hüküm verebilme yetkisine sahipti.³⁵ Vekâleten devraldığı görevini kadının izni olmadan başka birine devredemezdi.³⁶ Naibler vekil olarak tayin edildikleri yerlerde kadılarla aynı yetkilere sahip olduğundan olay mahalline gider, keşfe çıkar, teftiş eder ve adaleti tesis etmek için hizmet ederdi. Girdikleri davalardan aldıkları harçlar ile hayatlarını idame ederlerdi.³⁷

³³ Fahrettin Atar, *İslam Yargılama Hukukunun Esasları*, İFAV Yayınları, İstanbul 2013, s. 83-84.

³⁴ Casım Avcı, "Naib", *TDVİA*, C.32, İstanbul 2006, s. 311.

³⁵ Yunus Sancak-Emre Kıyak, "Günümüz Türkçesiyle Mecelle'nin On Altıncı Kitabı Kitap'la Kaza", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.22, S.2, Konya 2014, s. 66.

³⁶ Betül Kayar, "Osmanlı Yargı Teşkilatında Naib", *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, S. 2020/1, Ankara 2020, s. 200.

³⁷ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti Teşkilatından Kapukulu Ocakları*, s. 117-118.

1.1.1.1.3 Kâtip

Arapça yazmak olan ketb sözcüğünün faili olan kâtip yazı işiyle memur kimse, yazan, yazıcı anlamına gelmektedir. Mahkemelerde kadıya yardımcı olarak her türlü resmi evraklardan sorumlu olan kâtiplerin³⁸ edebi nesirleri oldukça gelişmiş ve bürokrasi işlerindeki kabiliyetleri üst düzeydi.

Bürokratik yazışmalar kâtiplerin kaleminden çıktığından devletin gizli açık her türlü sırrına hâkim olmuşlardır. Öyle ki sefer esnasında devletin ekonomi işlerini yürütmenin yanında vekâlet, vakıf, arzuhal, ferman, berat, hüccet, ilam gibi belgeler usule bağlı kalınarak kendi has üsluplarınca kâtipler tarafından yazılırdı.³⁹ Belge çeşitlerinin kaleme alındığı kâtiplik müessesesinde hukuk kültürüne sahip olmak ve hukuki kayıtların usullerini bilmek gerekmektedir.

1.1.1.1.4 Muhzır

Davacılar ve davalıları mahkemeye tebliğ eden, huzura getiren kişilere verilen addır.⁴⁰ Muhzırın mahkemeye karşı görevleri arasında; sükûneti sağlamak, mahkemeye çağrılan kişinin direnişi ile karşılaştığında kadının yetkisiyle yanında asker bulundurma, terekelerin kayıtları sırasında malların güvenliğini sağlamak bulunurdu.⁴¹

Muhzırlar kadılar tarafından seçilir, tayin ve azl işlemleri yine kadılar tarafından gerçekleşse de merkezden gelen berat ile göreve başlar, padişah değişikliklerinde cülus bahşişini alarak haklarında bir şikâyet olmadığı müddetçe görevlerine devam ederlerdi.⁴²

1.1.2 Örfî Hukuk

İslam hukukundan kalan boşlukları tamamlamak adına meydana çıkan örfî hukuk, hükümdarın şer'î hukuk çerçevesinden çıkmadan örf ve adetlerden yararlanarak oluşturduğu kanunlarının bütünüdür. Hükümdar kanun yapma yetkisini Yaratıcıdan almıştır. Şöyle ki Nisa Suresi'nde geçen “*Ey iman edenler!*

³⁸ Ebû'l Hasan el-Mâverdî, *El-Ahkâmü's-Sultâniyye*, Çev. Ali Şafak, Bedir Yayınevi, İstanbul 1976, s. 88.

³⁹ M. Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, s. 70.

⁴⁰ M. Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II*, MEB Yayınları, İstanbul 1993, s. 572.

⁴¹ İsmail Doğan, “Klasik Dönem Osmanlı Mahkemeleri”, s. 208.

⁴² Recep Ahışhalı, “Muhzır”, *TDVİA*, C.31, Ankara 2020, s. 85.

Allah'a itaat edin, peygambere itaat edin, sizden olan ulü'l-emre de."⁴³ Ayeti devlet yetkililerinin hukuki kaidelere yön verebileceğini göstermektedir.

Üzerinde çalışılan 59 numaralı A.Ş.S defterindeki hükümler incelendiğinde devlet teşkilatının düzenlenmesi, vergi çeşitleri, arazi kanunları, vakıf ve şer'î hükmün eksik kaldığı davalardaki hususların bilhassa cezaların merkezden gelen fermanlar doğrultusunda örfî hükme göre şekillendiği anlaşılmaktadır.

Ta'zir suçunun şer'î hukukta belirli cezası bulunmadığından devlet yöneticisi tarafından verilen hükme göre dava sonuçlanırdı.⁴⁴ Had ve kısas cezalarının dışında kalan konuların düzenlenmesi idari otoriteye bırakılmıştır. İslam hukukunda mülk sahiplerinin yılda bir vermesi zorunlu olan zekâtın yanında örfî hukukta devletin ihtiyaçlarının giderilmesi adına öşür, cizye ve haraç gibi vergiler de eklenmiştir.⁴⁵ Bunun yanında 59. Numaralı A.Ş.S defterinde geçen hazariye vergileri gibi vergiler de askeri seferlerin sıklaştığı dönemlerde devletin ordunun giderlerini karşılama adına halktan aldığı olağanüstü örfî vergilerden biridir.

Politik ve sosyal meselelerin ihtiyacından doğan örfî hukuk uzun bir süreçte meydana gelmesinin yanı sıra Türk-Moğol kanunlarından ve geleneklerinden esinlenerek zamanın ihtiyacına göre düzenlenmiş ve şer'î hukuka bağlı kaldığından ulema tarafından meşru sayılmış⁴⁶ olsa da İslam hukukunun esaslarına aykırı bir örf-adet her ne kadar toplum yapısına yerleşmiş olsa bile şer'î olarak hukuka kaynaklık edememektedir.⁴⁷

Örfî hukukun kaynağı fermanlar ve kanunnamelerdir. Bu kanunnameler devletin her vilayetine gönderilmekle birlikte kadılar tarafından şer'îye sicil defterine not edilerek yayılma esası gözetilmiştir.⁴⁸

Osmanlı Devleti'nde iki farklı hukuk sistemi olsa da bunlar bir bütün olarak işlendiğinden ikili mahkeme sistemi mevcut değildir. Mahkemelere başkanlık eden kadı, hem şer'î hem de örfî hukuku aynı anda tatbik ederek yargı görevinin

⁴³ Kur'an-ı Kerim ve Muhtasar Meâli, Nisa Sûresi, 59. Ayet, s. 86.

⁴⁴ Esra Yakut, "Tanzimat Dönemi'ne Kadar Osmanlı Hukuku'nda Taziri Gerektiren Suçlar ve Cezaları", *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları Dergisi*, İstanbul 2006, S.2, s. 25.

⁴⁵ Mehmet Akif Aydın, *Osmanlı Hukuku*, s. 61.

⁴⁶ Ekrem Buğra Ekinci, *Osmanlı Hukuku*, s. 174.

⁴⁷ M. Akif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s. 45.

⁴⁸ Mehmet Akif Aydın, "Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi", *Türkler, Yeni Türkiye Yayınları*, Ankara 2002, s. 28.

yanında idari işlerden de sorumlu devlet adamıydı.⁴⁹ Atamaları örfî hukukun yapımcısı padişah tarafından yapılırdı. Yavuz Sultan Selim'in Mısır'ı fethinden sonra İslam halifeliğinin Osmanlı padişahlarına geçmesiyle Osmanlı topraklarının ve cümle Müslümanların başı olan hükümdar yasama, yürütme ve yargı organları tekeline almış bulunmaktaydı. Geniş coğrafyaya sahip olan devlet üçlü sistemi ilerletebilmek adına şer'î görevlilerin yanına Ehl-i örf denilen devlet adamlarını idare teşkilatının yürütülmesi için görevlendirmiştir.

1.1.2.1 Ehl-i Örf Mensupları ve Taşra Görevlileri

1.1.2.1.1 Beylerbeyi

Osmanlı taşra teşkilatının idari ve askeri biriminin en yetkilisi olan beylerbeyi, fetihlerden önce Osmanlı ordusunun başındaki askeri amir vazifesindeyken fetihlerin çoğalması ve yeni eyaletlerin oluşmasıyla idari anlamda yetkileri artmıştı. Beylerbeyinin başlıca görevleri; eyaletin idaresi, sorumlu oldukları bölgeyi ve bölge halkının korunması, askeri nizamın sağlanması, ordu seferlerine katılması, bölge idarecilerinin reayaya karşı zulümlerinin engellemesi, timarların verilmesi, mufassal ve icmal defterlerinin düzenlenmesi, emri altındaki eyalet yetkililerinin tayini ve idari görevlileri toplayarak eyalet divanı oluşturmaktır.⁵⁰

Beylerbeyi divanının kuruluşundaki asıl amaç, halkın şikâyet ve isteklerinin dile getirilmesiydi. Bu divanda halk beylerbeyinin huzuruna çıkarak müşkülünü bizzat kendi dile getirmekteydi. Beylerbeyi halkın şikâyetlerini bağlı bulundukları sancakbeyine veya kadiya bildirerek kişinin şikâyetini gidermeye çalışırdı.⁵¹

Beylerbeyi, sorumlu olduğu eyalette ya devlete ait konak/sarayda yaşar ve görevini oradan ifâ ederdi veya bölgenin ileri gelenlerinin tahsis ettiği yerde yaşardı. Başlangıçta Rumeli beylerbeyi olarak varlık sürdüren birimin yanı sıra

⁴⁹ Halil İnalcık, *Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ*, Çev. Ruşen Sezer, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2009, s. 81.

⁵⁰ Zekeriya Bülbül, *Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi*, Nobel Yayınları, Ankara 2000, s. 125-126.

⁵¹ Özer Ergenç, *Osmanlı Klasik Dönemi Kent Tarihçiliğine Katkı XVI. Yüzyılda Ankara ve Konya*, Ankara Enstitüsü Vakfı, Ankara 1995, s. 65-66.

Anadolu beylerbeyliği de kurulmuş ve fetihlerle birlikte tüm eyaletlerin idare amiri olarak atamaları yapılmıştır.⁵²

1.1.2.1.2 Mütesellim

Sözlük anlamı teslim edilen şeyi almak, kabul etmek⁵³ anlamına gelen mütesellimin görevi, beylerbeyi ve sancakbeyinin olmadığı zamanlarda eyaletten yetkili ve vergileri toplamada görevlendirilen memurdur.⁵⁴ Bu memurlar genellikle yerli halkın ileri gelenlerinden seçilirdi ki vergileri toplarken zorluk çıkaranlar olduğunda geniş kitleye ulaşarak sorunu çözüme kavuşturabilirdi.⁵⁵

Mütesellilerin görev süreleri bazen birkaç ay bazense bir yıl sürmekle beraber Osmanlı'da bozuk düzenin 18. yüzyılda da ilerlemesinin ardından bu kurala uyulmamış ve mütesellimlik belirli ailelerin tekeline girmiş, hem servet sahibi olmuşlar hem de güçlenmişlerdi.⁵⁶ Celali isyanlarının çıkmasıyla bazı mütesellimlerin 16. yüzyılda köy ve kazalara giderek halktan zorla para, yiyecek, hayvan veya kıyafet alıp kanunsuz hareketlere başvurmalarından dolayı devlet kendi memurlarını görevlendiremeyip şehrin ileri gelen güçlü ailelerini bu göreve atayarak düzenli vergi toplanmasını sağlayabiliyordu.⁵⁷

1.1.2.1.3 Subaşı

Şehir muhafızı konumunda olan subaşılar, fethedilen bölgeye kadı ve diğer idari görevliler ile birlikte atanırdı. Ehl-i örf mensubu olan subaşı kanunnamelere göre tayin ve görevlendirilmiştir.⁵⁸ İlk subaşının Osman Bey döneminde tayin edildiği bilinmektedir.

Subaşının görevleri; ferman ve hükümlerin uygulanmasını sağlamak, olası suçları önlemek, suçluları yakalayıp verilen kadı hükümlerini yerine getirmek,

⁵² Aşıkpaşazade, *Osmanoğulları'nın Tarihi*, Haz. Kamil Yavuz-Yekta Saraç, K Kitaplığı Yayınları, İstanbul 2003, s. 590.

⁵³ M. Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II*, s. 639.

⁵⁴ M. Zahit Yıldırım, "Osmanlı'da Mütesellimlik Kurumu ve Karahisar-ı Sâhib ve Konya Mütesellimi Ali Ağâ", *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, C.9, S.1, s. 98.

⁵⁵ Kenan İnan, "Trabzon'da Yönetici Yönetilen İlişkileri (1643-1656)", *Osmanlı Araştırmaları XXIII* Edit. Halil İnalçık-Feridun Emecen vd., İstanbul 2003, s. 34.

⁵⁶ Yücel Özkaya, "XVIII. Yüzyılda Mütesellimlik Müessesesi", *Ankara Üniversitesi Dil Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, C.28, S.3-4, s. 370-372.

⁵⁷ Ali Açık, "Tokat Örneğinde XVII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Sosyal Yapısındaki Buhran", *Türkler*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 644.

⁵⁸ Mücteba İlgüler, "XVII. Yüzyıl Balıkesir Şer'iyye Sicillerine Göre Subaşılık Müessesesi", *Türk Tarih Kongresi V.III, C. II*, s. 1276.

konargöçerlerin vergilerini tahsil etmek, devşirmeleri tespit ettikten sonra deftere kaydetmek, asayişî sağlamak, meyhaneleri denetlemek, kılık kıyafet nizamını kontrol etmek, hayvanların yüklerini teftiş etmek ve şehrin temizliğini denetlemektir.⁵⁹

Eski Türk devletlerinde ordu komutanı olarak görevlendirilen subaşlarının atamaları merkezden yapılırken Osmanlı teşkilatında eyalet idarecileri arasında yer almakla birlikte 16. yüzyıldan sonra beylerbeyi veya sancakbeyi tarafından yapılmıştır.⁶⁰

1.2 ŞER'İYE SİCİLLERİNİN MUHTEVASI

Şer'îye mahkemelerinde tutulan ve günümüze kadar gelmiş olan Şer'îye Sicilleri, Osmanlı hukuk sisteminin en önemli kaynaklarından. Sözlükte; mahkemede tutulan kayıt⁶¹ anlamına gelen sicil kelimesi şer'îye⁶² kelimesiyle birleşince şer'î mahkeme kayıtlarının tutulduğu defter olarak nitelendirilmiş, aynı zamanda kadı sicilleri, mahkeme kayıtları, kadı divanı, sicillât-ı şer'îye⁶³ diye de adlandırılmıştır. Mahkemedeki her türlü işlemlerin yer aldığı bu defterler bizlere Osmanlı Devleti'nin ekonomi ve hukuk sistemleri hakkında geniş bilgiler vermektedir. İlk sicil kaydı Emeviler döneminde Mısır kadısı Süleyman b. İtır'ın daha önceden sonuçlandığı davada çıkan inkârlardan dolayı yeniden hükümlendirilerek kayıt altına alınmıştır.⁶⁴ Osmanlı Devleti'ne ait bilinen en eski sicil kaydı ise 1455 tarihli Bursa şer'îye sicilidir.⁶⁵ Kadılık kurumunun oluşturulmasından bu yana tutulan defterlerin varlığı ileri sürülmekte, fakat günümüze kadar ulaşan ve güncel olarak bilinen en eski kayıt Bursa'ya aittir. Yeni mahkeme sistemlerinin oluşturulmasıyla içeriği daralan siciller 20. yüzyıla kadar varlığını sürdürmüştür.

⁵⁹ Turan Açık, "Osmanlı İmparatorluğunun 17.Yüzyıldaki 'Alacakaranlığından' Bir Kesit: Trabzon Subaşlarının Yerleşmeleri", *Selçuklu Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S.40, Güz 2016, s. 138.

⁶⁰ Konur Alp Demir-Şeniz Anbarlı Bozatay, "Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.6, S.10, Haziran 2014, s. 84.

⁶¹ Şemseddin Sami, *Kâmûs-ı Turkî*, s. 556.

⁶² Şer'îye: Şeriata ait, şeriatla ilgili; şeriata uygun. bkz. Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2013, 30.Basım, s. 1157.

⁶³ Sicillât-ı Şer'îye: Kadıların verdikleri ilâm, hüccet gibi vesikalar aynen geçirilen defterler hakkında kullanılan bir tâbirdir. Bunun yerine yalnız «Sicillât» da denilirdi. bkz. Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü III*, MEB Basımevi, İstanbul 1993, s. 210.

⁶⁴ Mehmet Akif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s. 98.

⁶⁵ Yunus Uğur, "Şer'îye Sicilleri", *TDVİA*, C.39, İstanbul 2010, s. 9.

Şer'îye sicil defterlerinin içeriğinde; merkezden gelen ferman, mektup, berat; beylerbeyi, sancakbeyi, mutasarrıf gibi görevlilerin sorunlarına ve görev değişimine dair yazılan kayıtlar; devlete bağlı kurum ve kuruluşların inşası, onarımı, fiyat listeleri; şehir idaresinde din değiştirenler, evlenme, boşanma, nafaka, miras, vasi tayini, mehir, cinayet, hırsızlık, hastalık, gayrimenkul alım/satım, toprak davaları; çarşı ve pazarda satılan ürünlerin narh listesi, esnafın aldığı maaş; şehirde toplanan yıllık vergiler; ölenlerin mal varlığına dair terekeler; vakıf müesseselerine ait her türlü kayıtlar, şikâyet, arz, dönemin siyasi olaylarını içeren birçok sosyo-kültürel kayıtlar bulunmaktadır.

Uzun ince bir görünüşe sahip olan bu defterler kadı tarafından her davaya getirilir ve kayıt tutulurdu, zira kadıların bu defterleri kaybetmeleri ceza gerektiren bir durumdu. Mahkeme kayıtları yazılırken davaların kronolojik sırasına dikkat edilmiş ve her kaydın sonuna dava tarihi hem rakamla hem de yazı ile yazılmıştır. Kadının cebine sığabilecek boyuttaki bu kayıtlar kalın, mürekkebi günümüze gelebilecek kadar sağlam ve parlaktır.⁶⁶ Kayıtların sayısının artmasıyla belgeler defter haline gelmiş ve dış kapakları karton olma özelliğini taşımıştır.

Defterin iç kısmında en başta Allah'a ve Hz. Muhammed'e övgü kısmı yer alırken daha sonra defteri tutan kadının adı ve vazifeli olduğu yerin adı yazılmıştır. Kadıların hem idari hem de adli görevleri bulunduğundan siciller genellikle iki kısımda ele alınırdı. Bunlardan birinci kısımda sicill-i mahfûz adı verilen nafaka, vasi, evlenme, boşanma, mahalli olaylar, alım-satım gibi olaylar yer alırken; ikinci kısımda sicill-i mahfûz-ı defterlü denilen merkezden gelen ferman, buyruldu, berat kayıtları yer almaktadır.

Bu defterler bizlere coğrafi olarak köy, kaza, şehir, bölge isimleri, askeri bakımdan savaş bölgelerindeki sosyal olayları, savaş zamanı alınan vergileri, esnafın/çiftçinin kazancını, halktan toplanan yıllık vergileri, şehir yönetimindeki görevlilerin maaşları, mimari açıdan medrese, cami, külliye, saray, kale gibi önemli yapıların inşası, tamiri, onarımı, tıp tarihi için kayda alınan hastalıklar bakımından kullanılan ilaçlar gibi birçok kıymetli bilgiler sunarak Osmanlı Devleti'ni daha kapsamlı çalışmamıza ve daha derin daha doğru bilgileri gün yüzüne çıkarmamıza neden olan ana kaynaklardır.

⁶⁶ İsmail Doğan, “Klasik Dönem Osmanlı Mahkemeleri”, s. 210.

1.2.1 İ'lâm

Sözlük anlamı bildirmek, bildirilmek olan i'lâm, mahkemede verilen hüküm ve kararın yazılı olduğu belgedir.⁶⁷ Her i'lâm belgesinde davacının şikâyeti, davalının cevabı ve verilen hükmün hangi gerekçe ile verildiğine dair bilgiler bulunan, altında hâkimin mührünün ve imzasının bulunduğu yazılı kayıtlardır. İ'lâm belgelerini diğer belge türlerinden ayıran en önemli fark, hâkimin verdiği kararın kaleme alınmasıdır.⁶⁸ Bu özelliğiyle hüccet, ma'ruzât, mürâsele gibi diğer belge türlerinden ayrılmaktadır.

59 numaralı Amasya şer'îye sicilindeki i'lâm kayıtları incelendiğinde şu temel özellikler ortaya çıkmaktadır; davacının adresi, adı, baba adı, davanın görüldüğü yer; davalının adı, unvanı ve babasının adı; hâkimin imzası; dava konusu, davalının cevabı varsa def'i; hükmü olundu, kaza olundu, huzur-ı dâî-i devleti alıyyeleridir ki lafıslarının yanı sıra yemine dayalı i'lâm belgelerinde şühûdül halin bulunması şart değildir.

1.2.2 Hüccet

Kelime anlamı senet, vesika, delil olan hüccet şer'î mahkemelerde verilen resmi vesikalardır.⁶⁹ Hüccet iki farklı anlamda kullanılmıştır, birincisi ikrar, yemin, şahitlik gibi hukuki delilleri içerir, ikincisi ise hâkim karşısında davacının ikrarını davalının ise bu ikrarı tasdikini içeren herhangi bir hükmü ihtiva etmeyen belgelere verilen addır ve diğer belgelerden ayrılmasına neden olan en büyük fark şahitlerin sıralanış şeklidir.⁷⁰ Hüccetlerde hâkimin imzası belgenin üst kısmında bulunurken⁷¹ sicillerde yer alan hüccetlerde bu imza bulunmamaktadır. Sadece kadıların şahitliğinde sonradan ortaya çıkabilecek anlaşmazlıklara dair kayda alınan belgelerdir.⁷²

59 numaralı Amasya şer'îye sicilinde bulunan hüccetlerden yola çıkarak içeriğinde; kefalet, nafaka, evlenme, boşanma, mehir, kira, alım/satım, vasiyet,

⁶⁷ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II*, s. 51.

⁶⁸ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, TTK Basımevi, Ankara 1965, s. 108.

⁶⁹ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, s. 445.

⁷⁰ M. Tayyip Gökbilgin, *Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1979, s. 111.

⁷¹ M. Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I*, s. 865.

⁷² Ali Duman, "Kadı Defterleri (Şer'îye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi", *EKEV Akademi Dergisi*, C.11, S.33, 2007, s. 150.

vekâlet, irsaliye, borç, keşif, sulh, köle, rehin, iflas gibi daha çok kazâî olayları barındıran bu belge türlerini ayrıştırmak için ‘gıbbe’s-suâl’, ‘..ma vaka bit-talep ketb olundu’, ‘meclis-i şer’, ‘mahzarında’, ‘takrîr-i kelâm edip’, ‘Biz bu hususa bu vech üzere şâhitleriz, şahadet dahi ederiz deyü her biri edâ-i şahadet eylediklerinde’ gibi ifadeler kullanılmıştır. Sicillerde bulunan hüccet belgeleri genel itibariyle talik şeklinde kaleme alınmıştır.

1.2.3 Ma’rûzât:

Arz olunmuş manasında kullanılan ma’rûz kelimesinin cem’idir. Küçükten büyüğe bildirilen sunulan şeyler⁷³ anlamına gelen ma’rûzât kadıların veya halkın icra makamına arz ettiği idari durumların ele alındığı belgelerdir. Mabeyn Başkâtipliğine yazılan bu ma’rûzâtlar zarfa konulduktan sonra özel bir tül ile sarılır ve icra makamına gönderilirdi.⁷⁴ İ’lâm ve ma’rûzâtları birbirinden ayıran en önemli özellik, ma’rûzâtlarda kadının kararının bulunmamasıdır. Aynı zamanda bu belgeler hüccet gibi hukuki bir olayı içermese de kazâî durumların tespitinde önemli rol oynamaktadır çünkü Kanuni Sultan Süleyman döneminin şeyhülislâmı Ebussuud Efendi hayatı boyunca girdiği mahkeme kararlarını kayıt altına almış ve bu kararların bir tür kanun hükmü taşıması için –ki bu mahkeme kayıtlarında erkeğin akli rahatsızlığı sonucunda kadının boşanma hakkı, kızların evlenirken ailelerinin iznini alma gibi kararlar mevcuttu- Sultan Süleyman’a sunduğu zaman “padişaha arz edilen fetvalar” anlamına gelen ma’rûzât adıyla anılmıştır.⁷⁵

1.2.4 Mürâsele

Arapça’da haberleşmek, mektuplaşmak anlamına gelen mürâsele kadıların kendilerine denk veya daha aşağı makamda bulunanlara yazdığı belgelere verilen addır. Kadılar merkezden gelen bir bildiriye voyvodaya, kethüdaya veya naibe haber etmek için mürâsele yazdığı gibi Anadolu ve Rumeli Kazaskeri tarafından kadı ve naiplerine yazılan resmi emirleri barındıran evraklara da aynı isim verilmektedir.⁷⁶

⁷³ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, s. 672.

⁷⁴ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II*, s. 410.

⁷⁵ Ahmed Akgündüz, “Ma’rûzât”, *TDVİA*, C.28, Ankara 2003, s. 72.

⁷⁶ Ali Duman, “Kadı Defterleri (Şer’îye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları Ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi”, s. 151.

1.2.5 Tezkire

Sözlükte “anma, anılma” manasına gelen zikr kelimesinden türeyen tezkire Osmanlı bürokrasisinde çeşitli konular üzerinden kaleme alınan ve konuyu özet şekilde açıklayan belgelerdir.⁷⁷ Konunun teferruatına girmeden sade ve açık şekilde kaleme alınan tezkireler aynı şehir veya kasabada bulunan resmi dairelerin ve halkın birbirine yazdıkları yazılara tezkire denmektedir. Üstten asta ya da aynı seviyede bulunan makamlarca karşılıklı kaleme alınan yazılardır.

Birçok farklı isimle anılan tezkirenin çeşitleri şunlardır; padişah adına tanzim edilenlere tezkire-i ma'rûza, sadrazam tarafından resmi dairelere gönderilen yazılara tezkire-i sâmiyye, nezaretler ve şeyhülislam tarafından kaleme alınanlara tezkire-i aliyye, divanda kaleme alınanlara emir tezkiresi, imparatorluk topraklarında seyahat edenlere verilen mürur tezkiresi, maliyeden verilenlere ise tahvil tezkiresi denmektedir.⁷⁸

1.2.6 Temessük

Kelime manası tutunmak, sarılmak olan temessük mesk kelimesinden türemiş ve diplomatik dilde borç senedi anlamında kullanılıştır.⁷⁹ Bu belge türleri borcun ödenmesi, bir şeyin teslim edilmesi veya teslim alınması gibi durumlarda verilen belgeyi ifade etmektedir. Muahede ve sulhname gibi devlet tarafından verilen mühürlü belgeler, karşılıklı olarak alınıp verilen temessükler⁸⁰ vakıf ve miri arazi konusunda taraflar arasında anlaşmazlıkları önlemek amacıyla hem sicile kaydedilen hem de taraflara verilen belgelerdir. Tasarruf vesikası anlamına gelen temessük Tanzimat'tan sonra tapu kelimesiyle anılmıştır.⁸¹

1.2.7 Ferman

Bir kararın icrasına verilen emir buyruk anlamına gelen ferman⁸² padişah tarafından kaleme alınan yazılı emirlerdir.⁸³ Padişah icra kurumunun başı olarak İslâm hukukunun tanımış olduğu yasama yetkisine dayanarak verdiği emirleri

⁷⁷ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili*, TTK Yayınları, Ankara 2018, s. 245.

⁷⁸ Mübahat S. Kutukoğlu, “Tezkire”, *TDVİA*, C.41, İstanbul 2012, s. 73-74.

⁷⁹ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili*, s. 281.

⁸⁰ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü III*, s. 453.

⁸¹ M. Z. Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü III*, s. 453.

⁸² Şemseddin Sami, *Kâmûs-ı Turkî*, s. 771.

⁸³ Ferit Develioğlu, *a.g.e.*, s. 298.

konu alan fermanlar şer'îye sicillerinde “Evâmir veya Ferâmin”⁸⁴ adıyla zikredilen belge türüdür. Padişah ihtilaflı bir meselede görüşünü dile getirmek için ferman yazdığı gibi Divân-ı Hümâyûn’dan çıkan kararları kadılarına bildirmek suretiyle veya kaidelerin tanzimi üzerine de yazmaktaydı. Osmanlı Devleti’nde görev beraatleri de fermanlarla bildirilirdi. Kadı, mutasarrıf, hatip, imam, sadrazam ve kazasker gibi görevlilerin ataması bizzat padişah tarafından yapılır ve görev beratı olarak kayıtlara geçerdi. 59 numaralı Amasya şer'îye sicilinde kalhanelerin ve enfiyelerin tanzimine dair örnek fermanlar mevcutken görev beratı ile ilgili de bir hayli kayıt bulunmaktadır.

ferman kelimesi, İslamiyet’in kabulünden sonra İlhanlı Devleti tarafından kullanılmış ve Osmanlı Devleti’ne miras kalmıştır. M. Zeki Pakalın eserinde; *“Ferman kelimesini tamamiyle benimsiyen Osmanlılar da bu kelimenin resmî mânası her hangi bir iş hakkında padişahın alamet-i şerife denilen tuğralı emri demektir. Bu emre hükümdardan sâdır olduğu için ferman-ı hümayun, ferman-ı şerif denilirdi.”* açıklamada görüldüğü üzere fermanlar padişahın tuğrasını içermekte, fakat sicillere kaydedilen fermanlarda tuğra yoktur. Bunun sebebi sicil kayıtları fermanın aslı değil kopyası olmasından kaynaklıdır.

Fermanların belli başlı rükünleri vardır bunlar; ferman kelimesinin kullanılması, gönderildiği makamı belirten elkab kısmı, şahsın adı ve makamına göre yazılan dua, fermanın yazılma sebebi olan nakil –ki bu kısım konunun önemine göre uzun veya kısa olabilirdi-, padişahın kararıyla yapılması gerekenlerin yazıldığı emir rüknü, emrin yerine getirilmemesi durumunda cezai işlemlerin yer aldığı te’kit ve son olarak fermanın yazı ile yazıldığı tarih atılırdı.⁸⁵

1.2.8 Buyruldu

Osmanlı bürokrasisinde yüksek makamların kendilerinden daha aşağı görevlilere gönderdikleri emirleri içeren bir terimdir.⁸⁶ Dünyevi meselelerde sadrazam, mali işlerde defterdar ve şer’î davalarda ise kazaskerlere yetki verilerek kanuni tanzimlerin icrasını denetleyebilirlerdi. Padişahın mutlak vekili sayılan sadrazam yine padişahın emirlerine dayanarak birtakım hususları kadılarına

⁸⁴ Ali Duman, “Kadı Defterleri (Şer’îye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları Ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi”, s. 152.

⁸⁵ Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili*, s. 99.

⁸⁶ Mübahat S. Kütükoğlu, “Buyruldu”, *TDVİA*, C.6, İstanbul 1992, s. 478.

bildirmekle mükellef olduğu gibi kazaskerlerde kadı tayinleri hakkında buyruldu yazabilmekteydi.⁸⁷ Zira önemli üst rütbeli kadılar dışındaki tayinleri kazaskerler yapmaktaydı.

Fermanlarda olduğu gibi buyrulularda da her makama ait özel elkaflar mevcuttu. Önceden vezirler ve beylerbeyleri yazdıkları buyrululara tuğra çekebiliyorlardı, fermanlarda padişah tuğrasını belgenin ortasına çekerken, memurlar belgenin sağ köşesine imza mahiyetindeki bu tuğraları çekerdi.⁸⁸ Başlarda açık ve okunaklı şekilde yazılan buyrulular sonraları okunması mümkün olmayan belge çeşitleri arasına girmiştir.⁸⁹

1.2.9 Salyâne

Osmanlı mali teşkilatında görevli olan kişilere yapılan yıllık ödemeler ve taşra teşkilatında eyaletlerden toplanan yıllık vergiler için kullanılan bir terimdir. Salyâneli eyaletlerde vergiler toplanır, mahalli giderler ve eyaletlerdeki beylerbeyi, sancakbeyi gibi görevlilerin maaşları çıkarılarak kalanı doğrudan hazineye aktarılırdı.⁹⁰ Başlarda salyâneli eyaletler; Mısır, Tunus, Cezayir, Bağdat, Yemen, Habeş, Basra, Lahsa ve Trablusgarp⁹¹ olmasına rağmen gittikçe bu sayı çoğalmıştır.

59 numaralı Amasya şer'îye sicili incelendiğinde çok sayıda salyâne kaydına rastlanılmıştır. Görüldüğü üzere 18. yüzyılda salyâneye bağlı eyaletler yukarıda ismi zikredilen yerlerden ibaret değildi. Bahsi geçen şer'îye sicilinde mali baskıların artması sonucu imdâd-ı seferiyye ve imdâd-ı hazariyye adıyla savaş zamanlarında sefer harcamalarına, barış zamanında ise hazinedeki açığı kapatmak adına alınan vergi de salyâne kayıtlarına yazılmıştır. Başlarda yılda bir kez alınan eyâlet vergileri bahsi geçen 59 numaralı A.Ş.S defterinde altı ayda bir olmak üzere yılda iki defa Rûz-ı Hızır'da ve Rûz-ı Kasım'da alınmıştır

⁸⁷ Ahmed Akgündüz, "İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'îye Mahkemeleri ve Şer'îye Sicilleri", *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, S.14, 2009, s. 46.

⁸⁸ M. Z. Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri Ve Terimleri Sözlüğü I*, s. 249.

⁸⁹ Mübahat S. Kütükoğlu, "Buyruldu", s. 480.

⁹⁰ Zekerîya Bülbul, a.g.e, s. 126.

⁹¹ M. Z. Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri Ve Terimleri Sözlüğü III*, s. 111.

2. BÖLÜM

2.1 AMASYA’NIN TARİHİ VE COĞRAFİ KONUMU

2.1.1 Coğrafi Konumu

Karadeniz’in iç kesimlerinde bulunan Amasya şehri, deniz seviyesinden 400 metre yükseklikte, iki tarafı yüksek dağlarla çevrili oldukça dar bir vadiye kurulmuştur. Amasya, Karadeniz’i ve iç kesimleri birbirinden ayıran sıra dağların eteklerinde bulunmaktadır bu sebeple iklimi iç Anadolu bölgesinin iklimi ile benzerlik göstermektedir.⁹² Şehrin içinden geçen Yeşilırmak Nehri’nin kuzeyinde mağaralar, kral mezarları ve kaleler bulunurken, güneyi daha düz olduğundan genellikle yerleşim bu kısımda toplanmıştır. Şehir, Samsun, Tokat, Yozgat ve Çorum illerinin ortasında bulunmaktadır. Şehrin tam ortasından geçen Yeşilırmak adeta Amasya’yı ikiye bölmüştür. Yeşilırmak, Kırklar Dağı’nın güneyinden, Ferhat kayası, Zincirli kaya ve Lokman Dağı’nın kuzeyinden geçerek şehrin yer aldığı vadiyi oluşturmaktadır. Antik çağlarda İris adı ile anılan Yeşilırmak için, Nehr-i Amas, Nehr-i Amis isimleri de bir zamanlar kullanılmıştır.⁹³ Yer yer kayalar oyularak Antik çağlarda şehre içme suyu getirilmeye çalışılmış ve böylece günümüze Ferhat ile Şirin efsanesi süre gelmiştir. Şehrin sulak olması toprakların verimliliğini arttırmış ve böylelikle zengin tarım arazilerine sahip olunmuştur. Bu tarım arazileri, hem Yeşilırmak hem de diğer ırmaklardan ve dağlardan gelen sularla sulanmaktadır.

Kale şehri olan Amasya’nın asıl yerleşim yeri sur içi olmasına karşın zamanla nüfus artışıyla birlikte kalenin eteklerine yayılmalar göstererek açık şehir halini almıştır.⁹⁴ Türklerin Amasya’yı henüz fethetmediği dönemde şehrin kale içinde küçük bir yer olduğu, kale dışındaki ilk yerleşimin zamanla Yeşilırmak’ın güneyine doğru ilerlediği bilinmektedir.⁹⁵

⁹² İlhan Şahin-Feridun Emecen, “Amasya”, *TDVİA*, C.1, İstanbul 1991, s. 1.

⁹³ Amasya Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, *Kentleşme ve Mekânsal İnceleme Raporu*-2013, s. 12.

⁹⁴ Sibel Kavaklı Kundakçı, *XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Amasya*, Hiperlink Yayınları, İstanbul 2016, s. 60.

⁹⁵ Strabon, *Antik Anadolu Coğrafyası (Geographika: XII-XIII-XIV)*, Çev. Adnan Pekman, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul 2000, s. 50-51.

2.1.2 Amasya İsmi

Şehrin adının nereden geldiği bilinmemekle beraber, kökeni ile ilgili birçok rivayet mevcuttur. Amasya isminin ilk defa Hitit dönemine ait yazıtlarda Hakmiş olarak geçmesi ve bunu dışında Amaseia, Amassia, Amasseias gibi isimlere Amasya Müzesi'ndeki sikkelerin üzerinde rastlanması⁹⁶ Amas veya Amis adında bir hükümdarın şehri kurduğu düşüncesini oluşturmuştur.

Bir rivayete göre Amasya ismi önceleri, Amazus, Amizus, Amisa, Masa, Amazis olarak, ilerleyen zamanlarda ise kelimenin sonundaki eklerin düşüşmesiyle Amas, Amis, Amaz şeklinde kısaltıldığı, başka bir rivayete göreyse Amasya'da çok fazla elmas bulunduğundan şehrin adının Elmasya olduğu günümüze gelene kadar Amasya olarak dönüştüğü düşüncesidir.⁹⁷

Türklerin Amasya'ya girmesinden sonra şehrin adı Medinetü'l-hükemâ, Bağdâdu'r-Rum, Ermeniyye-i Kübra, Kubbetü'l-Ulema, Türbetü'l-Evliya, Darü'l-Fütûh, Kasrû's-Selâtin, Darü'l-İz isimleriyle anılmıştır.⁹⁸

2.1.3 Amasya Tarihi

Yapılan kazı çalışmaları Amasya'nın tarihini Kalkolitik ve Erken Tunç devrine, buradan Hatti'lere kadar götürmektedir.⁹⁹ Hüseyin Hüsameddin eserinde Amasya şehrinin Hitit kralı Amas döneminde yaptırıldığını, daha sonra Karsan zamanında tamir ettirildiğini, İli Han vefat ettiğinde oğlu Barum Han'ın Amasya şehrinin başına geçtiğini, hatta Rum kelimesinin aslından kökenlerinin Barum ismine dayandığı bilgisini vermiştir.¹⁰⁰

Amasya kalesinde bulunan seramik yapılar Friglerin M.Ö 750 yılından sonra burada ikamet ettiğini göstermektedir.¹⁰¹ Hititlerin yıkılmasından sonra şehre Frigler'in hâkim olduğu Amasya Müzesi'nde bulunan Frig dönemine ait yapıtlardan anlaşılmaktadır. Frigler'den sonra sırasıyla Kimmerler, Lidyalılar, Med-Persler, Pontuslular, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlılar şehre

⁹⁶ Amasya Valiliği, *Tacın Gizemli Şehri Amasya*, Amasya 2003, s. 13.

⁹⁷ Osman Fevzi Olcay, *Amasya Şehri*, Amasya Belediyesi Kültür Yayınları, Temmuz 2010, s. 17-18.

⁹⁸ Hüseyin Hüsameddin, *Amasya Tarihi*, C.I s. 10-13.

⁹⁹ Ekrem Akurgal, *Anadolu Kültür Tarihi*, TUBİTAK Yayınları, Ankara 1998, s. 17.

¹⁰⁰ Hüseyin Hüsameddin, *Amasya Tarihi*, C.II, s. 76.

¹⁰¹ Amasya Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, *Kentleşme ve Mekânsal İnceleme Raporu*-2013, s. 5.

hâkim olmuştur. Pontus Krallığı'nın Amasya şehrine bıraktığı en görkemli miras kayalara oyularak yapılan anıt mezarlardır.¹⁰²

Romalılar M.Ö. 70 yılında Amasya'yı ele geçirmiş¹⁰³ Hristiyan Metropolitliği'ni kurarak şehri dini açıdan önemli merkezlerden biri haline getirmişlerdir. Roma İmparatoru'nun Amasya topraklarını oğulları arasında paylaştırmasından sonra Amasya'nın büyük çoğunluğu Bizans İmparatorluğu'nun topraklarına girerek patriklerin ikamet ettikleri yerlerden biri olmuştur.¹⁰⁴

1071 yılında Malazgirt Savaşı'ndan sonra Selçuklu Sultanı Alparslan'ın komutanlarından Danişmend Gazi, merkezi Amasya olan Sivas, Tokat, Niksar, Çorum ve Kayseri civarında Danişmend Devleti'ni kurmuştur.¹⁰⁵ Fakat devlet Selçuklular karşısında zaafa düşünce şehri Sultan Mesud hâkimiyetine almış ve Amasya'nın başına oğlunu geçirmiştir. Bu dönemden itibaren şehzadelerin sancağa çıkmalarında en önemli ikametgâhlarından biri olmuştur.

Amasya'nın Moğol Devleti'nin egemenliğine girmesi 1243 Köseadağ Savaşı'yla birlikte olmuş Moğol hükümdarı Amasya'yı da içine alan Anadolu topraklarına yüz yıl hâkim olmuştur, fakat yüz yılın sonunda Eratna Beyliği bağımsızlığını ilan edince Hacı Şadgeldi Amasya'yı yeni beyliğin merkezi yapmış vefatından sonra yerine geçen oğlu Emir Ahmed şehrin muhafazası için Osmanlı Devleti'ne kapılarını açmıştır.¹⁰⁶

1386 senesinde I. Murad döneminde Osmanlı hâkimiyetine giren Amasya daha sonra eyalet merkezi olmuştur. Bu yıllarda I. Kosova Savaşı meydana geldiğinde Şehzade Bayezid Amasya'ya atanan ilk vali olarak babasına yardım etme amacı ile Amasya'dan ayrılmış bunu fırsat bilen Kadı Burhaneddin Amasya'ya saldırmıştır, fakat Yıldırım Bayezid, babasını savaşta kaybedince tahtın sahibi olarak Amasya'ya ilerleyip buradaki sükûneti sağladıktan sonra payitahtın yolunu tutsa dahi Kadı Burhaneddin her defasında Amasya'ya

¹⁰² Hüseyin Menç, *Tarih İçinde Amasya*, Ankara 2000, s. 20.

¹⁰³ Şemseddin Günaltay, *Yakın Şark IV. Romalılar Zamanında Kapadokya, Pont ve Artaksia'da Krallıkları*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1987, s. 492.

¹⁰⁴ Oktay Akşit, *Roma İmparatorluk Tarihi*, İstanbul Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1970, s. 94.

¹⁰⁵ Muharrem Kesik, *Dânişmendliler (1085-1178)*, Bile Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2017, s. 48-49.

¹⁰⁶ T.C Kültür VeTurizm Bakanlığı, *Amasya: Şehzadeler Kenti*, Amasya 2010, s. 25.

saldırmaya devam etmiştir.¹⁰⁷ Yıldırım Bayezid tahta geçtikten sonra yerine Fahreddin Ahmed'i Amasya valisi olarak bırakmış 1398 yılında ise yeni Amasya valisi I. Çelebi Mehmed olmuştur.¹⁰⁸ Bu dönemde Timur tehlikesi ile karşılaşan Osmanlı Devleti, Timur'a yenilmiş ve on bir yıllık fetret dönemi başlamıştır.

Timur, Amasya'ya Kara Devletşah'ı vali olarak göndermiş, fakat halk bu valiyi kabul etmeyince hiddetlenen Timur, gelenek üzere Amasya'nın önde gelen din adamlarını toplamış ve onları on soruluk bir imtihana sokmuştu. Soruların her bir doğru cevabı Amasya'yı tahrip edilmekten kurtaracaktı. Nitekim Gümüşlüzâde Pir Şûcaaddin İlyas Çelebi Timur'un "Savaşan taraflar arasında hangileri şehittir?" sorusuna İlyas Çelebi "Vatanı için can verenler" dediğinde şehir Timur'un gazabından kurtulmakla kalmayıp Şemseddin Şadgeldi Amasya valisi ilan edilmiştir.¹⁰⁹

Amasya ileri gelenleri Bolu'da bulunan Çelebi Mehmed'i Amasya'ya davet ederek 1403 yılında Kara Devletşah'ı öldürüp Amasya'yı vilayet merkezi haline getirmiştir.¹¹⁰ Vilayetler arasında; Sivas, Canik, Çorum, Tokat, Karahisar ve Ankara bulunmaktaysa da 1413 yılında Çelebi Mehmed'in tahta geçmesiyle beraber Amasya sancak olmuş¹¹¹ ve buraya Yörgüç Paşa tayin edilmiştir. 1415 yılında Amasya'da meydana gelen doğal afeti fırsat bilen Karatatarlar şehre saldırınca bölgeye şehzade Murad vali olarak gönderilmiş ve sükûnet sağlanmıştır.¹¹² Böylelikle Amasya Osmanlı döneminde de şehzadeler şehri olma özelliğini devam ettirmiştir. Amasya'da sancağa çıkan şehzadeler arasında; Şehzade Ahmed Çelebi, II. Mehmed, II. Bayezid, I. Selim, Şehzade Mustafa, Şehzade Bayezid, III. Murad bulunmaktadır.

¹⁰⁷ Osman Fevzi Olcay, *Amasya Şehri*, s. 27.

¹⁰⁸ Yılmaz Öztuna, *Büyük Türkiye Tarihi*, Ötüken Yayınları, C.II, İstanbul 1977, s. 315.

¹⁰⁹ Ahmed Demiray, *Resimli Amasya*, Güney Matbaacılık veGazetecilik, Ankara 1954, s. 64.

¹¹⁰ Hüseyin Hüsameddin, *Amasya Tarihi*, C.III, s. 100.

¹¹¹ H. Nihal Atsız, *Evliya Çelebi Seyahatnâmesi'nden Seçmeler I*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1971, s. 226.

¹¹² Halil İnalçık, "Sultan Murad II", Sultan II. Murad veDönemi, Ed. İsmail Yaşayanlar, Gaye Kitabevi, Bursa 2015, s. 11.s

2.2 59 NOLU A.Ş.S DEFTERİ'NİN TANITIMI

İncelediğimiz Şer'îye Sicil 65 varak, 124 sayfadan oluşmaktadır. Defterin 56. ve 121. sayfaları boş olmakla birlikte ön ve arka kapağında Milli Kütüphane Başkanlığı Amasya İli, No: 59, Poz No: 67 ibareleri yer almaktadır.

Defter oldukça yoğun ve sık yazılmıştır. Bazı belgeler eksik olduğundan içeriği tam manasıyla incelenememiştir. 9 Adet tarihi eksik belge mevcuttur bunun yanında defterin bazı kısımlarında karalamalar yapılmıştır. Belgelerde kesik ve okunamayan kelimeler olmuştur fakat bunlar belgenin içeriğini anlamamıza engel olmayacak şekildedir.

İncelenen sicilde birden çok yazı stili bulunmaktadır bu da bize defterin birkaç kâtip tarafından tutulduğunu göstermektedir. Bu farklı yazı stillerinden bazıları okunaklı olsa dahi büyük çoğunluğunun okunmasında güçlük çekilmiştir. Özellikle gayrimüslim şahıs isimlerinin okunmasında zorluk yaşanmıştır.

Sicilde bulunan belgelerin türleri oldukça çeşitlidir. Çoğunluğu hüccet, tereke, i'lam, buyruldu ve fermanndan oluşmaktadır. Diğer belge türleri; vakfiye, narh, berat, avarız defteri, maruzat, salyâne defteri, temessük, mektup ve arzuhal'dir.

Belgelerin, türlere göre dağılımı tablo halinde gösterilmiştir. Defterdeki hicrî tarihler olduğu gibi alınmış, miladî takvime çevrilmiştir. Sicilde yer alan belgeler dipnotlarda A.Ş.S. 2/3 şeklinde yazılmış, 59 No'lu A.Ş.S Defterinin 2. sayfasındaki 3. belge anlamında kullanılmıştır. Transkripsiyon kısmında okuyucuya yardımcı olması için ȣ harfi (') ile uzatma harfleri ise (^) işareti ile gösterilmiştir. Okuma esnasında yapılan hatalar en aza indirgenmeye çalışılmıştır. Okunamayan kelimeler (...) olarak işaretlenmiştir.

2.2.1 59 No'lu A.Ş.S Hüküm Fihristi

Hüküm No	Sayfa No	Hüküm Türü	Hüküm Tarihi Hicri	Hüküm Tarihi Miladi
1	1		Gurre-i Cemâziye'l-âhir 1195	25 Mayıs 1781
2	1	Narh	16 Muharrem 1196	1 Ocak 1782
3	2	Buyruldu	Muharrem 1195	Ocak 1781
4	2	Buyruldu	1 Rabî'u'l-evvel 1195	25 Şubat 1781
5	2	Buyruldu	1 Rabî'u'l-evvel 1195	25 Şubat 1781
6	2	Hüccet	26 Ramazan 1200	23 Temmuz 1786
7	3	Ferman	26 Cemâziye'l-âhir 1195	26 Haziran 1781
8	3	Vakfiye	26 Rabî'u'l-evvel 1195	22 Mart 1781
9	4	Ferman	Cemâziye'l-âhir 1195	Mayıs-Haziran 1781
10	4	Hüccet	5 Rabî'u'l-âhir 1195	31 Mart 1781
11	4	Hüccet	2 Rabî'u'l-âhir 1195	28 Mart 1781
12	5	Hüccet	8 Rabî'u'l-âhir 1195	3 Nisan 1781
13	5	Tereke	9 Rabî'u'l-âhir 1195	4 Nisan 1781
14	5	Hüccet	24 Rabî'u'l-âhir 1195	19 Nisan 1781
15	6	Tereke	17 Rabî'u'l-âhir 1195	12 Nisan 1781
16	6	Hüccet	Eksik	Eksik
17	7	Hüccet	12 Rabî'u'l-âhir 1195	7 Nisan 1781
18	7	Hüccet	18 Rabî'u'l-âhir 1195	13 Nisan 1781
19	7	İ'lam	17 Zil-ka'de 1195	4 Kasım 1781
20	7	İ'lam	20 Rabî'u'l-âhir 1195	15 Nisan 1781
21	8-9	Salyâne Defteri	Cemâziye'l-evvel 1195	Nisan-Mayıs 1781
22	9	Hüccet	12 Cemâziye'l-evvel 1195	6 Mayıs 1781
23	10	Hüccet	15 Cemâziye'l-evvel 1195	9 Mayıs 1781
24	10-11	Tereke	14 Cemâziye'l-evvel 1195	8 Mayıs 1781
25	11-12	Tereke	19 Cemâziye'l-evvel 1195	13 Mayıs 1781
26	12	Tereke	22 Cemâziye'l-evvel 1195	16 Mayıs 1781
27	13	Tereke	25 Cemâziye'l-evvel 1195	19 Mayıs 1781
28	13	Hüccet	26 Cemâziye'l-evvel 1195	20 Mayıs 1781

29	14	Tereke	20 Cemâziye'l-âhir 1195	13 Haziran 1781
30	14-15	Tereke	20 Cemâziye'l-âhir 1195	13 Haziran 1781
31	15	Hüccet	22 Cemâziye'l-âhir 1195	15 Haziran 1781
32	15-16	Hüccet	21 Cemâziye'l-âhir 1195	14 Haziran 1781
33	16	Hüccet	20 Cemâziye'l-âhir 1195	13 Haziran 1781
34	16	Tereke	20 Cemâziye'l-âhir 1195	13 Haziran 1781
35	17	Tereke	20 Cemâziye'l-âhir 1195	13 Haziran 1781
36	17-18	Vakfiye	23 Cemâziye'l-âhir 1195	16 Haziran 1781
37	18-19	Hüccet	26 Cemâziye'l-âhir 1195	19 Haziran 1781
38	19	Hüccet	9 Receb 1195	1 Temmuz 1781
39	19-20	Tereke	9 Receb 1195	1 Temmuz 1781
40	20	Berat	10 Receb 1195	2 Temmuz 1781
41	20	Vakfiye	10 Receb 1195	2 Temmuz 1781
42	21	Tereke	12 Receb 1195	4 Temmuz 1781
43	21-22	Hüccet	12 Receb 1195	4 Temmuz 1781
44	22	Hüccet	15 Receb 1195	7 Temmuz 1781
45	23	Hüccet	17 Receb 1195	9 Temmuz 1781
46	23-24	Hüccet	5 Receb 1195	27 Haziran 1781
47	24	Tereke	10 Şaban 1195	1 Ağustos 1781
48	24	Tereke	12 Şaban 1195	3 Ağustos 1781
49	25	Tereke	20 Şaban 1195	11 Ağustos 1781
50	25-26- 27	Avarız Defteri	11 Receb 1195	3 Temmuz 1781
51	27-28	Tereke	Evâhir-i Şaban 1195	Ağustos 1781
52	28	İ'lam	18 Şevval 1195	7 Ekim 1781
53	28	Hüccet	23 Şevval 1195	12 Ekim 1781
54	29	Buyruldu	29 Receb 1196	10 Temmuz 1782
55	29	Maruzat	9 Receb 1195	1 Temmuz 1781
56	30	Hüccet	25 Şaban 1196	5 Ağustos 1782
57	30	Hüccet	Gurre-i Ramazan 1196	10 Ağustos 1782
58	31	Ferman	11 Şaban 1195	2 Ağustos 1195
59	31-32	Ferman	12 Receb 1195	4 Temmuz 1781

60	32	Buyruldu	23 Safer 1195	18 Şubat 1781
61	32	Ferman	Gurre-i Receb 1196	12 Haziran 1782
62	33-34	Salyâne Defteri	23 Cemâziye'l-evvel 1196	6 Mayıs 1782
63	34	Temessük	Gurre-i Şaban 1196	12 Temmuz 1782
64	35	Ferman	29 Cemâziye'l-âhir 1196	11 Haziran 1782
65	35	Berat	Gurre-i Cemâziye'l-âhir 1196	14 Mayıs 1782
66	35	İ'lam	15 Cemâziye'l-evvel 1196	28 Nisan 1782
67	35-36	Ferman	2 Receb 1196	13 Haziran 1782
68	37	Hüccet	26 Ramazan 1196	4 Eylül 1782
69	37-38	Tereke	14 Şevval 1196	22 Eylül 1782
70	38	Tereke	16 Şaban 1196	27 Temmuz 1782
71	38	Hüccet	17 Şevval 1196	25 Eylül 1782
72	39	Tereke	15 Şevval 1196	23 Eylül 1782
73	39-40	Hüccet	13 Şevval 1196	21 Eylül 1782
74	40	Hüccet	13 Şevval 1196	21 Eylül 1782
75	40	Hüccet	12 Zil-ka'de 1196	19 Ekim 1782
76	41	Ferman	18 Rabî'u'l-evvel 1196	2 Nisan 1782
77	41	Salyâne Defteri	1196	1782
78	41-42	Buyruldu	15 Cemâziye'l-âhir 1196	28 Mayıs 1782
79	42	Temessük	27... 1196	1782
80	42	Hüccet	Eksik	Eksik
81	43	Ferman	Şevval 1196	Eylül/Ekim 1782
82	44	Ferman	11 Şevval 1196	19 Eylül 1782
83	45	Buyruldu	26 Cemâziye'l-âhir 1196	8 Haziran 1782
84	45	Salyâne Defteri	Gurre-i Rabî'u'l-âhir 1196	16 Mart 1782
85	45	Berat	Evâhir-i Rabî'u'l-âhir 1196	Nisan 1782
86	46	Ferman	4 Şaban 1196	15 Temmuz 1782
87	47	Ferman	1 Şevval 1195	20 Eylül 1781
88	47-48	Hüccet	Evâhir-i Zil-ka'de 1195	Ekim-Kasım 1781

89	48	Ferman	4 Şevval 1196	12 Eylül 1782
90	48		Eksik	Eksik
91	49	Hüccet	12 Rabî'u'l-evvel 1196	25 Şubat 1782
92	49	Hüccet	4 Receb 1196	15 Haziran 1782
93	50	Salyâne Defteri	1196	1782
94	50	Salyâne Defteri	1196	1782
95	50	Temessük	Gurre-i Şubat 1196	1782
96	51	Buyruldu	15 Rabî'u'l-evvel 1196	28 Şubat 1782
97	51	Ferman	18 Rabî'u'l-evvel 1196	3 Mart 1782
98	52	Berat	18 Rabî'u'l-evvel 1196	3 Mart 1782
99	52	İ'lam	1196	1782
100	53	Hüccet	22 Şevval 1196	30 Eylül 1782
101	53-54	Tereke	9 Zil-ka'de 1196	16 Ekim 1782
102	54	Tereke	18 Şevval 1196	26 Eylül 1782
103	55	Hüccet	26 Şevval 1196	4 Ekim 1782
104	56		Boş	Boş
105	57	Tereke	Gurre-i Şevval 1195	20 Eylül 1781
106	57	Hüccet	2 Zil-ka'de 1195	20 Ekim 1781
107	58	Hüccet	5 Zil-ka'de 1195	23 Ekim 1781
108	58	Hüccet	9 Zil-ka'de 1195	27 Ekim 1781
109	59	Tereke	16 Zil-ka'de 1195	3 Kasım 1781
110	60	Tereke	22 Zil-ka'de 1195	9 Kasım 178
111	60-61	Tereke	23 Zil-ka'de 1195	10 Kasım 1781
112	61	Hüccet	23 Zil-ka'de 1195	10 Kasım 1781
113	61	Hüccet	23 Zil-ka'de 1195	10 Kasım 1781
114	62	Hüccet	23 Zil-ka'de 1195	10 Kasım 1781
115	62	Hüccet	23 Zil-ka'de 1195	10 Kasım 1781
116	62	Tereke	24 Zil-ka'de 1195	11 Kasım 1781
117	63	Hüccet	25 Zil-ka'de 1195	12 Kasım 1781
118	63-64	Hüccet	23 Zil-ka'de 1195	10 Kasım 1781

119	64	Tereke	2 Zil-hicce 1195	19 Kasım 1781
120	64-65	Hüccet	8 Zil-hicce 1195	25 Kasım 1781
121	65	Tereke	2 Zil-hicce 1195	19 Kasım 1781
122	65	Hüccet	9 Zil-ka'de 1195	27 Ekim 1781
123	66	Tereke	29 Zil-ka'de 1195	16 Kasım 1781
124	66	Hüccet	8 Zil-hicce 1195	25 Kasım 1781
125	67	Hüccet	18 Zil-hicce 1195	5 Aralık 1781
126	67	Hüccet	22 Zil-hicce 1195	9 Aralık 1781
127	67	Arzuhal	5 Muharrem 1196	21 Aralık 1781
128	68	Hüccet	26 Safer 1196	10 Şubat 1782
129	68	Tereke	5 Cemâziye'l-âhir 1195	29 Mayıs 1781
130	69	Hüccet	8 Muharrem 1196	24 Aralık 1781
131	69-70	Tereke	9 Muharrem 1196	25 Aralık 1781
132	70	Tereke	20 Muharrem 1196	5 Ocak 1782
133	71	Hüccet	12 Muharrem 1196	28 Aralık 1781
134	71-72	Tereke	28 Muharrem 1196	13 Ocak 1782
135	72	Tereke	11 Şevval 1196	19 Eylül 1782
136	73	Hüccet	28 Muharrem 1196	13 Ocak 1782
137	73	Temessük	29 Muharrem 1196	14 Ocak 1782
138	73-74	Hüccet	27 Muharrem 1196	12 Ocak 1782
139	75	Hüccet	5 Safer 1196	20 Ocak 1782
140	75	Tereke	7 Safer 1196	22 Ocak 1782
141	76	Tereke	6 Safer 1196	21 Ocak 1782
142	77	İ'lam	14 Safer 1196	29 Ocak 1782
143	77-78	İ'lam	16 Safer 1196	31 Ocak 1782
144	78	Hüccet	18 Safer 1196	2 Şubat 1782
145	78	Hüccet	18 Safer 1196	2 Şubat 1782
146	78	Berat	19 Ramazan 1196	28 Ağustos 1782
147	79	Temessük	22 Safer 1196	6 Şubat 1782
148	79-83	Salyâne Defteri	3 Zil-ka'de 1195	21 Ekim 1781
149	84	Hüccet	29 Safer 1196	13 Şubat 1782

150	84-85	İ'lam	22 Safer 1196	6 Şubat 1782
151	85-86	Salyâne Defteri	5 Zil-ka'de 1196	12 Ekim 1782
152	87	Hüccet	24 Rabî'u'l-evvel 1196	9 Mart 1782
153	87	Tereke	23 Rabî'u'l-evvel 1196	8 Mart 1782
154	88	Hüccet	10 Rabî'u'l-evvel 1196	23 Mart 1782
155	88	Hüccet	26 Rabî'u'l-evvel 1196	11 Mart 1782
156	89	Hüccet	28 Rabî'u'l-evvel 1196	13 Mart 1782
157	89	Hüccet	8 Rabî'u'l-evvel 1196	21 Şubat 1782
158	89	Hüccet	Eksik	Eksik
159	90	Hüccet	6 Rabî'u'l-âhir 1196	21 Mart 1782
160	90	Tereke	7 Rabî'u'l-âhir 1196	22 Mart 1782
161	90-91	Tereke	7 Rabî'u'l-âhir 1196	22 Mart 1782
162	91	Tereke	7 Rabî'u'l-âhir 1196	22 Mart 1782
163	91-92	Tereke	7 Rabî'u'l-âhir 1196	22 Mart 1782
164	92	Hüccet	8 Rabî'u'l-âhir 1196	23 Mart 1782
165	93	Tereke	12 Rabî'u'l-âhir 1196	27 Mart 1782
166	93	Tereke	13 Rabî'u'l-âhir 1196	28 Mart 1782
167	94	Tereke	13 Rabî'u'l-âhir 1196	28 Mart 1782
168	94	Hüccet	14 Rabî'u'l-âhir 1196	29 Mart 1782
169	94-95	Tereke	22 Rabî'u'l-âhir 1196	6 Nisan 1782
170	95	Hüccet	17 Rabî'u'l-âhir 1196	1 Nisan 1782
171	95-96	Tereke	26 Rabî'u'l-âhir 1196	10 Nisan 1782
172	96	Tereke	7 Rabî'u'l-âhir 1196	22 Mart 1782
173	97	Hüccet	6 Cemâziye'l-evvel 1196	19 Nisan 1782
174	98	Tereke	22 Rabî'u'l-âhir 1196	6 Nisan 1782
175	98-99	Vakfiye	12 Rabî'u'l-âhir 1196	27 Mart 1782
176	99	Hüccet	15 Cemâziye'l-evvel 1196	28 Nisan 1782
177	99	Hüccet	26 Cemâziye'l-evvel 1196	9 Mayıs 1782
178	100	Hüccet	5 Cemâziye'l-evvel 1196	18 Nisan 1782
179	100	Hüccet	5 Cemâziye'l-evvel 1196	18 Nisan 1782
180	100	Hüccet	5 Cemâziye'l-evvel 1196	18 Nisan 1782

181	100	Tereke	8 Cemâziye'l-evvel 1196	21 Nisan 1782
182	101	Tereke	Evâhir-i Cemâziye'l-evvel 1196	Mayıs 1782
183	101	Tereke	17 Rabî'u'l-âhir 1196	1 Nisan 1782
184	101	Hüccet	4 Cemâziye'l-âhir 1196	17 Mayıs 1782
185	102	Tereke	8 Cemâziye'l-âhir 1196	21 Mayıs 1782
186	102	Tereke	8 Cemâziye'l-âhir 1196	21 Mayıs 1782
187	103	Tereke	5 Cemâziye'l-âhir 1196	18 Mayıs 1782
188	103- 104	Hüccet	10 Cemâziye'l-âhir 1196	23 Mayıs 1782
189	104	Tereke	4 Cemâziye'l-âhir 1196	17 Mayıs 1782
190	104- 105	Tereke	6 Cemâziye'l-âhir 1195	30 Mayıs 1781
191	105	Tereke	8 Cemâziye'l-evvel 1196	21 Nisan 1782
192	106	Tereke	10 Cemâziye'l-âhir 1196	23 Mayıs 1782
193	107	Hüccet	8 Cemâziye'l-âhir 1196	21 Mayıs 1782
194	107- 108	Tereke	5 Cemâziye'l-evvel 1196	18 Nisan 1782
195	108	Hüccet	10 Rabî'u'l-âhir 1196	25 Mart 1782
196	108	Hüccet	15 Receb 1196	26 Haziran 1782
197	108	Vakfiye	Eksik	Eksik
198	109	Berat	27 Ramazan 1195	16 Eylül 1781
199	109	Salyâne Defteri	Evâhir-i Ramazan 1195	Eylül 1781
200	109- 110	Ferman	15 Ramazan 1195	4 Eylül 1781
201	110	Mektup	23 Ramazan 1195	12 Eylül 1781
202	111	Ferman	Eksik	Eksik
203	111	Buyruldu	17 Receb 1195	9 Temmuz 1781
204	111	Ferman	7 Şaban 1195	29 Temmuz 1781
205	112	Ferman	Eksik	Eksik
206	112	Buyruldu	18 Receb 1195	10 Temmuz 1781
207	112	Ferman	Eksik	Eksik

208	113	Ferman	Eksik	Eksik
209	114	Mektup	Gurre-i Receb 1195	23 Haziran 1195
210	114	Berat	15 Cemâziye'l-evvel 1195	9 Mayıs 1781
211	114	Ferman	Evâsıt-ı Rabî'u'l-evvel 1195	Şubat-Mart 1781
212	114	Berat	8 Rabî'u'l-âhir 1195	3 Nisan 1781
213	114	Mektup	Evâhir-i Cemâziye'l-âhir 1195	Mayıs-Haziran 1781
214	115	Buyruldu	Gurre-i Receb 1195	23 Haziran 1781
215	115	Salyâne Defteri	Gurre-i Receb 1195	23 Haziran 1781
216	116	Salyâne Defteri	Gurre-i Cemâziye'l-evvel 1195	25 Nisan 1781
217	116	Buyruldu	Gurre-i Cemâziye'l-evvel 1195	25 Nisan 1781
218	116	Ferman	Evâil-i Cemâziye'l-âhir 1195	Mayıs-Haziran 1781
219	117	Ferman	Eksik	Eksik
220	117	Buyruldu	Evâil-i Cemâziye'l-âhir 1195	Mayıs-Haziran 1781
221	117	Ferman	6 Cemâziye'l-âhir 1195	30 Mayıs 1781
222	118	Ferman	8 Cemâziye'l-âhir 1195	1 Haziran 1781
223	118	Temessük	1195	1781
224	118	Buyruldu	9 Cemâziye'l-âhir 1195	2 Haziran 1781
225	118- 119	Ferman	2 Rabî'u'l-evvel 1195	26 Şubat 1781
226	119	Ferman	7 Cemâziye'l-âhir 1195	31 Mayıs 1781
227	119	Ferman	7 Cemâziye'l-âhir 1195	31 Mayıs 1781
228	120	Ferman	1195	1781
229	121	-	Boş	Boş
230	122	Maruzat	Eksik	Eksik
231	122	Hüccet	Eksik	Eksik
232	123	Narh	5 Cemâziye'l-âhir 1196	18 Mayıs 1782
233	123	Narh	10 Receb 1196	21 Haziran 1782
234	123	Hüccet	1201	1786
235	124	Berat	Rûz-ı Hızır 1196	1782
236	124	Hüccet	Gurre-i Muharrem 1201	24 Ekim 1786

237	124	Hüccet	22 Muharrem 1121	3 Nisan 1709
-----	-----	--------	------------------	--------------

Tablo 1. Hüküm Fihristi

Tabloyu değerlendirdiğimizde 82 adet hüccet, 59 adet tereke, 29 adet ferman, 14 adet buyruldu, 11 adet salyane, 9 adet berat, 8 adet i'lam, 6 adet temessük, 5 adet vakfiye, 3 adet narh, 3 adet mektup, 2 adet maruzat ve 1 adet arzuhal kayıtları mevcuttur. Toplamda 237 hüküm bulunan defterde 14 farklı belge çeşiti vardır. Bu belgelerden 3 adeti eksik, 2 adeti boştur.

2.2.2 Amasya'ya Bağlı Mahalle ve Köyler

2.2.2.1 1781-1782 Tarihlerinde Amasya Merkezine Bağlı Mahalleler

Gümüşlüzade	Sofuzade
Yahudiyan	Bağ-ı Helkıs
Buzhane	Çökce
Acem'ali	Eslem
Çeribaşı	Pazar sûflâ
Kamerüddin	Saraçhane
Pervane	Köprübaşı
Mehmed paşa	Gökmedrese
Şamil	Sofular
Uzun Mustafa	Ahi Sadeddin
Saray	Receb
Fethiyye	Hoca Süleyman
Darüsselam	Dere
Şamiçe	Sade Belkıs
Kocacık	Temenna
Kurşunlu	Devehane
Karatay	Şeyh Cu'i
Eski Kethüda	Yakutiyye
Yukarı Sevadiye	Hatuniyye
Kılıççı	Cami-i Enderun
Aşağı Sevadiye	Hacı Hamza
Hızır Paşa	Şeyh Kırık

Hacı İlyas	Gazgancı
Köyceğiz	Çırakçı
Sebikuddin	Üçler
Pirinççi	TOPLAM: 51

Tablo 2. Merkez Mahalleler

H.1195-1196 yılları arasında Amasya’da 51 tane mahalle olduğu saptanmıştır. Bu mahallelerin ekseriyetle Müslüman olduğu sadece 1 adet Yahudi mahallesi olduğu gözlemlenmiştir. Yahudiyan adlı mahallenin varlığı bizlere Amasya’da bu dönemde Yahudilerinde ikamet ettiğini göstermektedir.

2.2.2.2 Ezine Bazarı Nahiyesi’ne Bağlı Karyeler

Kızılca	Merami
Vâdî	Balalan
Kal’a	Akte
Ezine	Halkalı
Sarı Alan	Karsak
Saz	Sarayözü
Eymük	Kirab
Keşlik	Büke
Karataş	Mahmudlar
Bayat	Ovasaray
Kara İbrâhîm	Pehlivan
Şeyh Sadî	Zağla
Asi Abdâl	Kara Ali
Uygur	Yabcı Abdâl
Melseke	Kız oğlu
Tatar	Sünce
Kızılca	Pehlivân
Kürdler	İlyâs
Afşar	Vermiş
Ovasaray	Sarı Gazi

Tablo 3. Ezine Bazar’ı Karyeleri

2.2.2.3 Akdağ Nahiyesi'ne Bağlı Karyeler

Kuzular	Katırkışla
Saraycık	Sofu
Yenice	Yakılğan
Zanne	Boyalıca
Eyemi	Taşbaşı
Mürk	Sarular
Fezeski	Karakise
Kürdler	Kışlacık
Taver	Sofular
Seyfe	Derebaşı Alanı
Akviran	Kozalan

Tablo 4. Akdağ Karyeleri

2.2.2.4 Hakala Nahiyesi'ne Bağlı Karyeler

Uzunoba	Mırdehor
Gazganlı	Kayza
Gümüşcü	Değirmenderesi
Dere	Kaçık
Deveci	Senezi
Hacı Bayram	Çorlu
Kurnaz	Eymir
Harmanoğlu	Eraslan
Ulvî	Firuz
Eyük	Salurca
Arucak	Kulu

Tablo 5. Hakala Karyeleri

2.2.2.5 Geldigelen Nahiyesi'ne Bağlı Karyeler

Tara	Yağmur
Moramel	Köyceğiz

Kerne	Armanuk
Kürdler	İlgaz
Soma	Ilıca
Atabey	Yavru
Burden Bey	İmrü
Molı	Örne
Ulus	Kavay
Bağlıca	Boğa
Gökyük	Bulduklu

Tablo 6. Geldigelen Karyeleri

2.3 59 NOLU A.Ş.S BELGE ÖZETLERİ

A.Ş.S Sayfa 1: Belge No 1:

Valilerin ve Hacıbaşların defter kaydı olduğuna dair gurre-i Cemâziye'l-âhir 1195 (Mayıs 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 1: Belge No 2:

Amasya mahallâtının narh kaydının 16 Muharrem 1196 (1 Ocak 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 2: Belge No 3:

Amasya Mutasarrıfı Mustafa'nın Köşk kazasına mutasarrıf olmasına dair 1195 Muharrem (Ocak 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 2: Belge No 4:

Amasya Mutasarrıfı Mustafa'nın Köşk kazasına mutasarrıf olma recasının Anadolu kadiaskeri tarafından kabulüne dair 1 Rabî'u'l-evvel 1195 (25 Şubat 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 2: Belge No 5:

Anadolu kadiaskeri El-Fakîr Mehmed Said tarafından Mevlânâ es-Seyyid Nuh Efendi'nin Amasya kadısı ta'yîn edildiğine dair 1 Rabî'u'l-evvel 1195 (25 Şubat 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 2: Belge No 6:

Hacı Hamza mahallesinde yaşayan Mustafa bin Abdullah'ın şahitliğiyle davaya Fethiyye mahallesinden Mehmed bin Hüseyin'in vekil olmasına dair 26 Ramazan 1200 (23 Temmuz 1786) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 3: Belge No 7:

Seyyid Mustafa Ağa'nın serdar ta'yîn olunmasına dair 26 Cemâziye'l-âhir 1195 (26 Haziran 1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 3: Belge No 8:

Üçler mahallesinde yaşayan Hafız debbağ Mehmed bin Ömer Amasya yakınlarında Ilıcak Boğazı'nda bulunan toprağını vakfetmesi karşılığında vefatından sonra yılda 3 kez Kur'an hatmi yapılmasını istediğine dair 26 Rabî'u'l-evvel 1195 (22 Mart 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 4: Belge No 9:

Anadolu'da aşiret ve kabilelerin ellerinde ki ve diğer mevzilerde bulunan agnamların gönderiminde bir yerde eğlendirilmemesine dair Cemâziye'l-âhir 1195 (Mayıs-Haziran 1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 4: Belge No 10:

Medîne-i Amasya mahallâtından Yakutiyye mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Mehmed nâm müteveffânın sulbî sağır oğlu es-Seyyid Ahmed'e vasî ta'yîn olunmasına dair 5 Rabî'u'l-âhir 1195 (31 Mart 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 4: Belge No 11:

Yakutiyye mahallesinden Mehmed Bin Mehmed'in vefatından sonra eşi Aişe bint-i İbrahim'e günlük 9 akçe nafaka verilmesine dair 2 Rabî'u'l-âhir 1195 (28 Mart 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 5: Belge No 12:

Câmi'-i Enderûn mahallesinde yaşarken vefat eden Saniye bint-i Mehmed'in sulbî sağır oğlu es-Seyyid Mehmed'e miras kaldığı buna karşın babası es-Seyyid

Osman Ağa bin Veli'nin oğlu buluğ çağına gelene kadar vasîsi olacağına dair 8 Rabî'u'l-âhir 1195 (3 Nisan 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 5: Belge No 13:

Sufizâde mahallesi sâkinlerinden Osman bin Ahmed'in vefatından sonra veraseti zevce Zeyneb bint-i Mustafa ile sulbî sağır oğulları Mehmed, Mustafa ve Ahmed'e kalması, çocuklar buluğ çağına erene kadar annelerinin vasî ta'yîn edilmesi, müteveffânın zevcesi Zeyneb bint-i Mustafa'nın elli kuruş mehr-i müeccelinin verilmesine dair 9 Rabî'u'l-âhir 1195 (4 Nisan 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 5: Belge No 14:

Dede mahallesi sâkinlerinden Aişe bint-i Ali'nin vefatından sonra sulbî sağır oğlu es-Seyyid Mehmed ve sulbîyye-i sağîre kızı Emine'ye kalan mirasın vasîliğini babaları İsmail bin Ali'ye verilmesine dair 24 Rabî'u'l-âhir 1195 (19 Nisan 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 6: Belge No 15:

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler mahallesinde sakine iken bundan akdem vefat eden Şerife bint-i Halil nâm müteveffîyenin verasetine dair 17 Rabî'u'l-âhir 1195 (12 Nisan 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 6: Belge No 16:

Mehmed Paşa mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Süleyman bin Hasan tarafından Çağlak toprağında Fırakçay'ı yakınında ki toprağın tasarrufuna dair tarihi eksik kayıt.

A.Ş.S Sayfa 7: Belge No 17:

Kocacık mahallesi sâkinlerinden Aişe bint-i el-Hac Ömer'in vefatından sonra malının ibrâsına dair 12 Rabî'u'l-âhir 1195 (7 Nisan 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 7: Belge No 18:

İlyas karyesinden Osman bin Abdullah ile Es-Seyyid Ali bin Ömer arasında ki Karın'da bulunan mülk satışında meydana gelen anlaşmazlığa dair 18 Rabî'u'l-âhir 1195 (13 Nisan 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 7: Belge No 19:

Keban ve Ergani madenlerinde bulunan gümüş akçenin Âsitâne-i Aliye'ye irsaline dair 17 Zil-ka'de 1195 (4 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 7: Belge No 20:

Keban ve Ergani madenlerinden Kara Mustafa Ağa bilgisinde Âsitâne-i Aliye'ye salimen gönderildiğine dair 20 Rabî'u'l-âhir 1195 (15 Nisan 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 8-9: Belge No 21:

Medîne-i Amasya'da Ruz-ı Hızırdan Ruz-ı Kasım'a kadar 6 aylık 10,5 haneden olmak üzere menzilhâne, defter ve kalemiyye harcı olarak Mahallelerden: 1912,5 krş, Nahiye-i Ezinebazarı: 567,5 krş, Nahiye-i Akdağ: 504,5 krş, Nahiye-i Hakala: 240,5 krş, Nahiye-i Gedigelen: 277,5 krş, Toplamda 3502 krş cümle vilayet ayanları El-Hac İsmail Ağa'ya havale ve ilzam etmesine dair Cemâziye'l-evvel 1195 (Nisan-Mayıs 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 9: Belge No 22:

Kurşunlu Mahallesinden Alime bint-i Mustafa'nın kendinden önce vefat eden cünun kızı Züleyha ile mecnun oğlu Ali bin Ebubekir'in veraseti Câmi'-i Enderûn mahallesinde yaşayan Mehmet bin Ömer'e verilmesine dair 12 Cemâziye'l-evvel 1195 (6 Mayıs 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 10: Belge No 23:

Câmi'-i Enderûn Mahallesi sâkinlerinden Es-Seyyid Ali bin Es-Seyyid El-Hac Ali, Kurşunlu mahallesi sâkini iken vefat eden Alime bint-i Mustafa'nın vefatından on gün önce terekesinin üçte birini sünneti seniyeye uygun defnedilmek için Es-Seyyid Ali'ye verilmesini vasiyet etmesine karşın Alime bint-i Mustafa'nın mirasının sulusunun teslimine dair 15 Cemâziye'l-evvel 1195 (9 Mayıs 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 10-11: Belge No 24:

Medîne-i Amasya mahallâtından Câmi'-i Enderûn mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Şân bint-i Mehmed Efendi nâm müteveffiyenin verasetine dair 14 Cemâziye'l-evvel 1195 (8 Mayıs 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 11-12: Belge No 25:

Medîne-i Amasya mahallâtından Çeribaşı mahallesinde sakine iken bundan akdem fevt olan Şerife bint-i es-Seyyid el-Hac Ömer nâm müteveffiyenin verasetine dair 19 Cemâziye'l-evvel 1195 (13 Mayıs 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 12: Belge No 26:

Medîne-i Amasya mahallâtından Hızırpaşa Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Süleyman bin Osman nâm müteveffânın verasetine dair 22 Cemâziye'l-evvel 1195 (16 Mayıs 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 13: Belge No 27:

AcemAli mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Osman bin Abdullah'ın verasetine dair 25 Cemâziye'l-evvel 1195 (19 Mayıs 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 13: Belge No 28:

Çeribaşı mahallesi sâkini iken bundan akdem fevt olan Şerife bint-i Es-Seyyid El-Hac İsmail'in varislerinden olan karındaşı Es-Seyyid Mustafa bin Es-Seyyid El-Hac İsmail, Kocacık mahallesi sükkânından es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Ahmed'i vasî ta'yîn ettiğine dair 26 Cemâziye'l-evvel 1195 (20 Mayıs 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 14: Belge No 29:

Köyceğiz mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin İbrahim'in verasetine dair 20 Cemâziye'l-âhir 1195 (13 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 14-15: Belge No 30:

Bozhâne mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan ... veled-i Sergez'in verasetine dair 20 Cemâziye'l-âhir 1195 (13 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 15: Belge No 31:

Amasya da bulunana medrese müderrisleri ve ahâlî-i ahyârdan kimseler Saltanat-ı Aliye'ye istida eyleyip vüzerâ ve asâkire'nin masarıflarının karşılanmasını istemelerine dair 22 Cemâziye'l-âhir 1195 (15 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 15-16: Belge No 32:

Karabekir Bağları sâkinlerinden Osman bin Osman, Kocacık mahallesi sâkinlerinden Agob'a 140 kuruşa Pehlivan nâm karye toprağında vâki'' kayabaşı arsayı ferağ etmesine dair 21 Cemâziye'l-âhir 1195 (14 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 16: Belge No 33:

Medîne-i Amasya mahallâtından Berizhâne mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem ... olan Marvirus veled-i Menas nâm hâlikin verasetine mülk-i menzilin idhal olunduğuna dair 20 Cemâziye'l-âhir 1195 (13 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 16: Belge No 34:

Müteveffâ Kâtip es-Seyyid Ahmed Efendi'nin hâric-i ez-defter-i kassâm zuhûr eden metrûkâtı defter kaydına dair 20 Cemâziye'l-âhir 1195 (13 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 17: Belge No 35:

Kurşunlu mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Zeyneb bint-i Mehmed Efendi nâm müteveffiyenin verasetine dair 20 Cemâziye'l-âhir 1195 (13 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 17-18: Belge No 36:

Câmi'-i Enderûn mahallesinde sakine olan Hadice bint-i Ebû Bekir nâm hatun tarafından kendi hayatta oldukça bâğ-ı mahdûd ve mahsûl kendi ahz eyleyecek vefatından sonra es-Seyyid Abdürrahim vakfına bağışladığına dair 23 Cemâziye'l-âhir 1195 (16 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 18-19: Belge No 37:

Medîne-i Amasya'da vâki'' Bozahâne mahallesinde mütemekkin işbu bâ'isü's-sefer Kemcioğlu Artin veled-i Frenib nâm zimmî mahzarında üzerine [silik] ikrâr ve takrîr-i kelâm edib târîh-i kitâbdan on dört sene mukaddem mesfûr Artin ile ayânen serkler olup ba'dehû fesh-i akd olduğuna dair 26 Cemâziye'l-âhir 1195 (19 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 19: Belge No 38:

Şeyh Mustafa Efendi vefat edib sulbî oğulları Mehmed ve Ahmed nâm sağırlar câmi'-i mezkûra vâ'iz ve nâsîh ve bâğ-ı mevkûf-ı mezkûru zabt ve tasarrufa mütevellî nasb ü ta'yîn olunduğuna dair 9 Receb 1195 (1 Temmuz 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 19-20: Belge No 39:

Medîne-i Amasya mahallâtından Devehâne mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin İlyâs nâm müteveffânın verasetine dair 9 Receb 1195 (1 Temmuz 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 20: Belge No 40:

İbâdullâh sükunda kâ'in câmi'-i şerîfde va'z u nasîhat etmek üzere vazifeli Şeyh Mustafa Efendi vefat edib yerine es-Seyyid Mustafa Efendi bin es-Seyyid Osman Efendi ta'yîn edilmesine dair 10 Receb 1195 (2 Temmuz 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 20: Belge No 41:

Çeribaşı mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Özoğlu Hacı Mehmed nâm sâhibü'l-hayr İbâdullâh sükunde kâ'in câmi'-i şerîfde va'z ve nasîhat etmek üzere vâ'iz ve nâsîh olanlara kendi mâlından yüz guruş vakf eylediğine dair 10 Receb 1195 (2 Temmuz 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 21: Belge No 42:

Üçler mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Hüseyin bin Osman nâm müteveffânın verasetine dair 12 Receb 1195 (4 Temmuz 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 21-22: Belge No 43:

Fenced mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem maktûlen fevt olan es-Seyyid Hâfız Abdullah bin Serrâc Feyzullâh Eyvasil nâm mahallde Sel deresi civarında kendi halinde gider iken tutluk arasından kâtil-i mezbûr Hüseyin âlet-i cârihadan tüfenk kurşunuyla sol küreği üzerinden vurulup öldürüldüğüne dair 12 Receb 1195 (4 Temmuz 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 22: Belge No 44:

Medîne-i Amasya mahallâtından Câmi'-i Enderûn mahallesi sâkinlerinden Emir Hacıoğlu es-Seyyid Ali bin es-Seyyid nâm kimesne kurşunlu mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefat eden Alime bint-i el-Hac Ahmed nâm müteveffiyenin kendisini mütevellî nasb eylediğini ve mallarını vakf ettiğine dair mahkemeye başvurduğu sırada Alime bint-i el-Hac Ahmed'in hasran varisi Câmi'-i Enderûn mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Ömer'le yüz yüze geldikleri esnada mezbûre Azime'nin vakf eylemediğinin ortaya çıkması ve mallarının tasarrufunun Mehmed bin Ömer'e kaldığına dair 15 Receb 1195 (7 Temmuz 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 23: Belge No 45:

Hacı Hamza Mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Hacı Abdurrahman bin Hâfız Ahmed ve Çeribaşı Mahallesi sâkinlerinden Mustafa ibn-i Mehmed arasında ki Abdi Ağa bin Mustafa Ağa'nın verasetine dair 17 Receb 1195 (9 Temmuz 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 23-24 Belge No 46:

Medîne-i Amasya mahallâtından Pervâne Bey mahallesinde sakine iken bundan akdem fevt olan Sâbite bint-i Ahmed nâm müteveffiyenin verasetine dair 5 Receb 1195 (27 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 24: Belge No 47:

Medîne-i Amasya mahallâtından Devehâne Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Abdullah nâm müteveffânın verasetine dair 10 Şaban 1195 (1Ağustos 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 24: Belge No 48:

Medîne-i Amasya muzâfâtından Moramol karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Ahmed nâm müteveffânın verasetine dair 12 Şaban 1195 (3 Ağustos 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 25: Belge No 49:

Medîne-i Amasya mahallâtından Kameruddîn Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mehmed bin Mustafa'nın verasetine dair 20 Şaban 1195 (11 Ağustos 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 25-26-27: Belge No 50:

Sene-i mezbûra mahsûben medîne-i Amasya'nın Nâhiye-i Ezinepazar, Nâhiye-i Akdağ, Nâhiye-i Geldigelen, Nâhiye-i Hakla ve cümle mahallât hâne avarızına dair 11 Receb 1195 (3 Temmuz 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 27-28: Belge No 51:

Medîne-i Amasya mahallâtından Karataş Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Mehmed nâm müteveffânın verasetine dair fî-evâhir-i Şaban 1195 (Ağustos 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 28: Belge No 52:

Medîne-i Amasya mahallâtından Ahi Sa'deddîn mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hüseyin bin İbrahim nâm müteveffânın sulbî oğlu Hüseyin nâm sağîre vasî ta'yîn ine dair 18 Şevval 1195 (7 Ekim 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 28: Belge No 53:

Medîne-i Amasya mahallâtından Devehâne Mahallesi sâkinlerinden mecnûn es-Seyyid Osmân bin Süleymân'nın vasîsi Zeyneb bint-i Mehmed nâm hatun vefat edib emvâlini hıfz ve umûrunu tesviyeye bir vasî nasb'ü ta'yîn ine dair 23 Şevval 1195 (12 Ekim 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 29: Belge No 54:

Amasya sancağında görev yapan kişilerin günden evvel ahaliye ambarlardaki yiyecekleri tahsil etmelerine dair 29 Receb 1196 (10 Temmuz 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 29: Belge No 55:

Medîne-i Amasya'da vâki“ cennet-mekân-ı Firdevs-âşiyân Sultân Bâyezîd Hân hazretleri'nin câmi'-i şerîf ve medrese ve mekteb-i latifenin tamiri için kullanılacak malzemelerin listesi ve fiyatına dair 9 Receb 1195 (1 Temmuz 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 30: Belge No 56:

Medîne-i Amasya mahallâtından Kılçcı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan el-Hac Hatîboğlu es-Seyyid Osmân Ağa bin Ali nâm müteveffânın verasetine dair 25 Şaban 1196 (5 Ağustos 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 30: Belge No 57:

Medîne-i Amasya mahallâtından çeribaşı mahallesi mütemekkinlerinden ... veledi Aleksan ve Mâryem veled-i Artin'in er karındaşı Mank ve İnetapos veled-i Artin nâm zimmî hasran vârisi olduğu vâlidesi Mâryem veled-i Artin nâm nasrâniyenin terekesinden paylarını aldıklarına dair gurre-i Ramazan 1196 (10 Ağustos 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 31: Belge No 58:

Es-Seyyid Abdullah Beğ ve sâ'irleri aleyhine Telyâkli oğlu es-Seyyid ... 'nın katl ettirilmesi ve diyeti def'ine dair 11 Şaban 1195 (2 Ağustos 1195) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 31-32: Belge No 59:

Amasya'da vâki'' Sultân Bâyezîd Hân yevmî on beş akçe vazîfe ile vâ'iz ve nâsîh olan Şeyh Mustafa Amasya'da fevt olmakla yerine es-Seyyid Ebû Bekir vâ'iz ve nâsîh olmasına dair 12 Receb 1195 (4 Temmuz 1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 32: Belge No 60:

Eyâlet-i Sivas'dan bâ-ferman-ı âlî Samsun iskelesine ... me'mûr olan mübâya'adan Amasya sâ'iresinden hasebiyle kaza olmakdan nâşî iskele-i mezkûre mikdâr-ı vâfi hinta sevk ve tesyârı melhûz iken iki yüz kîleye karâr ve iktifâ olduğuna dair 23 Safer 1195 (18 Şubat 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 32: Belge No 61:

Medîne-i Amasya kuyumcuların ref'-ı kâl-hâne2 dair gurre-i Receb 1196 (12 Haziran 1782) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 33-34: Belge No 62:

Medîne-i Amasya'da el-ğ.ğc İsmâ'il Ağa'ya der-uhde-i iltizâm olmak üzere cümle ahali mahalle ve nahiyelerden ulak ve menzilci için cem'an üç bin yedi yüz

elli gurusu toplanmasına dair 23 Cemâziye'l-evvel 1196 (6 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 34: Belge No 63:

Amasya Vâlisi Mikdâd Ahmed Paşa hazretlerinin tüfenkci odabaşılık hıdmetinde iken bundan akdem fevt olan Mehmed Odabaşı nâm müteveffânın terekesine dair gurre-i Şaban 1196 (12 Temmuz 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 35: Belge No 64:

Sivas Beylerbeyliğinin mutasarrıflığına hâssaten silâhşörlerden kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân İsmâ'il Ağa'nın ta'yîn olunmasına dair 29 Cemâziye'l-âhir 1196 (11 Haziran 1782) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 35: Belge No 65:

Medîne-i Amasya serdarı olan Altmışyedi Cemâ'atinin Sucuzâde Osmân Ağa raf' olub yerine Altıncı Bölüğün Hasan Ağa serdar nasb ü ta'yîn olunduğuna dair gurre-i Cemâziye'l-âhir 1196 (14 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 35: Belge No 66:

Gümüşhâne'den Âsitâne tarafına Gümüşhâne Emîni Ahmed Efendi bu def'a Amasya'ya vusûl ve gecelerde bekledib mikdâr-ı kifâye zer sîm hazinesini ma'a-tüfenk-endâz cebelü ta'yîn olunmasına dair 15 Cemâziye'l-evvel 1196 (28 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 35-36: Belge No 67:

Şâm, Haleb, Diyârbekir, Mardin, Adana, Ayıntâb, Malatya ve Tokad câniblerinden ve ba'zı mahallerden seferler vaktinde sekiz bin iki yüz elli gurusu seferiyye ve vakt-i hizada üç bin gurusu hazariyye Hazîne-i Âmireye edâ ve kalemiyyesinin ahz ü kabzına dair 2 Receb 1196 (13 Haziran 1782) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 37: Belge No 68:

Edirne mezra'asında ki arazinin sınırlarının belirtilip araziden alınan vergi ve öşürlerin ödenmesi hususunda 7 yıldır Kâdî Hamamı Vakfı mütevellilerinin ve Gani karyesinde ki sipahilerin zabt ve tasarruf etmelerine dair şikayet 26 Ramazan 1196 (4 Eylül 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 37-38: Belge No 69:

Medîne-i Amasya mahallâtından Köprübaşı Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Serkes veled[kesik] nâm hâlikin verasetine dair 14 Şevval 1196 (22 Eylül 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 38: Belge No 70:

Selânik kazasından olub bundan akdem medîne-i Amasya Menzilhâne kurbünde Abdullah Beğ'in ekmekçi dükkânında mütemekkin iken firâr eden keferenin eşya defterine dair 16 Şaban 1196 (27 Temmuz 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 38: Belge No 71:

Köyceğiz mahallesinde Osmân Beşe'nin menzil haczine dair 17 Şevval 1196 (25 Eylül 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 39: Belge No 72:

Medîne-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzâde Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan el-Hacc Ömer bin Ali nâm müteveffânın verasetine dair 15 Şevval 1196 (23 Eylül 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 39-40: Belge No 73:

Medîne-i Amasya mahallâtından Karadeve Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan es-Seyyid Hasan bin İsmâ'îl nâm müteveffânın kassam defterine dair 13 Şevval 1196 (21 Eylül 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 40: Belge No 74:

Medîne-i Amasya mahallâtından sarâçhâne mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan İbrahim Efendi bin Mehmed Efendi nâm müteveffânın verasetinin vereselere inhisarından sonra ikinci eşi Âişe bint-i es-Seyyid Mahmûd'a mehr-i müeccel-i müsbetesi olan iki yüz guruşa tut bağını vermesi üzerine el-Hacc Mustafa bin el-Hacc Ganî ile aralarında geçen davaya dair 13 Şevval 1196 (21 Eylül 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 40: Belge No 75:

Üçler mahallesinde Arab oğlu el-Hacc İsmâ'îl'in kızı ve zevcesinin berât hüccetine dair 12 Zil-ka'de 1196 (19 Ekim 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 41: Belge No 76:

Seyyid Mehmed Emîn'in Amasya mübâşir ta'yîn olunmasına dair 18 Rabî'u'l-evvel 1196 (2 Nisan 1782) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 41: Belge No 77:

Medîne-i Amasya mutasarrıflarına verilen üç taksît ile tahsîs buyrulan bin yüz doksan altı senesine mahsûben taksît-i sâîsi defteridir.

A.Ş.S Sayfa 41-42: Belge No 78:

Sivas Vâlisi Osmân Paşa'nın adâlet buyruldîsine dair 15 Cemâziye'l-âhir 1196 (28 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 42: Belge No 79:

Emîn-i beytü'l-mâl Kayabaşızâde Ömer Ağa'ya Tokad voyvodası tarafından iltizâm olunmasına dair 27... 1196 (? 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 42: Belge No 80 :

Sivas eyaletinin adâlet buyruldîsine dair belge. Sayfa sonu yırtık olduğundan tarih ve belgenin tamamı okunamamıştır.

A.Ş.S Sayfa 43: Belge No 81:

Sivas eyâletinde ve Amasya sancağında vâki'' kazaların mukâta'larının tahsîl ve teslîmine dair Şevval 1196 (Eylül/Ekim 1782) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 44: Belge No 82:

Sivas, Amasya, Çorum ve Tokad'da mîrî enfiye kâr-hânelerinde bulunan ehl-i İslâm'dan olanları nefy ve kal'a-bend ve kefereden olanları vaz'-ı kürek olunmalarına ve diğer emirlere dair 11 Şevval 1196 (19 Eylül 1782) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 45: Belge No 83:

Hacı Yusuf ağa ve Mikdad Paşanın Amasya ve çevresinin idaresi için atanması üzerine 26 Cemâziye'l-âhir 1196 (8 Haziran 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 45: Belge No 84:

Sivas Vâlisine imdâd-ı hızırıyyenin taksît-i sânisî için gelen buyruldiye dair gurre-i Rabî‘u’l-âhir 1196 (16 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 45: Belge No 85:

Medîne-i Amasya serdar olan Betmezcizâde Hasan Ağa serdarlıktan ref olunub yerine Yüzbaşızâde es-Seyyid Mustafa Ağa serdar nasb ü ta‘yîn olduğuna dair evâhir-i Rabî‘u’l-âhir 1196 (Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 46: Belge No 86:

Tokat kazası naibi Mevlana Mustafa’nın mektubu ile Amasya da ki Ayas Ağa vakfî’nın yönetim ve eğitim kısmının yarısına Es-Seyyid Ahmed Emin ibn-i Mustafa’nın sahip olduğu iddiasıyla açılan davanın incelenmesine dair 4 Şaban 1196 (15 Temmuz 1782) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 47: Belge No 87:

Üsküdar’da vâki‘‘ kârhânededen enfiye i‘mâl ve fûrûht edenleri ta‘yîn olunan enfiyeci ma‘rifetleriyle sırran ve alenen ve her kimin ellerinde enfiye bulunur ise zabt u rabt altına alınmasına dair 1 Şevval 1195 (20 Eylül 1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 47-48: Belge No 88:

Amasya sâkinlerinden olub es-Seyyid Mehmed Emîn ibn-i es-Seyyid Mustafa nâm kimesne ve Şeyhzâde es-Seyyid Abdullah Efendi ibn-i Hasan nâm kimesne aralarında Ayas Ağa vâkfın binâ eylediği medresesinin nısfının mutasarrıflığına dair Fî evâyili Zil-ka’deZil-ka’de 1195 (Ekim-Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 48: Belge No 89:

Çerkes Hasan Paşa’nın Sivas Eyaletine kemâkân mutasarrıf olub zabt ve rabtına dair 4 Şevval 1196 (12 Eylül 1782) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 48: Belge No 90:

Belge eksik olduğundan incelenememiştir.

A.Ş.S Sayfa 49: Belge No 91:

Medîne-i Amasya mahallâtından Devehane Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Şerîfû'l-hac Mümine'nin verasetine dair 12 Rabî'û'l-evvel 1196 (25 Şubat 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 49: Belge No 92:

Medîne-i Amasya mahallâtından Köprübaşı Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevet olan Hasan bin Hüseyin bin Sabri nâm müteveffâ sülbi sağır oğlu Hüseyin nâm sağire vasî nasb ve ta'yîn olunmasına dair 4 Receb 1196 (15 Haziran 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 50: Belge No 93:

Amasya Sancağının imdâd-ı hazeriyenin bin yüz doksan altı senesine mahsûben taksîd-i evveline dair 1196 (1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 50: Belge No 94:

Sivas Sancağı mutasarrıflarına sefersiz vakitlerde verilen imdâd-ı hızzıriyye'ye dair 1196 (1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 50: Belge No 95:

Evlus ze'âmetinin üçceyüküne dair gurre-i Şubat 1196 (Şubat 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 51: Belge No 96:

Sivas Valisi devletlû Abdi Paşa Hazretleri tarafından Hızriyye için bin yüz üç buçuk kuruşun ahz ve kabzine mübâşir ta'yîn olunmasına dair 15 Rabî'û'l-evvel 1196 (28 Şubat 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 51: Belge No 97:

Şeyhzâde es-Seyyid Abdullah Efendi'nin medrese müderrisliğine dair 18 Rabî'û'l-evvel 1196 (3 Mart 1782) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 52: Belge No 98:

Ayas Ağa Vakfı'nın Müteveli kaymakamlık beratına dair 18 Rabî'û'l-evvel 1196 (3 Mart 1782) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 52: Belge No 99:

Şeyhzâde es-Seyyid Abdullah Efendi'nin muteveffâ Ayas Ağa Vakfı'na kaymakam olunmasına dair 1196 (1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 53: Belge No 100:

Es-Seyyid İsmail Efendi'nin mülk meskeninin mürekkebine dair 22 Şevval 1196 (30 Eylül 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 53-54: Belge No 101:

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hadice bint-i el-Hac İsmail nâm müteveffîyenin verasetine dair 9 Zil-ka'deZil-ka'de 1196 (16 Ekim 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 54: Belge No 102:

Risâle vekilleri Fazlızade Feyzullah Efendi'ye yedi bin yedi yüz doksan üç buçuk akçe teslim olunduğuna dair tarihi eksik kayıt.

A.Ş.S Sayfa 54: Belge No 103:

Medîne-i Amasya mahallâtından Kocacık Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Hasan bin İsmail nâm müteveffânın verasetine dair 18 Şevval 1196 (26 Eylül 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 55: Belge No 104:

Civeoğlu Abdullah'ın ibrâ hüccetine dair 26 Şevval 1196 (4 Ekim 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 56 boş

A.Ş.S Sayfa 57: Belge No 105:

Medîne-i Amasya mahallâtından Kazgancı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Ebubekir bin Osman nâm müteveffânın verasetine dair gurre-i Şevval 1195 (20 Eylül 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 57: Belge No 106:

Nuh Efendi Oğlunun min-ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye veraset hüccetine dair 2 Zil-ka'deZil-ka'de 1195 (20 Ekim 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 58: Belge No 107:

Medîne-i Amasya mahallâtından Gümüşlüoğlu Mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Gedikoğlu Hacı Mustafa bin Ali nâm kimesnenin verasetine dair 5 Zil-ka'deZil-ka'de 1195 (23 Ekim 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 58: Belge No 108:

Eski kethüda mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ferdioğlu Salih bin Ömer'in vefatından sonra çıkan veraset davasına dair 9 Zil-ka'deZil-ka'de 1195 (27 Ekim 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 59: Belge No 109:

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan İsmihan bint-i Abdullah nâm müteveffiyenin verasetine dair 16 Zil-ka'deZil-ka'de 1195 (3 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 60: Belge No 110:

Medîne-i Amasya mahallâtından Pazarsufli Mahallesi mütemekkinelerinden iken bundan akdem hâlik olan Ahsiyet veled-i Ahbar nâm hâtunun verasetine dair 22 Zil-ka'de 1195 (9 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 60-61: Belge No 111:

Medîne-i Amasya mahallâtından Sarachâne mahallesinde sakine iken bundan akdem fevt olan İsmâ'îl bin Ali nâm müteveffânın verasetine dair 23 Zil-ka'de 1195 (10 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 61: Belge No 112:

Medîne-i Amasya mahallâtından Serachane mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan İsmâ'îl bin Ali nâm müteveffânın sulbî sağır oğlu ve sulbîyye-i sağîre kızlarına vâlideleri Ümmü Gülsüm vasî nasb ü ta'yîn eylendiğinde sağır-i mezbûrların kendi emvâllerinden olmak üzere kadr-i mu'arref nafaka ve kisve istemesine dair 23 Zil-ka'de 1195 (10 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 61: Belge No 113:

Medîne-i Amasya mahallâtından Sarachâne mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan İsmâ'îl bin Ali nâm müteveffânın sulbî sağır oğlu İbrahim ve

sulbîyye-i saġîre kızlarına dedeleri Ali bin İsmail'in vasî ta'yîn olunduġuna dair 23 Zil-ka'de 1195 (10 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 62: Belge No 114:

Medîne-i Amasya mahallâtından Pazarsufli Mahallesi mütemekinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ahsiyet veled-i Ahbar nâm malikenin sulbî saġîr oġullarına vasî ta'yîn olunduġuna dair 23 Zil-ka'de 1195 (10 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 62: Belge No 115:

Medîne-i Amasya mahallâtından Eslem Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Ali Efendi nâm müteveffânın sulbî saġîr oġluna validesi Alime bint-i Ömer'in vasî ta'yîn olunduġuna dair 23 Zil-ka'de 1195 (10 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 62: Belge No 116:

Arabkir kazasında vâki“ Heneske karyesi sâkinlerinden olub Medîne-i Amasya'da vâki‘ Sirâczâde Hânı'nında müsâfereten sâkin iken bundan akdem fevt olan İbrahim bin Hüseyin nâm müteveffânın terekesine dair 24 Zil-ka'de 1195 (11 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 63: Belge No 117:

Medîne-i Amasya mahallâtından Sofular Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Sakine bint-i Abbas nâm hâtunun verasetine dair 25 Zil-ka'de 1195 (12 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 63-64: Belge No 118:

Gedik es-Seyyid Ahmed Efendi'nin dolab hüccetine dair 23 Zil-ka'de 1195 (10 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 64: Belge No 119:

Eski Kethüdâ Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mustafa bin Abdullah nâm müteveffânın verasetine dair 2 Zil-hicce 1195 (19 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 64-65: Belge No 120:

Medîne-i Amasya muzâfâtından Zeykere karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan İbrahim bin Abdullah nâm kimesnenin verasetine dair 8 Zil-hicce 1195 (25 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 65: Belge No 121:

Medîne-i Amasya mahallâtından Şamlar Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Sâfiye bint-i Mehmed nâm müteveffiyenin verasetine dair 2 Zil-hicce 1195 (19 Kasım 1781) tarihli kayıt

A.Ş.S Sayfa 65: Belge No 122:

Medîne-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzâde Mahallesi sâkinlerinden Abdülkâdir bin Abdullah nâm kimesne ve Emîr oğlu es-Seyyid HALİL bin İsmail arasında Akçay nâm mahallde bulunan arsaya dair 9 Zi'l-ka'de 1195 (27 Ekim 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 66: Belge No 123:

Medîne-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzâde Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Esbâr nam kimesnenin sulbî sağîr oğluna vasî ta'yîn e dair 29 Zil-ka'de 1195 (16 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 66: Belge No 124:

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler Mahallesi sâkinlerinden bundan akdem fevt olan İsmail bin Mehmed nâm müteveffânın verasetine dair 8 Zil-hicce 1195 (25 Kasım 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 67: Belge No 125:

Medîne-i Amasya mahallâtından Yakutiye Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Sarı Mehmed oğlu Mehmed nâm müteveffânın sulbî sağîr oğluna vasî ta'yîn olunmasına dair 18 Zil-hicce 1195 (5 Aralık 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 67: Belge No 126:

Medîne-i Amasya'da vâki' Kale-i Bâlâ sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin İbrahim nâm müteveffânın sulbîye sağîr kızlarına vasî ta'yîn olunmasına dair 22 Zil-hicce 1195 (9 Aralık 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 67: Belge No 127:

Medîne-i Amasya'da Kale-i Bâlâ sâkinlerinden bundan akdem fevt olan Kör Mehmed bin İbrahim nâm müteveffânın veraset-i inhisârı tahahhukundan sonra ortaya çıkan akrabalarının verasetten hak talep etmelerine dair 5 Muharrem 1196 (21 Aralık 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 68: Belge No 128:

Devehane mahallesi sâkinlerinden Katibbaşoğlu el-Hac Ali bin Osman nâm kimesne ve Karasibağları sâkinlerinden Uzun Ömer bin Ebubekir nâm kimesne arasındaki ibrâ ve iskât davasına dair 26 Safer 1196 (10 Şubat 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 68: Belge No 129:

Medîne-i Amasya mahallâtından Yakutiye Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Mehmed nâm müteveffânın verasetine ve yüz elli kuruşu zevcesine mihr-i müecceline dair 5 Cemâziye'l-âhir 1195 (29 Mayıs 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 69: Belge No 130:

Medîne-i Amasya mahallâtından Pazar-ı sûflâ Mahallesi sâkinlerinden olub tarîk-i hacda vefat eden Hacı Hüseyin bin Abdullah nâm müteveffânın verasetine dair 8 Muharrem 1196 (24 Aralık 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 69-70: Belge No 131:

Medîne-i Amasya mahallâtından Sofu Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hüseyin bin Ali nâm müteveffânın verasetine dair 9 Muharrem 1196 (25 Aralık 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 70: Belge No 132:

Medîne-i Amasya mahallâtından el-Hac İlyas Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Emine bint-i Hüseyin nâm müteveffânın verasetine dair 20 Muharrem 1196 (5 Ocak 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 71: Belge No 133:

Medîne-i Amasya mahallâtından Çeribaşı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Mehmed Ağa ve zevce-

i metrûkesi Zeyneb bin Mustafa nâm hâtunun verasetine dair 12 Muharrem 1196 (28 Aralık 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 71-72: Belge No 134:

Medîne-i Amasya'da vâki‘ Kal‘a-i bâlâ sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Gür Mehmed bin İbrahim müteveffânın verasetine dair 28 Muharrem 1196 (13 Ocak 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 72: Belge No 135:

Medîne-i Amasya mahallâtından Devehane Mahallesi sâkinlerinden Osman bin Süleyman nâm mecnûnun vasî ta‘yini üzerine 11 Şevval 1196 (19 Eylül 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 73: Belge No 136:

Amasya Sancağında Gümüş kazasına tâbi‘ Hacı karyesi mahallâtından Hanife bint-i Mehmed’in nikah haczine dair 28 Muharrem 1196 (13 Ocak 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 73: Belge No 137:

Medîne-i Amasya mahallâtından Tamenna Mahallesi sâkinlerinden on dört yaşında olub bulûğuyla mukırrı Mehmed bin Abdullah nâm kimesne ve Çolak es-Seyyid Hacı Halil bin Osman nâm kimesneler arasında bağların iskat ve ibrâsına dair 29 Muharrem 1196 (14 Ocak 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 73-74: Belge No 138:

Medîne-i Amasya sâkinlerinden Zaim Halil Ağa bin el-Hac İbrahim ve müşteri bâ-berât-ı âlişân mutasarrıf oldukları ze‘âmetleri mülhakatından Kapı karyesi zâviyedârlarının kabz ve zabtına dair 27 Muharrem 1196 (12 Ocak 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 75: Belge No 139:

Zeykere karyesinden Celeboğlu Mustafa bin İbrahim’in hüccetine dair 5 Safer 1196 (20 Ocak 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 75: Belge No 140:

Medîne-i Amasya mahallâtından Dere Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Havva bint-i Ali nâm müteveffiyenin verasetine dair 7 Safer 1196 (22 Ocak 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 76: Belge No 141:

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Fâtıma bint-i Mehmed nâm müteveffiyenin verasetine dair 6 Safer 1196 (21 Ocak 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 77: belge No 142:

Es-Seyyid Osmân Ağa'nın vefat eden zevcesi Sâre bint-i Mehmed Efendi nâm müteveffiyeden kendine kalan mevrûsune dair 14 Safer 1196 (29 Ocak 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 77-78: Belge No 143:

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Emîne bint-i Hüseyin nâm hâtunun verasetine dair 16 Safer 1196 (31 Ocak 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 78: Belge No 144:

Medîne-i Amasya mahallâtından Köyceğiz Mahallesi sâkinlerinden Ayşe bint-i es-Seyyid Ömer nâm sağîreye bir vasiyy nasb ü ta'yîn olunmasına dair 18 Safer 1196 (2 Şubat 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 78: Belge No 145:

Medîne-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa Mahallesi sakinelerinden Ayşe bint-i es-Seyyid Ömer nâm sağîrenin vasiyy-i mansûbu İpekçioğlu Süleyman bin İbrahim'in vesâyetden ihrâcına dair 18 Safer 1196 (2 Şubat 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 78: Belge No 146:

Medîne-i Amasya'ya serdar olan Yüzbaşızâde Mustafa Ağa serdarlıktan ref' olup yerine Altıncı Bölük'den es-Seyyid Salih Ağa medîne-i mezbûreye serdar nasb ü ta'yîn olunmasına dair 19 Ramazan 1196 (28 Ağustos 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 79: Belge No 147:

Medîne-i Amasya muzâfâtından Tatar karyesi sâkinlerinden Sofuoğlu Hasan ve karındaşı Mehmed nâm ve Kıymacı Hasan nâm kimesneler arasında ki ibrânın kabulüne dair 22 Safer 1196 (6 Şubat 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 79-80-81-82-83: Belge No 148:

Bin yüz doksan dört senesi Recebi'nin evâhirinden doksan beş senesi Rebî'u'l-âhiri gâyetine gelinceye kadar ki “hacıbaşı” olan Hacı Efendizâde Ahmed Ağa ve Şehir Kethüdâsı Abidinzâde Ali Efendi yediyle olan masâriflara dair 3 Zil-ka'deZil-ka'de 1195 (21 Ekim 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 84: Belge No 149:

Sarı Mehmed'in oğlu müteveffâ Mehmed'in vasîyy azline dair 29 Safer 1196 (13 Şubat 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 84-85: Belge No 150:

Medîne-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa Mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Hüseyin bin Ahmed nâm kimesnenin büyü-tü adîde ve tut ve eşcâr-ı müsmireli bir mikdâr bağçeyi müştemil mülkünü vakf etmesine dair 22 Safer 1196 (6 Şubat 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 85-86 Belge No 151:

İşbu bin yüz doksan beş senesi rûz-ı Kasımı'ndan rûz-ı Hızır-ı'na varıncaya kadar medîne-i Amasya'nın menzilcisi sâbık el-Hac İsmail Ağa'ya iltizâm olunmasında dair 5 Zil-ka'deZil-ka'de 1196 (12 Ekim 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 87: Belge No 152:

Monla Halilzâde el-Hac İbrahim Ağa'nın ibrâ hüccetine dair 24 Rabî'u'l-evvel 1196 (9 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 87: Belge No 153:

Medîne-i Amasya mahallâtından Fethiye Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ümmühani bint-i Mustafa nâm müteveffîyenin verasetine dair 23 Rabî'u'l-evvel 1196 (8 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 88: Belge No 154:

Köyceğiz Mahallesi sâkinlerinden Hindîzâde el-Hac Kâtib Efendi'nin İbrâ hüccetine dair 10 Rabî'u'l-evvel 1196 (23 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 88: Belge No 155:

Es-Seyyid Bekdaş bin Bekdaş Ağa'nın bey'ı şîrâ hüccetine dair 26 Rabî'u'l-evvel 1196 (11 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 89: Belge No 156:

Medîne-i Amasya muzâfâtından Zîgere karyesi mahallâtından Yukara Mahallesi sâkinlerinden Hacı Halil oğlu Halil'in menzil istibdâl hüccetine dair 28 Rabî'u'l-evvel 1196 (13 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 89: Belge No 157:

Ser-muhzırân Monla Mehmed'in damâdı Pazar-ı Süflâ Mahallesi sâkinlerinden Demirci Salih'in iştirâ eylediği bağ hüccetine dair 8 Rabî'u'l-evvel 1196 (21 Şubat 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 89: Belge No 158:

Medîne-i Amasya mahallâtından Yakutiye Mahallesi sâkinelerinden Genç İbrahim'in ibrâ hücceti, isbât edip verilen hüccete dair tarihsiz kayıt.

A.Ş.S Sayfa 90: Belge No 159:

Medîne-i Amasya mahallâtından Köyceğiz Mahallesi sâkinlerinden Müteveffâ Adilî'nin üvey babası Hacı İbrahim bâ-vasîyyet vasîyy-i muhtârı olup terekkesinden ber-mûceb-i vasîyyet sülûs-i müsbet hüccetine dair 6 Rabî'u'l-âhir 1196 (21 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 90: Belge No 160:

Medîne-i Amasya mahallâtından Gökmedrese Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Adilî Mehmed bin Musa nâm müteveffânın verasetine dair 7 Rabî'u'l-âhir 1196 (22 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 90-91: Belge No 161:

Saraycık karyesinde sâkin iken bundan akdem tarîk-i hacc-ı şerîfde fevt olan el-Hac Ömer'in verasetine dair 7 Rabî'u'l-âhir 1196 (22 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 91: Belge No 162:

Medîne-i Amasya muzâfâtından Ziğere karyesi mahallâtından Sovukpınar Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem tarîk-i hacc-ı şerîfde fevt olan el-Hac Ahmed bin Ali nâm müteveffânın verasetine dair 7 Rabî‘u'l-âhir 1196 (22 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 91-92: Belge No 163:

Medîne-i Amasya muzâfâtından Ziğre karyesi mahallâtından Aşağı Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan İlmiye bint-i Mehmed nâm müteveffîyenin veraseti 7 Rabî‘u'l-âhir 1196 (22 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 92: Belge No 164:

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem katilen fevt olan Sülûkîzâde es-Seyyid İbrahim Ağa bin Ahmed Ağa nâm müteveffânın katil hücceti, ibrâ olunmasına dair 8 Rabî‘u'l-âhir 1196 (23 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 93: Belge No 165:

Medîne-i Amasya mahallâtından Fethiye Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Saniye bint-i Osman nâm müteveffîyenin verasetine dair 12 Rabî‘u'l-âhir 1196 (27 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 93: Belge No 166:

Medîne-i Amasya mahallâtından Şamlar Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid İbrahim bin Ali nâm müteveffânın verasetine dair 13 Rabî‘u'l-âhir 1196 (28 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 94: Belge No 167:

Medîne-i Amasya mahallâtından Sofuzâde Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Emine bint-i Mustafa nâm müteveffâtın verasetine dair 13 Rabî‘u'l-âhir 1196 (28 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 94: Belge No 168:

Medîne-i Amasya mahallâtından Şamlar Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid İbrahim bin Ali nâm müteveffânın verasetine

emvâli hıfza bir vasîyy nasb ü ta'yîn olunmasına dair 14 Rabî'u'l-âhir 1196 (29 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 94-95: Belge No 169:

Medîne-i Amasya mahallâtından Şamice Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ömer bin İsmail nâm müteveffânın verasetine dair 22 Rabî'u'l-âhir 1196 (6 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 95: Belge No 170:

Gözveşzâde'nin bağçevânı Çilingir Hasan'ın hücceti 17 Rabî'u'l-âhir 1196 (1 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 95-96: Belge No 171:

Medîne-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Fatma bint-i Abdullah nâm müteveffîyenin verasetine dair 26 Rabî'u'l-âhir 1196 (10 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 96: Belge No 172:

Medîne-i Amasya mahallâtından Sofuzâde Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Emine bint-i el-Hac İsmail nâm müteveffîyenin verasetine dair 7 Rabî'u'l-âhir 1196 (22 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 97: Belge No173:

Börekci Katırcı Ömer'in bağçe hüccetine dair 6 Cemâziye'l-evvel 1196 (19 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 98: Belge No 174:

Medîne-i Amasya mahallâtından Şamice Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Rukiye bint-i el-Hac Ömer nâm müteveffîyenin verasetine dair 22 Rabî'u'l-âhir 1196 (6 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 98-99: Belge No 175:

Mücellidzâde Osman Efendi'nin evlâd-ı vâkıfdan vakfiyet hüccetine dair 12 Rabî'u'l-âhir 1196 (27 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 99: Belge No 176:

Medîne-i Amasya mahallâtından Kamerüddin Mahallesi sâkinlerinden on beş yaşında olan es- Seyyid Ali bin Abdullah ve ammehü es-Seyyid el-Hac Hasan bin Abdullah arasındaki bağ ibrâsına dair 15 Cemâziye'l-evvel 1196 (28 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 99: Belge No 177:

Karasenir nâm mahalde vâki“ tut ve eşcâr-ı sâire ve bir bâb böcekânıyı müstemil bağın el-Hac Hasan bin Abdullah'ın mülkü olduğuna dair 26 Cemâziye'l-evvel 1196 (9 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 100: Belge No 178:

Medîne-i Amasya mahallâtından Bâğ-ı Helkis Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem katilen fevt olan Ali bin Habib nâm müteveffânın Bâğ-ı Helkis Mahallesinin kassâma diyet hüccetine dair 5 Cemâziye'l-evvel 1196 (18 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 100: Belge No 179:

Medîne-i Amasya mahallâtından Bâğ-ı Helkis Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem katilen fevt olan Ali bin Habib nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu Mehmed'e vasîyy nasb ü ta'yîn olunmasına dair 5 Cemâziye'l-evvel 1196 (18 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 100: Belge No 180:

Medîne-i Amasya mahallâtından Bâğ-ı Helkis Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem katilen fevt olan İlmi bin Habib nâm müteveffânın sulbî oğlu Ahmed'e vasîyy nasb ü ta'yîn olunmasına dair 5 Cemâziye'l-evvel 1196 (18 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 100: Belge No 181:

Medîne-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa Mahallesi sakinelerinden Fatma bint-i es-Seyyid el-Hac Mustafa nâm sagîrenin emvâl-i mevrûse-isinin ceddi el-Hac İbrahim nâm kimesneye teslim olunmasına dair 8 Cemâziye'l-evvel 1196 (21 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 101: Belge No 182:

Medîne-i Amasya mahallâtından Köyceğiz Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Osman bin Ali nâm müteveffânın verasetine dair evâhiri Cemâziye'l-evvel 1196 (Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 101: Belge No 183:

Rumili'nde Filibe mütemekkinlerinden olup bundan akdem medîne-i Amasya'da vâki“ Serrâczâde Hanı'nda müsâfereten hâlik olan Anaşdas veled-i Toraki nâm hâlikin terekesi ne dair 17 Rabî'u'l-âhir 1196 (1 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 101: Belge No 184:

Medîne-i Amasya mahallâtından Köyceğiz Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Osman bin Ali nâm müteveffânın sulbî sağır oğlu ve sulbîye sağire kızına emvâl-i mevrûselerinin hıfzı için vasîyy nasb ta'yîn olunmasına dair 4 Cemâziye'l-âhir 1196 (17 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 102: Belge No 185:

Medîne-i Amasya mahallâtından Temennâ Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan el-Hac Ali bin el-Hac Mehmed nâm müteveffânın verasetine dair 8 Cemâziye'l-âhir 1196 (21 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 102: Belge No 186:

Medîne-i Amasya muzâfâtından Zığre karyesi mahallâtından Aşağı Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Kireki veled-i Bayram nâm hâlikin verasetine dair 8 Cemâziye'l-âhir 1196 (21 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 103: Belge No 187:

Medîne-i Amasya mahallâtından Bağ-ı Helkis Mahallesi sâkinlerinden Ahmed bin Ali nâm sağırın emvâl-i mevrûsesinin vasîyye ta'yîn olunmasına dair 5 Cemâziye'l-âhir 1196 (18 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 103-104: Belge No 188:

Hafız Ebu Bekir Efendiye beyan edilen arazi hususunda ki 10 Cemâziye'l-âhir 1196 (23 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 104: Belge No 189:

Fi'l-asl Rumili mütemekkinlerinden olup medîne-i Amasya'da vâki“ Taş Hanı'nda misâfereten mütemekkin iken bundan akdem halik olan Mardiros nâm kimesnenin terekesine dair 4 Cemâziye'l-âhir 1196 (17 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 104-105: Belge No 190:

Medîne-i Amasya mahallâtından Kurşunlu Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan Aliye bint-i Ahmed nâm müteveffîyenin terekesine dair 6 Cemâziye'l-âhir 1195 (30 Mayıs 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 105: Belge No 191:

Medîne-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mehmed Emin bin es-Seyyid el-Hac Mustafa nâm müteveffânın verasetine dair 8 Cemâziye'l-evvel 1196 (21 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 106: Belge No 192:

Medîne-i Amasya mahallâtından Hacı İlyas Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kalaycı Mehmed bin Mehmed nâm müteveffânın verasetine dair 10 Cemâziye'l-âhir 1196 (23 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 107: Belge No 193:

Medîne-i Amasya bağlarından Kapukaya Bağları sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hasan bin Abdullah nâm müteveffânın sulbîye sağîre kızı Hadice nâm sağîreye vasîyy nasb ü ta'yîn olunmasına dair 8 Cemâziye'l-âhir 1196 (21 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 107-108: Belge No 194:

Medîne-i Amasya mahallâtından Devehâne Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Serrâczâde es-Seyyid Abdülehad bin es-Seyyid el-Hac İsmail nâm müteveffânın verasetine dair 5 Cemâziye'l-evvel 1196 (18 Nisan 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 108: Belge No 195:

Medîne-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzâde Mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Ahmed bin Abdi Bey nâm kimesne vefat eden vâlidesi Emine'nin bağının nısf-ını taleb eylediğine dair 10 Rabi'ü'l-âhir 1196 (25 Mart 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 108: Belge No 196:

Medîne-i Amasya mahallâtından Yakutiye Mahallesi sakinelerinden Ayşe bint-i Abdullah nam hatun ile Demirci Abdurrahman bin Mehmed nâm kimesne arasında ki Ilıcak nâm mahalde kâin bâğ-ı mahduda dair 15 Receb 1196 (26 Haziran 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 108: Belge No 197:

Belge eksiktir.

A.Ş.S Sayfa 109: Belge No 198:

Serdar es-Seyyid Salih Ağa azl olunup yerine Altıncı Bölüğün Çatlık el-Hac Mehmed Ağa serdar nasb ü ta'yîn olunduğuna dair 27 Ramazan 1195 (16 Eylül 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 109: Belge No 199:

Amasya Sancağının imdâd-ı hazariyyenin taksît-i sâlisine dair evâhiri Ramazan 1195 (Eylül 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 109-110: Belge No 200:

Enfiye için gelen sûret-i emr-i âlîsine dair 15 Ramazan 1195 (4 Eylül 1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 110: Belge No 201:

Medîne-i Amasya'da vâki“ merhûm cennet-mekân Sultân Bayezid Hân hazretleri evkâf-ının ta'mîr için verilen mektuba dair 23 Ramazan 1195 (12 Eylül 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 111: Belge No 202:

Belge eksiktir.

A.Ş.S Sayfa 111: Belge No 203:

Kal'a yoklaması için gelen buyurulduya dair 17 Receb 1195 (9 Temmuz 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 111: Belge No 204:

Necâbetlü es-Seyyid Abdullah Bey'e Amasya Valisi devletlü Mikdad Ahmed Paşa Efendimiz tarafından mütesellimlik ilanına dair 7 Şaban 1195 (29 Temmuz 1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 112: Belge No 205:

Belge eksiktir.

A.Ş.S Sayfa 112: Belge No 206:

Amasya Sancağı'nda vâki'' kazaların Kapısız deli ve tüfenkçi için gelen buyurulduya dair 18 Receb 1195 (10 Temmuz 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 112: Belge No 207:

Dağıstanî Ali Paşa'nın bakâyâsı için gelen emr-i âliye dair tarihi eksik ferman.

A.Ş.S Sayfa 113: Belge No 208:

Samsun kazası naibine gönderilen Şam, Halep, Adana, Malatya, Antep ve Tokat gibi büyük şehirlerdeki vali ve voyvoda ve diğer devlet görevlilerinin himayesindeki topraklarda yaşayan halkın şikayetlerinin ele alınıp halkın ihtiyaçlarının giderilmesine dair tarihsiz ferman.

A.Ş.S Sayfa 114: Belge No 209:

Hacı Efendizâde es-Seyyid Ebubekir Çelebi Ağa'nın nekâbet mektubuna dair gurre-i Receb 1195 (23 Haziran 1195) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 114: Belge No 210:

Medîne-i Amasya muzâfâtından Geldigelen Nâhiyesi'ne tâbi' Karasenir karyesi sâkinlerinden Memük oğlu Seyyid Mehmed Ağa'nın binâ eylediği câmi'in hitâbet berâtına dair 15 Cemâziye'l-evvel 1195 (9 Mayıs 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 114: Belge No 211:

Medîne-i Amasya muzâfâtından Geldigelen Nâhiyesi'ne tâbi' Karasenir nâm mevzi'de câmi'-i şerîf olmayıp Abdullah Ağa'nın câmi'-i şerîf binâ eylemesine dair evâsıtı Rabî'u'l-evvel 1195 (Şubat-Mart 1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 114: Belge No 212:

Medîne-i Amasya serdarı olan Altmış Dördüncü Cemâ'at'den Yüzbaşızâde es-Seyyid Mustafa Ağa azl olup yerine Altıncı Bölük'den es-Seyyid Şefe Salih Ağa serdar olunduğuna dair 8 Rabî'u'l-âhir 1195 (3 Nisan 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 114: Belge No 213:

Amasya Kazası Müftüsü el-Hac fazîletlü İsmail Efendi'nin ibkâ mektubuna dair evâhiri Cemâziye'l-âhir 1195 (Mayıs-Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 115: Belge No 214:

Sivas Valisi Çerkes Hasan Paşa'ya verilen edâsı lâzım gelen imdâd-ı hazariyyenin tahsîli olan taksît-i sâni nin me'mûra edâ ve teslim edilmesi ricasına dair gurre-i Receb 1195 (23 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 115: Belge No 215:

Amasya Kazasına tevzî' İmdâd-ı hazariye taksît-i sâni (1.103,5 guruş, 48,5 akçe) defterine dair gurre-i Receb 1195 (23 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 116: Belge No 216:

Medîne-i Amasya Sancağı'nın taksît-i sâni (1.029,5 guruş) defterine dair gurre-i Cemâziye'l-evvel 1195 (25 Nisan 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 116: Belge No 217:

Amasya'dan Sivas'ta ki ahaliye ihsan edilen günlük ta'yîn âtları ve zâhirelerin ve bârgîrlerin yazılı olduğu şekliyle temin edilip gönderilmesine dair gurre-i Cemâziye'l-evvel 1195 (25 Nisan 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 116: Belge No 218:

Amasya Sancağına mütesellim nasb olunmasına dair evâili Cemâziye'l-âhir 1195 (Mayıs-Haziran 1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 117: Belge No 219:

Belge eksiktir.

A.Ş.S Sayfa 117: Belge No 220:

Amasya a'yânından Osman Beyzâde sa'âdetlü Abdullah Bey'in Amasya mütesellimliğine dair evâili Cemâziye'l-âhir 1195 (Mayıs-Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 117: Belge No 221:

Kars Muhâfızı Gürcüzâde Halil Paşa'nın kapı kethüdâsı alacağı için ısdâr olunan 6 Cemâziye'l-âhir 1195 (30 Mayıs 1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 118: Belge No 222:

Amasya'da vâki'' Kuyumcuların Kalhâne fermanına dair 8 Cemâziye'l-âhir 1195 (1 Haziran 1781) tarihli kayıt..

A.Ş.S Sayfa 118: Belge No 223:

Câbizâde Mustafa Ağa'nın Bayezid Paşa Evkâfı iltizâm temessüğüne dair 1195 (1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 118: Belge No 224:

Rahtvânzâde necâbetlü İbrahim Bey'e Amasya Sancağı'nın mütesellimlik buyuruldusuna dair 9 Cemâziye'l-âhir 1195 (2 Haziran 1781) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 118-119: Belge No 225:

Mutesellim ve Alay beyi namıyla Emin Bey'in takip ettiği Anadolu'da ki Alacahan, Hüseyinabad, Çorum, Rize, Giresun, Merzifon ve Amasya kazalarıyla civarında ki zâhire bolluğunun Samsun iskelesine uygun fiyatla indirip toplanması ve tahsilatın yapılmasına dair 2 Rabî'u'l-evvel 1195 (26 Şubat 1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 119: Belge No 226:

Amasya'da sâkin Halil Paşa'nın nefyine dair 7 Cemâziye'l-âhir 1195 (31 Mayıs 1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 119: Belge No 227:

Amasya'da sâkin mîr-i mîrândan Gürcüzâde Halil Paşa'nın tevzî' defterine kendi nefsi için birkaç kîse akçe zam ve fukarâya envâ'-ı mezâlimine dair 7 Cemâziye'l-âhir 1195 (31 Mayıs 1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 120: Belge No 228:

Maraş, Karaman ve Sivas eyâletlerinin resm-i dönüm ve âmediyye-i duhân mukâta'asına dair 1195 (1781) tarihli ferman.

A.Ş.S Sayfa 121 boş:

A.Ş.S Sayfa 122: Belge No 229:

Güblüce Mahallesi sükkânından Hasan bin Ali, Bîmârhâne Mahallesi'nden Hayrullah bin Ahmed'e bârgîrden on beş para hakkını vermede ağır davrandığına dair kayıt.

A.Ş.S Sayfa 122: Belge No 230:

Emine Hâtun'un da'vâ eylediği eşyalara dair kayıt.

A.Ş.S Sayfa 123: Belge No 231:

Narh-âyı gazgancıyân amel olunmak için evânîye dair 5 Cemâziye'l-âhir 1196 (18 Mayıs 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 123: Belge No 232:

Fürûhtu narhhâ-yı nühâsın şerhine dair 10 Receb 1196 (21 Haziran 1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 123: Belge No 233:

Kayabaşızâde Ömer Ağa Şamice Mahallesi sükkânından Seyyid Mustafa bin Seyyid Hasan nâm kimesneyi hakkını alıp ve vermesi için her umûr ve husûsa vekilvekil eylediğine dair 1201 (1786) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 124: Belge No: 234:

Musa Kethüdâ oğlu Kassâb Mustafa kassâbbaşı nasb ü ta'yîn olunmasına dair rûz-ı Hızır 1196 (1782) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 124: Belge No 235:

Hızır Paşa Mahallesi'nde sâkin Seyyid Hasan bin Hüseyin, es-Seyyid Ahmed bin Hüseyin'in şürefâdan olmalarına dair gurre-i Muharrem 1201 (24 Ekim 1786) tarihli kayıt.

A.Ş.S Sayfa 124: Belge No 236:

Seyyid Mustafa bin Seyfi nâm kimesnenin İlyas karyesinde olan Habbâzzâde el-Hac es-Seyyid Ömer Ağa'dan üç guruş bir rub'u ahz u kabz eylediğine dair 22 Muharrem 1121 (3 Nisan 1709) tarihli kayıt.



3. BÖLÜM

3.1 59 NOLU A.Ş.S GÖRE AMASYA’NIN SOSYAL VE DİNİ HAYATI

3.1.1 Aile Hayatı

Aile kavramına kesin olarak bir tanım yapmak mümkün değildir zira toplumsal bir yapı olan aile kavramı zamana ve mekâna göre değişim göstermektedir. Eski Türk aile yapısı günümüze nazaran oldukça geniş bir yapıya sahipken güncel zamanda çekirdek aile denilen anne, baba ve çocuklardan oluşan, sosyal, ekonomik ve manevi ihtiyaçların giderildiği yapı olarak tanımlayabiliriz. İnsan zamanla gelişme göstermiş ve yaşadığı dünyayı değiştirmiştir. Teknolojinin ilerlemesi ve dünyanın değişmesiyle birlikte sosyal tabakanın en önemli güruhu olan aile de bu değişimden her fırsatta nasiplenmiştir. Osmanlı topraklarında yaşayan halk aile birliğini oluştururken İslam hukukunu örnek almış ve bu çerçevede içerisinde ailesini oluşturmuştur. Bunun yanında yaşanan coğrafyaya bakarak eski Türk adet ve geleneklerini de görmek pek mümkündür. Dini ve örfî yapının ahenkli biçimde bütünleşmesi aile yapısı içerisinde kendini belli etmektedir.

Aile hayatını ilgilendiren, miras, nafaka, mehir, vasi tayini konuları 59 numaralı A.Ş.S defterinde geniş yer kaplamaktadır. Miras davaları 74, nafaka davaları 2, mehir davaları 2 ve vasi tayin davaları 25 belgeden oluşmaktadır. Toplamda aile yapısını ilgilendiren 103 belge bulunmaktadır. Nikâh akdi ile ilgili belge bulunmadığından bu konu kısaca anlatılıp belgeler doğrultusunda diğer konulara değinilecektir.

Evlenmek isteyen kız ve erkek aileler arasında anlaşarak mahkemeye başvurur, şahitlerin huzurunda bu isteği beyan ederler ve belirlenen mehir kayda geçirilerek nikâh akdi gerçekleşirdi. İncelenen defterde nikâh akdi ile ilgili belgenin bulunmayışı bu dönemde evliliklerin olmadığı anlamına gelmemektedir.

3.1.1.1 Nafaka

59 Numaralı defterde 2 adet nafaka ile ilgili belge vardır. Nafaka, İslam hukukunda bir kimsenin geçimi için gerekli paranın karşılanması, aile ilişkilerinde

bakım yükümlülüğünden doğan harcama anlamına gelmektedir. ‘Tüketmek, harcamak’ anlamındaki infak kelimesinden meydana gelen nafaka elde olan bir şeyin azalması, tükenmesi, bitmesi anlamına gelmektedir aynı zamanda zaruri ihtiyaçların karşılanması adına aile fertleri için harcanan maddi değeri olan her şeydir.¹¹³

Kişinin geçindirmek zorunda olduğu kimselere verdiği iâşe masrafı olan nafaka, sicilde ölüm sonrası mahkemeden talep edilen ücret olarak karşımıza çıkmaktadır.

Davaların her ikisinde de eşleri vefat eden kadınlar mahkemeden kendi payına düşen nafakayı istemiştir. Bunlardan biri günlük 9 akçe talep ederken¹¹⁴ diğeri çocuklarının vasisi olarak hem nafakasını hem de kisvesini talep etmiştir.¹¹⁵ Nafaka vermekle yükümlü olan kişi bakmakla mükellef olduğu kimselerin giyecek ihtiyacını karşılamak için kisve adı altında giyecek temin ederdi.

3.1.1.2 Mehir

Erkeğin nikâh akdi sonucunda eşine vermekle yükümlü olduğu bedeldir. Mehir tamamiyle kadının tasarrufuna kalmış olan bir maldır. Peşin ödenen mehirlere mehr-i muaccel, sonradan ödenen mehirlere ise mehr-i müeccel denmektedir.¹¹⁶ Mehir bir nevi kadının boşanma veya eşinin vefat durumunda geleceğini garanti altına almak adına uygulanmaktadır. Boşanma esnasında veya evliliğin devamı sırasında erkeğin vefat etmesi sonucu talep edildiği gibi henüz eşlerin ikisi de yaşarken belli bir zamana tabi kalmadan da ödenebilmektedir.

Mehir bir evlilikte kadının zevcesinden alması gereken hakkıdır. Bu konuda birçok ayet ve hadis bulunmaktadır. Kur’an-ı Kerim’de “ Kadınlara mehirlerini borcunuzu öder gibi verin. Eğer onun bir kısmını size gönül razısıyla verirlerse onu da âfiyetle yiyin.”¹¹⁷ Ayeti mevcuttur. İslam peygamberi Hz. Muhammed bu konuda; “Demirden bir yüzük dahi olsa mehir olarak verin.” demiştir.¹¹⁸

¹¹³ Celal Erbay, *İslam Hukukunda Evlilik veHısımlık Nafakası*, Göytürk Yayınları, Bakü 1995, s.12.

¹¹⁴ A.Ş.S., 59, 4/11.

¹¹⁵ A.Ş.S., 59, 61/112.

¹¹⁶ Necla Yasdıman, *Kadının Evlilikteki Hakları*, Kanyılmaz Matbaası, İzmir 2003, s. 125-128.

¹¹⁷ Kur’ân-ı Kerim veMuhtasar Meâli, Nisa Süresi, 4. Ayet, s. 76.

¹¹⁸ Nurettin Yıldırım, *İslam Hukukunda Mehir veEv Eşyasıyla İlgili Anlaşmazlıklar veÇözümleri*, Sonçağ Akademi Yayınları, Ankara 2019, s.6

Sicilde iki adet mehir kaydı bulunmaktadır. Tereke kayıtlarının fazlaca olduğu defterde mehir belgelerinin az olması Amasyalı kadınların nikâh akdinden hemen sonra ve ya eşleri hayattayken mehirlerini aldığını göstermektedir.

Sufizâde mahallesinde yaşayan Zeynep bint-i Mustafa 50 kuruş mehr-i müeccelini mahkemedan isterken¹¹⁹ diğer kayıta 150 kuruş mehr-i müeccel Mehmed bin Mehmed'in zevcesine verilmiştir.¹²⁰

3.1.1.3 Vasi Tayini

Evliliğin sona ermesi durumunda çözülmesi gereken en önemli konu bakıma muhtaç çocukların durumudur. Bu sebeple vasilik oldukça mühim bir gövdedir. Vesayet kelimesi vasy kökünden türemiş ve akıl sağlığını yerinde olmayan veya eksik olan kişilerin buluğa erene kadar himaye etme ve mallarını koruma altına alabilecek dürüst, akıllı, hür, güvenilir kimsenin sorumluluğu anlamına gelmektedir.¹²¹

Ebeveynlerin vasiyeti üzerine veya vefatlarından sonra mahkeme yetkililerinin uygun gördüğü kişiler buluğa ermemiş kişilerin vasisi olmaktadır. Böyle önemli bir görevi yerine getirme ehliyeti olan kişilerin oldukça dürüst, sözüne itimat edilen kişilerden seçilmesi gerekmektedir. Mahkeme heyeti eğer vasiyet üzerine biri vasi seçilmemişse öncelikle yakın akrabalarından uygun kişiyi görevlendirir, akrabalarından vasilik için uygun kimse yoksa mahallede bu görevi layığıyla yerine getirebilecek kişiler arasından seçerdi.

59 Numaralı A.Ş.S defterinde 25 adet vasi tayini ile ilgili belge mevcuttur. Bu belgeler incelendiğinde Amasya'da vasi tayinlerinde yakın akrabalarından dede, anne ve babanın vasi olduğu görülmektedir. Belgelerde çoğunlukla mahkemenin uygun bulduğu kişiler vasi tayin edilmiştir, fakat tayin edilen kişilerin ismi yazmamaktadır.

Örnek verecek olursak; Bağ-ı Helkıs Mahallesi'nden Ahmed bin Ali'ye mahkeme tarafından vasi tayin edilmiştir.¹²² Başka bir belgede Câmi'-i Enderûn mahallesinden Saniye bint-i Mehmed vefat edince sulbî sağır oğlu es-Seyyid

¹¹⁹ A.Ş.S., 59, 5/13.

¹²⁰ A.Ş.S., 59, 68/129.

¹²¹ M. Akif Aydın, *Osmanlı Aile Hukuku*, Klasik Yayınları, İstanbul 2017, s. 84-85.

¹²² A.Ş.S., 59, 103/187.

Mehmed'e miras kaldığı buna karşın babası es-Seyyid Osman Ağa bin Velî'nin oğluna vasi tayin edildiği kayıtlar arasındadır.¹²³

Vasilik sadece ebeveynlerin veya mahkemenin tercihiyle olmadığını görmekteyiz. İncelenen bir belgede bu konuya örnek olarak Çeribaşı Mahallesi sakinlerinden Şerife binti Es-Seyyid El-hac İsmail'in vefatından sonra varislerinden biri olan kardeşi, Kocacık Mahallesi'nden Es-Seyyid Ali bin Es-Seyyid Ahmed'i vasi olarak talep etmiştir.¹²⁴

3.1.1.4 Miras Ve Tereke

Miras, irs kökünden türemiş ve başkasından kalan, tevarüs edilen şey anlamına gelmektedir.¹²⁵ Mirastan hak sahibi olmak için evlilik veya kan bağı lazımdır. Bunun dışındaki paylaşımlarda, miras sahibi ölmeden önce malını istediği kişiyle paylaşabilir, hibe edebilir veya vakfedebilirdi, ama muris öldükten sonra mirasının kime kalacağını tayin edememekteydi. Kayıtlarda karşımıza çıkan bir terekede, Müteveffa Kâtip es-Seyyid Ahmed Efendi'nin mirasından 1936 kuruş vakfettiği görülmüştür.¹²⁶

İslam'da miras hukuku açıkça belirtilmiştir, terekelerde kimin ne kadar pay alacağı ilahi olarak belirlenmiştir. Kur'an'da geçen ayetler çerçevesinde muris malını pay edebilir, fakat mevcut ayetlerin emirlerini değiştirememektedir. Kur'an'da geçen ayetlerden biri şöyledir; “Allah size, çocuklarınız hakkında, erkeğe iki kadın payı kadar (vermenizi) emreder. (Mirasçılar) ikiden fazla kadın iseler bıraktığının üçte ikisi onlarındır. Eğer yalnız bir kadınsa yarısı onundur. Ölenin çocuğu varsa, anne babasından her birinin mirastan altıda bir hissesi vardır. Eğer çocuğu yok da anne babası ona vâris olmuşlarsa annesinin hakkı üçte birdir. Ölenin kardeşleri varsa annesinin payı, vasiyetten ve borçtan sonra altıda birdir. Babalarınız ve oğullarınızdan hangisinin fayda bakımından size daha yakın olduğunu bilemezsiniz. Bunlar Allah tarafından konmuş paylardır; şüphesiz Allah ilim ve hikmet sahibidir”.¹²⁷

¹²³ A.Ş.S., 59, 5/12.

¹²⁴ A.Ş.S., 59, 13/28.

¹²⁵ Abdüsselam Arı, *İslam Miras Hukuku*, Pınar Yayınları, İstanbul 2018, s. 25.

¹²⁶ A.Ş.S., 59, 16/34.

¹²⁷ Kur'an-ı Kerîm ve Muhtasar Meâli, Nisa Sûresi, 11. Ayet, s. 77.

59 Numaralı A.Ş.S de toplamda 74 adet miras kaydı bulunmaktadır. Sicilin çoğunluğu miras hukuku üzerinedir ve elde edilen tereke kayıtlarından mirasçılarının kimler olabileceği, kadın ve erkeğe düşen hissenin miktarı, terekeden hak sahibi olan anne, baba, kardeş, eş, evladın ne kadar pay aldığı, murisin defnedilmesinde görevli kişilerin aldıkları ücretler çıkarılmaktadır.¹²⁸

Nisa Sûresi 11. Ayete örnekle; Sufizâde mahallesi sakinlerinden Osman bin Ahmed'in vefatından sonra veraseti paylaştırılarak 27.880 kuruş'tan 2.220 kuruşu defin masrafı, tereke kaydı vs. ödemelere harcanarak kalan 25.660 kuruş eşî Zeynep ile sulbî sağır oğulları Mehmed, Mustafa ve Ahmed'e eşit olarak paylaştırılmıştır. Her birine 6.415 kuruş hisse düşmüştür. Hisseler paylaştırıldıktan sonra Zeynep binti Mustafa 50 kuruş mehr-i müeccelini de talep etmiştir.¹²⁹

Başka bir ayette murisin malının çocukları olmadığı halde kardeşlerine kalabileceği yazmaktadır. Nisa Sûresi'nin 12. Ayeti şöyledir; “Yapacakları vasiyetten ve borçtan sonra, eşlerinizin, çocukları yoksa bıraktıklarının yarısı sizindir. Çocukları varsa bıraktıklarının dörtte biri sizindir. Çocuğunuz yoksa sizin de, yapacağınız vasiyetten ve borçtan sonra, bıraktığınızın dörtte biri onlarındır. Çocuğunuz varsa bıraktığınızın sekizde biri onlarındır. Eğer bir erkek veya kadının, annesi, babası ve çocukları bulunmadığı halde malı (diğer) mirasçılara kalırsa ve bir erkek yahut bir kız kardeşi varsa, vasiyetten ve borçtan sonra her birinin payı altıda birdir. Bundan fazla iseler üçte bire ortaklırlar. Kimse zarar görmesin; Allah'ın hükmü budur. Allah her şeyi bilendir, halimdir.”¹³⁰

Bu ayetin sicildeki örneği şöyledir; Üçler mahallesi sakinlerinden Şerife bint-i Halil'in vefatından sonra mirası; eşine 2.725, oğluna 4.238, kızına 2.119, annesine 1.816 kuruş olarak paylaştırılmıştır. Görüldüğü üzere hisseden en çok pay sahibi olan oğlu sonra ise eşidir. İslam hukukunda erkeğe iki kadına bir hisse düşmesinin göstergesidir.

Miras konusu bakımından oldukça zengin olan sicilimizde kardeşlere de terekeden pay düştüğüne dair kayıtlar mevcuttur. Çeribaşı Mahallesi sakinlerinden Şerife vefat edince mirası eşine, kızına, annesine, erkek kardeşine ve iki kız

¹²⁸ A.Ş.S., 59, 6/15, 9/22, 17/35, 21/42.

¹²⁹ A.Ş.S., 59, 5/13.

¹³⁰ Kur'ân-ı Kerîm ve Muhtasar Meâli, Nisa Sûresi, 12. Ayet, s. 78.

kardeşine kalmıştır. 24.740 kuruşluk mirastan 1.020 kuruşu defin masraflarına ayrıldıktan sonra kalanı sırasıyla; kızına 11.857; eşine 5.928, annesine 3.952, erkek kardeşine; 988, kız kardeşlerine ise 494 kuruş hisse düşmüştür.¹³¹ Paylaştırılan miras yukarıda zikredilen ayetle örtüşmektedir. Bu da bize Osmanlı Devleti'nin İslam hukukuna ne kadar çok riayet ettiğini göstermektedir.

Muris vefat etmeden önce mirasını kime bırakacağına karar verir ve şahitler huzurunda bu beyanını dile getirebilmektedir. Böyle durumlarda mahkemeye başvuran mirasçı şahitlerin huzurunda terekeden payına düşeni alabilmekteydi. Kurşunlu Mahallesi sakini iken vefat eden Âlime bint-i Mustafa'nın vefatından on gün önce terekesinin üçte birini sünnet-i seniyyeye uygun defnedilmek için Es-Seyyid Ali'ye verilmesini vasiyet etmesine karşın Âlime bint-i Mustafa'nın mirasının sülüsünün teslimine dair mahkemeye başvurduğu belgelerimizde kayıtlıdır.¹³² Defin kelimesi bir ölünün toprağa verilmesi anlamındadır ve fıkıh terimidir. İslam hukukuna göre defnedilmek, kabrin kibleye dik açı şeklinde kazılması, kadın cenazelerin kabre indirilmesinde mahrem ve yakın akrabalarının görevlendirilmesi, sağ tarafına yatırılarak kibleye doğru yüzünün çevrilmesi, toprağın cenazeyle direkt temasını önlemek adına üzerine tahta vb. şeylerin konması, kabre toprak atılması, defin işlemi tamamlandıktan sonra cenazenin başında Kur'an okunması ve kabir yerinin belli olması adına baş ve ayak kısmına bir işaret bırakılması –ki bu tahta veya mermerde olabilir- defin sünnetlerindendir.¹³³

Tereke kayıtlarında defin işleriyle görevli kişilerin isimleri ve aldıkları ücret bulunmaktadır. Bu görevlilerin ücreti her terekenin miktarına göre değişim göstermektedir. Örneğin Cami-i Enderûn Mahallesi sakinlerinden iken bir süre önce vefat etmiş olan Şân bint-i Mehmed Efendi'nin 153.380 kuruşluk terekesinden; Resm-i kısmet 4.120, Kâtibiyye 400, Emniyye 400, Hüddâmiyye ve Çukadâriyye 400, Kaydiyye 80, İhzâriyye ve Muhzırıyye 160 kuruş düşmüştür.¹³⁴ Başka bir örnekte ise, Fethiye Mahallesi sakinlerinden iken fevt olan Ümmühani bint-i Mustafa nâm müteveffiyenin terekesi 15.700 kuruştur. Bu

¹³¹ A.Ş.S., 59, 11-12/25.

¹³² A.Ş.S., 59, 10/23.

¹³³ Fahri Huvaj, *İslam Dini ve Adıge Gelenekleri Çerçevesinde Cenaze Hizmetleri*, Adıge Yayınları, Ankara 2003, s. 48-53.

¹³⁴ A.Ş.S., 59, 10-11/24.

terekeden görevlilere düşen; Resm-i kısmet 40, Hüddâmiyye 40, Çukadâriyye 60, Kalemiyye 60, Emniyye 40, Muhzırıyye ve İhzâriyye 20, Kaydiyye 10 kuruştur.¹³⁵

3.1.2 Gayrimüslimler

59 Numaralı Amasya Ş.Ş defterinde gayrimüslimlere dair 11 adet dava vardır. Bu davaların geneli veraset, toprak ve vasi kayıdır. Belgeler doğrultusunda gayrimüslim ahalinin Müslüman reayadan kanun karşısında bariz farkların olmadığı görülmektedir. Şöyle ki gayrimüslimler her ne kadar inanç olarak Müslümanlardan ayrılıp, Osmanlı topraklarında zımmi grup arasında olsalar dahi aynı mahkeme tarafından yargılanıp aynı deftere dava kayıtları yapılmaktaydı. Onlar için ayrı bir mahkemeye rastlanılmamıştır.

Elde edilen verilere göre vasi tayinlerinde İslam hukukunun gayrimüslimler üzerinde de geçerli olduğu görülmüştür. Pazar-ı sûfla Mahallesi mütemekkinlerinden Ahsiyet veled-i Ahbar'ın vefatından sonra sulbî sağır oğullarına dedeleri vasi tayin olmuştur.¹³⁶ Burada yazıldığı üzere vasi tayinlerinde öncelik yakın akrabaya verilmiştir.

Tereke kayıtları incelendiğinde yine İslam hukukuna göre miras paylaşımı yapıldığında erkeğe iki, kadına bir pay düşmüştür. Bozhâne Mahallesi sakinlerinden iken bir süre önce fevt olan... veled-i Sergez'in veraseti zevcesine 1.248 kuruş, sulbî sağır oğulları Evanes, Pedros ve Sergiye'ye 2.496 kuruş, sulbîyye sağıre kızı Nark'a 1.248 kuruş terekeden hisse düşmüştür.¹³⁷

Oğlu olmayan gayrimüslimler de tıpkı Müslümanlarda olduğu önceliği adet üzerine kız evlada vermiş ve terekeden en fazla hisseyi kız evlatları almıştır. Aşağı Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Kireki veled-i Bayram nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi Şine'ye 636, kız karındaşı Sultan'a 1.060, sulbiye kebîre kızları Sofya, Maryem ve Göltaşkun nâm vereselere 1.030 kuruş hisse düşmüştür.¹³⁸ Belgede Kireki'nin babası Bayram'ın sonradan Müslüman olduğu ve Müslüman olduktan sonra bir kız evlada sahip

¹³⁵ A.Ş.S., 59, 87/153.

¹³⁶ A.Ş.S., 59, 62/114.

¹³⁷ A.Ş.S., 59, 14-15/30.

¹³⁸ A.Ş.S., 59, 102/86.

olup adını Sultan koyduğu düşünülmektedir. İsmi geçen Bayram'ın Müslüman olduğuna dair herhangi bir kayıt deftere işlenmemiştir.

Belgelere bakıldığında gayrimüslimlerle toprak sınır olan Müslüman ahalinin davaları da mevcuttur. Terekelerde de adı geçen üzüm bağlarına sahip olan gayrimüslimler, Müslümanlarla toprak komşuluğu yapmış ve zaman zaman sınır sorunu sebebiyle mahkemelik olmuşlardır. Karabekir Bağları sakinlerinden Osman bin Osman, Kocacık Mahallesi sakinlerinden Agob'a 140 kuruşa Pehlivân adlı köy arazisinde bulunan Kayabaşı adlı arsayı ferağ etmiştir.¹³⁹

3.1.3 Asayiş Durumu

Kayıtlarda dört adet cinayet belgesi mevcuttur. Bunlardan biri, Fenced Mahallesi sakinlerinden iken maktûlen fevt olan es-Seyyid Hâfız Abdullah, Eyvasil nâm mahalde Sel deresi civarında kendi halinde giderken tutluk arasından kâtil-i mezbûr Hüseyin tüfenk kurşunuyla sol küreği üzerinden Hafız Abdullah'ı vurup öldürmüştür.¹⁴⁰ İkili arasında bir husumetin olup olmadığına dair herhangi bir belgeye rastlanmamıştır.

Üçler Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem katilen fevt olan Sülûkîzâde es-Seyyid İbrahim Ağa bin Ahmed Ağa'yı târih-i vesîkadan on beş sene önce Hüseyin âlet-i cârihadan bıçak ile arkasından kasten darb ve yaralama ile öldürmüştür. Hüseyin'in 240 kuruş bedel ile ibrası kabul edilmiştir.¹⁴¹ İbrahim Ağa'nın üç eşi ve kızları cinayeti haber alınca mahkemeye başvurmuş ve söz konusu Hüseyin'in ödediği bedeli kabul ederek davayı düşürmüşlerdir.

Bâğ-ı Helkis Mahallesi sakinlerinden iken katilen fevt olan Ali bin Habib nâm müteveffanın bir gün önce kimsenin mülkü olmayan yol üzerinde tüfenk kurşunuyla yaralanarak öldüğü, katilin bilinmediği, mahalle içerisindeki herkesin olayı inkâr ettiği yazılmıştır.¹⁴² Maktulün oğlu Ahmed'e bir vasi tayin edilmiştir.¹⁴³

1780-81 yıllarına ait olan 59 Numaralı A.Ş.S defterinde asayiş durumuyla ilgili dört cinayet davası dışında, hırsızlık, kavga gibi olaylara rastlanmamıştır.

¹³⁹ A.Ş.S., 59, 15-16/32.

¹⁴⁰ A.Ş.S., 59, 21-22/43.

¹⁴¹ A1.Ş.S., 59, 92/164.

¹⁴² A.Ş.S., 59, 100/178.

¹⁴³ A.Ş.S., 59, 100/180.

3.1.4 Amasya’da Kadın ve Erkek İsimleri

59 Numaralı A.Ş.S defteri 1780-1782yıllarını kapsamaktadır. Bu yıllarda Amasya’da kullanılan Müslim ve gayrimüslim kadın erkek isimlerinin bazılarını kayıtlar doğrultusunda aktaracağız. 68 varaktan oluşan defterdeki tüm isimleri bu başlık altında toplamak oldukça güç olacağından sık kullanılan isimleri göreceğiz.

3.1.4.1 Kadın İsimleri;

Müslüman kadın isimleri; Emine, Ayşe, Fatma, Hadice, Hamide, Aliye, Saniye, Zeynep, Şerife, Âlime, Züleyha, Şan, Sabite, Ümmü Gülsüm, Sakine, Safiye, Hanife, Havva, Sare, Ümmühan, İlmiye, Rukiye, Kamer, Hanife, Rahime, Zeliha, Lale, Rabia, Zübeyde, Rahime, Raziye, Zahide.

Gayrimüslim kadın isimleri; Sofya, Ahsiyet, Maryem, Marvirus, Anastasya, Göltaşkın, Nark, Ahsanes, Befre, Margret.

3.1.4.2 Erkek İsimleri;

Müslüman erkek isimleri; Ahmed, Mehmet, İsmail, İbrahim, Mustafa, Abdullah, Hüseyin, Ömer, Osman, Halil, Süleyman, Hasan, Ebubekir, Abdürrahim, İlyas, Feyzullah, Mahmut, Gani, Yusuf, Ayas, Emin, Sabri, Abdi, Nuh, Salih, Abdulkadir, Bektaş, Musa, Habib, Derviş, Serdar, Kadir, Kasım, Adil, Abdulhalim, Zeynelâbidîn, Yahya, Hamza, Ekmel.

Gayrimüslim erkek isimleri; Kireki, Sergez, Agob, Aleksan, Manas, Artin, Frenib, Mark, İnetapos, Ahbar, Toraki, Bayram, Mardros, Pedros, Evanes, Estefan, Yori.

3.1.5 Seyyidler ve Şerifler

Hz. Muhammed’in soyundan gelenler için kullanılan seyyid kelimesi efendi, bey, ağa, temiz ve fazilet sahibi anlamlarına gelmektedir. Şerif kelimesiyle birlikte kullanıldığında yüceltilmiş olan, Hz. Muhammed’in nesli, Hz. Ali ve Hz. Fatıma’dan olan Hasan ve Hüseyin’in soyunun devamı anlamındadır. İslam topraklarında ayrıcalığa sahip olan seyyid ve şerifler özel ilgiye mazhar olmuş, avâriz ve tekâlîf-i örfiyye vergilerinden muaf tutulmuş, evlilikte kocanın sosyal statüsüne geçen kadınların durumu seyyide ve şerife kadınlar için geçerli

olmayarak onlar kendi konumunu korumuş ve onlardan olan evlatlar da annelerinin statüsü altına verilmiştir.¹⁴⁴

Seyyid ve şeriflere özel her türlü meselelerinin giderilip ihtiyaçlarının karşılanması adına Nakibüleşraflık müessesesi oluşturulmuştur. Bu müessesede görev yapan nakibler sey-yid ve şeriflerin listesini çıkarır ve şecerelerini oluşturarak müteseyyidelerin çoğalmasını engellemeye çalışırlardı.¹⁴⁵

59 numaralı A.Ş.S. defterinde Es-Seyyid unvanı belgelerde oldukça fazla zikredilmiştir, fakat bir belge özellikle sey-yid ve şeriflerden olan kimselerin nakibe giderek kendilerini deftere kaydetmeleriyle alakalıdır, Seyyid Hasan bin Hüseyin ve es-Seyyid Ahmed bin Hüseyin başta müteseyyid zannedilerek dava edilmiş fakat aynı mahallede oturan el-Hâc Derviş Hüseyin ve Feyzullah bin Cafer bu iki kardeşin Seyyid Arab Ahmed'in oğulları olduğu ve otuz kırk senedir şürefâdan olduklarına dair şahitlik etmişlerdir.¹⁴⁶

3.1.6 Hacıbaşları

Hacıbaşları diğer bir adıyla Serhâciyân, Osmanlı Devleti'nde hac görevini yerine getirmiş olan hacıların en üst mertebelisi, başkanıdır. Hacıbaşları şehir kethüdasıyla birlikte mali alandaki harcamaları devlet adına deftere kaydeder ve merkezle reaya arasındaki münasebeti sağlardı.¹⁴⁷ 59 numaralı A.Ş.S defterinde iki adet hacıbaşlarıyla ilgili kayıt bulunurken, dört davanın da Şühûdü'l-hâl'inde yer almışlardır.¹⁴⁸

Kayıtlarda iki adet hacıbaşlarla ilgili belge bulunmuştur. Defter; “İşbu bin yüz doksan beş senesi mâh-ı Cemâziye'l-âhir'inin guresinden vülâ umûrunu ru'yete fukarâ vekîllerin ve Hacıbaşlı nâmıyla hacıbaşların defterleri” diye başlamaktadır.¹⁴⁹

Defterde geçen ikinci kayıt ise hacıbaşların şehir kethüdasıyla iş birliği içerisinde bulunduğunun kanıtıdır. Şöyle ki; 148 nolu belge bizlere 1194 senesi

¹⁴⁴ Ahmed Rıfat, *Devhatü'n-Nukabâ*, Haz. Hasan Yüksel-M. Fatih Köksal, Dilek Matbaası, Sivas 1998, s. 10-11.

¹⁴⁵ Ahmed Rıfat, *a.g.e.*, s. 19.

¹⁴⁶ A.Ş.S., 59, 124/235.

¹⁴⁷ Sadık Çetin, *Şer'iyye Sicillerine Göre III. Selime veII. Mahmud Dönemleri Amasya'sında Merkez-Taşra Münasebetleri*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi, Gaziantep 2018, s. 26.

¹⁴⁸ A.Ş.S., 59, 1/1, 5/12, 17-18/36, 18-19/37.

¹⁴⁹ A.Ş.S., 59, 1/1.

Recebi'nin evâhirinden 1195 senesi Rebî'ul-âhirine kadar “hacıbaşı” olan Hacı Efendizâde Ahmed Ağa ve Şehir Kethüdâsı Abidinzâde Ali Efendi'nin Amasya'nın masraflarını tevzi ve taksim defterine kaydettiği belgedir.¹⁵⁰

148 nolu belgede ferman getiren görevlilere, Ramazan'da imsak zamanı atılacak olan toplara, Ramazan ve Kurban bayramındaki udhiyyeler için verilen ücretler ve birçokları bu belgede yer almıştır. Fakat dikkatimizi çeken bir ödeme daha vardır ki bu da Rişvanzâdenin atlarının payitahta gitmesi ve yolda kiralanan hana verilen 12 kuruştur. Rişvanzâde bugün Rişvan aşireti olarak geçmektedir. Osmanlı Devleti'ne hizmetlerde bulunan aşiretlerden biri olan Rişvan, hayvancılıkla uğraşan göçebe yaşam tarzını benimseyen, savaş zamanı devlete destek çıkan Malatya'da bulunan bir aşiretti.¹⁵¹ Payitahta özel at göndermelerinden hayvancılıkta ve at yetiştirmede başarılı oldukları anlaşılmaktadır.

3.1.7 Dini ve Sosyal Yapılar

3.1.7.1 Vakıflar

Vakf kelimesi Arapça olup durmak, alıkoymak anlamına gelmektedir. Mal sahibi tarafından dini, içtimai ve hayır işlerine tesis edilen fıkıh terimidir.¹⁵² Sosyal devlet anlayışına sahip olan Osmanlı, fethettiği bölgelerde yaşayan halkın dini ve toplumsal ihtiyaçlarını yerine getirmek amacıyla tebalarının vakıf kurmasına olanak sağlamaktaydı. Osmanlı topraklarındaki mescitler, camiler, mektepler, medreseler, tekkeler, zaviyeler, kütüphaneler, misafirhaneler, hastaneler, çeşmeler, hamamlar ve kervansaraylar vb. Allah'ın rızasının kazanmak isteyen şahıslar tarafından hayrat olarak yapılmıştır.¹⁵³

İncelenen sicilde on adet vakıf kaydı bulunmuştur. Belgelerde mülk vakfedilmesi, mütevellî berâtı,¹⁵⁴ vakıf ortaklıkları, anlaşmazlığın olduğu vakıf davaları, mülk vakfı karşılığında Kur'an hatmi bağışlanması gibi kayıtlar mevcuttur.

¹⁵⁰ A.Ş.S., 59, 79-83/148.

¹⁵¹ S.Vakkas Toprak, “Osmanlı Devleti Hizmetinde Bir Aşiret ve Lideri Rişvanzâde Seyyid Abdurrahman Paşa”, *Tarih Dergisi*, S.58, C.2, İstanbul 2013, s. 81.

¹⁵² Ömer Nasuhi Bilmen, *a.g.e.*, C.4, s. 284.

¹⁵³ Bahaeddin Yediyıldız, “Vakıf”, *TDV İslam Ansiklopedisi*, C.42, İstanbul 2012, s. 479.

¹⁵⁴ A.Ş.S., 59, 19/38.

Üçler Mahallesi'nde yaşayan Hafız debbağ Mehmed bin Ömer Amasya yakınlarında Ilıcak Boğazı'nda bulunan toprağını vakfetmesi karşılığında vefatından sonra yılda 3 kez Kur'an hatmi yapılmasını istemiştir.¹⁵⁵ Farklı bir belgede ise Hadice bint-i Ebu Bekir kendi hayatta oldukça bağlarında elde ettiği mahsulü kendi harcayıp vefatından sonra es-Seyyid Abdürrahim Vakfı'na bağışlamak istemiştir.¹⁵⁶ 59 Numaralı A.Ş.S. defterinde geçen vakıf adları; Es-Seyyid Abdürrahim Vakfı, Kadı Hamamı Vakfı,¹⁵⁷ Ayas Ağa Vakfıdır.¹⁵⁸

Sicilde bir de anlaşmazlığın olduğu vakıf kaydı bulunmaktadır, Emîr Hacıoğlu es-Seyyid Ali , vefat eden Âlime bint-i el-Hâcc Ahmed'in kendisini mütevellî nasb eylediğini ve mallarını vakf ettiğine dair mahkemeye başvurduğu sırada Âlime bint-i el-Hâcc Ahmed'in hasran varisi Mehmed bin Ömer'le yüz yüze geldikleri esnada Azime'nin mallarını vakf eylemediği ortaya çıkmıştır.¹⁵⁹

3.1.7.2 Camiler ve Medreseler

Cem' kelimesinden türeyen cami, topluluk, toplayan, yan yana getiren, cem' eden, Cuma namazı kılınan yer anlamına gelmektedir.¹⁶⁰ Cuma namazı kılınan ve içinde hutbe okunması için minberi bulunan yerlere cami, sadece namaz kılınan yerlere mescid denilmektedir.¹⁶¹ Osmanlı mahalleleri genellikle bir cami etrafında kurulmuştur. İbadet ve ilim müessesesi olan camiler hükümdarlar veya hayırseverler tarafından yaptırılmaktaydı. Bu bilgiye dair Amasya'nın Geldigelen Nâhiyesi'ne tâbi' Karasenir karyesi sakinlerinden Memük oğlu Seyyid Mehmed Ağa'nın bina eylediği camiye¹⁶² dair kayıt bulunmaktadır.

Sicilde dokuz adet kayıt bulunmuştur. Kayıtlardan üçü İbâdullah çarşısında bulunan camiye aittir.¹⁶³ Şöyle ki; İbâdullâh çarşısında bulunan camide vaaz vermek üzere vazifeli Şeyh Mustafa Efendi vefat edince yerine es-Seyyid Mustafa

¹⁵⁵ A.Ş.S., 59, 3/8.

¹⁵⁶ A.Ş.S., 59, 17-18/36.

¹⁵⁷ A.Ş.S., 59, 37/68.

¹⁵⁸ A.Ş.S., 59, 52/98.

¹⁵⁹ A.Ş.S., 59, 22/44.

¹⁶⁰ Ferit Develioğlu, *a.g.e*, s. 139.

¹⁶¹ Fuat Şancı, "Yazlık Mescidlere Kavramsal ve Tipolojik Bir Yaklaşım", *Adıyaman üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.13, S.35, Adıyaman 2020, s. 426.

¹⁶² A.Ş.S., 59, 114/211.

¹⁶³ A.Ş.S., 59, 19/38.

Efendi bin es-Seyyid Osman Efendi tayin edilmiş,¹⁶⁴ aynı konuda başka bir kayıt daha vardır ki; Özoğlu Hacı Mehmed vefat etmeden önce İbâdullâh Çarşısı'ndaki camide vaizlik yapanların maaş ödemesi için mirasından yüz kuruşluk bir vakıf kurulmasını vasiyet etmiştir.¹⁶⁵

Dini eğitim sisteminin temelini olan medreseler ortaokul, lise ve üniversiteyi kapsayan geniş bir eğitim alanını kapsardı. İşlem eğitiminin ağırlıkta olduğu bu kurumdan Müslümanlar yararlanabilirdi.¹⁶⁶

Medreselere ait üç adet belge vardır. Bunlardan biri Sultan Bayezid Hân Külliyesinin tamiri için kullanılacak malzemelerin listesi ve fiyatına dairdir.¹⁶⁷ Bir diğer hüküm Es-Seyyid Mehmed Emîn ibn-i es-Seyyid Mustafa ve Şeyhzâde es-Seyyid Abdullah Efendi ibn-i Hasan aralarında Ayas Ağa vakfının yaptığı medresenin mutasarrıflığını paylaşmalarına dairdir.¹⁶⁸

3.2 İKTİSADİ VE TİCARİ HAYATI

3.2.1 Vergiler

Osmanlı Devleti'nde vergi çeşidi tekâlîf-i şer'îye ve tekâlîf-i örîfiye olarak iki gruba ayrılmaktadır. Zekât, haraç, öşür ve cizye şer'î vergi, savaş ve olağan üstü hallerde toplananlara örîfi vergi denmektedir.¹⁶⁹

İncelenen sicilde menzil vergisi, avarız vergisi, imdâd-ı hazariye vergisi bulunmaktadır. Belgelere göre İmdâd-ı hazariye vergileri toplanmadan önce Sivas valisinin buyrulduzu gelmiştir ve vergiler toplanarak önce deftere kaydolunmuş daha sonra memurla birlikte eyalet merkezine gönderilmiştir. Amasya mütesellimi El-Hac Yusuf Ağa bu vergileri toplamakla mükellefti, daha sonra Es-Seyyid Abdullah Ağa bu göreve getirilmiştir.

Nüzul kelimesinden türeyen menzil bir konak yol, iki konak arası,¹⁷⁰ posta ulaklarının beygirlerinin bulunduğu yer anlamına gelmektedir. Osmanlı Devleti'nde önceleri ulaklarla haberleşiliyordu. Bu Türk-İslam uygarlığından

¹⁶⁴ A.Ş.S., 59, 20/40.

¹⁶⁵ A.Ş.S., 59, 20/41.

¹⁶⁶ Mehmet İpşirli, "Medrese", TDV İslam Ansiklopedisi, C.28, Ankara 2003, s. 327

¹⁶⁷ A.Ş.S., 59, 29/55.

¹⁶⁸ A.Ş.S., 59, 47-48/88.

¹⁶⁹ Ziya Kazıcı, *Osmanlılarda Vergi Sistemi*, Şamil Yayınevi, İstanbul 1977, s. 48-49.

¹⁷⁰ Ferit Develioğlu, *a.g.e*, s. 715.

miras kalmıştır. Ulaklar ellerindeki hükümle, konaklama ve beygirler el koyma hakkına sahipti fakat bu hak zaman içinde kötüye kullanıldığından Kanuni Sultan Süleyman zamanında Lütü Paşa Menzil sistemini teşkilatlandırarak belli yerlere menzil adında istasyonlar kurmuş ve buraya beygir tahsis ederek ulakların ihtiyaçlarının karşılanması sağlanmış ve bu bilgiler mevkufat defterlerine kaydedilmiştir.¹⁷¹

Sicilde iki adet menzil kaydı bulunmaktadır bunlar; 1195 senesi rûz-ı Hızır'ından sene-i mezbûrenin rûz-i Kasım'ına varıncaya kadar Medîne-i Amasya'dan gelip geçen ulaklara sıkıntı çektirmemek adına menzilde 50 adet beygir bulunması, menzilcinin ihtiyacı halinde eyaletteki beygirlerin de menzile verilmesi, menzilhânenin giderleri, defter ve kalemiyye harcının ödenmesi adına 3.502 kuruş vergi toplanmıştır.¹⁷² Diğer bir kayıt ise, menzilci sâbık el-Hâcc İsmail Ağa'nın beygir ücretlerine 40 kuruş zam yapmasını yazmaktadır.¹⁷³

Avarız sadece mal ile değil beden de ödenen bir vergi türüdür. Devletin kürekçiye ihtiyacı olduğu zamanlarda hane başına bir kişi düşse, yetmiş kürekçi gerekse yetmiş haneden avarız alınmış olunmaktaydı. Kalan haneler kürekçilerin ücretini vermekle mükellefi. Genellikle sefer zamanlarında toplanan vergi çeşidi olan avarız zamanla Osmanlıların sık sık sefere çıkmasından ötürü normal vergiler arasında sayılmaya başlanmıştı.¹⁷⁴

Sicilde bir adet belge bulunmaktadır; medîne-i Amasya'nın Nâhiye-i Ezinepazar, Nâhiye-i Akdağ, Nâhiye-i Geldigelen, Nâhiye-i Hakla ve bütün mahallelerinin hâne avarızının toplanmasına dair belgedir.¹⁷⁵ Bu belgede 149 haneden 2.093 kuruş vergi toplanmış ve hane başına 14 kuruş düşmüştür.

Savaş yıllarında toplanan vergiye imdâd-ı seferiye, barış zamanında alınan vergiye ise imdâd-ı hazariye denmektedir. Eyalet mutasarrıflarının savaş zamanına asker yetiştirmesi ve onların bakımı için toplanan bu vergi diğer vergilere nazaran taksitler halinde toplandığı ilgili şer'îye defterinde görülmektedir.

¹⁷¹ Musa Çadırcı, "Posta Teşkilâtı Kurulmadan Önce Osmanlı İmparatorluğunda Menzilhâne ve Kiracıbaşılık", *Türk Tarih Kongresi VIII*, C.II, s. 1359-1360.

¹⁷² A.Ş.S., 59, 8-9/21.

¹⁷³ A.Ş.S., 59, 33-34/62.

¹⁷⁴ İhsan Cemil Demir, *Osmanlı Devleti'nde Örfî Vergiler*, Ekin Yayınevi, 2019, s. 36.

¹⁷⁵ A.Ş.S., 59, 25-26-27/50.

Kayıtlar üç adet imdâd-ı hazariye vergisine rastlanılmıştır. Bu vergi avâız vergilerinin bir çeşidi olmuştur. Başlarda sadece parasal anlamda kıtlık yaşandığında ve sefer zamanlarında toplanırken daha sonraları 18. yüzyılda halkın yükümlülüğü halini almıştır. Devlete karşı aynî hizmet gören kişiler vergiden muaf olurken ulemâ ve askeri heyet dahi bu vergiden mesul tutulmuştur fakat ulemanın ısrarı sonucu onlar da muafiyet almışlardır.¹⁷⁶

Amasya kazalarından toplanan toplam bin kuruşluk imdâd-ı hazariyenin ikinci taksitine dair,¹⁷⁷ Amasya Sancağının imdâd-ı hazariyenin 1196 senesine mahsûben Amasya’da bulunan kazalardan 1.103,5 kuruş fark 8,5 akçe isâbet taksîd-i evveline dair,¹⁷⁸ imdâd-ı hazariyenin beher taksitinde tahsîs buyurulan 1.000 kuruşun Amasya Sancağı’nda vâki‘ kazâlara cümle a’yân ve eşrafa düşen taksîd-i sâlisidir.¹⁷⁹

59 numaralı A.Ş.S. defterinde üç taksit halinde toplanan vergilerin öncesinde kayda geçilen belgeler, Sivas valisinin bir an önce imdâd-ı hazariye taksitinin toplanmasına dair buyrulduklarıdır.¹⁸⁰

3.2.2 Narh

Fıkıh terimi olan narh, nirh köküne dayanıp, fiyat, kıymet anlamına gelmekte halk dilinde nark olarak anılmaktadır.¹⁸¹ Fiyat hareketliliği Osmanlı iktisadi yapısı için oldukça mühim bir konudur. Narh kayıtları yiyecek, eşya, meşrubat ve giyeceklerin devlet eliyle tavan fiyatlarını belirlemek amacıyla halka bildirilirdi. Kadılar merkezden gelen bu bildiriye kadı defterlerine kaydeder ve uygulamanın denetimini sağlarlardı.

Narh mevsimlik olarak değişirdi, sebze ve meyve fiyatları yaz-kış dönemlerinde hemen hemen her gün fiyat değişimine uğrar, et, süt, gibi hayvansal gıdalar Hıdırellez döneminde fiyat değişime uğrar –bunun nedeni Hıdırellez de hayvan kesimi yapılmasıdır- ekmek ise buğdayın ilk mahsul zamanlarında fiyat

¹⁷⁶ İhsan Cemil Demir, *Osmanlı Devleti’nde Öfi Vergiler*, s. 32-35.

¹⁷⁷ A.Ş.S., 59, 41/77, 116/216.

¹⁷⁸ A.Ş.S., 59, 50/93, 50/94.

¹⁷⁹ A.Ş.S., 59, 109/199.

¹⁸⁰ A.Ş.S., 59, 45/84, 115/214, 115/215.

¹⁸¹ Davut Aydın, *İslâm İktisadında Narh*, Işık Yayınları, İzmir 1994, s. 3.

değişimine giderdi, fakat Ramazan ayında olağanüstü narh uygulaması yapılarak Ramazan'a girmeden önce fiyatlar yeni narha göre belirlenirdi.¹⁸²

İncelenen sicilde, Narhhâ-yı Bakkâliyân, Narhhâ-yı Hallâciyân ve Narhhâ-yı gazgancıyân olmak üzere üç adet belge bulunmuştur.

59 Numaralı A.Ş.S defterinin ilk sayfasının ikinci kaydı olan narh defterin başında yer almaktadır. Sicilde tek bir yerde ağır ölçüsü batman kullanılmıştır, diğer tüm belgelerdeki ölçü birimi kıyyedir. Kayıtlardaki yiyecek ölçüsü 1 kıyye üzerinden hesaplanırken, kıyafet, külçe, ibrik, güğüm, çekiç gibi eşyalar 6 kıyyeden fiyatlandırılmıştır.¹⁸³

Narhhâ-yı Bakkâliyân, içeriğinde yiyecekler; soğan, pirinç, sarımsak, tuz, bal, nohut, fasulye gibi gıdalar bulunurken, bal mumu, sabun, katran, şab gibi ürünler de narh listesinde yerini almıştır. Narhhâ-yı Hallâciyân listesinde ceket, elbise gibi dokuma ürünleri,¹⁸⁴ Narhhâ-yı gazgancıyân listesinde ise külçe, çekiç, güğüm gibi eşyaların fiyatları mevcuttur.¹⁸⁵

3.2.3 Enfiye

Geçiminin çoğunu tarımdan sağlayan Osmanlı Devleti için verimli araziler, çiftçilik ve hayvancılık oldukça mühimdi. Amerika'nın keşfinden sonra 16. yüzyılda önce dünyaya daha sonra Akdeniz'den Osmanlı topraklarına yayılan tütün başlarda dini açıdan tartışmalara yol açsa da ilerleyen zamanlarda ekimi ve kullanımı yaygınlaşınca resmi yazışmalarda duhân, halk arasında tütün adıyla geçen bu maddeden devlet Tanzimat'a kadar öşür vergisinin yanında resm-i dönüm-i duhân almaya başlamış hatta tüketim oranının artmasıyla kullanım yasakları gelmekle beraber yasağa uymayan Müslim ve gayrimüslim ahaliye cezalar kesilmiştir.¹⁸⁶

Enfiye çürütülmüş tütün tozu olarak bilinmekte ve yaprak tütünlerin aksine burundan çekilmektedir. Tütün yaprağının kurutularak toz haline gelmesiyle meydana çıkan enfiye için ilerleyen zamanlarda özel işlemeli enfiye kutuları ve

¹⁸² Davut Aydın, *İslâm İktisadında Narh*, s. 75.

¹⁸³ A.Ş.S., 59, 1/2.

¹⁸⁴ A.Ş.S., 59, 1/2.

¹⁸⁵ A.Ş.S., 59, 123/231.

¹⁸⁶ Fehmi Yılmaz, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Tütün: Sosyal, Siyasi ve Ekonomik Tahlili (1600-1883)*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Tarihi Anabilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul 2005, s. 255-259.

tütün tabakaları yapılmış, enfiyeleri çekmek için düz siyah veya lacivert renkte mendiller işlenmiş ki bu mendillere limon damlatarak enfiye ile karıştırıldığında ya da bergamot koyarak kullanıldığında buruna daha hoş koku verdiği bilinmektedir.¹⁸⁷

59 Numaralı A.Ş.S defterinde iki adet enfiye fermanı bulunmaktadır. Bunlardan ilki kullanım cezalarıyla ilgilidir; Sivas, Amasya, Çorum ve Tokat'ta enfiye kâr hanelerinde bulunan Müslüman ahaliden olanlara sürgün ve hapis cezası, gayrimüslim ahaliden olanlar ise kürek cezası verildiğine ve gayrimüslimden olanlara mîrî enfiye kâr hane ihdâs etmek isteyenlere ruhsat verilmemesine dair ferman¹⁸⁸ olup, ikinci kayıta ise Üsküdar'da bulunan kâr haneden gizli veya açık enfiye satan ve kullanan kim varsa zabt u rabt altına alınması emr olunmuştur.¹⁸⁹

3.2.4 Kâlhâne

Kâlhâne altın, gümüş ve diğer madenlerin eritilip külçe haline getirildiği yer anlamına gelmektedir. Altın suda paslanmayan ve kolay kolay bozulmayan bir yapıya sahip olduğundan akçe, takı, oyma gibi birçok alanda kullanılmıştır.¹⁹⁰ 59 Numaralı A.Ş.S. defterinde iki adet Kâlhâne fermanı bulunmaktadır. İlk ferman, Amasya'da bulunan kuyumcu esnafının dükkânlarında imal ettikleri altın ve gümüşlerin düşük ayar olduğunun ortaya çıkmasıyla Amasya Kadısı Es-Seyyid Nuh hazretlerinin durumu bildirmek için payitahta gönderdiği i'lâma cevaben kuyumcu dükkanlarında ki madenlerin kâlhâneye getirtilip burada sahih ayar olması üzerinedir.¹⁹¹

Diğer bir kayıt ise, Amasya'da bulunan kuyumcu tâifesinin Dîvân-ı Hümâyûn'a arzuhâl edip Amasya'nın kalhâne emininin ödemeleri gereken mirîler için oldukça fazla akçe talebiyle kanuna aykırı olarak haddi aşan davranışlar sergilediğini dile getirmeleri üzerine kalhâne emininin def' ettirilmesi üzere verilen fermanıdır.¹⁹²

¹⁸⁷ Abdülaziz Bey, *Osmanlı Âdet, Merasim ve Tabirleri*, Haz. Kazım Arısan, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1995, s. 228-229.

¹⁸⁸ A.Ş.S., 59, 44/82.

¹⁸⁹ A.Ş.S., 59, 47/87.

¹⁹⁰ Halil Sahillioğlu, "Altın", TDV İslam Ansiklopedisi, C.2, İstanbul 1989, s. 533.

¹⁹¹ A.Ş.S., 59, 32/61.

¹⁹² A.Ş.S., 59, 118/222.

3.2.5 Mülk Satışları

Milk kökünden türeyen ve tasarruf hakkı sahibinde olan, hâkimiyet, sahip olmak anlamlarına gelen mülk, sahibi tarafından kullanılabilir, satılabilir, kiralanabilir ve vakfedilebilirdi.¹⁹³ İdari işlerin yanı sıra beledi işlere de bakan kadılar noterlik bir işlem olan gayrimenkul satışlarını da sicillere kaydetmekteydiler. Kayıtlarda bağ, bahçe, tarla, bakkal dükkânı, tüfek dükkânı, değirmen, ev ve mal satışları mevcuttur. Kadı bu satışlara müdahalede bulunmaz sadece hüccet adı altında deftere kaydederdi. Mülk davalarında belli başlı söz grupları vardır; “bey‘ ve teslim ve temlik eyledim”, “bey‘-i bât-i sahîh-i şer‘î ile” bu sözlerden sonra satışın gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

59 Numaralı A.Ş.S defterinde konu kapsamında yirmi iki adet belge bulunmaktadır. Belgelerde erkeklerin kadınlara açtığı davalar bulunmaktadır, Şöyle ki; Mehmet Paşa Mahallesi’nden Es-Seyyid Süleyman bin Hasan, Vadi karyesinden Emine bint-i Ali’yi dava ederek, Fırakçayı’nda bulunan iki kıta tarlayı henüz on yaşındayken mezbur Emine’nin zevcesine 45 kuruş karşılığında ferağ ettiği, o zamanlar sulbî sağır olduğundan tapusunu geri istediğine dairdir.¹⁹⁴

Müslümanlar ve gayrimüslimler arasında ki gayrimenkul satışları da mevcuttu. Pervane Bey Mahallesi’nde yaşayan Sabite, annesinden kalan yirmi sehimlik mülkün terekesine idhal olunmasını talep ederek mahkemeye başvurduğunda zımmi Serkes veled-i Esdader mezbur mülkü El-Hac Mehmed bin Ali’den 425 kuruşa satın aldığını söylemişti.¹⁹⁵ Başka bir belgede Sofu zade Mahallesi’nden Papyon veled-i Kökse ve eşi Agio veled-i Kork, Demirci Salih bin Osman’a tut ve böcekhaneyi müstemil bağlarını satmışlardı.¹⁹⁶ Kayıta yine yukarıdaki bilgiye rastlanılmaktadır.

Şer‘î hukuka göre kadınlar mahkemeye kadı talep etmediği sürece kendileri gelmez vekil gönderirlerdi. Zira 71 nolu belge Köyceğiz Mahallesi sakinlerinden

¹⁹³ M. Macit Kenanoğlu, “Mülk”, *TDVİA*, C.31, Ankara 2020, s. 539.

¹⁹⁴ A.Ş.S., 59, 6/16.

¹⁹⁵ A.Ş.S., 59, 23-24/46.

¹⁹⁶ A.Ş.S., 59, 89/157.

Gülfidan bint-i Abdullah mülk-i menzilin bey' ve teslimi için mahkemeye vekil olarak Hafız Hasan bin Mehmed ve Abdullah bin Ahmed'i göstermiştir.¹⁹⁷

74 nolu belge mülkün mihri ödediğini bizlere gösteren bir belge olmuştur. Şöyle ki, Saraçhane Mahallesi'nden İbrahim bin Mehmet'in verasetinin inhisarından sonra Bahçeler içerisinde bulunan dut bağı ikinci eşi Aişe'nin mihr-i müecceli olan 200 kuruşa kadı tarafından mezbur Aişe'ye teslim edilmiştir.¹⁹⁸

24 nolu belgede Câmî'-i Enderûn Mahallesi'nden Şan bint-i Mehmed anlaşıldığı üzere oldukça zengin bir kadındır. Vefatından sonra gayrimenkulleri annesine, eşine ve oğluna kalmıştır. Yaşadığı mahallede bir menzil, Karabekir nam mahalde tutluk ve böcekânîli bağ, Okmeydânı nâm mahalde tutluk bağ, Frenkle nâm mahalde tutluk bağ, Şâmlar nâm mahalde değirmen hissesi, Çaylar nâm mahalde üzümlük bağ, Berberler çarşısında bir bâb berber dükkânı, bir bâb tüfenkci dükkânı, Bakkâllar çarşısında bakkal dükkânı vardır. Vefatından sonra zevci Es-Seyyid Osman bu gayri mülk satışlarından elde edilen geliri nakden mahkeme huzurunda almıştır.¹⁹⁹

3.2.6 İbrâ ve İskât

İbra kelime manası bakımından temize çıkarmak anlamına gelirken fıkıh terimi olarak bir kimsenin alacağından ferağ etmesi anlamına gelmektedir.²⁰⁰ İskât ise sahip olunan hakkın düşmesi anlamına gelmektedir.²⁰¹ Bir başkasının hakkına dokunmadan kendi hakkını tasarruf etmesi olarak nitelendirilebilir. İncelenen sicilde ibrâ ve ıskât kaydı toplamda on sekiz belgeden oluşmaktadır. Kayıtlar genellikle sulh ile sona ermiş ve her iki taraf da karşılıklı olarak ibrâ ve ıskât eylediklerine dair beyanda bulunmuşlardır.²⁰²

Tatar karyesi sakinlerinden Sofuoğlu Hasan ve kardeşi Mehmed ile Kıymacı Hasan arasında geçen davada mezbur Hasan, adı geçen kardeşlerin bir re's kısırak, bir simli kılıç, bir tüfenk, bir pûşîde ve yirmi kuruş nakit akçelerini fuzûlî almış ve iki kardeş mahkemeye başvurduğu sırada Müslüman erkeklerin tavassut

¹⁹⁷ A.Ş.S., 59, 38/71.

¹⁹⁸ A.Ş.S., 59, 40/74.

¹⁹⁹ A.Ş.S., 59, 10-11/24.

²⁰⁰ Ahmed Akman, *İslam ve Türk Borçlar Hukukunda İbra*, *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.13, S.2, Kayseri 2018, s. 4-5.

²⁰¹ Enver Baytan, *Devir ve İskat Meseleleri*, Alpkanlar Matbaası, İstanbul 1967, s. 5.

²⁰² A.Ş.S., 59, 88/154, 89/158, 92/164, 100/178, 108/196.

eylemeleriyle davadan fariğa edip akd-i sulh ile Hasan'ın zimmetini ibrâ-yı âmmıyla ibrâ edip iki kardeş de âharın ibrâsını kabul etmişlerdir.²⁰³ Zığere karyesi mahallâtından Yukara Mahallesi sakinlerinden Tavîl Hâfizoğlu Hâfız Hasan bin Osman ile mahalle-i mezbur sakinlerinden el-Hâc Haliloğlu Halil bin Mustafa arasında geçen davada yine muslihûn tavassut eylediğinden davadan vazgeçip her iki taraf da zimmetlerinden ibrâ ve ıskât eylemişlerdir.²⁰⁴

Belgelerde farklılık gösteren şeyler sadece isimler, yaşanılan mahalleler, ibrâ miktarı ve davaya konu olan mallardır. Onun dışında sicilde geçen tüm ibrâ ve ıskât davalarında arabulucular, davadan ferağ etme, akd-i sulh eyleme ve karşılıklı olarak zimmetlerden ibrâ ve ıskât etme mevcut olup dava sonucu değişmemektedir.

²⁰³ A.Ş.S., 59, 79/147.

²⁰⁴ A.Ş.S., 59, 89/156.

4. BÖLÜM

59 NOLU AMASYA ŞER'İYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU

1/1

İşbu bin yüz doksan beş senesi mâh-ı Cemâziye'l-âhir'inin gurrelerinden vülâ umûrunu ru'yete fukarâ vekîllerin ve Hacıbaşı nâmıyla hacıbaşıların defterleri işbu mahallde kayd şod fî gurre-i C sene 1195

Şühûdü'l-hâl: Serhâciyân Göztaşzâde Mustafâ Ağa, Fazlîzâde Abdülkâdir Efendi, A'mîzâde Hâfız Ahmed fendi, Hacı [silik] el-Hâcc [silik] Ağa, Sarı Ahmedzâde es-Seyyid el-Hâcc Ömer Ağa, el-Hâcc Derviş Mehmed Ağa, Arab Hüseyinzâde el-Hâcc Hüseyin Ağa, Nûrî..zâde el-Hâcc Alî Ağa, Dorukzâde es-Seyyid el-Hâcc Mustafâ Ağa, Feyzullâhzâde es-Seyyid Ahmed Ağa, el-cenâhî[?] İbrâhîm Efendi, Korubeğzâde es-Seyyid Abdullâh Ağa, Kubbelipaşazâde Sâlih Beğ

1/2

Narhhâ-yı Bakkâliyân

Ürün	Kıyye	Para
Pirinç	1	24
Yağ	1	18
Asel	1	66
Sabun	1	120
Kına	1	40
Zeytinyağı	1	132
Pezmir[?]yağı	1	60
Şâb	1	60
Nişasta	1	18
Fındık	1	20
Kuru üzüm	1	20

Leblebi	1	18
Sarımsak	1	30
Çemen	1	18
Tuz	1	3
Soğan	1	40
Yenice sucuğu	1	48
Peyniz	1	30
Erik	1	24
Bâdem	1	120
Kışniş	1	60
Fasulye	1	12
Nohud	1	12
İncir	1	36
Zeytin	1	40
Mum	1	60
Basdırma	1	30
Helva	1	40
Kadayıf	1	8
Katran	1	18
Kara safir	1	12
Cerây	1	1
Bulgur	1	12
Mûm-ı asel	1	300

Penbe ceket	6	6,5[?] gurus
Penbe ...	6	8 gurus
Fî 16 M sene 1196		

2/1

Yâ Fettâh Yâ Rezzâk Yâ Allâh Fî Muharremü'l-harâm sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Amasya Mutasarrıfı Mustafa gâyet-i şehri-âîden ref^ı ve yeri mutevakkıtı olduğu Kâdî'asker-i esbak rûznâmçesinde mukayyed sâbıkan ser-levha-i cânib-i Yemin eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zevi'l-ihtirâmdan sezâvâr-ı inâyet-i şehriyârî ve şâyeste-i re'fet-i cihândârî mevlânâ es-Seyyid Nûh dâ'îlerine merbuciye-i esbak ittikâ olunub sene-i mezbûre Rabî'u'l-evvel'i gurrelerinden örfiyye-i kâmile ve ilhâkı olan Köşk kazâsını dahî Mutevakkıt-ı Mustafa sekiz ay zamân ba'de't-tasarruf raf'ından ilhâkan müddet-i örfiyye-i kâmile mutasarrıf olmak recâsına ba'de'l-arz sadaka buyuruldu.

2/2

Azîmât-i Şerî'at-nihâb Mevlânâ es-Seyyid Nûh Efendi Kâmyâb

Tahiyyât-ı lâyika 'ıyla inhâ olunur ki Amasya Mutasarrıfı Mustafâ işbu sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf Saferu'l-Hayr'ı gâyetinden raf^ı ve yeri (mütevakkıtı?) olduğu kâdî-'asker esbak-ı rûznâmçesinde mukayyed sâbıkan ser-levha-i cânib-i yemîn eşrâf-ı kuzât-ı kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan sezâvâr-ı inâyet-i şehriyârî ve şâyeste-i re'fet-i cihândârî (olmakla?) ber-tevcîh-i esbak sana îfâ olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i mezbûre sene-i merkûme Rabî'u'l-evvel'i guresinden müddet-i örfiyye-i kâmile ve ilhâkı olan Köşk kazâsını dahî (muvakkıtı?) Mustafâ sekiz ay zaman ba'de't-tasarruf raf'ından ilhâkan müddet-i örfiyye-i kâmile mutasarrıf olub beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i âlî eyleyesiz ve's-selâm

El-Fakîr Mehmed Sa'îd Hayyâmzâde el-Kâdî li-asker-i Anadolu

2/3

Azîmât-ı şerî'at-nisâb sâbıkâ ser-levha-i cânib-i yemîn eşrâf-ı kuzât-ı kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Amasya Kâdîsı Mevlânâ es-Seyyid Nûh Efendi kâmyâb ba'de't-tahîyyeti'l-vâfiyeve't-teslîmât inhâ olunur ki işbu sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf Rabî'u'l-evvel guresinden [kesik] mezbûrun umûr-ı kısmet-i askeriyyesi tarafımızdan cenabımıza ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki vâkı'a olan muhallefât-ı mevtâ-yı askeriyyeyi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-ferîzati's-şer'îyye tevzî' ve taksîm eylesiz ve's-selâm

El-Fakîr Mehmed Sa'îd Hayyâmzâde ? el-Kâdî li-asker-i Anadolu

2/4

Kara...zâde Hâfız Mehmed Efendi? tarafından da'vâya vekîl olduğunu Fetîhiyye mahallesinden Mehmed bin Hüseyin el-Hâcî Hamza mahallesi sükkânından es-Seyyid Mustafâ bin Abdullâh nâm kimesne şehâdetleriyle vekîl olduğu mhallesinde kayd şod

Fî 26 Ramazân sene 1200

Sarâc mahallesi sükkânından Ümmühân bint-i Seyyid Alî ...

3/1

[kesik]zâde Seyyid Mustafâ Ağa'nın serdar ..[kesik] Amasya Kâdîsı Efendi zîde fazluhum ba'de[kesik] inhâ olunur ki taht-ı hükûmetinizde serdâr olan raf' olunub uslûb-ı sâbık üzere kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân altmış yedi cemâ'ati Serdengecdi [kesik] Mustafâ zîde kadruhû serdâr nab ü ta'yîn olunmağın işbu mektûb tahrîr ve irsâl [kesik] in-şâ'llâh Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki merkûmu kazâ-i mezkûrun serdârlığı umûrunda kıyâm [kesik] ve olageldiği vechle zabt u rabtı husûsunda i'ânet ve ihtimâm eylesiz ve sen ki serdâr-ı merkûmsun mezkûrun serdârlığı sana tefvîz olmakla gerekdir ki kâ'ide-i kadîm ve kânûn üzere zabt u rabt-ı neferât vâkı' [kesik] tanzîm-i ... ve hâl-i ibâda bezl-i iktidâr eylesin ve kazâ-i mezkûrda mukîm ve müsâfir Yeniçeriler ve cebeci ve topcu ve top arabacı ve gılmân-ı acemî ve kuloğulları bi'l-cümlesi üzerlerine serdâr ve zâbit bilüb süründen tışara ve re'yinden hâric vaz' u hareket [kesik] ve re'y-i itâ'at ve intikâl üzere olalar ve sen dahî cümle umûrunu ahkâm-ı şerîfe ve kânûn-ı kadîm ve emr-i münîfe tatbîk ve tavâ-yif-i merkûmûndan bi-lâ-verâse [kesik] fevt olanların metrûkâtlarını ma'rifet-i şer'le zabt ve sevk-i sultânîde [silik] ve hâsil

olan nukûdunu ... beytü'l-mâl için defter [kesik]vânıyla ocak tarafına göndermenize mübâderet ve be-her-hâl sükkân-ı vilâyetin emni ve râhatlarına bâ'is hıdmet-i müstahsene-i perverde [kesik] getürmeğe ... mesâ'î olub müceb-i mektûbla âmil olasız

Tahrîran fî evâhir-i şehri-Rabî'u'l-evvel sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf ... kad vasale ileynâ fî 26 C sene 1195

3/2

El-Hamdü lillâhi'l-vâkıfî alâ küll-hâlin el-münezzehi ani't-tağyîr-i ve'l-intikâl ve's-salâtü ve's-selâmü alâ-rasûlihî Muhammedin el-mevsûfî bi-mahâsini'l-ahlâk ve'l-hısâl ve alâ-âlihî ve sahâbihi'l-âricîn ilâ-ma'ârici'l-kemâl emmâ ba'd kesb-i sıhhat-nisâbın tahrîr ve inşâsına Oldur ki medîne-i Amasya mahallâtından Üçler mahallesi sâkinlerinden sâhibü'l-hayrât ve'l-meberrât Hâfız Debbâğ Mehmed bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe şâmihi imâd ve mahfil-i dîn-i münife râsihu'l-evtâdda vakf-ı âtî'l-beyâna mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği Seyyid İsmâ'îl bin Osmân mahzarında ikrâr sahîh [kesik] ve i'tirâf-ı sarîh-i şer'î edib medîne-i mezbûre kurbünde Ilıcak Boğazı'nda Lefleflî[?] Kaya demekle ma'rîf nâm mahalde kâ'in [bir ta]rafdan Ortaköy Ağası bağı ve bir taraftan Mehmed bin Abdullâh tarlası ve öbir taraftan nehr-i sağır ve bir taraftan tarîk-ı âmm ile mahdûd tut [ve eş]câr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire ... ve bir bâb böcekhaneyi müstemil selk-i mülk tutluk bağımlı hakk-ı ...murûru ve cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla [in-şâ'A]llâhü'l-Ehad ve taleben li-merzâti'r-Rabbi's-Sammed vakf-ı sahîh-i şer'îyy-i mü'eyyed ve habs-i sarîh-i mer'îyy-i muhalled ile vakf ve habs edib şöyle şart eyledim ki ben ... [kesik] bağ-ı mezkûr-ı mahdûdun cemî' mahsûl ve gallesini[?] kendim ahz ba'de'l-vefât mütevellî-i mezbûr es-Seyyid İsmâ'îl zabt ve mahsûlün ahz edib senede [kesik] ve tertîl üzere üç def'a Hatm-i Kur'ân-ı Kerîm edib sevâbın rûhuma ve sâ'ir ervâh-ı Müslimîne ihdâ eyleye ba'de-ve fâtihi evlâd-ı zükûrunun [kesik] 'l-ekber ... karnen-ba'de-karnin ve batnen-ba'de-batnin ba'de'l-inkırâz karındaşı zükûrunun ekberi ve ba'de vefâtihim evlâd-ı zükûrlarının ekberi ile'l-ekber ... [kesik] karnen-ba'de-karnin ve batnen-ba'de-batnin ber-vech-i meşrûh bağ-ı mahdûd-ı mezkûra mutasarrıf olalar ba'de'l-inkırâz Medîne-i Münevvere salâtullâhi alâ ... sâkin [kesik] Müslimîne galle-i mezkûre sarf olunave işbu târih-i kitâbdan nöbet-i tasarruf kendüye

gelineye deġin bâġ-ı mezkûrun gallesinden mütevellî nasb eylediġim [kesik] İsmâ'îl yevmî iki akçe vazîfe tevliyet verile deyü şart ve ta'yînve bu vech üzere tis'în şurût ve tis'în kuyûd edib bâġ-ı mahdûd-ı mezkûru ferâġan [kesik] 'l-kabz mütevellî-i mezbûr İsmâ'îl'e teslîm eylediġimde ol dahî bi't-tevliye ve hıfz eyledi idikde mütevellî mezbûr dahî vâkıf-ı merkûmu cemî' kelimât [kesik]sinde vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk eylediġinden sonra vâkıf-ı mezbûr ınân-ı kelâmını semt-i hılâfa atf ve vakf-ı akâr-ı müfehhrânıma [kesik]hîn sirâcü'l-milleti ve'd-dîn İmâm-ı a'zam ve Hümâm-ı akdem Ebû Ca'fer Nu'mân bin Sâbit el-Kûfî Hazretleri'nin mezheb-i hatîrlarında vakf sahîh lâkin gayr-ı lâzım olmakla [kesik]hâle vakf-ı mezbûrdan rucû' edib bâġ-ı mahdûd-ı mezkûru ke'l-evvel mülkûme istirdâd ederim deyü da'vâ gıbbe's-su'âl mütevellî-i mezkûr cevâbında hâl-i [kesik] olunan mütevellî üzeredir lâkin Âlim-i Rabbânî Hazret-i Ebî Yûsuf eş-şehîr bi'l-İmâmî's-Sânî mezheb-i hatîrlarında vâkıfın mücerred vakf kavliyle [kesik] Rabbânî Muhammed bin Hasan eş-Şeybânî Hazretlerinin kande mütevellîye teslîmle vakf sahîh ve lâzım ve sıhhat-i lüzûmu müstelzim olmakla redd-i teslîmden imtinâ' [kesik] dedikde hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve husne-me'âb efendi hazretleri bu bâbda tefekkür-i fâ'ik ve te'emmül-i lâyıık etdikde temhîd-i kavâ'id-i hayrî [kesik] ... vakfî emrî görmekleâlimen-bi'l-hılâfe beyne'l-e'immeti'l-eslâf alâ-re'yi-men yerâhü mine'l-e'immeti'l-müctehidîn rıdvânullâh Te'âlâ [aleyhim] ecma'în vakf-ı mezkûrun vasıyyetde olan şurût [ve] kuyûdun sıhhat ve lüzûmuna hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î etmeġin vakf-ı mezbûr-ı sahîh [kesik] ... sarîh müstahtem olub min-ba'd nakz u tahvîle mahâl ve tebdîl ve taġyîri adîmü'l-ihtimâl olundu cerâ zâlık

Hurrira fi'l-yevmi['s-sâ]dis ve'l-işrîn min-şehri-Rabî'u'l-evvel sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

[silik]

Şühûdü'l-hâl: Uncu Hacı İbrâhîm bin Hasan, Bakkâl es-Seyyid Mehmed bin Alî, Hasan bin Ömer, Alî oġlu Mehmed bin Hasan, Debbâġ Abdülkâdir bin Hasan, Debbâġ ... Mustafâ yeġni es-Seyyid Mehmed[?] bin Ebû Bekir, Doruk Hâfız oġlu es-Seyyid Alî bin Halîl, ..İmâm oġlu Alî bin Abdullâh Abîd Beġzâde[?]

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-âlem müd'ıru'l-umûr ve'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemehhid-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümeahhidü'l-bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü'l-erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûne bi-sunûfi'l-avâtıfi'l-Meliki'l-A'lâ Anadolu sol kolu ile Erzurum'a varınca yol üzerinde yemîn ve yesârında vâki' vüzerâ-yı ızâm edâmallâh Te'âlâ iclâlehüm ve e'âzımü'l-ümerâ'i'i-kirâm ve fâhimü[?]'l-küberâ'i'i-fihâm ulü'l-kadr ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izz ve'l-ihtişâm el-mahsûn bi-mezîdî inâyeti'l-Meliki'l-A'lâ mîr-i mîrân-ı kirâm dâme ikbâlühüm ve akzâ kuzâtı'l-Müslimîn evlâ vülâti-muvahhidîn ma'dinü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'ü'l-a'lâmi's-şer'ati ve'd-dîn vârisü'l-enbiyâ' ve'l-müsrelîn el-muhtass bi-mezîdî inâyeti'l-Meliki'l-Mu'în Mevlânâ Erzurum Kâdisı zîdet fazâ'ikühû ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'âdinü'l-fazl ve'l-keâm kuzât ve nüvvâb zîde fazluhüm ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân Müslimîn ve voyvodagân ve zâbitân ve a'yân [kesik] erleri zîde kadruhüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola On bir Âsitâne-i devlet-âşiyân Anadolu câniblerinde aşâyir ve kabâ'il yedinde ve mevâzı-ı sâ'irede bulunan ağnâmdan külliyyetlü ganâyim tevârüdü ... zâhir ve hattâ geçen senelerin ol makûle ağnâm götürenlerde hılâf-ı ma'nâ dibâc[?] ve geçer akçe ve sâ'ir mutâlebât ve ba'zan da'âvî tezvîât ile esnâ-yı râhda rencîde ... içinde olduğu ledâ inhâ Mutâlebât ve tezvîrât ibrâz edenler men' u def' olunarak [kesik] gelecek ağnâm ... bahâne ile bir mahallde eğlendirilmeyerek Der-sa'âdet'ime külliyyetlü ağnâm [kesik] bi'l-ittifâk dâmen-i ...-ı gayret olunmak bâbında kemâl-i tehdîd ve beşerîden ... [kesik] ... kuluna irsâl olunan evâmîr-i münîfem mezâmînine nazaran mûcib ve muktezâsıyla amel ve hareket ve [kesik] tesyîrine ihtimâm ve dikkat bi'l-cümle vülât hukkâm ve zâbitânın vâcibe-i zimmet-i ubûdiyyetleri ... ve bâhir iken bu sene-i mübârekede dermeyân-ı gayret-i ... ve dikkat üzerine emr-i âlî vusûlünde buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan ferman-ı vâcibü'l-ittibâ' ve'l-imtisâlin mazmûn-ı münîf-i itâ'at-makrûnıyla âmil olub hılâfetden gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet [kesik] şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'tmâd kılasız

Tahrîran fî-evâ'il-i şehri-Rabî'u'l-evvel sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Mûcebince Sadr-ı a'zam mektûbı dahî

Es-Seyyid Nûh el-Kâdî be-medînet-i Amasya ... nemekahü 'l-fakîr Allâhe azze şânühû

Fî C 1195

4/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Yâkûtiyye mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Mehmed nâm müteveffânın sulbî sağır oğlu es-Seyyid Ahmed nâm sağır babası müteveffâ-yı mezbûrun mâl-ı mevrûsünü ve ahvâl-i ... kıbel-i şer'-i enverden bir vasî nasb ü ta'yîn olunmak lâzım [kesik] sağır-i mezbûrun ammi işbu bâ'isü'l-vesîka Ömer bin Mehmed nâm kimesne diyânet ve istikâmet ile ma'rûf her vechle vesâyet [kesik] gelmeğe kâdir ve mu'temedün-aleyh idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî Müslimîn ahyârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve hüsne-me'âb efendi hazretleri dahî [kesik] ruşd-i sedâdına değin emvâlini hıfza ve tesviye-i umûr-ı sâ'iresine ammî-i mezbûru vasî nasb eylediğinde ol dahî vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesini ke-mâ-yenbağî edâ [kesik] ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb

Hurrira fî 'l-yevmi 'l-hâmis min-şehri-Rabî'u 'l-âhir [sene] hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Ebû Bekir Efendi, Fazlîzâde Feyzullâh Efendi, karındaşı Ahmed Efendi, Dîvân Efendisi İbrâhîm Efendi, Sermuhzırân Molla Mehmed, Şehir Kethüdâsı Alî Efendi

Sadr-ı a'zam minnî nemekahü 'l-fakîr ileyhi şânühû

Es-Seyyid Nûh el-Kâdî be-medînet-i Amasya ufiye anh

4/3

Medîne-i Amasya mahallâtından yakutiye mahallesinde sen'[] işbu fi'atü'l-vesîka Âyişe bint-i İbrâhîm nâm hatun [kesik] takrîr-i kelâm edib hâlâ olub bundan akdem zevcem iken fevt olan Mehmed bin Mehmed nâm[kesik] müteveffâ-yı mezkûr Mehmed'den irs-i şer'le intikâl eden mâl-ı mevrûsesinden kadr-i ma'rûf ve [kesik] bahâ farz u takdîr olunmak matlûbumdur dedikde hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve hüsne-me'âb efendi dahî yevmî dokuz akçe nafaka ve kisve bahâ farz u takdîr edib meblağ-ı mevrûz-ı mezkûru [kesik] nafaka

ve kisvesine harc ü sarf ve lede'l-iktizâ istîzâna ve vakt-i zaferde saġîr-i mezbûr [kesik] rucû'a mezbûre Âyişe hatuna izn-i birrle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-yevmi's-sânî min şehri-Rabî'u'l-âhir sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Ebû Bekir [kesik] Fazlîzâde Feyzullâh Efendi, Karındaşı Ahmed Efendi, Dîvân Efendisi İbrâhîm Efendi, Sermuhzırân Molla Mehmed, Şehir Kethüdâsı Alî Efendi

5/1

Es-Seyyid Nûh el_Kâdî gufira leh be-Medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîru ileyhi azze şânühû

Amasya mahallâtından Câmi'-i ENderûn mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Sâniye bint-i Mehmed Efendi nâm müteveffiyenin sulbî saġîr oġlu es-Seyyid Mehmed nâm saġîre vâlidesi müteveffîye-i [kesk] müntakıl mâl-ı mevrûsünü hıfz ve ahvâl-i sâ'iresini ru'yete kıbel-i şer'-i enverden bir vasî nasb ü ta'yîn [kesik] lâzım ve lâ-büdd olmaġın saġîr-i mezbûrun babası işbu bâ'isü'l-vesîka es-Seyyid Osmân Aġa bin Velî nâm [kesik] her vechle vesâyet uhdesinden gelmeġe kâdir olduġu zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî Müslimîn ahyârlarıyla lede's-şer'i'le-enver zâhir ve nümâyân olmaġın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve husne-me'âb efendi [kesik] saġîr-i mezbûrun rüşd ve sedâdına deġin emvâlini hıfz ve tesviye umûr-ı sâ'iresine babası mezbûr [kesik] Osmân Aġa'yı vasî nasb ve ta'yîn eylediġinde ol dahî vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i merkûmesini ke-mâ-yenbaġî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeġin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-yevmi's-sâmin min-şehri-Rabî'u'l-âhir sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Serhâciyânzâde Ahmed Aġa, Hacı Efendi, Şehir kethüdâsı Alî Efendi, Fazlîzâde Kâtib Feyzullâh Efendi, Göztaşzâde Mustafâ Aġa, Akbıyık İbrâhîm Efendi, Keçeci Emîr Mehmed ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

5/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Sufîzâde mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Osmân bin Ahmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i

menkûha-i metrûkesi Zeyneb bint-i Mustafâ ile sulbî sağır oğulları Mehmed ve Mustafâ ve hmed nâm vereselere münhasıra olduğu lede’ş-şer‘i’l-enver mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûnun taleb-i iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Hurrira fi’l-yevmit-tâsi‘ min-şehri-Rabî‘u’l-âhir sene hams ve tis‘în ve mi’e ve elf

Mülk/ Eşyâ	Aded/kıyye	Para
Menzil der-mahalle-i mezbûr		28[00]
Karankele[?] nâm mahallde Tutluk ve böcekâneli bağ	1	18.000
Karankele nâm mahallde Üzümlük bağ	1	4000
Katır	1	1260
Evân-i nühâsiyye	15	600
Müsta‘mel kilim		120
Yorgan ve döşek	1	200
Hinta	5 kıl	500
Tecemmülât-ı beyt		400
Cem‘an yekûn		27.880
Minhe’l-ihrac		
Techîz ve tekfin		12
Resm-i kısmet		700
Harc-ı huddâm		70
Emniyye		40
Çukadâriyye		80
Kâtibiyye		80

Muhzırıyye ve kaydıyye		50
Yekûnü'l-ıhrâcât		2.220
Sahhu'l-bâkî		25.660
Hisse-i zevce-i mezbûre		6415
Hisse-i ibni'l-mezbûr		6415
Hisse-i ibni'l-mezbûr		6415
Hisse-i ibni'l-mezbûr		6415

Zevce-i mezbûre Zeyneb zevci müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde olan elli guruş mehr-i mü'eccelinden sığâr-ı mezbûrûnun zimmetlerini ibrâ eylediğinden sonra sığâr-ı mezbûrûnun emvâl-i mevrûselerini hıfza kıbel-i şer' den vasî nasb ve ta'yîn olunduğu işbu mahalle kayd şod

Hurrira ...

Es-Seyyid Nûh el-Kâdî gufira leh be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi azze şânühû

5/3

Es-Seyyid Nûh el-Kâdî gufira leh be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi azze şânühû

Medîne-i Amasy amahallâtından Dede mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Âişe bint-i Alî nâm müteveffîyenin sulbî sağır oğlu es-Seyyid Mehmed ve sulbiyye-i sağîre kızı Emîne nâm sağırlara vâlidesi müteveffîye-i mezbûreden müntakıl mâl-ı mevrûsünü hıfz ve ahvâl-i sâ'iresini ru'yete kıbel-i şer'-i enverden bir vasî nasb ü ta'yîn olunmak lâzım ve lâ-büdd olmağın sağır-i mezbûrların babası işbu bâ'isü'l-vesîka İsmâ'îl bin Alî nâm kimesne her vechle vesâyete [kesik] uhdesinden gelmeğe kâdir ve mu'temedün-aleyh idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî Müslimîn ahyârlarıyla lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve husne-me'âb efendi hazretleri dahî sağır-i mezbûrun rüşd ve sedâdına değin emvâlini hıfz ve tesviye-i umûr-ı sâ'iresine [kesik] mezbûr İsmâ'îl'i vasî nasb ü ta'yîn eylediğinde ol dahî

vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesini ke-mâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-yevmi'r-râbi' işrîn min-şehri-Rabî'u'l-âhir sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Göztaşzâde Mustafâ Ağa, Fazlîzâde es-Seyyid Alî Efendi, ibn-i Bekir Efendi Şeh,r Kethüd^sı Alî Efendi, Sermuhzırân Molla Mehmed, ...zâde es-Seyyid Hâfız

6/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Şerîfe bint-i Halîl nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i menkûhası Yahyâ bin Mehmed ile vâlidesi Âişe bint-i Alî ve sulbî sağır oğlu Halîl ve sulbiyye-i sağıre kızı Hadîce nâm vereselere münhasır olduğu lede's-şer'i'l-enver mütehakkık olduktan sonra verese mezbûrûnun taleb-i iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zıkr olunur

Hurrira fi'l-yevmi's-sâbi' aşra Rabî'u'l-âhir sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

İfasil nâm mahallde tutluk ve böcekhaneli bağ	1	6000
İncili küpe	1	240
Sim kuşak	1	800
Müsta'mel çuka cübbe	1	260
Müsta'mel çiçekli aneri	1	330
Müsta'mel sarı[?] kaftan	1	240
Müsta'mel ferâce	1	200
Köhne şalvar		80
Rûcfer[?]	1	800
Yemeni ve makrereme[?]	1	60
Peşgir	2	30

Müsta‘mel cenbe	1	80
Müsta‘mel peçe ve bürk	1	120
Müsta‘mel gömlek	7	240
Müsta‘mel beyâz anteri	1	60
Köhne şalvar	1	60
Basma yorgan yüzü ve bofca	1	120
... cenbe ve Bürk	1-1-1-1	100
Hamâm esbâbı ma‘a-takım		120
Döşek ve şarşab	1-2	160
Yasdık	2	40
Köhne yorgan	1	120
Köhne çizme	1	20
İpek	100 direm	70
İplik	1 kıyye	70
Köhne sandık	2	12
Evân-i nühâsiyye	9 kıyye	360
Köhne kilim	1	120
Mehr ve zimmet-i zevc-i mezbûr		2000
Cem‘an yekûn		12.260
Minhe‘l-ihrac		
Techîz ve tekfîn		800
Resm-i kısmet		360
Harc-ı huddâm		30
Kalemiyye		50
Çukadâriyye		60

Emniyye		30
Muziriyye ve kaydiyye		30
Yekûnü'l-ihracât		1360
Sahha'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		10.900
Hisse-i zevci'l-mezbûr		2725
Hisse-i Ümmi'l-mezbûre		1816
Hisse-i ibni'l-mezbûr		4238
Hisse-i binti'l-mezbûre		2119

Hurrira li-ma'rifeti...

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medîneti-Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi azze şânühû

6/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-vesîka es-Seyyid Süleymân bin Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde Vâdî karyesi sâkinlerinden Emîne bint-i Alî'nin tarafından husûmet [kesik] vekîli olduğu zevât-ı mezbûreye ârifân Abdülğanı bin Ahmed ve es-Seyyid Hasan bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâlesi yine karye-i mezbûre sükkânından Seyyid Halîl bin İsmâ'îl mahzarında zikr-i âtî tarlaların sâhib-i arzı Mahmûd Ağa hâzır olduğu hâlde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib Çağlak toprağında Firakçayı nâm mahallde kâ'in bir taraftan Acemoğlu Alî tarlası ve bir taraftan Hacı Abdülkâdir oğlu tarlası ve bir taraftan nehr-i kebîr ve yine mahall-i mezkûrda vâkî bir taraftan Ayaza oğlu tarlası ve bir taraftan Abdülğanî Efendi tarlası ve bir taraftan Vâdî karyesi harkı ve bir taraftan Sarı Ahmed oğlu Mü'ezzin oğlu tarlası ve tutluk bağlar ile mahdûd iki kıt'a tarlalar babam vefâtından sonra intikâl-i âdîleriyle bana intikâl edib ben dahî târîh-i kitâbdan dört buçuk sene mukaddem on yaşımda sağîr-i gayr-ı temeyyüzümde Acemoğlu Alî bin Mustafâ'ya kırk beş gurus bedel mukâbili bâ-ma'rifet-i sâhib-i arz ferâğ edib tasarruf üzerine iken[?] fevt oldukda zevcesi sipâhîden tapu ile alıb tarlâ-yı mezkûreleri zabt ve tasarruf eder iken benim hâl-i

sağır-i temeyyüzümde eylediğim ferâğ gayr-ı mu‘ayyen olmakla işbu yedimde olan fetvâ-yı şerîfe mücebince müvekkile-i mezbûre tarlâ-yı mezkûrdan kasr-ı yed ve bâ-ma‘rifet-i sâhib-i arz bana zabt ve tasarruf etdirilmesi matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su‘âl vekîl-i mezbûr es-Seyyid Halîl cevâbında tarlâ-yı mezkûrlar müdda‘î-i mezbûrun babasından ba‘de’l-intikâl mezbûr Acemoğlu Alî bin Mustafâ bâma‘rifet-i sâhib-i arz ferâğ olduğu zabt ve tasarruf üzere iken fevt oldukda müvekkile-i mezbûre sipâhîden tapu ile alıb ol vechle müvekkile-i mezbûrenin tarlâ-yı mezkûrda vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin hîn-i ferâğda sağır-i gayr-ı mümeyyiz olduğunu inkâr edicek müdda‘î-i mezbûrdan müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb oldundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i Müslimînden Hallâc es-Seyyid Ahmed bin Hasan ve imâm Mûsâ Efendi bin Hasan nâm atebeler li-eclî’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub isre’l-istişhâd fi’l-hakîka işbu müdda‘î-i mezbûr es-Seyyid Süleymân tarlâ-yı mahdûd... mezkûre ... hîn-i ferâğda on yaşında sağır-i gayr-ı mümeyyiz idi bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleri şehâdet dahî ederiz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkîr şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ olmağın mücebince zikri murûr eden tarlalardan müdde‘â aleyhâ el-mezbûr kars-ı yed edib re’y-i sâhib-i arz ile müdde‘î-i mezbûrun zabt ve tasarrufuna vekîl ve sipâhî mezbûra (devamı yok)

7/1

El-Emru ke-mâ-zükira fih

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medîneti-Amasya nemekahü’l-fakîr ileyhi azze şânühû

Medîne-i Amasya mahallâtından Kocacık mahallesinde sâkin bundan akdem fevt olan Â’işe bint-i el-Hâcc Ömer nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûkü el-Hâcc Hüseyin bin Hacı Mehmed ile kebîr oğlu es-Seyyid Hüseyin ve sağır oğlu es-Seyyid Ömer ve sağîre kızları Şerîfe ve Ümmühânî dahî fevt olub verâseti ... pederi el-Hâcc Hüseyin’e münhasıra olduğu tahakkukundan sonra mezbûre Şerîfe tarafından [kesik] ve ibrâ-yı [â]ti’l-beyânı ikrâr-ı vekîl olduğu zât-ı mezbûreye bi’l-ma‘rifeti’ş-şer‘iyye ârifân İmâm Mûsâ Efendi ile Hüseyin ve Mumcuzâde es-Seyyid Alî Ağa’ya es-Seyyid Ahmed şehâdetler[iy]le vekâleti sâbit olan Bâyezîd [Paşa] mahallesi sükkânından el-Hâcc Ebû Bekir Efendi bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzimü’t-tevkîrde tereke-i âti’z-zikrde vâzı‘u’l-yed

işbu bâ'isetü'l-vesîka pederi el-Hâcc Hüseyin bin el-Hâcc Mehmed mahzarında ve karındaşı es-Seyyid Hüseyin hâzır olduğı hâlde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüğü müvekkile-i mezbûrenin vâlidesi müteveffât-ı mezbûrenin terekesinden Nâm mahallde olan ma'lûmetü'l-hudûd ve'l-mikdâr dört kıt'a üzüm ve tut bağlarından başka [kesik] ba'de... ve'r-râbi' mikdâr hisseleri pederi mezbûr el-Hâcc Hüseyin bi'aynihâ ikrâr ve tahrîr ve ta'yîn ve teslîm ve derûn-ı defter-i kassâmda tahrîr olunan tereke-i sâ'iresinden değin iktizâ eden mikdâr [silik] ile hâric-i ez-defter-i kassâm iddi'â eyledikde tereke dahî pederinin ikrârı mûcebince iktizâ eden hisse ... hesâb olundukda otuz bir guruşa bâliğ olmakla meblağ-ı mezkûr mukâbili Çay[?] nâm mahallde vâki' ma'lûmü'l-hudûd ve'l-mikdâr yetmiş guruş üzerine bâ-vesâtat-i Müslimîn beynleri ıslâh ve tevfiğ olunmakla bedel-i[?] sulh olunan yetmiş guruş ile min-haysü'l-mecmû' beşyüz guruş ve zikri murûr eden nev'î[?] def' ve teslîm ol dahî bi'l-cimle tesellüm ve ahz ve kabz ve kabûl eylediğinden sonra ol dahî müteveffât-ı mezbûrenin bermûceb-i defter-i kassâm ve hâric-i ez-defter-i kassâm ... hisse ... tamâmen ahz ve istîfâ.. olan mûta'allıka âyid de'âvî ve mutâlebât ve îmân ve muhâsamâtdan pederim mezbûr el-Hâcc Hüseyin'in ve karındaşlarım es-Seyyid Ömer'in zimmetlerini ibrâ-yı âmmile ibrâ ve iskât edib tereke-i müteveffât-ı mezbûreden pederim yedinde olan menzil ve sâ'ir terekede bir akce ve bir habbe hisse ve alâka ve medhali kalmayıb vâlidesinden mukaddem vefât eden vâlidesi mezbûrenin pederi Hacı Ömerin terekesinden vâlidesi müteveffât-ı mezbûre hisse-i irsiyyesi cây-i kemâl-i akıl ve sıhhatde bi't-tamâm ahz ve istîfâ eylediğini dahî ... ikrâr ve i'tirâf eyledi dedikde pederim mezbûr el-Hâcc Hüseyin ve karındaşı es-Seyyid Hüseyin mukırr-ı mezbûrun cemî' kelimât-ı meşrûhasın tasdîk ve ibrâsın kabûl etmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min-şehri-Rabî'u'l-âhir sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fazlîzâde es-Seyyid Ali Efendi, A'mî Hâfîzzâde Ahmed Efendi, Hacı Efendîzâde Ahmed Ağa, Gözdeşzâde Mustafâ Ağa, Emîn-i şehir Ali Efendi, Arab Hüseyinzâde es-Seyyid Osmân

7/2

El-emru ke-mâ-zükira fih

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medîneti-Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi azze şânühû

Medîne-i Amasya kazâsına tâbi' İlyâs karyesi sükkânından Osmân bin Abdullâh nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde işbu bâ'isetü'l-kitâb es-Seyyid Alî bin Ömer nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib İlyâs karyesi Karîn nâm mahallde kâ'in bir taraftan Çukadar Ahmed ve Ufatlı oğlu Hacı İbrâhîm tarlaları ve bir taraftan tarîk-ı hâss ve bir taraftan Ömer ammi bağı ve bir taraftan beki... .. harkıyla mahdûd mülk-i tut ve kürüm[?] ve eşcâr-ı sâ'ire ve müştemil bir kıt'a bağımı iki sene mukaddem mezbûr es-Seyyid Alî'ye Kırk gurus semen-i makbûzuna bey' eylediğim hinde semen-i mezbûru her ne vakit edâ edersem bağ-ı mahdûd-ı mezkûru bana redd ü teslim eylemek şartıyla bey' ve teslim ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm edib salb-i[?] akde şart-ı mezkûr ile olan bey'in fesâd..[kesik] semen-i Meblağ-ı mezkûru ... bağ-ı mahdûd-ı mezkûru mülkûme istirdâd ederim dedikde gıbbe's-su'âl mezbûr es-Seyyid Alî cevâbında bağ-ı mahdûd-ı mezkûru târîh-i mezkûrda dört yüz kırk gurus semen-i medfû'a bey'-i bât-i sahîh-i şer'ile mezbûr Osmân iştirâ eylediği ikrâr lâkin sulbiyye sağîre[?] şart-ı mutezbûr ile meşrût olduğu bi'l-küllîyye inkâr edecek müdda'î-i mezbûrdan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda ba'de-imhâl-i müddeti's-şer'î ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz ile müdda'î mezbûr es-Seyyid Alî'yi istihlâf etmekle ol dahî ba'de't-teklîf alâ-vefkı'l-mes'ûl yemîn-i billâhi'l-Aliyyi'l-A'lâ etmeğin bağ-ı mahdûd-ı mezkûra mezbûr Osmân'ın bî-vech müdâhalesine men'-i birrle mâni' bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min-şehri-Rabî'u'l-âhir sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Şehir Kethüdâsı Alî Efendi, Fazlîzâde es-Seyyid Alî Efendi, ...başızâde es-Seyyid Mustafâ Ağa, Müderriszâde Abdurrahmân Efendi ve Gözdeşzâde Mustafâ Ağa, Akbıyık İbrâhîm Efendi ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

7/3

Keban ve Ergani ma'denlerinden zer sîm on yedi ... üzerine ta'yîn olunan ma'rifetiyle sâlimen medîne-i Amasya'da mikdâr-ı kifâye cebelü ta'yîn olunub Âsitâne-i Aliyye'ye irsâl olunduğu işbu mahalle kay şod

Fî 17 Za sene 1195

7/4

Bu def ‘a Keban ve Ergani ma‘denlerinden mesken?... ... emrine haml üzerine Âsitâne tarafına îsâle me‘mûr ma‘den emni çukadârî Kara Mustafâ Ağa ma‘rifetiyle medîne-i Amasya nüzûl ve mikdâr-ı kifâye cebelü ta‘yîn olunub Âsitâne tarafına sâlimen irsâl olunduğu işbu mahalle kayd şod

Fî 20 Ra sene 1195

8-9/1

Bâ‘is-i ... budur ki esbak bin yuz doksan beş senesi rûz-ı Hızır’ından sene-i mezbûrenin rûz-i Kasım’ına varıncaya kadar Medîne-i Amasya’dan murûr ve ubûr eden ulaklara muzâyaka çekdirmemek ve paşa ve elçiyân murûrunda elli bargire varınca menzilci ve mâ-adâsını vilâyetlü vermek üzere vilâyet [kesik] kalîl ve kesîr iktizâ eden bargirleri dahî menzilci vermek üzere ber-mûceb-i mevkûfât altı aylık on buçuk hânedan olmak üzere [kesik] ve yüz elli bir guruş menzilhâne ve ândan mâ-adâ harc-ı defter ve kalemiyye ve harc-ı bâb derûnunda dâhil olmak üzerine cem‘an üç bin beşyüz iki [guruş] menzile vâzı‘u’l-yed ... el-Hâcc İsmâ‘îl Ağa’ya cümle a‘yân-ı vilâyet ma‘rifet-i şer‘ile ihâle ve ilzâm olundukda ol dahî ba‘de’l-kavl [kesik] min-şehri-Cemâziye’l-evvel sene hams ve tis‘în ve mi’e ve elf

Mahalle	Guruş
Gumuşluzade	92,5
Yahudiyan ?	110,5
Buzhâne	84,5
Acem‘alî	67,5
Çeribaşı	80
Kameruddîn	56
Pervane	26
Mehmed paşa	56,5

Şâmil	19,5
Uzun mustafâ	19,5
Saray	19,5
Fethiyye	40
Dârusse lâm	28,5
Şâmîçe	30
Kocacık	16,5
Kurşunlu	24
Karatay	22
Eski kethüdâ	63,5
Yukarı Senüdiye[?]	25
Kılıççı	22
Aşağı sevâdiye	82
Hızır Paşa	51
Hacı İlyâs	56
Köyceğiz	55
Sebkuddûn	25
Pirinççi	14
Şeyh Ğarîk	23
Gazgancı	31,5
Çaracık	25
Üçler	[kesik]
Şey Cu'î	21
Yakûtiyye	31
Hatuniyye	10

Câmi‘-i Enderûn	38,5
Hacı Hamza	36,5
Sofuzâde	38
Bağ-ı helkıs	[kesik]6,5
Çökce	22
Eslem	37
Pazarsıflı	21
Sarâchâne	27
Köprübaşı	21
Gökmedrese	19
Sofular	28
Ahi Sa‘deddîn	19
Receb	16
Hoca Süleymân	21
Dere	40
Sâde belkıs[?]	40
Temenna	28
Devehâne	84
Cem‘an yekûn	1912,5

Nâhiye Ezine Bzarı

Kızılca	23,5
Vâdî	10,5
Kal‘a	41,5
Ezine	41,5

Sarı ...?	41,5
Saz	9,5
Eymük	19,5
Keşlik	11,5
Murami	13,5
Balalan	16
Akte	15 ..
Halkalı	8 ..
Karsak	9 ..
Sarayözü ma'a-Danişmend	22,5
Kîrâb	5,5
Büke	9,..
Karataş	22,..
Bayat	14,5
Kara İbrâhîm	10,5
Şeyh Sa'dî	15
Âsî Abdâl	25,5
Uygur	18
Melseke	11,5
Tatar	12,5
Kızılca Sağır	5
Kürdler	8
Mahmûdlar	3,5
Ovasaray	6
Pehlivân	5,5

Zağla	12,5
Kara Alî	9,5
Yâbcı Abdâl	21,5
Kız oğlu fi	5,5
Sünce	4
Fi	5
İlyâs	10,5
Vermiş	12
Sarı Gazi	7,5
Afşar	19
Cem'an yekûn	567,5

Nahiye Akdağ

Kuzular?	8
Saraycık	13
Yenice	68,5
Zanne	68,5
Eyemi	68,5
Mürk	68,5
Katırkışla	13,..
Sofu	9
Yakılkan	9,..
Boyalıca	21,5
Taşbaşı	18,5
Sarular	18,5

Karakise	23
Kışlacık	45,..
Fezeski ?	6
Kürdler	2,5
Taver	5
Seyfe	5
Akvirân	22[?]
Sofular	4
Derebaşı alan	3,5
Kozalan	3
Cem'an yekûn	504,..[?]

Nahiye Hakala

[kesik]	12,5
Gazganlı	10,5
Gümüſcü	7
Dere	7,5
Deveci	9,5
Hacı Bayram	5,5
[kesik]	8,5
Kurnaz	4,5
Mîrdehor	8,5
Kayza	29,5
Değirmenderesi	5,5
Kaçık	5,5

Senezi	4,5
Çorlu	4,5
[Kesik]	23[kesik]
Eymir	14,5
Harmanoğlu	3,5
Ulvî	22,5
Eyük	3,5
Arucak	2,5
Eraslan	8,5
Firuz	6,5
Salurca	6,5
Kulu	5,5
Uzunoba	4,5
Cem'an yekûn	240,5

Nahiye Geldigelen

Tara	22,..
Moramel	33,5
Kerne	11,5
Kürdler	12,..
Soma	14,5
Atabey	3,5
Burdenbey	25,5
Moh	3,5
Ulus	8,..

Bağlıca	13,5
Gökyük	9,..
Yağmur	16,..
Köyceğiz	5
Armanuk	7,5
İlgâzî	5,5
Ilıca	31
Yavru	19
İmru	3,5
Örne	19,5
Kavay	5,5
Boğa	22,..
Bulduklı	9,..
Cem'an yekûn	277,5

Der-beyân-ı mahallâtına bi'l-cümle hâsılât-ı der-meblağ-ı menzil	01912,5
Der-beyân-ı nâhiye Ezinepazarı	00567,5
Der-beyân-ı nâhiye Akdağ	00504,..
Der-beyân-ı nâhiye Geldigelen	00277,5
Der-beyân-ı nâhiye Hakala	00240,5
Cem'an yekûn	3502

El-emru ke-mâ-zükira-fih es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medîneti-
Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi azze şânühû

Medîne-i Amasya mahallâtından Kurşunlu mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Alîme bint-i Mustafâ nâm müteveffiyeye ber-vech-i âtî inâfe cihetinden hasran verâset iddi'â eden Câmi'-i Enderûn mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-vesîka Mehmed bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde müteveffât-ı mezbûrenin kendüden mukaddem vefât eden kızı Züleyhâ'nın cünûn-i mutbık ile mecnûn oğlu Alî bin Ebî Bekir'in vasîsi olub tereke-i müteveffât-ı mezbûreye vâzî'u'l-yed yine mahalle-i mezbûre sükkânından es-Seyyid Alî bin es-Seyyid el-Hâcc Alî nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib müteveffiyeye-i mezbûre Alîme bint-i Mustafânın vâlidesi merhûme Emîne bint-i Abdullâh benim babam Ömer'in babası el-Hâcc İsmâ'îl'in babası el-Hâcc Hüseyin'in ma'kası[?] olub min-ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye müteveffât-ı mezbûrenin verâseti bana münhasır iken mecnûn-ı mezbûr müteveffât-ı mezbûreye zevi'r-rahim cihetinden verâseti olmak olmak zü'muyla dahî mezbûra tereke-i müteveffât-ı mezbûre[ye] bi-gayr-ı hakk vaz'-ı yed eder su'âl olunub tereke-i müteveffât-ı mezbûre den kasr-ı yed ve bana teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'âl vasıyy-ı merkûm cevâbında vasîsi olduğu mecnûn mezbûr müteveffât-ı mezbûrenin kendüden mukaddem vefât eden kızı Züleyhâ'nın alâ-vechet-i zevi'r-rahim verâseti bulunmak üzere tereke-i müteveffât-ı mezbûreye bi'l-vesâye vaz'-ı yed eylediğini ikrâr lâkin müdda'î-i mezbûreye asûbeti'n-nesebiyye cihetinden ber-vech-i meşrûh hasran verâseti ... inkâr edicek müdda'î-i mezbûrdan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i Müslimînden Hacı Lütfullâhzâde el-Hâcc Osmân bin Hacı Ömer ... ve Duhâncı Ebû Bekir Ağa bin Abdullâh nâm kimesneler li-ecli's-şehâdet meclis-i şer'de hâzırân olub isre'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffiyeye-i mezbûre Alîme bint-i Mustafâ'nın vâlidesi merhûme Emîne bint-i Abdullâh müdda'î-i mezbûr Mehmed'in babası el-Hâcc İsmâ'îl'in babası el-Hâcc Hüseyin'in mu'tikası[?] olub min-ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye müteveffât-ı mezbûre Alîme'nin verâseti müdda'î-i mezbûr mehmed'e münhasırdır biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz deyü her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olmağın mücebiyle mezbûr Mehmed müteveffât-ı mezbûreye cihet-i mezkûr[e]de hasran verâsetiyleba'de'l-hükm tereke-i müteveffât-ı mezbûreyi

Mehmed'e teslîm için merkûm es-Seyyid Abdullâh tenbîh-i birrle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-yevmi's-sânî aşer min-şehr-i Cemâziye'l-evvel sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Göztaşzâde Mustafâ Ağa, Ebû Bekir Efendi bin Abdullatîf Efendi es-Seyyid Alî Efendi bin Alî Efendi Fazlîzâde Feyzullâh Efendi bin İsmâ'îl Efendi, karındaşı Ahmed Efendi, Sermuhzırân Molla Mehmed

10/1

El-Emru ke-mâ-zükira fih

Es-Seyyid Nûh gufîra leh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi azze şânühû

Medîne-i Amasya mahallâtından Câmi'-i Enderûn mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isetü'l-vesîka es-Seyyid Alî bin es-Seyyid el-Hâcc Alî nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde Kurşunlu mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Alîme bint-i Mustafâ nâm müteveffiyenin min-ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye hasran vârisi ve terekesine vâzî'u'l-yed yine mahalle-i mezbûre sükkânında Mehmed bin Ömer mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib müteveffât-ı mezbûre hâl-i marazında vefâtından on gün mukaddem cemî' terekesinin sülüsü ifrâz olunub vech-i mesnûn üzere techîz ve tekfîn ve masârîf-ı defn ve takbîrine mikdâr-ı kifâye ba'de's-sarf bâkî kalan mikdâr vücûh-i birre sarf oluna deyü vasıyyet ve tenfîzine beni vasıyy nasb ü ta'yîn ve musırraten alâ-isâ'ihâ fevt olmakla tereke-i müteveffât-ı mezbûrenin sülüsü ber-mûceb-i vasıyyet ikrâr ve bana teslîme tenbîh olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'âl ve gıbbe'l-inkâr müdda'î-i mezbûrdan müdde'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i Müslimînden Hamza Beğzâde el-Hâcc Abdullâh ve Hüseyin Efendi bin Alî nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub isre'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffât-ı mezbûre Alîme bint-i Mustafâ nâm müteveffîye hâl-i marazında vefâtından on gün mukadden cemî' terekesinin sülüsü ifrâz olunub vech-i mesnûn üzere techîz ve tekfîn ve defn ve takbîrine mikdâr-ı kifâye ba'de's-sarf bâkî kalan mikdâr vücûh-i birre sarf oluna deyü vasıyyet ve tenfîzine mezbûr es-Seyyid Alî vasıyy nasb ve ta'yîn ol dahî vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve mezbûre musırraten alâ-isâ'ihâ vefât eyledi bizler bu husûsa

bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın merkûm Mehmed sülûs-i mezbûru dahî mezbûr es-Seyyid Alî'ye teslîme tenbîh-i birrle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-tevmi'l-hâmis aşer min-şehr-i Cemâziye'l-evvel sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Es-Seyyid Abdullâh Beğ, Müftî Kâtib Zeynelzâde, Ömer Efendi, Fazlîzâde es-Seyyid Alî Efendi, Fazlîzâde Kâtib Fazlullâh Efendi, Sermuhzırân Molla Mehmed, Göztaşzâde Mustafâ Ağa, es-Seyyid Göbek Ahmed Efendi

10/2

Bayram Efendizâde Şân Hatununun kassâm defteridir

Medîne-i Amasya mahallâtından Câmi'-i Enderûn mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Şân bint-i Mehmed Efendi nâm müteveffîyenin verâseti zevc-i metrûkesi es-Seyyid Osmân Ağa bin Velî.. oğlu es-Seyyid ... ve vâlidesi Hâkime bint-i Hasan nâm vereselere münhasır olduğu lede'ş-şer'î'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese mezbûrların taleb ve ...sıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min-şehr-i Cemâziye'l-ülâ sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Menzil der-mahalle-i mezbûre	Hisse	33.600
Karabekir nâm mahallde tutluk ve böcekhaneli bağ		44.000
Okmeydânı nâm mahallde tutluk bağ		30.000
Frenkle[?] nâm mahallde tutluk bağ		2.000
Şâmlar nâm mahallde değirmen hissesi		10.000
Çaylar nâm mahallde üzümlük bağ		800
Berberler sükunda bir bâb berber		4.000

dükkânı		
Berberler sükunda bir bâb tüfenkci dükkânı		3.200
Bakkâllar sükunda bakkâl dükkânında hisse		800
Koyun ve keçi ...		12.000
Dîvân sinisi		280
Çiçekli yorgan		320
Köhne yorgan	1	80
İslâmbol altûn		120
İpek kuşak	1	120
Döşek ve yorgan		400
Mehirden bâkî kalan		200
Evân-i nühâsiyye	22 kıyye	880
Gazgan		420
Şam‘dân		60
Köhne kadîfe yasdık		320
Köhne yorgan	1	60
Yüzsüz yasdık	1	80
Minder	1	120
Müsta‘mel kilim		320
Köhne nâka kürk	1	120
Müsta‘mel yüzsüz zerd...[?]		600
Sîm zarf		240
Zümrüd küpe	1	1.200

İnci		2.280
Sîm kart... kabı		400
Hamam esbâbı ma‘a-takım		400
Köhne çuka ferâce		320
Çar ma‘a-takım		100
Müsta‘mel		1.000
Köhne çiçekli anteri	1	120
Köhne bürüncek gömlek	1	60
Müsta‘mel fenâr[?] anteri	1	40
Saçaklı ...	1	220
Sandık	1	160
Def‘a gazgan		460
Tecemmülât-ı beyt		1.000
Çiçekli kuşak		120

11/1

Cem‘an yekûn		153.380
Minhe‘l-ihracât		
Techîz ve tekfîn bâ-vasıyyet		4.000
Bedel-i hacc bâ-vasıyyet		20.000
Bağcıvân Mustafâ bin Abdullâh’a deyn-i müsbet bi-şehâdet-i Alî bin Mehmed ve Yûsuf bin Alî		6.640
[kesik]güloğlu zimmiye deyn-i müsbet bi-şehâdet-i Mustafâ bin Mûsâ ve Kara Mustafâ bin Hüseyin		680

Resm-i kısmet		4.120
Kâtibiyye		400
Emniyye		400
Hüddâmiyye ve çukadâriyye		400
Kaydiyye		80
İhzâriyye muhzırıyye		160
Yekûnü'l-ihrac		32.880
Sahhu'l-bâkî		120.500
Hisse-i zevci'l-mezbûr		30.120
Hisse-i ümmü'l-mezbûr		20.083 – 1 akçe
Hisse-i ibni'l-mezbûr		70.291 – 2 akçe

Derûn-ı defterde mastûr menzilin el-yevm kıymet-i misli olan sekiz yüz kırk guruşa vâide mezbûre kabûl edib beşyüz iki gurusunu hisse-i irsiyyesine takâs ve Okmeydân nâm mahallde olan tutluk bağının el-yevm kıymet-i misli olan yedi yüz elli guruş zevc-i mezbûr hisse-i irsiyyesi mukâbili kabûl ve Karabekir nâm mahallde olub el-yevm kıymet-i misli olan bin iki yüz guruşa takdîm olan tut bağdan müteveffât-ı mezbûrenin binyüz guruşa hissesinden fazla ümm-i mezbûre Fâtıma'nın cihet-i ikrârından yüz guruşluk hissesi olduğu menzilin fazlasından ol mikdâr ... zammıyla bin iki yüz guruşa ve yine derûn-ı defterde iki yüz elli guruş takdîm olunan değirmen ve bakkâllar sükunda yirmi takdîm olan bir bâb bakkâl dükkânından hisse-i ma'lûme ve attârlar sükunda olub ümm-i mezbûrenin müstakillen mülkü olan bir bâb attâr dükkânının dahî el-yevm kıymet-i misli olan yüz otuz guruşa menzil fazlasına takâsan sağîr-i mezbûra bey' ve habsine teslim ol dahî bi'l-vesâye meblağ-ı mezbûr yüz otuz guruş fazla mezkûreden ol mikdâr mukâsa ve kabûl edib bu vechle bin iki yüz guruşluk bağ-ı mezkûrun cümlesi ve değirmen ve bakkâl dükkânlarında müteveffât-ı mezbûrenin hisse-i mu'ayyeneleri ve ümm-i mezbûrenin sâbiku'z-zikr attâr dükkânı cümle sağîr-i mezbûrenin müstakillen mülk-i mevrûsü olub verese mezbûrenin ve sâ'irin hisse ve alâkalari kalmayub menzil fazlasından bâkî yüz sekiz guruşa dahî mezbûr Fâtıma vasıyy-i

mezbûr es-Seyyid Osmân Ağa'ya nakden teslîm ve bu vechle her biri bi'l-asâle ve'l-vesâye fazlasını ahz ve istîfâ verese-i kibârdan her bir âharın zimmetini ibrâ ... kabûl eyledik deyü ikrâr ve i'tirâfla işbu mahalle şerh edildi

11/2

Hurrira bi-ma'rifet-i ...

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi azze şânühû

Basmaoğlu es-Seyyid Ahmed'in müteveffiye zevcesi Şerîfe'nin kassâm defteri

Medîne-i Amasya mahallâtından Çeribaşı mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Şerîfe bint-i es-Seyyid el-Hâcc ... nâm müteveffiyenin verâseti zevc es-Seyyid Ahmed ile sulbiyye sağıre kızı Zeyneb bint-i Ahmed ve vâlidesi refika bint-i Ömer ve li-ebeveyn karındaşları es-Seyyid Mustafâ Efendiye ve karındaşı Hadîce ve Fâtîma'ya münhasır olduğu lede's-şer'i'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese mezbûrların taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fi't-tâsi' aşer min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Müsta'mel hanâr[?] anteri	1	1000
Def'a hanâr anteri	1	600
Müsta'mel çiçekli anteri		400
Sîm çabrar[?]	25 direm	260
Bofca[?]	1	260
Cedîd çenber saçağı		180
Çiçekli şalvar	1	180
Saçaklı al çenber		160
Köhne al çenber	1	60
Müsta'mel bofca	1	200
Beşâr çatkı[?]		120

Köhne alaca anteri	1	40
Köhne çenber	2	60
Uçkur	1	40
Peşgir	4	120
Makreme	10	200
Köhne nâka kürk	1	120
Müsta‘mel çuka anteri		160
Müsta‘mel çuka anteri		240
Müsta‘mel bürk	1	120
Def‘a uçkur	2	60
Peçe	1	40
Bofca	2	120
Yemeni	4	160
Ferâce	1	280
Sofra peşgir	1	60
Köhne alaca şalvar	1	80
Köhne çiçekli anteri		120
Etkck[?]		600
Çarşab ve ...	6	60
Köhne ... sürgü[?]	1	120

12/1

Gömlek ve don ve peşgir	1-1-1	240
Melez gömlek	5	400
... döşek Gömlek	1-1-7	100

El ipeği	2 direm	160
El ipeği	15 direm	160
Müsta‘mel ... cübbe ve hurde bez		100
Müsta‘mel çuka seccâde	1	100
... cübbe	1	40
Köhne yorgan penbe ...	1-3	520
Kebe[?]	1	80
.. .. döşek	1-1	320
Müsta‘mel kilim	2	400
Köhne alaca yasdık	6	240
Köhne minder	2	80
Köhne seccâde	2	160
Sarı şam‘dân	1	60
İplik	200 direm	120
Def‘a el ipeği	400 direm	400
Elvân ipek		40
Putâ	1	60
Basma mak‘a	1	40
Köhne ... ve gömlek		80
Sandık ...		400
Evân-i nühâsiyye		[kesik]
Kuşak ..	2	80
Âyine	1	40
Sim kuşak	146 direm	1600

Sim tefrîn[?]	1	680
Sim ...		120
İslâmbol altûnu .. mahlûta		4440
İnci	72 miskâl	3000
[kesik]		[kesik]
Mehr der-zimmet-i zevc		2000
Tecemmülât-ı beyt		120
Cem'an yekûn		24740
Minhe'l-ihrac		
Resm-i kısmet		640
Hüddâmiyye		60
Emniyye		60
Çukadâriyye		120
Kâtibiyye		100
Muhziriyye		30
Kaydiyye		15
Yekûnü'l-ihrac		1020
Sahhu'l-bâkî		23715
Hisse-i zevci'l-mezbûr		5928
Hisse-i ümmi'l-mezbûr		3952
Hisse-i binti'l-mezbûr		11857
Hisse-i uhti'l-mezbûre		494
Hisse-i uhti'l-mezbûre		494
Hisse-i ehi'l-mezbûr		988
Gayr-ı maksûm		2

Hurrira bi-ma‘rifeti ...

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse
nemekahü’l-fakîr ileyhi celle şânühû

12/2

Hızırpaşa mahallesinde Gele Süleymân’ın defteridir

Medîne-i Amasya mahallâtından Hızırpaşa mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Süleymân bin Osmân nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Â’işe bint-i Mustafâ ile sulbî sağîr oğlu Osmân ve sulbiyye-i sağîre kızı Şehribân ve sulbî sağîre kızı Züleyhâ’ya ve vâlidesi Sâfiye bint-i Halîl nâm vereselere münhasır olduğu lede’s-şer’î’l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese mezbûrlar taleb ve iltimâsıyla ... ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fi’l-yevmi’s-sânî ve’l-ışrîn min şehr-i Cemâziye’l-ûlâ sene hams ve tis‘în ve mi’e ve elf

Çay nâm mahallde üzümlük bağdan nısf-ı hisse		7200
Evân-i nühâsiyye	18 kıyye	240
Köhne kilim	1	20
Yorgan döşek yasdık	1-1-1	24
Aba şalvar ve aba	1-1	80
Harâr	1	60
Tüfenk ...	1	240
Bel ... kazma balta		80
Cem‘an yekûn		3640
Minhe’l-ihracât		
Resm-i kısmet		90
Hüddâmiyye		10
Çukadâriyye muhzırıyye		20

Kâtibiyye kaydiyye		20
Yekûnü'l-ihracât		141
Sahhu'l-bâkî		3499
Hisse-i zevce'ti'l-mezbûre		437
Hisse-i ümmi'l-mezbûre		516
Hisse-i ibni'l-mezbûr		1273
Hisse-i binti'l-mezbûre		635
Hisse-i binti'l-mezbûre		635

Hurrira bi-ma'rifeti...

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi celle şânühû

13/1

Külâbcı Osmân Beğ defteridir

Medîne-i Amasya mahallâtından Acemalî mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Osmân bin Abdullâh nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Hadîce bint-i Abdülbâkî ile sulbî sağîr oğlu Mehmed ve sulbiyye-i kebîre kızı Ümmühânî ve sulbiyye-i kebîre kızı Hadîce'ye münhasır olduğu lede's-şer'î'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Dükkânın[?] üç ... keçe		640
Yün ...	7	440
Dükkân takımı		40
Menzil der-mahalle-i mezbûre		5200
Ayân nâm mahallde üzümlük bağ	1	400

Köhne kilim	3	400
Köhne yorgan ve yasdık	2-2	400
Köhne basma döşek	1	120
Müsta‘mel gömlek çarşab anteri ... ve sarık	2-1-1-1	320
Evân-i nühâsiyye	55 kıyye	2360
Ham kendir		800
Def‘a yün		1600
Merkeb	1	360
Kesli hatt[?]	2	240
Der-zimmet Paskaloğlu Osmân		680
Tecemmülât-ı beyt		200
Cem‘an yekûn		16200
Minhe‘l-ihracât		
Techîz ve tekfîn bâ-vasıyyet		2000
Resm-i kısmet		400
Hıdmet		40
Emniyye		40
Kâtibiyye		80
Çukadâriyye		100
Kaydiyye		10
Muhziriyye		20
Yekûnü‘l-ihracât		2690
Sahhu‘l-bâkî		13510
Hisse-i zevceti‘l-mezbûre		1688

Hisse-i binti'l-mezbûre		2955
Hisse-i binti'l-mezbûre		2955
Hisse-i ibni'l-mezbûr		5911
Gayr-ı maksûm		1

El-Emru ke-mâ-zükira fih

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi azze şânühû

Hurrira bi-ma'rifet-i...

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi celle şânühû

13/2

Basmacızâde es-Seyyid Ahmed'in ... işbu mahalle kayd şod

Medîne-i Amasya mahallâtından Çeribaşı mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Şerîfe bint-i es-Seyyid el-Hâcc İsmâ'îl nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûkü es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid el-Hâcc ismâ'îl nâm kimesne ile vâlide Rukıyye bint-i Ömer ve sulbiyye-i sağîre kızı ... ve li-ebeveyn er karındaşı es-Seyyid Mustafâ'ya ve kız karındaşı Hadîce ve Fâtıma'ya inhısârı tahakkukundan sonra mezbûrât Rukıyye ve Hadîce ve Fâtıma taraflarından ahz ü kabz ve sulh ve berâ-yı âti'l-beyânı ikrâr vekîli olduğu verâset-i mezbûreye bi-ma'rifeti'ş-şer'iyye ârifân es-Seyyid Mehmed Efendi bin Abdullâh Efendi ve es-Seyyid Hasan bin Hacı Sâlih nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâletis âbit Kocacık mahallesi sükkânından es-Seyyid Alî bin es-Seyyid Ahmed bi'l-vekâle mezbûr es-Seyyid Mustafâ bi'l-asâle meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde tereke müteveffâ-yı mezbûreye vâzı'u'l-yed zevc-i mezbûr işbu bâ'isü'l-vesîka es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid el-Hâcc İsmâ'îl mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edib müvekkilân-ı mezbûrânın ecl-i[?] mezbûrdan müteveffât-ı mezbûrenin terekesinden ber-mûceb-i defter-i kassâm her birlerimize isâbet eden hisse-i örfiyye[?]lerimizi vâzı'u'l-yed el-mezbûr es-Seyyid Ahmed yedinden tamâmen ahz ü kabz eyledik fî-mâ ba'd dâhil-i defter-i kassâm ve hâric-i ez-defter-i kassâm

tereke-i mütevfât-ı mezbûreye müta'allıka âmmeye-i de'âvî ve mutâlebât ve eyman-ı muhâsamâtdan bi'l-asâle ve bi'l-vekâle zevce-i mezbûr es-Seyyid Ahmaed'in zimmetini ibrâ-yı âmmeye ibrâ ve iskât eyledik dediklerinde gibbe't-tasdîki's-şer'î ve kabûl ve ve'l-ikrâr-ı birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrira fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: ..zâde Mehmed Ağa, Göztaşzâde Mustafâ Ağa, Abdülğani Efendizâde es-Seyyid Osmân Efendi, A'mîzâde Hâfız Ahmed Efendi, Fazlîzâde es-Seyyid Alî Efendi, Fethiyye Hatîbi Mehmed Efendi bin İbrâhîm, es-Seyyid Hüseyin bin es-Seyyid el-Hâcc İsmâ'îl, Veysî Beğ, Sermuhzırân Molla Mehmed, Kâtib Ahmed Efendi bin İsmâ'îl Efendi, Mustafâ Ağa, Fazlîzâde Feyzullâh Efendi ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

14/1

Derûn-ı defterden sonradan ba'zı eşyâlar zuhûr edib on üç varaka aşağıda on varakaya sonra kayd olunmuşdur (devamında yarım sayfa karalanmış, o kısım okunmadı)

14/2

Harâccı kolcusu[?] defteridir

Köyceğiz mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mustafâ bin İbrâhîm nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Emîne bint-i Abdullâh'a ve vâlidesi Rukıyye bint-i Abdullâh ile sulbî sağır oğlu İbrâhîm ve İsmâ'îl ve sulbiyye sağîre kızı Fâtîma'ya münhasır olduğu lede's-şer'î'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrun taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan defter budur ki ber vech-i âtî zikr olunur hurrira fi'l-yevmi'l-işrîn min-şehr-i Cemâziye'l-âhir sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

...hisse menzil der-mahalle-i mezbûre		520
Evân-i nühâsiyye	33 kıyye	1320
.. ..		80
Köhne kilim	3	180

Basma döşek	1	100
Köhne basma yorgan	1	160
Basma yasdık		60
Köhne minder		40
Köhne harâr ...		220
Şalvar		140
Köhne kadka[?]		30
Eye		20
Köhne bez anteri		40
Beli kırık Hasan zimmetinde bâ-temessük		600
TabutcuoğluEbû Bekir zimmetinde ..		2000
... Sucuoğlu [kesik] zimmetinde		25
Cem'an yekûn		6040
Minhe'l-ihrac		
Techîz ve tekfin bâ-vasıyyet		800
Vâlideşi mezbûreye bâ-vasıyyet deyn		200
Resm-i kısmet		150
Kalemiyye		30
Muhziriyye		10
Hüddâmiyye ve emniyye		40
Yekûnü'l-ihrac		1230
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		4810

Hisse-i ümmi'l-mezbûre		801
Hisse-i zevceti'l-mezbûre		601
Hisse-i ibni'l-mezbûr		1362
Hisse-i ibni'l-mezbûr		1362
Hisse-i binti'l-mezbûre		681
Gayr-ı maksûm		2

14/3

Kökcübozanoğlu[?] defteridir

Medîne-i Amasya mahallâtından Bozahâne mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan ... veled-i Serger nâm hâlikin zevce-i metrûkesi ... bint-i Dinas ile sulbî sağır oğulları Evanés ve Pedros ve Sergiye ve sulbiyye-i sağıre kızı Nark[?] nâm vereslere münhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver mütehakkık oldukdan verese-i mezbûrların taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi'l-işrîn min-şehr-i Cemâziye'l-âhir sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Zeykere nâm mahallde bir kıt'a üzümlü bağ		1280
Kıbraslídere nâm mahallde bir kıt'a üzümlük bağ		2000
Evân-i nühâsiyye		35
Basma yasdık	3	120
Minder	2	80
Kilim	2	320
Kebe	1	120
Şam'dân	2	40
Def'a yasdık	5	200

Def'a kilim	1	80
Yün yorgan	5	680
Ham kuru ve kedi kürk[?]	100	1000
Tilki derisi	4	1600

15/1

Boş batman		160
[kesik]		40
... hınta[?]	2	200
Tecemmülât-ı beyt		400
Sansar ...		160
Anadolu nâkası		160
Tecemmülât ve nühâs		280
Cem'an yekûn		10520
Minhe'l-ihracât		
Resm-i kısmet		270
Kalemiyye		60
Çukadâriyye		120
Hüddâmiyye ve emniyye		80
Yekûnü'l-ihracât		530
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		90990
Hisse-i zevceti'-mezbûre		1248 – 2 akçe
Hisse-i ibni'l-mezbûr		2496 – 4 akçe
Hisse-i ibni'l-mezbûr		2496 – 4 akçe
Hisse-i ibni'l-mezbûr		2496 – 4 akçe

Hisse-i binti'l-mezbûre		1248 – 2 akçe
Gayr-ı maksûm		2

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi celle şânühû

El-Emru ke-mâ-zükira fih

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi azze şânühû

15/2

Hacıpaşa ... işbu mahalle kayd şod

Medîne-i Amasya mahallâtından sâbıkâ me'zûn bi'l-iftâ Senkarye[?] Medresesi Müderrisi kıdvetü'l-ulemâ'i'l-muhakkıkîn el-Hâcc İsmâ'îl Efendi ve Hızır Paşa Medresesi Müderrisi ... fazîletlü Ahmed Efendi ve Medrese-i Sultâniyye Müderrisi Osmân Efendi ve Ayasiyye Medresesi Müderrisi Şeyhzâde es-Seyyid Abdullâh Efendi ve Mahmûd Paşa Medresesi MüderrisiMüderriszâde Abdurrahîm Efendi ve Elbistânî İbrâhîm Efendi ve Müderris el-Hâcc Mahmûd Efendi ve fahru'l-a'yân Osmân Beğzâde es-Seyyid Abdullâh Beğ ve fahru'l-a'yân Civânzâde izzetlü İbrâhîm ve fahru'l-a'yân ...zâde el-Hâcc Ahmed Ağa ve Feyzullâhzâde Hüseyin Ağa ve Hacı Efendizâde ... nakîbü'l-eşrâf es-Seyyid Ebû Bekir Ağa ve Fazlîzâde Abdülkâdir Efendi ve A'mî Hâfizzâde Hâfız Ahmed Efendi ve Hacı Lütfullâhzâde el-Hâcc osmân Ağa ve Sarı Ahmedzâde es-Seyyid el-Hâcc Ömer Ağa Hacı Derviş Mehmed Ağa ve Arab Hüseyinzâde es-Seyyid el-Hâcc Hüseyin Ağa ve Nûr...zâde el-Hâcc Alî Ağa ve Kuru Beğzâde ve mütevellî es-Seyyid Abdullâh Ağa ve Torunzâde es-Seyyid el-Hâcc Mustafâ Ağa ve Menzilci el-Hâcc İsmâ'îl Ağa ve sâ'ir ahâlî-i ahyârdan cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde ... mahallesinde sâkin işbu bâ'isü'l-vesîka Göztaşzâde Mustafâ Ağa mahzarında her biri şöyle takrîr-i kelâm eylediler ki taraf-ı Saltanat-ı Aliyye'den ... zuhûr ve sünûh eden tekâlîf-i pâdişâhî ve umûr-ı mühimme ve beldemizde vâki' olan tekâlîf-i vüzerâ-yı ızâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm beldemize murûrlarında olan masârif ve bâ-emr-i âlî zuhûr ve murûr eden asâkire olan masârif ve Sivas ve ... ve Amasya mutasarrıflarından ru'yeti muktezî mevâddın masârif-ı lâzimesi ve beldemizin cüz'î ve küllî masârif iktizâ

eyledikde ber-mu'tâd-ı kadîm istidâ edib mahalline sarf ve ba'dehû tevzî'-i defterî olundukda ahz ve ashâbına edâ ve teslîm ve sâ'ir umûr-ı vilâyeti ru'yete her vechle lâıyk ve mahall ve müstehakkve uhdesinden gelmeğe kâdir olmakla merkûm Mustafâ Ağa cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le ... vekîli ve Hacıbaşı nasb ve ta'yîn olundukda ol dahî kabûl ve sadâkat ve istikâmet üzere hıdmet-i mezbûrî[?] edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledi dediklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu hurrira fî'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min-şehr-i Cemâziye'l-âhir sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fazlîzâde Müderris Fazlî Efendi, Müftî Kâtibi Zeynelzâde Ömer Efendi, ... Halîl Efendi, Fazlîzâde es-Seyyid Alî Efendi, Fazlîzâde feyzullâh Efendi, Fazlîzâde Ahmed Efendi, Kâtib-i mahkeme

Es-Seyyid Nûh gufıra leh el-kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi celle şânühû

15/3

Karabekir ... Halîl'in .. huccet işbu mahalle kayd şod

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde istimâ' ve faslı için cânib-i şer'-i enverden bi't-taleb ba's ve irsâl olunan Hâfız Ebû Bekir Efendi bin Abdüllatîf Efendi zeyl-i kitâbda muharreru'l-esâmî Müslimîn ile Pehlivân nâm karye toprağında vâki' kayabaşı dimekle arîf nâm mevzi'de kâ'in arsa üzerine varıb arz-ı meclis-i şer'-i şerîfe ... eyledikde Karabekir Bağları sâkinlerinden işbu râfî'u'l-kitâb Osmân bin Osmân nâm kimesne Amasya mahallâtından Kocacık mahallesi mütemekkinlerinden ...oğlu Agob veled-i Yecon nâm zimmî mahzarında zikr-i âti tarlanın sipâhîsi Alî bin Osmân nâm kimesne hâzırân olduğı hâlde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem karye-i mezbûre toprağında işbu tarlasını bana yüz kırk guruşa bâ-ma'rifet-i sâhib-i arz ferâğ ve kasr-ı yed ve bedeli olan meblağ-ı mezbûrdan doksân gurusnbenden ahz edib ... ve mesâha edib bana teslîm etmemekle su'âl olunub sâlifü'z-zikr arsa-i mezbûru bi-'aynihâ tecdîd ve mesâha edib bana teslîme tenbîh olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'âl mukırr[?] dahî cevâbında da'vâ-yı mezbûresini ikrâr etmekle ikrârı mücebince tecdîd

16/1

ve mesâha eylediğinde etrâf-ı erba‘adan dahî mesfûrun âhar tarlası ve ... ve nehr-i kebîr ve tarîk-ı âmmile mahdûd tûlen otuz urgan ve arzan iki urgan arsa olduğu zâhir ve nümâyân olmakla ferâğ-ı sâbıkı mücebince ma‘rifet-i sâhib-i arz zabt ve tasarrufuna tenbîh eylediğini mevlânâ-yı mûmâ-ileyh mahallinde tenbîh ve leffen ba‘s olunan Çukadâr Hacı Osmân Ağa ile huzûr-ı şer‘a gelib alâ-vukû‘ihinhâ ve takrîr etmeğin mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîr fi’l-yevmi’l-hâdî ve’l-işrîn min-şehr-i Cemâziye’l-âhir sene hams ve tis‘în ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl: ...oğlu Seyyid Hasan, Mehmed bin Mehmed Molla Ahmed, Şa‘bân Efendizâde Hasan ... bin Hasan, Klaburcu Hasan, Memükoğlu Mehmed Paşa ve gayruhüm mine’l-hâzırîn

16/2

Kürkcü Boran oğlu zimmî zevcesi menzil-i .. der-Kethüdâ

El-Emru ke-mâ-zükira fih

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü’l-fakîr ileyhi azze şânühû

Medîne-i Amasya mahallâtından Berizhâne mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem ... olan Marvirus veled-i Menas nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi veledi Menâs ile sulbî sağîr oğulları Evanes ve Pedros ve Serger ile sulbiyye-i sağîre kızı ... nâm vereseyle inhısârı tahakkukundan sonra işbu mezbûre Ahs.anes bint-i veled-i Menas nâm tarafından ... âti’l-beyân vekîli olduğu zevât-ı mezbûreye bi-ma‘rifeti’ş-şer‘iyye ârifân ... ve Evanes veled-i Ahsanes nâm mesfûrlar şehâdetleriyle sâbit li-ebeveyn er karındaşı Befre bint-i veled-i menas nâm zimmî meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzimü’t-teşrîfde sığâr-ı mezbûrlara li-ecli’l-muhâsame vasî nasb olunan Agob veled-i Markon nâm zimmî mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edib mahalles-i mezbûrede vâki‘ Fînâtlıoğlu Kassâr menzili ve bir taraftan velaci oğlu Menas menzili ve bir taraftan Hallâc Serges menzili ve bir taraftan dahî tarîk-ı âmmile ve tahtânî odaları müştemil mülk-i menzili târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem mesfûre Ahsanes bint-i tarafından vekâleten gâ‘ib-i ani’l-meclis Mendras oğlu nâm zimmîden zevci hâlikin mesfûr iki yüz guruşa iştirâ eder oldukda zevcesi mesfûre için bi’l-vekâle iştirâ ve semen-i medfû‘u olan meblağ-ı mesfûrdan ahz eylediğine hîn-i akdde ikrâr-ı işhâd ederek

ıştirâ edib bu vechle menzil-i mahdûd-ı mezkûr mesfûrenin mülk-i [kesik] ... vasîsi mesfûr menzil-i mezkûr hâlik-i mesfûrun mülkü olmak üzere mîrâsa idhâlî murâd eder su'âl olunub kasr-ı yedine tenbîh olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'âl vasıyy-i mesfûr menzil-i mahdûd-ı mezkûru tereke-i hâlik-i mesfûrdan olmak üzere mîrâsa idhâl murâd eylediğini ikrâr lâkin ber-vech-i meşrûh hîn-i akdde müvekkile-i mezbûre için vekâleten ıştırâ ve semenini ... mesfûreden olub def' ve teslîm eylediğini ve işhâd ederek ıştırâ eylediğini bi'l-küllîyye inkâr edicek vekîl-i mezbûrdan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı nesârâdan Boran oğlu Estefan veled-i Chader ve Evan es veled-i Ahsanes nâm zimmîler meclis-i şer'a hâzırân olub isre'l-istişhâd fi'l-hakîka müdde'îye-i mesfûrenin zevci hâlik-i mesfûr bir sene mukaddem gâ'ib-i ani'l-meclis Menres oğlu Evan es nâm zimmîden ikiyüz kırk guraşa ıştırâ eder oldukda zevcesi mesfûre için bi'l-vekâle ıştırâ ve semeni olan meblağ-ı mezbûru ahz eylediğini bizim huzûrumuzda ikrâr-ı işhâd eyledi bizler bu husûsa bu vech üzere şahidleriz ve şehâdet dahî ederiz deyü her birleri esâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' [kesik] vasıyy-i mesfûr Agbe nâm zimmî menzil-i mahdûd-ı mezkûru tereke-i hâlik-i mesfûra idhâl ederim deyü bî-vech müdâhalesi men'-i birre mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrira fi'l-yevmi'l-işrîn min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Şfne[?]zâde es-Seyyid Hâfız Ebû Bekir Efendi, el-Müderres bi-medreset-i Kâşifiyye Fazlîzâde Ahmed Efendi bin İsmâ'îl Efendi Göztaşzâde Mustafâ Ağa

16/3

Müteveffâ Katib es-Seyyid Ahmed Efendi'nin hâric-i ez-defter-i kassâm zuhûr eden metrûkâtı defteridir

Müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden hâric-i ez-defter-i kassâm zuhûr edib müceddeden tahrîr ve takdîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'îyye tevzî' vetaksîm olunan metrûkâtı defteridir ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur hurrira fi'l-azîz min-Cemâziye'l-âhir li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Târîh-i Atebî		440
---------------	--	-----

Kul Ahmed Alî...		130
Dîvân-ı Fuzûlî...		80
Mecmû'atü'l-Ferâyiz		80
Tefsîr.....		40
... ..		440
Lüğat-i		100
Fetâvâ-yi Şîrâziyye		600
Metînî		120
Netâyic-i Efkâr	2	240
Şâfiye Şerhi Seyyid Abdullâh		160
Halebî Sağîr		120
Ni'metullâh		120
Dîvân-ı Harseb[?]		80
Tefsîr-i Kâdî		1600
... kablî sincab kürkü		1200
Göz-şalı[?] ...		600
Yeşil müsta'mel ferâce		240
Müsta'mel şâlî ferâce		200
Mâ'î çuka nîş		600
Sîm zarf	10	800
Sîmli mürekkeb ...	2	200
Cem'an yekûn		9880
Minhe'l-ihracât		
Resm-i kısmet		240
Hüddâmiyye ve emniyye		40

Kalemiyye		40
İhzâriyye ve muhzîriyye		40
Yekûnü'l-ihracât		365
Sahha'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		9525
Hisse-i zevce-i mezbûre Â'îşe	2 meblağ[?]	1170
Hisse-i ebi'l-mezbûr Mehmed	2	1936
Hisse-i ibni'l-mezbûr Nu'mân		1936
Hisse-i binti'l-mezbûre Hanîfe	1	1968
Hisse-i ümmi'l-mezbûre Hadîce	2	1574
Hisse-i haml-i mevkuf	2	1936
Meblağ-ı gayr-ı merkum	40	

Ba'dehû ibn-i karz olan haml-i mevkûf sakat vâki' olup kable'l-kısmet sağîre-i mezbûre Hanîfe dahî fevt olmağıle verâseti vâlidesi mezbûre Â'îşe ile ... sahihası mezbûre Hadîce ve li-ebeveyn er karındaşlar mezbûrân Mehmed ve Nu'mân nâm kimesnelere inhîsârı tahakkukundan sonra babası müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Ahmed Efendi'nin ber-mûceb-i defter-i kassâm ve hâric-i ez-defter-i kassâm terekesinden Hadîce ve sakat-ı mezbûrdan müteveffâ-yı mezbûre Hanîfe'nin kendüye isâbet eden hissesi cem'an bin altıyüz kırk üç buçuk guraşa bâliğ olmakla verese-i mezbûre beyinde tevzî' ve taksîm olunup hisseleri verildiği işbu mahalle şerh verildi fi 20 C sene 1195

Hisse-i ümmi'l-mezbûre Â'îşe	10970
Hisse-i ..'l-mezbûre Hadîce	10970
Hisse-i ehî'l-mezbûr Mehmed	21900

Medîne-i Amasya mahallâtından Kurşunlu mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Zeyneb bint-i Mehmed Efendi nâm müteveffiyenin sulbî sağır oğlu Alî ile ve sulbiyye-i sağıre kızı Fâtıma'ya ve vâlidesi Fâtıma bint-i Hasan ve zevc-i metrûkesi Sâlih bin Alî nâm vereselere münhasıra olduğu lede'ş-şer'î'l-enver mütehakkık olduktan sonra verese mezbûrun taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm oluna defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fi'l-yevmi'l-işrîn min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Karasekr nâm mahallde tutluk ve böcekhaneli bağ		24000
Okmeydân nâm mahallde tutluk bağ		40000
Çay nâm mahallde üzümlük bağdan hisse		1320
Arpacılar sükunda bir bâb arpacı dükkânı		7100
Bakkâllar sükunda bakkâl dükkânından hisse		4000
Evân-i nühâsiyye	55 kıyye	2200
Koyun ve keçi mahlûta	86	12000
Sarı şam'dân	1	40
Vâlidesi mezbûre zimmetinde bâ-temessük		2400
Şâmlar nâm mahallde değirmen hissesi		1000
Emîr Hacızâde es-Seyyid Alî Ağa zimmetinde menzil akçesi bâ-temessük		112000
Mehr-i der-zimmet-i zevc-i mezbûr		20000
Müsta'mel sîm kuşak	1	1300
Zümrüd küpe	1	1200
Def'a incili küpe	1	200
Altûn kolluk	15 miskâl	3000

Altûn yüzük	1	120
İncili boğman ma‘a-tasfiye	8	2400
Çekmece	1	200
Sansar kürkü	1	1000
Hanâr[?] kaftan	1	1200
Hanâr[?] anteri	1	660
İşli hamâm kemeri		240
Sûzân-ı ...	1	1200
Saçaklı çenber	1	440
Müsta‘mel kakum kürk	1	1600
Hanâr[?] kaftan	1	240
Def‘a hanâr anteri ma‘a-şalvar	1	400
İşli peşgir	3	1200
İşli gömlek		160
Takye	1	40
Bofca	3	60
Köhne nâka kürk	1	120
Köhne alaca anteri	1	80
Köhne ferâce	1	120
Köhne anteri	1	200
Şâlî cübbe		800
...	1	80
Şâlî ferâce	1	440
Bürk ma‘a...	1-1	120
Çenber ve yemeni	1-1	100

Sîmli âyine	1	440
Sandık		400
Mak‘ad	2	80
...		60
Köhne yasdık		660
Alaca döşek	2	400
Ve yemenî döşek		160
Def‘a döşek	2	40
Köhne kilim	2	240
Köhne yorgan	8	1600
Sandık der-zimmet-i ...		440
Şire leğeni	6 kıyye	240
Yüzsüz minder	2	100
Altûn tüfenk	14 miskâl	6600
Cem‘an yekûn		159200
Mineh’l-ihracât		
Techîz ve tekfîn bâ-vasıyyet		60.000[?]
Vücûh-i .. için bâ-vasıyyet bi-şehâdet-i Nakîb Ebû bekir Ağa bin Ahmed Hilmî Efendi		4000
Resm-i kısmet		4000
Kalemiyye		280
Emniyye		360
Muhziriyye		120
Çukadâriyye		320

Hüddâmiyye		400
Kaydiyye		60
İhzâriyye		60
Yekûnü'l-ihracât		15600
Sahha'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		143600
Hisse-i ümmi'l-mezbûr		13933
Hisse-i zevci'l-mezbûr		35900
Hisse-i ibni'l-mezbûr		55844
Hisse-i binti'l-mezbûre		27922
Gayr-ı merkum		1

Hurrira bi-ma'rifet-i ...

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi celle şânühû

Mâ-fîhi mine'l-vâkîf ve's-şurût cerâ alâ-vechi'l-mebsûtı hakemtü bi-sihhatihî ve lüzûmihî fî-husûsihî ve umûmihî âlimen bi'l-hılâfî'l-cârî beyne'l-e'immeti'l-eslâf nemekahü'l-fakîr ileyhi azze şânühû es-Seyyid Nûh el-kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse gufira leh

17/2

Âkifzâde es-Seyyid Abdurrahîm Efendi'nin vakfiyyesi işbu mahalle kayd şod

Medîne-i Amasya mahallâtından Câmi'-i Enderûn mahallesinde sâkine sâhibetü'l-hayrât ve'l-hasenât ve'l-meberrât ... bint-i Ebî Bekir nâm hatun tarafından vakf-ı âti'l-beyânı ikrâr ve da'vâ-yı istirdâda vekîli olduğu zevât-ı mezbûreye bi'l-ma'rifeti's-şer'iyye ârifân Abdülkâdir bin Mustafâ ve Abdullâh bin el-Hâcc İbrâhîm Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle el-Hâcî Mahmûd bin İbrâhîm nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmih-i imâd ve mahfil-i dÎn-i münîf-i râsihu'l-evtâdda vakf-ı âti'l-beyân li-ecli't-tescîl mütevellî nasb eylediği Hafîd bin İsmâ'îl Efendi mahzarında ikrâr-ı sarîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sahîh-i mer'î edib vakf-ı âti'z-zikr sudûruna değin sevkle mezbûrenin

selk-i mülkinde münselik emlâkinden olup medîne-i mezbûre kurbünde Okmeydân nâm mahallde kâ'in bir taraftan vakf... ve bir taraftan Hadîce Hatun bağına ve bir taraftan nehr-i kebîr ve bir taraftan dahî tarîk-ı âmmile mahdûd tut eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire ve böcekân müstemil mük-i tutluk ve bağımı hakk-ı şefî[?] ve hakk-ı ... cemî' tevâbi' ve... hasbeten lillâhi'l-Ehad ve taleben li-merzâti Rabbi's-Samed vakf-ı sahîh-i mü'ebbed ve habs-i sarîh-i muhalles edib şöyle şart eyledim ki kendi hayâtta oldukça bâğ-ı mahdûd ... mahsûl ve ...sını kendi ahz ba'de'l-vefât mütevellî-i mezbûr es-Seyyid Abdurrahîm vakf-ı mezbûra mütevellî olup hadîka-i mazbûreyi zabt mahsûlünden be-her sene iki altûna ifrâz birini şerîfe ve birini firâş-ı beyti'l-... bir mu'temed kimesne ile irsâl eyleye bâkî mahsûle müstakillen kendi mutasarrıf ola ba'de'l-vefât evlâd-ı zükûr ... mütevellî olup be-her sene hâsılâtından zikri murûr eyleyen iki altûnı ba'de'l-ihrâc bâkîden tevliyet vazîfesi olmak üzere humüsünü ahz edib bâkî mahsûlü zükûr ve inâs karındaşlara ale's-seviye tevzî' oluna ba'dehüm evlâd-ı evlâdı batnen ba'de-batnin ve karnen ba'de-karnin ber vech-i meşrûh mutasarrıf olalar batn-ı evvelde zükûrdan kimesne bulunmaz ise inâsdan ekber ve erşedi mütevellî ola batn-ı evvelin zükûr inâsından bir âhar[?] mavcûd iken batn-ı sâniye olanlar müdâhale eylemeyeler ba'de'l-inkırâz Medîne-i Münevverede sâkin fukarâ-yı Müslimîne vakf olup medîne-i mezbûrede [silik] olan efendiler bir mu'temed .. kimesneyi mütevellî nasb eyleyib mârru'z-zikr iki aded altûn ile vazîfe-i tevliyet humüsünü ba'de'l-ihrâc bâkî kalan ol belde-i tayyibede sâkin fukarâ-yı Müslimîne yed-i mütevellîle ba's ve irsâl oluna ve tevliyet-i vakf-ı mezbûra mutasarrıf olanlar be-her [leyle-i] cum'ada birer Sûre-i Yâsîn-i Şerîfe tecvîd ve tertîl üzere kırâ'et edib sevâbın rûhuma ve sâ'ir ervâh-ı Müslimîne ihdâ eyleyeler deyü ta'yîn-i şurût ve tebyîn-i kuyûd edib bâğ-ı mahdûd-ı mezkûru ferâğân an-mevâni'i'l-kabz mütevellî-i mezbûreye teslîm ol dahî bi't-tevliye tesellüm ve zabt [silik] dedikde mütevellî-i mezbûr dahî vekîl-i merfû'ı cemî' kelîmât-ı[?] ... vicâhen tasdik ve şifâhen tahkîk eyledikten sonra vekîl-i mezbûr Osmân kelâmını semt-i hılâfa atf ile vakf-ı akâr mefhar-i e'immetü'l-is... sirâcü'l-milleti ve'd-dîn İmâm A'zam ve hümâm-ı akdem Ebû Hanîfe Nu'mân bin Sâbit el-Kûfi Hazretleri'ninmezheb-i hatîr... vakf-ı sahîh lâkin gayr-ı lâzım olmakla bi'l-vekâle vakf-ı mezbûrdan rucû' [silik] bâğ-ı

mahdûd-ı mezkûru ke'l-evvel müvekkile mezbûrenin mülkin eistirdâd ederim deyü da'vâ gıbbe's-su'âl mütevellî mezkûr [silik] hâl zıkr olunan minvâl üzeredir lâkin âlim-i ribâh[?] Hazret-i Ebî Yûsuf eş-şehîr bi'l-İmâmı's-sânî mezheb-i hatîrlarında vâkıfın mücerred ve Hazret kavliyle ve İmâm-ı Rabbânî Muhammed bin Hasan eş-Şeybân Hazretleri'nin katında mütevellîye ... vakf-ı sahîh ve lâzım ve sıhhat-i lüzûmu müstelzim olmakla redd ve teslimden imtinâ' ederim deyü her birleri müntefâsınca[?] mufasssal ve hisseme tâlibân olduklarında hâkim-i mevzı'-i sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsne-me'âb efendi hazretleri bu bâbda tefekkür-i fâ'ik ve te'emmül-i lâyük etdikde temhîd-i kavâ'id hayrı evlâ ve tesyîr-i mebânî-i vakfı uhrâ görmekle âlimen [silik] beyânî'l-e'immeti'l-eslâf-ı ulemâ re'y-i men yerâhü mine'l-e'immeti'l-müctehidîn rıdvânün minallâh Te'âlâ aleyhim ecma'în vakf-ı mezkûrun ve zımnında olan şurût [ve] kuyûdun sıhhat ve lüzûmuna hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ'-i sarîh-i mer'î etmeğin vakf-ı mezkûr sahîh ve lâzım ve habs-i sarîh mütehattem olub min-ba'd nakz ve tahvîli muhâl ve tebdîli adîmü'l-ihimâl [silik] cerâ zâlik ve hurrira fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min-şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fahru'l-müderrişîn Urlavî Ahmed Efendi, Umdetü'l-müderrişîn Çorûmî es-Seyyid Osmân Efendi, Gümüşhâneli es-Seyyid Ebû Bekir Efendi, Fahru'l-a'yân Osmân Beğzâde izzetlü es-Seyyid Abdullâh Beğ, Elbistânî İbrâhîm Efendi, A'mî Hâfızâde Hâfız Ahmed Efendi, Küçükhocezâde Ebû Bekir Efendi, Serhâciyân Göztaşzâde Mustafâ Ağa, Şehir Kethüdâsı ... Alî Efendi, Mustafâzâde Ahmed Efendi, Hacı Efendizâde Ahmed Ağa, Feyzullâhzâde Ahmed Ağa, Sermuhzırân Molla Mehmed, Fazlîzâde es-Seyyid Alî Efendi, Sâbık Şehir Kethüdâsı Alî Efendi, Alî Efendi, ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

El-Emru ke-mâ-zükira fih

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi azze şânühû

18/2

Kemci oğlu Ezînî keferenin hüccet işbu mahalle kayd şod

Fi'l-asıl Zile mütemekkinlerinden Chader veled-i Marfoz nâm zimmi meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde medîne-i Amasya'da vâki' bozahâne mahallesinde mütemekkin işbu bâ'isü's-sefer Kemcioğlu Artin veled-i Frenib nâm zimmi

mahzarında üzerine [silik] ikrâr ve takrîr-i kelâm edib târîh-i kitâbdan on dört sene mukaddem mesfûr Artin ile ayânen serkâr olub ba‘dehû fesh-i akd-i terk edib hesâbımızı ru‘yet eylediğimizde fâyızden altıyüz guruş hesâba idhâl olunmamakla meblağ-ı mezkûr altıyüz guruşdan bana isâbet eden üçyüz guruş dâhil-i mâl-i şirketden başka mâl-i şirkete kendi âhar mâlîmdan idhâl eylediğim bir def‘a beşyüz guruş ve bir def‘a dahî ikiyüz guruş ki cem‘an yediyüz guruş akçe dahî ihrâc ve bana teslîm ... olmağile ..

19/1

mesfûr Artin‘den taleb ve da‘vâ [silik] iken beynimize muslihûn tevassut edib mübelliğîn-i mezbûrînin taleb ve da‘vâsından fâriğa olmak üzere ... inkâr ikiyüz elli guruş üzerine inşâ‘-i akd ve sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i mezkûr [silik] ve bedeli olan meblağ-ı mezkûr ikiyüz elli guruşu işbu mahallde nakden ve tamâmen bana def‘ u teslîm ve ben dahî yedinden bi‘t-tamâm ahz ü kabz eylediğimden sonra mübelliğîn-i mezkûrîne ve işbu târîh-i kitâba [silik] beynimizde cereyân eden ahz ve i‘tâ ve mu‘âmelât-ı kitâba[?] mûta‘allıka âmmeye-i de‘âvî ve mutâlebât ve eyman ... mesfûr Artin‘in zimmetini ibrâ-yı âmmile ibrâ ve iskât eyledim ol dahî kezâlik benim zimmetimi ibrâ-yı âmmile ibrâ ve iskât edib ve her birimiz âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde mukırr-i leh el-mesfûr Artin muzırr-i mesfûruncemî‘ kelimât-ı meşrûhasında bil-müşâfehe tasdîk etmeğın mâ-vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu hurrira fi‘l-yevmi‘-s-sâdis ve‘l-işrîn min-şehr-i Cemâziye‘l-âhir li-sene hams ve tis‘în ve mi‘e ve elf

Şühûdü‘l-hâl: Serhâciyân Göztaşzâde Mustafâ Ağa ..., A‘mî Hâfizzâde Hâfız Ahmed Efendi, Fazlîzâde es-Seyyid Alî Efendi, Sermuhzırân Molla Mehmed, Küçükhocazâde Ebû Bekir Efendi

19/2

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü‘l-fakîr ileyhi celle şânühû

medîne-i Amasya mahallâtında İbâdullâh sûkunda kâ‘in câmi‘-i şerîfde beher yevm cum‘ada ibâdullâha va‘z u nasîhat etmek üzere Murâdoğlu İbrâhîm Ağa‘nın vakf ve ta‘yîn eylediği medîne-i mezbûrede Baned nâm mahallde vâki‘

vakf-ı bânımın[?] gallesine ber-vech-i meşrûtiyyet mutasarrıf olan Şeyh Mustafâ Efendi vefat edib meşihat ve tevliyet-i mezkûr hâlî kalmakla hayâtında bi't-tav' ve'r-rızâ meşihat ve tevliyeti ferâğ ve kasr-ı yed eylediği işbu bâ'isü'l-vesîka sulbî oğulları Mehmed ve Ahmed nâm sağırlar meclis-i ilm-i şerîfe sâ'iler ve muhayyirler olmalarıyla mukaddemâ babaları müteveffâ-yı mezbûrun ferâğ ve kasr-ı yedi mûcebince sağırân-ı mezbûrânın kıbel-i şer' den müştereken câmi'-i mezkûra vâ'iz ve nâsıh ve bâğ-ı mevkûf-ı mezkûru zabt ve tasarrufa mütevellî nasb ü ta'yîn olundukda vasıyyeleri olan vâlide ulemâdan bir ehl-i ilim kimesneye bi'l-vekâle meşihat ve vâ'izlîğ-ı[?] mezkûrun be-her cum'a günlerinde ... etmeğin meşihat ve bâğ-ı mezkûra mutasarrıflar olub taraf-ı âhardan kimesne dahl ve ta'arruz etmemek üzere işbu vesîkatü'l-vesîka[?] alâ-mâ-hüve'l-hakîka bi't-taleb ketb olundu hurrira fi'l-yevmi't-tâsi' min-Recebi'l-mürecceb li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Sultân Bâyezîd Müderris Osmân Efendi, ...oğlu Mehmed, Avazoğlu Abdullâh, Hacı bin Ahmed, Dolabcıoğlu [silik] bin Mehmed, ... Hacı Bekir Efendi, Göztaşzâde Mustafâ Ağa, Ser[kesik] Çavuş Velî İbrâhîm, Sermuhzırân Molla Mehmed es-Seyyid Mustafâ bin es-Seyyid Hasan ve gayruhum el-hâzırîn

19/3

Medîne-i Amasya mahallâtından Devehâne mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Mustafâ bin İlyâs nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Hadîce bint-i Hasan ile sulbî sağır Mehmed ve Ahmed'e ve sulbiyye-i sağıre kızı Fâtıma ve lîme'ye münhasıra olduğu lede's-er'i'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese mezbûrların taleb-i iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vecch-i âtî zikr olunur hurrira fi'l-yevmi't-tâsi' min-recebi'l-mürecceb li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Nısf-ı menzil der-mahalles-i mezkûr		4000
Müsta'mel niş	1	200
Def'a müsta'mel cübbe	1	120

Köhne bez anteri	2	80
Alaca köhne anteri	1	120
Bez anteri		40
Kavik ve cübbe	3-1	120
Deymi şöşek		200
Yün yorgan	1	120
Def'a yün yorgan	1	80
Evân-i nühâsiyye	25 kıyye	1400
Yasdık minder	1-1	60
Köhne [silik]	1	160
Kitâb-ı Molla Câmi'	1	40
Kitâb-ı Hidâye	1	80
Mantık ...		20
Ma'ânî Muhtasar	1	30
Sarf cümlesi	1	20
Zâd		20
Manzûme		20
Tarîkat	1	100
...	“	30
Mültekâ evrâk	1	120
Delâ'il-i Şerîf	1	60
Mecmû'a	1	40
Ferâ'iz-i Seyyid [silik]		40

Telhîs	1	20
Ziyâ'-i Kulûb	1	40
Lûgat-i tesennî[?]	1	20
Mua'attalü's-salâha[?]	1	30
Merâh Şerhi ma'a-Hasan Paşa		15
Ferâ'iz-i Sirâciyye	1	40
Ta'rîf-i Seyyid	1	40
Cem'an yekûn		7525
Minhe'l-ihracât		
Techîz ve tekfin bâ-vasıyyet		600
Resm-i kısmet		188
Hüddâmiyye ve emniyye		80
Kâtibiyye		60
Muhzırıyye ihzâriyye		20
Yekûnü'l-ihracât		988
Sahha'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		6537
Hisse-i zevce-i mezbûr		817
Hisse-i ibni'l-mezbûr	2 akçe	19061
Hisse-i ibni'l-mezbûr	2a akçe	19061
Hisse-i binti'l-mezbûr	1 akçe	953
Hisse-i binti'l-mezbûr	1 akçe	953

Hurrira bi-ma'rifet-i ...

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi celle şânühû

... ve İbâdullâh Câmi‘-i Şerîfinin vakf-ı huccet

Mâ-fîhi ... es-Seyyid Nûh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü‘l-fakîr ileyhi, azze şânühû

Medîne-i Amasya sâkinerinden el-Hâcc İbrâhîm nâm sâhibü‘l-hayr vakf eylediği nukûd-i mevkûfe ...sinden almak üzere vazîfe-i mu‘ayyene ile medîne-i mezbûrede Pervân[?] Beğ’in câmi‘-i şerîfinde yevm-i cum‘ada ...oğlu Hacı Mehmed nâm sâhib-i hayrın ve ta‘yîn eylediği nukûd-i mevkûfesinin nemâsından almamak üzere yine medîne-i mezbûrede İbâdullâh sükunda kâ‘in câmi‘-i şerîfde sebt günü ibâdullâha va‘z u nasihat etmek üzere kezâlik vazîfe-i mu‘ayyene ile câmi‘ ... mezkûrunda vâ‘iz ve nâsîh Şeyh Mustafâ Efendi vefât edib yeri hâlî ve hıdmet-i mezkûreleri mu‘attal kalmakla medîne-i mezbûre sâkinlerinden ulemâ ve su[le]hâdan zühd ve takvâ ile ârâsına ve fûnûn ulûm ile pîrâsına ve ibâdullâha va‘z ve nusha kâdir olduğu zâhir ve mütebeyyin olan işbu bâ‘isü‘l-vesîka es-Seyyid Mustafâ Efendi bin es-Seyyid Osmân Efendi ber-vech-i meşrûh müteveffâ-yı mezbûr yerine ve câmi‘imiz mezkûrine kıbel-i şer‘den vâ‘iz ve nâsîh nasb ü ta‘yîn olundukda ol dahî kabûl edib hıdmet-i meşrûtalarını ba‘de‘l-edâ vazîfe-i mukayyedlerini mütevellîleri yedinden ahz ü kab edib âhardan kimesne müdâhale etmemek üzere işbu vesîka-i bi‘t-taleb ketb ve tahrîr ve yedine i‘tâ olundu hurrira fi‘l-yevmi‘l-âşir min-Recebi‘l-mürecceb sene hams ve tis‘în ve mi‘e ve elf

Şühûdü‘l-hâl: Fahru‘l-müderrisîn ... Ahmed Efendi, Umdetü‘l-müderrisîn ve‘l-münîr Ahmed Beğefendi, ...Gâzî müderrisi Hacı Mahmûd Efendi, Alî Efendi, Sultân Bâyezîd Müderrisi Osmân Efendi, Sirâczâde es-Seyyid Ebû Bekir Efendi, Fîrûzağa Müderrisi Halîl Efendi, Bayram Alî zâde Mehmed Ağa ... Hacı Ömer ve gayruhümü‘l-hâzırûn

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü‘l-fakîr ileyhi celle şânühû

...oğlunun vakf-ı ... huccetidir

Medîne-i Amasya mahallâtından Çeribaşı mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Özoğlu Hacı Mehmed nâm sâhibü'l-hayr hasbeten lillâh Te'âlâ ve ibtiğâ'en[?] li-merzâtihî kendi mâlından yüz gurus vakf ve nemâsından vazîfe ve tevliyet humüsünü ba'de'l-ihrâc bâkîsini medîne-i mezbûrede İbâdullâh sükunde kâ'in câmi'-i şerîfde be-her yevm-i sebt ibâdullâha va'z ve nasîhat etmek üzere vâ'iz ve nâsîh olanlara şart ve ta'yîn ve umûr-ı tevliyetini kendi ru'yet üzere iken vefât edib meblağ-ı mezbûru [kesik] ... bir mütevellî nasb ü ta'yîn lâ-büdd olmakla vâkîf-ı mezbûrun oğlunun oğlu işbu bâ'isü [kesik] Hâfız Abdullâh mu'temed ve müstakîm ve her vechle tevliyet-i mezkûre uhdesinden gelmeğe kâdir kimesne olduğunu zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî Müslimîn ahyârlarıyla lede's-şer'î'l-enver zâhir ve mütebeyyin olmakla hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsne-me'âb efendi hazretleri mezbûr Hâfız Abdullâh'ı meblağ-ı mezkûra mütevellî nasb ü ta'yîn eyledikde ol dahî ber-minvâl-i muharrer tevliyet-i mezkûreyi kabûl ve şerâ'itini edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin işbu vesîka-i enîka alâ-mâ-hüve'l-hakîka bi't-taleb ketb olundu ve yedine i'tâ olundu hurrirâ fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min Recebi'l-mürecceb li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Sarrâczâde es-Seyyid Ebû Bekir Efendi, Hacı derviş Ömer, Sikâoğlu es-Seyyid Hâfız, Müderris el-Hâcc Mahmûd Efendi, Sarı Ahmedoğlu es-Seyyid ... Ömer Fazlîzâde es-Seyyid Alî Efendi, A'mî Hâfizzâde Hâfız Ahmed Efendi, Müfîd Ahmed Efendi, Göztaşzâde Mustafâ Ağa ve gayruhümü'l-hâzırûn

21/1

Üçler mahallesinde kazâ... olunan Velî Hüseyin'in defteridir

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Hüseyin bin Osmân nâm müteveffânın verâseti vâlidesi Hûrî ile zevce-i metrûkesi Emîne bint-i İsmâ'il'e ve sulbiyye sağîre kızı Aliyye'ye ve li-ebeveyn kız karındaşları Fâtıma ve Â'îşe münhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fi'l-yevmi's-sânî aşer min-recebi'l-mürecceb li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Evân-i nühâsiyye	6 kıyye	228
Tüfenk	1	520
Kılıç		740
Şalvar ve cübbe		270
Anteri		49
Poşu	1	182
Niş	1	1080
Fes	1	53
Bıçak	1	345
[kesik]	1	161
Fişeklik	1	96
Köhne kalpak	1	18
Yemeni ve iç fesi	1-1	14
Keme	1	10
Kalkan	1	80
Kahve takımı		4010
Cem'an yekûn		70856
Minhe'l-ihracât		
Techîz ve tekfîn bâ-vasıyyet		800
Biloğlu es-Seyyid Osmân'a deyn-i müsbet bi-şehâde[t-i] İbrâhîm bin Alî ve es-Seyyid Osmân bin Abdullâh		1665
Hâlisoglu el-Hâcc Hasan'a deyn-i müsbet bi-şehâdet-i es-Seyyid Osmân bin Abdullâh ve es-Seyyid İbrâhîm bin Mehmed		1440

Palandiloğlu İbrâhîm'e deyn-i müsbet bi-şehâdet-i Mustafâ bin Mustafâ ve es-Seyyid Osmân bin Abdullâh		400
Kayd[?] Velî Hüseyin'e deyn-i müsbet bi-şehâdet-i Ahmed bin Hüseyin ve es-Seyyid İbrâhîm bin Abdullâh		8000
Mehirden zimmet-i zevc-i mezbûr bi-şehâde Alî bin Abdullâh ve Hüseyin bin Mehmed		2040
Resm-i kısmet		200
Hüddâmiyye ve emniyye		40
Çukadâriyye		80
Kâtibiyye		60
Muhziriyye ihzâriyye		30
...		160
Yekûnü'l-ihrac		7720
Sahha'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		136
Hisse-i ümmi'l-mezbûr		19
Hisse-i zevceti'l-mezbûre		17
Hisse-i binti'l-mezbûre		50
Hisse-i uhti'l-mezbûre		25
Hisse-i uhti'l-mezbûre		25

Es-Seyyid Nûh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr
ileyhi celle şânühû gufira leh

Kassâs-ı mezbûrun saġîr kızı Âyişe nâm saġîre üzerine ... Ömer Paşa vasî
nasb olunduġu işbu mahalle

El-Emru ke-mâ-zükira fih

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü'l-fakîr ileyhi celle şânühû

medîne-i Amasya mahallâtından Fenced mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem maktûlen fevt olan es-Seyyid Hâfız Abdullâh bin Serrâc Feyzullâh nâm müteveffânın verâseti vâlidesi Havvâ bint-i Alî ile li-ebeveyn er karındaşı es-Seyyid Hâfız Mehmed ve kız karındaşı Fâtîma'ya inhısârı tahakkukundan sonra karındaşı mezbûr es-Seyyid Mehmed asâleten ve vâlidesi Havvâ tarafından vekîl olduğu ve zât-ı mezbûreye bi'l-ma'rifeti's-şer'îyye ârifân Mü'ezzin Hâfız Alî bin Mustafâ ve diğeri Alî bin Mustafâ nâm (1) kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan es-Seyyid Osmân bin Mehmed ve kız karındaşı mezbûre Fâtîma tarafından vekîl olduğu ve zât-ı mezbûreye bi'l-ma'rifeti's-şer'îyye ârifân Lütfullâh bin Osmân ve ismâ'îl bin Abdullâh nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan zevci Osmân bin hasan vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde Üçler mahallesinde sâkin hasan bin osmân nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib müverrisimiz maktûl-i mezbûr es-Seyyid Hâfız Abdullâh medîne-i mezbûr civârında ... nâm Sel deresi demekle arife mevzi'de târîh-i kitâb günü kable'z-zuhr kendi hâlinde giderken tutluk arasından ... mezbûr Hüseyin âlet-i cârihadan tüfenk kurşunuyla sol küreği üzerinden amden darb ve cerh ve .. akabde fevt olmakla müceb-i şer'îsi emr olun[silik] matlûbumdur dediklerinde gıbbe's-su'âl ...l-inkâr müdde'iden müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i Müslimînden ...oğlu Ahmed bin ... bin Mustafâ nâm kimesneler li-eclî's-şehâde

meclis-i şer'a hâzırân olub isre'l-istişhâd fi'l-hakîka maktûl-i mezbûr es-Seyyid Abdullâh'ı medîne-i mezbûre civârında Eyvasil nâm mahallde Sel deresi demekle arife mevzi'de işbu târîh-i kitâb günü kable'z-zuhr kendi hâlinde gider iken tutluk arasından kâtil-i mezbûr Hüseyin âlet-i câri[ha]dan tüfenk kurşunuyla sol küreği üzerinden amden bizim huzûrumuzda darb ve cerh ve müte'essiran akabde fevt oldu bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz deyü her birleri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın şehâdetleri mücebince mezbûr

Hüseyin vücûb-i kısısısla hükm-i birrle mâ-vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu hurrira fi’l-yevmi’s-sânî aşer min-Recebi’l-mürecceb li-sene hams ve tis‘în ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl: Fahru’l-Müderrisîn el-Hâcc İsmâ‘îl Efendi, Umdetü’l-müderrisîn ... Ahmed Efendi, Fazlîzâde es-Seyyid Alî Efendi, A‘mâ Hâfîzzâde Hâfîz Ahmed Efendi, Bôrekci Paşa Müderris es-Seyyid Abdülğânî Efendîzâde Osmân Efendi, Müderris el-Hâcc Mahmûd Efendi, Müderris Osmân Efendi, es-Seyyid Osmân Efendi, Rıdvânzâde İbrâhîm Beğ ve gayruhümü’l-hâzırûn

22/2

El-Emru hasbe-mâ-hurrira fih Es-Seyyid Nûh gufira leh el-kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahü’l-fakîr ileyhi celle şânühû

Medîne-i Amasya mahallâtından Câmi‘-i Enderûn mahallesi sâkinlerinden Emîr Hacıoğlu es-Seyyid Alî bin es-Seyyid nâm kimesne meclis-i şerîf-i lâzimü’t-teşrîfde yine medîne-i mezbûre mahallâtından kurşunlu mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Alîme bint-i el-Hâcc Ahmed nâm müteveffîyenin min-ciheti’l-asûbe ... hasran vârisi yine Câmi‘-i Enderûn mahallesi sâkinlerinden işbu bâ‘isü’l-kitâb Mehmed bin Ömer nâm kimesne mahzarında bi’t-tav‘ ve’r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edib müteveffât-ı mezbûrenin emlâkinden olub mahalle-i mezbûrede kâ’in etrâf-ı erba‘adan Kşlki[?]oğlu Mehmed Ağa ve Çavuş Hacı hasan ağa menzilleri ve nehr-i kebîr ve tarîk-ı âmmile mahdûd hâric [kesik]sinde büyü-t-i adîdeyi müşt Emil mülk-i menzil ile yine medîne-i mezbûre kurbünde Musallî civârında etrâf-ı erba‘adan Zükağı ve Hacı Lütfullâhzâde Hacı Osmân Bağı ve bir taraftan nehr-i kebîr ve bir taraftan [kesik] tarîk-ı âmmile mahdûd bir kıt‘a mülk-i bağçe ve yine mahall-i mezkûrda kâ’in etrâf-ı erba‘adan Hacı Lütfullâhzâde Hacı Osmân bağı ve vakf-ı bağ nehr-i kebîr ve tarîk-ı âmmile mahdûd iki kıt‘a mülk-i bağçe ve yine mezbûre kurbünde Karaağaç meydânı demekle arîfe mahallde vâki‘ etrâf-ı erba‘adan Sâdık Ağa ve Kuru Beğoğlu es-Seyyid Abdullâh Ağa bağları ve nehr-i kebîr ve tarîk-ı âmmile mahdûd bir kıt‘a mülk-i bağ ve yine medîne-i mezbûre kurbünde Akyilek nâm mahallde vâki‘ etrâf-ı erba‘adan Emîne Hatun vakfı bağ ve Hacı Hasan Ağa bağı ve nehr-i kebîr ve tarîk-ı âmmile mahdûd mülk-i bağını vefâtından iki ay mukaddem vakf-ı sahîh ile vakf ve gallesini hayâtında oldukca kendüye ba‘de vefâtihâ kendüden mukaddem vefât eden sulbiyye kızı Züleyhân nâm müteveffîyenin sağîr ve

mecnûn oğlu hâlen yine vasîsi olduğum Alî'ye ba'dehû bana ve ol.... evlâdına batnen ba'de-batnin şart ve beni mütevellî nasb eyledi deyü bu esnâda vâris-i mezbûr Mehmed müvâcehesinde da'vâ ol dahî bi'l-küllîyye inkâr ve kırk gün mikdârı imhâl olunub müdde'âmı isbâtdan âciz olmuş[kesik] “*el-ân hashasa'l-hakk*” mâ-sadakı üzerine müteveffât-ı mezbûre Alîme zikri murûr eden menzil ve bağları vakf eylediği olmayıb bu husûsda eylediğim da'vâ ve ta'ayyünde[?] mubtıl ve kâzib idim dedikde mukırr-i mezbûr es-Seyyid Alî'yi vâris-i mezbûr Mehmed cemî' kelimât-ı meşrûhasında tasdîk eyledikten sonra müteveffât-ı mezbûre Alîme menzil ve bağ-ı mahdûddan mezkûrûn vakf eylemeyib ... mezbûr es-Seyyid Alî sâlifü'l-beyân ve da'vâ ... ile bi-gayr-ı hakk zabt murâd eylediği cümlemizin ma'lûmudur deyü hadd-i tevâtüre bâliğ bî-garaz Müslimîn meclis-i şer' de alâ-tarîkı'ş-şehâde haber dahî vermeleriyle menzil ve bağ-ı mahdûd-ı mezkûrdan vâris-i mezbûr Mehmed'in mülk-i mevrûsü olmak üzere zabt ve tasarrufa tenbîh-i birrle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrira fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min-recebi'l-mürecceb li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Göztaşzâde Mustafâ Ağa Hlfs[?] Müderrisi el-Hâcc Mahmûd Efendi, Fazlîzâde Abdülkâdir Efendi, Hamza Beğzâde Abdullâh Efendi, A'mî Hâfîzzâde Hâfız Ahmed Efendi, Hüseyin Efendizâde Hacı Mehmed Efendi, Bayram Alîzâde ismâ'îl Efendi, Sarrâczâde Abdülhalîm Efendi, Fazlîzâde es-Seyyid Alî Efendi, Şehir Kethüdâsı Alî Efendi, Kethüdâzâde el-Hâcc İbrâhîm Ağa, Muhzır Molla Mehmed, Koru Beğzâde es-Seyyid Abdullâh Efendi ve gayruhümü'l-hâzırûn

23/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Hacı hamza mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Hacı Abdurrahmân bin Hâfız Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzîmü't-teşrîfde Çeribaşı mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafâ ibn-i Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm edib târîh-i kitâbdan sekiz sene mukaddem li-ebeveyn ibn-i ammi Abdi Ağa bin Mustafâ Ağa fevt oldukda verâseti zevcesi Hadîce bint-i Mustafâ ile bana münhasır ba'dehû mezbûre Hadîce dahî fevt olub verâseti dahî Selîm bin Abdullâh ile babası mezbûr Mustafâ nâm kimesneye münhasıra olub müverrisimiz müteveffâ-yı evvel zevc-i mezbûr ibn-i ammim Abdi Ağa vefâtından iki sene mukaddem bey' eylediği bağ

bahâsı bin beşyüz guruş ve menzil bahâsı beşyüz guruş ve mukaddemâ fevt olan zevcesinden kendüye isâbet eden mâl-i mevrûsden bin ikiyüz [kesik] guruş cem'an üçbin ikiyüz elli guruş ve tereke-i müteveffâ-yı mezbûreden on beş yorgan on iki kilim [kesik] halice[?] altı kuzu lengeri sekiz kürek[?] bir kutnî anteri anteri bir tarabulus kuşak [kesik] altı top ... dört niş kırk kıl hınta otuz kıl şa'îr on iki kadife yasdık ve alacakdan gelen yüz elli guruş ve iki bân minderi dört sandık döşemeli[?] saçak ve bir çift kara sığır öküzü ve bir beyâz abâ ve bir döşek ve altmış yedi guruş at[?] akcesi ve yüz altmış altûn iki ... altûn ve sansar becesi kürk dört aded keldî[?] sandık iki Mushaf-ı Şerîf ve iki sandalye bâ-defter-i ma'lûmeti'l-esâmî eşyâ-yı mezkûreyi zevce-i mezbûre Hadîce tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan ahz ve benden olduğu hâlde vefât edib tereke-i müteveffât-ı mezbûre babası mezbûr Mustafâ'ya intikâl ve hâlâ zabt ve tasarrufunda olmakla nukûd-ı ma'lûme ve eşyâ-yı mezkûrdan hisse-i irsiyyemi taleb eylerim su'âl olunub alıverilmesi matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'âl mezbûr Mustafâ cevâbında sâlifü'z-zikr nukûd ve eşyâ-yı mevrûsesi kızı mezbûre Hadîce müdda'î mezbûrun mevrûsü müteveffâ-yı mezbûr Abdi Ağa'nın terekesinden ahz ve ihtifâ eylediği ma'lûmum değildir deyü inkâr edicek müdda'î mezbûr es-Seyyid Hacı Abdurrahmân'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda ba'de-itmâmi müddet-i imhâli's-şer'î ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz edib talebiyle mezbûre Hadîce zevci müteveffâ-yı mezbûr Abdi Ağa'nın terekesinden sâlifü'l-beyân nukûd ve eşyâyı ahz ve ihtifâ eylediği ma'lûmu olmadığı yemnî[?] teklîf olundukda ol dahî ale'l-vefkı'l-mes'ûl yemîn billâhi'l-Aliyyi'l-A'lâ etmeğin müdda'î mezbûr es-Seyyid Hacı Abdurrahmân bî-vech mu'ârazadan men'-i birrle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrira fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min-recebi'l-mürecceb li-sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Göztaşzâde Mustafâ Ağa, ... İsmâ'îl Ağa, Arabacı Osmân Paşa, Cebecioğlu Ahmed Paşa

23/2

... .. hucceti

Medîne-i Amasya mahallâtından Pervâne bey mahallesinde sâkine iken bundan akdem fevt olan Sâbite bint-i Ahmed nâm müteveffiyenin verâseti

sulbiyye oğlu Alî ile sulbiyye kızı diğ̃er Sâbite'ye ba'dehû mezbûr Alî dahî fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi Âyişe'ye ve li-üm̃mi kız karındaşı mezbûre diğ̃er Sâbite ile ve li-ebeveyn kız karındaşı Ümmü Gülsüm ve er karındaşı es-Seyyid Mehmed' inhısârı tahakkukundan sonra mezbûre diğ̃er Sâbite dâhî[?] ba'de't-ta'rîfî's-şer'î meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde mahalle-i mezbûre mütemekkinlerinden işbu bâ'isü'l-vesîka Serkes veled-i Esdader nâm zimmî mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib mahalle-i mezbûrede kâ'in ma'lûmetü'l-hudûd ve müştemilât bir bâb mülk-i müşterânın cümlesi vâlidem mezbûre Sâbite'nin ile'l-vefât mülki iken fevt olub ... karındaşım mezbûr Alî dahî vefât eyledikde bi'l-münâ... 'ş-şer'yye elli dört sehimden yirmi sehmi bana mevrûs bu vechle mikdâr-ı merkûm mülk-i mevrûsüm iken şimdi mesfûr Serkes cümlesi fuzûlî zabt eder su'âl olunub hisse-i mezkûrem tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'âl mesfûr Serkes cevâbında menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısf-ı şâyi' müdda'ıye mezbûrenin karındaşı müteveffâ-yı mezbûr Alî'ye kendüden mukaddem vefât eden zevcesi râbi'adan mevrûs mülk-i âharı vâlidesi müteveffâ-t-ı mezbûre Sâbite'nin mülkü olub mezbûr Alî vefât eyledikde dîvân-ı müsbetesîçün menzil-i mahdûd-ı mezkûrun cümlesi bâ-ma'rifet-i şer'î işbu hâzır-ı bi'l-meclis el-Hâcc Mehmed bin Alî nâm kimesneye dört yüz gurus semen-i makbûza bey' mezbûr el-Hâcc Mehmed'den dörtyüz yirmi beş gurusâ iştirâ eyledim bu vechle cümlesi mülk-i müşterâm olmak üzere zabt ederim deyü vaz'-ı yedini ve nısf-ı menzil-i mezkûrdan sülûs hisse-i irsiyyesi olduğu ikrâr ve nısf-ı âharından def' ile mukâbele edicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr def'-i ... mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i Müslimînden Göztaşzâde Mustafâ bin el-Hâcc Alî ve el-Hâcc Hüseyin bin Alî nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub isre'l-istişhâd

24/1

fi'l-hakîka menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısf-ı şâyi' müdda'ıye mezbûrenin karındaşı müteveffâ-yı mezbûr Alî'ye kendüden mukaddem vefât eden zevcesi Râbi'a'dan mevrûs mülküdür bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet ederiz deyü her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mücebince menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısf-ı şâyi'inin sülûsünü müdda'ıye mezbûreye teslîme tenbîh olundukda ol dahî teslîme ba'de'r-rıza bâyi'-i mezbûrlar el-Hâcc Mehmed'in

tevkîliyle mezbûre Sâbite müvâcehesinde müteveffâ-yı mezbûr Ali'den kendüye mevrûs olmak üzere hâlâ mezbûr Ali'nin hissesine menzil-i mezkûrun mikdâr-ı müstehakkının kıymetiyle rucû' ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl mezbûre Sâbite müteveffâ-yı mezbûr Ali'nin bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrdan olan hisse-i ma'lûmesini bi'l-verâse [kesik] ve tasarrufunu ikrâr lâkin mikdârı müstehakkı edâdan imtinâ' etmekle menzil-i mezkûrdan müstehakk olduğu kıymeti mezbûr Ali'nin bâğ-ı mezkûrda olub zabtında olan hisseden edâ etmedikce menzil-i mahdûd[kesik] hisse mütâlebesiyle men'-i birrle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrira fi'l-yevmi'l-hâmis min-Recebi'l-mürecceb sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

24/2

Devehâne mahallesi sâkinlerinden iken Çarıkciöğlu'nun kassâm defteridir ki

Medîne-i Amasya mahallâtından Devehâne mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Abdullâh nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Rukıyye bint-i İbrâhîm ile vâlidesi Emîne bint-i Abdullâh ve Halîl oğlu Abdullâh ve sulbiyye sağîre kızları Emîne ve Ümmü Gülsüm'e münhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese mezbûrun taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fi'l-yevmi'l-aşer min-Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Menzil der-mahalle-i mezbûr yüz altmış sekiz sehimden otuz dört sehim hisse		2800
Yazu nâm mahallde kâ'in tutluk bağdan yine yüz altmış sekiz sehimden otuz dört sehim hisse		18000
Evân-i nühâsiyye	20 kıyye	800
Yorgan döşek ve yasdık	1-1-2	360
Kilim	2	200
Köhne kavuk yasdık	1	80
Köhne cübbe		60

Köhne alaca anteri	1	80
Köhne ipek kuşak		40
Köhne bez anteri	1	40
Harîr ...	2	320
Bir re's katırdan hisse		560
Tecemmülât-ı beyt		120
Cem'an yekûn		23460
Minhe'l-ihrac		
Techîz ve tekfin bâ-vasıyye		1200
Resm-i kısmet		590
Hüddâmiyye ve emniyye		120
Çukadâriyye		120
Kâtibiyye		100
Muhziriyye ve kaydiyye		40
İhzâriyye		15
Yekûnü'l-ihrac		2185
Sahha'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		21275
Hisse-i zevce-i mezbûre		2659
Hisse-i ümmi'l-mezbûre		3100
Hisse-i ibni'l-mezbûr		7758
Hisse-i binti'l-mezbûre Emîne		3879
Hisse-i binti'l-mezbûre Ümmü Gülsüm		3879

Es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse
nemekahü'l-fakîr ileyhi celle şânühû

24/3

Meramol karyesi sâkinlerinden Mü'ezzinoğlu Mehmed'in kassam defteridir

Medîne-i Amasya muzâfâtından Moramol karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Ahmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Hadîce bint-i Mustafâ ile sulbî sağır oğulları Mehmed ve Alî'ye münhasır oduğı lede'sş-şer'î'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese mezbûrenin taleb ve iltimâsıyla takrîs ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fi'l-yevmi's-sânî aşer min-Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Koyun ve keçi mahlût	61	4000
Camus	1	800
Karasığır ineğı	1	400
Merkeb	8	320
Evân-i nühâsiyye	30 kıyye	120
Döşek	2	200
Yorgan	2	2000
Yasdık	2	80
Kilim	2	200
Şa'r	3...	240
Karka	3 kıl	340
Menzil der-karye-i mezbûre ... hisse		400
Karye-i ...da üzümlü bağdan ... hisse		800
Cem'an yekûn		8000
Minhe'l-ihracât		
Techîz tekfîn		600
Su yoluna sarf için bâ-vasıyyet		600
Yekûnü'l-ihrac		1200

Sahha'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		6800
Hisse-i ezvce-i mezbûre		850
Hisse-i ibni'l-mezbûr		2925
Hisse-i ibni'l-mezbûr		2925

Hurrira es-Seyyid Nûh gufira leh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse nemekahû'l-fakîr ileyhi celle şânühû

25/1

Kameruddîn mahallesi sâkinlerinden Arab Hüseyin ve Alî es-Seyyid Mehmed'in kassâm defteridir

Medîne-i Amasya mahallâtından Kameruddîn mahallesi sâkinlerdinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mehmed bin Mustafâ'nın verâseti zevce-i metrûkesi Emîne bint-i Hüseyin ile sağîr oğulları Alî ve Hasan ve Mustafâ'ya ve sulbiyye-i sağîre kızı Fâtîma'ya münhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver [zâ]hir ve mütehakkık oldukdan sonra verese mezbûrun taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrirâ fi'l-yevmi'l-âşir min-Şa'bânî'l-mu'azzamli-sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

[kesik] menzil de-mahalle-i mezbûre		800
Altakin[?] nâm mahallde tutluk ma'a böcekhâne bağ		18000
Gazgancılar sükunda bir bâb dükkândan hisse		3000
Harîr ...	35	4000
Evân-i nühâsiyye	30	1400
[kesik] yorgan döşek ve yasdık	1-1-1	400
Müsta'mel niş	1	340
Köhne şalvar	1	120

Köhne ipek kuşak	1	40
Cem'an yekûn		27000
Minhe'l-ihracât		
Resm-i kismet		680
Hüddâmiyye emniyye		120
Kalemiyye		100
Çukadâriyye		120
Muhziriyye		30
İhzâriyye ve kaydiyye		30
Yekûnü'l-ihracât		1080
Sahha'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		26020
Hisse-i zevce-i mezbûre		3252
Hisse-i ibni'l-mezbûr		6504
Hisse-i ibni'l-mezbûr		6504
Hisse-i ibni'l-mezbûr		6504
Hisse-i binti'l-mezbûre		3252
Gayr-ı maksûm		5 akçe

Es-Seyyid Nûh gufıra leh el-Kâdî be-medînet-i Amasya el-mahrûse
nemekahü'l-fakîr ileyhi celle şânühû

25/2

Sene-i mezbûra mahsûben medîne-i Amasya'nın hâne avâriz defteridir

Medîne-i Amasya kazâsının ve ber-mûceb-i defter-i müteveffât yüz yetmiş
sekiz hâne ve bir rubu' avâriz ve bedel-i nezl-hâneleri ... mezkûrdan yirmi sekiz
hâne ve üç rubu'a hânesi nâ-mevcûd olup mâl-i mîrî kesîr ve noksân tertîb
etmemek için ma'dûmi mevcûdına zamm olunub hissesi mevcûdundan tahsîl
olunmak zâbîta ... olmakla ma'dûmi mevcûduna zamm ve ber-mûceb-i emr-i âlî

mâl-i mîrî ... ve harc-ı defter ve kalemiyyesi iki bin doksan üç guruşa bâliğ olmakla el-yevm mevcûd olan yüz kırk dokuz hâne üzerine tevzî‘ ve taksîm olun[duk]da be-her hâne mevcûd on dörd guruş isâbet işbu bin yüz doksan beş senesine mahsûben mâl-i merkûmun tahsîl ve ahz ve kabzına me’mûrdan yedlerine tahsîliçün verilen defterdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fi’l-yevm sene mezbûr fî 11 R sene 1195

Yer	Hâne	Rubu‘
Birinci ma‘a Pazarsıklı		1
Sofular		2
Hatuniye		1
Uzun Mustafâ		1
Sarrâchâne		1
Çeribaşı		2
Sofuzâde		2
Mekser[?]	1	
Kameruddîn		3
Acem Alî		2
Dere		2
Köprübaşı		1
Mehmed Paşa		2
Üçler		1
Eski Kethüdâ[?]		1
Pervâne		1
Hoca Süleymân		1
Çarıkcı		1
Köycek		1

Darüsselâm		1
Kurşunlu		2
Bozahâne		1
Temennâ		2
Sevâdiye		2
Câmi‘-i Enderûn		3
Şamice		2
...zâde		2
Serî		2
Hacı Hamza	1	
Eslem		1
Kalcı		1
Karataş		2
Yorgancı		1
Kızır Paşa		1
Hacı İlyâs		1
Fethiye		3
Gökmedrese		2
Bakonya		2
Ahî Sa‘deddîn		1
Şamlar		1
Seyfeddîn		1
Bâyezîd Paşa	1	
Asılsevâdiye		3
Receb		1

Şeyh...		1
---------	--	---

26/1

Devehâne		2
Bağ...		1
Kocacık		1
Şeyh Garîk		1
Cem'an yekûn	21	21 hâne 1 rubu'dur

Nâhiye Ezîne Bazarı		
Kerâb	2	1 (sümün)
Halkalı	1	
Gökbük Abdalı	2	
Zağle	1	3
Suncer		2
Versane		1
Vâdî		3
Kalınpeykar		2
Kal'a	3	
İlyâs	1	
Keşlek	1	
Uygur	1	
Mahmûdlar		3
Yabcı...	1	
Morami[?]		

Sarıalan	1	
Tatar	3	
Vermiş	2	
Ahışa	3	
Yaban		2
Kara İbrâhîm		2
Sarıgasun		2
Afşar		3
Sarayözü ma'a Danişmend	2	
Karsak	1	1
Saraycık	1	
Semne	1	
Pehlivan		2
Kızılcakebîr	1	1
Kürdler	1	
Saz	1	
Heşke[?]	2	
Balıalan		1
Kara Alî		2
Geçlü		2
Karataş		1,5
Şeyh Sa'dî		1
Ağılcun	1	
Cem'an yekûn		49,5 hâne

Nahiye Geldigelen		
Zara	3	
Elgâzî		2
Ulus	1	
Kon		1
Ilıca		1
Gökbük	1,5	
Çuldağı[?]	3	
Moramil	3	
Günü	2	
Bağlıca		2
Ağurcuk		3
Urse	1	3
Keldkelen[?]		1
Kürdler		3
Borı	2,5	
Karı	1	
Ahatık		2
Boğa	3	
Bürünek	2,5	
Soma	1	
Köycek		1
Elegiz	1	
Atabek		1
Eyme		1

Yablacık	1	
Mûsâ		2
Kara Bekir		1
Derbendciler		1
Kavay		1
Cem'an yekûn		33,5 hâne

27/1

Nahiye Akdağ		
Sofular		3
Çadenvirân[?]		1
Akvirân		2
Balklakan	1	
Derebaşıalan	1	
Kızılkışlacık	2	
Kazeski		2
Karakese		3
Katırkışla	1,5	
Tadlı	1	1
Sofular	1	1
Sofu	1	
Muren	1...	
Zana	2	

Boyalıca		3
Kürdler		2
Devanlı		2
Urpa		2
Kırkbaşalan		1
Ocak	1	
Kündes	1	
Yenice	1	
Çıban		1
Cem'an yekûn		22 hâne

Nâhiye Hakala		
Gazgancı		3
Kuşcu		1
Kulalı	1.5	
Üyük	1	
Dubacı		1
Barla		1
Hacı Bayram		2
Eyme	2,5	
Haluca	1	1
Ulvî	3	
Bozbeği		1
Dedehor		1
Curla		2

Senzi		1
Bayırlı	1	
Ganî	1	
Harmanağlı		1
Hakla	2	
Firus	1	
Arslan		1
Uzunoba		1
[silik]		2
Erocak	1,5	
Kulı		2
Değirmenderesi		2
Kabacık	1	
Konarız	1	
Güreliz		2
Kara	1	
Cem'an yekûn		23,5 hâne 1 rubu

	Humüs[?]	Rubu'
Amasya'da ...ve cümle mahallât nâne avârızı	021	1
Nâhiye-i Ezine Bazarı	049,5	
Nâhiye-i Akdağ	022	
Nâhiye-i Geldigelen	033,5	
Nâhiye-i Hakala	023,5	
Cem'an yekûn		

27/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Karataş mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Emîne bint-i Abdullâh ile sulbiyye kebîre kızları Fâtîma'ya ve Râbi'a'ya münhasıra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese mezbûrların taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâyı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fî-evâhir-i Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Menzil der-mahalle-i mezbûr		12000
Ferhâd nâm mahallde nısf-ı tutluk bağ		10000
Akbilek nâm mahallde mülk-i tarla		800
Hınta	8 kıl	68
İpek	4 tedre[?]	640
Şa'ır	6 kıl	360
Bamuk[?] Beşe zimmetinde		280
Damadı es-Seyyid Alî Efendi zimmetinde		320
Evân-i nühâsiyye	30 kıyye	1200
Yasdık yorgan döşek	1-1-1	160

28/1

Def'a evân-i nühâsiyye	5 kıyye	200
Nakd akçe der-kîse		2400

Tecemmülât-ı beyt		200
Kavuk ve sarık ve bez anteri ve don ve gömlek	1-1-1-1-1	200
Cem'an yekûn		29440
Minhe'l-ihracât		
Techîz ve tekfîn bâ-vasıyyet		2000
Mehr-i müsbet zevc-i mezbûrdan bi-şehâde es-Seyyid Mehmed bin Ömer ve Hasan bin Hüseyin		6000
Zevc-i mezbûrdan deyn-i müsbet bi-şehâde es-Seyyid Mehmed bin Ömer ve Hasan bin Hüseyin		4000
Resm-i kısmet		36
Hüddâmiyye ve emniyye		140
Çukadâriyye		140
Muhziriyye ihzâriyye		60
Kâtibiyye		120
Yekûnü'l-ihracât		13196
Sahha'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		16244
Hisse-i zevce-i mezbûre		2030
Hisse-i binti'l-mezbûre		5398
Hisse-i binti'l-mezbûre		5398
Hisse-i ibni'l-ehi'l-mezbûr		3418[?]

Medîne-i Amasya mahallâtından Ahi Sa‘deddîn mahallesi sâkinlerindeniken bundan akdem fevt oln Hüseyin bin İbrâhîm nâm müteveffânın sulbî oğlu Hüseyin nâm sağîrin emvâl-i mevrûsesini hıfz ve umûrunu ru’yete vasîsi olmayıb bir vasî nasb ü ta’yîn lâ-büdd ve mühimm olmakla diyetle ma‘rûf ve istikâmetle mevsûf vasî vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir ve mu‘temedün-aleyh idüğü zeyl-i vesîkada muharreru’l-esâmî Müslimîn ahyârlarıyla lede’s-şer‘i’l-enver zâhir olan işbu bâ‘isetü’l-vesîka Kasr oğlu Mehmed nâm kimesne tâ hâkim-i mevki‘-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve hüsne-me’âb Efendi Hazretleri sağîr-i mezbûrun üzerine vasî nasb ü ta’yîn eylediğinde ol dahî vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve merâsimini edâya ba‘de’t-ta‘ahhüd vasıyy-i merkûm meclis-i şer‘de takrîr-i kelâm edib vasî olduğu sağîr-i mezbûra kendi emvâlinden kadr-i ma‘rûf nafaka ve kisve bahâ farz u takdîr olunmak matlûbundur dedikde hâkim-i mûmâ-ileyh esbağallâhü ni‘amehû aleyh hazretleri dahî kadr-i ma‘rûf yevmî dokuz akçe nafaka ve kisve bahâ farz u takdîr ve sağîr-i mezbûrun mâlından harc ü sarf ve lede’l-iktizâ Âsitâne’den ve hîn-i zaferde sağîr-i mezbûrun mâlına rucû’a izn vermeğin mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu hurrira fi’l-yevmi’s-sâmin aşer min-Şevvâli’l-mükerrem sene hams ve tis‘în ve mi’e ve elf

28/3

Medîne-i Amasya mahallâtından Devehâne mahallesi sâkinlerinden cünûn-i mutbık ile mecnûn es-Seyyid Osmân bin Süleymân nâm mecnûnun vasıyy-i mansûbesi ceddesi Zeyneb bint-i Mehmed nâm hatun vefât edib emvâlini hıfz ve umûrunu tesviyeye bir vasî nasb ü ta’yîn olunmak lâ-büdd ve mühimm olmakla mecnûn-i mezbûrun babası müteveffâ-yı mezbûr Süleymân[kesik] işbu bâ‘isetü’l-vesîka Âyişe bint-i el-Hâcc Osmân nâm hatun zimmetidir ve müstakîme ve emânetkâr ... vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire aleyhâ idüğü zeyl-i kitâbda muharreru’l-esâmî Müslimân ahyârlarıyla lede’s-şer‘i’l-enver zâhir olmağın hâkim-i mevki‘-i sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsne-me’âb Efendi Hazretleri Âyişe hatunu mecnûn-ı mezbûra vasî nasb ü ta’yîn eylediklerinde ol dahî vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesini ke-mâ-yenbağî edâya ta‘ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu hurrira fi’l-yevmi’s-sâlis ve’l-işrîn min-Şevvâli’l-mükerrem sene hams ve tis‘în ve mi’e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Nûh Efendizâde es-Seyyid Hüseyin Efendi, Fâhru'l-müderrişin Osmân Efendi, Tuğluoğlu feyzullâh Ağa, ...oğlu Mustafâ Ağa, Ak Hasanzâde es-Seyyid Abdullâh Efendi

29/1

Şerâyi'şî'âr hâlâ Amsya Kâdîsı fazîletlü efendi ve livâ-i mezbûrun hâvî olduğu sâ'ir kazâların kuzât ve nüvvâbı efendiler zîdet fezâ'ilühüm ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân ... el-hâc Yûsf Ağa ve sâ'ir a'yân ve zâbitân ve cem'an iş erleri zîdet kadruhüm inhâ olunur ki Amasya sancağında siper..[?] vâlîlerine ve mîr-i mîrâna ve murûr ubûr eden vüzerâ-yı izâm hazerâtına ber-mu'tâd-ı kadîm veregeldikleriniz zahîreyi bu def'a dahî mu'tâd olduğu vech üzere ma'rifet-i şer' vechle ma'rifeti ve mütesellimine mûmâ ileyh ma'rifetiyle ...beyne'l-ahâlî tevzî' ve taksîm ve gün evvel yerlü yerinden tamâmen ve kâmilen cem' ve tahsîl ve tarafımızdan kabzına me'mûr edâ ve teslîme ihtimâm ve dikkat ...ihdâm ve müsâra'at eylemeniz bâbında dîvân tarburundan işbu ..leri tahrîr ve ihdâr ve *** ile irsâl olunmuşdur in-şâ'Allâhu Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere sancâğ-ı mezbûrdan veregeldikleriniz zahîreyi mu'tâd olduğu vech.. beyne'l-ahâlî tevzî' ve taksîm ve bir kadem akdem yerlü yerinden ma'rifet-i şer' ve mütesellimine mûmâ ileyh ma'rifetiyle cem' ve tahsîl ve tarafımızdan kabzına me'mûr bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve ikdâm ve müsâra'at eyleyüb avk u te'hîr ve ihmâl ve nfse[?] misillü hâlât-ı nâ-merzıyye vukû'undan be-ğâyet hazer ve mücânebet ve ittikâ ve mübâ'adet-i birrle ber-müceb-i buyruldî amel ve hareket eyleyesiz deyü fi 29 R sene 1196

29/2

Devletlü inâyetlü Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe Ağası nezâret-i aliyyelerinde âsûde olan evkâfdan medîne-i Amasya'da vâki' cennet-mekân-ı Firdevs-âşiyân Sultân Bâyezîd Hân aleyhi'r-rahme ve'l-gufrân hazretleri'nin câmi'-i şerîf ve medrese ve mekteb-i latîfe ve imâret-i âmire ve hân ve sâ'ir ebniye-i hayriyyeleri ... vâfire ve ... ve ta'mîr ve termîm olunmayıb eser-i mevâzı'ı hızâyâ[?] müşerref ve ta'mîre eşedd-i ihtiyâcla muhtâc olduğu bundan akdem Der-'aliyye'ye bâ-'arz kasran inhâ ve ifâde olundukda harâb olan mevâzı'ın ta'mîr ve termîmine irâde-i aliyye-i cihândârî ta'alluk edîb ve husûsî ta'mîri birkaç seneden berü vakf-ı mezbûra

mütevellî olan ser-halîfe İbrâhîm Efendi'ye ihâlâ ve eserin hırâfından[?] dahî Sarây-ı Atîk ma'mûr ...larından Osmân Halîfe ta'yîn ve ol dahî medîne-i mezbûra gelib on bir aydan berü ta'mîrine sa'y diğêr işler ve ta'mîre muhtâc olan mevâzı'ı ber-vech-i istihkâm ta'mîr ve tecdîd eylediklerinden vukûf-ı tâmmı olan mevsûku'l-kel[â]m kimesnelerden tahakkuk ve tedkîk ile tashîh olunduğu vech üzere sarf olunan kurşun ve cam ve kirec ve kereste ve ücret-i amele ve masârif-ı sâ'iresi defteridir ki ber-vech-i âtî zikr ve beyân olunur hurrirafî'l-yevmi't-tâsi' min-recebi'l-ferd li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

Malzeme	Birim	Guruş	Para
Cedîd atîk ücret-i isâğa kurşun	85564 kıyye	4278	8
Ücret-i kâlîbe çûf[?] kurşun	10051 kıyye	502,5	2
Kirec	8846 batman	625	
Hursan[?]	580 kîle	459	4
Ücret-i ihrâkı'l-....		80	
....	625 kıyye		
Knk[?]	1000 ..	40	
Garâr		16	
Tepme[?] tuğla	1980 ..	16	
Tbmân[?] tuğla	3780 ..	103,5	
Ücret-i hammâliyye tuğla ve kum		60,5	
Kendir beyâz	255,5 batman	296,5	
Kendir siyâh	160 batman	180	
Urgan	17,5 batman	35	
Alem-i berâ-yı ... şerîfe		2,5	
Saman		40	
Pirinc berâ-yı[?] pencere .. câmi'-i şerîf	29 kıyye	103,5	
Bargir	1 re's	40	

Rahn[?] cam		16	
Tekne		20	10

30/1

Hacı Ramazân'ın bağ hucceti işbu mahalle kayd şod

Medîne-i Amasya mahallâtından Kılçcı mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan el-Hâcc Hatîboğlu es-Seyyid Osmân Ağa bin Alî nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Hadîce bint-i es-Seyyid İbrâhîm nâm hatun ile li-ebeveyn ibn-i ammîleri Halîl ve Alî nâm kimesnelere inhîsârı tahakkukundan sonra ibn-i ammi'l-mezbûrlar[d]an Halîl ve Alî meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-vesîka es-Seyyid Ramazân bin Şeyh Mûsâ nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihâ ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edib mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun emlak-i terekesinden olub Eynesil nâm mahallde vâkî' etrâf-ı erba'adan Parşh oğlu zimmî ve Evakim oğlu zimmî ve Hadîce hatun bağları ve nehr-i kebîr ile mahdûd tut ve eşcâr-ı sâ'ireyi müştamil bağını bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffetü'l-hukûk ve'l mürâfık tarafından îcâb ve kabûlü havî ve şurût-ı müfsideden ârî bey'-i bât-i sahh-i şer'le târîh-i kitâbdan iki sene mukaddem mezbûr es-Seyyid Ramazân'dan dörtyüz guruşa bey' ve teslîm ve temlîk ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve temellük ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûrdan yirmi guruşu müteveffâ-yı mezbûrun zâtîlerinden kıyye Kayabaşı oğlu Ömer Ağa'ya ve on beş guruş Mes'ûd Efendi'ye ve on beş guruş mahalle-i mezbûrenin avârız-ı vakfına ve dört guruş ücret-i dellâliyye ve on guruş mihr-i mü'eccel için zevcesine ve yüz otuz üç guruş Fcmlr[?] Hacı Ömer'in vereselerine müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olacak hakları mukâbili havâle ve mezbûr on guruşu dahî ol hinde belde-i mezbûrede kâdî olan derviş Mustafâ Efendi'ye def' u teslîmle edâ eylediğimizde ol dahî havâlât-ı mezkûreyi kabûl ve emr-i havâlemiz üzere meblağ-ı meşrûhu me'mûrûna tamâmen edâ ve teslîm ve meblağ-ı mezkûrdan bâkî doksan üç guruşu dahî bizler yedinden tamâmen ahz ü kabz edib semen-i mezkûru ber-vech-i meşrûh tamâmâne îfâ ve teslîm eyledi meblağ-ı mezkûrdan zimmetinde bir akçe ve bir habbe kalmayıb târîh-i mezkûrdan berü bağ-ı mahdûd-ı mezkûr müşterî mezbûr-ileyh Ramazân'ın mülk-i meşrûhı[?] sarfidır keyfe-mâ-yeşâ' ve yahtâr

mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdîk mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu
hurrira fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min-Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene sitte ve tis'în
ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Ladîkî es-Seyyid Mustafâ Efendi, el-Hâcc Abdülkâdir Ağa, Fazlîzâde es-Seyyid Alî Efendi, A'mîzâde Hâfız Ahmed Efendi, el-Hâcc Ahmed Efendi, Torun ismâ'îl Ağa, Kurd Beğzâde Kâtib Abdullâh Efendi, Kâtib Feyzî Efendi, Müfîd Ahmed Efendi, ...Dizdâr el-Hâcc Osmân Ağa, Dellâlbaşı Osmân Ağa ve gayruhümü'l-hâzırûn

30/2

Medîne-i Amasya mahallâtından çeribaşı mahallesi mütemekkinlerinden ...
veledi Aleksan nâm zimmî meclis-i şer'-i hafîr-i lâzimü't-tevkîrde yine mahalle-i
mezbûre mütemekkinlerinden işbu bâ'isü's-sefer İnetapos veled-i Artin nâm
zimmî ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâme edib bundan akdem hâlike olan hasran
vârisi olduğum vâlidem Mâryem veled-i Artin nâm nasrâniyenin terekesinden
yirmi top ... sîm kuşak ve bri sim tüfenk ve iki çiçekli kaftan ... döşek ve ... ve
dört yasdık beş minder ve bir kilim ile iki yüz gurusluk menzilden hissemi
vâlidemin er karındaşı Mank zimmî fuzûlen kabz edib kendiye zimmet
eylediğim on sekiz senelik ecr-i mislim zimmînin târîh-i kitâbdan iki sene
mukaddem hâlik olub mesfûr İnetapos hasran vârisi olmakla eşyâ-i mevrûse-i
mezkûrem [kesik] sinîn-i mezkûrede iktizâ eden ecr-i mislim makbûz olan tereke
... hâlik-i mesfûrdan bu def'a celb-i da'vâ sadedinde beynimize muslihûn tavassut
edib cihet-i karzdan mesfûr İnetapos zimmetinde deynim olan elli gurus üzerine
[kesik] mezkûremden fâriğa olmak üzere inde-inkâr ... sulh ve zimmetimde olan
meblağ-ı mezkûru yedl[kesik] ... eylediklerinde ben dahî ber-vech-i meşrûh sulh
ve bedel-i mezkûr ... eylediğimizden sonra husûs-ı mezkûra müta'allıka âmme-i
da'âvî ve mutâlebât ve eyman ve muhâsamâtdan mesfûr İnetapos'un zimmetini
ibrâ-yı âmmile [ibrâ] ve iskât eyledi dedikde mukırr-ı leh el-mesfûr İnetapos
muhırr-ı mesfûr ... cemî' kelîmât-ı meşrûtasından [Kesik] tasdik ve kabûlü'l-ibrâ
etmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî-gurre-i Ramazânî'l-mübârek min-sitte
ve tis'în ve mi'e ve elf

*Şühûdü'l-hâl: Kılıcı Kürk[kesik], Bağçeci Tûfânlı[kesik] Odabaşı
Gürgen, Basmacı Kigor ve gayrhümü'l-hâzırûn*

Necîbetlü es-Seyyid Abdullâh Beğ ve sâ'irleri aleyhine Telyâklî[?]oğlu es-Seyyid ... bi-gayr-i hakk katl etdirdiler deyü dem-i diyeti def'ine sâdır olan emr-i âlîdir

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'âdinü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Amasya Kâdîsı zîde fazlühû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin Dervîş Mustafâ zîde fazlühûsın südde-i sa'âdetime mektûb gönderib Amasya kazâsı muzâfâtından Havza nâhiyesine tâbî' Halyâs nâm karye sâkinlerinden Seyyid Abdullâh ve Seyyid Feyzullâh nâm kimesnelerin babaları ve Zeyneb nâm hatunun zevci hutabâdan es-Seyyid Mustafâ dimekle arîf kimesne kendi hâlinde ba'zı ru'yeti muktezî husûs zımnında Amasya'ya gitdikde Amasya sükkânında Abdullâh Beğ ve Yüzbaşı oğlu Mustafâ Zihni oğlu Za'îm ve Monla Halîl oğlu Hacı İbrâhîm ve Gözdeş oğlu Mustafâ ... Hüseyin Beşe ve Hâncı Emîr Alî nâm kimesneler birbirleriyle yek-dil ve babaları merkûmu hılâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-i hakk medîne-i mezbûre sükkânında Hacı Eyyûb oğlu dimekle arîf kimesnenin [kesik] hâlinde menziline salb ve katl ve ol vechle zulm ve ta'addî eylediklerin mezbûrlar bundan akdem bâ-arz-ı hâl inhâ v eistid'â Sivas beğlerbeğisi mütevekkîti ve Der'aliyye'mden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle eşkıyâ-yı merkûme ahz ve Sivas'a ihzâr ve terâfû'-i şer' ve ihkâk-ı hakk ve keyfiyyeti sûret-i sicillâtıyla südde-i sa'âdetime arz ve i'lâm olunmak bâbında doksan dört senesi evâsıt-ı Zi''ka'de'sinde sudûr eden emr-i âlî mücebince Sivas Beğlerbeğisi tarafından bâ-buyruldî enderûn ağalarından İsmâ'îl zîde kadruhû yediyle medîne-i mezbûre mahakemesine lede'l-vurûd derûn-ı emr-i âlî-şânda esâmîleri muharrer kimesneler ile medîne-i Amasya'da sâkin Alî ve sulehâ ve e'imme ve hutabâ ve sâdât-ı kirâm ve vücûh-i ahâlîden ma'lûmü'l-esâmî kimesneler huzûr-ı şer'-i enverde hâzırûn olub müvâcehelerinde feth ve kırâ'et ve mezâmîn-i münîfesin cümlesine i'lân ve işâ'at olundukda cevâblarında merkûm Seyyid Mustafâ bir sene mukaddem Amasya'ya vurûdunda gece ve gündüz bir ân ve bir sâ'at kendü hâlinde olmayıb şûrb-i hamr ile me'lûf olduğundan başka ol vakit Hacı Eyyûb kızı dimekle arîf Emîne nâm ...nin zevci Hamamcı Osmân nâm kimesnenin cevfi-i leyde sülûs-i ahîrde hânesine girib cebran mezbûre Emîne'yi tışara çıkarıb fi'l-i şenî' kasdıyla bağ ve

bağçelere götürmek murâd etdikde zevci merkûm Hamamcı Osmân bu hâle muttali‘ oldukda zevcesin hıfz ve merkûmun yedinden halâs murâd eyledikde merkûm Seyyid Mustafâ merkûm Hamacı Osmân’ı âlet-i cârihadan çerkes bıçağı ile darb ve cerh ve katl eyledikde karâd[?] sevdâsında iken ol vakit Amasya Sancağı Mütesellimi olan mezbûr Seyyid Abdullâh Beğ maktûl-i merkûmun vereselerinde ammizâdeleri Osmân ve Kara Osmân istid‘âları ve ma‘rifet-i şer‘le merkûm Seyyid Mustafâ’yı ahz ve huzûr-ı şerâ ihzâr ve tarafeyn mürâfa‘a-i şer‘î olduklarında mezbûr Seyyid Mustafâ merkûm hamacı Osmân’ı cevfi leylerde sülûs-i ahîrde hânesine girib âlet-i cârihadan çerkes bıçağıyla merkûm Hamamcı Osmân’ı bi-gayr-i hakk darb ve cerh ve katl eylediğın ikrârı üzere şühûd-i udülle sâbit ve öteden beri bu misillü ef‘âl-i kabîha merkûm Seyyid Mustafâ’nın âdet-i müstemirresi olduğı cümlemizin ma‘lûmları olduğuna binâ’en verese-i maktûl mezbûrân Osmân ve kara Osmân müverrisleri yerine merkûm Mustafâ’yı kısâs murâd eylediklerine binâ’en hakkında verilen iki kıt‘a fetvâ-yı şerîfe mücebince hâkimü’l-vakt olan Seyyid Mehmed Şâkirzâde fazluhûnün cânib-i şer‘den i‘tâ eylediğı huccet-i şer‘iyye mücebince merkûm Seyyid Mustafâ’nın kısâsan katli ber-müceb-i huccet-i şer‘iyye olduğunı alâ-tarîkı’l-ihyâr cemm-i gafîr [kesik] etmeleriyle mezbûrûnüninhâları kizb-i sarîh olduğunı i‘lâm ediyor deyü bi’l-cümle ahâlî eylediklerine binâ’en mazmûnu emr-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh ve mu‘ârazaları men‘i bâbında hükm-i hümayûnum verilmek recâsına vâki‘ hâlî bi’l-iltimâs arz eylediğın ecilden mazmûnı verilen emrin kaydı bâlâsına şerh verilip i‘lâm-ı hâlî müş‘ir ferman-ı âlî-şânım sâdir olmuştur Buyurdum ki ... vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel dahî sen ki Mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin ber-minvâl-i muharrer cârid olan i‘lâmın mazmûnı verilen emr-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh verilmekle fî-mâ-ba‘d kayd-ı meşrûh emr-i mezkûr ile mâdde-i katl zımnında bir dürlü ka‘dî[?] ve bir tahlîle[?] ve remîde etdirmeyüb mazmûn-ı âlî-şânımla âmil olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîran fî-evâsıt-ı Saferu’l-hayr sene hams ve tis‘în ve mi’e ve elf

Erzurum Vâlîsi tarafından ilâ haml-i müsek[?] Hazîne-i Sadr-ı a‘zam Tatarlarından Sarı Ömer Ağa’nın karındaşı ma‘rifetiyle medîne-i Amasya’dan yanına mikdâr-ı kifâye cebelü ta‘yîn olunub Âsitâne-i Sa‘âdet tarafına sâlimen irsâl olunduğı işbu mahalle kayd şod fî 11 Ş sene 1195

Gümüşhâneli es-Seyyid Ebû Bekir Efendi'nin ... işbu ...

Muhtârû'l-havâss ve'l-muğarrebîn[?] mu'temedü'l-mülûk ve's-salâtîn muhtârû'l-izz ve'l-mekîn bi'l-fi'l Dâru's-sa'âdeti's-şerîfem ağası olup Harameyni's-Şerîfeyn evkâfı nâzırı olan el-Hâcc Cevher Ağa dâme ulüvvühû dîvân-ı hümâyûnuma [kesik] taht-ı nezâretinde olan evkâfda Amasya'da vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Bâyezîd Hân tâbe serâhü câmi'-i şerîfem evkâfindan olmak üzere yevmî on beş akçe vazîfe ile vâ'iz ve nâsîh olan Şeyh Mustafâ [kesik] Amasya'da fevt olmakla mahlûlünden işbu râfi'-i tevkî'-i ref'i's-şân-ı Hâkân es-Seyyid Ebû Bekir zîde salâhuhû tevcîh olunmak recâsına Amasya kâdîsı es-Seyyid Nûh zîde fazluhû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebinece tevcîh olunmak üzere [kesik]'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâ'ü'l-müteverri'in bi'l-fi'l Şeyhu'l-İslâm Mevlânâ Mehmed Şerîf dâme ... fazâ'ile işâret etmeğin mücebinece tevcîh olunub yedine berât-ı şerîf-i âlî-şânım verilmek bâbında i'lâm etmeğin [kesik] mezîd-i inâyet-i pâdişâhî [kesik]

32/1

bin yüz doksan beş senesi recebü'l-ferdin yirmi ikinci gününde tevcîh eib bu berât-ı hümâyûnum verdim ve buyurdum ki mezbûr es-Seyyid Ebû Bekir zîde salâhuhû varib müteveffâ-yı merkûm yerine vâ'iz ve nâsîh olup edâ-yı hıdmet eyledikten sonra ta'yîn olunan yevmî on beş akçe ve ... evkâf-ı mezbûr mahsûlünden mütevellîsi olanlar yedinden olup mutasarrıf ola şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'tmâd kılasız tahrîran fi'l-yevmi's-sânî aşer Recebü'l-ferd li-sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf kad vasale ikeynâ 27 Ş sene 1195

32/2

Mübâya'a üç yüz kîle için gelen buyruldı

Şerâyi'-şi'âr Amasya ve Merzifon kâdîları fazîletlü efendiler zîde fazluhüm kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Amasya Sancağı mütesellimi zîde mecdühû ve ulemâ-i [kesik] efendiler zîde fazluhüm ve sâ'ir vücûh-i ahâlî ve iş erleri zîde kadruhüm inhâ olunur ki bundan mukaddem eyâlet-i Sivas'dan bâ-ferman-ı âlî Samsun iskelesine ... me'mûr olan mübâya'adan Amasya sâ'iresinden hasebiyle [?] kazâ olmakdan nâşî iskele-i mezkûre mikdâr-ı vâfi hinta sevk ve tesyârı melhûz iken

iki yüz kîleye karâr ve iktifâ olunduğuna [kesik] olunmuşdur mukaddem tertîb olunan iki yüz kîleden mâ-adâ kîle hinta tanzîm ve iskele-i merkûma sevk ve tesyârına dikkat ve bu bâbda tesâmuh güne hareketden mübâ‘adet ve mikdâr-ı mezkûrun ta‘ahhüd-i i‘lâmını göndermek için tarafımıza irsâline gayret ve siz ki Merzifon ahâlîsiz siz dahî matlûb olunan mübâya‘a zahîresinden bu âna kadar bir habbe iskele-i merkûma göndermediğiniz ihbâr ve bu bâbda sizlerin [kesik] ber-âsâr[?] olduğu âşikâr olmakla imdi sâ‘ir kazâlara nisbet ile kazânızdan tahammül mikdârı hinta [kesik] ve iskele-i merkûma sevk ve tesyâr ve ta‘ahhüdünüzü hâvî i‘lâmı Der-aliyye‘ye göndermek için tarafımıza [kesik] eylemeniz bâbında dîvân-ı Rûm‘dan işbu buyruldî tahrîr ve ısdâr ve ile irsâl olunmuşdur in-şâ‘Allâh Te‘âlâ vusûlünde hılâfından hazer ve mübâ‘adet eyleyesiz deyü fî 23 S sene 1195

32/3

... kuyumcuların ref‘-ı kâl-hâne fermanı işbu mahalle

Kıdvetü’l-kuzât ve’l-hukkâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhû tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki medîne-i mezbûre kâdîsı mevlânâ es-Seyyid Nûh Efendi zîde fazluhûnün Dîvân-ı Hümayûn‘uma gönderdiği i‘lâmı mefhûmunda medîne-i mezbûrede vâki‘ kuyumcu esnâfının fi‘l-asıl dükkânlarında i‘mâl eyledikleri zer ve sîmleri kâl-hânedeki kâl olduğunda masnû‘âtları kem-‘ayâr olmakdan nâşî fi-mâ-ba‘d esnâf [kesik] dükkânlarında kâl olunmayıp masnû‘âtlarını kâl-hâneye getirib sahîhu‘l-‘ayâr olmak üzere ba‘de‘l-kâl iktizâ eden kâliye ve mîrîsi[?] kâl-hâne-i Amasya mukâta‘ası ... edâ etdirilmek bâbında bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim eğerçi mukâta‘a-i mezbûrenin mâlikâne-i mutasarrıfı olan Alî zîde kadruhûnün karındaşı [kesik] Mustafâ nâm kimesne ... medîne-i mezbûreye vârid olup ancak fi‘l-asıl medîne-i mezbûreye mahsûs ve mu‘ayyen kâlhâne olup herkes zer u sîmlerini dükkânlarında kâl ve rusûm [kesik] Tokâd voyvodalarına edâ edegelmişler iken mukâta‘a-i mezbûre merkûm Alî zîde kadruhûye lede‘t-[kesik] sâ‘ire misillü kâl-hâne ... derûnuna kâlcı vaz‘ olunması kendüye tefhîm olundukda ke-mâ-fi‘l-evvel kâl edin ancak fâ‘iz olmak üzere gayrâz-ı mâl-ı mîrî bana yetmiş seksen gurus verin deyü [kesik] nakdîden hâlî olduğu esnâf-ı merkûma inhâ ve ol bâbda doksan dört senesi târîh-i[kesik] olan emr-i şerîfî ibrâz ve husûs-ı mezbûra vukûf-ı nâhî[?] olan bî-garaz kimesneler dahî vech-i [kesik] olduğunu ihbâr etmeleriyle ba‘de-

ezîn mâlikâne mutasarrıfı merkûm Alî zîde kadruhû medîne-i mezbûrede [kesik] ittihâz edib [kesik] olunan zer u sîm [kesik] ba‘de’’l-kâl resm-i kâliyesini ta‘yîn eylediği ... teslîm [kesik] ve kâl-hâne ittihâz etmediği sûretde ...larına verilügelen mîrîden mâ-adâ akçe mutâlebesiyle ta‘addî etdirilmek üzere ba‘de’’l-muhâsebe

33/1

Vesîka-i enîka alâ-mâ-hüve’’l-hakîka bi’t-taleb ketb olundu fî-gurre-i Recebû’’l-ferd sene sittete ve tis‘în ve mi’e ve elf

Şühûdü’’l-hâl: Gözdeşzâde Mustafâ Ağa Hazîne Kâtibi Alî Efendi Müfîd Ahmed Efendi Mumcuoğlu Alî Ağa el-Hâcc Sa‘îd Efendi ve gayruhüm

33/2

Binyüz doksan altı senesi Rûz-i Hızır’ından Rûz-i Kâsım’ına varıncaya değin medîne-i Amasya’da murûr ve ubûr eden ulaklara muzâyaka çekdirmemek üzere paşa ve elçiler murûrlarında lede’’l-iktizâ elli ... bargirden mâ-adâsını vilâyet tarafından verilip mâ-adâ kalîl ve kesîr iktizâ eden bargirleri menzilci vermek üzere harc-ı defter-i kalemiyye ve harciyâb derûnunda dâhil olmak üzere cem‘an üçbin yedi yüz elli guruşa medîne-i Amasya kazâsının umûr-ı menzili cümle ahâlî-i vilâyet ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘le menzilci sâbık el-Hâcc İsmâ‘îl Ağa’ya der-uhde-i iltizâm olundukda ol dahî ber-vech-i meşrûh iltizâm ve kabûl edib bu def‘a lede’’l-iktizâ elli bargirden ziyâde verdiği bargir ücreti kırk gurus zammıyla min-haysü’’l-mecmû‘ üçbin yedi yüz doksan gurus ber-mu‘tâd-ı kadîm mahallât ve nevâhî erba‘aya tevzî‘ ve taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fî’’l-yevmi’s-sâlis ve’’l-işrîn min-Cemâziye’’l-evvel li-sene sittete ve tis‘în ve mi’e ve elf

Mahalle	Gurus
Gümüşzâde[?]	100,5
Bâyezîd Paşa	119,5
Bozahâne	91...
Acem Alî	74
Çeribaşı	87

Kameruddîn	61
Pervâne	28,5
Mehmed Paşa	61,5
Şâmid	21,5
Uzun Mustafâ	21,5
Saray	21,5
Fethiyye	43,5
Dâr[kesik]	28,5
Şamice	32,5
Kocacık	17,5
Kurşunlu	26,5
Karataş	24
Seki Kethüdâ	68...
Yukarı Sevâdiye	27
Fancer[?]	24
Aşağı Sevâdiye	90
Hızır Paşa	55,5
Hacı İlyâs	61
Köyceğiz	60
Selefüddîn	27,5
...	15,5
Şeyh Garîk	25
Gazgancı	34
Çerakcı	27
Üçler	35

Şeyh Cû'î[?]	22
Bakonya	34,5
Hâtûniyye[?]	11
Câmi'-i Enderûn	42
Hacı Hamza	39,5
Sûfîzâde	41,5
...	17,...
Çökce	24
Eslem	40,5
Pazarsıklı	22,5
Sarâchâne	29,5
Köprübaşı	22,5
Gök Medrese	20,...
Sokad	30,5
Ahi Sa'deddîn	20,...
Receb	17,5
Hoca Süleymân	22,...
...	41,5
...	43,5
Temennâ	30
Devehâne	91,5
Cem'an yekûn	2074,..

Nahiye-i Ezine Pazarı	
Yer adı	Guruş ...

...Kebîr	25,5
Vâdî	11,5
Kal'a	45
Ezine Pazarı	
Sarıalan	45
Saz	10
Eymük	21
Keşlek	12,5
Morami	13
Bal...	17
Akna	17,5
Halîfeler	9,5
Karsak	11
Sarayözü ma'a Danişmend	24,...
Kürâb	6,..
Büke	11
Karataş	24,...
Yaban	15,5
Kara İbrâhîm	11,5
...	12,..
Şeyh Sa'dî	16,...
Âsî ...	27,5
Uygur	19,5
[Kesik]	13
Kızılca sağır	6

Gürüle	8,..
Mahmûdlar	3,..
Ovasaray	6,..
Pehlivân	6
Zağle	13,..
Kara[kesik]	10,5
[Kesik]	23
Kızıoğlu..	2
Suncer	4,5
Fî	5,5
İlyâs	11,5
Vermiş	18,5
Sarı Gafne	8
Afşar	21,..
Cem‘an yekûn	616

Nâhiye-i Akdağ	
Yer adı	Guruş ...
[Kesik]	8
Şericak	14
Yenice	74
Zana	74
Ayami	74
Bürk	74
...	15

Sûfî	10
[silik]	10

34/1

Boyalıca	23
Taş	20
Sarular	20,..
Karakise	25
Kızılkışla	49,...
Kızseki	6,5
Kürdler	3,...
Tavre	5,5
Seyfe	5
Akvirân	23,...
Sukad[?]	4,5
Derebaşıalan	3,5
Kozalan	3,5
Cem'an yekûn	547,...

Nâhiye-i Hakala	
Yer adı	Guruş ...
Hafle	17,5
Gazgancı	11,5
Kuçcu	7
Dere	8

Deveci	10
Hacı Bayram	6
Bozbeği	9
Kurnaz	5
Berdhur[?]	9
Kabza	32,...
Bayırlı	5
Değirmenderesi	6
Kayacık	6,5
Şetri	5
Çorlu	5
Ganî	14,5
Eyme	16
Harman...	12
Ulvî	24
Eyük	4
Erocak	22
Arslan	9,5
Ferûz	7
Salarca	7
Kulu	5
Uzunoba	5
Cem'an yekûn	261,..

Nahiye Geldigelen

Yer adı	Guruş ...
Zara	24,...
Moramil	36,5
Kürdler	13,...
Sun	15,...
Anebin	4
Burunbeğ	27,5
Mûsâ	3,...
Ulus	11,...
Yağlıca	14,...
Gökbük	9
Yağmur	18,...
Köyceğiz	5,5
Ahanok	8
Elgâzî	6
Ilıca	[kesik]
Borı	20,5
Eymerd	4
Urne/Edirne[?]	21,...
Kavay	6
Boğa	24,...
Yolduklu	10,5
Cem'an yekûn	300,...

Hâlâ İç Vâlîsi vezîr-i âsaf-nazar devletlü Mikdâd Ahmed Paşa hazretlerinin tüfenkci odabaşılık hıdmetinde iken bundan akdem [kesik] Mehmed Odabaşı nâm müteveffânın medîne-i Rehâ'da Bâbülemîr mahallesi sükkânından hasran vârisi li-ebeveyn karındaşı Kasaslı Mollaoğlu [kesik] nâm kimesne tarafından eşyâ-yı âti'z-zikri ahz ve kabza ve makbûzunu müvekkiline îsâle bâ-hamiyyet-i şer'iyeye vekîli olan medîne-i mezbûre sükkânından Alemdâr el-Hâc Süleymân bin Abdullâh nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzimü't-tevkîrde Medîne-i Amasya mahallâtından Karatay mahallesi sükkânından şirkete[?] müteveffâ-yı mezbûreye bi'l-emâne vâzî'u'l-yed işbu bâ'isü'l-vesîka müşârun-ileyhin Tüfenkcibaşısı Abdurrahmân bin İbrâhîm mahzarından bi-tav'ihî ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edib müvekkil-i mezbûrun müverrisi müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Odabaşı'nın terekesinden bi'l-emâne mezbûr Abdurrahmân zimmetinde olan .. tağmıyle[?] bir re's al at ve bir sîmli tabân[?] kılıc ve bir sîmli hançer ve on [kesik] akçe ve mastûrul-esâmî kimesnelerin ma'lûmü'l-mikdâr deyni olduğunu nâtık yedi kıt'a temessük ve defter biz mezbûr Abdurrahmân[kesik] def' u teslîm ... vekâlet-i mahalliyyem hasebiyle yedinden eşyâ ve temessükât-ı mezkûreyi bi'l-vekâle ahz ü kabz eyledim dedikde gıbbe't-tasdik mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî-gurre-i Şa'bânî'l-Mu'azzam li-sene sittet ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Menzilci [kesik], Hazîne Kâtibi Alî Efendi, Gedik ... Ahmed Efendi, Ebardioğlu Mehmed Beşe, Kıymacı Hasan Beşe, Kahveci Toplu Ömer, Kürdîoğlu el-Hâcc Abdurrahmân ve gayruhüm

35/1

Emîru'l-ümerâ'i'l-kirâm kebîru'l-küberâ'i'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-Meliki'l-A'lâ sâbıkâ [kesik] Beğlerbeğisi Osmân dâme ... tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki [kesik] mîr-i mîrân-ı kirâmın olub her vechle müstehakk-ı inâyet ve şâyeste-i âtıfet olduğun ecilden hâliyâ hakkında mezîd-i inâyet-i aliyye-i şâhâne ve re'fet-i seniyye-i pâdişâhâneme zuhûra getirib işbu binyüz doksan altı senesi şehr-i rabî'u'l-âhîrinin on dördüncü gününden [kesik]-sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince avâtıf-ı aliyye-i mülûkâne ve avârif-i behiyye-i hüsvânemden Sivas tevcîh ve inâyet edib i'lâm için hâssaten silâhşörlerimden kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân İsmâ'îl dâme mecdühû [kesik]

olmuştur buyurdum ki Hatt-ı Hümâyûn-ı inâyet-makrûnumla [sâ]dır olan ferman-
ı celîlü'l-kadrim mücebince te'hîr ve ... etmeyib zikr olunan Sivas
Beğlerbeğliğine sen mutasarrıf olub zabt u rabt ... ve himâyet ve sıyânet ra'ıyyet
bâbında ve def' ve raf'-ı ta'addiyât ve mezâlimde ve sâ'ir fermanım olan hıdemât-
ı aliyyemin edâ ve temşiyet ve tekmîlinde bezl-i iktidâr ve sa'y-i bî-şumâr eyleyib
min-ba'd fukarâ-yı ra'ıyyet ve sükkân-ı vilâyet ve bir vechle zulm ve ta'addî
ve tecâvüzden be-ğâtey ihtirâz ve ictinâb üzre olası şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe
i'timâd kılasız tahrîran fî'l-yevmi'l-erba' aşer min-şehr-i Rabî'u'l-âhir li-sene
sittete ve tis'in ve mi'e ve elf kad vasale ileynâ fî 29 Ca sene 1196

35/2

Medîne-i Amasya serdârı olan Altmışyedi Cemâ'atinin Sucuzâde Osmân
Ağa raf' olub yerine uslûb-ı sâbık üzere Altıncı Bölüğün Hasan Ağa serdâr nasb ü
ta'yîn olunduğu işbu mahalle kayd şod tahrîran gurre-i Şehr-i Cemâziye'l-evvel li-
sene sittete ve tis'in ve mi'e ve elf kad vasale ileynâ fî gurre-i Ca sene 1196

35/3

Düstûr-ı mükerrremûn müşîrûn-ı müfahhamûn nizâmü'l-âlem müdürü'l-
umûrî'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mümehhidü'l-bünyânî'd-devlet ve'l-ikbâl
müşeyyidü'l-erkânî's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûn bi-mezîdi-inâyeti'l-Meliki'l-
A'lâ Gümüşhâne'den Üsküdâr'a[?] gelince yol üzerinde vâki' vüzerâ-yı izâm ve
mefâhiru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'âdinü'l-fazl ve'l-keâm kâdîları ve nâ'ibleri
zîde fazluhum inhâ olunur ki Gümüşhâne'den Âsitâne tarafına Gümüşhâne Emîni
Ahmed Efendi bu def'a Amasya'ya vusûl ve gecelerde bekledib [kesik] mikdâr-ı
kifâye zer sîm hazînesini ma'a-tüfenk-endâz cebelü ta'yîn olunub suya[?]
me'murelerine sâlimen medîne-i mezbûreden irsâl olunduğu işbu mahalle kayd
şod kad vasale ileynâ fî 15 C sene 1196

35/4

.....

Memâlik-i mahrûsemde vâki' Şâm ve Haleb ve Diyarbakir ve Mardin ve
Adana ve Ayıntâb ve Malatya ve Tokad câniblerinden ve ba'zı mahallerde
mukâta'âtın ekseri ricâl-i devlet ve a'yân-ı vilâyetden ba'zlar uhdelinde olub
lâkin üzerlerinde müstekarr olmayib her biri senede birkaç âdeme der-'uhde

olduğunda re‘âyâsı gözedilmeyib ve kuvvetler için vakt ve zamânıyla tohum[?] ve ihtiyâcları olan malzemelerine i‘ânet olunmakla zarûreten mürâbahacılar­dan akçe aldıklarından be-her sene ziyâde olan istirbâcın o sene zirâ‘at ve harâsetlerinin ... etmediğinden gayrı der-‘uhde edenler dahî zabt edeceğim bir veyâhud iki senedir deyü cûd ve ezâ eylediklerinde ekseri re‘âyâsı perâkende vü perişân ve ahvâlleri harâb ve bakıyyeleri dahî kuvveti yevmiyyeye muhtâc ve hâlleri diğ­er gün olub beytü’l-mâl-i Müslimîne küllî gadr olmakla ba‘de’l-yevm bu makûle kurâ ve ... mısırr karyeleri misillü mâl ve kalemiyyesin verdikden sonra kurâsı âhara verilmeyib ... dahî verilmeyeceğini [kesik] i‘mâriyle tekayyüd e öşür[?] ve mahsûlünde kendüye fâyız ziyâde olsun deyü re‘âyânın tehattümüne ve levâzım-ı sâ‘iresine i‘ânet ve dest-i zalemeden sıyânet etmekle ahvâlleri nizâm bulub terfîh-i ibâd ile memâlik-i İslâmiyyede vâki‘ mîrî mukâta‘âtın şîn ve abâdan olmasına bâ‘is olmağın ancak bu nizâm-ı mutlak cem‘-i hazîne için olmayıb ba‘de-zamân şerâyet-ı mezkûra ri‘âyet olunub verecekleri mu‘accelenin zâyî‘ olmayacağını nâs yakînen bilib ra‘iyyet eylemeleriçün fî-mâ-ba‘d taraf-ı hümâyûnum ve vekîl-i mutlakım taraflarından beri[?] bu nizâmı sûret-i âhara ifrâğ murâd eylediklerinde bu nizâm cânib-i [kesik] ve ibâdullâha evlâ olduğun huzûr-ı fâyizu’n-nûr-ı pâdişâhâneme gelib ıvaz ve men‘ eylemeleriçün a‘lemü’l-ulemâ’i’l-mütebahhirîn bi’l-fi’l Şeyhü’l-İslâm ve sadr[u’d-d]în ve nakîbü’l-eşrâfım edâmallâh Te‘âlâ fazâ’ilehüm bu husûsa nâzır nasb ü ta‘yîn olmalarıyla ol makûle kurâ ve mukâta‘ât hâlâ Hazîne-i Âmirem defterlerinde mukayyed olub vâlîler ve ... ve voyvodalar vergeldikleri mâl-i maktû‘a her ne ise mîrî ve mu‘tâd üzere mâl ve kalemiyyesine noksân gelmemek şartıyla mâlın Âsitâne-i Sa‘âdetim hazînesine verenlere ke-mâ fi’l-evvel Hazîne-i Âmireme ve câmi‘u’le-mvâl olanlara verenler dahî senesi dâhilinde dört taksît ile kabzına me’mûra edâ ve kalemiyyesin verib yedine ma’mûlün-bih temessük aldıkca tahammülü vârid[?] deyü mîrî ve kalemiyyesiçün vergeldiklerinden ziyâde bir habbe talebiyle rencîde etdirmeyib şefâ‘at ve recâ ve gadr ... sâhibinin rızâsı olmadıkca âhara verilmeyib vüzerâ ve mîr-i mîrân ve mîr-i livâ ve mütesellim ve sâ‘ir ehl-i örf taraflarında bi-lâ-fermanbir nesne talebiyle rencîde olunmayıb min-küll-ivücûh serbestiyyet üzere hayâtda oldukca te’yîden mâlikâna zabt u rabt eylemeleriçün yedlerine berât-ı celîlü’l-unvânım verilib ve müddet.... hâl-i hayâtda karye[?]sin âhara ferâğ ve kasr-ı yed murâd eyledikde ma‘rifet-i şer‘ ve hüsn-i rızâsıyla huccet-i şer‘iyye

olundukdan sonra müceddeden berât-ı şerîfim verilip ve sâhibi vefât edib karye[?]si cânib-i mîrîye âyid oldukda taraf-ı mîrîden karâ'idesini ... inkıtâ'ından sonra âharın verdiği mu'acceleyi verir ise evlâdına verilmek olmadığı hâlde tâlib-i âharına fûrûht ve halvânî akçesi teslîm-i Hazîne-i Âmirem olmak üzere mak^rında[?] avn-i Bârîle

36/1

...bilâd terfih-i ibâd için ...hâhân-ı Devlet-i Aliyyeme ma'kûl ve münâsibgörüüb cümleinin ittifâkıyla bi'l-fi'l Başdefterdârım arz ve ulemâ-yı kirâm ve vüzerâ-yı ızâmım dahî istihsân ve imzâ etmeleriyle bu sûret-i müstahsene murûr-ı ezmine ile tebdîl ve tağyîr olunmayıp nefâzı[?] olan müşârun-ileyhim dahî bu husûsun şurûtu ve kuyûdunu vikâye tenfiz ve icrâ ve hıfz ve hırâset eyleyib fi-mâ-ba'd düstûru'l-amel tutulmak üzere mahalline kayd olunması bâbında pâye-i serîr-i a'lâya telhîs oldukda mücebince hatt-ı hü mâ[yû]n-ı şevket-makrûnum sâdir olmağın binâ'en alâ zâlik hâlâ Trabzon Vâlisi ve Canik Muhassılı vezîrim el-Hâcc Alî Paşa edâmallâh Te'âlâ iclâlehû tarafından vurûd eden bir kıt'a mektûbî mefhûmunda bedel-i sancâğ Livâ-i Amasya mukâta'ası fi'l-asıl oğlu vezîrim Mikdâd Ahmed Paşa edâmallâh Te'âlâ iclâlehû ile ma'an ber-vech-i iştirâk mâlikâne uhdelinde iken hasbe'l-iktizâ Kırım cânibine murûru esnâsında eğerçi üzerlerinde raf^ olunub lâkin mukâta'a-i mezbûr kalîl ve hâsılâtı ancak masârıfına vefâ eder makûleden olduğunda ol vakitden berü mâlikânelik vechiyle der-uhdesine tâlibi zuhûr eylemediği zâhir ve hüveydâ olmakdan nâşî kemâ fi's-sâbık mukâta'a-i mezbûrenin bi'l-iştirâk mâlikâne uhdeline tevcih olunması tahrîr ve iltimâs etmeğın Hazîne-i Âmire'mde mahfûz Başmuhâsebe defterlerine nazar oldukda vakt-i seferde sekiz bin iki yüz elli gurus ve hengâm-ı hazaarda üçbin gurus mâl ile mukayyed olan mârru'z-zikr bedel-i sancâğ Amasya mukâta'ası bi-lâ-mu'accele müşârun-ileyhimânın uhdelinde iken doksan dört senesinde i'tibâr ile raf^larında ber-vech-i arpalık zabtîçün emr-i şerîf verildiği mukayyed olub bu sûretde livâ-i mezbûre el-yevm ber-vech-i manâsib zabt olunagelmekle sudûr eden ferman-ı âlî-şânım mücebince vakt-i hazaarda senevî üçbin gurus ve vakt-i seferde sekiz bin iki yüz elli gurus mâlın cânib-i mîrîye vermek ber-vech-i ibkâ on beşbin gurus mu'accele teslîm-i Hazîne-i Âmirem eylemek şartıyla sâbık mücebince mâlikâne uhdeline tefvîz ta'vîz ile lede'l-arz şeref-yâfte-i sudûr olan Hatt-ı Hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince on beşbin

guruş mu‘accelesi teslîm-i Hazîne-i Âmirem olduğı sûret-i rûz-nâmçe-i hümâyûnum verilmekle müşârun-ileyhânın ber-vech-i iştirâk uhdelerine kayd ve şurûtu üzere berât-ı celîlü’l-unvânım verilmek bâbında bâ-tahlîs ferman-ı âlî-şânıms âdır olmağın hakklarında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirib bin yüz doksan altı senesi Cemâziye’l-âhir’inin on dokuzuncu günü bu berât-ı hümâyûn-ı sa‘det-makrûn verdim ve buyurdum ki müşârun ileyhimâdan işbu hâsıl misâl-i bî-hayâl ve vâcibü’l-ımtisâl-i hâkânî ve nâkıl-i yarlığ-i belîğ-mekremet unvân-ı cihân-bânî düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfehham nizâmü’l-âlem vezîrim el-Hâcc Alî paşa edâmallâh Te‘âlâ iclâlehû mukâta‘a-i mezbûrenin nısf-ı hissesini bin yüz doksan altı senesi Muharrem’i gurreesinde verdiğı yedi bin beşyüz guruş mu‘accele mukâbele hayâtında oldukca te‘yîden mâlikâna zabt ve rabt ve vâki‘ olan mahsûlât ve rusûmâtın kânûn ve kadîm olageldiğı üzere ahz ü kabz ve şurût-ı sâbık üzere livâ-i mezbûre havâlisinden te‘mîn ve tathîrine dikkat ve hıdemât-ı pâdişâhânem bezl-i vücûd eylemek ve seferler vaktinde sekiz bin iki yüz elli guruş seferiyyesi ve vakt-i hazaarda üçbin guruş hazariyyesin vakt ve zamânıyla müşterikleriyle ma‘an Hazîne-i Âmireme edâ ve kalemiyyesin verib ve senesi âhirinde hesâbın görüb yedine sûret-i muhâsebesin aldıkca zabt ve ... rusûmâtın ahz ü kabzına taraf-ı âhardan dahl eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerîfime i‘timâd kılalar tahrîran fi’l-yevmi’t-tâsi‘ aşer Cemâziye’l-âhir sene sitte ve tis‘în ve mi’e ve elf kad vasale ileynâ fi 2 B sene 1196

37/1

Husûs-ı âti’l-beyânı mahallinde istimâ‘ ve fasl ve ...çün kîbel-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs ırsâl olunan kâtib-i mahkeme Ahmed Efendi Amasya mütesellimi tarafından mübâşir ta‘yîn olunan Ömer Ağa ile medîne-i Amasya’ya tâbi‘ Bozbeğî karyesi kurbünde vâki‘ zikr-i âti arâzînin üzerine varıb zeyl-i vesîkada muharreru’l-esâmî Müslimîn huzûrunda akd-i meclis-i şer‘-i şerîf-i nebevî eylediğinde Mâusâ[?] Edirne mezra‘ası sipâhîsi Mahmûd Ağa bin Alî nâm kimesne mahzarında arâzî-i âtiyetü’z-zikrin bâ-ma‘rifet-i sâhib-i arz mutasarrıfları hâzır oldukları hâlde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edib etrâf-ı erba‘adan porsuk portu ve taşlık yolu ve ... ve karye-i mezbûrede vâki‘ câmi‘-i şerîf hizâsından Kuruköprü ve Edirne yolu ile mahdûd işbu müşâhede ve mu‘âyene olunan arâzî

bâ-berât-ı âlî müştereken mutasarrıf olduklarımız Kârî karyesi ticârî mülhakâtından ittisâlinde vâki‘ MûsâEdirne[?] mezra‘asının arâzîsi hudûdu dâhilinden olub a‘şâr ve rusûmâtının deyü ... mezra‘a-i mezkûra mutasarrıfdır ve mâlikânesini medîne-i mezbûrede kâ’in Kâdî Hammâmı Vakfı mütevellîleri kadîmden berü zabt ve tasarruf edegelmişleriken yedi sene mukaddem cânib-i âharındanittisâli olan Ganî karyesi hudûdu dâhilinde olmak zu‘mıyla Ganî karyesi sipâhîleri fuzûlî zabt edib şimdi tîmâr-ı mezkûr mezbûr Mahmûd Ağa‘ya tevcih olunmakla eslâfî gibi a‘şâr ve rusûmunu ahz eder su‘âl olunub arâzî-i mahdûde-i mezkûrenin a‘şâr ve rusûmâtından müdâhalesi men‘ olunmak matlûbumdur dediklerinde gıbbe’s-su‘âl mezbûr Mahmûd Ağa cevâbında arâzî-i mahdûde-i mezkûreyi ticârî arâzîsi hudûdu dâhilinden olmak üzere zabt ve a‘şâr ve rusûmâtını ahz ü kabzını ikrâr lâkin kadîmden berü mezkûr MûsâEdirne[?] arâzîsinden olub yedi sekiz seneye[?] gelinceye değin mezra‘a-i mezkûre mutasarrıfları zabt ve a‘şâr ve rusûmâtını aldıkları ma‘lûm değildir deyü kadîmden mezra‘a-i mezkûre tarafından zabt ve ta‘şîr olduğunu bi‘l-küllîyye inkâr edecek müdda‘î-i mezbûrdan müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i Müslimîndeên husûs-ı mezkûre vukûf-ı tâmmı olan karye-i mezbûre sükkânında Ömer bin Mustafâ ve Ömer bin Abdullâh Cenceroğlu Hüseyin bin Mustafâ Hacı Hasan oğlu Hasan ve Mehmed bin Mahmûd ve Mustafâ bin Abdullâh ve Molla Mustafâ bin Ahmed ve sâ’ir yirmi neferden mütecâviz kimesneler meclis-i ma‘kûd-i mezkûr hâzırûn olub isre‘l-istişhâd fi‘l-hakîka işbu mu‘âyene olunan arâzî-i mahdûde-i mezkûre MûsâEdirne[?] mezra‘asının arâzîsi hudûdu dâhilinden olub kadîmden berü yedi sene mukaddeme gelinceye değin a‘şâr ve rusûmâtının deyü ... mezra‘a-i mezkûra mutasarrıfdır ve mâlikânesini medîne-i mezbûrede kâ’in Kâdî Hamamı Vakfı mütevellîleri kadîm... ve zabt ve tasarruf edegelmişlerdir bizler bu husûsa bu ech üzere şahidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her birleri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye şehâdetleri mücebince mezbûr Mahmûd Ağa’nın arâzî-i mahdûde-i mezkûre Ganî karyesi arâzîsi olmak zü‘muyla a‘şâr ve rusûmâtına bî-vech müdâhale ve mu‘ârazasını mahallinde men‘ eylediğini mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ve ma‘an ba‘s olunan ümenâ-yı şer‘ile huzûr-ı şer‘a gelib alâ-vukû‘ih inhâ ve takrîr etmeğin mâ-vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu hurrira fi‘l-

yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min-şehr-i Ramazânî'l-Mübârek li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Şakbe Medresesi Müderrisi Hâfız Ebû Bekir Efendi, ...zâde Halîl Beğ, Kethüdâzâde Abdülkâdir Ağa, Mücellidzâde Seyyid Ahmed Efendi el-Hâcc Sa'îd Efendi Fazlî-zâde Mustafâ Efendi Kâtib Feyzullâh Efendi es-Seyyid Hasan Beşe, Saffet Gâzî Medresesi Müderrisi Mahmûd Efendi Sermuhzırân Molla Mehmed

37/2

Köprübaşı mahallesinde bâ-huccet Güloğlu hıdmetkârı Serkes nâm hâlikin kassâm defteri

Medîne-i Amasya mahallâtından Köprübaşı mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Serkes veled[kesik] nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi Margiret ile sulbî sağîr oğlu Ağbe nâm vereselere münhasıra olduğu lede'ş-şer'î'l-enver zâhir ve nümâyân olmağın verese-i mezbûrun taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i hâlik-i mesf^r defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min-Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

Eşya-Mülk	Birim	Guruş
Meznîl der-mahalle-i mezbûre	1	14000
Keraslidere nâm mahallde üzümlük bağ	1	2400
Dimerdir[?]oğlu Yori zimmetinde bâ-temessük		22000
[kesik] çuka dolama	1	640
Beyâz anteri	1	100
Cedîd ipek kuşak	1	200
Müsta'mel çuka cübbe	1	160
Müsta'mel çuka şalvar	1	200

Selvi çekmece	1	440
Kenfî[?] gömlek ve don	2-3	100
Köhne beyâz anteri ve selme...	1-1	120
Cedîd kurd kürkü	1	200
... çarşab	2	60
Yemne çarşab	1	80
Evân-i nühâsiyye	60 kıyye	2400
Bez anteri	1	80
Köhne don be manula[?] anteri	1-1	60
Müsta'mel[kesik]	[kesik]	[kesik]

38/1

Müsta'mel basma döşek	2	300
Müsta'mel basma ... ve yasdık		30
... basma minder	2	320
Mısır hasırı	2	300
Müsta'mel kilim	1	320
Kebe	1	160
Flay[?], şam'dân, şişe	2-2-5	240
Kenâ..[?]	3	60
Kalpak	2	40
Fanus	1	40
Basma bofça, hurde bez	1-1	80
Kırmızı fata[?]	1	60
...	1	30

Kuzu kürkü		60
Yüklük perdesi	1	120
Hatîr basma minder ve basma yasdık	1-2	200
Müsta‘mel kilim	1	120
Hurdevât-ı menzil		400
Cem‘an yekûn		48930
Minhe‘l-ihracât		
Resm-i kismet		1240
Harc-ı hüddâm ma‘a-emniyye		240
Kalemiyye ma‘a-çukadâriyye		280
Muhziriyye ihzâriyye ma‘a-kaydiyye		80
Hazariyye		1600
Yekûnü‘l-ihrac		3440
Sahha‘l-bâkî li‘t-taksîm beyne‘l-verese		45490
Hisse-i zevce-i mezbûre	1 akçe	5686
Hisse-i ibni‘l-mezbûr	7 akçe	39804
Gayr-ı maksûm	4 akçe	

38/2

Abdullâh Beğ’in dükkânından firâr eden keferenin eşyâsı defteridir ki zikr olunur

Fi‘l-asıl Selânik kazâsından olup bundan akdem medîne-i Amasya Menzilhâne kurbünde Abdullâh Beğ’in ekmekçi dükkânında mütemekkin iken firâr etdiğinde sâhib-i dükkân Abdullâh Beğ’in talebiyle dükkânında mevcûd olup dükkânını tahliye için civârında olan ahâlî ma‘rifetiyle tahrîr ve li-ecli‘l-hıfz Kaya Beşe oğluna teslîm olunan eşyâ-yı mevcûdesidir ki ber-vech-i âtî zikr olunur

hurrira fi'l-yevmi's-sâdis aşer min-şabâni'l-mu'azzam li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

Evân-i kebâb	32[?]	1280
Fırın kapağı		80
Tahta rekâh[?]	1	160
Çekmece ve tabla ve elek	1-1-1	40
Tekne ve [kesik]		40
Dakîk	2 batman	30
Kanca ve kürek ve ta'ne	1-1-1	60
Cem'an yekûn		1890
Minhe'l-ihracât		
Resm-i âdî		200
Harc-ı hüddâm ma'a emniyye		40
Kalemiyye muhziriyye ihzâriyye		50
...		200
Yekûnü'l-ihrac		490
Sahha'l-bâkî		1400

Emîn-i beytü'l-mâl olan Kayabaşızâde Ömer Ağabeğin olmuştur

38/3

Köyceğiz mahallesinde Osmân Beşe'nin menzil haczi işbu mahalle kayd şod

Medîne-i Amasya mahallâtından Köyceğiz mahallesi sâkinlerinden Gülfidân bint-i Abdullâh nâm hatun tarafından bey'-i âti'z-zikri ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûreye bi'l-ma'rifeti's-şer'iyye ârifân Hâfız Hasan bin Mehmed ve Abdullâh bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Cebecizâde es-Seyyid

İbrâhîm Efendi bin Mustafâ nâm kimesne m[ecelis-i] şerîf-i lâzîmü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-vesîka Küçük Osmân Beşe bin İsmâ'îl nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edib müvekkil-i mezbûrenin selk-i mülk-i sarîhinde münselik olub mahalle-i mezbûrede kâ'in etrâf-ı erba'adan el-Hâcc Abdulkâdir oğlu menzilleri ve tarîk-ı âmm ile mahdûd derûnunda büyü-tü adideyi müştemil mülk-i menzilin bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffetü'l-hukûk ve'l-merâfık tarafından îcâb ve kabûl hâvî ve şurût-ı mukayyede [kesik] bey'-i bât-i sahîh-i şer'î ile yüz guruşa bey' ve teslim ve temlîk eylediğinde ol dahî ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz guruşu menzil-i mezbûr Osmân Beşe yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz eylediği fi-mâ-ba'd menzil-i mahdûde-i mezkûrda kat'â alâka ve dahlî kalmamışdır ... Osmân Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır ve hakk-ı sarîhdir mutasarrıf olsun dedikde gıbbe['s-su'âl mâ-vaka'a] bi't-taleb ketb olundu hurrira fi'l-yevmi's-sâmin aşer min-eşvâli'l-mükerrem sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: ... Molla Kadr ve es-Seyyid Alî ve es-Seyyid Hasan ve Danişzâde es-Seyyid Alî, ...zâde Mustafâ Ağa, A'mîzâde Hâfız Ahmed Efendi ve gayruhüm

39/1

...zâde ... Gedikoğlu

Medîne-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzâde mahalles sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan el-Hâcc Ömer bin Alî nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Hanîfe ile sulbiyye kızı Emîne ve bundan akdem diyâr-ı âhara gidib hayâtı ve memâyı nâ-ma'lûm Halîl oğlu es-Seyyid el-hâcc Ahmed nâm vereselere münhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ve nümâyân olmağın verese-i mezbûrun taleb ve iltimâsıyla taksîm olunan tereke müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrira fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

Menzil der-mahalle-i mezbûre	1	20000
Kadîmbâ...	280 kıyye	600
Köhne deymi ve basma döşek	4	500

Köhne deymi ve basma yasdık	3	220
Müsta‘mel köhne ve basma yorgan	3	900
Müsta‘mel köhne kilim	5	1000
Müsta‘mel halı	1	1000
Köhne müsta‘mel minder	1	60
...	1	120
Köhne çefir[?]	1	40
Köhne kavik	1	20
Köhne çuka anteri ve bez anteri	1-1	120
Köhne sarık	3	80
Köhne çukaşalvar	2-1	160
Köhne ... kürk	1	530
Köhne kara domuz tüfengi	3	400
Taban kılnc	1	1000
Harîr...	262	3400
Evân-i nühâsiyye	177 kıyye	7080
Şa‘bdân ..	2-1	400
Ban[?] minder	3	500
Müsta‘mel alaca yorgan	1	160
Basma yorgan	1	160
Deymi yasdık	4	320
Deymi döşek	1	200
Müsta‘mel kilim	4	1080
Köhne kilim	1	80
Köhne kebe	1	80

Metîl minderi	1	40
Şam‘dân ve ibrik	1-1	160
... ve çenber	3	40
Kadîm[?] yün	400 batman	36000
[Kesik] don	3	60
Köhne melez gömlek	4	200
... kereste		600
Maş‘a eşon[?]ve hatabe demiri	2	100
Bel, ..., balta,,...	1-1-1-1-1	100
Köhne kilim	1	120
Keçi kılı ...	9	560
Amel olunacak demir	18 kıyye	180
Vilâyet ortasında olan nakid akçe		3200
İşli uçkur	1	120
Şeker	1	40
İşlü yüz yasdığı yüzü	5	400
Ka‘be ihrâmı	1	80
Dolı	1	60
Zenne örtüsü	1	20
Keten batma[?]	1	80
Köhne hümayûn ...	8	160
Bürüncek[?] gömlek	1	300
Uçkurluk keten	1	40
Ner[?] top	1	60

Tüfeng-i hümayûn top		500
Beyâz anteri	1	80
Akbilek nâm mahallde tut ve böcekhâneli bağ	1	40000
Eyvasli nâm mahallde tut ve böcekhânelibağ	1	40000
Def'a Eyvasli nâm mahallde tut bağ		20000
[Kesik]		100
Mutâfkal'alı ...oğlu İsmâ'il zimmetinde şirketlikden bâ-temessük		5600
Cem'an yekûn		196710
Minhe'l-ihrac		
[Kesik] bâ-vasıyyet		4000
Resm-i kısmet		492
Harc-ı hüddâm ma'a-emniyye		680
Kalemiyye ma'a-çukadâriyye		640
Muhzırıyye ihzâriyye ma'a-kaydiyye		160
Yekûnü'l-ihrac		10400
Sahha'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		186310
Hisse-i zevce-i mezbûre		232[kesik]
Hisse-i ibni'l-mezbûru'l-mefkûd		108677
Hisse-i binti'l-mezbûre		54338
Gayr-ı maksûm	18 akçe	

Medîne-i Amasya mahallâtından Karadeve mahallesi sâkinlerinden olub ...on dokuz yaşına bulûğunda bundan akdem fevt olan es-Seyyid Hasan bin İsmâ'îl nâm müteveffânın zevce-i merûkesi Fâtıma bint-i es-Seyyid el-Hâcc İsmâ'îl tarafından da'vâ-yı âti'l-beyâna vekîl olduğunu zât-ı mezbûreye bi'l-ma'rifeti's-şer'iyye ârifân [kesik] ve Süleymân bin Ömer nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Ak Mehmedzâde es-Seyyid mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde [mahalle-i mezbû]re sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-vesîka Mumcuzâde es-Seyyid Alî bin es-Seyyid Ahmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib es-Seyyid Alî müteveffâ-yı mezbûrun hâl-i hazarında vasiyy-i mansûbı olub ber-meûceb-i defter kassâm makbûzu olan nukûd ve sâ'ir[?] emlâkden [kesik] tîmârından tahsîl eylediği mahsûlden hesâbı ru'yet olunub hayâtında tesellüm eylediğinden mâ-adâ zimmetinde zâhir olan [kesik] müteveffâ-yı mezbûr ... ve müvekkilem mezbûrun hâl-i sığarında vasîsi olun ber-mûceb-i defter-i kassâm eşyâ ve emvâlini ...[kesik] eylediğini ikrâr lâkin vefâtından beş ay mukaddem hîn-i sığarında ve bülûğundan sonra emriyle eylediğim masârîfâtın kendü ile hesâbını ru'yet [kesik] ve hesâbına mahsûb ve bâkî kalan emlâk ve eşyâ ... kendüye teslîm ve mahallini irâ'et ve havâle eyledikde ol dahî kabz eylediğinden sonra ber-mûceb-i defter-i kassâm makbûzum olan altı senelik mahsûl tîmâr ve târîh [kesik] beynimizde cereyân eden cüz'ü ve küllü ahz ve i'tâya mûta'allıka kalîl ve kesîr âmmе-i da'âvî ve mutâlebât ve eymân ve muhâsamâtdan [kesik] Müslimînden ibrâ-yı âmmile ibrâ ve iskât .. eyledi deyü ref'-i def' ile mukâbele edicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr

40/1

def'-i meşrûhu mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i Müslimînden Mehmed bin Osmân ve es-Seyyid Sâlih Efendî bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub isre'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Alî'nin ber-mûceb-i defter-i kassâm makbûzu olan emvâl ve eşyâ ve nukûd ve zimem ve hâric-iez-defter-i kassâm altı senelik tîmâr mahsûlünün hesâbını ru'yet ve hîn-i sığarında ve ba'de'l-bülûğ emriyle eylediği masârîfâtını kabûl ve hesâbına mahsûb ve bâkî kalan emlâk ve eşyâ ... kendüye teslîm ve mahallini ru'yet ve havâle eylediğinde ol dahî bizim huzûrumuzda ahz ve kabûleylediğinden sonra derûn-ı defter-i kassâm ve hâric-i ez-defter-i kassâm mahsûl-i tîmâr târîh-i mazkûra gelince beynlerinde cereyân

eden kalîl ve kesîr ahz ve i'tâya mûta'allîka âmmе-i da'âvî ve mutâlebât ve eymân ve muhâsamâtдан mezbûr es-Seyyid ... zimmetini ibrâ-yı âmmile ibrâ ve ... eylediğinde ol dahî ibrâyı kabûl eyledi bizler bu husûsa bu vech üzere şehâdet dahî ederiz deyü her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mücebince derûn-ı defter-i kassâmда olan eşyânın ve hâric-i ez-defter-i kassâm masûl-i tîmârın muhâsebesine mûta'allîka müvekkil-i mezbûrunun mu'âraza ve mutâlebesi men'-i birre mâvaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrira fi'l-yevmi's-sâlis aşer min-Şevvâlî'l-mükерrem li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

40/2

Medîne-i Amasya mahallâtından sarâchâne mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan İbrâhîm Efendi bin Mehmed Efendi nâm müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Rukıyye bint-i Alî ve Âyişe bint-i es-Seyyid Mahmûd[?] ile sulbiyye kızları Emetullâh ve ... ve sulbî oğlu Nûrullâh nâm vereselere inhîsârı ... sonra mezbûre Rukıyye ve Emetullâh ... ve Nûrullâh taraflarından ikrâra vekîl-i sâbitü'l-vekâleleri ibn-i Ömer Fazlızâde Feyzullâh Efendi bin Mustafâ Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfe oğlu el-Hâcc Mustafâ bin el-Hâcc Ganî mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edib müteveffâ-yı mezbûrun emlakinden olub bafçeler derûnunda kâ'in etrâf-ı erba'adan kal'alı ... el-Hâcc Abdülkâdir Ağa ve Nehr-i kebîr ve tarîk-ı âmmile mahdûd tut bağıını zevce-i mezbûre Âyişe'nin mihr-i mehr-i mü'eccel-i müsbetesi olan iki yüz guruşa zevce-i mezbûreye def' u teslîm eylediklerinde ol dahî bâğ-ı mahdûd-ı mezkûru işbu mezbûr el-Hâcc Mustafâ iki yüz kırk guruşa bey' ve teslîm ve temlîk eylediğinde ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve temellük ve kabûl etmekle bâğ-ı mahdûd-ı mezkûr müşterî mezbûrun mülk-i müşterâsı iken müvekkil-i mezbûrlar bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrda hisse-i irsiyyeleri olmak zü'muyla her birleri hisse-i irsiyyelerini bu def'a taleb iken beynlerine muslihûn tevassut edib bâğ-ı mahdûd-ı mezkûr da'vâsından fâriğ olmak üzere elli guruş ve dört ... çuka üzerine ... ve sulh eylediklerinde müvekkil-i mezbûrlar dahî sulh-i mezkûru kabûl ve bedel olan meblağ-ı mezkûr elli guruş ve dört ... çukayı mezbûr el-Hâcc Mustafâ yedinden tamâmen müvekkil-i mezbûrlar ahz ü kabz ve kabûl eylediklerinden sonra bâğ-ı mahdûd-ı mezkûra mûta'allîkla âmmе-i da'âvî ve mutâlebât ve eymân ve muhâsamâtдан mezbûr el-Hâcc Mustafâ'nın

zimmetini ibrâ ve iskât edib her birleri âharların ibrâlarını kabûl eylediler dedikde gıbbe't-tasdik mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrira fi'l-yevmi's-sâlis aşer min-Şevvâli'l-mükerrem sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

40/3

Üçler mahallesinde Arab oğlu el-hâcc İsmâ'îl'in kızı ve zevcesinin berât hucceti işbu mahalle kayd şod

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler mahallesi sâkinlerinden iken bndan akdem fevt olan Hadîce binti el-Hâcc ismâ'îl nâm müteveffiyenin verâseti vâidesi Âyişe binti el-Hâcc Hüseyin ile li-ebeveyn kız karındaşı Havvâ ve sulbiyye sağîre kızı Fâtıma'ya ba'dehâ mezbûre Fâtımadahî vefât edib verâseti ceddese mezbûre Âyişe ile li-ebeveyn ibn-i ammîleri İstanbul sâkinlerinden Kâdizâde Feyzî Mehmed ve Ahmed bin Abdullâh nâm vereselere inhısârı tahakkukundan sonra ibn-i Ömer el-mezbûrtarafından tereke-i âtiyetü'z-zikrden hisselerini ahz ü kabz ve makbûzunu müvekkillerine îsâle ve lede'l-iktizâ taleb-i da'vâ ve muhâsameye vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Fazlîzâde Feyzullâh Efendi bin İsmâ'îl Efendimeclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrifde işbu bâ'isetü'l-vesîka Havvâ ve Âyişe nâm hatunlar mahzarlarınd üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib müteveffiyeye-i evvel Hadîce vefât eylediği hinde terekesinden hisse-i irsiyye-i ma'lûmelerini her birleri tamâmen ahz ü kabz edib işbu mâl-i mevcûd[kesik] yalnız sağîre-i mezbûrenin hisse-i irsiyyesi olub ancak kendi verese beynde[?] tevzî' ve taksîm olunmak iktizâ edib müteveffât-ı ûlânın mâl-ı mezkûrda medhali yoğiken müteveffât-ı ûlânın verese beynde[?] müşterek terekesinden olmak üzere alâ-vechî'l-münâsaha mîrâsa idhâl murâd ederler su'âl olunun müdâhalaleleri men' olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'âl mezbûrân Havvâ ve Âyişe cevâblarında ûlânın fevtinden sonra terekesi tevzî' ve taksîm olunub hisse-i irsiyyelerini ahz ve [kesik] eylediklerini bi'l-külliyeye inkâr edicek vekîl-i mezbûrdan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda otuz gün mikdârı imhâl olunub ba'de-müddet-i imhâli'ş-şer'î isbât-ı beyyinede acz edib mezbûrân Havvâ ve Âyişe'ye istihlâf olundukda ânlar dahî hasbe'l-minvâl 'l-aliyyü'l-a'lâ eylediklerinde tereke-i mâl-ı mezkûr müteveffiyân-ı mezbûrânın verese beyninde[kesik] 'ş-şer'iyye

tevzi' ve taksîme tenbîh-i birrle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrira fi'l-
yevmi's-sânî aşer min-Zi'l-ka'de li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

*Şühûdü'l-hâl; ..Zâde, Cebecizâde es-Seyyid [kesik] Efendi, ...başı İbrâhîm
Ağa, ...zâde Menzilci İbrâhîm, es-Seyyid Ali Efendi, ...zâde es-Seyyid Hâfız
Osmân Çelebi, nûr... el-Hâcc İbrâhîm Efendi, Küçük Hocaâde Hâfız Ebû Bekir
Efendi, Sermuhzirân Molla Mehmed ve gayruhüm*

41/1

Mehmed Şerîf edâmallâh Te'âlâ fazâ'ilehû işâret [kesik] işâreti mûcebince
tevcîh olunmak fermanım olmağın i'lâm-ı mezkûr ve mûcebince başka başka
berât-ı âlî-şânım verilmek recâsına nâzır-ı vâkıf iftîhârû'l-havâss ve'l-mukarrebîn
Bâbü's-sa'âdet'im ağası [kesik] Ağa dâme ulüvvühû arz etmekle zikr olunan
tevliyet bi-lâ-işâret mezkûr Seyyid Mehmed Emîn'in [kesik]rinden olub kâ'im-i
makâmlik kaydı bulunmadığı der-kenar olmağın mûcebince tevcîh olunmak
fermanım olmağın ... evvelinde şurût-ı mezkûr üzere tevcîh-i berâtı verilmeğın
hakklarında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra [kesik]rüb bin yüz doksan altı
senesi Rabî'u'l-evvel'inin altıncı günü târîhiyle müverrih verilen ru'ûs-i
hümâyûnum mûcebince bu berât-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnı verdim ve
buyurdum ki ber-vech-i muharrer merkûmun raf'ından şart-ı mezkûr üzerinde
...evvelinde bâ-nısf-ı öşr-i mahsûl vakf-ı mezkûrun tevliyete mutasarrıf olub
hıdmet-i lâzımelerini mer'î ve mü'eddâ kıldıkdan sonra bundan evvel bâ-nısf-ı
öşr-i mahsûl tevliyet-i mezkûreye tevcîhle mutasarrıf olaglemişler ise ...
olunduğu ol vechle mutasarrıf olub işbu berât-ı âlî-şânıma muğâyir zabt ve rabtına
ve tevliyet-i umûrına raf' olunan merkûm tarafından ve taraf-ı âhardan vechen
mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb mûmâmi' ve müzâhim olmayıb dahl ü
ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fi'l-
yevmi'l-aşer min-Rabî'u'l-ülâ sene sitete ve tis'inve mi'e ve elf kad vasale ileynâ
fi 18 Ra sene 1196

41/2

Medîne-i Amasya mutasarrıflarına verilen üç taksît ile tahsîs buyrulan taksit
sânîsi

Bâ'is-i nemîka budur ki Amasya Sancağı mutasarrıflarına bâ-emr-i âlî üç
taksît ile mu'ayyen olan İmdâd-ı Hızıyyenin be-her taksîtiinden tahsîl buyrulan

bin guruşun Amasya Sancağı'nda vâki' kazâlara cümle a'yân ve eşrâfma'rifetiyle be-her kazâya isâbet eden meblağ ber-vech-i âtî defter olduğu Amasya mahkemesi sicillâtında mukayyed ve musarrah olmakla hâlâ Amasya Sancağı iç il vâlîsi devletlü inâyetlü Mikdâd Ahmed Paşa Hazretlerinin taraf-ı müşîrânelerine sancağ-ı mezbûr mütesellimi izzetlü el-Hâcc Yûsuf Ağa Hazretlerinin bin yüz doksan altı senesine mahsûben taksît-i sânîsi defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Kazâ	Guruş
Amasya	205,5
Vâdî	33
Kedağra[?]	162,5
...	70,5
Berâ-yı tezkere bâ-hatt-ı hümayûn tenzîl	020/185,5
Ladik	87,5
Havza	100
Gümüş ma'a- Hacıköy	81,5
Zeytün	68,..[?]
...	43,..[?]
Merzifon ..	43
Merzifon	118,..[?]

41/3

Sivas Vâlîsi Osmân Paşa'nın adâlet buyruldisi işbu mahalle kayd şod

...şi'âr Tokad ve Turhale ve Amasya ve Merzifon ve Hacıköy ve Osmâncık ve Hacı Hamza ve Tosya kâdîları fazîletlü efendiler zîde fazluhum mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân voyvoda ve .. ve serdârlar ve a'yân-ı [kesik] ve zâbitân- sâ'ire ve iş erleri zîde kadruhüm inhâ olunur ki avâtıf-ı aliyye-i [kesik] Sivas bâ-ferman-

ı rafî'ü's-şân uhdemde tevcîh ve ihsân ve ârâyîş-i hâl ... raf'-i mezâlim-i eşkıyâ ve te'mîn ve tathîr-i turuk ve mesâlik ve sâlîmen murûr ve ubûr-ı ebnâ-yı [kesik]

42/1

...-efzâ-yı merâmımız olduğu ma'lûmunuz oldukda imdi her muhtevî olduğu kasabanın hudûd ve civârında vâki' mahâll-i mahûne[?] ve muhâtaranın muhâfazası onda[?] ...-ikdâm ve mashûben bi's-selâm kavâfil ve ebnâ-yı sebîlin ve ubûrları husûsuna kemâl-i sa'y ü ihtimâm ve ve eşkıyâ-i ... bi-lâ-emân ahz[?] ve i'lâmlarıyla tarafımıza ihzârlarına ibrâz-ı gayret edib ma'âzallâh Te'âlâ ... tarafından emr-i muhâfaza ve ... ve hudûdunda ebnâ-yı sebîle îsâl-güzend-i hisâr olmak lâzım gelir ise vücûle ve mu'âkab olacağından gayrı Der-'aliyye'ye iş'âr ile dûçâr-ı vehâmet-i şedîde olacağı hâvî i'lân ve işâ'atı muhtevî dîvân-ı Rûm'dan işbu buyruldî tahrîr ve ısdâr **** ve ile ırsâl olunmuşdur bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde işbu buyruldî ma'rifet-i şer'le ... tescîl ve ta'ahhüdünüzü hâvî tarafımıza i'lâm-ı mebâdet[?] ve ber-vech-i buyruldî amel ü hareket idesiz

Fî 15 Ca sene 1196

42/2

Emîn-i beytü'l-mâl Kayabaşızâde Ömer Ağa'ya Tokad voyvodası tarafından iltizâm olunub

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki eyâlet-i Sivas vâki' beytü'l-mâl-i âmm ve hâssına ve mâl-i mefkûd ve gâ'ib ve kul ve câriye ve sâ'ire mukâta'ası başka mâl ve flmbe[?] ile merbût Tokad olub vüzerâ ve mîr-i mîrân ve mîr-i livâ ve alay beğleri ve zü'amâ ve erbâb-ı tîmâr ve [silik] salâtın zabtını[?] ve sâ'ir ehl-i örf tâ'ifesi tarafından vechen-mine'l-vücûh müdâhale ve ta'arruz olunmayıb ...siyyet üzre Tokad voyvodaları tarafından zabt olunmak üzere bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn müretteb olmağın nefsi medîne Amasya ve nevâhîsinde vâki' [silik] beytü'l-mâl vâridâtını zabt ve ahz ü kabz edib elli/altı[?] gurusdan fazlasını başkaca mîrîçün [silik] hazînesine teslim eylemeniz şartıyla işbu bin yüz doksan altı senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine yalnız yüz elli gurus kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân izzetlü Kayabaşızâde Ömer Ağa'ya iltizâmen der-'uhde olmağın zabtîçün yedine işbu memhûr zabt-ı temessükî verilip gerekdir ki vech-i meşrûh üzre mûmâ-ileyh nefsi Amasya ve nevâhîsi beytü'l-mâl

vâridâtına zabt ve ahz ü kab edib taraf-ı âhardan ferden müdâhale ve ta'arruz olunmaya

Tahrîran 27 RY sene 1196 kad vasale ileynâ 4

42/3

Hâlâ medîne-i Amasya'da seccâde-neşîn-i şerî'at-i garrâ olan fazîletlü efendi zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân izzetlü ağa zîde mecdühû ve mefâhîru'l-emâsil ve'l-akrân serdârî[?] ve a'yân ve zâbitân-ı sâ'ire ve iş erleri zîde kadruhüm inhâ olunur ki işbu bin yüz doksan altı senesi mâh-ı Rabî'u'l-âhir'in on dördüncü günü avâtıf-ı aliyye ve avâzık-ı[?] celîle-i cenâb-ı şehinşâhîden bâ-emr-i celîlü's-şân-ı kat'ıyyü'l-burhân Sivas eyâleti uhde-i [silik] tevcîh ve ihsân-ı hümayûn buyrulmakdan nâşî bâ-avn-i inâyet-i cenâb-ı Bârî-i vebi-mennihî teveccühât husûlü ile eyâlet-i mezkûrdan def'-i garâ'ib ... eşkıyâ ve ref'-i mezâlim ve şehriyârî[?] ile vedî'a-i hâ[silik] olan fukarâ-yı ra'ıyyet ve sükkân-ı memleket esâyir-i[?] hâl ve terakkıyet-ikbâl olunmalarına sarf-ı sa'y ... husûs-ı ferîkına[?] zimmet ve hâtıme uhde hamıyyetimiz[?] olub eslâfdan eyâlet-i mezkûrda muhtevâ fukarâ mevâddın ... tecvîz ve ruhsat verilmeyeceği ve aksâ-yı merâmımız hâlât-ı adâlet-karîne ile cânib-i Devlet-i Aliyye-i ebedıyyü'l-kurâda isticlâb-ı da'vet-i ... olduğu ma'lûm-kerde oldukda işbu [silik] ma'rifet-i şer'le [silik] cümleye i'lân ve işâ't ve fî-mâ-ba'd du'â [silik] âsâyiş-i hâl-i fukarâ-yı

43/1

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-âlem müdürü'l-umûri'l-cumhûr bi'lfikri's-sâkıb mütemmimü-mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhedün-bi-beyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşîru-erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahkûk bi-sıdkı-avâtıfı'l-Meliki'l-A'lâ hâlâ Sivas Vâlîsi vezîrim Çerkes Hasan Paşa edâmallâh Te'âlâ iclâlehû ve mefâhîru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'âdinü'l-fazâ'il ve'l-ikelâm Sivas eyâletinde ve Amasya sancağında vâki' kazâların kâzîları zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Amasya mütesellimi zîde mecdühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan şıkk-ı evvelim mu'cz[?] tehassür[?] Mehmed Emîn zîde kadruhû tevkî'-i refî'-i hmâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Hazîne-i Âmire'mde ihrâc-ı vatan emr-i şerîfime mevzû'an ırsâl olunan bir kıt'a mümekkar[?] sûret-i defter nâtık olduğu Sivas eyâletinde ve Amasya sancağında vâki' yevlet[?] kesânım mâlikâne uhdelerinde olan bin yüz

doksan beş ve altı senelerine mahsûben taksît akçeleriyle yevlet[?] mukâta'anın arz-ı hâli zimmetinde müterâkim eden ma'a-harc-ı vezne cem'an beş bin üç yüz iki buçuk gurus fark-ı akçe bi-avnihi sübhânehû ve Te'âlâ Muharremü'l-harâmda ihrâcî müsa[mme]m olan kapum kulları mevâciblerine tertîb ve tahsîl kılınmakdan nâşî mebâliğ-i merkûmeyi gönderilen sûret-i defter-i mezkûrda mastûru'l-esâmî mâlikâne mutasarrıflarından ve mâlikâne mutasarrıfları mevcûd olmadıkları hâlde mültezemlerinden ve mukâta'alarını zabt edenlerden ta'yîn olunan mübâşir-i merkûm ma'rifetîyle serî'an ve âcilen tahsîl ve teslim-i Hazîne-i Âmire'm olunmak için alâ-cenâhi'l-isti'câl Dersa'âdetime irsâl ve tesyîr olunmak için hâssaten işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve ... ile irsâl olunmuştur imdi vusûlünde sen ki vezîr-i müşârun-ileyhsin havâlî-i mezkûrede vâki' mukâta'a merkûm sitâyîş-i[?] mezbûreye mahsûben gerek taksît ve gerekrîçün mevâcib-i mezkûr müretteb olan sâlifü'z-zikr beş bin üçyüz iki buçuk gurus kırk akçeyi lâzım gelenlerden inzımâm-ı re'y ve ma'rifetinle bir gün evvel tamâmen tahsîl ve kabzına me'mûr kılınan mübâşir-i merkûm ile Hazîne-i Hâssa'ma irsâl ve teslim etdirilmesi mühimm ve mütekâzî[?] olmakla vusûl-i emr-i şerîfde kat'an te'hîr ve terkîk[?] ve bri dürlü ta'allül ve muhâlefet etdirilmeksizin sûret-i defter-i mezkûrda mastûr mâlikâne mutasarrıflarının hisselerine isâbet eden mebâliği kendülerinden ve kendüleri mevcûd bulunmadıkları hâlde mültezemlerinden ... îcâb ve iktizâ edenlerden ihtimâm-ı re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ve mübâşir-i merkûm ma'rifetîyle ale'... .. tahsîl ve Hazîne-i Âmire'ma teslim etdirilmek için mübâşir-i merkûm bir ân akdem Dersa'âdet'ime irsâl ve tesyîr bezl ve sa'y ve kudret ve mabâliğ-i mezkûr[e]nin tahsîli husûsuna sarf-ı küllî[-i] miknet eylesesiz ve sen ki mübâşir-i merkûmdan tahsîline me'mûr olduğun ol mikdâr nakît ve mâlve akçeleriniyedine verilen sûret-i defterde tecdîd ve beyân olduğu üzere mukâta'a mezbûre mutasarrıflarından ... ve îcâb ve iktizâ edenlerden vezîr-i müşârun-ileyhin infihâm-ı re'y ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve mütesellim-i mûmâ-ileyh ma'rifeti ve ma'rifet ve mübâşeretinle alâ-eyyi-vechin-kân tekmiîl tahsîl ve ahz ve makbûzını [?] müş'ir memhûr sened [kesik] ve tahsîlâtla bir gün akdem Dersa'âdet'ime getirüb Hazîne-i Âmire'ma teslim eylemeğe müsâra'at ve hılâfı [kesik] ile ihtirâz ve mücânebet eylesesiz ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve mütesellim-i mûmâ ileyhimsiz sizler dahî müceb-i emr-i şerîfimle amel ü hareket eylemeniz bâbında ferman-ı âlî-şânım sâdır olmuştur

buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla âmil olub hılâfına rızâ ve dîrâz[?] göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız

Tahrîran fi'l-yevmi'l-hâmis aşrate m seneti-sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

Kad vasale ileynâ fi 5 veya 9 Şevval 1196

44/1

A'zamü'l-ümerâ'i'l-kirâm kebîru'l-küberâ'i'l-fihâm ülü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-mahfûf bi-mezîdi-inâyeti'l-meliki'l-A'lâ Kayseriyye Sivas ve Çorum Beğlerbeğisi dâme ikbâlühüm ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'âdinü'l-fazâ'il ve'l-keîl livâ-i mezbûrede vâki' kazâların kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazluhüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Amasya mütesellimi ve Tokad voyvodası zîde mecdühümâ ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve sâ'ir iş erleri zîde kadruhüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Memâlik-i mahrûsemde vâki' Enfiye Mukâta'ası bin yüz doksan altı senesi Recebü'l-ferd'in gurrelerinden üç sene bir tahvîl ile zabt eylemek üzere Dergâh-ı Mu'allâ'm kapucıbaşlarından Kılıçzâde Ebû Bekir dâme mecdühünün bâ-berât-ı âlî-şân uhdelinde olub işbu takrîr-i bâ-mefhûmunda şurût-ı serbestiyyet üzere zabt ve mîrî kâr-hânelerden mâ-adâ mukaddem ve mu'ahhar ihdâs olunan kâr-hâneler sedd ü bend ve mîrî enfiyesinden gayrı fûrûhtı memnû' ve mütebeyyin ... olur ise ehl-i İslâm'dan olanları nefy ve kal'a-bend ve kefereden olanları vaz'-ı kürk[?] olunmak için Der'aliyye'me arz u inhâ olunmasıçün emr-i âlî-şânım sudûrunu Sivas ve Amasya ve Çorum ve Tokad'da mîrî enfiye kâr-hânelerinden mâ-adâ ecânibden ferd-i vâhid enfiye kârhânesine ihdâs ve i'mâl ... olur ise bir dürlü ruhsat verilmeyüb ancak mukâta'a-i mezkûre emîni tarafından me'mûr olanların ma'rifetle i'mâl ve fûrûht olunub ... muhdes olan enfiye kârhâneleri sedd ü bend ve bir dürlü i'mâline icâzet gösterilmeyüb yerlerinde bulunan enfiyeleri cânib-i mîrîçün zabt ve kendüler ve ashâb zâbitlar ma'rifetiyle te'dîb olunmak enfiye husûsuna me'mûr olunan kazâdan kazâyâ hîn-i vurûdlarında esnâ-yı râhda muhavvif ve muhâtıra olan mahallerde icâb ve [iktizâ] eden ücreteri taraflarından verilerek yanlarına yarar cebe erler ta'yîn enfiye fûrûhtuna me'mûr [kesik] gayrı ba'zı kimesneler nizâm-ı cedîdin muğâyiri enfiye

mübâya'a ve fûrûht eder ise o makûleleri ahz ve enfiye emîni tarafından me'mûr olanlara teslîm olunub tam'-ı hâma ... ile enfiye fûrûhtuna me'mûr olmayanlara ruhsat verilmemek üzere nizâm-ı mîrîlerin müstehakk-ı ifrâğ ve tanzîmi ile umûr-ı mukâta'a-i mezbûr tasarruf halelden hazer ve sıyânet olunmak lâzime-i hâlden olmakla ber-vech-i muharrer Enfiye Mukâta'ası kapucıbaşı mûmâ ileyh ma'rifetiyle cânib-i mîrîden bâ-berât-ı âlî-şân kabzına[?] irdâe-i aliyyem ta'alluk ... başı Mukâta'a-i mezkûre mülhakâtından mârru'z-zikr mahallerde mîrî enfiye kârhânelerinden mâ-adâecânibden ferd-i vâhid enfiye kârhânesi ihdâs ve i'mâl ideri olur ise bir dürlü ruhsat ve cevâz gösterilmeyib ol makûle muğâyir nizâm [kesik] enfiye mübâya'a ve fûrûht ideri olur ise .. bulunan enfiyeleri emîn-i mûmâ ileyh tarafından me'mûr olanlara teslîmi ile her hâlde mukâta'a-i mezkûrun taraf-ı hılâf [kesik] ve sıyâneti[?] mezîd-i hâsıl-ı kudret ve hılâfından hazer ve mübâ'adet olunmak bin yüz doksan beş senesi Şa'bân'ının on beşinci gününden emr-i şerîf verildiği derkâr olunmakla üzere amel olunmak fermanım olmuştur buyurdum ki Hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan [kesik] üzere amel edib dahî mukâta'a-i mezbûrenin şurût-ı nizâmını hâvî makrûn-ı ... ber-minvâl-i muharrer emr-i şerîfim verildiği Hazîne-i Âmire'm defterlerinde mukayyed olmakla mukaddem [kesik] emr-i âlî-şânıma ... bu def'a şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i âlî-şânımın mazmûnu [kesik] üzere âmil olub hılâfına kat'an rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran li-yevmi't-tâsi' aşer min Recebi li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf kad vasale ileynâ fi 11 L sene 1196

45/1

Şerâyi'-şi'âr nefsi-i Amasya ve civârında vâki' verâ-yı kazâlarının kuzât ve nüvvâbı efendiler ve me'zûn bi'l-iftâ efendi ve sâ'ir ulemâ efendiler zîdet fazâ'ilühüm ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân hâlâ Mütesellim Hacı Yûsuf Ağa ve nefsi-i Amasya ve kazâ... mezbûrenin bi'l-cümle a'yân ve zâbitânve cem'an iş erleri zîde kadruhüm inhâ olunur ki bu evân-i ... iktirânda avâtıf-ı aliyye-i hazret-i cihândârîden ve avâtıf-ı behiyye-i şehriyârîden Amasya Sancağı ke-mâ fi'l-evvel nısfı tarafımıza ve nısfı sa'âdetlü Mikdâd paşa oğlumuza olmak üzere ber-vech-i mâlikân iştirâki uhdelerimize tevcîh ve inâyet ve doksan altı senesi gurre-i Muharrem'den i'tibâr ile iktizâ eden berevât-ı şerîf-i âlî-şân ısdâr ve ırsâl ve tarafımıza şerefrîz-i vurûd olub bir kıt'a mûmzâ ve mahtûm sûret-i ... ırsâl

olunmakla imdi sûret-i berât-ı şerîf-i âlîşân cümle müvâcehelerinde feth ve kırâ'et ve mazmûn-ı inâyet-makrûnı cümleye i'lân ve işâ'at ve kazâlarınız mehâkiminin sicillât-ı mahfûzalara ... ve ... mübâderet eylemeleriniz bâbında i'lân ve işâ'ati hâvî dîvân-ı Trabzon'dan işbu buyruldî tahrîr ve ısdâr ve hâlâ dîvân kâtibimiz fahru'l-akrân-ı sâni efendi ta'yîn ve irsâl olunmuşdur in-şâ'Allâh Te'âlâ vusûlünde ... vech-i meşrûh üzere sûret-i berât-ı şerîf-i âlî-şâncümle müvâcehelerinde feth u kırâ'et ve mazmûn-ı münîfi cümleye i'lân ve işâ'at ve kazâlarınızın sicillât-ı mahfûzalarına sebt ve habere[?] mübâderet ve ber-mûceb-i buyruldî amel ve hareket eyleyesiz deyü fi 26 C. sene 1196

45/2

Sivas Vâlisine imdâd-ı hıızırıyyenin taksît-i sânişi içün gelen buyruldî

Hâlâ medîne-i Amasya'da seccâde bi'n-neşîn-i şerî'at-garrâ fazîletlü efendi zîde fazluhû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellim el-Hâcc Yûsuf Ağa zîde mecdühû ve sâ'ir a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadruhüm inhâ olunur ki işbu bin yüz doksan altı senesine mahsûben bâ-ferman-ı âlî Sivas eyâletinden ... kılınan mâl-i hıızırıyyenin taksît-i sânisinden cem' u tahsîl olanı hulûl etmekden nâşî bu tarafda ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinden cem' u tahsîl olunması lâ-büdd ve ehemm olmakla imdi Sivas cümlesinden muhrec pusula-i şer'iyye ve diğ er pusula mûceblerince nefis-i kurâ-i Amasya'ya isâbet eden hâssa-i hıızırıyyeyi ol tarafda ma'rifet-i şer' ve ta'yîn olunan mübâşir ve vücûh-i ma'rifetleriyle tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinden cem' u tahsîl ve kabzına me'mûr ile getürüb tamâmen hazîneden edâ ve teslîm ve iktizâ eden halâsınızı[?] ahze mezîd-i sa'y ve dikkat etmeniz bâbında dîvân-ı Rûm'dan işbu buyruldî tahrîr ve ısdâr ile irsâl olundukda in-şâ'Allâh Te'âlâ vusûlünde vech-i meşrûh üzere pusulât mûcebince ... isâbet eden hisse-i hıızırıyyenizi bir an akdem tevzî' ve yerlü yerinden cem' u tahsîl ve kabzına me'mûr ile getürüb hazînemden edâ ve teslîme mezîd-i sa'y ve dikkat eyleyüb ber-mûceb-i buyruldî amel ve hareket eyleyesiz deyü fi gurre-i R sene 1196, 1103,5 guruş / 48,5 akçe

	Akçe	Guruş
Mâl-i imdâd-ı hıızırıyye	48,5	1103,5

... nemekahü'l-fakîr ileyh el-Hâcc Mustafâ el-... be-medînet-i Sivas gufira leh

	Akçe	Guruş
Asl-ı mâl-i hıızırıyye	48,5	1103,5
Harcıyâb		120
Sarrâfiyye		20
Yekûn		1243,5

45/3

İşbu bin yüz doksan altı senesi mâh-ı Receb'inin evâhirinden Medîne-i Amasya serdâr olan Betmezcizâde Hasan Ağa serdârlıktan ref olunub yerine ... sâbık üzere cemâ'ati Yüzbaşızâde es-Seyyid Mustafâ Ağa medîne-i mezbûreye serdâr nasb ü ta'yîn olunduğu işbu mahalle kayd şod fi-evâhir-i R sene 1196

46/1

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'dinü'l-fazl ve'l-keâm Mevlânâ Amsya Kâdîsı zîde fazluhû tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki husûsu'l-âtiye bâ-işâret Şeyhu'l-İslâm mevlâ[?] ta'yîn olunan kıdvetü'n-nüvvâb el-müteşerri'in Tokad kazâsı nâ'ibi mevlânâ Mustafâ zîde ilmühû südde-i sa'âdetime mektûb gönderib Bâbü's-sa'âdet-i şerîfem ağası nezâretinde olan Mahmiye-i Amasya'da vâki' Ayas Ağa Vakfı mütevellîsi ve tadrîs cihetinin nısfına bâ-berât-ı âlî-şân mutasarrıf olan es-Seyyid Ahmed Emîn ibn-i Mustafâ tadrîs cihetinin nısf-ı âharına kezâlik bâ-berât-ı âlî-şânmutasarrıf olan es-Seyyid Abdullâh bin Hasan zîde ilmühû için tevliyet-i mezkûrenin nısf-ı mahsûlü benimdir dedyü vâki' olan da'vâsı vech-i vecbe-i şer'î üzere medîne-i Tokad'a fasl ve hatm[?] olunmak bâbında bâ-işâret-i Şeyhu'l-İslâm Sivas Vâlisî'ne hıtâben Anadolu muhâsebesinde

sâdır olan emr-i âlî-şân mantûku üzere vezîr-i müşârun-ileyh tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle hâzır oldukları hâlde mütevellî-i merkûm mûmâ ileyh es-Seyyid Abdullâh zîde ilmühûden vakf-ı mezbûrun kurâ ve zürrâ'ından [?] hâsıl olan hubûbâtın nısfı benim hisselerim ve nısf-ı âharı işbu Abdullâh Efendi ile ber-vech-i ... medrese hissesiyle sâ'ir ... etmek hılâf-ı şart-ı vâkıf hisse tevliyet olarak bana yirmi kîle ...kîle teklîfî ile hissemi tamâmen ahze mûmâna'at eder deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mûmâ ileyh Abdullâh zîde ilmühû cevâbında mütevellî merkûm es-Seyyid Mehmed Emîn'in yedinde olan sûret-i vakfiyyede hisse tevliyet nısf-ı öşr-i mahsûlün yirmi kîlede bir kîledir kadîmü'l-eyyâmdan berü ... dahî böyle olagelmişdir sâbıku'z-zikr sûret-i vakfiyye nazar olunsun dedikde hazar-ı[?] meclis-i âharın cümlesi ba'de'n-zara hâl-i mûmâ-ileyh es-Seyyid Abdullâh zîde ilmühûnün kelimât-ı meşrûhası üzere olduğu nümâyân olduğundan başka husûs-ı mezbûra vukûf-ı nâmî olub mahmiye-i Amasya ahâlîlerinden ulemâdan es-Seyyid Mustafâ Efendi ibn-i Alî ... Hatîbzâde hasan Efendi ve Kara Kacızâde es-Seyyid Alî Efendi demekle ma'rûf kimesneler ile sânelerinden[?] dahî istintâk olunan fi'l-hakîka husûs-ı mezbûr minvâl-i muharrer üzere olduğunu her biri alâ-tarîkı'ş-şehâde haber veril[kesik] müdde'âi mezbûr es-Seyyid Mehmed Emîn'in ziyâde mutâlebesiyle mûmâ ileyh es-Seyyid Abdullâh zîde ilmühûden bî-vech mu'âraza olunduğuna mevlânâ-yı mûmâ ileyh bi'l-iltimâs arz ve vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim sudûrîçün a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâ'i'l-müteverri'in bi'l-fî'l şeyhü'l-İslâm ve müftî[kesik] mevlânâ Mehmed şerîf edâmallâh te'âlâ fazâ'ilehû işâret etmeleriyle ve beşâretleri mücebince amel olunmak bâbında ferman-ı âlî-şânım sâdır olmuştur buyurdum ki emr-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere sâdır olan emr-i celîlü'l-kadrim mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince amel ü hareket ve mütevellî merkûma hılâf-ı meşrû' [kesik] ve menâbir ve kabzına ma'mûl-bihâ mûmâ ileyh es-Seyyid Abdullâh zîde ilmühûye ol vechle ta'addî ve rencîde ... mazmûn-ı emr-i şerîfle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fi-Saferu'l-hayr sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf kad vasale ileynâ fi 4 Ş sene 1196

47/1

Dâhilinde olan üsküdar'da vâki' kârhânededen enfiye kazâ ve kasabât ve ... ve kurâlrında fûrûht eylemek ancak ... mahsûs olub şurût-ı cedîdeye muğâyir

hareket ile fûrûht için her kimin yedinde enfiye bulunub hakkına fûrûht ve bâ-hûr a'mâl ederi[?] her kim olur ise olsun gerek kantar ve gerek vezn-i enfiyesi cânib-i mîrîçün ta'yîn olunan ... li'l-mîrî ... ve girift ve mîrî ... üzere îcâb eden altmış akçeden bahâsı ba'de'l-edâ enfiye ashâbı zâbitları ma'rifetiyle te'dîb ve tahzîr olunub mukâta'a-i merkûm şurût-ı ... üzere mesfûrân zabt u rabt etdirilib mukâta'a-i merkûmun kâffe-i umûr ve husûsâtına vâlî ve mîr-i mîrân ve kuzât ve nüvvâb ve mütesellim ve ümenâ ve voyvoda ve sâ'ir zâbitân taraflarından vechenmine'l-vücûh dahl ü ta'arruz olunub ve da'vâları zuhûrunda bir mahallde ... olunub ancak Âsitâne-i Aliyye'mde istimâ' ve mukâta'a-i mezbûrun şurût-ı cedîd[e] ... mücebince mesfûrân zabt u rabt etdirilüb tarîk-ı âhardan dahl ü ta'arruz olunmamak için emr-i şerîfim sudûrunu emîn-i mûmâ-ileyh takdîriyle istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verilmek fermanım olmağın hâssaten işbu emr-i şerîf-i âlî-şânım ısdâr ve ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde siz ki mevlânâ ve kuzât ve nüvvâb-ı mûmâ ileyhimsiz bâlâda mastûr levâ'in-i mezbûrîn kazâlarında vâki' kasabât ve kurâ ve nevâhîlerinde ... enfiye i'mâl ve fûrûht edenleri ta'yîn olunan enfiyeci ma'rifetleriyle sırran ve alenen tecessüs[?] ve tefahhus ve her kimin yedlerinde enfiye bulunup ise[?] cânib-i mîr için zabt u rabt ve girift etdirmeye sa'y ü gayret müceb-i emr-i şerîfimden hâric hareketden be-ğâyet tehâşî ve mübâ'adet eylemek bâbında ferman-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr eden işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imitsâlimin mazmûn-ı münîfi üzere âmil olunub hılâfindan vaz' u hareketden be-ğâyet hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şeîfe i'timâd kılasız tahrîran fi'l-yevmi's-sâmin ve işrîn Ramazân sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf kad vasale ileynâ fi 1 Şevval sene 1195

47/2

Şeyhzâde es-Seyyid Abdullâh Efendi'nin hucceti işbu mahalle şod

Mahmiye-i Amasya sâkinlerinden olub Bâbü's-sa'âdeti's-şerîfe ağası nezâretinde olan evkâfda mahmiye-i mezbûrede vâki' ... Ayas Ağa nâm vâkıfın binâ eylediği medresesinin nısfının[?] mutasarrıfı ve bâ-berât-ı âlî-şân mütevellîsi es-Seyyid Mehmed Emîn ibn-i es-Seyyid Mustafâ nâm kimesne zikr-i âtî da'vâsını ... hâlâ Sivas Vâlisi vezîr-i rûşen-zamîr devletlü Hasan paşa

Hazretleriyle ağalarından Feyzullâh Ağa mübâşeretiyile medrese-i mezkûrenin nisf-ı âharına mutasarrıf olan Şeyhzâde dimekle müştehir işbu sâhibü'-vesîka es-Seyyid Abdullâh Efendi ibn-i Hasan nâm kimesne medîne-i Tokat'da meclis-i şer'a ihzâr ve mütevellî mezbûr ile terâfu'-i şer' olundukda mütevellî merkûmmûmâ ileyh es-Seyyid Abdullâh Efendi üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib vâkıf-ı mûmâ ileyhın vakf eylediği frs[?] ve müzâra'atden hâsıl hubûbâtın nisfı benim hisse tevliyetime ve nisf-ı âharı işbu mûmâ ileyh Abdullâh Efendi ile sâ'ire ... meşrût iken hılâf-ı şart-ı vâkıf bana yiğirmi kıl mahsûlde bir kîle verib hissemi tamâmen ahz ü mûmâna'at eder su'âl olunub takrîr-i tahrîr ve hisse-i mezkûre-i meşrûtamdan keff-i yedine tenbîh-i şer'î olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'âl mûmâ ileyh es-Seyyid Abdullâh Efendi cevâbında müdda'î mezbûr es-Seyyid Mehmed Emîn'in bâ-berât-ı âlî mütevellî olduğunu ikrâr lâkin vakfiye-i ma'mûl bahâda hisse tevliyet nisf-ı öşr-i mahsûl mukayyed olub ol takdîrce nisf-ı öşr-i mahsûl yirmi kılde bir kîle olub kadîmü'l-eyyâmdan ilâ hâze'l-ân vazâyif-i mersûmebu vechle tevdî' ve taksîm olunagelmışdir hâlâ müdda'î-i mezbûrun mesned ittihâz eylediği vakfiye sûretinde ve emrde[?] dahî vech-i meşrûh üzere mukayyedir nazar olunsun yedinde olan emre ve sûret-i vakfiyyeye nazar olundukda kelimât-ı meşrûha üzere olduğu nümâyân oldukdan sonra (kesik)

48/1

husûsu mezkûra vukûf olub mahmiye-i mezbûre ahâlîlerinden ve ulemadan işbu hâzır bi'l-meclis es-Seyyid Mustafa Efendi ibni Ali ve Hatibzâde Hüseyin Efendi ve Karamanzade es-Seyyid Ali Efendi ve sâir bî-garaz kimesnelerden istintâk olundukda fi'l-hakîka es-Seyyid Ali Efendi'nin kelimât-ı meşrûhası müdde'î mezbûrun hisse-i tevliyete beher yirmi binde bir kîle oluna geldiği ma'lûmumuzdur her birerleri tarîku's-şehâde tarafı şer'a haber vermeleriyle müdde'î mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin'in ziyâde mutâlebesiyle ma'ruf es-Seyyid Abdullah Efendi yedine bî-vech mu'ârazası men'imizle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî evâyili şehri Zilkade eş-Şerife li-sene hamse ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl; Fahru'l-akrân Müftizade Molla Ağa, Fahru'l-meşâyihu'l-kirâm el-Hac Osman Efendi, Fahru'l-müderresini'l-kirâm es-Seyyid

Abduurahman Efendi, Fahiru'l-müderresini'l-kirâm es-Seyyid Mustafa Efendi el-Müfti, Umdetü'l-ulemâi'l-muhakkakinden İbrahim Efendi el-Müderresîn, Mustafa Efendi bin Ali an Gürlerhisar, Mustafa Efendi bin Hasan an Gümüşhane, Ömer Efendi ibni Mehmed Efendi an ..., Mehmed Efendi ibni Hasan an ..., Ali Efendi ibni Mustafa ve gayruhumu'l-hâzıra

48/2

Düstûr-ı mükerrer müşîr-i müfehham nizâmü'l-âlem müd'ıru'l-umûr ve'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemehhid-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümeahhidü'l-bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü'l-erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûne bi-sunûfî'l-avâtıfı'l-Meliki'l-A'lâ hâlâ işbu vâlisi vezîrim Çerkes Hasan Paşa edâmallâh Te'âlâ iclâlehû tevfi'î refi'î hümâyûn vâsıl olunmak ma'lûm ola ki sen vüzerâyı izamımın vükelâsı mehâfemin umur dîde ve kârgüzâr ve hamıyyet şî'âr olub her vecihle müstehak inâyet vesayetine ... olduğun ecilden bundan akdem eyâlet-i mezbûr sana tevcîh olunub hâlâ üzerinde olmakla hakkında inâyet-i aliyye-i şahâne verilmesine padişahanem zûra getirib işbu sekiz yüz doksan beş senesi Şevvali'l-Mükerrer dokuzuncu gününde sudûr olunan hattı hümâyûn mücebince avâtıfı âmme-i mülûkâne avâtıf-ı behiyye-i hüsrevânemden zıkr olunan Sivas Eyâleti bana mukarrer kılınmakla kemâkân mutasarrıf olmak emrim olmuşdur buyurmak hatt-ı hümâyûnum izzeti müfredemle sâdır olan ferman-ı celîlü'l-kadrim ve ibkâ ve mukarrer kılındığı üzere zıkr olunan Sivas Eyaletine kemâkân mutasarrıf olub zabt ve rabta memlûk ve himâyete ve sıyânete ra'ıyyet bâbında vâki' ve râfi' ve mezâlimden sâir ferman olan hademât-ı aliyyemin edâ ve tekmîlinde bizle ... eyleyub min ba'd ... vilâyet ve kazâta mümellik bir vecihle ... on sene şöyle bilesin alâmeti şerîfeye i'tibâr kılasız. Tahrîran fi'l-yevmi'r-Râbi' min Şevvâli'l-mükerrer li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf. mûcibince buyuruldu.

48/3

Şerâyi'şî'âr Amasya kadısı fazîletlü efendi kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Amasya mütesellimi zîde mecdühû ... vesâir ulemâ-i kirâm ve müderresîn zevi'l-ihrâm efendiler fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân Aban? vilâyet (silik) ve bi'l-umûm ... erleri zîde mekâdiruhum inhâ olunur ki Eyâlet-i Sivas uhde-i

sâlihânemize inhâ olunur ki behiyye-i mülûkânede bulunan Eyâlet-i Sivas uhde-i hâlîsânemize inhâ buyurulmağına nâşî îfâ-yı merâsim i'ân ve işâğımızı hâvî ve bir müddetden beri

49/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Köprübaşı mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-vesîka Gözüzade Mustafa Ağa bin el-Hac Ali nâm kimesne meclîs-i şer'î şerîfe lâzimü't-teşrîfde Devehane mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan şerîfü'l-hac Mümine? zevc-i meşrûki Mehmed bin Mehmed nâm kimesne ile min ciheti zi'r-rahme vâriseleri Şerife ve Aişe taraflarından muhâsame ve reddi cevâba vekilleri olduğu zâtı mezbûrâna bi'l-ma'rifeti's-şer'îyye ârifân Tellalbaşî Hafız Osman bin Mehmed ve es-Seyyid Hafız Osman bin İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Mehmed bin Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm edib ... mezbûre vefâtından on iki gün mukaddem cemi' terekesini ... ikrâz olunub ikiyüz kuruş techîz ve tekfîne ve ellişer kuruş şer'an li-ecli'r-ri'âye Emine ve Ayşe nâm hâtunlara ve bâkî kalan mikdârı ... benim yedimle sarf oluna deyû vasiyyet ve tenfize bizi nasb ve ... fevt olmakla tereke müteveffîye-i mezbûrenin vasiyyeti ikrâz ve bana teslîmine tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr müdde'î mezbûrdan müdde'âlarına beyyine taleb olundukda udûlî ahrâr ricâlî müslimînden Kayabaşı Ömer Ağa bin Abdullah ve Debbağ? Abdullah bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclîs-i şer'a hâzır olub eserul-eşhâd fi'l-hakîka şevkiye mezbûru şer'îyye makâmından on iki gün mukaddem cemi' terekesinin sülüsü? ifrâz olunub ikiyüz kuruşu techîz ve tekfîne ve ellişer kuruşu Emine ve Ayşe nâm hâtunlara ve bâkî kalan mikdârı dahî mezbûr yediyle sarf oluna deyû vasiyyet ve tenfize mezbûr Mustafa Ağa dahî nasb ve ta'yîn olduğu vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve mezbûr dahî vefât eyledi bizler bu husûsu mezbûreye şâhitleriz ve şehâdet dahî ederiz deyû her birerleri edâyı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde inde't-ta'dîl ve't-tezkîn şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' olmayan zevc-i mezbûr Mehmed'in sülüs-i? mezkûru vasî-i mezbûr Mustafa Ağa'ya teslîme mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî aşer min Rebiulevvel li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

49/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Köprübaşı mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevet olan Hasan bin Hüseyin bin Sabri nâm müteveffâ sülbi sağîr oğlu Hüseyin nâm sağîrin babası müteveffâ-i mezbûreden muntekil emvâli mevrûsesini hıfz ve ahvâl-i sâiresini ru'yete kibel-i şer'-i enverden bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın mezbûrîn ibn Ömer işbu ba'isü'l-vesîka Hüseyin bin Mustafa nâm kimesne her vecihle vesâyet uhdesinden gelmeye kâdir olduğu zeyli vesîkada muharriru'l-esâmî ihbâr ile lede's-şer'î'l-enver zâhir ve nemâyân olmağın hâkim-i mevki' sadrı kitâb tûbâ lehû ve husne me'âb efendi hazretlerini sağîri mezbûrûn reşid ve sedâdına değin hıfz ve ahvâl-i sâiresini mezbûr Hüseyin'i vasî nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahî vesâyeti merkûmeyi kabûl ve hizmeti lâzımesini kemâ yenbeğî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'r-Rabi' min Recebi'l-mürecceb li-sene sitte ve tis'în ve miete ve elf.

Şühûdü'l-hâl; el-Hac İsmail Ağa, Ferashoğlu Abdurrahman Ağa, Hacıhaliszade es-Seyyid Hasan Ağa, Belikırıkzade? Hasan Ağa, Ayardızade Mehmed Ağa, Muhbir Ahmed Efendi

50/1

Nefs-i Amasya Sancağı'nın taksîd-i evveli kaydı

Bâ'isü temeyyüz budur ki Amasya Sancağı mutasarrıflarına bâ-emr-i âlî ile mu'în olan imdâd-ı hızıriyyenin beher tahsîs buyrulan bin kuruşun Amasya Sancağı'nda vâki' kazâlara ayân-ı vilâyet ma'rifetiyle beher kazâya isâbet eyleyen meblağ âtî vakit olduğu Amasya mahkemesi sicillâtından mukayyed ve musarrah olmakla Amasya Sancağı il valisi devletlû inâyetlû Muhdar Ahmed Paşa Hazretleri'nin taraf-ı müşîrânelerinde sancağ-ı mezbûr el-Hac Yusuf Ağa Hazretleri'nin bin yüz doksan altı senesine mahsûben taksîd-i evveli defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur. fî 1196

Kazâ-i Amasya		2051-20 = 1851
Kazâ-i Veray		33
Kazâ-i ---		1622

Kazâ-i ---		752
Kazâ-i Ladik		872
Kazâ-i Havza		100
Kazâ-i Gümüş ma'a Hacıgülü		816
Kazâ-i Zindan?		687
Kazâ-i Geldas?		437
Kazâ-i Merzifon iyal		43
Kazâ-i Merzifon		118

50/2

Sivas Sancağı mutasarrıflarına sefersiz vakitlerde verilen imdâd-ı hızırıyye

Bâ'isü temeyyüz budur ki hâlâ Sivas Valisi devletlü inâyetli Çerkes Hasan Paşa Hazretlerine senevi iki hızırıyye ile Eyalet-i Sivas'dan bâ-emr-i âlî mu'în olan imdâd-ı hızırıyye bin yüz doksan altısına mahsûben taksidi evveli olmak üzere Sivas meclisinden ma'rifetü's-şer' ve cümle ma'rifetiyle tevzi' ve taksîm ve sicil mahzarında muhzır bu sulh üzere Amasya Sancağı'ndan bin yüz üç buçuk kuruş fark sekiz buçuk akçe isâbet eden ve tahsîli bâbında sâdır olan celîlü's-şân üzere paşayı müşârunileyh tarafından sudûrlarından buyurulduları kabza Gürcü Hasan Ağa yediyle Amasya mahkemesine vürûdunda sicillât mahzarında mûcibince ma'rifetü's-şer' cümlesine intisâkıya bin yüz üç buçuk kuruş ve sekiz buçuk akçemi Amasya kazâsına tevzi' ve taksîm-i defterîdir ki ber vech-i âtî zikr olunur. 1196

Kazâ-i Amasya		2051-20 = 1851
Kazâ-i ...		1812
Kazâ-i Merzifon		1312
Kazâ-i Veray		361
Kazâ-i ...		82

Kazâ-i Ladik		96
Kazâ-i Havza		110
Kazâ-i Geldas?		49
Kazâ-i Merzifon iyal		476
Kazâ-i Gümüş ma'a Hacıgülü		88
Kazâ-i Zeynune?		75
Cem'an yekûn		11032

50/3

Evlus? ze'âmetinin temessükü işbu cümle kaydı

Vech-i tahrîr-i sudûr oldur ki Amasya Sancağı'nda Geldiklan? nâhiyesinde Evleres? nâm karye ve gayrı yedine yirmi bir bin üç yüz akçe [silik] âlişân mutasarrıf ze'âmeti fahru'l-akrân es-Seyyid Hüseyin Ağa'ya ber vech-i iltizâm işbu bin yüz doksan altısı sene ve gurre Şubatı kadîmine gelinceye değin sene-i mezbûr beş yüz kuruş olmak üzere ze'âmeti mezbûr şer'iyyesi ve rusûmât-ı arziyyesi ve resm tapular ve urûsâne hâsıl olub sene-i mezkûre tamâmına değin [silik] beşyüz kuruşa mukâbil zabt ve rabt eylemek üzere es-Seyyid Hüseyin zîde kadruhû dahî vech-i meşrûh üzere [silik] mezbûrun iltizâmını kabûl ve deruhde ve zimmetine ibrâ eylediği ecilden doksan altı senesinin mahsûlâtı [silik] tarafımızdan ve tarafı âhirden bir ferd dahî ta'riz etmemek için yedine işbu muharrer temessük verildi.

51/1

Hızriyye için gelen buyruldu

Hâlâ Sivas Valisi devletlû Abdi Paşa Hazretleri tarafından

Hâlâ Amasya'da mesned berâ-yı şer'at-i garrâ fazîletlü zîde fazlühû fazîletlü efendi yedi ilm ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân müslimînler ağa ve a'yân ve ihtiyârları söz sahibleri ve umûmen iş erleri zîde kadruhum inhâ oldur ki işbu avâtıf-ı aliyye-i mülûkâne ve avârif-i behiyye-i hüsrevânenen Eyleti Sivas mâh-ı

Rebiulevvel guresinde tarafımıza tevcîh ve inâyet ihsân-ı hümâyûn buyurulmakla îrâdât-ı mu'înemizden tarafımıza ta'yîn ve tahsîs olan taksidi tevcîhimiz târihine tesâdüfet eden dört mâhlık maldan sancağı ve kazaların zimmetinde kalan mebâliğı mütesellimi tarafından ahz ve kabz ve teslim olunan mebâliğin i'lâmânı dahî ahz olundu ve sancağımızın sehmine isâbet eden ber müceb-i şer'îyye bin yüz üç buçuk kuruşun ahzine bundan akdem mütesellimimiz Mehmed Emin tarafından adem ta'yîn olundukda meblağ-ı mezkûrun edâsına imtinâ' olunmakla nehyi dest eyleyub bundan dahî mücerreden müctemi' olan meblağ-ı merkûmun ahz ve kabzine tarafımızdan mübâşir ta'yîn olunmuştur yemînuhû ta'âlâ vusûlünde bin yüz üç buçuk kuruş bundan akdem bi't-tamâm kabzine edâ olunayım îsâl hazîneye olunmasına hâvî işbu buyruldu tahrîr ve isdâr ve başımız el-Hac Osman Ağa ile irsâl olunmuştur inşâallahu ta'âlâ bu def'a her meblağ-ı mezkûrun kabzına me'mûr verilmeyib i'zâr ile def' olunur ise deraliyyeye inhâ ve hâssaten tahsîline mübâşir ta'yîn olunub îsâl zarar olacağını cezm? ve ta'yîn eyleyub ber müceb-i şer'îyye meblağ-ı mezkûru bir gün akdem ve bir sa'at mukaddem tarafımızdan kabzına me'mûra edâ ve teslîm ve îsâle hizmet eylemesine mezbûr ... eyleyub verildiğimiz mücebiyle amel ola ve hilâfından bize mübâ'adet eyleyesiz deyû. 7 fi 1196 kad vasale ilayna 15 Rabî'u'l-evvel 1196.

51/2

Faziletlu Şeyhzâde es-Seyyid Abdullah Efendi'nin medrese fermanı

Amasya'da vâki' muteveffâ Ayas Ağa Vakfı'nın bâ nısf öşr mahsûlüne ber vech-i meşrûta mütevellisi olan es-Seyyid Mehmed Emin ibni es-Seyyid Mustafa nısf vazîfe-i mu'îne ile nısf müderrisi olan mezkûr es-Seyyid Mehmed Emin bin yüz doksan dört senesi Rebiulâhîrinde vakf-ı mezbûru bâ emri âlişân nezârete ilhâk eyleyub ancak mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin nâ-ehil olduğundan mâ'adâ tevliyet-i mezkûra râfizînin vakfiyesinde Amasya hâkim olanlara meşrûta olunmağın zikr olunan tevliyet-i mezbûrun ref'inden bi'l-meşrûta Amasya kadısı olanlara ve nısf müderrislik dahî kezâlik ref'inden nısf âhirine mutasarrıf erbâb-ı istihkâkdan Şeyhzâde es-Seyyid Abdullah zîde aleyhi vakf-ı mezbûrun kaymakamlığı dahî ber vech-i hasbî mûmâ ileyh es-Seyyid Abdullah yedine tevcîh olunmak ricâsıyla Amasya'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve hutabâ ve sâdâtıkirâm ve sâirânın sıdk-ı eserlerine mutasarrıf hâlâ Tokat nâibi Mustafa

Efendi zîde aleyhi ve hâlâ Amasya nâibi Nuh Efendi zîde fazluhûm bir kıt'a i'lâm-ı şer'îyyeleri bilâsene mûcibince tevcîh olunmak üzere a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâ'i'l-müteverri'in bi'l-fi'l Şeyhülislam Mevlana Mehmed edânullâhi ta'âlâ işâret etmekle işâreti mûcibince tevcîh olunmak fermanım olmağın i'lâm-ı mezkûr [silik] kalemine kayd ve mûcibince berât-ı âlişânım verilmek ricâsına nâzır-ı vâkıf iftihâru'l-havâss ve'l-mukarrebîn bâbü's-sa'âdet'im ağası Mehmed Ağa dâme uluvvuhû arz etmekle zikr olunan tevliyyete bi'l-işâret nısf müderrislik bi'l-işâret mezkûr Seyyid Mehmed Emin üzerine olub kaymakamlığı kaydı bulunmadığı derkenâr olunmağın mûcibince tevcîh olunmak fermanım olmağın işbu râfi' tevfi'-i refi'-i âlişân hâkanı mezkûr Şeyhzade Seyyid Abdullah'a müderrislik beratı verilmeğın hakkında inâyet-i pâdişâhi zuhûra getirib bin yüz doksan senesi Rebiulevvelî altıncı günü târihiyle müverrih verildi mûcibince bu berat-u hümayunu verdim ve buyurdum ki mûmâileyh Şeyhzade Seyyid Abdullah ilme varub [silik] olan merkumun

52/1

...sıyla zikr olunan müderrisliğe tamâmen mutasarrıf olan edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel müderrisliğ-i mezkûra mutasarrıf olanlar vazîfe-i mu'înesine tevcîhle mutasarrıf olagelmişler ise merkûmlar ol vechile vazîfe-i mu'înesine evkâf-ı mezbûre tarafından mütevellî olanlardan olub mutasarrıf ola ol bâbda ref' olan merkûm ve taraf-ı âhirden hiç ferd mâni' ve mezâmim eylemeyib def' ve ta'riz kılınalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min Rebiulevvel li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf. kad vasale ileynâ 18 Rabî'u'l-evvel 1196

52/2

Mütevellî kaymakamlık beratı işbu mahalle kaydı

Amasya'da vâki' muteveffâ Ayas Ağa Vakfı'nın bâ nısf öşr mahsûlüne ber vech-i meşrûta mütevellisi olan es-Seyyid Mehmed Emin ibni es-Seyyid Mustafa nısf vazîfe-i mu'îne ile nısf müderrisi olan mezkûr es-Seyyid Mehmed Emin bin yüz doksan dört senesi Rebiulâhîrinde vakf-ı mezbûru bâ emri âlişân nezârete

ilhâk eyleyub ancak mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin nâ-ehil olduğundan mâ'adâ tevliyet-i mezkûra râfizînin vakfiyesinde Amasya hâkim olanlara meşrûta olunmağın zikr olunan tevliyet-i mezbûrun ref'inden bi'l-meşrûta Amasya kadısı olanlara ve nısf müderrislik dahî kezâlik ref'inden nısf âhirine mutasarrıf erbâb-ı istihkâkdan Şeyhzâde es-Seyyid Abdullah zîde aleyhi vakf-ı mezbûrun kaymakamlığı dahî ber vech-i hasbî mûmâ ileyh es-Seyyid Abdullah yedine tevcîh olunmak ricâsıyla Amasya'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve hutabâ ve sâdâtıkirâm ve sâirânın sıdk-ı eserlerine mutasarrıf hâlâ Tokat nâibi Mustafa Efendi zîde aleyhi ve hâlâ Amasya Kadısı Nuh Efendi zîde fazluhûm bir kıt'a i'lâm-ı şer'îyyeleri bilâsene mûcibince tevcîh olunmak üzere a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâ'i'l-müteverri'in bi'l-fi'l Şeyhülislam Mevlana Mehmed edânullâhi ta'âlâ işâret etmekle işâreti mûcibince tevcîh olunmak fermanım olmağın i'lâm-ı mezbûru ... kalemine kayd ve mûcibince berât-ı âlişânım verilmek ricâsına nâzır-ı vâkıf iftihâru'l-havâss ve'l-mukarrebîn bâbü's-sa'âdet'im ağası Mehmed Ağa dâme uluvvuhû arz etmekle zikr olunan tevliyete bi'l-işâret nısf müderrislik bi'l-işâret mezkûr Seyyid Mehmed Emin üzerine olub kaymakamlığı kaydı bulunmadığı derkenâr olunmağın mûcibince tevcîh olunmak fermanım olmağın işbu râfi' tevfi'-i refi'-i âlişân hâkanı mezkûr Şeyhzade Seyyid Abdullah'a müderrislik beratı verilmeğın hakkında inâyet-i pâdişâhi zuhûra getirib bin yüz doksan senesi Rebiulevvelî altıncı günü târihiyle müverrih verilen berâtı hümâyunum mûcibince vech-i zîr-i şerîfe varub merkûmun ref'inden vech-i meşrûh üzere vakf-ı mezbûrun ber vech-i hasbî mütevellî kaymakamı olan edâ-yı hizmetten sonra bundan evvel ber vech-i hasbî kaymakamlığı mezkûre mutasarrıf olanlar tevcihle mutasarrıf olagelir ise [silik] dahî ol vechile mutasarrıf olub berât-ı âlişânıma muğâyir zabt ve [silik] hiçbir ferd mâni' olmayub dahl ve ta'rîz kılınalar ve şöyle bileler alâmeti şerîfe i'timâd kıla tahrîran fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min Rebiulevvel li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

kad vasale ileynâ 18 Rebiullevvel 1196

52/3

Amasya'da vâki' muteveffâ Ayas Ağa Vakfı'nın bâ nısf öşr mahsûlüne ber vech-i meşrûta mütevellisi olan es-Seyyid Mehmed Emin ibni es-Seyyid Mustafa nısf vazîfe-i mu'îne ile nısf müderrisi olan mezkûr es-Seyyid Mehmed Emin bin

yüz doksan dört senesi Rebiulevvelinde vakf-ı mezbûru [silik] nezârete ilhâk eyleyib ancak mezbûr Seyyid Mehmed Emin nâ-ehil olundukda mâ'adâ tevliyet-e mezkûr vakfın vakfiyesinde hâkim olanlara murâd olmağın zikr olunan tevliyet-i mezbûrun bi'l-meşrûta Amasya Kadısı olunmak ve nısf müderrislik dahî kezâlik ref'inden nısf âhirine mutasarrıf erbâbdan Şeyhzâde Seyyid Abdullah zîde aleyhi vakf-ı mezbûrun kaymakamı ber vech-i hasbî es-Seyyid Abdullah [silik] olunmak ricâsıyla Amasya'sa ulemâ ve sulehâ ve hutebâ ve sâdâdıkıram ve sâirlerinin muhızır sıdk eserlerini musaddık ... Mustafa Efendi zîde aleyhi Amasya Kadısı es-Seyyid Nuh Efendi zîde fazluhû ve meşrûh bir kıt'a i'lâm-ı şer'iiyesi bilâsene mûcibince tevcîh olunmak üzere a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâ'i'l-müteverri'în bi'l-fî'l Şeyhülislam Mevlana

53/1

Amasya mahallâtından Devehane mahallesi sâkinlerinden marifet [silik] Fatıma binti el-Hac Mustafa ve Hafize ve Reşide ve Ümmügülsüm benât el-Hac Yusuf ve Fatıma el-Hac Ömer ve Mustafa nâm kimesneler taraflarından âtiyü'l-beyân ikrâr ve i'tâsı ... vekil sâbitü'l-vekâle Sabikuddin nâm mahallesinden [silik] Mustafa Ağa bin el-Hac Ali nâm kimesne meclîs-i şer'-i şerîfe lâzimü't-teşrifde işbu bâ'isü'l-vesîka es-Seyyid İsmail Efendi yine el-Hac Yusuf nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edib müvekkilân-ı mezbûran mûrisi el-Hac Yusuf bin Abdullah nâm müteveffâdan muntekil Ferhad nâm mahalde vâki' etrâfı erba'adan es-Seyyid Ekmel Efendi ve Ahmed Efendi ve nehir ve tarîk-i âmmıyla mahdûd tut ve eşcâr-ı müsmire ve bir bâb böcekhaneyi müştemil bir kıt'a mülk mûrisleri olan bağı cümletü't-tevâbi' ve'l-levâhik ve kâffetü'l-hukûk ve'l-merâfik tarafeynden îcâb ve kabûle hâvî ve şurûta mukayyed timarı bey'-i bât sahîh-i şer'îyle tarihi kitabdadan dört sene muakddem altı yüz yetmiş kuruşa mezbûr es-Seyyid İsmail Efendi'ye bey' ve teslîm ve temlik olduğu ber vech-i muharrer iştirâ ve teslîm ve temlike ve kabûl olan meblağ-ı mezkûru müşterî mezbûrından bi't-tamâm ahz ve kabz eyledim fîmâ ba'd bağı mahdûdu mezkûrdan müvekkilât-ı mezbûratân alâka ve medhali kalmayub mezbûr es-Seyyid İsmail Efendi'nin mülk meskeni olan mürekkebdır mutasarrıf olunmasın dedikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min Şevvâli'l-mükerrem li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl; Bayramalizade Ömer Ağa, Safizade Hafız Osman Ağa, Seraczade es-Seyyid Abdülhakim Efendi, es-Seyyid Hafız Ahmed, Fazlızade Mustafa Efendi, Pazarbaşı İbrahim Ağa, es-Seyyid Abdurrahim, Gözüserzade Ebubekir Ağa

53/2

Üçler mahalelsinde Kadızade Hafız'ın kerîmesi Fatıma'nın müteveffıye menâsih vechi üzere defteridir

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hadice binti el-Hac İsmail nâm müteveffıyenin verâseti vâlidisi Ayşe binti el-Hac Hüseyin ile li-ebeveyh kız karındaşı sülbiye sağîre kızı Fatıma'ya ba'demâ kable'l-fesh mezbûr Fatıma dahî vefât edib verâseti cedde-i sahîhası mezbûr Ayşe ile li-ebeveyh ibni Ömer sağîr Mehmed ve Hadice ve Abdullah nâm kimesneler vereselere munhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkik oldukdan sonra verese-i mezbûrun taleb ve iltimâsıyla bi'l-menâsihati's-şer'iyye tahrîr ve taksîm olan tereke-i müteveffâ-i mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî zikr olundu.

Hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' min Zilkade li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

	Aded	Kuruş
Müsta'mel bası yorgan	1	100
Müsta'mel çiçekli çuka	1	201
Çarşab	1	70
Köhne çenber	2	50
Yük bası yorgan	1	84
Sim cabraz?	1	176
Köhne boğça ve çulluk sekvar?	1,1	106
Köhne çulluk? habbe	1	90
Müsta'mel zendeni?	1	121
Müsta'mel şalvar	1	100

Köhne çarşab	1	83
Müsta‘mel hâricî çiçekli sarı cübbe	1	1081
Müsta‘mel anteri	1	111
Bez ...	2	64
Hurda bez parçası	5	54
Boğça	1	100
[silik] boğça	2	345
...	2	101
Köhne ... anteri	1	600
Müsta‘mel çiçekli anteri	1	200
...	1	90
Köhne ferace	1	90
Müsta‘mel çuka cübbe	1	340
Müsta‘mel gömlek	1	93
Müsta‘mel ... anteri	1	200
Köhne beşik	1	140
Köhne beyaz anteri	1	91
Sim kuşak	12	140
Köhne ser anteri	1	130
Müsta‘mel sandık	2	251
Köhne peştemal	1	131
Sim kuşak	2	1000

54/1

Müsta‘mel işli kumaş	1	121
----------------------	---	-----

Bağçevan zimmetinde bâ temessük		2000
es-Seyyid İsmail Ağa zimmetinde bâ temessük		5280
Mahall-i mezbûrda kâin menzilden menasiki? vech üzere olan		5065
Cem'an		21815
Techiz ve tekfin		800
Yirmi beş aylık nafaka		3750
Resm-i kısmet		26
Harc-ı hüddâm ma'a-emniyye		120
Kalemiyye ma'a-çukadâriyye		120
Muhziriyye ihzâriyye kaydiyye		40
Mâliye muhâsebe kantâriyye ve sâir mesârife		540
Minhe'l-ihrac		6110

Sıhhûl bâkî		
Taksîm beyne'l-verese		18707
Hisse-i ... Ayşe		4676
Hisse-i el-mezbûr Havva		6233
Hisse-i ibn ammi'l-mezbûr Ahmed		3896
Hisse-i ibn ammi'l-mezbûr Mehmed		3896

ibn ammi'l-mezbûrlar hâlâ İstambul sâkinlerinden olmakla hisse-i irsiye ile isâbet edene ahz ve kabz ve taraflarına Rîsâle vekilleri Fazlızade Feyzullah Efendi'ye yedi bin yedi yüz doksan üç buçuk akçe teslîm olundu.

Medîne-i Amasya mahallâtından Kocacık mahalelsi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Hasan bin İsmail nâm müteveffânın vârisi zevc-i metrûkesi Fatıma binti es-Seyyid el-Hac İsmail ile diyâr-ı âhirde hayat ve memâtı nâ-ma'lûm li-ebeveyh oğlu Halil bin Ahmed nâm vereseleri istihsârı tahaffüfden sonra verese-i mevcûde taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâmin aşer min Şevvâli'l-mükerrem li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

	Aded	Kuruş
Yasdık	1	4
Köhne minder	1	1
Müsta'mel döşek	1	5
Müsta'mel Burgan	1	5
Keber	1	2
Menzil akçesi		450
[silik]		100
Müsta'mel tırnak kürek	1	150
Kaledağında üzümlük bağ	1	150
Demir Tüfenk		15
Köhne bez sarık	1	1
Çalı nâm mahalde üzümlük bağ	1	20
Müsta'mel çuka bez	1	61
Cedîd çuka hab	1	4
Çuka hab ve şalvar	1	1
Müsta'mel alaca anteri	1	5

Müsta‘mel çuka anteri	1	3
Müsta‘mel kavuk ve köhne kavuk	1	3
Hınta	39	142
Sığır?	12	33
Cem‘an yekûn		1155

Minhe'l-ihrac		
Techiz ve tekfin		50
Resm-i kismet		29
Hüddâmiyye ma‘a-emniyye		52
Kalemiyye ma‘a- çukadâriyye		9
Muhziriyye ihzâriyye kaydiyye		2
Mihri müsbet		
Deve? kirası		17
Mesârif nâmına yekûn ihracât		322

Sahhu'l-bâkî		
Hisse-i zevci mezbûr		208
Li't-taksîm beyne'l-verese		833
Hisse-i ibn ammî el-ma‘fûr el-mezbûr		624

Derûnû defterde muharrer yüz elli kuruş menzil akçesinden yüz elli kuruşu Mumcuoğlu es-Seyyid Ali kabz edib elli kuruşunu techiz ve tekfine ve yirmi altı kuruşunu zabt ve nakliyesine vesâir mesârif on beş buçuk kuruşunu dahî resm-i âdî için verese vukiyyem ma'rifetiyle sarf ve meblağ-ı bâkî yirmi sekiz buçuk kuruşu dahî mihri müsbete için zevcesine verib bu vechile mezbûr es-Seyyid Ali'nin zimmetinde makyuz olan yüz elli kuruşu bir senedir aldığı ve zevc-i mezbûrenin mihri müsbeteleri üzere yetmiş bir buçuk kuruşumuzu mezbûr iştirâ eyledi Akhasanoğlu Halil'e ta'alluk üzere havâle olunduğu işbu mahal işâret olundu.

55/1

Civeoğlu? Abdullah'ın ibrâ hucceti

Medîne-i Amasya mahallâtından Şamice mahallesi sâkinlerinden Çolakınoğlu Alemdar Mustafa ve Temirci el-Hac Molla Mehmed ve Arabacızâde el-Hac Hafız Halil ma'lûme'l-esâmî ve mahfûru'l-eşhâs kimesneler meclîs-i şer'-i şerîfe lâzimü't-teşrifde işbu bâ'isü'l-vesîka Çıraoğlu? Abdullah bin Hasan nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edib târih-i kitabdan altı gün mukaddem mahalli mezbûra kâin kendi mülk menzili derûnunda cerîhan kaniyla bulunan Akrumye? binti Hata? vefât eylediği ve hizmeti mübâşereye ve mahalli sâireye bir mikdar akçe sarf olunan meblağ-ı mezkûrun sarfına sebep sen oldun deyû meblağ-ı ma'rûfu fîmâ ba'd metâlibesine müte'allik âmme-i da'âvî ve metâlibât ve muhâsamâtdan mezbûr Abdullah'ın zimmetine ibrâ-yı âmmıyla ibrâ ve iskât eyledi ve her birimiz ahrin ibrâsını kabûl eyledik dedikde gibbe't-tasdîk mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min Şevvâli'l-mükerrem li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

56. sayfa boş

57/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Kazgancı mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Ebubekir bin Osman nâm müteveffânın verâseti zevc-i metrûkesi Rukiye binti Abdullah ile sülbi kebîr oğlu Osman ve sülbi sağîr oğulları

Hasan ve Mehmed ve sülbiye sağıre kızı Şerife'ye inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-i mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fî evâhiri gurre-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene hamse ve tis'în ve mi'e ve elf

	Aded	Kuruş
Eşgin nâm mahalde tutluk ma'a hâneli bağ	1	24000
Herbirinden?	21	3560
Kilim	1	120
...	9	360
Döşek, yorgan, yasdık	1,1,1	400
Kavuk sarık anteri		440
Tecmilatı beyt		60
Cem'an		28940

Minhe'l-ihrac		
Resm-i kısmet		480
Harc ve emin		60
Kalemiyye		80
Çukâdâriyye		80
Mahviye		20
İhracât		720

Sahhu'l-bâkî		
Taksîm beyne'l-verese		28220
Hisse-i zevc-i mezbûr	1	3527

Hissei ibni'l-mezbûr	2	7054
Hissei ibni'l-mezbûr	2	7054
Hissei ibni'l-mezbûr	2	7054
Hisse-i binti'l-mezbûr	1	3527

57/2

Nuh Efendi Oğlunun min-ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye verâset huccetidir

Medîne-i Amasya mahallâtından Köyceğiz mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-vesîka es-Seyyid Hüseyin bin Abdurrahman nâm kimesne meclîs-i şer'-i şerîfe lâzimü't-teşrîf Devehane mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Osman bin Süleyman nâm mecnûnun vasiyesi Ayşe binti Hacı Osman nâm hâtun tarafından da'vâ-yı âtiyü'l-beyân vekîl olduğu zâtı mezbûreye bi'l-ma'rifeti's-şer'iyye âdetân kabz eden Abdullah ve Mustafa bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan oğlu Osman Efendi Ahmed nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm edib mecnûnu mezbûrun vâlidisinin vâlidesi Zeyneb binti el-Hac Mehmed vefât edib benim babam Abdurrahman'ın babası Nuh ile müteveffâ-i mezbûrenin babası el-Hac Mehmed'in babası Abdurrahim li-ebeveyh karındaşlar olub babaları ismi Hızır bin Abdullah ve vâlideleri ismi Zeyneb binti Ahmed'dir müteveffâ-yı mezbûrenin babasının İbn Ömer? min-ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye verâseti cedden bana münhasır iken mecnûn-i mezbûr müteveffâ-i mezbûrenin oğlu olmakla min ciheti zi'r-rahme verâseti mezbûra munhasır olmak zeyliyle tereke müteveffâyı mezbûreye mecnûn-i mezbûr için zabt edib bana teslimine imtina' eder suâl olunub bana teslime tebyîn olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl vekîli mezbûr cevâbında mecnûn-i mezbûr müteveffâ-yı mezbûrenin kızı oğlu olub min ciheti zi'r-rahme verâset-i mezbûre muntekil olmak üzere tereke müteveffâ-yı mezbûreye müvekkili mezbûr bi'l-vasiyye zabt ve rabt eylediğini ikrârlığın müdde'î mezbûr müteveffâ-i mezbûrenin babasının min-ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye cedden vârisi olduğunu inkâr edicek müdde'î mezbûr her müdde'îne mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr ricâl-i müslimînden Akalioğlu es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Ömer ve Mustafa bin Mehmed nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclîs-i şer'e hâzıran olub eseru'l-istişhâd fi'l-hakîka

müteveffâ-i mezbûr Zeyneb'in babası el-Hac Mehmed'in babası Abdurrahim ile müdde'î mezbûr es-Seyyid Hüseyin'in babası Abdurrahman'ın babası Nuh li-ebeveyh karındaşlar olub babaları Abdullahdır ve vâlideleri ismi Zeyneb binti Ahmeddir müdde'î mezbûr Hüseyin müteveffâ-i mezbûrenin babasının min-ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye cedden vârisidir bu husûsa bu vech üzere şâhidiz şehâdet dahî ederiz deyû her bireri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mûcibiyle mezbûr Hüseyin müteveffâyı mezbûreye ciheti mezkûreden verâsetiyle ba'de'l-hükm vasiye-i mezbûr Ayşe'ye tereke-i müteveffâ-i mezbûreye müdâhalesi men' ve mezbûr Hüseyin'e teslîme tenbih ola mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sânî min Şehri Zilkade li-sene hamse ve tis'in ve mi'e ve elf

58/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Gümüşlüoğlu mahallesi sâkinlerinden olub bundan akdem fevt olan Gedikoğlu Hacı Mustafa bin Ali nâm kimesnenin verâseti zevc-i metrûkesi Emine binti İbrahim ile sülbiye kızı Fatıma ve li-ebeveyh er karındaşı Hacı Ömer ve kız karındaşları Rahime ve Zahide'ye ba'dehû zevc-i mezkûr Emine dahî fevt olub verâset tahakkukundan sonra mezbûr Fatıma tarafından vekil olduğu zât-ı mezbûreye bi'l-ma'rifeti's-şer'îyye ârifân şehir kethüdası oğlu Hasan ve Hacı Ebubekir Efendi bin Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Kocacık mahalesi sâkinlerinden zevci Mustafa bin Abdurrahim nâm kimesne meclîs-i şer'-i şerîfe lâzimü't-teşrîf işbu bâ'isü'l-vesîka mezbûr Hacı Ömer mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edib müvekkili mezbûrenin babası müteveffâ Hacı Mustafa'nın terekesinden hissesini bundan akdem tamâmen ahz ve kabz edib mezbûr Hacı Ömer'in zimmetini ibrâyı âmmıyla ibrâ etmişdi yine müteveffîye-i sâniye vâlidesi mezbûre Emine terekesinden işbu yedinde olan mikdârâtı nâtik olduğu eşya ve babası müteveffâ-i mezbûr zimmetinde olan yüz elli kuruş ile terekesinden isâbet eden yüz kuruşu vâlidesi kable'l-ahz ve'l-isti'fâ vefât etmekle mezbûr el-Hac Ömer'in kabz eylediği tereke-i müteveffâ-i mezbûr cedden irsiyesine bi'l-vekâle talep ederim suâl olunub ... matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr el-Hac Ömer cevâbında vekîlim mezbûrenin vâlidesi mezbûr Emine hayâtında tamâmen ahz ve isti'fâ edib ber

vech-i meşrûh ahz ve isti'fâ eylediğini ikrâr ve işhâd dahî etmişdi deyû gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr vâki' meşrûh mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr ricâl-i müslimînden Musa Efendi ve İbrahim bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclîs-i şer'a hâzıran olub eseru'l-istişhâd fi'l-hakîka müvekkile mezbûrenin validesi mezbûre Emine hayatında tereke-i müteveffâ-i mezbûresini tamâmen ahz ve kabz ve isti'fâ hak eyledim deyû bizim huzurumuzda ikrâr eyledi bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahî eylediklerinde lede't-tezkiye şehâdetleri ba'de'l-kabûl ber müceb-i muharrer iddi'â eylediği şehâdetini vekîli mezbûradan biline bu husûsa mu'ârazadan men' ola vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fi yevmil hamis min şehri zilkade 1195.

Şühûdü'l-hâl; Hacı Said Efendi, Fazlızade Ali Efendi, Ahmed Efendi, Hafız Ebubekir Efendi, Mumcuoğlu Ali Ağa, Kethüdazade Abdulkadir Ağa, Sermuhzıran Molla Mehmed

58/2

Sazlıoğlu Hacı Mehmed'in zevcesi

Medîne-i Amasya mahallâtından Eslem mahallesi sâkinlerinden Ahmed bin Kasım nâm kimesne meclîs-i şer'-i şerîfe lâzimü't-teşrîfde Acemali mahallesinden işbu bâ'isü'l-vesîka ... tarafından ikrâr-ı âtiyü'l-beyânda vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan zevci el-Hac Mehmed bin el-Hac Ahmed mahzarında üzerine takrîr-i kelâm edib Eski kethuda mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Ferdioğlu Salih bin Ömer benim babam Kasım'ın babası Mehmed ile müte'ârifân-ı mezbûrun babası Mustafa li-ebeveyn karındaşları olub yine müteveffâ-i mezbûrun babasının ve yine min-ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye cedden vârisim deyû müteveffâ-i mezbûrun kız karındaşının kızı müvekkile mezbûrenin müteveffâyı mezbûrda ciheti zi'r-rahme hasran ve irsen olmakla zabt eylediği tereke müteveffâyı mezbûru bundan akdem taleb etmişdim lâkin beni da'vâyı mezkûremde kâtib olub müteveffâyı mezbûr ile vechen mine'l-vucûh alâkam yokdur eğer fîmâ ba'd husûsu mezbûra müte'âllik da'vâ ve nizâ'ım zuhûr eder ise lede'l-hukkâm ve'l-kirâm mesmû'a ve makbûl olmasın dedikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' min şehri Zilkade li-sene Hamse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl; Baş Müderris Seyyid Osman, Kaşifiye Müderrisi Ebubekir Efendi, Fazlızade Feyzullah Efendi, Fazlızade es-Seyyid Ali Efendi bin Ali Efendi, Hafızade Ahmed Efendi, Şehir Kethüdası Ali Efendi, Ser Muhzırân Molla Mehmed ve Gayruhumu'l-hâzıra

59/1

Üçler mahallesinde Küfioğlu? zevcesi defteri

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan İsmihan binti Abdullah nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûki Veli bin Hasan ile vâlidesi Ayşe binti Abdullah ve li-ebeveyn kız karındaşı Hadice'ye ve sülbiye sağîre kızı Fatıma'ya munhasıra oldukdan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâsıyla muharrir olan tereke-i müteveffîye [silik] durki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâdisü aşer min Şehri Zilkade li-sene Hamse ve tis'în ve mi'e ve elf

	Aded	Kuruş
Sim Kuşak ma'a Kolan?	80	1200
Sim tiftik ma'a bez	60	800
Nısfîye?	20	1200
İncirliköprü	1	400
Alaca anteri	1	400
Çuka cübbe	1	320
Çiçekli anteri	1	440
Alaca şalvar	1	240
Mücessem yemeni?	5	200
Alaca bürde	1	60
...	6	160
Makrame	6	160

İşli ve beyaz ...	6	160
Zene? Gümleği	4	160
Burki?	2	160
Çarşab	1	80
Hamam takımı?	1	20
Cedid âl cenber	1	160
Bezden yolluk	1	60
Zene donu ve Köhne gömlek ve zene bez	1,1,3	60
Başlı cenber	1	40
Boğca	3	110
Müsta‘mel sandık	2	200
Sandık	1	40
Bez anteri	1	100
Döşek	1	240
Yasdık	2	160
Yorgan	1	240
Beyaz anteri	1	60
Basma yorgan	1	140
Basma yasdık ma‘a minder	4	140
Müsta‘mel kilim	2	400
Köhne yorgan	1	200
Köhne minder ve yasdık	1,1	100
...	20	800
Beyaz bez ...	2	120

...		110
İblik		120
Uçgur	1	40
Köhne fırın?	1	40
Def'a ...		220
Def'a iblik	2	80
Sim kuşak	1	200
Tahmilât		80
Mihir ve zimmet-i zevc-i mezbûr		40
Cem'an yekûn		15580

Minhe'l-ihrâc		
Techîz ve tekfîn bâ vasiyyet		1600
Vucûh yer içün bâ vasiyyet		200
Pehlivan Mustafa'ya deyni müsbet		160
Resm-i ksımet		400
Harc ve emniyye		80
Çukadâriyye		120
Kâtibiyye		80
Muhzırıyye ihzâriyye		40
Kaydiyye		10
İhrâcât-ı yekûn		2650

li't-taksîm beynel verese 12930		
---------------------------------	--	--

Sıhhûl bâkî		
Hisse-i zevci'l-mezbûr		3232
Hisse-i ümmü'l-mezbûr?		2155
Hisse-i binti'l-mezbûr		6465
Hisse-i ahi'l-mezbûr		1077

60/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Pazarsufli mahallesi mütemekkinelerinden iken bundan akdem hâlik olan Ahsiyet veled-i Ahbar nâm hâtunun verâseti babası ... ve vâlidesi Anep'e ve sulbî sağır oğulları Frebit bin Agob'a münhasıra olduğu şede'ş-şer'î'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrların taleb-i iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i hâlike-i mesfûre defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Hurrira fi'l-yevmis-sânî ve'l-işrîn min-şehri-Zi'l-ka'de sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Eşya	Aded	Para
İncili küpe	2	600
Kemersm[?] kuşak	2	800
İncili gerdanlık	2	1000
Sim top ma'a ...sim		2000
Kand	2	40
Müsta'mel bez anteri		160
Alaca ... anteri	1	160
Peşgir takımı	1	320
Alaca anteri	1	320
Çiçekli anteri	1	600

İşli keten gömlek	2	160
Alaca aneri	1	241
Haleb kuşağı	1	220
Keten çiçekli aneri	1	180
Köhne çuka cübbe	1	100
Zenne donu	4	280
Çar ma'a-takım	1	400
Köhne yemeni	2	40
...	2	40
Hamam takımı ve köhne peşgir takımı	1	160
Köhne sandık ma'a-iplik	1	160
Hurde bez		10
Sarı şam'dan	1	10
Evân-i nühâsiyye	19 kıyye	760
Köhne kilim	2	400
Sağır minder	5	50
Yasdık	3	100
Basma döşek	2	240
Köhne basma yorgan	3 ve kebe[?] 1	240
Cilâcı takımı	1	20
Tecemmülât-ı beyt		100
Cem'a yekûn		8190
Minhe'l-ihrac		
Techîz ve tekfîn ...		1600

Resm-i kısmet		204
Harcı emniyye		40
Çukadâriyye		80
Kalemiyye		80
Muhzırıyye ve ihzâriyye		20
Kaydiyye		10
Yekûn-i ihrâc		2034
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		7956
Hisse-i ebi'l-mesfûr		1226
Hisse-i ümmi'l-mesfûr		1326
Hisse-i ibni'l-mesfûr		2652
Hisse-i ibni'l-mesfûr		2652

Sağîrân-ı mesfûrânın vâlideleri mesfûreden mukaddem hâlik olan babaları Agob'dan her birine mevrûs yüzer guruşdan cem'an iki yüz iki yüz guruş mâl-i mevrûsleri sağîr[â]nın vasıyy-i mansûb İsdador zimmetinde olduğunu meclis-i şer' de ikrâr ve i'tirâfı işbu mahalle ketb olundu.

60/2

Muhzır İsmâ'îl'in Kassâm Defteri

Medîne-i Amasya mahallâtından Sarachâne mahallesinde sâkine iken bndan akdem fevt [olan] İsmâ'îl bin Alî nâm müteveffânın verâseti babası Alî bin İsmâ'îl'e ve zevce-i metrûkesi Ümmü Gülsüm ile sulbî sağîr oğlu İbrâhîm ile Sulbiyye-i sağîre kızları Hamîde ve Rukıyye ve Â'îşe nâm sağîrelere münhasıra olduğu lede'ş-şer'î'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâsıyla takrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Hurrira fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min-Zi'l-ka'de li-sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Mülk/Eşyâ	Aded	Para
Menzil der-mahalle-i mezbûr	1	14.000
İbgas[?] nâm mahallde vâki‘ tutluk ma‘a-beckehâneli[?]		40.000
Çağlak nâm mahallde tutluk ma‘a-beckehâneli[?]bağ		28.000
Harîr nedre[?]	39 direm	5480
Sim hancer	1	1000
Çuka ... ve şalvar	1	1000
Haleb kuşağı	1	100
Bez bofça	1	10
Gökbük karasından Mustafâ zimmetinde bâ-temessük		5040
Basmacı Isdador zimmetinde bâ-temessük		6400
Evân-i nühâsiyye	1072 kıyye	4300
Def‘a kilim	1	500
Hınta	62 kıl	800
Kilim	4	800
Halı	2	800
Köhne yorgan	3	240
Köhne döşek	3	300
Heğbe	1	40
Harâr	2	120
Yasdık	2	80
Cedîd kilim	1	300

Attâr ...oğlu Hâfız zimmetinde		1600
Neşr defterinde		800

61/1

Kara sığır ineği ma‘a-dana		400
Kahve takımı	1	200
Safiyye der-zimmet-i zevce		12000
...mahbûb der-zimmet-i zevce		440
Tecemmülât-ı beyt		1000
Hadâd oğlu Ahdâd zimmetinde bâ-temessük		9000
Cem‘an yekûn		133.050
Minhe’l-ihrac		
Techîz ve tekfîn		2000
Resm-i kısmet		3630
Harc		360
Emniyye		360
Çukadâriyye		280
Kalemiyye		240
Kaydiyye		60
Muhziriyye ihzâriyye		80
Yekûnü’l-ihrac		7010
Sahhu’l-bâkî li’t-taksîm beyne’l-verese		126.040
Hisse-i ebi’l-mezkûr		21006
Hisse-i zevceti’l-mezbûre	2 akçe	15755

Hisse-i ibni'l-mezbûr	4 akçe	35710
Hisse-i binti'l-mezbûre	2 akçe	17855
Hisse-i binti'l-mezbûre	2 akçe	17855
Hisse-i binti'l-mezbûre	2 akçe	17855

61/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Serachane mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan İsmâ'îl bin Alî nâm müteveffânın sulbî sağır oğlu İbrâhîm ve sulbiyye-i sağıre kızları Hamîde ve Rukıyye ve Âyişe nâm sağırelere babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakıl mâl-ı mevrûslerini hıfz ve ahvâl-i sâ'irelerini ... kıbel-i şer'-i enverden bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve lâ-büdd olmağın sağır-i mezbûrların vâlideleri işbu bâ'isetü'l-vesîka Ümmü Gülsüm bint-i İbrâhîm nâm hatun her vechle vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir olduğın zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî Müslimîn-i ahyârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve hüsne-me'âb Efendi Hazretleri dahî sağır-i mezbûrların rüşd ve sedâdlarına değin emvâllerini hıfz ve tesviye-i umûr-ı sâ'irelerine vâlideleri mezbûre Ümmü Gülsüm vasıyye nasb ü ta'yîn eylediğinde ol dahî vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesini kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediğinden sonra vasıyye-i mezbûre meclis-i şer'-de takrîr-i kelâm edib vasıyyeleri olduğum sağır-i mezbûrların kendi emvâllerinden olmak üzere kadr-i mu'arref nafaka ve kisve bahâ farz u takdîr olunmak matlûbumdur dedikde hâkim-i mûmâ ileyh esbağallâhü ni'amehû aleyh hazretleri dahî kadr-i ma'rûf sağır-i mezbûrların her birleriçün yevmî dokuz akçe nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr edib sağır-i mezbûrlara harc ve sarf ve lede'l-iktizâ istidâne ve vakt-i tafrada[?] sağırûn-ı mezbûrûnun mâllarına rucû'a izin vermeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min-şehri-Zi'l-ka'de sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fazlîzâde Abdülkâdir Efendi, Fazlâzâde es-Seyyid Alî efendi, Fazlîzâde Feyzullâh Efendi, A'mîzâde Hâfız Ahmed Efendi, Sermuhzirân Molla Mehmed, emhadü'l-müfid[?] mahkeme ve gayruhümü'l-hâzırûn

61/3

Medîne-i Amasya mahallâtından Sarachâne mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan İsmâ'îl bin Alî nâm müteveffânın sulbî sağîr oğlu İbrâhîm ve sulbiyye-i sağîre kızı Hamîde ve Rukıyye ve Âyişe nâm hatun üzerine ... nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve lâ-büdd olmağın sağîr-i mezbûrların ceddleri işbu bâ'isü'l-vesîka Alî bin İsmâ'îl her vechle nezâret uhdesinden gelmeğe kâdir olduğunu zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî Müslimîn ahyârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve hüsne-me'âb efendi hazretleri dahî mezbûr Alî nâm kimesneyi vech-i mezbûr üzerine nâzır nasb ve ta'yîn eylediğinde ol dahî nezâret-i merkûmeyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesini ke-mâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehri-Zi'l-ka'de sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Fazlîzâde Abdülkâdir Efendi, Fazlîzâde es-Seyyid Alî Efendi, Fazlîzâde Feyzullâh Efendi, A'mîzâde Hâfız Ahmed Efendi

62/1

Mütekellîoğlu oğulları vasî hüccet işbu mahalle kayd şod

Medîne-i Amasya mahallâtından Pazarsufli mahallesi mütemekinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ahsiyet bin veled-i Ahbar nâm mâlike[?]nin sulbî sağîr oğulları Kara[?] bin Vagop nâm sağîr ve vâlideleri ... mesfûre ândan akdem hâlik olan cedd-i sahîhleri Keşîş Agob veled-i İmer'den müntakıl mâl-ı mevrûslerini hıfz ve emvâl-i sâ'irelerini reddine kıbel-i şer'-i enverden bir vasî nasb ü ta'yîn olunmak lâ-büdd ve lâzım olmağın sağîrân-ı mezbûrânın fî-kabli'l-İslâm[?] mîrleri[?] işbu bâ'isü's-sefer Agob veled-i Isdader[?] nâm zimmi her vechiyle vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir olduğu zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî Müslimîn ahyârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir u nümâyân olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb ...leh ve hüsne-me'âb Efendi Hazretleri dahî sağîr-i

mesfûrların rüşd ve sedâdlarına değin emvâllerini hıfz ve tesviye[-i] umûr-ı sâ'irelerine ceddleri mesfûr Agob vasî nasb ve ta'yîn ... ol dahî vesâyet-i merkûmeyi kabûl [kesik] lâzimesini ke-mâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min [kesik] sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: ... Medresesi Müdürî ... Ebû Bekir Efendi, Fazlîzâde Feyzullâh Efendi, A'mîzâde Hâfız Ahmed Efendi, Fazlîzâde Müfid Ahmed Efendi Ser.... Mehmed ve gayruhüm [mine] 'l-hâzırîn

62/2

Muhzır Kara Mehmed'in sağır oğlunun nafaka bahs

Medîne-i Amasya mahallâtından Eslem mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Alî Efendi nâm müteveffânın sulbî sağır oğlu İsmâ'îl nâm .. babası müteveffâ-yı mezbûrdan müntakıl mâl-ı mevrûsünü hıfz ve ahvâl-i ..resini ru'yete kıbel-i şer'-i enverden bir vasî nasb ü ta'yîn olunmak lâbüdd ve lâzım olmağın sağır-i mezbûrun vâlidesi işbu bâ'setü'l-vesîka Alîme binti Ömer her vechle vesâyete gelmeğe kâdire olduğunu zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî Müslimân ahyârlarıyla lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve ve nümâyân olmağın mevki-i sadr-ı kitâb ... ve Cennet-me-âb[?] efendi hazretleri dahî rüşd ve sedâdına değin emvâlini hıfz ve tesviye umûr-ı sâ'iresine vâlidesi mezbûre Alîme'yi vasî nasb ü ta'yîn eylediğinde ol dahî vasıyy-i mezbûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesini ... edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min-şehri zi'l-ka'de sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: El-Hâcc Sa'îd Efendi bin İsmâ'îl, Pîrâkîzâde Hüseyin Efendi, Karslıoğlu Hasan Almedâr, Sermuhzırân Molla Mehmed, Fazlîzâde Ahmed Efendi ve gayruhüm mine 'l-hâzırîn

62/3

Fi'l-asıl Arabkir kazâsında vâki' Heneske[?] karyesi sâkinlerinden olub Medîne-i Amasya'da vâki' Sirâczâde Hânı'nında müsâfereten sâkin iken bundan akdem fevt olan İbrâhîm bin Hüseyin nâm müteveffânın zâhir vâris-i ma'rûf olmayıb yanında olan terekesi bey' ve sülûs-i terekesi cânib-i emîn-i beytü'l-mâle â'id olmakla emîn-i mezbûrun taleb ve iltimâsıyla tahrîr olunan tereke-i ... olunub bâkî bâ-vasıyyet techîz ve tekfîn ve levâzım-ı ...sîçün bâkî terekesi mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Hurrira fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn min-şehr-i Zi'l-ka'de sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Kerşeb[?]	23	46
1 çizme ve 1 mest		31
Heğbe	1	120
Karaçala şalı	2	87
Hurda ... parça	4	51
Ayak		160
... emânet bâ-vasıyyet		100
1 mekûk[?] ve 1 bucak		35
Gözlük	1	60
Sabun emânet bâ-vasıyyet	160 direm	13
Nakid akçe ... emânet bâ-vasıyyet		600
Def'a nakid akçe		240
Cem'an yekûn		1980

Mine'l-ihrac		
Techîz ve tekfîn bâ-vasıyyet		330
Hâne Ve arpa ve saman		80

on üç günlük		
Dellâliyye		40
Resm-i âdî [kesik]		160
Çukadâriyye		40
Kalemiyye		40
Muhziriyye ihzâriyye		30
...		200
Müşterikân[?] ve kolciyân		60
Yekûn-i ihrâc		987
63/1 Sahhu'l-bâkî		921

Ashâbına îsâle emîn-i beytü'l-mâle teslim sahu'l-bâkî yirmi üç gurus bir paradır

63/2

Arpaemîni oğlu Mustafâ huccet işbu mahalle kayd şod

Medîne-i Amasya mahallâtından Sofular mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Sâkine binti Abbâs nâm hâtunun verâseti zevc-i metrûkî Mustafâ bin Yûsuf ile li-ebeveyn kız karındaşları Sâniye ve Râbi'a'ya inhısâtı tahkîkinden sonra mezbûre Râbi'a tarafından [kesik] ati'l-beyân vekîli olduğu zât mezbûreye bi'l-ma'rifeti's-şer'îyye ârifân es-Seyyid Hüseyin bin Mehmed ve es-Seyyid Abdurrahîm bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Bâyezîd Paşa mahallesi sâkinlerinden İbrâhîm bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzîmüt-teşrîfde bi't-terâhî menzile vâzı'u'l-yed işbu bâ'isü'l-vesîka mezbûr Mustafâ mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib mütevekkile mezbûrenin vârisi müteveffîye mezbûrenin terekesinden mahalle-i mezbûrede vâkî' etrâfı râbi'adan üçü Mehmed[?] menzili ve etrâf-ı selâseden tarîk ile mahdûd ve hâriciyye ve dâhiliyyesinde büyüti adideyi müştemil müteveffât-ı mezbûrenin cümlesi mülkü olan menzilin dâhiliyyesini mîrâsa idhâl etmeyib zabt murâd eder su'âl olunub dâhiliyye-i mezkûrede hisse-i ... ifrâz olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'âl merkûm Mustafâ cevâbında menzil-i mahdûd-ı mezkûrun

cümlesi müteveffiye-i mezbûre zevcem Sâkine'nin zevc-i sâbıkı Abdülbâkî'nin terekesinden olub dâhiliyye-i mezbûrenin nısf-ı şâyi'î[?] mezbûre Sâkine'ye hisse.... Ve mihr-i mü'ecceli mukâbili ta'yîn ve nısf-ı âharı dahî diğer zevcesinden kızı Ümmü Gülsüm bi'r-rızâ ta'yîn bu vechle müşâ'an müştereken mülklerîken zevcem müteveffât-ı mezbûre fevtinden iki sene mukaddem mezbûr Ümmü Gülsüm ile seksen guruşa ... her biri hisse-i mezkûrlarını bey' ve teslim ve ben dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve raf'-i ... edib bu vechle mülk-i müşterâm olunmak üzere zabt ederim deyü raf' ile mukâbele edicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr Mezbûr Mustafâ'dan def'-i meşrûhuna ... mübeyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i Müslimînden velî bin Alî ve es-Seyyid Ahmed bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub isre'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffiye-i mezbûre Sâkine fevtinden iki sene mukaddem mezbûre Ümmü Gülsüm ile seksen guruşa her biri menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan hisse-i mezkûrelerin zevci mezbûr Mustafâ'ya bey' u teslim ve ol dahî ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve def'-i semen edib ber-vech-i meşrûh mülk-i müşterâsıdır deyü her birerleri bizim huzûrumuzda ikrâr eyledi bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz deyü her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın şehâdetleri mûcebince menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Mustafânın mülk-i müşterâsı olduğuna ba'de'l-hükm fi-mâ-ba'd müdâhale etmemek üzere [kesik] tenbîh-i birrle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min-şehr-i Zi'l-ka'de sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Mumcuzâde es-Seyyid Alî Ağa, el-Hâcc a'îd Efendi, Leblebici es-Seyyid Mahmûd Çelebi, A'mîzâde Hâfız Ahmed Efendi, Müfid Ahmed Efendi, Tekke-nişîn es-Seyyid Hasan, ...zâde Abdülkâdir Ağa, Berber Hacı Hasan ve gayruhümü'l-hâzırûn

63/3

Gedik es-Seyyid Ahmed Efendi'nin dolab huccet işbu ...

Husûs-ı âti'l-beyânı mahallinde fasl ve hasmı içün kıbel-i şer'-i enverden bi't-taleb ba's ve irsâl olunan Hâfız Ebû Bekir Efendi zeyl-i kitâbda muharreru'l-esâmî Müslimîn ile Medîne-i Amasya muzâfâtından Çâ'lak[?] tarla...

Radibükü[?] demekle arîf mahallde vâki‘ zikr-i âtî dolabın üzerine varıb-ı şer‘-i şerîf eyledikde medîne-i mezbûre mahallâtından Şamice mahallesi sâkinlerinden işbu bâ‘isü’l-vesîka gedik es-Seyyid Ahmed Efendi bin Celâl nâm kimesne meclis-i mağfûr-ı mezbûrda karabekir Bağları sâkinlerinden Uzun Ömer bin Ebî Bekir ve Hamza bin Mustafâ nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edib işbu mahallde kâ’in bağımlı şa‘y[?] içün târîh-i kitâbdan on beş sene mukaddem nehr-i kebîr üzerine vaz‘ eylediğim dolabım hizâsında mezbûrân Uzun Ömer ve Hamza müceddeden ihdâs eylediği dolabın ... su karub[?] deverânına mâni‘ ve ... olmakla su’âl olunub her birleri def‘ u hedm olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe’s-su’âl Uzun Ömer ve Hamza Sâlifü’

64/1

İhdâs eylediği dolabın bendine su karub ... olduğunu inkâr edicek müdde‘î-i mezbûr es-Seyyid Ahmed Efendi’den müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda husûs-ı mezbûra vukûf-ı tâmmı olan bî-garaza kimesnelerden es-Seyyid Molla Alî bin Abdullâh ve ... oğlu es-Seyyid Halîl nâm kimesneler meclis-i meclis-i mağfûrda hâzırân olub isre’l-istişhâd fi’l-hakîka mezbûrân uzun Ömer ve Hamza’nın müceddeden ihdâs eylediği dolabın bendine su karub merkûm es-Seyyid Ahmed Efendi’nin dolabı deverânına mâni‘ ve zararımız vardır biz bu husûsa bu vech üzere vâkıfız deyü her birleri alâ-tarîkı’ş-şehâde haber vermeleriyle mücebince mezbûrân Uzun Ömer ve Hamza mücedden ihdâs eylediği dolabın zararımız def‘ ve dolab-ı mezkûru hedme mahallinde tenbîh eylediğimiz Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ve ma‘an ba‘s olunan ümenâ-yı şer‘ile huzûr-ı şer‘a gelib alâ-vukû‘ih inhâ ve takrîr etmeğin mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu

Hurrira fi’l-yevmi’s-sâlis ve’l-işrîn min-şehri-Zi’l-ka‘de hams ve tis’in ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl: Kalaycı es-Seyyid Alî Çelebi ve Kalaycı Hasan ve Mehmed bin Mustafâ ve Uzun Hacı Abdülkâdirzâde, es-Seyyid Abdullâh Ağa ve gayruhümü’l-hâzırûn

64/2

Eski Kethüdâ mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mustafâ bin Abdullâh nâm müteveffânın verâseti sulbiyye oğlu Mustafâ ile ve zevce-i metrûkesi Râziye'ye münhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese mezbûrların taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Hurrira fi'l-yevmi's-sânî min-şehri-Zi'l-hicce li-sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

[Meta]	Aded	Para
Karasekr nâm mahalldetutluk ma'a-... bağ		12.000
Kara binâ	1	200
Kebe[?]	2	40
Evân-ı nühâsiyye	1 kıyye[?]	80
Tecemmülât-ı hurdevât		100
Cem'an yekûn		12.730

Minhe'l-ihrac	
Techîz ve tekfîn bâ-vasıyyet	600
Resm-i kısmet	280
Harc-ı emniyye	40
Çukadâriyye	40
Kalemiyye	30
Muhzirıyye ihzâriyye	10
Cem'an yekûn	1.000

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	11.720
Hisse-i zevce-i mezbûre	1460
Hisse-i ibn el-mezbûr	10.255

64/3

Medîne-i Amasya muzâfâtından Zeykere karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan İbrâhîm bin Abdullâh nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Â'îşe bint-i ... ile li-ebeveyn İbn-i Ömer Çördük Ahmed bin Mustafâ nâm kimesneye ba'dehû mezbûr Ahmed dahî fevt olub verâseti zevce-i metrûkesi Hanîfe bint-i Alî ile oğlu İsmâ'îl ve kızı Fâtıma'ya inhısârı tahakkukundan sonra zevce-i mezbûre Â'îşe meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-tevkîre terek-i âti'z-zikre vâzı'u'l-yed işbu bâ'isetü'l-vesîka mezbûre Hanîfe bint-i Alî nâm hatun mahzarında bi-tav'ihâ ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edib mezbûre Hanîfe'nin zevci müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in İbn-i Ömer müteveffâ-yı mezbûr zevcim İbrâhîm terekkesinden hisse-i vârisiyyeme isâbet eden mikdârı ve mihr-i mü'eccelimi taleb ve da'vâ sadedinde iken beynimize muslihûn-i Müslimûn tevassut edib da'vâ-yı mezkûrun cümlesinden fâriğa olmak üzere an-inkâr beş gurusı üzerine inşâ-i akd eylediklerin ben dahî sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i mebla[?] mezkûr beş gurusı işbu mahallde tamâmen bana edâ ve teslîm ben dahî bi'l-asâle yedinden bi't-tamâm ahz ü kabz eylediğimden sonra mîrâsa mûta'allıka-i âmme de'âvî ve mutâlebât ve [kesik] mezbûre Hanîfe'nin ... ol dahî benim zimmetimi bi'l-asâle ibrâ-yı âmmile ibrâ ve ıskât edib ve her birimiz âharın ibrâsını kabûl eyledik [kesik] ... el-mezbûre Hanîfe [kesik] Â'îşe fî-cemî'

65/1

[kesik] meşrûhasında ... tasdîk [kesik] mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fî'l-yevmi's[sâ]min şehri-Zi'lh-hicce sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

65/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Şamlar mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Sâfiye bint-i Mehmed nâm müyeveffîyenin verâseti mukarrun-leh bi'n-neseb cihetinden ibn-i ammları Ahmed ve Mehmed ve Halîl'e münhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese-i

mezbûrların taleb-i iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan bi[?]tereke-i müteveffîye-i mezbûre defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Hurrira fi'l-yevmi's-sânî min-şehri-Zi'l-hicce sene hams ve tis'în ve mi'e ve elf

Meta	Aded	Para
Menzil der-mahhal-i mezbûr	1	160
Alaca anteri	1	152
Köhne bez anteri	2	95
Bürk ve ...	1 – 1	26
Köhne yorgan	1	117
Köhne gömlek	2	48
Köhne kilim	1	30
Köhne sandık	1	26
Köhne yasdık	2	70
... ..	12	68
Köhne minder	1	118
İpekli top	3	232
Balta	1	16
Evân-ı nühâsiyye	3 kıyye 80 direm	166
İplik	2 kıyye 175 direm	158
Sîm kuşak	27 direm	271
Hurdevât-ı beytiyye		200
Cem'an yekûn		3428

Minhe'l-ihrac

Techîz ve tekfîn bâ-vasıyyet	800
Mahalle-i mezbûrun hâne... için bâ-vasıyyet	400
Resm-i âdî	120
Harc-ı emniyye	120
Çukadâriyye	130
Kalemiyye	130
Muhziriyye ihzâriyye	80
Kabriyye	30
Yekûnü'l-ihrâc	1810 yalnız bin sekiz yüz on paradır
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	1618
Hisse-i İbn-i Ömer el mezbûr	539 akçe 1
Hisse-i İbn-i Ömer el-mezbûr	539 akçe 1
Hisse-i İbn-i Ömer el-mezbûr	539 akçe 1

65/3

Medîne-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzade mahallesi sâkinlerinden Abdülkâdir bin Abdullâh nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzimü’t-teşrîfde [kesik] karyesi sâkinlerinden işbu bâ‘isü’l-vesîka Emîr oğlu es-Seyyid Halîl bin İsmâ‘îl mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edib zikr-i âtî tarlanın sipâhi hâzır olduğu hâlde Akçay nâm mahallde kâ‘in bir taraftan benim tarlam mezbûr es-Seyyid Halîl tarlası ve bir taraftan kâtib ... ve bir taraftan turuk-ı âmmile mahdûd ve ma‘lûmü’l-mikdâr arsa babam müteveffâ-yı mezbûrdan müntakıl tarlanın hudûdu [kesik] iken mezbûr es-Seyyid Halîl kendi tarlasından olmak üzere üzerine binâ ihdâs edib zabt eyler su‘âl olunub [kesik] raf‘ ve bana teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe’s-su‘âl mezbûr es-Seyyid Halîl cevâbında müdda‘î-i mezbûrun babası [kesik] ile hâl-i hayâtında tarlalarımızın haddlerini ta‘yîn ve vaz‘ sûretiyle ... arsa-i mezkûrda kendünün alâka ve medhali

olmayıb benim mülküm olduğunu ikrâr ve i'tirâf ve işhâd ederek benim tarlam haddine dâhil ve verâsetden kendi hadd-i mütekarrerini[?] [kesik] ta'yîn eyledi bu vechle mülküm olmak üzere ve tasarruf ederim deyü raf' ile mukâbele edicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr [kesik] ve raf'-i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ikrâr-ı ricâl-i müslimînden Velî bin Abdullâh ve İsmâ'îl bin Hüseyin nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub isre'l-istişhâd fi'l-hakîka müdda'î-i mezbûrun babası müteveffâ-yı mezbûr Abdullâh ile hayâtında tarlalarının haddlerini ta'yîn ve vaz'-ı sınır eylediklerinde arsa-i mezkûrda benim alâkam ve medhalim olmayıb mezbûr es-Seyyid Halîl kendi tarlası dâhilindendir deyü bizi huzûrumuzda ikrâr ve i'tirâf ederek mezbûr es-Seyyid Halîl'in tarlası üzerine idhâl ve verâsetden kendüye hadd ta'yîni eyledi bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahî ederiz deyü her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın [kesik] mezbûr Abdülkâdir'in arsa-i mahdûd-ı mezkûru bî-vech mu'ârazası men'-i birrle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Hurrira fi'l-yevmi's-sâmin min-şehri-Zi'l-ka'de li-sene hams ve tis'in ve mi'e ve elf

66/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzâde? mahallesi sâkinlerinde iken bundan akdem fevt olan esbâr veledi ... nâm mâliken? sülbi sağîr oğlu Karabet? nâm sağîrin vasî mensûbu cedd-i irsiyânım zimmetine makbûz olan emvâl-i mevrûsesinin bin yüz doksan iki senesi Şevvalinden târih-i deftere gelince ru'yet olan üç senenin muhâsebe defteridir kiber vech-i âtî zikr olunur.

Hurrira fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min Şehri Zilkade li-sene Hamse ve tis'in ve mi'e ve elf

	Aded	Kuruş
Vasî mezbûrun ifrâzıyla Varanris? nâm zimmî zimmetinde ikrârı mûcibince asıl mâl		750
Onu on bir hesab üzere üç senelik rubh		225
Kiraslıdere nâm mahalde bir kıt'a üzümlük		40

bağ		
Kiraslıdere nâm mahalde bir kıt'a üzümlük bağ		90
Cümle yekûn		1105

Minhel'-ihrâc		Kuruş
Üç senelik nafaka-i mefrûza		108
üç senelik harc-ı muhâsebe		50
Harc ve kalemiyye		8
Yekûn ihrâcât		166
Sahhu'l-bâkî		939

üç senelik ikiyüz yetmiş beş kuruş tamâmına üç senelik nafaka ve harc-ı muhâsebe ba'de'l-ihrâc meblağ bâkî elli dokuz kuruş her bir yüz elli kuruşun üzerine zammıyla sekiz yüz dokuz kuruş bir senelik mu'âmele-i şer'iyeyle ilzâm olan seksen kuruş ile mesfûr Varanris dahî zimmetinde müctemi' olan sekiz [silik] seksen dokuz kuruşun edâsına meclîs-i şer'de Dardirus veledi Panos ve Kabasakallıoğlu Niko? ve Sararoğlu? Esrader veledi Mihayin nâm zimmîler kefil oldukları işbu mahalde işâret olundu.

66/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler mahallesi sâkinlerinden bundan akdem fevt olan İsmail bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti kız karındaşı Fatıma ile ... Hasan bin Abdullah nâm vereselere inhisârı tahakkukundan sonra Fatıma tarafından ibrâyı âtiyü'l-beyân vekîli olmadığı zâtı mezbûreye bi'l-ma'rifeti's-şer' ârifân Salih bin Osman ve Abdurrahman bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan oğlu Abdullah bin Osman nâm kimesne meclîs-i şer'-i şerîfe lâzimü't-teşrîfde Sevarbe? mahallesi mütemekkinlerinden işbu Evidik? veledi Panos mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edib müvekkile mezbûrenin mûrisi müteveffâyı mezbûr fevtinden üç gün mukaddem Evidik zimmetine bin üçyüz kuruş verib kable'l-ahz vefât etmekle meblağ-ı mezbûr dahî hasr-ı irsiyesi bundan akdem benim vekâletim ile taleb ve da'vâ oldu

bi'l-küllîye inkâr edib [silik] mâ'adâ müverris-i mezbûr mesfûr olmakla meblağı verdiği hâlâ vâki' olub zimmetinde [silik] ve bir habbe alacağı olmadığı müvekkilem vâlidem mezbûr indinde zâhir muhakkik olmakla [silik] mezbûrun metâlîbesine müte'allik âmme-i da'âvî ve muhâsamâtdan dahî ibrâ-yı âmmıyla ibrâ ve iskât eyledi dedikde gibbe't-tasdîk ve kabûlü'l-ibrâ [silik] mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min Şehri Zilhicce li-sene Hamse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: es-Seyyid Ahmed, es-Seyyid Mehmed bin Ömer, Hafız Ahmed Efendi, Fazlızade es-Seyyid Ali Efendi, Fazlızade Feyzullah Efendi, Küçükzade Ebubekir Efendi, Ser Muhzır es-Seyyid Selami

67/1

Yakutiye sâkinlerinden Sarı Mehmed'in defteri

Medîne-i Amasya mahallâtından Yakutiye mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Sarımehmedoğlu Mehmed nâm müteveffânın sülbî oğlu Ahmed nâm sağırin emvâl-i mevrûsesini hıfz ve umûr-i ru'yete bâ cihet-i şer'iyye vasî mensûbu Ömer nâm kimesne üzerine nâzır nasb ve ta'yîn olunmak lazım ve mühim olmakla ma'rûfa istikâmetle mevsûf vechile nezâret uhdesinden gelmeye kâdir idüğü zeyl-i kitâbda muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir olan işbu bâ'isü'l-vesîka vâlidesi Ayşe binti İbrahim nâm hâtunu hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve husne-me'âb efendi hazretleri vasî merkûm üzerine nâzır nasb ve ta'yîn eylediğinde ol dahî nezâret-i merkûmeyi kabûl ve edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâminu aşer min Şehri Zilhicce li-sene Hamse ve tis'in ve mi'e ve elf

67/2

Medîne-i Amasya'da vâki' Kale-i Bâlâ sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin İbrahim nâm müteveffânın sülbiye sağır kızları Emine ve Rukiye ve Ayşe nâm sağırelere babaları müteveffâyı mezbûrdan müntakîl mevrûselerini hıfz ve ahvâl-i sâirelerini ru'yete kıbeli şer' [silik] bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım olmağın sağır-i mezbûrların vâlideleri işbu bâ'isü'l-vesîka

Fatıma binti Mustafa nâm hâtuna her vecihle vesâyet uhdesinden gelmeye kâdir olduğu zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede'sş-şer'î'l-enver zâhir ve nemâyân olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve husne-me'âb efendi hazretleri dahî sağır-i mezbûrların rüşd ve sedâdlarına değin emvâllerini hıfz ve seneviye-i umûrusâirelerine vâlideleri mezbûre Fatıma nasb ve ta'yîn eylediğinde ol dahî vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâyenbeğî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min Şehri Zilhicce sene Hamse ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Nalkaya? Medrese Müderrisi Ebubekir Efendi, Kale-i Bâlâ Vüzerâsı Ahmed Ağa, Hindizade? el-Hac Katib Efendi, Ser Muhzırân Molla Mehmed, Mukir Ahmed Efendi ve gayruhum

67/3

Tamenna mahallesi sâkinlerinden Hasan bin Mehmed'in arzuhâline isâbet eylediği hucettir.

Medîne-i Amasya'da Kale-i Bâlâ sâkinlerinden bundan akdem fevt olan Kör Mehmed bin İbrahim nâm müteveffânın verâset-i zevc-i metrûkesi Fatıma binti Mustafa nâm hâtun ile sülbi sağıre kızları Ayşe ve Rukiye ve Emine ve yine kızı Fatıma'ya inhisârı tahahhukundan sonra Tamenna mahallesi pazarında? işbu bâ'isü'l-vesîka Mehmed bin Mustafa nâm kimesne meclîs-i şer'-i şerîfe lâzimü't-teşrîfde tereke-i müteveffâ-i mezbûra vaz'u'l-yed sağıre-i mezbûrelerin bâ-cihet-i şer' vasiyeleri vâlideleri mezbûre tarafından muhâsameye vekîl olduğu zât-ı mezbûreye bi'l-ma'rifeti'sş-şer'iyye ârifân Gümüşlüoğlu mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Mustafa bin Muhammed ve Ahmed bin Kasım kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Bayezidpaşa mahallesi sâkinlerinden el-Hac Ebubekir efendi bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm edib müvekkile mezbûre Fatıma'nın müteveffâyı mezbûr Kör Mehmed'in babası İbrahim'in babası Ali ile benim babam Mustafa'nın babası Kara Mehmed karındaşlar olub babaları ismi Abdullah olub bu vecihle ben müteveffâyı mezbûrun babasının min ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye verâseti bana münhasır olmakla terekesinden yirmi dört sehmden beş sehm sahîh-i irsiyemi taleb eylediğimde vermeye imtinâ' eder suâl olunub ber vech-i meşrûh hisse-i irsiyem

alıverilmesi matlûbumdur gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr cevâbında müdde'î mezbûr Mehmed müteveffâyı mezbûrun babasının min ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye vârisi olduğunu bi'l-külliye inkâr edicek müdde'î mezbûr dahî müdde'âsına beyyine talep olundukda udûl-i ahrâr ricâl-i müslimînden Gemişli? mahallesinden el-Hac Osman bin Halil ... mahallesinden Çerkesoğlu Abdulkerim bin Abdullah nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclîs-i şer'a hâzıran olub eseru'l-istişhâd fi'l-hakîka müvekkile mezbûre Fatıma'nın zevci müteveffâyı mezbûr Mehmed'in babası İbrahim'in babası Ali ile müdde'î mezbûr Mehmed'in babası Kara Mehmed karındaşlar olub babaları ismi Abdullah ve cedd-i a'lâları Mehmed'dir müdde'î mezbûr Mehmed müteveffâyı mezbûr Kör Mehmed'in babasının min ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye cedden vârisdir bizler bu husûsa bu vech şâhidiz ve şehâdet dahî ederiz deyû edâyı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mûcibiyle mezbûr Mehmed cihet-i mezkûrdan verâsetiyle ba'de'l-hukm tereke-i müteveffâyı mezbûrdan yirmi dört sehmden beş sehm hisse-i irsiyesini müdde'î mezbûr Mehmed def' ve teslîme vekîl-i mezbûra tenbîhimizle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis min Muharremi'l-Haram li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Çerkesoğlu es-Seyyid Hüseyin, Çerkesoğlu Abdulkadir, Berber Mehmed, es-Seyyid İbrahim bin Mehmed, Ebubekir Eendi, Akalioğlu es-Seyyid Mehmed

68/1

Katib Başoğlu'nun hucceti

Medîne-i Amasya muzâfâtından Karasibağları? sâkinlerinden Uzun Ömer bin Ebubekir nâm kimesne meclîs-i şer'-i şerîfe lâzimü't-teşrîfde medîne-i mezbûre mahallâtından Devehane mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l- vesîka Katib Başoğlu el-Hac Ali bin Osman nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edib târih-i kitâbdan on sene mukaddem ... mu'âmele vâkî' olub târih-i kitâbdan dört sene mukaddem hânemizi kat' eylemişdi lâkin hesâbında vâkî' olub mezbûrun zimmetine bir mikdâr akçe bana geçdi deyû tekrar hânemizi görüb ziyâde bi't-taleb da'vâ iken beynimizde müslimûn muslihûn tevassut edib yirmişer kuruş üzerine sulh eylediğinde sulh-i mezkûru kabûl ve

bedeli olan meblağ-ı mezkûr yirmi beş kuruşu işbu meclisde tamâmen bana teslim ben dahî teslim ve ahz ve kabz ve kabûl eyledikten sonra târih-i kitâba gelince beynimde cereyân eden ahz ve i'tâ ve mu'âmelât ve sehve müte'allik âmme-i de'âvî ve metâlibâtta yine mezbûr el-Hac Ali'nin zimmetine ibrâyı âmmesiyle ibrâ ve iskât oldahî verdiği bedel-i mezbûr nutâla'asından benim zimmetimi ibrâyı âmmıyla ibrâ edib her birimiz ahrin ibrâsını kabulederiz dediklerinde mukırrı lehü'l-mezbûr ulemâ-i mukarrabûn cem' kelimât-ı meşrûhasında bi'l-meşâfih tasdîk etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min Saferu'l-hayr li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Hacı Lütfullah, el-Hac Osman

68/2

Yakutiye mahallesinden fevt olan Sarımeahmedoğlu Kasım defteridir

Medîne-i Amasya mahallâtından Yakutiye mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Mehmed nâm müteveffânın verâseti zevc-i menkûcesi Ayşe binti İbrahim ile sülbi sağır oğlu nâm vereselere münhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver müstehak olduktan sonra verese-i mezbûreleri taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olan yine ki müteveffâyı mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis min Şehri Cemaziyelahir li-sene Hamse ve tis'in ve mi'e ve elf

	Aded	Kuruş
Menzil ve mahall-i mezbûra	1	8000
İlcek nâm mahalde dutluk ve nacakhaneli? bağ		28000
Değirmen altında bir kıt'a tutluk bağ		2200
Kaledağı nâm mahalde nısf üzümlük bağ		2400
...	58	2600
Müsta'mel kilim	2	240

Döşek ve yorgan		400
Füruht? olan ehil esbâbı		1200
...	3	300
...	1	60
Hırdavât menzıl		400
...	1	20
...	1	20
Ceddesi zimmetinde sonradan ihrâc		400
Cem'an yekûn		46240

Minhe'l-ihrâc		
Techiz ve tekfîn bâ vasiyye		1520
Karaçakıra deyn-i müsbet		4800
Mihr-i müeccel-i müsbet		6000
Resm-i kısmet		1105
Huddâmiye		130
Çukadâriyye		120
Kalemiyye		120
Emîniyye		120
Kaydiyye		30
Muhziriyye ihzâriyye		60
Minhe'l-ihrâcât		13995

Sahhu'l-bâkî li-taksîm beyne'l-verese		32345
Hisse-i ibni'l-mezbûr		24183
Hisse-i zevc-i mezbûr		8061

Gayr-ı maksûm		3
---------------	--	---

Târih-i defterden sonra sağır-i mezbûrun bağlarından hâsıl olan doksan altı kuruşluk hissesi ve yirmi yedi kuruşluk elma ve on iki kuruşluk üzüm ve hâric sekiz kuruş olan âleti ticâriye ve elli beş kuruşa fûruht olan değirmen altında bir kıt'a bağ akçesiyle min ciheti'l-mecmû' yüz doksan sekiz kuruş ile resmi kısmet ve techiz ve tekfîn Karaçakıra yüz yirmi kuruş ve yine müsbet olunub menzil-i mezbûrun nısf sâbi' yüz kuruşa ve dokuz kuruşluk hinta ve şi'r ve yirmi altı kuruşluk hırdavât ve yorgan ve yolluk ve kilim akçe [silik] nazaran zevcesine verdiği otuz bir kuruşla min ciheti'l-mecmû' yüz altmış altı kuruşdan yüz elli kuruşu zevce-i mezbûreye mihr-i müeccel mukâbili verilip on altı kuruş vasî olan Ömer'in mesârifine tahsîs olunduğu işbu meclîs-i şer'a verildi. 1196

69/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Pazarsuflı mahallesi sâkinlerinden olub tarîk-i hacda vefât eded Hacı Hüseyin bin Abdullah nâm müteveffânın verâseti zevc-i metrûkeleri Havva ve Ayşe ile sülbi kebîr oğlu Hasan ve sülbiye kızı Havva'ya istihsârından sonra müteveffâyı mezbûrun oğlu mezbûr Hasan meclîs-i şer'-i şerîfe lâzîmü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-vesîka Hacı Fatîma binti Hasan nâm hâtun tarafından zâtî âtiyü'l-bey'an vekil es-Seyyid Ebubekir bin Ahmed Ağa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edib târih-i kitâbdan altı sene mukaddem pederim müteveffâyı mezbûr Hacı Hüseyin müvekkil-i mezbûre Hacı Fatîma Hatun ile bi'r-refâka Hacc-ı şerîfe gideriken esnâ-i tarîkde bi-emrillâhi ta'âlâ vefât eyledikde ve yanında mevcûd iki bin kuruş Suûd? akçe ile sâir eşyâ-i ma'lûmeleri mezbûr Hacı Fatîma Hatun ahz ve kabz edib hâlâ zimmetinde olmakla makbûz olan tereke-i müteveffâyı mezbûrda ancak üç yüz otuz kuruş ikrâr mâ'adâsı inkâr ve bu vechile münâza'ât vuku'undan sonra maslahûn müslimûn teveddüt edib tereke-i müteveffâyı mezbûrdan hisse-i âriyeme müte'allik âmme de'âvîden fâriğa olmak üzere yüz kuruş kıymetli bir altın bilezik ve seksen kuruş nakd akçemiz min ciheti'l-mecmû' yüz seksen kuruş üzerine akd ve sulh eylediklerinde sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr yüz seksen kuruş ile mezbûr altın bileziği müvekkile mezbûre Fatîma tamâmıyla def' ve teslîm ben dahî yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz

eyledikten sonra tereke-i müteveffâyı mezbûra müte'allik âmm-i da'âvî ve mutâlebâta ve mahzarında müvekkil-i mezbûr Fatıma'nın iştirâ âmmıyla ibrâ ve iskâta ol dahî kezâlik bedel-i sulh mezkûr metâlibesinden benim zimmetime ibrâyı âmmıyla ibrâ iskât ve her birimiz ahrin ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min Muharremi'l-Haram li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Hacıfendizade Ahmed Ağa, Ağmerzade? Hafız Ahmed Efendi, Elbenli? İbrahim Efendi, es-Seyyid Mustafa Efendi, Hacıbeyzade Abdullah Efendi, Kurbeyoğlu? es-Seyyid Abdullah Ağa, Hacı Muhammed Efendi

69/2

Uryan Ali Efendi'nin necîbinin? kassam defteridir ki terki üzere

Medîne-i Amasya mahallâtından Sofu? mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hüseyin bin Ali nâm müteveffânın verâseti zevc-i metrûkesi Ayşe binti abdullah ile sülbiye kebîre kızı Emine'ye ve sülbi oğlunun sülbî oğulları olan Osman ve Ömer bin Ömer ve sülbiye kebîre oğlunun kızları Şerife ve Zeyneb'e inhisârı tahkîkinden sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olan tereke-i müteveffâyı mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' min Muharremi'l-Haram li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

	Aded	Kuruş
Menzil der mahall-i mezbûra	1	5000
Bakma? karyesinden keçi davarı	35	8000
Taşbaş karyesinden Mehmed zimmetinde bağ	1	2800
[silik] karyesinden Abdullah zimmetinde bağ		1200
Meydanlı Uzucoglu zimmetinde bağ		400

Katır	1	140
...	25	1000
Evrak	6	120
Karasığır ineği ma'a dana	2	640
Taryud? nâm mahalde sığır ağılı	1	1600
Kale karyesinde sarı tüylü keçi	30	1400
Yorgan döşek yasdık minder	1,1,1,1	400
Köhne kilim ve keçe	3	80
Çulluk?	2	50
Şalvar	1	120
Kavuk ve sarık ve anteri ve gömlek ve döşek	1,1,1,1,1	200
Hırdavât		400
Cem'an yekûn		24810

Minhe'l-ihrac		
Techiz ve tekfin bâ vasiyyet		2000
Resm-i kısmet		640
Hüddâmiyye ve emniyye		60
Çukadâriyye		120
Kalemiyye		100
İhzâriyye muhzırıyye		40
Kaydiyye		10
Yekûnu'l-ihracât		3010

Sahhu'l-bâkî li-taksîm-i beyne'l-verese		21800
---	--	-------

Hisse-i zevc-i mezbûr		2725
Hisse-i binti'l-mezbûr		10900
Hisse-i ibn ibni'l-mezbûr		2032
Hisse-i ibn ibni'l-mezbûr		2032
Hisse-i ibn ibni'l-mezbûr		2032
Hisse-i ibn binti'l-mezbûr		1021
Hisse-i ibn binti'l-mezbûr		1021
İbn beynlerinde gayr-ı maksûm		5 akçe

70/1

Medîne-i Amasya mahallâtından el-Hac İlyas mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt Emine binti Hüseyin nâm müteveffânın verâseti zevc-i metrûku Osman bin İbrahim ile sülbi sağır oğulları İbrahim ve Mehmed ve sülbi kebîr oğlu İbrahim ve sülbiye sağîre kızları Ayşe ve Alime munhasıra oldukları lede'sş-şer'î'l-enver zâhir ve nemâyân olmakla zere-se-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûra defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire Fi'l-yevmi işrîn Muharremü'l-Harâm li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

	Aded	Kuruş
Sim kuşak ma'a kolan	1	480
Sim tiftik ma'a sebah?	1	130
Sim tub?		80
Köhne alaca şalvar	1	80
Köhne ala çenber	1	40
Köhne âl anteri	1	120
Köhne ferâce anteri	1	120

...	1	100
Köhne sandık	1	30
Hırdavan beyt?		100
Mihir ve zimmet-i zevc-i mezbûr		2000
Yorgan ve döşek ve minder ve yastık	1,1,1,1	110
Sandık	3	120
Köhne kilim	1	80
Cem'an yekûn		4090

Minhel'l-ihracât		
Resm-i kısmet		100
Harc-ı emniyye		40
Çukâdâriyye		20
Kâtibiyye		30
Muhzır ihzâriyye		10
Yekûnu'l-ihrac		200

Sahhu'l-bâkî li-taksîm-i beyne'l-verese		3890
Hisse-i zevci'l-mezbûr		972
Hisse-i ibni'l-mezbûr		728
Hisse-i ibni'l-mezbûr		728
Hisse-i ibni'l-mezbûr		728
Hisse-i binti'l-mezbûr		364
Hisse-i binti'l-mezbûr		364

İbn ile benât beynlerinde gayr-ı maksûm		2 akçe
---	--	--------

71/1

Kolağazade Ömer Ağa'nındır

Medîne-i Amasya mahallâtından Çeribaşı mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mustafa bin es-Seyyid Mehmed Ağa nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkese Zeyneb bin Mustafa nâm hâtun ile sülbi oğulları es-Seyyid Ömer ve es-Seyyid Osman ve es-Seyyid Mehmed ve sülbiye kızları Rukiye ve Fatıma ve Rahime'ye ba'dehû mezbûr mezbûr Zeyneb'de fevt olub verâseti mezkûrûn evlâd-ı mezbûrûna ve mezbûrâta inhisârı tahakkukundan sonra mezbûr Rukiye ve Fatıma ve Rahime taraflarından ibrâyı âtiyü'l-beyân ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûrâna bi'l-ma'rifeti's-şer'iyye ârifân Karahan mahallesinden el-Hac Mahmud Efendi bin İbrahim ve Üçler mahallesinden Mehmed bin Ali nâmûnlar şehâdetleriyle sâbit olan Müderriszâde es-Seyyid Abdurrahman Efendi bin es-Seyyid Mehmed Efendi nâm kimesne meclîs-i şer'-i şerîfe lâzimü't-teşrîfde tereke-i müteveffîye-i mezbûrîne vaz'u'l-yed işbu bâ'isü'l-vesîka mezbûr es-Seyyid Ömer ve es-Seyyid Osman ve es-Seyyid Mehmed nâm kimesneler mahzarlarında bi't-tav' ikrâr ve takrîr-i kelâm edib müvekkilât-ı mezbûrânın müverrisleri müteveffâyı mezbûrânın menkûlat kısmından olan terekesi beynlerinde ba'de'l-aksâm derûn-i defterde tahrîr olunan menâzil ve bağ ve bağçe ve dükkandan hisse-i irsiyeleri mukâbili Bağçelerbağı demekle arîf mahalde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd bin kuruşa takdîm olunan bir kıt'a ve İlhak nâm mahalde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd dört yüz kuruş kıymetli iki bâb ... merkûmûn müvekkilâtı mezbûrâna ikrâz ve ta'yîn ve tahsîs ve teslîm eylediklerinde müvekkilât-ı mezbûrâtda teslim ve kabûle ve bu vecihle emlâk-i muharrer-i mezkûrdan hisse-i irsiyelerini tamâmen ahz eyledikleri ve hâric Kassam çağlası? nâm mahalde nehr-i kebir üzerinde kâin üç aded değirmen ile bir kıt'a tut bağı ve Çalıbağı demekle arîf bağlara müvekkilât-ı mezbûrânın alâkaları olmayub karındaşları mezbûrûnun beynlerinde müştereken emlaklarından olmakla müvekkilât-ı mezbûrâta verdikleri sâlifü'l-beyân bağlardır Değirmendiki nâm mahalde vâki' üç kıt'a bağdan Ağaçmescidi? nâm mahalde kâin iki kıt'a bağlara

ve Yürüğeç bağçesine ve Meydan Köprübaşında olan menziline ve Hatunoğlu menzili ve Göçekle arîf menzilde ve Üçodalarda ve Validesi menzili demekle arîf menzilde kebîr meralık ve sâlifü'l-beyân değirmendiki ve iki kıt'a bağ-ı mezkûrlara vechen mine'l-vucûh tevkilât-ı mezkûrâtın ahz ve alâkaya medhalleri kalmayub karındaşları merkûmun müntekilen mevrûs olmakla mezbûrünün yedlerinde olan emlâk ve eşyâya müte'allik âmme-i de'âvî mahzarından müvekkilât-ı mezbûrât karındaşları merkûmûnun zimmetlerini ibrâsıyla ibrâ ve iskât eylediklerinde her birerleri kabûl eyledi dedikde gıbe't-tasdîk ve kabûlu'l-ibrâ etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sânî aşer min Muharremi'l-Haram li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Şeyhazde abdullah Efendi, Halil Efendi, Çorumlu Osman Efendi, Hacı Mahmud Efendi, ... İbrahim, es-Seyyid Ahmed Efendi, İsmail Ağa ve gayruhum

71/2

Kaleli Gümüştü Mehmed'in kassam defteridir

Medîne-i Amasya'da vâki' Kal'a-i bâlâ sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Gür Mehmed bin İbrahim müteveffânın verâseti zevc-i metrûkesi Fatıma binti Mustafa ile sülbi sağır kızları Emine ve Ayşe ve Fatıma ve Rukiye ile min ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye müteveffâyı mezbûrun babasının ibn ammi Mehmed bin Mustafa nâm vereselere munhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ve nemâyan oldukdan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâyı mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min Muharremi'l-haram li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

	Aded	Kuruş
Menzil der Kale-i mezbûra	1	3200
Merkeb	1	800
Karasığır ineği ma'a dana	2	1000

Herbirinde	35	4880
Kale-i mezbûrda Köseoğlu zimmetinde bâ vasiyyet		800
Kale-i mezbûrda Ebubekir zimmetinde bâ vasiyyet		1000
Kaleli yusuf zimmetinde bâ vasiyyet		150
Zebkere karyesinde Hatiboğlu Hasan zimmetinde bâ vasiyyet		1400
Kale-i mezbûrda Hacı İbrahim'in Osman zimmetinde bâ vasiyyet		1000
Kaleli Çeribaşının Ömer zimmetinde bâ vasiyye		120
Kaleli Hacı İsmail oğlu Hüseyin zimmetinde bâ vasiyyet		4400
Mülükcü? İbrahim zimmetinde bâ vasiyyet		150
Mülükcü? ... zimmetinde bâ vasiyyet		880
Kale kurbesinde Süleyman zimmetinde		280
Kaleli ... zimmetinde bâ vasiyyet		480
... karyesinden Mustafa zimmetinde		400
Nefer? Akçe		4400
Köseoğlu Abdullah zimmetinde bâ vasiyyet		40
Hınta? ve semer	15,13	2760

...	123	4920
Köhne döşek	4	400
Köhne yastık	7	200
Köhne yük yorganı	5	500
Bekmez		600
Gene kilim	6	800
Gene mushaf-ı şerif		120
Gene tevarihle	1	40
Ekl esvâbı		160
Sarı şamdan		20
Hırdavât beyt?		1000
Kale nâm mahalde üzümlük		6000
Zebkere köprü başında tutluk ve bıçakhâneli bağ		40000
Gergelus? nâm mahalde tutluk bağ		12000
Cem'an yekûn		95350

Minhe'l-ihrac		
Techiz ve tekfin bâ vasiyyet		2000
Resm-i kısmet		2500
Harc-ı emniyye		500
Çukadâriyye		240
Kalemiyye		220
Kaydiyye		60
Muhziriyye ihzâriyye		80

Yekûnu'l-ihrac		5580
----------------	--	------

Sahhu'l-bâkî li-taksîm-i beyne'l-verese		89770
Hisse-i zevc-i mezbûr		11221
Hisse-i binti'l-mezbûr		14961
Hisse-i binti'l-mezbûr		14961
Hisse-i binti'l-mezbûr		14961
Hisse-i binti'l-mezbûr		14961
Hisse-i ibn ibni'l-mezbûr		18703
Gayr-i maksûm		2 akçe

72/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Devehane mahallesi sâkinlerinden Hacı Derviş? demekle ma'rûf Osman bin Süleyman nâm mecnûnun vasî mensûbesi Ayşe binti el-Hac Osman nâm hâtuna teslim olan mecnûn-i mezbûrun eşyâsı defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min Şehri Şevvali'l-mükerrem li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

	Aded	Kuruş
Menzil der mahal-i mezbûra	1	12000
Bağallı? sūkında vakf dükkandan		4000
Pazar-ı süflâ sūkında dükkân	1	8600
Orman? nâm mahalde kâim tutluk	1	12000
Meydan nâm mahalde tutluk bağ	1	16000
Orman nâm mahalde üzümlük bağ		10000

Hinta	1	120
Tecmilat beyt		120
Yine senânda fûrûht olan eşyâ bahâ ve zimmet-i vasiyye-i mezbûre		920
Minder	1	40
Döşek	1	120
Yorgan	2	300
Yasdık	1	100
Mısır ...	1	80
...		177
Cem'an yekûn		65100

Minhe'l-ihrac		
Resm		400
Kalemiyye		40
Çukadâriyye		40
Hammâliyye		13
Kantâriyye		6
Dellâliye		67
Yekûnu'l-ihrac		566
Sahhu'l-bâkî		64534

73/1

Hacı karyesi sâkinlerinden Delgeçoğlu kızı haczi işbu mahalde

Amasya Sancağında Gümüş kazâsına tâbi‘ Hacı karyesi mahallâtından
Ertekayar? mahallesinde Musa bin Ali hâlâ Amasya Sancağı mütesellimi el-Hac

Yusuf Ağa yine mahall-i mezbûra sâkinlerinden ma'rifetü'z-zât bâ'isetü'l-vesîka Hanife binti Mehmed mazharında babası mezbûr Mehmed hâzır olduğu halde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edib târih-i kitâbdan üç sene mukaddem mezbûr Hanife âkil ve bâliğ olduğu halde kendi nefesine tezvîc ve inkâh için gâib ani'l-meclis medîne-i mezbûra sâkinlerinden babası işbu Mehmed'den dahî mezbûreyi benim için babası mezbûr Mehmed'den istinkâh ve taleb eylediklerinde mezbûr Mehmed dahî onların huzûrunda mezbûr tarafından bilâ tevkîl ve inâye kızım mezbûr Hanife benim için size irsâl eden ... akd eyledim dedikde tarafımdan bir kimesne fuzûlen ve vekâleten kabûl etmeyib lâkin benim gelib haber verdiklerinde ben dahî kabûl ettim dedim bu vechile nikah mün'akid olub zevc-i menkûcem olmakla mezbûr Hanife zevcem olmak üzere nefisini bana teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur deyû da'vâ mücebince mezbûr Hanife âkile ve bâliğa olduğu halde babasının fuzûlî inkâhından mâ'adâ şurûtu îcâb ve kabûlden olan meclisde bulunduğu ma'rûf olmakla bu vecihle olan nikâh mün'akid olmamakla da'vâsına iltifât olunmayub böylece zevcemdir deyû mezbûr Hanife'ye müdâhalesi men'ikle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâminve'l-işrîn min Muharremi'l-harâm li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

73/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Tamenna mahallesi sâkinlerinden on dört yaşında olub bulûğuyla mukırrı ma'rûf mühtedî Mehmed bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe lâzimü't-teşrîfde medîne-i mezbûra muzâf Tezenkere? nâm karye sâkinlerinden menzil ve bağ âtiyü'z-zıkr vaz'u'l-yed işbu bâ'isü'l-vesîka Çolak es-Seyyid Hacı Halil bin Osman nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr ve takrîr-i kelâm edib bundan akdem ... emlâkından karye-i mezbûra vâki' taraf-ı erba'ası Gurağası ve çorak ve Osman Beşeoğlu menzilleri ve tarîk-i âmmıyla mahdûd bir bâb menzil ve Şeralcık nâm mahalde vâki' bir tarafında Kuloğlu ve tarafeynden mezbûr es-Seyyid el-Hac Halil bağları ve nehr-i kebîr ile mahdûd bir kıt'a müştemil bağ vâlidemden bana mevrûs olub mülk-i mevrûsum iken benim hâl-i sağîrimde onu ... mezbûr el-Hac Halil semen-i ma'lûme fuzûlî bey' eyledi deyû istirdâ üzere iken beynimizde müslimûn muslihûn tevessut edib bey'-i mezkûrdan fâriğa olmak üzere bundan akdem verdiği yetmiş bir kuruş

üzerine akd ve sulh eylediklerinde ben dahî sulh-i mezkûru kabûle olan meblağ-ı mezkûr yetmiş bir kuruşu yedinden tamâmen ahz ve kabz eylediğimden sonra menzil ve bağ-ı mahdûd-i mezkûreler üzerlerine âimme da'âvî ve metâlebât ve muhâsamâtta mezbûr es-Seyyid el-Hac Halil'in zimmetini ibrâyı âmmıyla ibrâ ve iskâta ol dahî verdiği bedel-i mezkûr metâlibesinden benim zimmetimi ibrâ edib her birimiz ahrin ibrâsını kabûl eyledik dedikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevni't-tâsi' ve'l-işrîn min Muharrem li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: İmam Hacı Mehmed Efendi, Müezzîn es-Seyyid Molla Osman ve Hacıömeroğlu es-Seyyid Ömer ve Celeboğlu Mustafa Ağa ve Karaşabanoğlu es-Seyyid Hacı Celil, Gözdaşzade Mustafa Ağa

73/3

Medîne-i Amasya sâkinlerinden Zaim Halil Ağa bin el-Hac İbrahim ve müşteri bâ-berât-ı âlişân mutasarrıf oldukları ze'âmetleri mülhakâtından medîne-i mezbûreye tâbi' Kapı karyesi zâviyedârları kabz ve zabt ederler deyû istid'âlarına binâen mahallinde şer'le fasl ve hasr bâbında bu fakîre vâsilesine sancağı mütesellimine hitâben isdâr ettikleri emr-i âliye imtisâlen husûs-i âtiyü'l-beyân mahallinde fasl ve hasr için kıbeli şer' bi'l-iltimâs Katib Ebubekir Efendi ol dahî mütesellim merkûm tarafından mübâşir ta'yîn olunan es-Seyyid Ahmed Ağa zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî müslimîn ile münâza'a olan arâzî üzerine varub akd-i meclîs-i şer'-i şerîf eyledikde mezbûr za'îm ve müşteri mezkûr tarafından vekîli Çeripaşa Hüseyin bin Hasan nâm kimesneler meclîs-i ma'fûr-i mezbûrda vakf-ı mezbûr zâviyedârları işbu bâ'isü'l-vesîka Hacı İmam Abdullah

74/1

yine Mehmed ve Benlioğlu Osman ve Hacı Abdülvehhab ve karındaşı Osman ve Çögen Osman ve Mustafa bin Abdullah ve Sadi bin Abdülkerim ve Osman bin Ahmed ve Abdurrahman ve karındaşı Salih ve Yahya bin Mustafa ve Mehmed bin Zülfikar ve Halil bin Ali nâm kimesneler mazharlarında üzerlerine takrîr-i kelâm edib işbu muâmele ve müşâhid olunan karye ber müceb-i defteri hâkânî zeâmetim mülhakâtından Kapı nâm karye olub arâziye hâsılâtından dîvânî tarafına âid olan a'sar ve rusûmât ber vech-i iştirâk bize âid iken şimdi

zâviyedârım merkûmlar vakf-ı mezbûr arâzisi dâhilindendir deyû fuzûlî zabt ederler suâl olunub karye-i mezbûrdan müdâhaleleri men' olunmak matlûbumuzdur dediklerinde gıbbe's-suâl zâviyedâr-ı merkûmûn cevablarında Derindecek? nâm karye su ile hakkından Kuruçay demekle arîf sulu suyudur Kara İbrahim'in değirmen yoluna varınca andan Kapısuu demekle arîf mahalden Kayabaşından Kara İbrahim yoluna andan Gül andan Perçem andan Akçalı andan Karagür nâm mahalle varınca işbu hudûdun olduğu arâzinin cümlesi zâviye-i mezkûra vakf olub vakfindan cemi' a'şâr ve rusûmâtı âbâ ve ecdâdı mezbûrlar ala gelub vakf âhir tarafından bu âna değin müdâhale olduğu olmayub hudûd-i mezkûr Harkiyebaşı? nâm haddin hâricinde işbu asâkir ve âsârîşâhda ve mu'âyene olan mahall-i sipâhîden mezbûrânın yedlerinde olan sûret ve defter-i hâkânîde mestûr Kapı karyesi olub elli altmış sene mukaddem bi'l-küllîye perakende? ve perişâne? oldukdan sonra etrafımıza birkaç re'âyâ gelib bu âna değin sen her tarafından a'şâr mutâlebesiyle müdâhale olunduğu olmayub müstakbelen vakf-ı mezkûr cânibinden zâviyedârlar ta'şîye? ile gelmişler iken işbu sonra dahî cem' eden birkaç hânesi seferu'l-beyân hâric hudûdda harâb olan Kapı karyesi kurbunda olmakla berâtımızda takrîr olunan Kapı karyesi budur deyu gayr-i hak müdâhale murâdederler deyû def' ile mukâbele edicek gıbbe'l-istintâk sipâhî mezbûrlar cevâblarında bu âna gelince sâlifü'l-beyân Kapı tesmiye olunan karye-i celîlenin ahâlîsinin? yedlerinde olan arâzîye ve hudûd-i mezkûrenin dâhilinde olan arâzî diye tesmiye sipâhî ve mâlikânesine evkâf-ı mezkûrda âsârımı müşâhade olunan mahal kadîmden Kapı karyesi olub işbu Kapı tescil olunan karye sonradan tecmi' edib harâb olan Kapı karyesinin kurbunda olmakla ânın ismiyle mezkûr olduğu ma'lûmumuz değildir deyû inkâr eylediklerinde müdde'âlarımıza mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr ve ricâl-i müslimînden husûs-i mezkûr ve vukûfunda olan Akse karyesinden Halil bin İbrahim ve Bilal ve Saraydan? karyesinden İbrahim bin Abdûlgani ve Karacaoğlu Mehmed bin Osman ve İbrahim bin Mehmed ve Sarielek? karyesinden Mehmed bin Ömer ve Karaca Mehmed bin Mehmed ve Kara İbrahim karyesinden İbrahim Kethüda Kapı karyesinden Veli bin Ömer ve İbrahim bin Mehmed ve Karalı karyesinden Yarenli Ali bin Süleyman Kızılca karyesinden Mehmed bin Mustafa Ağa ve es-Seyyid Abdulkadir Ağa bin Kasım ve Ezinepazar karyesinden İmam Ömer bin Mehmed ve Mahukoğlu İbrahim ve ... karyesinden es-Seyyid Ahmed bin Ömer ve

İbrahim bin Yusuf ve Kocabaşoğlu Ali ve Tobal Mehmed bin Ali ve Henik? karyesinden Sarioğlu Hüseyin bin Hasan ve Kevab? karyesinden Kancaoğlu Hüseyin ve Eykur? karyesinden es-Seyyid Mehmed ve Zikle? karyesinden Bekaroğlu Mehmed ve Genç Ali ve Meramu? karyesinden İmam Halil ve Abdal karyesinden Küçükali oğlu Ali ve Tunçoğlu Hasan ve Behramoğlu Ali ve Büke? karyesinden Acabaşoğlu Mehmed ve Karalı karyesinden Kör Osman ve Kara Hasan karyesinden Ahmedoğlu Mehmed ve Elçok? karyesinden Kocabekdaş ve Kadısaki? karyesinden Ömer bin Hüseyin ve Madenoğlu Hasan ve Hacı Yusuf ve İbecik? karyesinden Kayaoğlu ve Abdal karyesinden Eybekoğlu Ali ve Sarielek karyesinden Kancaoğlu es-Seyyid Halil ve Ezine Pazarından Kaya oğlu Mustafa bin Hızır ve Natar karyesinden Ömer ve Sarayözü karyesinden Himmet ve Arş karyesinden Kürd Ali ve sâir mütecâviz muhtarlar meclîs-i ma'kûd-i mezkûra hâziran olub eseru'l-istişhâd fi'l-hakîka sâlifü'l-beyân hudûdun dâhil Şeyh Şadi mezkûr zâviyesinin mevkûfuna edâsı olub kadimde biz dâhil hudûdumuzu gören a'sâr ve rusûmâtın zâviyedâr-ı merkûmun ebâ ve ceddârı ve kendileri ile gelib vakf-ı sâir tarafından müdâhale olunduğu ma'lûmumuz dedikleri hâric hudûdu mezkûrda esas ve âsârı müşâhade olunan mahal Kadıhan karyesi ismiyle müsemmâ karye olub işbu Kapı tesmiye olunan karye sonradan tecmi' ve harâb olan Kadı karyesinin kurbunda bulunmakla onun ismiyle mezkûr olduğu ma'lûmuzdur biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahî ederiz deyû her birerleri alâ tarîki's-şehâde haber vermeleriyle mûcibince müdde'iyân-ı mezbûrân Zaim Halil ve müştereki hudûdu mezkûr dâhilinden sonrada Kapı ismiyle müsemmâ karye-i cedîdeye kendi berâtlarına mestûr harâb olan Kapı karyesi olmak za'mıyla a'sâr ve rusûmâtına müdâhale ve mu'ârazaları mahallinde men' eylediği mevlânâ mûmâileyh mekâtibûn olunan şer'le huzûr-i şer'e gelib alâ vukû' inhâ ve takrîr etmeğin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min Muharremi'l-harâm li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: İmamoğlu Süleyman ve Gök Ali ve Kevab karyesinden Karaalioğlu Mahmud ve es-Seyyid Ömer, Ezinepazarda Müezzîn Osman ve karındaşı Ömer ve Himmetoğlu İbrahim ve Demircioğlu Ahmed ve es-Seyyid Ebubekir Ağa, Arabhasanoğlu Hacı Hüseyin

Zeykere karyesinden Celeboğlu hucceti işbu mahalle kaydı

Medîne-i Amasya mahallâtından Yakutiye mahallesi sâkinlerinden Şerefteçerlioğlu Mehmed bin İbrahim nâm kimesne meclîs-i şer‘-i şerîfe lâzımü't-teşrîfde medîne-i mezbûre mahallâtından Zeykere nâm karye sâkinlerinden işbu bâ‘isü'l-vesîka Celeboğlu Mustafa bin İbrahim nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edib karye-i mezbûra sâkinelerinden Emine binti Abdullah nâm hâtun târih-i vesîkadan kırk sene mukaddem fevt eylediğinde cem‘ terekesini zevc-i mezbûr İbrahim bin Abdullah zabt edib ba‘dehû oldahî vefât eylediğinde oğlu işbu Mustafa zabt edib beni müteveffâ-i ûlâ Emine'nin li-ebeveyn ibn ahri ve min ciheti'l-asûbeti'n-nesebiyye cedden vârisim deyû tereke-i müteveffîye-i mezbûreden def‘a taleb ve da‘vâ etmişdim lâkin ben dâvâyı mezkûremde kâzibet ve mubtil olub müteveffîye-i mezbûr Emine'ye vechen mine'l-vucûh karâbet ve alâkam olmadığından mâ‘adâ husûs-i mezkûra müte‘allik âmme-i da‘âvî ve mutâlebât ve muhâsamât mezbûr Mustafa'nın zimmetine ibrâyı âmmıyla ibrâ ve iskât eyledim fîmâ ba‘d husûs-i mezkûr içün darafımdan da‘vâ ve nizâ‘ dahî zuhûr eder ise lede'l-hukkâmî'l-kirâm mesmû‘a ve makbûle olunmasın dedikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis min Saferi'l-hayr li-sene sitte ve tis‘în ve mi‘e ve elf

Şühûdü'l-hâl: Kaşkaya Medrese Müderrisi Ebubekir Efendi, Fazlızade Katib Feyzullah Efendi, karındaşı Ahmed Efendi, Ahmerzade Hafız Ahmed Efendi, el-Hac Derviş Mehmed Efendi ve gayruhümü'l-hâzırûn

Medîne-i Amasya mahallâtından Dere mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Havva binti Ali nâm müteveffîyenin verâseti zevc-i metrûki el-Hac Kasım bin Mehmed ve vâlidesi Hadice ve sülbi kebîr oğulları Ali ve sülbi sağîr oğlu Mehmed ve sülbiye sağîre kızları Hanife ve Saniye'ye inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûre defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fı'l-yevmi's-sâmin min Saferi'l-hayr li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf

	Aded/Akçe	Kuruş
Müsta'mel alaca anteri	1	320
Müsta'mel çiçekli anteri	1	200
Köhne sarı anteri	1	280
Alaca şalvar	1	80
Çuka çenber ma'a	1	400
Köhne yorgan yüzü	1	120
Müsta'mel câr? ma'a takım	1	400
Yezdenlik?	1	40
...	1	80
...	2	60
Hamam takımı?	1	140
Yemeni ve sa'ye?	1	180
Yeşil ve beyaz çember	3	80
Çiçekli boğça parçası	1	80
Bez teker	4	80
Köhne beyza anteri	1	50
Köhne beyaz anteri ve bez anteri	1,5	160
Köhne boğça	1	10
...	2	860
Köhne kilim	1	60
Yasdık, yorgan, döşek, mendil	3,1,1,1	340

Sim kuşak ma'a sebka?	100	1040
Mihr-i müeccel ve zimmet-i zevc-i mezbûr		2400
Kale karyesi sâkinlerinden hamamcı zimmetinde bâ vasiyyet		400
Hırdavat beyt		100
Cem'an yek'un		7880

Minhe'l-ihrac		
Techiz ve tekfin		1200
Resm-i kısmet		200
Harc-ı emniyye		20
Çukadâriyye		40
Kalemiyye		30
Muhziriyye		10
Kaydiyye		10
Yekûnu'l-ihrac		1500

Sahhu'l-bâkî li-taksîm-i beyne'l-verese		
Hisse-i -- mezbûr		1064
Hisse-i zevc-'l-mezbûr		1595
Hisse-i ibni'l-mezbûr	1	1240
Hisse-i binti'l-mezbûr	1	620
Hisse-i ibni'l-mezbûr	1	1240
Hisse-i binti'l-mezbûr	1	620

Halvacı ... kassâm defteridir

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Fâtıma bint-i Mehmed nâm müteveffîyenin verâseti vâlidesi Hadîce ve zevc-i metrûkü es-Seyyid Molla Mehmed ile sulbî sağır oğulları Mustafâ ve Hasan ve Hüseyin nâm vereselere münhasıra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver mütehakkık oldukdan sonra verese mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûre defteridir ki ber-vech-i âtî zikir olunur

hurrira fî 'l-yevmi 's-sâdis min-Saferi 'l-hayr sen sitte ve tis 'în ve mi 'e ve elf

Eşya	Miktar	
Müsta'mel alaca döşek yüzü	1	140 para
Def'a köhne alaca döşek yüzü	1	80
Müsta'mel bofca	5	400
Baca perdesi ma'a yasdık yüzü	1	120
Köhne kadife yasdık yüzü	1	100
Müsta'mel köhne döşek yüzü	1	240
Müsta'mel çuka cübbe ma'a sim cabraz		480
Müsta'mel çuka anteri	1	400
Çar ma'a takım	1	600
Köhne çiçekli anteri	1	320
Müsta'mel alaca anteri	1	200
Sofra peşgiri	1	120
Çarşab	1	120
Müsta'mel ... anteri	1	320
Köhne şalvar	1	80

Sim tüfenk ma‘a...	1	720
Makreme	...	240
Şakba	1	40
Peşgir ma‘a hurde bez	2	100
Gölmek	1	300
İncili küpe	1	880
Altun ... İslâmbûlî ve ...	15	1920
Altun bukağı	1	1280
Sîm kuşak ma‘a kolan	1	1000
Köhne alaca anteri	1	80
Hurde bez	2	800
... ipek ve iplik		200
Müsta‘mel sandık	3	400
İpekli anteri ve hurde bez parça	3	200
Müsta‘mel kilim	2	600
Yorgan, döşek, yasdık, minder	4,2,4,1	1100
Evân-i nühâsiyye	18 kıyye	720
Sarı şam‘dân		40
Hamâm takımı ma‘a çarşab	1, 1	200
Tecemmülât-ı beytiyye		120
Cema‘an yekûn		

Techîz ve tekfîn bâ-vasıyye	1600
Vücûh-i birr için	400
Karındaşı Feyzullâh ... deyn bâ-vasıyye	200

Resm-i kısmet	540
Kalemiyye	100
Çukadâriyye	120
Harc-ı emniyye	100
Muhzırıyye ihzâriyye	30
Kaydiyye	10
Yekûnü'l-ihracât	3100
Sahha'bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	12.920
Hisse-i ümmi'l-mezbûr	2102
Hisse-i zevci'l-mezbûr	3230 – 1 akçe
Hisse-i ibni'l-mezbûr	2512
Hisse-i ibni'l-mezbûr	2512
Hisse-i ibni'l-mezbûr	2512
İbn[?] beynlerinde gayr-ı maksûm akçe	1

77/1

Hacz işbu mahal kayd

Sârkizâde es-Seyyid İsmâ'il Ağa'nın zevcesi hâtûnun

Fi'l-asıl medîne-i Amsya sâkinlerinden olub hâlâ ...sında sâkin Atmacaoğlu es-Seyyid Osmân Ağa bin Velî nâm kimesne tarafından akar-ı âti'l-beyânı ikrâr ve i'tâ-yı huccete vekîli olduğu el-Hâcc Mahmûd Efendi bin İbrâhîm ve Sarkizâde el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Ahmed şehâdetleriyle sâbit olan Devehâne mahallesi sâkinlerinden Sâfîzâde es-Seyyid Hâfız Osmân bin İbrâhîm nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde işbu bâ'isetü'l-vesîka Âyişe bint-i

İbrâhîm nâm hâtun tarafından ikrâr-ı âti'z-zikri tasdîka vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi zevci Sülûkîzâde es-Seyyid İsmâ'îl Ağa bin Ulemâ nâm kimesne mahzarında Arzu[?] oğlu es-Seyyid Abdülkâdir bin Mehmed ve Hâce Fâtîma tarafından vekîli dâmâdı Kubbeli Paşazâde Salih Beğ nâm kimesneler hâzır olduğu hâlde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim mezbûr es-Seyyid Osmân Ağa'nın bu def'a vefât eden zevcesi Sâre bint-i Mehmed Efendi nâm mütefeveffiyeden kendüye mevrûs müstakillen mülkü olub Okmeydânı nâm mahallde vâki' Etrâf-ı erba'adan Ârif zâde ve Elbistânî İbrâhîm Efendi bağları ve nehr-ikebîr ve turuk-ı âmmile mahdûd tut ve eşcâr-ı sâ'ireyi müştemil bir kıt'a tut bağıyla kurbünde Abdîzâde bağı derûnunda vâki' böcekânede olan ma'lûmetü'l-mikdâr hisse-i mu'âyyenesi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffe-i ... ve'l-merâfık tarafından îcâb ve kabûlü hâvî şurût-ı mukayyedededen ârî bey'-ı bât-ı sahîh-i şer'ile bin elli gurus mezbûr Âyişe'ye bey' ve teslîm ve temlik olduğu ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve temellük ve kabûl eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr bin elli gurusu müştêrî mezbûre Âyişe yedinden bi't-tamâm ahzû kabz eyledi fî-mâ-ba'd bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrda müvekkil-i mezbûrun kat'â alâka ve medhali kalmayub müştêriye mezbûre Âyişe'nin mülk-i müştêrâ ve hakk-ı sarfı olmuşdur keyfe-mâ-yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîk mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu

hurrira fî'l-yevmi'r-râbi'aşer min Saferi'l-hayr sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl: ... Müderrisi ... Hâfız Ebû Bekir Efendi, Hacı Lutfîzâde el-Hâcc Osmân, Fazlîzâde Kâtib Feyzullâh Efendi, karındaşı Ahmed Efendi, A'mîzâde Hâfız Ahmed, Börekcibaşî Müderris es-Seyyid Osmân Efendi, Şeyhzâde es-Seyyid Abdullâh Efendi, Hacı Efendizâfe Ahmed Ağa Sâbık Menzîlcizâde es-Seyyid Alî Efendi, Kurd Beğzâde Mütevellî es-Seyyid Abdullâh Ağa, Sâfî paşa[?] ve Ser-muhzırân Molla Mehmed ve gayruhumü'l-hâzırûn

77/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Emîne bint-i Hüseyin nâm hâtunun verâseti sulbiyye kebîre kızı Râbi'a ile li-ebeveyn ibn-i âharı Mehmed bin Osmân'a inhısârı tahakkukundan sonra işbu bâ'isü'l-vesîka mezbûr Mehmed meclis-i Şer'-i Şerîf-i lâzimü't-teşrifde

yine mahalle-i mezbûre sâkinelerinden müteveffâ Tellioglu el-Hâcc Osmân nâm Abdullâh'ın kebîr oğlu Hüseyin ve ma'rifetü'z-zevât kebîre kızları Fâtıma ve Rukıyye ve Zeyneb ve Zübeyde mahzarlarında müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i metrûkesi olup müdde'î aleyhim el-mezbûrûnun vâlideleri ma'rifetü'z-zât Râbi'a bint-i Ömer hâzır olduğu hâlde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târîh-i vesîkadan dört sene mukaddem mevrûsem mezbûre vefât eyledikde Yaz nâm mahallde vâki' etrâf-ı erba'adan Kayyımoğlu ve Kâtib Ahmed Efendi ve Aâzu[?] oğlu Hacı Osmân bağları ve tarîk-ı âmmile mahdûd tut ve eşcâr- sâ'ire ve bir bâb böcekânneyi müştemil bir kıt'a bağ ve mevrûsem mezbûrenin emlak-i metrûkesinden olup kendülerin ve müteveffîye-i mezbûrenin dâmâdı olup mukaddem vefât eden pederleri mezbûr el-Hâcc Osmân'ın vechen mine'l-vücûh alâka ve medhalleri olduğunu mukırr ve mu'terif oldukda[?] bağ-ı mahdûd-ı mezkûrun olmak üzere ifrâz ve ta'yîn ve tahdîd idüb ... ve nısf-ı ahîri dahî vâlideleri mezbûre Râbi'a'ya ta'yîn ve teslîm bu vech üzere iki sene mikdârı müvâcehelerinde zabt ve tasarruf eyledikten sonra pederimiz mezbûr el-Hâcc Osmân on dokuz sene mukaddem bağ-ı mahdûd-ı mezkûru mevrûse-i mezbûrdan semen-i ma'lûma iştirâ idüb pederimizin mülk-i müşterâsîken fevt oldukda bizlere târîh-i kitâbdan yigirmi ay mukaddem ol hinde mevrûs olmuşiken ... zabt eder deyü belde-i mezbûrede hâkimü's-şer' olan Derviş Mustafâ Efendi huzûrunda benden da'vâ eylediklerinde ber-vech-i meşrûh ikrârlarından sonra tekrâr da'vâ ve istimâ' ... mesmû'-ı şer'î yoğiken ... istimâ' tefrîk-ı bağ-ı mahdûd ve mezkûru mezbûrlara zabt etdirdüb hâlâ taht-ı tasarruflarında olmakla su'âl olunub yedimde olan fetvâ-yı şerîf mücebince bağ-ı mahdûd-ı mezkûrdan kasr-ı yed bana teslîmine tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-su'âl bağ-ı mahdûd-ı mezkûra ceddeleri müteveffât-ı mezbûrenin ile'l-vefât mülkü iken fevt olmak[silik] babaları müteveffâ-yı mezbûrun vechen-mine'l-vücûh alâka ve medhalleri yokdur ancak

78/1

müteveffât-ı mezbûreden vâlideleri mezbûre ile mezbûr Ahmed'in mülk-i mevrûsları olduğunu mukırr u mu'terif olarak bağ-ı mahdûd-ı mezkûrun nısfını ifrâz ve ta'yîn ve tahdîd edip hisse-i irsiyyesi olmak üzere mezbûr Mehmed'e teslîm eylediklerini herbirleri ikrâr u i'tirâf etmeleriyle müdde'î-i mezbûrun yedinde olan fetvâ-yı şerîf ve karâr-ı meşrûhları müceblerince bağ-ı mahdûd-ı

mezkûrun nısfından kasr-ı yed ve müdde'î-i mezbûrun mülk-i mevrûsu olmak üzere teslîme tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis aşer min Saferi'l-hayr li-sene sitte ve tis 'în ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Müftü el-Hâc İsmail Efendi, Şeyhzâde Abdullah Efendi ve Zanalızâde es-Seyyid Ahmed Efendi ve Mehmed Efendi ve Yörgüç Bey, Müderris es-Seyyid Osman Efendi ve Müezzinbaşı es-Seyyid Ahmed Efendi ve Ali Hocaâde Ali Efendi ve Monla oğlu Ahmed ve Kara Salih oğlu es-Seyyid Hüseyin ve Çarkçioğlu Halil ve Hacı Veli oğlu ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

78/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Köyceğiz Mahallesi sâkinlerinden Ayşe bint-i es-Seyyid Ömer nâm sagîrenin vasî-i mansûbu İpekçioğlu Süleyman nâm kimesnenin hesâbı rü'yet olundukda sagîre-i mezbûrenin mikdâr-ı mu'ayyen emvâlini kendi umûruna sarfla istihlâk ve ekl edip lede'l-hesâb ikrârıyla hiyâneti zâhir olmağla vesâyetden ihrâc olundukdan sonra sagîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna ve emvâlini hıfz u hirâsete kıbel-i şer'-i enverden bir vasiyy nasb ü ta'yîn olunmak lâ-büd olmağla sagîre-i mezbûrenin hâletesi bâ'isetü'l-vesîka Fatma bint-i Ömer nâm hâtun dîndâr ve müstakîme ve emânetkâr ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir ve mu'temedün-aleyhâ idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede's-şer'-i'l-enver zâhir olmağla hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve hüsn-meâb efendi hazretleri sagîre-i mezbûrenin hâletesi mezbûre Fatma'yı vasiyye nasb ü ta'yîn eyledikde ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ yenbeğî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin aşer min Saferi'l-hayr li-sene sitte ve tis 'în ve mi'e ve elf.

78/3

Medîne-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa Mahallesi sâkinelerinden Ayşe bint-i es-Seyyid Ömer nâm sagîrenin vasiyy-i mansûbu İpekçioğlu Süleyman bin İbrahim nâm kimesnenin hesâbı rü'yet olundukda sagîre-i mezbûrenin mikdâr-ı mu'ayyen emvâlini kendi umûruna sarfla istihlâk ve ekl edip hiyâneti zâhir olmağla vesâyetden ihrâc ve yerine vasiyye nasb olunan hâletesi

Fatma bint-i Ömer nâm hâtuna teslîm olunan envâl-i sagîre-i mezbûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fî's-sâmin aşer min Saferi'l-hayr li-sene sitte ve tis 'în ve mi'e ve elf.

Der-zimmet-i vasiyy-i sâbık-ı mezbûr İpakçeoğlu Süleyman bâ-ıkrâr nükûd ve eşyâ-bahâ ma'a zammi'l-fazla ve'r-ribh	13.340 para
Vasiyye-i mezbûreye vasiyy-i sâbık Süleyman'ın nakden teslîm eylediği ikrâr mûcebince	4.000
Cem'an yekûn	13.340 para
Minhâ'l-ıhrâcât	
Üç senelik harc-ı muhâsebe ve harc-ı hüccet	1.200
Harc-ı emîn	120
Çukadâriyye	120
Kalemiyye	20
Kaydiyye	20
Muhziriyye	10
Yekûn-i ihrâcât	1.590
Sahhu'l-bâkî ma'a zammi'l-fazla ve'r-ribh	11.750

Üç senede müctemi' olan altmış sekiz guruş murâbaha sagîre-i mezbûrenin işbu târih-i deftere gelince kırk aylık nafaka-i mefrûzesine takas olunduğu işbu mahalle işâret olunmuştur.

Mûcebince sagîre-i mezbûre için yevmî sekizer akçe nafaka hücceti dahi vardır, târih-i mezbûrda

78/4

İşbu bin yüz doksan altı senesi Ramazân'ın evâhirinde medîne-i Amasya'ya serdâr olan Yüzbaşızâde Mustafa Ağa serdârlıktan ref' olup uslûb-ı sâbık üzere

Altıncı Bölük'den es-Seyyid Salih Ağa medîne-i mezbûreye serdâr nasb ü ta'yîn olunduğu işbu mahalle kayd şüd.

Fî 19 Ramazân sene 1196

79/1

Medîne-i Amasya muzâfâtından Tatar karyesi sâkinlerinden Sofuoğlu Hasan ve karındaşı Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde medîne-i mezbûre sâkinlerinden bâ'isü'l-vesîka Kıymacı Hasan nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihimâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip târih-i vesîkadan dokuz sene mukaddem mezbûr Hasan bir re's kısrak ve bir sîmli kılıç ve bir tüfenk ve bir pûşîde ve yirmi guruş nakid akçemizi fuzûlî bi-gayrî hakkın ahz eyledi deyu taleb ve da'vâ sadedinde iken beynimize müslimûn-ı muslihûn tavassut edip da'vâ-yı mezkûrun cümlesinden fâriğa olmak üzere bundan akdem ve bu def'a verdiği yirmi guruş üzerine inşâ-i akd ü sulh eylediklerinde biz dahi sulh-ı mezkûru kabûl ve bedeli olan meblağ-ı mezkûr yirmi guruşu mezbûr Hasan işbu meclisde tamâmen bize def' u teslîm biz dahi yedinden bi't-tamâm ahz u kabz [ve] kabûl eylediğimizden sonra husûs-ı mezkûra müte'allika âmme-i de'âvî ve mütâlebât ve eymân ve muhâsamâtdan mezbûr Hasan'ın zimmetini ibrâ-yı âmmıyla ibrâ edip herbirimiz âharın ibrâsını kabûl eyledik dediklerinde gıbbe't-tasdîk mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min Saferi'l-hayr li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kaya Paşa oğlu Ömer Ağa ve Hacı Lütfullahzâde el-Hâc Osman ve Hazîne Kâtibi Ali Efendi ve Habbâzî Ahmed oğlu es-Seyyid Hacı Ömer Ağa ve Dorukoğlu es-Seyyid Hacı Mustafa ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

79/2

Bâ'is-i nemîka budur ki bin yüz doksan dört senesi Recebi'nin evâhirinden doksan beş senesi Rebî'u'l-âhiri gâyetine gelince "hacıbaşı" olan Hacı Efendizâde Ahmed Ağa ve Şehir Kethüdâsı Abidinazâde Ali Efendi yediyle olan masârıfıdan ... ferman getiren vezîr tatarına verilen on beş guruş Sivas valisi tarafına i'lâm ve mahzar gönderen Akbıyık İbrahim Efendi'ye verilen yirmi beş guruş Rişvânzâde'nin atları Âsitâne'ye mürûrunda verilen ta'yînât ve hân kirâsıçün

verilen on iki guruş Sivas Valisi Dağıstanî Ali Paşa'nın mütesellimi el-Hâc Abdullah Ağa'nın tatar ağasına yatak masârıfı altı guruş mezbûr Mütesellim Abdullah Ağa'nın tüfenkçibaşısını Fazlızâde Hanı'nda matbah masârıfı için verilen altı buçuk guruş, Kapukaya nâm mahalde suya boğulan âdemler için hâkimül-vakt efendiye harc-ı i'lâm için verilen yirmi guruş, Ortaköy'de veled taifesinden Develioğlu'na basmaya gider iken serdâr ağaya ve Mîr-alay Yunus Ağa'ya kahve ve duhân masârıfı için verilen on altı buçuk guruş ve mezbûr Develioğlu için ta'yînât ve hân kirâsı için serdâr hancısına verilen otuz guruş, def'a şa'îr-bahâ iki guruş Tokad nâibi efendiye i'lâm için giden sürücüye verilen beş guruş, İrek Kazâsı'na Ramazân gurre için hüccete giden Akbıyık Efendi'ye verilen beş guruş, mahkeme pınarı ta'miri için verilen on guruş Ramazân-ı şerîfde imsâk topu için verilen on guruş, Mütesellim Abdullah Ağa'nın konak ta'miri için ve Subaşı Hacı Osman yediyle verilen on altı buçuk guruş, mezbûr Mütesellim Abdullah Ağa'nın konağına yirmi hasır için verilen yedi guruş, kapısına Ferman getiren vezîr tatarına verilen on üç guruş, üç rub', Ezinepazarı'nda Kasım için mürâsele götüren Sofuzâde Hâfız Efendi'ye verilen beş guruş, mezbûr Mütesellim Abdullah Ağa azlinde Figani karyesinin mübaşirini getiren hâkim efendinin başçukadârına verilen altı guruş Sivas valisi mütesellimi Sarızâde Emin Bey tarafından iş'âr buyuruldusu getiren beşli ağaya hizmet verilen otuz guruş, İslâm'a gelen oğlana verilen beş guruş, saliyâne tahsili için serdâr çavuşlarına ve nakîb çavuşlarına ve muhızlılara verilen yirmi guruş def'a verilen dört guruş, Âsitâne'ye giden Abdülkadir Ağa'ya verilen doksan beş guruş, mahkemenin su kuyusuna ta'mir için verilen yedi buçuk guruş, Dağıstanî Ali Paşa hakkında i'lâm götüren vezîr çukadârına verilen altı guruş, Sivas Valisi İbrahim Paşa tarafından adâlet buyuruldusu getiren kapıcılar kethüdasına verilen hizmet otuz üç guruş, Sivas Valisi İbrahim Paşa tarafından Halyaşlıoğlu mâddesi için hâkim efendiye harc-ı i'lâm için verilen otuz guruş, Sivas Valisi İbrahim Paşa'nın iş'âr buyuruldusu getiren çukadâra verilen hizmet

80/1

yirmi guruş, müjdeci el-Hâc Abdülkadir Ağa'nın evi ihrâk olundukda baltacılara verilen seksen guruş, Halyaşlıoğlu mâddesi için es-Seyyid Abdullah Bey'e gelen tatara verilen on bir guruş, Ramazan ve adhiyye bayramları için olan masârıf-ı hâciyân yirmi yedi guruş, doksan beş senesine mahsûben Sivas valisinin

hazariye ve taksit-i evvelisi mübâşiriyye ve harcyâb iki yüz elli yedi guruş iki rub‘ karz akçe tahsîliçün beş âdeme verilen on dört guruş, doksan beş senesine mahsûben nefis-i Amasya'nın taksît-i evvelîsi ve mübâşiriyye ve harcyâb livâ-i mezbûre mütesellimi Yeğenzâde İbrahim Bey'e verilen hizmet ve harcyâb iki yüz yirmi beş guruş bir rub‘ Sivas arpalığı ref‘içün verilen bin yüz elli guruş Erzurum Valisi Meşaleci İbrahim Paşa'nın eşyâsını Âsitâne'ye nakli mürûrunda verilen ta‘yînât ve hân kirâsı için verilen sekiz guruş üç rub‘, Zile'ye irsâl olunan Derviş için bârgîr kirâsına verilen bir buçuk guruş müteveffâ Dağıstanî Ali Paşa'nın eşyâsı Âsitâne'ye gider iken at ve katı ve deve için ta‘yînât ve hân kirasıçün verilen kırk bir guruş, kapıcıbaşıya kulavüz iki âdeme verilen üç guruş, mühürdâr ağanın çavuşlarına verilen bir guruş, mahkeme kiremidliği ta‘mîriçün tahtaya ve pûşîş[e] muhızırbaşı yediyle verilen on iki guruş üç rub‘, Âsitâne tarafına i‘lâm, mahzar götüren Elmacıoğlu'na verilen yüz altmış guruş, Sivas Valisi İbrahim Paşa'nın bârgîr tenbîhi için gelen çukadâra verilen hizmet sekiz buçuk guruş, Erzurum Valisi İbrahim Paşa atları Âsitâne'ye gider iken verilen ta‘yînât için esnafa edâ olunacak doksan sekiz guruş üç rub‘, Dağıstanî Ali Paşa'nın ikrâmiye nâmıyla bakâyâ deyu bâ-emr-i âlî gelen mübaşirine ve harc-ı i‘lâm için yirmi bir guruş, mahkemenin hamâm ta‘mîriçün muhızırbaşı yediyle verilen masârîf otuz beş buçuk guruş, Abdülfettâh Ağazâde Abdullah Ağa medîne-i mezbûreye Mütesellim Abdullah Bey konağında matbah masar[ıfıçün] Subaşı es-Seyyid el-Hâc Osman yediyle verilen kırkdört buçuk guruş, Hünkâr efendimizin silahdârı ağa için Gürcüzâde Ahmed Ağa'nın oğluna üç günlük verilen ta‘yînât yirmi üç guruş üç rub‘, devletlü Sadr-ı a‘zam İzzet Mehmed Paşa Efendimizin bârgîr tenbîhi için gelen tatara verilen on guruş, Sivas Valisi Ali Paşa'nın ikramiye mâddesiçün gelen selâm ağasına verilen elli guruş, devletlü Sadr-ı a‘zam İzzet Mehmed Paşa Efendimizin mürûrunda yol ta‘mîriçün bâ-buyuruldu getiren tatara verilen on iki guruş, bârgîr için Ladik Kazâsı'na giden âdeme verilen iki guruş, koyun emri getiren tatara verilen sekiz guruş bir rub‘, Sadr-ı a‘zam devletlü İzzet Mehmed Paşa Efendimizin teşriflerinde verilen zahîre-bahâsı esnafa edâ olunacak kırk sekiz buçuk guruş, hünkâr efendimizin silahdârı ağanın atlarıçün saman ve şa‘îr için verilen altı guruş, Bayram Paşa Hanı'nda bârgîr bekçisine verilen üç günlük dört guruş iki rub‘, merkûm silahdâr ağanın mekârî bârgîrleri cem‘içün tüfenkçi lere verilen bir guruş, devletlü sadr-ı a‘zam efendimizin tatar ağası

konakçısıçün ve bârgîr buyuruldusu getiren tatara verilen kırk guruş, def'aten Konakçı İsmail Ağa'ya verilen on altı buçuk guruş, kassâr (?) ağasına verilen yüz beş guruş, def'a konakçı-ı mezbûra dört vakiyye kahve ve üç vakiyye duhân-bahâ, pazarbaşıya edâ olunacak on dört buçuk guruş, kapıcıbaşı tarafından buyuruldu getiren çukadâra verilen on bir guruş, kılavuz için verilen iki guruş, devletlü sadr-ı a'zam efendimizin kahvecibaşısına ve kethüdâcılık kahvecisine ve kapıcıbaşı ağaya yedi vakiyye kahve-bahâ, pazarbaşıya edâ olunacak on yedi buçuk guruş, devletlü sadr-ı a'zam efendimiz ... katırlarıçün Fazlızâde hancısına verilen on buçuk guruş, devletlü sadr-ı a'zam efendimizin teşriflerinde çukadâra ve tüfenkçibaşısına ve muhzarlara ve serdâr çavuşlarına ve nakîb çavuşlarına verilen kırk guruş, müteveffâ Dağıstanî Ali Paşa mâddesiçün gelen

81/1

Hâfız'a saman-bahâ ve hân kirâsi yirmi altı guruş iki rub', def'a hazînedâr ağanın şa'îr emini ağaya bir vakiyye kahve-bahâ, pazarbaşıya edâ olunacak iki buçuk guruş masârıf-ı müteferrikaya on guruş, doksan beş senesine mahsûben hazariyye-i sâni ve hizmet-i mübâşiriyye ve harcyâb iki yüz yirmi sekiz guruş, Gürcüzâde Halil Paşa husûsu için Âsitâne'den bâ-emr-i âlî gelen zâim ağaya ve hizmet ve çukadâriyye verilen sekiz yüz beş guruş, mukaddem sâliyânenen bakiyye altmış iki buçuk guruş ve bin yüz doksan beş senesi Cumâde'l-ûlâsı guresinden târih-i deftere gelince hâcıbaşı olan Göztaşzâde Mustafa Ağa ve Şehir Kethüdâsı Ali Efendi yediyle olan masârıfıdan Sivas Valisi devletlü Çerkes Hasan Paşa hazretlerinin zahîre-bahâ ve ikramiye nâmıyla bâ-temessük verilen iki bin altı yüz elli guruş zahîre-bahâ isti'câliçün gelen enderûn ağasına verilen hizmet on altı guruş, müteveffâ Dağıstanî Ali Paşa bakâyâ mâddesiçün gelen devlet çukadârına verilen yüz otuz guruş, merkûm çukadâr ağanın maiyyetinde Çerkes Paşa efendimizin mübaşirine verilen altmış guruş, mübâya'a mübaşirine ve âdemine verilen hizmet otuz guruş, mübâya'a isti'câline gelen enderûn ağaya verilen hizmet on guruş, Çerkes Hasan Paşa hazretlerine giden Evliya Efendi'ye ve Elbistanî İbrahim Efendi'ye ve Tosun İsmail Ağa'ya verilen Lih casusîn ve hizmetlerinde olan âdeme verilen kahve, duhân-bahâ verilen otuz sekiz guruş karz akçe tahsîliçün zimmiyân ve müslimân için yirmi dört guruş Elbistanî İbrahim Efendi meblağ ikrâmiyeyi getirdiğinde harcyâb için verilen kırk sekiz guruş, Ezinepazarı Nâhiyesi kazâ-i âhardır deyu zahîre için gelen mübâşirine verilen

yirmi dört gurus, hazariye isti'câline gelen ağaya verilen hizmet on beş gurus, Göztaşzâde Mustafa Ağa'ya mübâya'a nakliçün verilen iki yüz on altı buçuk gurus, Elbistanî İbrahim Efendi mâtde-i mezkûr için bârgîr kirâsına ve Monla Veli Samsun'a gider iken yol masârıfı için verilen on iki buçuk gurus zahîre mübaşirine üç vakiyye duhân devlet çukadârına verilen bir vakiyye duhân ve başda gelen mübaşire bir vakiyye duhân verilen yedi gurus, Mahmud Ağa'nın konağında zahîreci Hasan Ağa'nın âdemlerine verilen hizmet on beş gurus, Sivas Valisi Çerkes Hasan Paşa hazretlerine doksan beş senesine mahsûben verilen taksît-i sâni ve mübaşiriyye ve harcyâb verilen iki yüz yetmiş gurus bir rub', Dereköylüoğlu es-Seyyid Mehmed Ağa Âsitâne'ye gider iken verilen yüz yetmiş beş gurus mübâya'a nakli bakiyyesiçün Mustafa Ağa'ya verilen otuz üç buçuk gurus, mahkeme ocağı nakli için ve mahkeme ta'miriçün muhızırbaşı yediyle olan masârıfa altmış gurus, mübâya'a isti'câline buyuruldu getiren Kizir Süleyman Ağa'ya verilen on altı gurus, hazariye isti'câline gelen çukadâr ağaya verilen on gurus, Mü'ezzin Halil Ağa'ya verilen on bir gurus, Evliya Efendi'ye verilen beş gurus, Samsun'a ferman sûreti getiren âdeme verilen üç buçuk gurus, karz akçe tahsiliçün kolcuya ve muhzarlara ve Salih Efendi'ye verilen üç buçuk gurus, Erzurum valisi mürûrunda zahîre getiren Mîr-alay Yunus Ağa'ya verilen on üç gurus, zahîre mübaşirine verilen on iki gurus, İbrahim ma'rifetiyle sonradan Dereköylüoğlu Mehmed Ağa'ya mektûb getiren âdem verilen iki gurus, zahîre götüren üç bârgîre ücret için verilen dört gurus, def'a mübâya'a isti'câline gelen Çerkes Hasan Paşa tarafından tatara verilen ve odabaşıya verilen on gurus, devlet tarafından devletlü Mikdâd Ahmed Paşa hazretlerinin arpalık fermanı getiren kapı kethüdası çukadârına ve Tatar Küçük Ömer Ağa'ya verilen iki yüz gurus, zahîre götüren bârgîrlere üç urgan için verilen bir gurus, tüfenkçibaşıya hasır-bahâ verilen bir gurus, Kara karyesinde Erzurum valisiçün zahîre-bahâ elli gurus, Sivas valisi tarafından adâlet buyuruldusu getiren çukadâra verilen on buçuk gurus, Erzurum valisi tarafından bârgîr buyuruldusu getiren tatara verilen on gurus, zimmiyândan karz akçe tahsiliçün verilen iki gurus, mübâya'a kabzına me'mûr tüfenkçibaşıya irsâl olunan ... oğlu Arslan'a verilen beş gurus, tüfenkçibaşının odabaşına verilen yedi gurus, def'a tüfenkçiye verilen on iki vakiyye duhân için verilen elli dört gurus mübâya'a, üç yüz keyl versinler deyu bâ-emr-i âlî gelen tatara verilen on beş gurus, Samsun'da mübâya'a kabzına me'mûr olan ol tarafda

otur deyu i'lâm götüren es-Seyyid Ali'ye verilen ma'a'l-harc verilen on beş guruş, Ramazân gurreşi iş'ârı için Zile'den hüccet getiren âdeme verilen iki guruş, Sivas Valisi müteveffâ Dağıstanî Ali Paşa'nın ikrâmiye nâmıyla bakâyâ afv olundu deyu kazâlardan haber getiren âdeme verilen on guruş, Çorum Valisi Mehmed Paşa'ye üç günlük zahîre-bahâ verilen yüz guruş, bâ-emr-i âlî zâim ağaya ve harcyâb verilen hizmet dört yüz guruş, def'a elli guruş hâkim efendi hazretlerine i'lâm için verilen yüz dört guruş, karz akçe cem'içün Muhzır Salih'e verilen iki guruş, mahkeme pınarı termîmine ve matbah ta'mîriçün tahta ve dam için üstâdiyye verilen beş guruş bir rub', devletlü sadr-ı a'zam efendimiz mürûrunda hazînedâr ağanın katırları için hancıya verilen saman ve şa'îr-bahâ altı buçuk guruş, iki âdemine ... için verilen iki guruş iki rub' ve mezbûr hazînedâr ağanın konakçı ağasına verilen yirmi altı guruş, hazînedâr ağa mürûrunda arpacılara sekiz kile şa'îr-bahâ edâ olunacak on altı guruş, merkûm hazînedâr ağa teşriflerinde katırcılara Şefeoğlu ?

82/1

ve mübâya'acıya Serdar Hanı'nda şa'îr ve saman ve hân kirâsiçün verilen dört guruş Ramazân-ı şerîf'de imsâk topu için verilen on guruş ve Mütesellim Abdullah Ağa'nın konağına masârıf'dan bakiyye on dört guruş bir rub' mukaddem Âsitâne'ye gider iken Mîr-alay Yunus Ağa'ya harc-ı râh için verilen üç yüz elli guruş Mikdâd Ahmed Paşa hazretleri gelir deyu saray ta'mîriçün verilen elli guruş nefsi Amasya'nın taksît-i sâlis Mütesellim Abdullah Bey'e verilen mübâşiriyye ve harcyâb iki yüz yirmi beş guruş bir rub' doksan dört senesinin Muharremi'nden doksan beş senesinin Recebi gâyetine kadar saraydârlara edâ olunacak yüz otuz beş guruş avarızdan bakiyye Abdullah Bey'e edâ olunacak elli guruş Halyaşlıoğlu ferman terkîni için verilen altmış iki guruş Monla Halilzâde el-Hâc İbrahim Ağa'nın hesâbı evvelden bakiyye yüz yedi guruş doksan beş senesi Cumâde'l-ûlâ'nın gurreşinden Emîn-i belde Ali Efendi'nin sene tamâmına kadar ücret-i kademiyye iki yüz elli guruş es-Seyyid Abdullah Bey'e ve Rahtvânzâde İbrahim Bey'e Sadr-ı a'zam devletlü İzzet Mehmed Paşa hazretlerinin mürûrunda olan masârıf'dan derûn-ı deftere tahrîr olunan altı yüz guruş devletlü el-Hâc Ali Paşa hazretlerine hâcıbaşı olan Göztaşzâde Mustafa Ağa yediyle verilen hediye-bahâ ve harc-ı râh üç yüz guruş pazarbaşı yedinde olan defter mûcebince Erzurum valisi mürûrunda olan masârıf'dan Ezinepazarı'na verilen ta'yînât ve sâir ağalara verilen

zahîre pazarbaşıya edâ olunacak yüz elli iki guruş üç rub‘ bundan akdem Sivas Valisi Dağıstanî Ali Paşa'nın bakâyâsı afvı için Sivas Valisi Çerkes Hasan Paşa'ya verilen üç yüz doksan guruş harc-ı havâlât iki yüz guruş Nakîb Serdar Ağa'ya tahsildârlık için tahrîr olunan ber-mu‘tâd-ı sâbık elli guruş Hâcîbaşı Göztaşzâde Mustafa Ağa'ya ber-mu‘tâd-ı sâbık vaz‘ olunan yüz elli guruş mütesellim ağanın tüfenkçibaşısına tahsildârlık için yirmi beş guruş hâkim efendi hazretleri Amasya'ya ibtidâ-i teşrîflerinden beri târîh-i deftere gelinceye kadar umûr-ı vilâyet için verilen kırk sekiz aded harc-ı i‘lâmât ve harc-ı hüccet bin guruş ve harc-ı defter bin guruş ve harc-ı huddâmiyye yüz yirmi guruş, zemîniyye yüz elli guruş, kalemiyye elli guruş, def‘a kalemiyye yirmi beş guruş, muhzırıyye otuz beş guruş ve masârîf-ı sâire-i cüz‘iyye ile min haysü'l-mecmû‘ on dört bin dokuz yüz elli yedi guruşa bâliğ olmağla meblağ-ı mezbûr cümle ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘le sicillât-ı atîkalarda olduğu vech üzeer nefis-i mahallât-ı şehir v enevahi-i erba‘aya tevzî‘ ve taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunar.

Hurrire fî'l-yevmi's-salis min şehri Zi'l-ka‘de li-sene hamse ve tis‘în ve mi’e ve elf.

Mahalle-i Şamlar	85,5 guruş
Mahalle-i Bayezid Paşa	493,5 guruş
Mahalle-i Aşağı Sevadiye	33,25 guruş
Mahalle-i Yukarı Sevadiye	51,75 guruş
Mahalle-i Çökce	68 guruş
Mahalle-i Pirincî	46,25 guruş
Mahalle-i Mehmed Paşa	192,25 guruş
Mahalle-i Sofuzâde	165,25 guruş
Mahalle-i Yakutiye	112,5 guruş
Mahalle-i Pazar-ı Süflâ	67,25 guruş
Mahalle-i Gümüşlüzâde	421,25 guruş
Mahalle-i Sofular	176,25 guruş
Mahalle-i Hoca Süleyman	68,5 guruş
Mahalle-i Kocacık	112,25 guruş
Mahalle-i Serrâchâne	77,75 guruş

Mahalle-i Köprübaşı	56,25 guruş
Mahalle-i Uzun Mustafa	53,75 guruş
Mahalle-i Dere	130,25 guruş
Mahalle-i Temennâ	113,25 guruş
Mahalle-i Kalcı	51,2 guruş
Mahalle-i Fethiye	223,5 guruş
Mahalle-i Darusselam	84,75 guruş
Mahalle-i Hacı Hamza	202,25 guruş
Mahalle-i Pervane	172,75 guruş
Mahalle-i Acem Ali	284,25 guruş
Mahalle-i Çeribaşı	300,5 guruş
Mahalle-i Bozahâne	436,75 guruş
Mahalle-i Eski Kethüdâ	307,75 guruş
Mahalle-i Kazgancı	144,5 guruş
Mahalle-i Devehâne	484,75 guruş
Mahalle-i Hâcî İlyas	197,25 guruş
Mahalle-i Üçler	214 guruş
Mahalle-i Köyceğiz	199 guruş
Mahalle-i Şeyh Garîk	104,5 guruş
Mahalle-i Hızır Paşa	202 guruş
Mahalle-i Fahreddin	202 guruş
Mahalle-i Seyfeddin	104,25 guruş
Mahalle-i Şamice	87,25 guruş
Mahalle-i Receb	51,5 guruş

83/1

Mahalle-i Gökmedrese	56,25 guruş
Mahalle-i Şeyh Cû'î	98,25 guruş
Mahalle-i Kurşunlu	125,5 guruş
Mahalle-i Âhi Sadeddin	63,5 guruş
Mahalle-i Câmi'-i Enderûn	150,5 guruş
Mahalle-i Karatay	76,25 guruş

Mahalle-i Hatuniye	35,25 guruş
Mahalle-i Saray	62,75 guruş
Mahalle-i Sâde Helkis	159,5 guruş
Mahalle-i Bâğ-ı Helkis	53 guruş
Mahalle-i Eslem	156,75 guruş
Mahalle-i Çırakcı	142,25 guruş
Cem'an yekûn	8.030,75 guruş

Nâhiye-i Ezinepazarı

Karye-i Kızılca-i Kebîr	104 guruş
Karye-i Daday	48,25 guruş
Karye-i İlyas	48,5 guruş
Karye-i Kal'a	244,5 guruş
Karye-i Ezinepazarı	244,5 guruş
Karye-i Sarıalan	244,5 guruş
Karye-i Saz	35,25 guruş
Karye-i Vermiş	81,75 guruş
Karye-i Moramı	40 guruş
Karye-i Keşlik	44 guruş
Karye-i Balalan	75 guruş
Karye-i Halifeler (Halifeli)	21,25 guruş
Karye-i Bayat	57 guruş
Karye-i Karsan	42,25 guruş
Karye-i Afşar	103,5 guruş
Karye-i Sarayözü ma'a Danişmend	151,75 guruş

Karye-i Bûke	73,75 guruş
Karye-i Efte	81,5 guruş
Karye-i Kirap	79,25 guruş
Karye-i Karataş	95,5 guruş
Karye-i Şeyh Sadi	105 guruş
Karye-i Kara İbrahim	30 guruş

Karye-i Âsi Abdal	194 guruş
Karye-i Heniske	31,75 guruş
Karye-i Zigala	54,75 guruş
Karye-i Tatar	43 guruş
Karye-i Sarı Affan (Sarılân)	32 guruş
Karye-i Uygur	132,75 guruş
Karye-i Kızılca-i Sagîr	42 guruş
Karye-i Kürdi	35,5 guruş
Karye-i Yancı Abdal (Yağcı Abdal)	97,5 guruş
Karye-i Kara Ali	26 guruş
Karye-i Kızıoğlu Hüsnü	26,5 guruş
Karye-i İmük	161 guruş
Karye-i Ovasaray	35,25 guruş
Karye-i Sevincer	18 guruş
Karye-i Mahmudlar	252 guruş
Karye-i Keçili	7,75 guruş
Karye-i Kayı (?)	14,5 guruş
Cem'an yekûn	3.037,5 guruş

Nâhiye-i Akdağ

Karye-i Yenice	225,75 guruş
Karye-i Zana	235,75 guruş
Karye-i Morek	235,75 guruş
Karye-i İbeci	235,75 guruş
Karye-i Sofu	25,75 guruş
Karye-i Yıkılğan	53,5 guruş
Karye-i Göndes	25,75 guruş
Karye-i Boyalı	48,75 guruş
Karye-i Katırkışla	55,75 guruş
Sarye-i Saraycık	56,75 guruş
Karye-i Taşbaşı	67,75 guruş
Karye-i Sarılar	75,75 guruş
Karye-i Kızseki	29,75 guruş
Karye-i Karakise	78,25 guruş
Karye-i Kürdler	12,75 guruş
Karye-i Tavra	21,75 guruş
Karye-i Derebaşılân	27,25 guruş
Karye-i Seyfe	17,5 guruş
Karye-i Sofular	32,75 guruş
Karye-i Kızılkışlacık	194 guruş
Karye-i Akviran	69,75 guruş
Karye-i Kozalan	18,75 guruş
Cem'an yekûn	1.855,25 guruş

Nâhiye-i Geldigelen

Karye-i Zara	77 guruş
Karye-i Atabey	15,5 guruş
Karye-i Moramil	128 guruş
Karye-i Yördenik	98,75 guruş
Karye-i soma	44,75 guruş
Karye-i Gökhöyük	21 guruş
Karye-i Gerne	46,75 guruş
Karye-i Yağmur	59 guruş
Karye-i Kürdler	46,75 guruş
Karye-i Köyceğiz	20,5 guruş
Karye-i Ahatük	31,75 guruş
Karye-i Eymird	15,25 guruş
Karye-i Olus (Ulus)	77 guruş
Karye-i Orta	76,75 guruş
Karye-i Geldiklan	82 guruş
Karye-i Elgazi	20,5 guruş
Karye-i Kovay	19,75 guruş
Karye-i Bağlıca	59,5 guruş
Karye-i Ilıca	11,5 guruş
Karye-i Buğa	93,5 guruş
Karye-i Yürü (?)	47,25 guruş
Karye-i Musa	25 guruş
Karye-i Bulduklu	41 guruş

Cem'an yekûn	1.085,25 gurus
---------------------	-----------------------

Nâhiye-i Hakala

Karye-i Hakala	80,75 gurus
Karye-i Eymir	57,5 gurus
Karye-i Arslan	32,5 gurus
Karye-i Kazgancı	23,25 gurus
Karye-i Harmanağılı	21 gurus
Karye-i Hacı Bayram	16,5 gurus
Karye-i Kuşçu	30 gurus
Karye-i Alevi	91,5 gurus
Karye-i Bozbeyi	25,5 gurus
Karye-i Deveci	30 gurus
Karye-i Öyük	13 gurus
Karye-i Mirdehor	41,5 gurus
Karye-i Gani	35,5 gurus
Karye-i Arucak	82,5 gurus
Karye-i Kurnaz	23,25 gurus
Karye-i Kayacık	23,25 gurus
Karye-i Firuz	27,75 gurus
Karye-i Bayırlı	29 gurus
Karye-i Feyza (Feyze)	87,5 gurus
Karye-i Salurca (Salurcu)	16,5 gurus
Karye-i Kulu	16 gurus
Karye-i Değirmenderesi	30,25 gurus

Karye-i Uzunoba	16,75 guruş
Karye-i Müşteri	25,25 guruş
Karye-i Çorlu	27,5 guruş
Karye-i Dere	30,75 guruş
Karye-i Gödelez (Gödelas)	11,75 guruş
Cem'an yekûn	948,25 guruş

Min haysü'l-mecmû' on dört bin dokuz yüz elli yedi guruşdur.

Hurrire bi-ma'rifeti'l-a'yân ve'l-ahâlî Nemakahû'l-fakîru ileyhi azze şânuhû

Es-Seyyid Nuh el-kâdî bi-medîneti Amasya el-mahrûse Gufire lehü

84/1

Sarı Mehmed'in oğlu müteveffâ Mehmed'in vasiyy azli

Medîne-i Amasya mahallâtından Yakutiye Mahallesi sâkinlerinden Ahmed bin Mehmed nâm sagîrin vasiyy-i mansûbu olan Ömer bin Mehmed nâm kimesne sagîr-i mezbûrun emvâlini itlâf ve izâ'a ile azle müstahık hiyâneti olduğunu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî kimesneler ihbâr [ve] zâhir olmağla vesâyetden ihrâc yerine kibel-i şer'-i enverden bir vasiyy nasb ü ta'yîn olunmak lâ-büd ve mühim olmağla sagîr-i mezbûrun ceddesi bâ'isetü'l-vesîka İsmihan bint-i Mehmed nâm hâtun dîndâr ve müstakîme ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire ve mu'temedün-aleyhâ idüğünü dahi haber vermeleriyle hâkim-i muvakkî'-ı sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn-meâb efendi hazretleri sagîr-i mezbûrun ceddesi mezbûre İsmihan'ı vasiyy nasb ü ta'yîn eyledikde ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeğî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ısrîn min Saferi'l-hayr li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

84/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa Mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb es-Seyyid Hüseyin bin Ahmed nâm kimesne zevcesi Fatma bint-i Zeynelâbidîn tarafından dahi da'vâ-yı âti'z-zikre vekili olduğu zât-ı mezbûreyi bi'l-muarrefeti's-şer'iyye ârifân es-Seyyid el-Hâc Mehmed bin es-Seyyid Yahya ve İsmail bin Osman nâm kimesneler şهادetleriyle sâbit olmağla bi'l-vekâle ve'l-asale meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde yine mahalle-i mezbûrede kâin zikr-i âtî menzile vâzî'atü'l-yed olduğu mütehakkık olan Zâhide bint-i es-Seyyid İbrahim nâm hâtun tarafından muhâsama ve redd-i cevaba vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ârifân Feyzullah ibn-i Hüseyin ve Hasan bin Ebîssuûd şهادetleriyle sâbit olan Mesud Efendi bin Ali nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip "Lale Hânım Kızı" demekle arife İsmihan bint-i Hacı Mehmed bin Abdürrahim nâm hâtun târih-i kitâbdan on bir sene mukaddem mahalle-i mezbuede kâin etrâf-ı erba'adan Saray Ağası es-Seyyid İbrahim Ağa ve Elmacıoğlu es-Seyyid el-Hâc Mehmed Ağa ve Kürdoğlu Ali Beşe menzilleri ve tarîk-i âmmıyla mahdûd hâriciyye ve dâhiliyyede büyü't-ı adîde ve tut ve eşcâr-ı müsmireli bir mikdâr bağçeyi müştemil silk-i mülk-i sahîhinde münselik bir bâb mülk menzili cemî'-i tevâbi' ve levâhıkıyla hasbeten li'llâhi te'âlâ vakf-ı sahîh-i şer'ile vakf edip tevliyet ve menâfi'ini hayâtda oldukça kendüye ba'de ve fâtihi zevcem müvekkile-i mezbûre ile mezbûreyi tezevvüc eden kimesneye ba'de ve fâtihi evlâd ve evlâd-ı evlâdına batnen ba'de batnin ba'de'l-inkırâz mutlaka fukarâ-yı müslimîne şart edip li-eclî't-tescîl mütevellî nasb eylediği Hüseyin Efendi bin Abdullah'a ba'de't-teslîm vâkıfe-i mezbûre vakfından rücû', yine mülküne istirdâd için tarafından vekîl nasb eylediğini Kalınbacakoğlu İbrahim bin Abdullah Efendi nâm kimesne ol hinde medîne-i mezbûre kâdisı olan Alâiyevî es-Seyyid Halil Efendi huzûrunda mütevellî-i mezbûr ile murâfa'a olduklarında kâdî-i mûmâ-ileyh dahi cânib-i vakfı evlâ görüp İmâm Ebû Yusuf hazretlerinin re'yi üzere vakf-ı mezbûrun ve zımnında olan şürût ve kuyûdun sıhhat ve lüzûmuyla hükm edip bu vechile menzil-i mahdûd-ı mezkûr cemî'-i e'imme-i dîn indlerinde vakf-ı sahîh-i mü'ebbed olup menzil-i mahdûd-ı mezkûr bu vechile vakf-ı meşrutumuz iken müvekkile-i mezbûre Zâhide Hâtun fuzûlî zabt eder suâl olunup menzil-i mezkûrdan kasr-ı yed ve vakf-ı meşrutumuz olmak üzere bizlere teslîme tenbîh olunmak matlûbumuzdur dediklerinde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr Mesud cevâbında fi'l-hakîka vâkıfe-i mezbûre İsmihan Hâtun menzil-i mahdûd-ı mezkûr

cemî'-i müştemilâtıyla ber-vech-i meşrûh vakf ve şar[t] etmişidi, lâkin vakfından birkaç sene mürûrunda mezbûre İsmihan Hâtun yine menzil-i mezkûru vakf edip mütevellî-i mezbûra teslîm eyledim deyu ikrâr eylediğim hinde ben menzil-i mezkûrun derûnunda sâkine olup kendi eşyâm ile meşgûl olmağla İmâm Muhammed kavli üzere sıhhat ve lüzûm-ı vakıfda şart olan teslîm bulunmamağla mülküne istirdâd için müvekkile-i mezbûre Fatma ile ol vakit medîne-i mezbûrede kâdî olan İsmail Esad Efendi huzûrunda bi'z-zât murâfa'a olduklarında meşgûlen teslîmini mezbûre Fatma dahi musırra olmağla ikrârı mücebince vakf-ı mezbûrun adem-i sıhhatiyle hüküm ve mülkiyet üzere zabta mezbûre İsmihan'a hüccet verip bu vechile mülkiyet üzere birkaç ay zabt eylediğinden sonra vefât eyledikte veresesine mevrûs olup verese dahi mülk-i mevrûsları olmak üzere müvekkile-i mezbûre Zâhide'ye bey' ve teslîm ol dahi mülk-i müşterâsı olmak üzere zabt eder deyu zabtını ikrâr lâkin hîn-i vakıfda mûmâ-ileyh es-Seyyid Halil Efendi Ebû Yusuf kavli üzere vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzûmuyla hükm eylediği ma'lûmumuz değildir deyu tescîl-i sâbıkı inkâr edecek müdde'î vekili mezbûr es-Seyyid Hüseyin'den tescîl-i sâbıkı mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden Türkmen el-Hâc Ebubekir Efendi bin Hüseyin ve Küçüs Sipahioğlu Hasan bin Ömer nâm kimesneleri li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzîrân olup isre'l-istişhâd fi'l-hakîka Lale Hânım Kızı demekle meşhûre İsmihan bint-i el-Hâc Mehmed bin Abdürrahim nâm hâtun mahalle-i mezbûrede kâin etrâf-ı erba'adan Saray Ağası es-Seyyid İbrahim Ağa ve Elmacıoğlu es-Seyyid Mehmed ve Kürdoğlu Ali Beşe menzilleri ve tarîk-i âmmıyla mahdûd hâriciyye ve dâhiliyyede büyü-tü adîde ve tut ve eşcâr-ı sâireli bir mikdâr bağçeyi müştemil mülk menziline vakf edip tevliyet ve menâfi'ini hayâtda oldukça kendüye ba'de vefâtihâ müvekkile-i mezbûre Fatma'ya [ve] Fatma'yı tezevvüc eden kimesneye ba'de vefâtihimâ evlâd ve evlâd-ı evlâdına batnen ba'de batnin, ba'de'l-inkırâz mutlaka fukarâ-yı müslimîne şart edip li-ecli't-tescîl mütevellî nasb eylediği Hüseyin Efendi bin Abdullah'a teslîm eylediğinden bir gün sonra vakfından rücû' ve mülküne li-ecli'l-istirdâd da'vâ ve muhâsamaya tarafından vekîl nasb eylediği Kalınbacakoğlu İbrahim bin Abdullah Efendi nâm kimesne ol hinde medîne-i mezbûrede hâkimü's-şer'î's-şerîf Alâiyevî es-Seyyid Halil Efendi huzûrunda mütevellî-i merkûm ile murâfa'a

olduklarında kâdî-i mûmâ-ileyh dahi cânib-i vakfî evlâ görüp İmâm Ebû Yusuf hazretlerinin kavli-i şerîfî üzere vakf-ı mezbûrun ve zımnında olan şürût ve kuyûdun sıhhat ve lüzûmuyla bizim huzûrumuzda hükm eyledi biz bu husûsa bu vech-i muharrer şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyu herbiri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebince menzil-i mahdûd-ı mezkûrun vakfiyyetle tescîl-i şer'î olduğu sâbit olup "Hind mülk menziline vakf edip evvelâ menâfî'ini nefesine ba'dehâ Zeyneb'e ve Zeyneb'in evlâd ve evlâdına ba'dehum mutlaka fukarâ-yı müslimîne şart edip li-[ecli't]-tescîl müteelli nasb eylediği Zeyd ile Ömer ve kâdî huzûrunda vakfından rücû' ve mülküne istirdâd murâd eyledikde Ömer ve kâdî dahi İmâm Ebû Yusuf kavli üzere vakfın ve zımnında olan şürût ve kuyûdun sıhhat ve lüzûmuyla hükm etdikden sonra Hind-i mezbûre âhar Beşir Kâdî huzûrunda mülküne istirdâd da'vâ eyledikde Beşir Kâdî dahi meşgûlen teslîm be-teslîm mu'teber olmayıp bu vechile olan teslîm sahîh olmamağla mütevellîye teslîm bulunmamışdır teslîm ile'l-mütevellî olmayan veyahud ba'zı şartla olan vakıf sahîh olmaz deyu hükm-i evvelin hilâfına İmâm Muhammed kavliyle mülküne hükm edip hüccet verse Beşir Kâdî'nın hükmü nâfiz ve hücceti mu'teber olmaz" deyu kütüb-i mu'teberâtan nakl-i sahîh ile hâlâ Zile'de me'zûn bi'l-iftâ Ahmed Necib Efendi'nin verdiği iki kıt'a fetavâ-yı şerîfe müceblerince mûmâ-ileyh es-Seyyid Halil Efendi menzil-i mahdûd-ı mezkûrun vakfiyyetle eylediği hükmü imzâ ve tenfiz olunup menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan müvekkilesi mezbûre Zâhide Hâtun kasr-ı yed ve vakf-ı meşrutları olmak üzere müvekkile-i mezbûre Fatma ile zevci vekîl-i mezbûr es-Seyyid Hüseyin'e teslîme vekîl-i mezbûr Mesud'a tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ısrîn min Saferi'l-hayr li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-emâsil ve'l-akrân Mütesellim el-Hâc Yusuf Ağa, Me'zûn bi'l-iftâ el-Hâc İsmail Ağa, Fahru'l-müderrisîn Ergözlü (?) Ahmed Efendi, Umdetü'l-müderrisîn es-Seyyid Osman Efendi, Fahru'l-müderrisîn el-Hâc Mahmud Efendi, Umdetü's-sikâti'l-müteverri'în Surukî Ali Efendi, Fahru'l-a'yân Rahtvânzâde İbrahim Bey, Kâimmakâm-ı Nakîbü'l-eşrâf es-Seyyid İbrahim Ağa, A'mâzâde Hâfız Ahmed Efendi, Hocasâde Ebubekir Efendi, es-Seyyid Osman bin Ahmed, Nalbend Mehmed bin Osman, Çilingir Ali bin Hüseyin, Fazlızâde es-

Seyyid Ali Efendi, Kâtib-i Mahkeme Feyzullah Efendi, Uzun es-Seyyid Hüseyin Başe, Hüseyin bin Kara Hüseyin ve Ahmed bin İbrahim ve es-Seyyid Hüseyin bin Yahya, Yüzbaşıoğlu Mustafa Ağa ve Sucuoğlu Osman Ağa ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

85/2

İşbu bin yüz doksan beş senesi rûz-ı Kasımı'ndan rûz-ı Hızır-ı'na varıncaya kadar medîne-i Amasya'dan mürûr u ubûr eden ulaklara müzâyaka çekdirmemek üzere ve paşa ve elçiler mürûrlarında elli bârgîre varınca menzilci ve mâ'adâsını vilâyet vermek üzere vilâyet umûruna kalîl ve kesîr iktizâ eden bârgîrleri menzilci vermek üzere ber-mûceb-i mevkûfât altı ayda on yedi buçuk ocaklık hânesinden hâsıl olan dört yüz elli bir guruşdan mâ'adâ harc-ı defter ve kalemiyye ve harcyâb derûnunda dâhil olmak üzere cem'an üç bin beş yüz guruşa kazâ-i mezbûrun umûr-ı menzili cümle muvâcehesinde menzircisi sâbık el-Hâc İsmail Ağa'ya iltizâm olundukda ol dahi ba'de'l-kabûl meblağ-ı mezbûreye ber-mu'tâd-ı kadîm mahallât ve nevâhî-i erba'aya tevzî' ve taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Zi'l-ka'de li-sene hamse ve tis'in ve mi'e ve elf.

Mahalle-i Şamlar	19,5 guruş
Mahalle-i Bayezid Paşa	110,5 guruş
Mahalle-i Aşağı Sevadiye	82 guruş
Mahalle-i Yukarı Sevadiye	25 guruş
Mahalle-i Çökce	32 guruş
Mahalle-i Pirincî	14 guruş
Mahalle-i Mehmed Paşa	56,5 guruş
Mahalle-i Sofuzâde	38 guruş
Mahalle-i Yakutiye	31 guruş
Mahalle-i Pazar-ı Süflâ	21 guruş

Mahalle-i Gümüşlüzâde	92,5 guruş
Mahalle-i Sofular	28 guruş
Mahalle-i Hoca Süleyman	21 guruş
Mahalle-i Kocacık	16,25 guruş
Mahalle-i Serrâchâne	27 guruş
Mahalle-i Köprübaşı	21 guruş
Mahalle-i Uzun Mustafa	19,5 guruş
Mahalle-i Dere	40 guruş
Mahalle-i Temennâ	28 guruş
Mahalle-i Fethiye	40 guruş
Mahalle-i Darusselam	28,25 guruş
Mahalle-i Hacı Hamza	36,25 guruş
Mahalle-i Pervane	26 guruş
Mahalle-i Acem Ali	61,75 guruş
Mahalle-i Çeribaşı	80 guruş
Mahalle-i Bozahâne	84,5 guruş
Mahalle-i Eski Kethüdâ	63,25 guruş
Mahalle-i Kazgancı	31,25 guruş
Mahalle-i Devehâne	84 guruş
Mahalle-i Hâcî İlyas	56 guruş
Mahalle-i Üçler	33 guruş
Mahalle-i Köyceğiz	55 guruş
Mahalle-i Şeyh Garîk	23 guruş
Mahalle-i Hızır Paşa	51 guruş

Mahalle-i Fahreddin	
Mahalle-i Seyfeddin	25 guruş
Mahalle-i Şamice	30 guruş
Mahalle-i Receb	16 guruş

Mahalle-i Gökmedrese	19 guruş
Mahalle-i Şeyh Cû'î	21 guruş
Mahalle-i Kurşunlu	24 guruş
Mahalle-i Âhi Sadeddin	19 guruş
Mahalle-i Câmî'-i Enderûn	38,5 guruş
Mahalle-i Karatay	22 guruş
Mahalle-i Hatuniye	10 guruş
Mahalle-i Saray	19,5 guruş
Mahalle-i Sâde Helkis	40 guruş
Mahalle-i Bâğ-ı Helkis	16,25 guruş
Mahalle-i Eslem	37 guruş
Mahalle-i Çırakcı	25 guruş
Mahalle-i Kalcı	22 guruş
Mahalle-i Kamerüddin	56 guruş
Cem'an yekûn	1.912,25 guruş

86/1

Nâhiye-i Ezinepazarı

Karye-i Kızılca	23,25 guruş
Karye-i Daday	10,5 guruş

Karye-i Kal'a	41,25 guruş
Karye-i Keşlik	11,5 guruş
Karye-i Saz	9,5 guruş
Karye-i Efte	15,75 guruş
Karye-i İmük	19,5 guruş
Karye-i Halifeler	8,75 guruş
Karye-i Ezine	41,25 guruş
Karye-i Moramil	13,5 guruş
Karye-i Sarıalan	41,25 guruş
Karye-i Balalan	16 guruş
Karye-i Kirap	5,5 guruş
Karye-i Karsan	9,75 guruş
Karye-i Bayat	14,25 guruş
Karye-i Sarayözü ma'a Danişmend	22,75 guruş
Karye-i Kara İbrahim	10,25 guruş
Karye-i Büke	9,75 guruş
Karye-i Âsi Abdal	15 guruş
Karye-i Karataş	22,75 guruş
Karye-i Şeyh Sadi	15 guruş
Karye-i Uygur	18 guruş
Karye-i Mahmudlar	3,5 guruş
Karye-i Yancı (Yağcı) Abdalı	21,25 guruş
Karye-i Vermiş	17 guruş
Karye-i Kürdler	8 guruş
Karye-i Kara Ali	9,5 guruş

Karye-i İlyas	10,5 guruş
Karye-i Heniske	11,25 guruş
Karye-i Ovasaray	6 guruş
Karye-i Kızıoğlu Hüsnü	5,25 guruş
Karye-i Sarıkusun	7,75 guruş
Karye-i Tatar	12,5 guruş
Karye-i Pehlivan	5,5 guruş
Karye-i Sevincer	4 guruş
Karye-i Afşar	19 guruş
Karye-i Kızılca-i Sagır	5 guruş
Karye-i Zigala	12,5 guruş
Karye-i Kayı	5 guruş
Cem'an yekûn	567,25 guruş

Nâhiye-i Akdağ

Karye-i Günden (Göndes)	8 guruş
Sarye-i Saraycık	13 guruş
Karye-i Katırkışla	13,75 guruş
Karye-i Sarular	18,5 guruş
Karye-i Morek	68,25 guruş
Karye-i Taşbaşı	18,25 guruş
Karye-i Kürdler	2,5 guruş
Karye-i Yenice	68,25 guruş
Karye-i Sofu	9 guruş
Karye-i Karakise	23 guruş

Karye-i Seyfe	5 guruş
Karye-i Zana	68,25 guruş
Karye-i Yıkılğan	9,75 guruş
Karye-i Kışlacak	45,75 guruş
Karye-i Akvirane	22 guruş
Karye-i İbeci (Ebeci)	68,25 guruş
Karye-i Boyalıca	21,25 guruş
Karye-i Kızseki	6 guruş
Karye-i Sofular	4 guruş
Karye-i Tavra	5 guruş
Karye-i Kozalan	3 guruş
Karye-i Derebaşılân	30 guruş
Cem'an yekûn	504,75 guruş

Nâhiye-i Hakala

Karye-i Hakala	16,75 guruş
Karye-i Hacı Bayram	5,5 guruş
Karye-i Bayırlı	4,5 guruş
Karye-i Harmanağılı	3,5 guruş
Karye-i Firuz	6,75 guruş
Karye-i Kazgancı	10,75 guruş
Karye-i Bozbeyi	8,75 guruş
Karye-i Değirmendere	5,75 guruş
Karye-i Alevi	22,5 guruş
Karye-i Salurca (Salurcu)	6,75 guruş

Karye-i Kuşçu	7 guruş
Karye-i Kurnaz	4,75 guruş
Karye-i Kayacık	5,75 guruş
Karye-i Öyük	3,75 guruş
Karye-i Kulu	5,25 guruş
Karye-i Dere	7,75 guruş
Karye-i Mirdehor	8,5 guruş
Karye-i Çorlu	4,75 guruş
Karye-i Arucak	20,75 guruş
Karye-i Uzunoba	4,25 guruş
Karye-i Deveci	9,75 guruş
Karye-i Feyze	29,25 guruş
Karye-i Eymir	14,75 guruş
Karye-i Arslan	8 guruş
Cem'an yekûn	240,5 guruş

Nâhiye-i Geldigelen

Karye-i Zara	22,75 guruş
Karye-i Yördenik	25,5 guruş
Karye-i Yağmur	16,75 guruş
Karye-i Yürü (?)	19 guruş
Karye-i Bulduklu	9,75 guruş
Karye-i Moramil	33,75 guruş
Karye-i Musa	3,5 guruş
Karye-i Küpcügez	5 guruş

Karye-i Eymird	3,5 guruş
Karye-i Gerne	11,25 guruş
Karye-i Olus	8,75 guruş
Karye-i Ahatük	7,5 guruş
Karye-i Orta	19,5 guruş
Karye-i Kürdler	12,75 guruş
Karye-i Bağlıca	13,5 guruş
Karye-i Elgazi	5,5 guruş
Karye-i Kovay	5,5 guruş
Karye-i Atabey	3,5 guruş
Karye-i Gök[ö]yük	9,75 guruş
Karye-i Ilıca	3 guruş
Karye-i Buğa	22,75 guruş
Cem'an yekûn	277,25 guruş

Guruş

1912 Der-beyân-ı mahallât der-meblağ-ı menzil

0567 Der-beyân-ı nâhiye-i Ezinepazarı

0504,75 Der-nâhiye-i Akdağ

0240,50 Der-nâhiye-i Hakala

0277,25 Der-nâhiye-i Geldiklan

3502

Hurrire fi'l-yevmi' alâ vefkı's-sâbık

Nemakahû'l-fakîru ileyh azze şânuhû Es-Seyyid Nuh el-kādî bi-medîneti
Amasya el-mahrûse Gufire lehü

87/1

Monla Halilzâde el-Hâc İbrahim Ağa'nın ibrâ hücceti işbu mahalle kayd şüde.

Husûs-ı âti'l-beyânı mahallinde ketb ü tahrîr için savb-ı şer' den bi'l-iltimâs irsâl olunan Kâtib-i mahkeme Ahmed Efendi ibn-i İsmail Efendi medîne-i Amasya mahallâtından Fethiye [Mahalle]sinden Molla Halilzâde el-Hâc İbrahim Ağa bin Halil nâm kimesnenin menziline varıp zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi müslimîn huzûrunda akd-i meclis-i şer' eyledikde mahalle-i mezbûre sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Ümmühani bint-i Mustafa nâm müteveffîyenin verâseti zevc-i metrûkü mezbûr el-Hâc İbrahim Ağa ile li-ebeveyn kızı karındaşı Fatma bint-i Mustafa'ya inhisârı tahakkukundan sonra mezbûre Fatma nâm hâtun zâtı ba'de't-ta'rîf meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda işbu bâ'isü'l-vesîka zevc-i mezbûr el-Hâc İbrahim Ağa ve Osman bin Hasan nâm kimesneler mahzarlarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip mûrisem müteveffîye-i mezbûre Yazu nâm mahalde kâin etrâf-ı erba'adan Eskici Osman ve Sayıcı el-Hâc Osman ve nehr-i kebîr ve tarîk-i âmmıyla mahdûd silk-i mülk-i sahihinde münselik ve tut ve eşcâr-i sâire ve böcekânneyi müstemil bir kıt'a mülk bağıını vefâtından altı ay mukaddem mezbûr Osman Ağa'ya yedi yüz guraşa bey' ve teslim ve temlik eylediğinde ol dahi iştirâ ve tesellüm ve temellük ve kabûl edip semeni olan meblağ-ı mezkûr yedi yüz guraşu hayâtında müşterî-i mezbûr Osman Ağa yedinden bi't-tamâm ahz u kabz edip hîn-i vefâtında murise-i mezbûrenin alâka ve medhali olma[ma]ğla bizlere mevrûse olmayıp müşterî-i mezbûrun mülk-i müşterâsıdır terekesinden dahi ber-mûceb-i defter-i kassâm nısf hisse-i irsiyyeme isâbet eden üç yüz on beş guraş tereke-i müteveffât-ı mezbûreye vâzı'u'l-yed zevc-i mezbûr el-Hâc İbrahim Ağa yedinden tamâmen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd bâğ-ı mahdûd-ı mezkûreye ve tereke-i müteveffât-ı mezbûreden derûn-i defter-i kassâm da olan terekesinden hisse-i irsiyye-i mezkûreye ve hâric ez-defter-i kassâm tereke-i müteveffât-ı mezbûreye müte'allika celî ve hafî kalîl ve kesîr âmme-i de'âvî ve mütâlebât ve eymân ve muhâsamâtdan müşterî-i mezbûr Osman ile zevc-i mezbûr el-Hâc İbrahim Ağa'nın zimmetlerini ibrâ-yı âmmıyla ibrâ ve iskât eyledim dedikde onlar dahi mezbûreyi cemî'-i kelîmât-ı meşrûhasında tasdîk ve ibrâlarını kabûl eylediklerini mevlânâ-yı mezbûr ketb ü tahrîr ve ma'an ba's olunan ümenâ-yı şer'le meclis-i şer'a gelip alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr etmeğîn mâ hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-ısrîn min şehri Rebî'ı'l-evvel li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

87/2

Monla Halilzâde el-Hâc İbrahim Ağa'nın zevcesinin kassâm defteridir işbu mahalle kayd şüd.

Medîne-i Amasya mahallâtından Fethiye Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ümmühani bint-i Mustafa nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûkü Molla Halilzâde el-Hâc İbrahim Ağa ile li-ebeveyn kız karındaşı Fatma'ya inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffiyeye-i mezbûre defteridir ki ber-vech-i âfî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn [min] şehri Rebî'ı'l-evvel li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Mehir der-zimmet-i zevc-i mezbûr		400 para
Müsta'mel ferâce	1	240
Müsta'mel çiçekli anteri	1	200
Müsta'mel alaca anteri	1	200
Şalvar	1	160
Beyâz anteri	1	80
Def'a beyâz anteri	1	70
Müsta'mel çiçekli anteri	1	200
Çuka anteri	1	320
Uçkur	1	140
Çenber	1	140
Makrame	1	140
Müsta'mel sincab kürk	1	330
Hamam takımı ma'a boğça	1	240

Çuka cübbe	1	240
Köhne nâfe kürk	1	100
Beyâz çenber ma'a üslük	1	100
Çâr ma'a takım	1	120
Müsta'mel gömlek	1	40
Müsta'mel sandık	2	160
Yorgan çarşebi	1	60
Köhne börk (yörek)		80
Dimi yasdık	3	300
Köhne don	1	140
Gömlek	1	140
Çenber	1	140
Altın top	15 miskâl	3.000
İslambol altını	2	240
Sim kuşak ma'a kolan	1	500
Dimi döşek	1	120
Yorgan	1	120
Köhne ihrâm	1	40
Köhne çarşeb	1	200
Ma'a bohça	1	200
Döşek	1	120
Köhne kilim ve halı	2	200
Sarı şamdan	1	20
Evân-ı nühâsiyye	70 kıyye	2.800
Yün yan	1	60

Köhne yorgan	2	240
Eskiciler sükunda nısf dükkân		4.000
Hurdavât-ı menzil		200
Cem'an yekûn		15.700
Minhâ'l-ihracât		
Resm-i kismet		40
Muhzırıyye, ihzâriyye		20
Harc-ı huddâmiyye		40
Kaydiyye		10
Çukadâriyye		60
Kalemiyye		60
Emîniyye		40
Yekûnü'l-ihracât		630
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		15.070
Hisse-i zevcû'l-mezbûr		7.535
Hisse-i uhtû'l-mezbûre		7.535

88/1

İbrâ hücceti işbu mahalle kayd şüd.

Köyceğiz Mahallesi sâkinlerinden Hindîzâde el-Hâc Kâtib Efendi'nin

Medîne-i Amasya mahallâtından Eski Kethüdâ Mahallesi sâkinelerinden Efrumiye bint-i el-Hâc Mehmed Ağa nâm hâtun tarafından ahz u kabz ve ibrâ-yı âti'l-beyânı ikrâr u i'tâ-yı hüccete vekili olduğu zât-ı mezbûreye bi'l-mu'arrefeti's-şer'îyye ârifân es-Seyyid Mehmed bin Mehmed ve Osman bin Abdullah nâm kimesneler şehadetleriyle sâbit olan es-Seyyid Bekdaş bin Bekdaş nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-vesîka mezbûr Mehmed Ağa

bin Ali nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm, müvekkile-i mezbûrenin vâlide[si] Fatma bint-i Kara Ahmed nâm hâtun târih-i kitâbdan dört sene mukaddem fevt oldukda verâseti zevci mezbûr Mehmed Ağa ile kızı müvekkile-i mezbûreye münhasıra olup terekesinden zev-i mezbûr Mehmed Ağa'nın ikrârıyla zimmetinde mehr-i mü'ecceli altmış guruş ve Helvacı Çeşmesi kurbünde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd ve'l-cîrân nısf bâğ ve eşyâ-i sâire bahasıyla müvekkile-i mezbûre zimmetinde olan seksen guruş kıymetli on miskal inci bahâ ba'de'l-hesâb cümle tereke dört yüz yirmi sekiz guruşa bâliğ olup meblağ-ı mezkûrdan yüz guruş müteveffîye-i mezbûrenin vasiyyet-i müsbetesine ve seksen iki guruş zevc-i mezbûrun rub' hisse-i irsiyyesini tereke-i mezbûreden zimmetinde olan seksen guruşluk inciye, nakden yüz elli guruş ki min haysü'l-mecmû' iki yüz otuz guruş ahz u kabz ve istîfâ-yı hak edip tereke-i müteveffât-ı mezbûreden zevc-i mezbûr Mehmed Ağa'nın yedinde olan bâğ-ı mahdûd-ı mezbûra ve eşyâ-i sâirede mezbûrenin hisse-i irsiyyesi kalmayıp cümlesi babası mezbûr Mehmed Ağa'nın müstakillen emvâl ve emlâkinden olmağla tereke-i müteveffât-ı mezbûreden hesâb-ı mezkûr üzere hissesi tekmliline değin bâkî kalan on altı guruşun mütâlebesine ve vâlidesi müteveffât-ı mezbûrenin cemî'-i terekesinden hisse-i irsiyyesine müte'allik âmme-i de'âvî ve eymân ve muhâsamâtdan babası mezbûr Mehmed Ağa'nın zimmetini ibrâ-yı âmmıyla ibrâ vü iskât eyledi tereke-i mezbûreden bâğ-ı mahdûd-ı mezkûr ve eşyâ-i sâirede müvekkile-i mezbûre Efrumiye'nin alâka ve medhali kalmamışdır dedikde gibbe't-tasdîk mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'l-aşer min şehri Rebî'ı'l-evvel li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hindîzâde Mehmed Ağa, Hacı Lütfullahzâde el-Hâc Osman Ağa, el-Hâc Derviş Mehmed Ağa, Hazîne Kâtibi Ali Efendi, Gözveşzâde Mustafa Ağa, el-Hâc Mahmud Efendi, Serrâczâde es-Seyyid Abdülhalim, Cezzâr el-Hâc İbrahim Ağa, Hammâlzâde es-Seyyid Hâfız, Mukayyid Ahmed Efendi ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

88/2

Bekdaş Ağa'nın bey' u şirâ hücceti işbu mahalle kayd şüdü.

Medîne-i Amasya mahallâtından Eski Kethüdâ Mahallesi sâkinelerinden Ayşe bint-i Mustafa nâm hâtun tarafından da'vâ-i âti'l-beyâna vekili olduğu zât-ı mezbûreye bi'l-mu'arrefeti's-şer'iyye ârifân es-Seyyid Hüseyin bin Mehmed ve Ali bin Süleyman nâm kimesneler şehadetleriyle sâbit olan Pazar-ı Süflâ Mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Mustafa bin Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde zikr-i âti bağlara vâzı'u'l-yed işbu bâ'isü'l-vesîka es-Seyyid Bekdaş bin Bekdaş nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip müvekkile-i mezbûrenin târih-i vesîkadan on beş gün mukaddem fevt olan zevci Baba Yusuf bin Maden nâm müteveffanın verâseti ancak zevcesi müvekkile-i mezbûre ile li-ebeveyn karındaşı gâibân ani'l-meclis () münhasıra olup terekesinden Karasenir nâm mahalde vâki' etrâf-ı erba'adan Çürükçü Monla Ala ve İmâmoğlu Ömer bağları ve orta yol ve nehr-i kebîr ile mahdûd tut ve eşcâr-ı sâire ve iki göz damı müştemil bâğ ve ol mahalde vâki' etrâf-ı erba'adan tarafeyni kûhî ve tarafeyni âhar beyni tarîk-i âmmıyla mahdûd öz mülk bağımından hisse-i irsiyyesine isâbet eden rub' hisse-i irsiyyesinden keff-i yed ve müvekkile-i mezbûreye teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur dedikte gıbbe's-suâl mezbûr es-Seyyid Bekdaş cevâbında müteveffâ-yı mezbûr fevtinden üç sene mukaddem öz mülk bağımı elli guruşa iki ay mukaddem tutluk bağımı iki yüz guruşa bana bey'-i bâtt-ı sahîh ile bey' ü teslîm ve kabz-i semeneyn edip bey'-i sâni esnâsında hâl-i kemâl-ı akl [ü] sıhhatinde zikr olunan bağları ber-vech-i meşrûh bey' ve kabz-ı semeneyn eylediğini dahi ikrâr etmişidi deyu def'le mukâbile edicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr dâfi'-i mezbûr es-Seyyid Bekdaş'dan def'-i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden Mücellid Abdürrahim bin elhac Hasael-HâcKıymacı Hasan bin Hasan nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup isre'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Baba Yusuf fevtinden iki ay mukaddem bey'-i sâni esnâsında hâl-i kemâl-ı akl [ü] sıhhatinde zikr olunan bağları semen-i mezkûra mezbûr es-Seyyid Bekdaş bey' ve teslîm ve kabz-ı semeneyn eyledi bizim huzûrumuzda ikrâr eyledi bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyu herbirleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabulde vâki' olmağın mücebince bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrlar mezbûr es-Seyyid Bekdaş'ın mülk-i müşterâsı olduğuna

ba'de'l-hükm bâğ-ı mahdûd-ı [s. 89] mezkûrlardan hisse mütâlebesiyle müdde'îye-i mezbûrenin müdâhalesi men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ışrîn min Rebî'î'l-evvel li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Lütfullahzâde el-Hâc Osman Ağa, Gözveşzâde Mustafa Ağa, Feyzullah oğlu Ahmed Ağa, Şeyhzâde es-Seyyid Abdullah Efendi, Zanaîzâde es-Seyyid Ahmed Efendi, Evliya Halil Efendi, Arabacızâde es-Seyyid Osman Efendi ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

89/1

Hacı Halil oğlu Halil'in menzil istibdâl hücceti işbu mahalle kayd şüid.

Medîne-i Amasya muzâfâtından Zîgere karyesi mahallâtından Yukara Mahallesi sâkinlerinden Tavîl Hâfızoğlu Hâfız Hasan bin Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrifde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-vesîka el-Hâc Haliloğlu Halil bin Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem mahalle-i mezbûrede kâin etrâf-ı erba'adan Celepoğlu Mustafa Ağa ve Osman ve Muhziroğlu İmâm ve Cüce Yusuf oğlu Mehmed nâm kimesneler menzilleri ve tarîk-i âmmıyla mahdûd büyü't-ı adîde ve ma'lûmetü'l-mikdâr bağçe ve havluyu müstemil müstakillen kendi menzilimi yine mahalle-i mezbûrede kâin mezbûr Halil'in müstakillen kendi mülk menzili ile nakden otuz beş guruşa mezbûr Halil'e bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve tesellüm ve temellük ve kabûl edip bu vechile menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Halil'in mülk-i müşterâsı iken bey'-i mezkûr tağrîr ve gabn-ı fâhişiyle olmuşıdi deyu bu def'a da'vâ sadedinde iken beynimize muslihûn tavassut edip da'vâ-yı mezkûreden fâriğa olmak üzere on iki gurusu üzerine inşâ-ı akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezkûru kabûl ve bedeli olan meblağ-ı mezkûr on iki gurusu yedinden tamâmen ahz u kabz ve kabûl eylediğimden sonra husûs-ı mezkûra müte'allika âmme-i de'âvî ve mütâlebât ve eymân ve muhâsamâtdan müşterî-i mezbûr Halil'in zimmetini ibrâ-yı âmmıyla ibrâ vü iskât ol dahi verdiği bedel mütâlebesinden benim zimmetimi ibrâ vü iskât eyledi ve herbirimiz âharın ibrâsını kabûl eyledik dedikde mukarrun lehü'l-mezbûr mukırr-ı mezbûrun cemî'-i kelimât-ı meşrûhasında bi'l-müşâfehe tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ısrîn min Rebî'î'l-evvel li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Sarı Ahmedzâde es-Seyyid el-Hâc Ömer Ağa ve gayruhum minel-hâzırî.

89/2

Ser-muhzırân Monla Mehmed'in damâdı Demirci Salih'in iştirâ eylediği bâğ hücceti işbu mahalle kayd şüd.

Medîne-i Amasya mahallâtından Sofuzâde Mahallesi mütemekkinelerinden Pirpeyon veled[et]-i Kökes ve zevci Agob veled-i Körk nâm ... taraflarından bey'-i âti'z-zikri ikrâr ve i'tâ-yı hüccete vekîlleri olduğu şahs-ı mesfûrânı ârifân Mehmed bin Osman ve İsmail bin Hasan nâm kimesneler şهادetleriyle sâbit olan Pirincî Mahallesi sâkinlerinden Demirci es-Seyyid el-Hâc Ahmed bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde Pazar-ı Süflâ Mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-vesîka Demirci Salih bin Osman nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müvekkilân-ı mesfûrânın ber-vech-i iştirâk mutasarrıf oldukları Ilıcak nâm mahalde vâki' Çukur Tarla nâm mevzi'de kâin etrâf-ı erba'adan Müftü el-Hâc İsmail Efendi ve Demirci İsmail ve Gabril zimmî ve Haddâdoğlu Tavîl Agob bağları ile mahdûd tut ve eşcâr-ı sâire ve bir bâb böcekhaneyi müştamil mülk bağlarını tarafeynden îcâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile üç yüz seksen beş guruşa mezbûr Salih'e bey' ve teslim ve temlîk ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve temellük ve kabûl eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr üç yüz seksen beş guruşu müştârî-i mezbûr Salih yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz eylidler fîmâ-ba'd bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrede kat'â alâka ve medhalleri kalmamışdır ve müştârî-i mezbûr Salih'in mülk-i müştârâsıdır keyfe mâ yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Rebî'î'l-evvel li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

89/3

Ba'de's-sübût mu'ârazadan men' olunup yedine hüccet-i şer'iyye verildiği işbu mahalle kayd şüd. Genç İbrahim'in ibrâ hücceti, isbât edip verilen hüccet işbu mahalle kayd şüd

Medîne-i Amasya mahallâtından Yakutiye Mahallesi sâkinelerinden Emine bint-i Ali nâm hâtun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-vesîka Genç İbrahim Ağa tarafından muhâsama ve redd-i cevaba vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi Mütevellî es-Seyyid Ömer bin Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip târih-i kitâbdan dört sene mukaddem vefât eden zevcim es-Seyyid Ahmed bin Keçeci Süleyman nâm müteveffanın emlâkinden Bağçe Ayağı demekle arîf mahalde vâki' etrâf-ı erba'adan Hacı Ömer ve Gömüksüzöğlü ve vakıf bağlar ve tarîk-i âmmıyla mahdûd eşcâr-ı sâire ve böcekhaneyi müştemil bâğ benimle gâib ani'l-meclis li-ebeveyn ammi Hasan bin Süleyman nâm kimesneye mevrûs olup târih-i vesîkadan iki sene mukaddem İbrahim Ağa'ya altı yüz kırk gurusu semen-i medfû'a bi't-tav' bey' ve teslîm etmişdik lâkin bey'-i mezkûr tağrîr ve gabn-ı fâhişiyle olmağla suâl olunup hisseminden bey' fesh olunup bana teslîme tenbil olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr cevâbında sudûr-ı bey' ve teslîm-i mebî'den üç ay sonra müdde'iyeye-i mezbûre Emine bey'-i mezkûr gabn ve tağrîr ile olmuş idi deyu müvekkilim mezbûrdan da'vâ murâd etdikde beynlerine müslimûn-ı muslihûn tavassut edip da'vâ-yı mezkûresinden fâriğa olmak üzere on (eksik)

90/1

Müteveffâ Adilî'nin üvey babası Hacı İbrahim bâ-vasiyyet vasiyy-i muhtârı olup terekesinden ber-mûceb-i vasiyyet sülûs-i müsbet hüccetidir.

Medîne-i Amasya mahallâtından Köyceğiz Mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-vesîka el-Hâc İbrahim bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Gökmedrese Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin Musa nâm müteveffanın vereseleri ve terekesine vâzî'û'l-yed vâlidesi Hadice ve li-ebeveyn karındaşları Mustafa ve Hüseyin ve kız karındaşı Ayşe tarafından sâbitü'l-vekâlesi zevci Monla Hüseyin bin Abdullah nâm kimesneler mahzarlarında üzerlirine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip müteveffâ-yı

mezbûr Mehmed fevtinden iki gün mukaddem cemî'-i terekesinin sülûsü ifrâz olunup yüz guruş ber-vech-i mesnûn techîz ve tekfin ve levâzım-ı tedfin ve ta'mîr [ve] tağyirine sarf ve on beş guruş bana bâkî kalan mikdârı vücûh-ı birre sarf oluna deyu vasiyyet ve tenfizine beni vasiyy nasb ü ta'yîn ve musırnan alâ îsâ'ihî fevt olmağla tereke-i müteveffâ-yı mezbûrun sülûsü ber-mûceb-i vasiyyet ifrâz ve bana teslîm olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr müdde'-i mezbûrdan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden Ali Hocaşâde el-Hâc Salih bin el-Hâc Ebubekir ve es-Seyyid Mehmed bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup isre'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Mehmed bin Musa nâm müteeffa fevtinden iki gün mukaddem cemî'-i terekesinin sülûsü ifrâz olunup yüz guruş ber-vech-i mesnûn techîz ve tekfin ve levâzım-ı tedfin ve ta'mîr [ve] tağyirine sarf ve on beş guruş vasiyy-i mezbûra bâkî kalan mikdârı vücûh-ı birre sarf oluna deyu vasiyyet ve tenfizine mezbûr Hacı İbrahim'i bizim huzûrumuzda vasiyy nasb ü ta'yîn ve musırnan alâ îsâ'ihî vefât eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyu herbiri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın verese-i mezbûrûna sülûs-i mezbûru vasiyy-i mezbûr el-Hâc İbrahim'e teslîme tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis min Rabî'u'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Mahmud Efendi, Hacı Lütfullahşâde el-Hâc Osman, Gözveşşâde Mustafa Ağa, Sucuoğlu Osman Ağa, Sarı Etmekçioğlu Hâfız es-Seyyid Ahmed ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

90/2

Müteveffâ-yı mezbûr Adilî'nin kassâm defteri sûretidir.

Medîne-i Amasya mahallâtından Gökmedrese Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Adilî Mehmed bin Musa nâm müteveffanın verâseti vâlidresi Hadice bint-i Abdullah nâm hârun ile li-ebeveyn karındaşları Mustafa ve mehmed ve Hüseyin ve kız karındaşı Ayşe nâm kimesnelere inhisârî tahakkukundan sonra vereseleri taleb ve iltimâslarıyla terekesi tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyeye tevzî' vü taksîm olunan metrûkâtı defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-sâbi' min Rebî'ı'l-âhir li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

Hisse-i menzil der-mahalle-i mezbûre		1.600 para
Kahve gediği		4.800
Karasenir nâm mahalde bağ	1 aded	36.000
Bârgîr ma'a takım		1.200
Bezzâzistanda fûrûht olunan eşyâ-bahâ		5.280
Cem'an yekûn		48.880
Minhâ'l-ihracât		
Resm-i kısmet		1.226
Harc-ı huddâmiyye		120
Emîniyye		120
Kalemiyye		60 para
Muhzırıyye		20 para
Sülûs-i müsbet ber-mûceb-i vasiyyet		15.840
Yekûnü'l-ihracât		17.386
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		31.494
Hisse-i âhu'l-mezbûr Mustafa		10.498
Hisse-i ümmü'l-mezbûre Hadice		5.249
Hisse-i âhu'l-mezbûr Hüseyin		10.498
Hisse-i uhtü'l-mezbûre Ayşe		5.249

Saraycık karyesinde sâkin iken bundan akdem tarîk-i hacc-ı şerîfde fevt olan el-Hâc Ömer'in defteri.

Medîne-i Amasya enhâsından Akdağ Nâhiyesi kuralarından Saraycık nâm karye sâkinlerinden iken tarîk-i hacc-ı şerîfde fevt olan el-Hâc Ömer bin Bali nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Fatma bint-i İbrahim ile sulbî kebîr oğulları es-Seyyid Halil ve Hasan ve sulbî sagîr oğulları Mehmed ve Abdülkadir ve sulbiye sagîre kızları Zeyneb ve Hadice'ye ve sulbiye kebîre kızı Hanife'ye inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Rebî'ı'l-âhir li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

Menzil der-karye-i mezbûre	1 bâb	2.000 para
Kal'a karyesi bağlarında öz mülk bağ	1	1.600
Karye-i mezbûrede bağçe	1	1.000
Hınta 9 keyl ve şa'ır	1 keyl	1.000
Tarlaya ekilen hınta 1 keyl ve şa'ır	1 keyl	1.400
Haleb alacası		290
Şam üslüğü	10	440
Merkeb	1 re's	400
Evânî-ı nühâsiyye	25 kıyye	1.000
Karasığır ineği 1 re's ma'a dana		1.320
Köhne kilim	1	40
Döşek	1	600
Yorgan	1	
Yasdık	1	

Karasığır öküzü	4 re's	1.400
Hurdavât-ı menzil		200
Köprü sarığı		340
Camus ineği 1 re's ma'a malak 1 re's		600
Araba	1	160
Cem'an yekûn		16.180 para
Minhâ'l-hiracat		
Resm-i kısmet		405
Harc-ı huddâmiyye		40
Çukadâriyye		140 p
Emîniyye		40
Kalemiyye		140
[s. 91] Yekûnü'l-ihracât		725
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		15.415
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre		1.926 para 2 akçe
Hisse-i ibnül-mezbûr		2.452
Hisse-i ibnül-mezbûr		2.451
Hisse-i ibnül-mezbûr		2.451
Hisse-i ibnül-mezbûr		2.451
Hisse-i bintü'l-mezbûre		1.226
Hisse-i bintü'l-mezbûre		1.226
Hisse-i bintü'l-mezbûre		1.226
Verese beynlerinde gayr-ı maksûm		7 akçe

Medîne-i Amasya muzâfâtından Ziğere karyesi mahallâtından Sovukpınar Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem tarîk-i hacc-ı şerîfde fevt olan el-Hâc Ahmed bin Ali nâm müteveffanın verâseti vâlidesi Ayşe ile zevce-i metrûkesi diğêr Ayşe'ye ve sulbî sagîr oğulları Mustafa ve İsmail ve sulbî kebîr oğlu Ali ve sulbiye kebîre kızı Hamide'ye inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Rebî'ı'l-âhir li-sene sitte ve tis'ın ve mi'e ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	1.100 para
Öz mülk Yukarı bağ	1 aded	4.000
Sovukpınar nâm mahalde tutluk bağ	1 aded	2.000
Çay nâm mahalde öz mülk bağ	1 aded	2.500
Ovadepe bağı	1 aded	4.000
Bârgîr	1 re's	1.200
Döşek		1.000
Minder		1.000
Yasdık		1.000
Kilim		1.000
Evân-ı nühâsiyye	20 kıyye	1.000 kıyye
Pekmez, sirke		400
Harâr ve çuval		400
Kazma, bel, meğel ve âlet-i neccâriyye		400
Haleb alacası donluk	5 aded	1.500

Misvâk	5 aded	400
Tesbîh	5 aded	400
Hurma ve elyaf	6 aded	400
Hurdavât-ı menzil		3.000
Cem'an yekûn		35.100
Minhâ'l-ihracât		
Resm-i kısmet		1.000 para
İhzâriyye		20 para
Harc-ı huddâmiyye		100 para
Harc-ı emîniyye		100 para
Çukadâriyye		160 para
Kalemiyye		160 para
Yekûnül-ihracât		1.540 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		
Hisse-i ümmü'l-mezbûre		5.593 para, 1 akçe
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		6.791 para, 1 akçe
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre		4.195 para
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		6.791 para, 1 akçe
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		6.791 para, 1 akçe
Hisse-i bintü'l-mezbûre		3.396 para, 1 akçe
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		6.791 para, 1 akçe
İbn ile benât beynlerinde gayr-ı maksûm		6 akçe

Ziğre karyesinde Aşağı Mahalle sâkinelerinden fevt olan Ladikî İlmiye nâm müteveffiyenin kassâm [defteridir.]

Medîne-i Amasya muzâfâtından Ziğre karyesi mahallâtından Aşağı Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan İlmiye bint-i Mehmed nâm müteveffiyenin verâseti li-ebeveyn kız karındaşı Ayşe ve li-eb kızkarındaşı Emine'ye inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffiyeye-i mezbûre defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Rebî'î'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	3.000 para
Çay nâm mahalde bir kıt'a bâğ	1 aded	4.000 para
Yasdık minder Yorgan Kilim	1 aded	360 para
Evânî-i nühâsiyye	6 kıyye	340 para
[s. 92]Döşek, bez anteri ve don	1 aded	600 para
Ali Çavuş kızı zimmetinde		800 para
Vâidesi zimmetinde		200 para
Osman oğlu Hüseyin zimmetinde		1.200 para
Cin Hasan oğlu zimmetinde		200 para
Efteli kızı zimmetinde		200 para
Keşişoğlu Kurail zimmetinde		400 para
Topal Kefere'nin Musail zimmetinde		400 para
El-Hâc Abdullah zimmetinde		720 para
Çürük Alisi zimmetinde		400 para
Cem'an yekûn		11.720 para

Minhâ'l-ihracât		
Sülûs-i müsbet ber-mûceb-i vasiyyet-i mezbûre		3.733 para, 1 akçe
Resm-i kismet		300 para
İhzâriyye		20 para
Çukadâriyye		60 para
Kalemiyye		60 para
Harc-ı emîniyye		40 para
Harc-ı huddâmiyye		40 para
Yekûnü'l-ihracât		4.353 para, 1 akçe
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		7.466 para, 2 akçe
Hisse-i uht li-ebeveyni'l-mezbûre		5.600 para
Hisse-i uht li-ebi'l-mezbûre		1.866 para, 2 akçe

92/2

Üçler Mahallesi sâkinlerinden Sülûkiöğlu'nun katîl hücceti, ibrâ olundukda işbu mahalle kayd şüid.

Medîne-i Amasya mahallâtından Üçler Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem katilen fevt olan Sülûkîzâde es-Seyyid İbrahim Ağa bin Ahmed Ağa nâm müteveffanın hasren vereseşi zevce-i metrûkeleri İlmiye bint-i Süleyman ve Şerîfe bint-i es-Seyyid Osman ve Ayşe bint-i Abdullah ve sulbiye kebîre kızları Zeliha ve Ümmügülsüm ve Rahime ve Ümniye nâm hâtunlar taraflarından ibrâ-yı âti'l-beyânı ikrâr ve i'tâ-yı hüccete vekîlleri olduğunu zât-ı mezbûrâna bi'l-mu'arrefeti's-şer'iyeye ârifân es-Seyyid Mustafa bin Halil ve Ak Hasan oğlu el-Hâc Hüseyin bin el-Hâc İbrahim nâm kimesneler şehadetleriyle sâbit olan yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Derzi es-Seyyid el-Hâc İbrahim Efendi bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-vesîka müteveffâ-yı mezbûrun li-eb karındaşı Hüseyin bin Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müvekkilân-ı mezbûrânın murisleri

müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid İbrahim Ağa'yı târih-i vesîkadan on beş sene mukaddem mezbûr Hüseyin âlet-i cârihadan bıçak ile arkasından amden darb ve cerh ve müteessiren fevt oldu deyu mucibini mezbûr Hüseyin'den taleb ve da'vâ sadedinde iken beynlerine müslimûn-ı muslihûn tavassut edip da'vâ-yı mezkûrelerinden fârîğa olmak üzere an-inkâr iki yüz kırk guruş üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde onlar dahi sulh-ı mezkûru kabûl ve bedeli olan meblağ-ı mezkûr iki yüz kırk guruşu mezbûr Hüseyin yedinden tamâmen ahz u kabz ve beynlerinde bi-kadri'l-hısas iktisâm eylediklerinden sonra murisleri müteveffâ-yı mezbûrun mûcib-i katline müte'allika de'âvî ve mütâlebât ve ey mân ve muhâsamâtdan mezbûr Hüseyin'in zimmetini ibrâ-yı âmmıyla ibrâ vü iskât ol dahi verdiği bedel mütâlebesinden müvekkilân-ı mezbûrânın zimmetlerini ibrâ vü iskât eylediklerinde herbiri âharın ibrâsını kabûl edip müvekkilân-ı mezbûrânın murisleri es-Seyyid İbrahim'in mûcib-i katline müte'allika mezbûr Hüseyin kıbelinden vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ları kalmamışdır dedikde gıbbe't-tasdîk mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min Rebî'î'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: El-Hâc Lütfullahzâde el-Hâc Osman Ağa, Dorukoğlu es-Seyyid el-Hâc Mustafa bin Mehmed, Göcenzâde es-Seyyid Hâfız Ömer bin Mustafa, Fazlızâde es-Seyyid Abdullah Efendi, Derzi es-Seyyid Ahmed Beşe, Kethüdâzâde Ali Efendi, Zaravîzâde el-Hâc Ali Ağa, Leblebici Altmışyedi Çerkeszâde Abdülkadir, Kal'alı Mehmed bin el-Hâc Mustafa ve gayruhum mine'l-hâzirîn.

93/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Fethiye Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Saniye bint-i Osman nâm müteveffîyenin verâseti zevc-i metrûkü Mehmed bin İsmail ile babası Osman ve vâlidesi Ayşe'ye münhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ve mütihaklık oldukdan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûre defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sânî aşer min şehri Rebî'î'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Mehir der-zimmet-i zevcû'l-mezbûr		4.000 para
Çuka anteri	1 aded	200 para
Köhne çiçekli anteri	1 aded	220 para
Köhne Zubâyî (Dubâyî) anteri	1 aded	240 para
Saçaklı yeşil çenber	1 aded	200 para
Al çenber Makrame Yemeni	1 aded	160 para
Hammâm takımı	1 aded	100 para
Çar ma'a takım	1 aded	240 para
Beyâz çenber	1 aded	30 para
Alaca şalvar Don Gömlek	1 aded	160 para
Köhne çuka cübbe Beyâz anteri		60 para
Boğça Havlu Peşkir	3 aded 1 aded 1 aded	80 para
İpek	40 dirhem	20 para
İplik	0,5 kıyye	32 para
Köhne ekl esvâbı		40 para
Köhne sandık	2 aded	200 para

Evânî-i nühâsiyye	6 kıyye	240 para
Sîm sagîr	1 aded	87 dirhem
Kebîr kuşak	1 aded	960 para
Hurdavât-ı menzil		100 para
Sîm hamâil kabı	1 aded	45 dirhem
Sîm tüfenk	1 aded	495 para
İncili köpü , sarı top	1 aded	240 para
Döşek	1 aded	400 para
Minder		
Yorgan		
Kilim		
Müsta‘mel yasdık	2 aded	
Cem‘an yekûn		8.417 para
Minhâ'l-ihracât		
Resm-i kısmet		210 para
Harc-ı emîniyye		40 para
Çukadâriyye		40 para
Kalemiyye		30 para
Muhziriyye, ihzâriyye		10 para
Yekûn-i ihrâcât		330 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		8.087 para
Hisse-i ebû'l-mezbûr		1.348 para
Hisse-i ümmü'l-mezbûre		1.348
Hisse-i zevcû'l-mezbûr		2.022 para

Hisse-i ibnül'-mezbûr		3.369 para
-----------------------	--	------------

93/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Şamlar Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid İbrahim bin Ali nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Hanife bint-i Hüseyin ile altı aylık haml-i mevkûfa münhasıra olduğu lede'ş-şer'î'l-enver mütehakkık olduğdan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehri Rebî'î'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûr		3.000 para
Sözsahibioğlu kefare zimmetinde bâ-vasiyyet		20.000 para
Merkeb	1 re's	800 para
Evânî-i nühâsiyye	15 kıyye	600 para
Yorgan Döşek Yasdık Kilim	1 aded	400 para
Bez anteri	1 aded	120 para
Yeşil sarık ve fes	1 aded	120 para
Köhne şalvar	1 aded	120 para
Gömlek	2 aded	100 para
İplik kuşak	1 aded	60 para
Bel, meğel	1 aded	40 para
(...) keser	1 aded	120 para

Hurdavât-ı menzil		400 para
Cem'an yekûn		25.880 para
Minhâ'l-ihracât		
Techîz ve tekfîn bâ-vasiyyet		1.000 para
Kalemiyye		100 para
Resm-i kısmet		647 para
Kaydiyye		20 para
Harc-ı huddâmiyye		60 para
Muhzırıyye, ihzâriyye		30 para
Emîniyye		60 para
Çukadâriyye		120 para
Yekûn-i ihracât		2.037 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		23.843 para
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre		2.980 para, 1 akçe
Hisse-i hamlü'l-mevkûf		20.862 para, 1 akçe
Gayr-ı maksûm		1 akçe

94/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Sofuzâde Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Emine bint-i Mustafa nâm müteveffâtın verâseti babası Mustafa ile vâlidesi Fatma bint-i Mehmed ve zevc-i metrûkü İsmail bin Ali ve sulbiye sagîre kızı Ayşe'ye inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mezbûrların taleb ve

iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffiye-i mezbûre defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehri Rebî'ı'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Mehir der-zimmet-i zevcû'l-mezbûr		4.000 para
Sîm sagîr ve kebîr kuşak ma'a Köhne kolan () direm		1.000 para
Sîm tüfenk ma'a (...)	55 dirhem	720 para
Sîm takye		80 para
Nısfıyye-i Mısır ve İslambolî	2 aded	1.140
Alaca anteri	1 aded	160 para
Köhne Dubayî (Zubayî) anteri	1 aded	40 para
İplik ve ipek		80 para
Müsta'mel Dabâyî (Zubâyî) anteri	1 aded	320 para
Peşkir	1 aded	200 para
Makrame	4 aded	
Uçkur	2 aded	
Hurdavât-ı bez		40 para
Müsta'mel çiçekli anteri	1 aded	200 para
Gömlek-i melez	1 aded	480 para
Kenefi	6 aded	
Çâr ma'a takım alaca şalvar	1 aded	200 para
Çuka cübbe ma'a çaprazi	64 aded	480 para
Müsta'mel yemeni	4 aded	60 para

Müsta'mel sandık	1 aded	40 para
Bokça (bohça)	2 aded	120 para
Peşdeval çenber	2 aded	120 para
Takye	1 aded	
Dimi yasdık ma'a yorgan ve döşek ve kilim	1 aded	400 para
Evânî-i nühâsiyye	10 kıyye	400 para
Ve sâir hurdavât-ı beyt		80 para
Cem'an yekûn		10.400 para
Minhâ'l-ihracât		
Techîz ve tekfin bâ-vasiyyet		1.600 para
Muhziriyye, ihzâriyye		20 para
Resm-i kısmet		260 para
Kaydiyye		10 para
Harc-ı [huddâmiyye] ve emîniyye		40 para
Çukadâriyye		40 para
Kalemiyye		30 para
Yekûn-i ihracât		2.000 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		8.400 para
Hisse-i ebû'l-mezbûr		1.292 para
Hisse-i ümmü'l-mezbûre		1.222 para
Hisse-i zevcû'l-mezbûr		1.938 para
Hisse-i bintü'l-mezbûre		3.876 para
Verese beynlerinde gayr-ı maksim		6 akçe

Medîne-i Amasya mahallâtından Şamlar Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid İbrahim bin Ali nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Hanife bint-i Hüseyin nâm hâtunun batnında zâhir ve mütehakkık olan hamline mevkûf emvâli hıfza bir vasiyy nasb ü ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağla müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı işbu bâ'isü'l-vesîka es-Seyyid Hasan bin Ali nâm kimesne her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir olduğunu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olmağla hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn-meâb efendi hazretleri haml-i mezkûr-ı mevkûf emvâli hıfza mezbûr es-Seyyid Hasan'ı vasiyy nasb ü ta'yîn edip ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya ta'ahhüd ü iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min şehri Rebî'ı'l-âhir li-sene sitte ve tis'ın ve mi'e ve elf.

Medîne-i Amasya mahallâtından Şamice Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ömer bin İsmail nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Hadice bint-i es-Seyyid Ali ile sulbî sagîr oğlu Mehmed nâm vereselere inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ısrîn min şehri Rebî'ı'l-âhir li-sene sitte ve tis'ın ve mi'e ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûr		6.000 para
Yasdık	6 aded	24 para
Mak'ad 1 aded, minder	1 aded	160 para
Def'a köhne minder	1 aded	60 para
Köhne halı , saire ve kilim	1 aded	200 para
Köhne sandık	1 aded	100 para
[s. 95]	30 kıyye	1.200 para

Evânî-i nühâsiyye		
Köhne yorgan	2 aded	240 para
Döşek	1 aded	120 para
Köhne halı	1 aded	80 para
Köhne kuşak	1 aded	300 para
Cübbe	1 aded	
Biniş	1 aded	
Bez anteri	1 aded	
Sarık	2 aded	
Sâir hurdavât-ı menzil		
Cem'an yekûn		8.700 para
Minhâ'l-ihracât		
Resm-i kısmet		218 para
Harc-ı emîniyye		40 para
Çukadâriyye		80 para
Kalemiyye		60 para
Muhziriyye, ihzâriyye		20 para
Yekûn-ı ihrâcât		418 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		8.282 para
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre		1.035 para
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		7.245 para
Gayr-ı maksûm		2 para

95/1

Gözveşzâde'nin bağçevânı Çilingir Hasan'ın hücceti işbu mahalle kayd şüid.

Medîne-i Amasya mahallâtından Şamice Mahallesi sâkinelerinden Hadice bint-i es-Seyyid Ali nâm hâtun tarafından da'vâ-yı âti'l-beyâna vekili olduğu zât-ı mezbûreye bi'l-mu'arrefeti's-şer'iyye ârifan Yakasızoğlu es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Osman ve Yenicelioğlu es-Seyyid Hüseyin bin Mustafa nâm kimesneler şehadetleriyle sâbit olan pederi es-Seyyid Hâfız Ali Ağa bin es-Seyyid Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde işbu bâ'isü'l-vesîka Çilingir Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip müvekkile-i mezbûrenin zevci Ömer bin İsmail nâm kimesneyi mezbûr Hasan târih-i vesîkadan beş gün mukaddem Orman Bağı demekle ârif mahalde vâki' nehr-i kebîr vasatında olan adada mevzû' dolab kerestemi sudan hıfz için âhar mahalle nakl edelim deyu ma'an gitdiklerinde mezbûr Ömer zuhûr etmeyip hayâtı ve memâtı nâ-ma'lûm olmağla suâl olunup mûcibi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hasan cevâbında müvekkile-i mezbûrenin zevci mezbûr Ömer ile ma'an gitdiklerini ikrâr lâkin mahall-i mezkûrda mezbûr Ömer şatt-ı nehirde soyunup mezbûr adaya mürûr için suya kendüyi ilkâ ve vasat-ı nehre varınca garîkan fevt oldu deyu def'le mukabile edicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr dâfi'-i mezbûrdan def'-i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden es-Seyyid Abdurrahman bin Hüseyin ve Oruç oğlu Hüseyin bin Abdullah ve oğlu Ali nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup isre'l-istişhâd fi'l-hakîka müvekkile-i mezbûrenin zevci mezbûr Ömer mahall-i mezkûrdan şatt-ı nehirde soyunup ihtiyârıyla suya kendüyi ilkâ ve vasat-ı nehre varınca garîkan fevt oldu bizler bu husûsa bu vecih üzere şahidleriz ve şehâdet dahi ederiz deyu herbirleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mucibiyle müvekkile-i mezbûre Hadice bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehri Rebî'ı'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

95/2

Diyâr-ı âharda hayâtı nâ-ma'lûm Terzi es-Seyyid mustafa nâm kimesnenin validesinin kassâm defteri.

Medîne-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Fatma bint-i Abdullah nâm müteveffîyenin verâseti zevc-i metrûkû Mehmed ile diyâr-ı âharda hayâtı ve memâtı nâ-ma'lûm sulbî oğlu es-Seyyid Mustafa ve sulbiye kızı Ayşe'ye inhisârı tahakkukundan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûre defteridir ki ber-vech-i âtî zıkr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ışrîn min şehri Rebî'ıl-âhir li-sene sitte ve tis'ın ve mi'e ve elf.

Mehir der-zimmet-i zevcû'l-mezbûr		1.000 para
Evânî-i nühâsiyye	2,5 kıyye	100 para
Köhne yasdık ve yorgan, döşek		320 para
Köhne zenne donu,	2 aded	120 para
Kenefî gömlek	1 aded	
Örtü	1 aded,	80 para
Çadır	1,5 aded	
Hurda bez	4 aded	40 para
Bez anteri	1 aded	30 para
Hınta	1ölçek	60 para
Menzil der-mahalle-i mezbûr		7.000 para
Hurdavât-ı menzil		80 para
Cem'an yekûn		8.830 para [s. 96]
Minhâ'l-ihracât		
Techîz ve tekfin bâ-vasiyyet		1.000 para
Resm-i kısmet		200 para
Harc-ı emîniyye		40 para
Çukadâriyye		80 para

Kalemiyye		60 para
Muhziriyye, ihzâriyye		2 para
Yekûnü'l-ihracât		1.400 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		7.430 para
Hisse-i zevcû'l-mezbûr		1.857 para
Hisse-i mefkûd ibnû'l-mezbûr		3.714 para, 4 akçe
Hisse-i bintû'l-mezbûre		1.857 para, 1 akçe

96/1

Kavukcu es-Seyyid İsmail'in zevcesi müteveffiye-i mezbûrenin kassâm defteri, kayd şüid.

Medîne-i Amasya mahallâtından Sofuzâde Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Emine bint-i el-Hâc İsmail nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûkû es-Seyyid İsmail ile sulbî sagîr oğlu es-Seyyid Süleyman nâm vereselere münhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ve nümâyân olmağın verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffiye-i mezbûre defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Rebî'î'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Mehir der-zimmet-i zevcû'l-mezbûr		4.000 para
Müsta'mel hatâyî anteri	1 aded	1.200 para
Köhne şalvar	1 aded	40 para
Şâlî cübbe	1 aded	160 para
Müsta'mel çiçekli anteri	1 aded	340 para
Al çenber ve çinkı	1 aded	90 para

Müsta'mel çuka anteri	1 aded	240 para
Bokça (boğça)	1 aded	20 para
İşli boğça	2 aded	300 para
Zenne donu	4 aded	280 para
Gömlek	3 aded	
Makrame	10 aded	180 para
Melez	3 top	180 para
Peşkir	11 aded	180 para
Çâr ma'a takım	1 aded	400 para
Müsta'mel yemeni	5 aded	80 para
Takye	1 aded	
Çarşeb	1 aded	40 para
Köhne çiçekli anteri	1 aded	100 para
Köhne don	1 aded	20 para
Köhne beyâz anteri	1 aded	40 para
Saçaklı yeşil çenber, yemeni ve üslük (işlük)	1 aded	160 para
Zenne donu	1 aded	20 para
Çâr ma'a takım ma'a bokça (bohça)	1 aded	200 para
Çarşeb	1 aded	80 para
Hammâm takımı 1 aded ma'a bokça (bohça)	1 aded	200 para
Kenefî gömlek	2 aded	60 para
Köhne bez anteri ve çenber	1 aded	60 para
Sîm kuşak	100 direm	1.200 para

Müsta‘mel sandık	2 aded	200 para
Sîm tüfenk	70 direm	900 para
Minder	2 aded	600 para
Yasdık	2 aded	
Yorgan	2 aded	
Döşek	1 aded	
Altın top	12 miskâl	2.600 para
Kilim	8 aded	240 para
Evânî-i nühâsiyye	20 kıyye	800 para
Nakid akçe der-zimmet-i zevcû'l-mezbûr		80 para
Hurdavât-ı menzil		100 para
Sîm çapraz	30 direm	400 para
Cem‘an yekûn		15.710 para
Minhâ'l-ihracât		
Techîz ve tekfîn bâ-vasiyyet		2.400 para
Kaydiyye		15 para
Resm-i kısmet		400 para
Muhzırıyye, ihzâriyye		30 para
Harc-ı huddâmiyye		40 para
Harc-ı emîniyye		40 para
Kalemiyye		40 para
Yekûn-ı ihrâcât		3.065 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		12.645 para

Hisse-i zevcû'l-mezbûr		3.161 para
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		4.742 para
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		4.742 para

97/1

Börekci Katırcı Ömer'in bağçe hücceti işbu mahalle kayd şüd

Medîne-i Amasya mahallâtından Hacı İlyas Mahallesi sâkinelerinden işbu bâ'isetü'l-vesîka Alime bint-i el-Hâc Ömer nâm hâtun tarafından da'vâ-yı âti'l-beyâna vekili olduğu zât-ı mezbûreye bi'l-mu'arrefeti's-şer'iyeye ârifân Abdülkadir bin Ömer ve Mehmed bin Ahmed nâm kimesneler şهادتleriyle sâbit olan Köyceğiz Mahallesi sâkinlerinden Mesud Efendi bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Kazgancı Mahallesi sâkinelerinden mu'arrefetü'z-zât Hadice bint-i Abdullah nâm hâtun mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip târih-i kitâbdan yirmi yedi sene mukaddem mezbûr Hadice yine Hacı İlyas Mahallesi'nde vâki' etrâf-ı erba'adan Kavukçu Hasan ve Hacı Yusuf ve Alime Hâtun menzilleri ve tarîk-i âmmıyla mahdûd mülk arsasını elli yedi guraşa müvekkile-i mezbûreye bi't-tav' ve'r-rızâ bey' ve teslîm ve kabz-ı semen edip yirmi beş sene bi'l-muvâcehe mülkiyet üzere zabt u tasarrufundan sonra târih-i kitâbdan iki sene mukaddem mezbûre Hadice arsa-i mezkûreyi bey' için zevcim Mehmed bana ikrâh etmekle mükreheten bey' eylemişdim deyu ol hinde medîne-i mezbûrede hâkimü's-şer' olan es-Seyyid Mehmed Şâkir Efendi huzûrunda da'vâ ve ikrâhı isbât ve ba'de'l-hükm arsa-i mezkûreyi istirdâd eyledikde müvekkile-i mezbûre dahi semen-i mezkûreyi bi't-tav' ve'r-rızâ ahz eyledik deyu da'vâ eyledikde mezbûre Hadice dahi tâyi'aten ve mükreheten kabz-ı semen eyledim deyu inkâr ve şâhidleri ol vakit mevcûd olmamağla istihlâf olundukda yemîn etmekle kâdî-i mûmâ-ileyh dahi bey'-i mezkûru fesh ve arsa-i mezkûreyi zabt u tasarrufuna tenbîh etmekle arsa-i mezkûreyi zabt eder şimdi tâyi'aten kabz-ı semen eylediğine şâhidleri mevcûd olmağla suâl olunup şâhidleri istimâ' ve ba'de'l-edâ ve'l-kabûl arsa-i mezkûreyi müvekkile-i mezbûreye redd ü teslîme tenbîh olunmak matlûbundur dedikde gibbe's-suâl mezbûr Hadice Hâtun cevâbında arsa-i mezkûreyi yirmi yedi sene mukaddem müvekkile-i mezbûreye bey' ve teslîm edip müvekkile-i mezbûre dahi yirmi beş sene mikdârı bi'l-

muvâcehe mülk-i müşterâsı olmak üzere zabt u tasarruf eylediğinden sonra târih-i kitâbdan iki sene mukaddem medîne-i mezbûre kâdîsı mûmâ-ileyh es-Seyyid Mehmed Şâkir Efendi huzûrunda kerhi da'vâ ve isbât ve kabz-ı zemen eylediğini inkâr ve adem-i ahza yemîn dahi eylediğini ikrâr edip bu def'a dahi inkâr-ı sâbıkı üzere tâyi'aten ve mükreheten kabz-ı semen eylemedim deyu yine inkâr edicek ba'de'l-yemîn istimâ'-ı beyyinenin meşrû'iyetine ve tâyi'aten kabz-ı semen eylediği sâbit oldukda kerhinin sübûtüle mukaddemâ olan hükmün adem-i nefâzına Amasya ve Turhal müftüleri el-Hâc İsmail Efendi ve Abdülmecid Efendi hazretlerinin verdikleri fetevâ-yı şerîfeler mücebince vekîl-i mezbudan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden Köyceğiz Mahallesi sükkânından Halil bin Ömer ve Üçler Mahallesi sükkânından Ali bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka mezbûr Hadice arsa-i mahdûde-i mezkûreyi elli yedi guruşa bey' eylediğinden iki gün sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr elli yedi guruşu bizlerin huzûrunda bi't-tav' ve'r-rızâ ahz u kabz eyledi bizler bu husûsa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu herbirleri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri mücebince ber-mantûk-ı fetevâ-yı şerîfe arsa-i mahdûde-i mezkûreden kasr-ı yed ve müvekkile-i mezbueye teslîme mezbûre Hadice'ye tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis min Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fâhru'l-müderrişin Ürgübî Ahmed Efendi, el-Hâc Halil Efendi bin Kasım, Kavaklı Hüseyin Efendi bin Mehmed, es-Seyyid Abdullah Efendi [b.] Osman, Abdullah Eendi bin Ali, es-Seyyid el-Hâc Hasan bin Yusuf, es-Seyyid İbrahim bin Mehmed, Kâtiboğlu Osman bin Mehmed, Gözveşzâde Mustafa Ağa, Hazîne Kâtibi Ali Efendi, Fazlîzâde Feyzullah Efendi, A'mâzâde Hâfız Ahmed Efendi, Dorukoğlu Hacı Mustafa ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

98/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Şamice Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Rukiye bint-i el-Hâc Ömer nâm müteveffiyenin verâseti zevc-i metrûkü İbrahim bin Mehmed ile sulbî oğlu Abdullah ve sulbiye kızı Efrumiye'ye münhasıra olduğu lede's-şer'îl-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan

sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûre defteridir ki ber-vech-i âtî zıkr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ısrîn min şehri Rebî'ı'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûreden sümün hisse		1.500 para
Kırkkile nâm mahalde tut ve böcekhâneli bağdan sümün hisse		8.000 para
Ahsalar nâm mahalde tut ve öz mülk bağdan sümün hisse		2.000 para
Kendiden mukaddem fevt olan Hüseyin Beşe'den kassâm defteri mûcebince mehr-i müsbit		3.000 para
Def'a kendiden mukaddem fevt olan zevci Hüseyin Beşe'den mehr-i müsbit kassâm defteri mûcebince		4.000 para
Yeşil şibli cübbe	1 aded	400 para
Köhne nâfe kürk	1 aded	160 para
Mâi köhne hâre cübbe	1 aded	100 para
Köhne keremsûd anteri	1 aded	80 para
Çâr ma'a takım	1 aded	380 para
Müsta'mel Zubâyî (Dubâyî) anteri	1 aded	800
Köhne alaca anteri	1 aded	80 para
Müsta'mel kadife cübbe ma'a harc		1.600 para
Köhne çiçekli anteri	1 aded	200 para
Hammâm takımı ma'a boğça	1 aded	120 para
Köhne beyâz anteri 1 aded, ma'a sâde	1 aded	80 para

Köhne âl çenber ma‘a yemeni	1 aded	80 para
Ekl esvâbı		160 para
Yemeni ve örtü	1 aded	80 para
Altın top	8 miskâl	1.600 para
Kenefî	2 aded	240 para
Melez gömlek	1 aded	
Köhne kilim	1 aded	
Sîm sagîr ve kebîr kuşak		1.200 para
Yaldız ve İslambol altını	18 aded	3.160 para
Sîm tüfenk ma‘a (...)		600 para
Evânî-i nühâsiyye	25 kıyye	1.000 para
Köhne sandık	3 aded	80 para
Yorgan	2 aded	600 para
Döşek	2 aded	
Yasdık	3 aded	
Minder	1 aded	
Âyine	1 aded	40 para
Karasığır ineği ma‘a dana		480 para
Mehir der-zimmet-i zevc-i mezbûr		1.200 para
Ve sâir hurdavât-ı menzil		200 para
Cem‘an yekûn		33.140 para
Minhâ'l-ihracât		
Techîz ve tekfin bâ-vasiyyet		2.000 para
Kalemiyye		14 para
Resm-i kısmet		828 para

Kaydiyye, muhzırıyye, ihzâriyye		20 para
Harc-ı huddâmiyye		80 para
Harc-ı emîniyye		80 para
Çukadâriyye		160
Yekûn-i ihrâcât		3.368 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		29.772 para
Hisse-i zevcû'l-mezbûr		7.443 para
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		14.886 para
Hisse-i bintû'l-mezbûre		7.443 par

98/2

Mücellidzâde Osman Efendi'nin evlâd-ı vâkıfıdan vakfiyet hücceti işbu mahalle kayd şüid.

Medîne-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa Mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitab es-Seyyid Ahmed bin Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde li-ebeveyn ibn-i ammi es-Seyyid el-Hâc Abdullah bin Ömer nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip cedd-i a'lamız Hoca Sultân nâm sâhib-i hayrın Kocacık Mahallesi'nde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb menzil ile Bağçe Ayağı demekle arîf mahalde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd ve'l-cîrân bir kıt'a bağını vakıf ve gallesini evlâd ve evlâdına batnen ba'de batnin şart edip derece-i vâhidede müsâvî olan evlâd-ı vâkıf[ın] ekber ve asgar-ı zükûr ve inâs ale's-seviyye zabt u tasarruf edegelim amel-i kadîm bu vech üzere iken mezbûr es-Seyyid el-Hâc Abdullah ile ben ve gâibe ani'l-meclis kız karındaşım Zâhîde derecede müsâvî olup bu ana dek üçümüz müştereken tasarruf üzere iken şimdi mezbûr es-Seyyid el-Hâc Abdullah yedinden min ciheti'n-nesebiyye mükerrem deyu galle-i vakf-ı mezbûru müstakillen zabt ve bizleri müşârekete mümâna'at murâd eder suâl olunup amel-i kadîm üzere bizimle ma'an ale's-seviyye zabt u tasarruf edip müşâreketimize mümâna'atı men' olunmak matlûbumdur dedikde gibbe's-suâl mezbûr es-Seyyid el-Hâc Abdullah cevâbında müdde'î-i mezbûr

es-Seyyid Ahmed ile kız karındaşı mezbûre Zâhide derecede müsâvî evlâd-ı vâkıfdan olduklarını ve bu âna dek iştirâk-i seviyy üzere üçü ma'an zabt u tasarruf eylediklerini ikrâr lâkin derecede müsâvî olan evlâd-ı vâkıfın ekber ve asgar-ı zükûr ve inâsı ale's-seviyye zabt u tasarruf eylediklerini ma'lûmum değildir deyu amel-i kadîm vech-i meşrûh üzere olduğunu inkâr edicek müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Ahmed'den müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda husûs-ı mezbûra vukûf-ı tâmmı olan bî-garaz kimesnelerden Müftüzâde Mustafa Efendi bin Ömer Efendi ve sâbık Dizdâr el-Hâc Osman Ağa bin Falan ve Hallâc es-Seyyid Mustafa bin Mehmed ve Himmet Beşe bin Abdullah ve Mutafoğlu Ömer ve Molla Mehmed bin Hızır ve Topçuoğlu Abdurrahman Alemdar ve karındaşı Hâfız ve Kassâboğlu el-Hâc İbrahim ve Saray Ağası oğlu es-Seyyid İbrahim Ağa nâm kimesneler meclis-i şer'a hâzırûn olup isre'l-istişhâd fi'l-hakîka menzil ve bâğ-ı mezkûrun gallesini derecede müsâvî olan evlâd-ı vâkıfın ekber ve asgar-ı zükûr ve inâsı ale's-seviyye zabt u tasarruf ve amel-ikadim bu vech üzere olduğu cümlemizin ma'lûmudur deyu bi't-tevâtür alâ tarîkı's-şehâde haber vermeleriyle mücebine menzil ve bâğ-ı mahdûd-ı mezkûr-ı mevkûfun gallesi amel-i kadîm üzere müdde'iyân-ı mezbûrân ile mezbûr es-Seyyid el-Hâc Abdullah ma'an ale's-seviyye zabt u tasarruf edip fîmâ-ba'd mezbûrânın müşâreketlerini mezbûr el-Hâc Abdullah'ın mümâna'ati men' birle mâ hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sânî aşer min Rebî'î'l-âhir li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

Medîne-i Amasya mahallâtından Kamerüddin Mahallesi sâkinlerinden on beş yaşında olup bülûğuyla mukırr u mu'terif olan es-Seyyid Ali bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbure sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-vesîka li-üm ammi es-Seyyid el-Hâc Hasan bin Abdullah nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip Karasenir nâm mahalde vâki' etrâf-ı erba'adan Kaya Paşa oğlu Süleyman Bey ve orta yol ve nehr-i kebîr ile mahdûd tut ve eşcâr-ı sâire ve bir bâb böcekânıyı müştemil bağı pederim müteveffâ Abdullah bâ-izn-i sâhib-i arz gars-ı eşcâr ve ihyâ eyledikde nısfı kendinin nısf-ı âharı karındaşı ammim işbu el-Hâc Hasan'ın müşâ'an mülkleri olmak üzere gars ve binâ edip nısf-ı şâyî'i mezbûr el-Hâc

Hasan'ın mülkü iken bu def'a bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrun cümlesi pederim müteveffâ-yı mezbûrun mülküdür deyu mezbûr el-Hâc Hasan'ın mülk ve tasarrufunda olan nısf-ı âhar-ı şâyi'inden hisse-i irsiyye talebiyle da'vâ sadedinde idim lâkin nısf-ı şâyi'i ammim mezbûr el-Hâc Hasan'ın mülkü olduğu yakinen ma'lûmum olmağın bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrun nısfından hisse-i irsiyye mütâlebesine ve pederim müteveffâ-yı mezbûrun mülkü olup bize mevrûs olan nısf-ı âharının nemasından hisse-i isâbet eden mikdârın mütâlebesine müte'allika âmme-i de'âvî ve ey mân ve muhâsamâtdan mezbûr el-Hâc Hasan'ın müstakillen mülkü olup vechen mine'l-vücûh alâka ve medhalim yokdur keyfe mâ yeşâ ve yahtâ mutasarrıf olsun dedikde mukarrun lehü'l-mezbûr el-Hâc Hasan dahi mukırr-ı mezbûru cemî'-i kelimât-ı meşrûhasında tasdîk ve ibrâsını kabûl birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Akıfzâde Abdürrahim Efendi, A'mâzâde Hâfız Ahmed Efendi, Gedik es-Seyyid Ahmed Efendi, Taşabadî es-Seyyid Mustafa Efendi, Fazlızâde Ali Efendi.

99/3

Medîne-i Amasya mahallâtından Kamerüddin Mahallesi sâkinelerinden Ayşe bint-i Abdullah nâm hâtun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbue sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-vesîka li-üm ammi es-Seyyid el-Hâc Hasan bin Abdullah nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip bundan akdem vefât eden pederim mezbûr Abdullah'ın müstakillen emlâkinden Karasenir nâm mahalde vâki' etrâf-ı erba'adan Kaya Paşa oğlu Süleyman Bey ve Çavuşlaroğlu bağları ve orta yol ve nehr-i kebîr ile mahdûd tut ve eşcâr-ı sâire ve bir bâb böcekhaneyi müştemil bağın semeni zevce-i metrûkesi vâlidem Fatma'ya ve seb'a-i ismânı benimle li-ebeveyn karındaşım gâib ani'l-meclis es-Seyyid Ali'ye mevrûs olup mülk-i mevrusumuz iken şimdi ammim mezbûr el-Hâc Hasan bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrun nısf-ı şâyi'i benim mülkümdür deyu fuzûlî zabt murâd eder suâl olunur müdâhalesi men' olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr el-Hâc Hasan cevâbında karındaşım müteveffâ-yı mezbûr Abdullah fevtinden yirmi sene mukaddem bâ-ma'rifet-i sâhib-i arz bâğ-ı mahdûd-ı mezkûru

gars-ı eşar ve ihyâ eylediğinde nısfı kendinin ve nısf-ı âharı benimle müşâ'an mülklerimiz olmak üzere gars ve binâ edip ile'l-vefât münâsafeten ve müştereken zabt u tasarruf eylediğimiz dahi hayâtında kirâren ve mirâren ikrâr eylemişidi deyu def'le mukâbele edicek gıbbe'l-istintâr ve'l-inkâr def'-i meşrûhunu mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müsliminden es-Seyyid Mustafa Efendi bin Ahmed ve Ömer bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup isre'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffâ-yımezbur Abdullah hayâtında bâğ-ı mahdûd-ı mezkûru gars-ı eşcâr ve ihyâ eylediğinde nısf-ı âharı karındaşı mezbûr el-Hâc Hasan'ın müşâ'an mülkleri olmak üzere gars ve binâ münâsafeten ve müştereken zabt u tasarruf eylediklerini bizim huzûrumuzda ikrâr eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyu herbirleri edâ-yı şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde gıbbe ri'âyeti şerâiti'l-kabûl mücebince bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrun nısf-ı müşâ' mezbûr el-Hâc Hasan'ın mülkü olduğuna ba'de'l-hükm müdde'ıye-i mezbûre Ayşe bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn min Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

100/1

Bâğ-ı Helkis Mahallesi'nin kassâma diyet hücceti

Medîne-i Amasya mahallâtından Bâğ-ı Helkis Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem katîlen fevt olan Ali bin Habib nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkeleri Fatma bint-i Ahmed ve Emine bint-i Mustafa nâm hâtunlar ile sulbî sagîr oğulları Mehmed ve Ahmed'e inhisârı tahakkukundan sonra zevce-i mezbûre Fatma ve sagîr-i mezbûr Mehmed'in vâlîde-i vasiyyesi mezbûre Emine ve sagîr-i âhar-ı mezbûr Ahmed'in vasiyyesi ceddesi Ayşe bint-i Ali nâm hâtunlar bi'l-asâle ve bi'l-vesâye meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-vesîka yine ahâlî-i mahalla-i mezbûreden el-Hâc Hüseyin Efendi bin Ahmed ve es-Seyyid Mehmed bin Mahmud ve Vâsi Çelebizâde es-Seyyid İsmail Efendi ve İbrahim bin Ali, el-Hâc Ali bin Hasan ve Sülüklüoğlu es-Seyyid Ömer bin Osman ve Debbâğ es-Seyyid Ali bin Osman ve ma'lûmü'l-esâmî ve mahsûru'l-eşhâs kimesneler mahzarlarında bi-tav'ihinne ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip murisimiz zevcimiz müteveffâ-yı mezbûr Ali târih-i kitâbdan bir gün mukaddem derûn-ı mahalle-i

mezbûrede kimesnenin mülkü olmayan tarîk üzerinde tüfenk kurşunu cerhiyle mecrûhan katil bulunup kâtil nâ-ma'lûm olmağla mucibini ahâlî-i mahalle-i mezbûreden taleb ve da'vâ eylediğimizde darb ve cerh ve katlini cümlesi inkâr edip ba'de icrâ'i'l-kasâme üzerlerine ilzâm olunan diyet-i kâmile den kendi hisselerimize isâbet eden mikdârdan herbirimize ellişer gurus ve sagîrân-ı mezbûrânın hisselerinden herbiri için bi'l-vesâye yüzer gurus ahâlî-i mahalle-i mezbue bizlere edâ ve teslim eylediklerinde bizler dahi bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ahâlî-i mahalle yedinden cem'an üç yüz gurus ahz u kabz edip hisselerimizden bâkî kalan mikdârın mütâlebesine müte'allika âmme-i de'âvî ve mütâlebât ve eymân ve muhâsamâtdan ahâlî-i mahalle-i mezbûrenin cümlesinin zimmetlerini ibrâ-ı âmmıyla ibrâ ve iskât eylediğimizde onlar dahi ibrâ-yı mezkûru kabûl eyledi fimâ-ba'd husûs-ı mezkûra müte'allika ahâlî-i mahalle-i mezbûre cemî'-i kelimât-ı meşrûhalarında bi'l-müşâfehe tasdik birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis min Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

100/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Bağ-ı Helkis Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem katilen fevt olan İlmi bin Habib nâm müteveffanın sulbî sagîr oğlu Mehmed nâm sagîrin tesviye-i umûruna ve babası müteveffâ-yı mezbûrdan müntakıl emvâl-i mevrûsesini hıfz u hirâsete kibel-i şer'-i enverden bir vasiyy nasb ü ta'yîn olunmak lâ-büd olmağla sagîr-i mezbûrun vâlidesi işbu bâ'isetü'l-vesîka Emine bint-i Mustafa nâm hâtun dîndâr ve müstakîme ve emânetkâr ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire ve mu'temedün-aleyhâ idüğü zeyl-i vesîkada muharrer olan müslimîn ihbârlarıyla lede's-şer'-i'l-enver zâhir olmağın hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn-meâb efendi hazretleri sagîr-i mezbûrun vâlidesi mezbûre Emine'yi vasiyy nasb ü ta'yîn eyledikde ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ yenbeğî edâya ta'ahhüd ü iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

100/3

Medîne-i Amasya mahallâtından Bağ-ı Helkis Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem katilen fevt olan İlmi bin Habib nâm müteveffanın sulbî oğlu Ahmed nâm sagîrin tesviye-i umûruna ve babası müteveffâ-yı mezbûrdan müntakîl emvâl-i mevrûsesini hıfz u hirâsete kîbel-i şer‘-i enverden bir vasiyy nasb ü ta‘yîn olunmak lâ-bûd ve mühim olmağla sagîr-i mezbûrun ceddesi işbu bâ‘isetü'l-vesîka Ayşe bint-i İlmi nâm hâtun dîndâr ve müstakîme ve emânetkâr ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire ve mu‘temedün-aleyhâ idüğü zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede‘ş-şer‘i'l-enver zâhir olmağın hâkim-i muvakkı‘-ı sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn-meâb efendi hazretleri sagîr-i mezbûrun ceddesi mezbûre Ayşe'yi vasiyy nasb ü ta‘yîn eyledikde ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hidmet-i lâzîmesini kemâ yenbeği edâya ta‘ahhüd ü iltizâm etmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâmis min Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve tis‘în ve mi’e ve elf.

100/4

Medîne-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa Mahallesi sâkinelerinden Fatma bint-i es-Seyyid el-Hâc Mustafa nâm sagîrenin bundan akdem fevt olan vâlidesi Hadice bint-i el-Hâc İbrahim'den ve ba‘dehâ fevt olan babası es-Seyyid el-Hâc Mustafa'dan müntakîl emvâl-i mevrûse-i mahsûsasından olup hâlâ vasiyy-i mansûbu min kîbeli'l-üm ceddi el-Hâc İbrahim nâm kimesneye teslîm olan nûkûd ve eşyâ-i sagîre-i mezbûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve tis‘în ve mi’e ve elf.

Melez donluk	5 aded	400 para
Müsta‘mel hâre kaftan	1 aded	320 para
Müsta‘mel melez gömlek	6 aded	360 para
Alaca aneri	1 aded	440 para
Müsta‘mel çiçekli aneri	1 aded	340 para
Çuka cübbe	1 aded	490 para
Ma‘a sîm çapraz	27 aded	

Cedîd bez anteri	1 aded	120 para
Müsta‘mel beldâr anteri	2 aded	160 para
Müsta‘mel börk (yörek)	2 aded	200 para
Müsta‘mel alaca anteri	2 aded	160 para
Müsta‘mel alaca bokça ve baca perdesi	1 aded	120 para
Bez anteri	1 aded	120 para
Örtü 1 aded ma‘a çenber	1 aded	30 para
Müsta‘mel kenefi gömlek	9 aded	680 para
Çarşeb	1 aded	80 para
Yemeni	1 aded	80 para
Cedîd örtü	7 aded	100 para
Müsta‘mel beyaz anteri	1 aded	160 para
Şapka	1 aded	160 para
Müsta‘mel hâre ferâce	1 aded	400 para
Peşkir	3 aded	80 para
İncili küpe	1 aded	40 para
Yeşil çenber	1 aded	300 para
Sof uçkur	1 aded	300 para
Sîm bilezik	1 aded	60 para
Nühâs gerdân bukağısı	1 aded	80 para
Sandık	2 aded	240 para
Sîm tüfenk ma‘a ..	45 direm	680 para
Sîm kuşak	1 aded	93 direm
ma‘a kolan	1 aded	1.400 para

Vasiyy-i mezbûr zimmetinde bâ-temessûk		25.500 para
Şamlar nâm mahalde tut bağçeden hissesi bir andal tut bağçe		5.000 para
Cem'an yekûn		38.200 para
Minhâ'l-ihracât		
Resm-i kısmet		600 para
Harc-ı emîniyye		120 para
Çukadâriyye ma'a kalemiyye		120 para
Muhziriyye, ihzâriyye		20 para
Yekûnü'l-ihracât		860 para
Sahhu'l-bâkî		37.740 para

101/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Köyceğiz Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Osman bin Ali nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Fatma bint-i Kamer ile vâlidesi Zeyneb ve sulbî sagîr oğlu Abdülkadir ve sulbiye sagîre kızı Rukiye nâm vereselere münhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrenin taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi evahiri min Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Minder ve yasdık ma'a yorgan		200 para
Köhne sarık ve köhne kavuk		60 para
Vadiönü nâm mahalde tut ma'a böcekhâneli bağ	1 aded	18.000 para
İlyas Karyesiönü nâm mahalde	1 aded	8.000 para

tut ma'a nâm bağ		
Köhne kilim	1 aded	440 para
Köhne çuka cübbe	1 aded	80 para
Hurdavât-ı beyt		100 para
Evânî-i nühâsiyye	12 kıyye	480 para
Bez anteri don ve gömlek		80 para
Merkeb	1 re's	400 para
Bel, meğel ve balta		100 para
Köhne aba şalvar		60 para
Cem'an yekûn		28.000 para
Minhâ'l-ihracât		
Techîz ve tekfin bâ-vasiyyet		2.400 para
Mehr-i müsbet		4.000 para
Resm-i kısmet		700 para
Harc-ı huddâm ma'a emîniyye		120 para
Çukadâriyye, kalemiyye		280 para
Muhziriyye, ihzâriyye ma'a kaydiyye		30 para
Yekûn-i ihracât		7.530 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		20.470 para
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre		2.558 para, 2 akçe
Hisse-i ümmü'l-mezbûre		3.417 para, 2 akçe
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		9.661 para
Hisse-i bintü'l-mezbûre		4.831 para

Gayr-ı maksûm		2 akçe
---------------	--	--------

101/2

Fi'l-asl Rumili'nde Filibe mütemekkinlerinden olup bundan akdem medîne-i Amasya'da vâki' Serrâczâde Hanı'nda müsâfereten [sâkin] iken hâlik olan Anaşdas veled-i Toraki nâm hâlikin [terekesi beytül]mâla âid olmağla hâlâ Emîn-i Beytûlmâl Kayabaşızâde Ömer Ağa'nın taleb ve iltimâsıyla tahrîr olunan tereke-i hâlik-i mesfûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-aşer min şehri Rebî'ı'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Köhne anteri	1 aded	117 para
Aba şalvar	1 aded	40 para
Köhne çuka anteri	1 aded	33 para
Köhne cil-kafa kürk		200 para
Köhne gezi kürkü	1 aded	60 para
Çit yemeni ve bez sofra		110 para
Kışlık ve çizme	1 aded	83 para
Filinta köhne tüfenk	1 aded	140 para
Köhne aba yağmurluk	1 aded	90 para
Hurda bez ve ibrik	1 aded	43 para
Kalpak	1 aded	60 para
Divid, fincan ve cezve (cezve)	1 aded	35 para
Nakid akçe der-kîse		775 para
Bârgîr akçesi nükûd		1.360 para
Cem'an yekûn		3.046 para

Minhâ'l-ihracât		
Resm-i âdî		420 para
Müjdegân (?) ve kolcuyân		240 para
Harc-ı huddâm ma'a emîniyye		80 para
Hammâliyye, dellâliyye		70 para
Çukadâriyye ma'a kalemiyye		140 para
Hazariyye		160 para
Muhziriyye, ihzariyye, kaydiyye		40 para
Âhekiyye (?)		42 para
Yekûn-i ihracât		1.570 para
Sahhu'l-bâkî		1.476

101/3

Medîne-i Amasya mahallâtından Köyceğiz Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Osman bin Ali nâm müteveffanın sulbî sagîr oğlu Abdülkadir ve sulbiye sagîre kızı Rukiye namsağırlere babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil emvâl-i mevruseleri hıfz ve ahvâl-i sâirelerini rü'yete kıbel-i şer'-i enverden bir vasiyy nasb ü ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağla sagîr-i mezbûrların vâlideleri işbu bâ'isetü'l-vesîka Fatma bint-i Ömer nâm hâtun mütedeyyine ve müstakîme ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire olduğu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân olmağın hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn-meâb efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrların rüşd ü sedâdlarına değin emvâllerini hıfz ve ahvâllerini rü'yete mezbûre Fatma'yı vasiyy nasb ü ta'yîn eyledikde ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediğinde vasiyye-i mezbûre meclis-i şer'-de takrîr-i kelâm edip vasiyyeleri olduğu sagîr-i mezbûrların kendi emvallerinden olmak üzere kadr-i ma'rûf nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur, hâkim-i mûmâ-ileyh -esbağa'llâhu ni'amehû aleyh- hazretleri dahi kadr-i ma'rûf

sagîr-i mezbûrların herbirleriçün yevmî sekizer akçe nafaka ve kisv-bahâ farz ve takdîr ile vasiyye-i mezbûra harc u sarf ve lede'l-iktizâ istidâne ve vakt-i zaferde sagîr-i mezbûrların mâlina rücû'a izin verilmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi'r-râbi'i' min Cumâde'l-âhire li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

102/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Temennâ Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan el-Hâc Ali bin el-Hâc Mehmed nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Fatma bint-i Ahmed ile ve min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye hasran vârisi ibn-i ammi es-Seyyid Dal Mustafa bin Halil nâm vereselere münhasıra olduğı lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min Cumâde'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Evânî-i nühâsiyye	60 kıyye	240 para
Köhne yorgan ve döşek, yasdık ve kebe	1 aded	300 para
Köhne kilim	2 aded	120 para
Uncu Ali zimmetinde bâ-temessük		1.920 para
Köhne sarık ve şalvar		130 para
Şa'îr bahâsı Koloğlu zimmî zimmetinde		400 para
Ziğreli Bekdaş zimmetinde bâ-temessük		2.400 para
Hacı Ahmed oğlu Ömer zimmetinde		720 para
Ziğreli Çakıroğlu zimmetinde bâ-		2.400 para

temessük		
Rukiye Hâtun zimmetinde		1.680 para
Nalbendoğlu kefare zimmetinde bâ-temessük		4.800 para
Debbâğ Mustafa zimmetinde bâ-temessük		1.400 para
Kır Ali zimmetinde şa'îr-bahâ		100 para
Mustafa zimmetinde merkeb akçesi		360 para
Katırcı Kôr Ohan zimmetinde		200 para
Dal Mustafa zimmetinde		400 para
Kalaycı Halil damadı zimmetinde		1.004,5 para
Def'a es-Seyyid Dal Mustafa zimmetinde hınta 4,5 keyl ve şa'îr 16 [keyl]		660 para
Bekdaş'ın İsmail zimmetinde		100 para
Tavil Emir oğlu Mustafa zimmetinde		50 para
Dükkân takımı		400 para
Hatab		320 para
Ve hurdavât-ı menzil		300 para
Cem'an yekûn		20.500 para
Minhâ'l-ihracât		
Techîz ve tekfin bâ-vasiyyet		1.200 para
Muhzırıyye, ihzâriyye		20 para
Resm-i kısmet		512 para
Harc-ı huddâm ma'a emîniyye		100 para
Çukadâriyye ma'a kalemiyye		200 para

Kaydiyye		20 para
Yekûn-i ihrâcât		2.052 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		18.448 para
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre		4.612 para
Hisse-i ibn-i ammi'l-mezbûr		13.836 para

102/2

Medîne-i Amasya muzâfâtından Ziğre karyesi mahallâtından Aşağı Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Kireki veled-i Bayram nâm hâlikin verâseti zevce-i metrûkesi Şine veled[et]-i Yani ile kız karındaşı Sultan ve sulbiye kebîre kızları Sofya ve Maryem ve Göltaşkun nâm vereselere münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrenin taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i hâlik-i mesfûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min Cumâde'l-âhir li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

Döşek	3 aded	1.000 para
Evânî-i nühâsiyye	50 kıyye	2.000 para
Anbar	2 aded	1.000 para
Kilim	4 aded	1.000 para
Yasdık	7 aded	500 para
Çuka biniş alaaca anteri ve harirli kuşak	1 aded	600 para
Taşadacık nâm mahalde üzümlük bâğ		12.000 para
Sagîr minder	5 aded	800 para

Küp-i sirke ve (...)		2.000 para
Saraycık nâm mahalde üzümlük bağ		4.000 para
Yorgan	3 aded	800 para
Keçe	2 aded	
Merkeb	1 re's	1.000 para
Kertil nâm mahalde üzümlük bağ		4.000 para
Köhne çuka şalvar	1 aded	200 para
Bel, meğel, kazma, hınta 1 [keyl] ve şa'îr 1 keyl		400 para
Hâm sirke		280 para
Hurdavât-ı menzil		2.000 para
Def'a Kertil nâm mahalde üzümlük ve tut sagîr bağ	1 aded	1.000 para
Def'a Kertil nâm mahalde tut ma'a üzümlük bağ	1 aded	6.000 para
Helkis nâm mahalde tut ma'a üzümlük bağ		10.000 para
Adadepe nâm mahalde tut bağ	1 aded	2.000 para
Cem'an yekûn		54.080 para
Minhâ'l-ihracât		
Resm-i kısmet		1.415 para
Harc-ı huddâmiyye ma'a emîniyye		360 para
Çukadâriyye ma'a kalemiyye		640 para
Muhzîriyye, ihzâriyye ma'a kaydiyye		80 para

Hafriyye bâ-vasiyyet		1.200 para
Yekûn-i ihrâcât		3.695 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		50.885 para
Hisse-i zevcetü'l-mesfûre		636 para
Hisse-i uhtü'l-mesfûre		1.060 para
Hisse-i bintü'l-mesfûre		1.130 para, 2 akçe
Hisse-i [bintü'l]-mesfûre		1.130 para, 2 akçe
Hisse-i bintü'l-mesfûre		1.130 para, 2 akçe

103/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Bağ-ı Helkis Mahallesi sâkinlerinden Ahmed bin Ali nâm sagîrin bundan akdem fevt olan vâlidesi Emine bint-i es-Seyyid Osman'dan ba'dehâ fevt olan babası Ali bin Habib'den müntakıl emvâl-i mevrûse-i mahsûsasından olup hâlâ vasiyye-i mansûbesi ceddesi Ayşe bint-i Mustafa nâm hâtuna teslîm olan nûkûd ve eşyâ-i sagîr-i mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis min Cumâde'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Basma yün yorgan	1 aded	160 para
Alaaca yüzlü yorgan	1 aded	330 para
Evânî-i nühâsiyye	3 kıyye	120 para
Def'a yün yorgan	1 aded	160 para
Âyine 1 aded ma'a şamdan	1 aded	40 para
Dimi döşek	1 aded	300 para
Basma mak'ad	1 aded	60 para
Dimi yasdık	2 aded	160 para

Köhne hâre cübbe, ma‘a bokça (bohça)	1 aded	40 para
Köhne yün minder ve kilim	1 aded,	120 para
Köhne ala bokça	3 aded	100 para
Köklüs nâm mahalde üzümlük bâğ	1 aded	1.600 para
Köhne peşkir takım	1 aded	40 para
Olus (Ulus) karyesinde Ahmed zimmetinde bâ-temessük		400 para
Köhne sandık	1 aded	100 para
Köhne çiçekli anteri	1 aded	110 para
Def‘a evânî-i nühâsiyye	47 kıyye	2.200 para
Mahalle-i mezbûre derûnunda babası katilen fevt olmağla ahâlî-i mahalle-i mezbûreye ba‘de'l-kasâme diyet-i kâmileden sagîr-i mezbûr için vasiyye-i mezbûreye nakden teslim olunan		4.000 para
Kal‘a karyesinde Tataroğlu Hacı Hâfız zimmetinde bâ-temessük		1.780 para
Cem‘an yekûn		11.840 para

103/2

Husûs-ı âti'l-beyânı mahallinde istimâ‘ ve fasl ü hasm için kıbel-i şer‘-i enverden bi'l-iltimâs irsâl olunan Hâfız Ebubekir Efendi zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ile münâza‘un-fihâ olan arâzî üzerine varıp akd-i meclis-i şer‘-i şerîf-i nebevî eyledikde medîne-i Amasya sâkinlerinden Mahmud Ağa bin Ali nâm kimesne meclis-i ma‘kûd-ı mezbûrda medîne-i mezbûre

muza'fatından Kızılca karyesi sipâhîleri işbu bâ'isû'l-vesîka Mehmed ve Ali ve İbrahim nâm sığarın vasîleri es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Halil ve karye-i mezbûrenin vâkıf mâlikâne mütevellîsi tarafından vekili ve vakf-ı mezbûre medresesi müderrisi Fazlullah Efendi bin el-Hâc Mustafa Efendi nâm kimesneler mahzarlarında arâzî-i âti'z-zikrin bâ-ma'rifet-i sâhib-i arz mutasarrıfları hâzır oldukları hâlde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip işbu nehr-i kebirin cânib-i şimâlisinde olan arâzî benim timarım olan Çağlan nâm karye arâzîsinden ve cânib-i kıblisinde olan arâzî sagîrûn-ı mezbûrunun mutasarrıf oldukları Kızılca nâm karye arâzîsinden olup timareyn-i mezkûreynin beyninde câri nehr-i mezkûr hadd-i fasılı iken nehr-i mezkûrun cânib-i şimâlinde Kızılca geçidi demekle ma'rûf mahalden araba yoluyla esfel-i mâ'da vâki' Karaburun ve Molla Salih bağından Seyyidalı Depesi'ne gelince olan arâzînin a'sâr ve rûsûmâtının dîvânîsini Kızılca karyesi sipâhîleri ve mâlikânesi Firuz Ağa Vakfı mütevellîleri fuzûlî alagelmekle suâl olunup arâzî-i mahdûde-i mezkûrenin a'sâr ve rûsûmâtına müdâhaleleri men' olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl vasiyyân-ı mezbûrân cevâblarında fi'l-vâki' timareyn-i mezkûreynin beyninde câri nehr-i kebir hadd-i fasılı olup lâkin târih-i vesîkadan yirmi beş sene mukaddem mâ-i nehr-i mezkûr işbu âsâr-ı müşâhede ve mu'âyene olan mecrâ-yı kadiminden udûl ve cânib-i kıblisinde mârrû'z-zikr Kızılca geçidi'nden araba yoluyla Karaburun ve Monla Salih bağından Seyyidalı Depesi'ne gelince kıblisinde el-yevm müşâhede olunan mecrâdan cereyân ve Kızılca karyesinin arâzîsinden arâzî-i mezkûre nehr-i mezkûrun cânib-i şimâlinde kalıp bu vechile Kızılca arâzîsinden olduğuna ilâ hâzâ'l-ân a'sâr ve rûsûmâtından dîvânîsi Kızılca sipâhîleri ve mâlikânesi Firuz Ağa mütevellîleri vakıf için alagelip bu âna gelince Çağlan sipâhîleri bir habbe ve bir akçe a'sâr ve rûsûmât aldıkları yokdur deyu def'le cevâb vericek gıbbe'l-istintâk müdde'î-i mezbûr Mahmud Ağa cevâbında arâzî-i mahdûde-i mezkûreden ilâ hâzâ'l-ân Çağlan sipâhîleri a'sâr ve rûsûmâtından bir habbe ve bir akçe aldıkları olmadığını ikrâr lâkin arâzî-i mahdûde-i mezkûre mahall-i mezkûrun cânib-i kıblisinde Kızılca karyesi arâzîsinden alıp mâ-i mezkûr mecrâ-yı kadiminden udûl ve cânib-i kıblîye meyliyle işbu arâzî-i mahdûde-i mezkûreyi cânib-i şimaline kat' ve ilkâ eylediğini inkâr edicek vasiyyân-ı mezbûrândan def'-i meşrûhlarını mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden husûs-ı mezkûra vukûf-ı tâmmı olan Kızılca karyesinden Abdülkerim bin Gök Ahmed ve es-

Seyyid Hüseyin bin Ali ve Ali bin Yusuf ve İmâmoğlu Ali bin Ömer ve Uzun Hasan bin Ahmed ve Habib bin Ömer ve Kürdoğlu Mustafa bin Ebibekir ve Ayşeoğlu Osman bin Halil ve Çötük Osman bin Şaban ve Köseleoğlu Ahmed bin Hasan ve es-Seyyid Mahmud bin Hüseyin ve Kürdler karyesinden İbrahim [b.] Kara Ahmed ve Arab Mehmed bin Ali ve Çıtak Osman bin Yusuf ve Davulcu Hüseyin bin Ömer ve Ahsalur (Aksalur) karyesinden İbrahim Kethüdâ bin Hasan bin Ömer ve Yeğenoğlu Ahmed ve Küçük Osman oğlu Mustafa ve Ömer oğlu Bekir ve es-Seyyid Ali bin Ahmed ve Ali Kethüdâ ve Samancıoğlu ve Oruçoğlu ve İmâmoğlu Mahmud Ağa ve Bayram oğlu Mehmed sâir yüz neferden mütecâviz kimesneler meclis-i [s. 104] ma'kûd-ı mezbûra hâzırın olup isre'l-istişhâd fi'l-hakîka arâzî-i mahdûde-i mezkûreyi cânib-i şimaline kat' ve ilkâ eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şehâdet dahî ederiz deyu bi't-tevâtür alâ tarîkı'ş-şehâde haber vermeleriyle mücebince müdde'î-i mezbûr Mahmud Ağa arâzî-i mahdûde-i mezkûre maktû'larının mutasarrıf olduğu Çağlan arâzîsi olmak [z]u'muyla a'sâr ve rûsûmâta bî-vech müdâhale ve mu'ârazasını mahallinde men' eylediğini mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ma'an ba's olunan ümenâ-yı şer'le huzûr-ı şer'a gelip alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-âşir min Cumâde'l-âhir li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Müftü el-Hâc İsmail Eendi, Şeyhzâde Abdullah Efendi, Evliyâ Halil Efendi, el-Hâc Efendizâde Ahmed Ağa, Rahtvanzâde İbrahim Bey, el-Hâc Abdullah el-Kâdir Ağa, Gözveşzâde Mustafa Ağa, Monla Halilzâde el-Hâc İbrahim Ağa, Sarı Ahmed oğlu el-Hâc Ömer, Kâtib-i Mahkeme Fazlızâde Fazlullah, el-Hâc Lütfullâhzâde el-Hâc Osman Ağa, el-Hâc Derviş Mehmed Ağa, Serdar Hasan Ağa, Fazlızâde Abdullah el-Kâdir Efendi, Hazîne Kâtibi Ali Efendi, Çeribaşı Feyzullah Ağa, Kaya Başoğlu Ömer Ağa.

104/1

Fi'l-asl Rumili'nde nâ-nâm mütemekkinlerinden olup medîne-i Amasya'da vâki' Taş Hanı'nda müsâfereten mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Mardiros nâm hâlikin zâhirde vâris-i ma'rûfu olmayıp yanında olan terekisi cânib-i beytü'l-mâla âid olmağla hâlâ Emîn-i Beytü'l-mâl Kayabaşızâde Ömer

Ağa'nın taleb ve iltimâsıyla tahrîr olunan tereke-i halik-i mesfûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'r-râbi'î min Cumâde'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Nakid akçe der-kîse		10.000 para
Yamçı	1 aded	40 para
Şalvar	1 aded	79 para
Çuka cübbe	1 aded	200 para
Bez anteri	1 aded	40 para
Kocuk kürk kalpak		40 para
Cem'an yekûn		10.399 para
Minhâ'l-ihracât		
Resm-i âdî		800 para
Muhziriyye ve sâir masârif-i müteferrika		1.600 para
Harc-ı huddâm ma'a emîniyye		320 para
Kalemiyye ma'a çukadâriyye		320 para
Dellâliyye		20 para
Muhziriyye, ihzâriyye ma'a kaydiyye		80 para
Resm-i emîn-i beytü'l-mâl		880 para
Yekûn-i ihracât		3.620 para
Sahhu'l-bâkî		6.779 para

104/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Kurşunlu Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Aliye bint-i Ahmed nâm müteveffiyenin mevlâ itâka

cihetinde hasren verâseti K r Aġaz de Mehmed bin  mer n m kimesneye münhasıra olduġu lede's   er' l-enver zâhir ve m tehatt k oldukdan sonra verese-i mezbûrun taleb ve iltimâsıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûre defteridir ki ber-vech-i  t  zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâdis min Cumâde'l-âhir li-sene hamse ve tis'în ve mi'e ve elf.

Beyaz anteri	1 adet	130 para
Köhne hatayi yorgan	2 adet	240 para
Börk ma'a çenber	1 adet	179 para
Hatayî anteri	1 adet	251 para
Çiçekli anteri	1 adet	471 para
Hâre biniş	1 adet	445 para
Alaca yorgan	1 adet	286 para
Alaca yorgan	1 adet	400 para
Basma yorgan yüzü	1 adet	73 para
Bokça (Boğça)	1 adet	60
Beyaz çiçekli anter	1 adet	60 para
Uçkur ve peşkir	1 dade	203 para
Beyaz kuşak	1 adet	109 para
Güğül ipek	7,5 kıyye	152 para
Parça bez		91 para
Gömlek	3 adet	
Don	4 adet	
Alaca şalvar	1 adet	160 para
Kenefi gömlek	5 adet	430 para
Melez top	1 adet	507 para

Makrame	6 aded	115 para
Alaca anteri	1 aded	120 para
Gömlək don		200 para
Zenne don	3 aded	224 para
Pot	1 aded	122 para
Peşkir	1 aded	271 para
Don	5 aded	176 para
Peşkir	4 aded	293 para
Börk	1 aded	159 para
Çarşeb	1 aded	57 para
Yemeni	1 aded	227 para
Fes ve kavuk bokçası	1 aded	80 para
Yemeni	3 aded	143 para
Köhne yemeni	5 aded	53 para
Havlu	1 aded	123 para
Gömlək	1 aded	162 para
Peşkir ma'a çenber	3 aded	157 para
Kolan	1 aded	221 para
Bokça	3 aded	53 para
Takye	2 aded	65 para
Köhne sincab kürk		1.200 para
Örtü	1 aded	86 para
Köhne kakum kürk	1 aded	440 para
Bürük	1 aded	121 para
ma'a çenber	1 aded	

Makrame	2 aded	543 para
Peçe	1 aded	210 para
Fes ma'a çenber	1 aded	270 para
Kaşuk (Kasnuk)		60 para
Ferâce	1 aded	460 para
Hurda bez		86 para
Şâlî cübbe	1 aded	366 para
Köhne kilim	1 aded	150 para
Şilte	1 aded	93 para
Yasdık	6 aded	478 para
Köhne yorgan		182 para
Basma yorgan	1 aded	261 para
Basma yasdık	2 aded	140 para
Köhne seccâde	1 aded	40 para
Döşek	1 aded	214 para
Cedîd yorgan	1 aded	560 para
Def'a köhne yorgan	2 aded	460 para
Köhne kîse	1 aded	100 para
Kuş yünü döşek	1 aded	63 para
Köhne pan	1 aded	200 para
Def'a kuş yünü köhne döşek	1 aded	170 para
Baca perdesi 1 aded ma'a köhne halı		115 para
Köhne halı	1 aded	250 para
Köhne yörük yan [minder]	1 aded	330 para
Köhne seccâde	1 aded	100 para

Köhne yorgan	1 aded	190 para
Yasdık-ı köhne ve müsta‘mel	9 aded	451 para
Basma yasdık	1 aded	60 para
Yörük yan minder, Kilim	2 aded 1 aded	913 para
Yörük minder ve Yasdık-ı yan Döşek	2 aded 2 aded 1 aded	1.449 par
Müsta‘mel çiçekli anteri	1 aded	362 para
[s. 105] Melez donluk	2,75 aded	210 para
Güğül ipeği		238 para
Zenne şalvarı, gömlek	1 aded	124 para
Köhne alaca anteri	1 aded	97 para
Gömlek, Don	1 aded 1 aded	143 para
Zenne donu	1 aded	120 para
Hammâm keçeci	1 aded	200 para
Sofra peşkiri	1 aded	50 para
Beyaz ipikle anterilik	1 aded	100 para
Ferâce	1 aded	190 para
Köhne alaca anteri	1 aded	117 para
Hurda bez		120 para
Zenne donu	4 aded	89 para
Servi çekmece	1 aded	200 para
Kenefî bez donluk	5 aded	300 para

Zenne donu, Bürük	1 aded	248 para
Köhne sandık	1 aded	58 para
Bokça	1 aded	40 para
Def'a yürük (börk)	1 aded	208 para
Köhne çiçekli anteri, ma'a çarşeb	1 aded	260 para
Köhne çenber	4 aded	120 para
Def'a sofra peşkiri	1 aded	40 para
Beyaz anteri	2 aded	148 para
ma'a gömlek	1 aded	
Beyaz kuşak	2 aded	250 para
Peşkir	4 aded	47 para
Hurda bez		170 para
Def'a beyaz anteri	1 aded	91 para
Çarşeb	1 aded	20 para
Köhne alaca anteri	1 aded	364 para
Ma'a çarşeb	3 aded	
Don-ı köhne	2 aded	40 para
Bürük	1 aded	100 para
Köhne ferâce	1 aded	171 para
Köhne nâfe kürk	1 aded	60 para
Yasdık yüzü-i köhne	6 aded	90 para
Köhne çuka anteri	1 aded	210 para
Âyine	3 aded	126 para
İplik		120 para
Köhne parça kilim	3 aded	40 para

Sadık	2 aded	415 para
Köhne halı parçası	3 aded	140 para
Edfa sagîr minder	1 aded,	233 para
Yasdık	2 aded	
Kahve ibriği-i sagîr	7 aded	59 para
Kütahya çanağı		110 para
Köhne yün yan	2 aded	521 para
Köhne nâfe kürk	1 aded	120 para
Evânî-i nühâsiyye	208 kıyye	8.044 para
Köhne nalın	1 aded	40 para
Şamdan	3 aded	57 para
Penbe	2 kıyye	100 para
Köhne Mushaf-ı şerîf	1 aded	130 para
Altın bukağı	11 miskâl	2.420 para
Sîm kuşak ma'a kolan	1 aded	800 para
Hurdavât-ı menzil		3.390 para
Altın yüzük	3 aded	480 para
Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 aded	40.000 para
Zümürd küpe	1 aded	1.020
Musallâ nâm mahalde tut bağı		14.000 para
İncili küpe	1 aded	240 para
Akbilek nâm mahalde tut bağı		32.800
Karaağaç nâm mahalde tut bağı		24.000 para
İnci	8 miskâl	3.300 para
İnci-i yuğarlak ma'a altın		3.200 para

Mercan tesbîh		80 para
Cem'an yekûn		160.520 para
Minhâ'l-ihracât		
Resm-i kısmet		20.130 para
Harc-ı huddâm ma'a emîniyye		1.000 para
Kalemiyye ma'a çukadâriyye		1.600 para
Muhzırıyye, ihzâriyye		200 para
Kaydiyye		120 para
Dellâliyye, hammâliyye, kantariyye ve masârıf-ı müteferrika		1.570 para
Sülüs-i mâlından ber-mûceb-i vasiyyet techîz ve tekfîn ve vücûh-ı birre ve masârıf-ı sâire için Emir Hacızâde es-Seyyid Ali Ağa'ya verilen		11.680 para
Yekûn-i ihracât		56.300 para
Sahhu'l-bâkî		104.220 para

105/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan es-Seyyid Mehmed Emin [b.] es-Seyyid el-Hâc Mustafa nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Ayşe bint-i Abdülkerim ile sulbî sagîr oğlu es-Seyyid Ahmed ve Ali ve Hüseyin oğlu es-Seyyid Said ve sulbiye sagîre kızı Fatma'ya münhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrun taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i atî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi's-sâmin min Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	12.000 para
Şamlar nâm mahalde tut ve böcekâne bağından hisse		8.000 para
Bayezid Paşa Câmii kurbünde bağçe	1 aded	1.600 para
Zigre Köprü nâm mahalde tutluk bağ	1 aded	30.000 para
Kavâ'id-i i'râb ma'a Dibâce Şerhi	1 cild	80 para
Sagîr Ali Efendi Fetevâsı	1 aded	1.000 para
Kasîde-i bürde ma'a Ta'lîm fe-ta'lîm	1 cild	40 para
Ferah Şerhi	6 cild	120 para
Tahta çekmece	1 aded	40 para
Kâfiye Şerhi	1 cild	60 aded
Köhne mitil-i yorgan	5 aded	60 para
Hadîs-i Erba'în ma'a'l-Müntehâ	1 cild 1 cild	130 para
Köhne kilim	2 aded	90 para
Mülteka'l-ebhur	1 cild	120 para
Köhne seccâde	1 aded	80 para
Sofra ma'a matara	1 aded	40 para
Evânî-i nühâsiyye	65 kıyye	2.600 para
Köhne kavuk ma'a yeşil sarık	1 aded	40 para
Müsta'mel ve köhne kilim	2 aded	160 para
Frenki kılıç ma'a gra demir tüfenk	1 aded	280 para
Sini ayağı ve sarı şamdan	1 aded	40 para
Köhne cil-kafa kürk	1 aded	200 para
Hınta ve şa'îr	2 keyl	560 para

Köhne yasdık	4 aded	80 para
Köhne çuka biniş	1 aded	80 para
Bârgîr ma'a takım	1 aded	1.600 para
Hurdavât-ı menzul		200 para
Köhne yan kayış	2 aded	160 para
Ma'a yasdık	3 aded	
Cem'an yekûn		59.560 para
Minhâ'l-ihracât		
Techîz ve tekfin		1.200 para
Uncu Hacı İbrahim'e deyn-i müsbet		12.000 para
Muhzırıyye, ihzâriyye ma'a kaydiyye		60 para
Haddâdoğlu kefereye deyn-i müsbet		4.400 para
Resm-i kısmet		1.489 para
Harc-ı huddâmiyye ma'a emîniyye		280 para
Kalemiyye ma'a çukadâriyye		280 para
Yekûn-i ihracât		19.709 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		39.851 para
Hisse-i zevcetü'l-mezbur		4.981 para, 1 akçe
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		9.962 para, 2 akçe
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		9.962 para, 2 akçe
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		9.962 para, 2 akçe
Hisse-i bintü'l-mezbûre		4.981 para, 1 akçe
Gayr-ı maksûm		4 akçe

Medîne-i Amasya mahallâtından Hacı İlyas Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kalaycı Mehmed bin Mehmed nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Ayşe bint-i Hasan ve sulbiye sagîre kızı Fatma ile min ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye vârisleri ibn-i ammi Ömer bin Süleyman ve Ahmed bin Hasan nâm vereselere münhasıra olduğu lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrun taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-âşir min Cumâde'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre	1 bâb	4.800 para
Köhne çuka cübbe	1 aded	120 para
Sekiköylüzâde Abdullah Efendi zimmetinde bâ-temessük		2.480 para
Katır	1 re's	1.600 para
Köhne kavuk , ma'a sarık	1 aded	80 para
Zara karyesi imâmı Osman Efendi zimmetinde bâ-temessük		720 para
Hınta	20 keyl	3.000 para
Şa'ır	6 keyl	
Köhne don, ma'a gömlek	1 aded	40 para
Sarı Hasan zimmetinde bâ-temessük		1.600 para
Müsta'mel çuka şalvar	1 aded	240 para
Köhne bez anteri	1 aded	60 para
ma'a kuşak	1 aded	
Müteveffâ-yı mezbûrun yeğeni Mehmed zimmetinde bâ-temessük		4.800 para

Çuka binış	1 aded	240 para
Semerci Hasan Usta zimmetinde bâ-temessük		1.440 para
Kafalı karyesi ahâlîleri zimmetinde bâ-temessük		5.000 para
Ve karye-i mezbûr[dan] Mehmed oğlu Ahmed zimmetinde bâ-temessük		4.000 para
Kışcaoğlu Mehmed zimmetinde bâ-temessük		1.440 para
Buğdaycıoğlu zimmetinde bâ-temessük		1.690 para
Tahmaz oğlu zimmetinde bâ-temessük		1.800 para
Zara karyesinden Mehmed zimmetinde bâ-temessük		1.920 para
Nakid akçe der-kîse		80 para
Çinelioğlu zimmetinde bâ-temessük		960 para
Figani karyesinden Kör Osman zimmetinde bâ-temessük		400 para
Figani karyesinde Hacı Koca zimmetinde bâ-temessük		480 para
Deli Mehmed zimmetinde		96 para
Ve karye-i mezbûre imâmı Molla Ömer zimmetinde bâ-temessük		2.400 para
Patlak Süleyman zimmetinde bâ-temessük		480 para
Yayla oğlu Ali zimmetinde		480 para
Resûloğlu zimmetinde		960 para

Sarı Hasan zimmetinde		1.440 para
Kozakçioğlu zimmetinde		48 para
Civelekoğlu zimmetinde		480 para
Boyacıoğlu zimmetinde		240 para
Çil Hasan zimmetinde		480 para
Hacı Resuloğlu zimmetinde bâ-temessük		960 para
Kara Habib oğlu Mehmed zimmetinde bâ-temessük		960 para
İbik Musa zimmetinde		960 para
Seyyidoğlu zimmetinde		240 para
Köroğlanoğlu zimmetinde		1.248 para
Velioğlu zimmetinde		480 para
Hacı Resuloğlu zimmetinde		240 para
Beke karyesinden Sarı Alioğlu zimmetinde		500 para
Ali Kethüdâ zimmetinde		1.440 para
Kara Abdi zimmetinde		480 para
Alıncık'dan (Alıcık) Küçük Ahmed zimmetinde		240 para
Semerci Mustafa zimmetinde		240 para
Karye-i mezbûre sâkinlerinden Kara Ali zimmetinde		480 para
Kozluviran karyesinden Halil Çukadâr zimmetinde		160 para
Köseakib (?) karyesinde Tahmaz oğlu		720 para

zimmetinde		
Ahsalur karyesinden Kerimoğlu zimmetinde		720 para
Bayındır karyesinden Çopur Osman zimmetinde		1.000 para
Karye-i mezbûreden Çebişoğlu Ali zimmetinde		960 para
Çorakçioğlu Mehmed zimmetinde		480 para
Müsta‘mel kilim	2 aded	300 para
Yine karye-i mezbûreden Osmanoğlu zimmetinde		720 para
Yördenik karyesinden Ali Beşe zimmetinde		480 para
Köhne yorgan	1 aded	80 para
Bağlıca karyesinden Mehmed oğlu İbrahim zimmetinde		480 para
Tahta çekmece	1 aded	20 para
Köhne yasdık ve Döşek	2 aded 1 aded	400 para
Köhne harâr Çuval	2 aded 1 aded	120 para
Anbar	1 aded	400 para
Evânî-i nühâsiyye	25 kıyye	1.000 para
Hurdavât-ı menzil		4.008 para
Kalaycı dükkânında dükkân takımı		400 para
Cem‘an yekûn		66.624 para

Minhâ'l-ihracât		
Sülûs-i müsbet ber-mûceb-i vasiyyet ve vücûh-ı birre		20.070 para
Muhziriyye, ihzâriyye ve kaydiyye		80 para
Mehr-i müsbet		4.000 para
Resm-i kısmet		1.665 para
Harc-ı huddâm ma'a emîniyye		320 para
Kalemiyye ma'a çukadâriyye		320 para
Yekûn-ı ihrâcât		26.455 para
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		40.169 para
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre		5.020 para
Hisse-i bintü'l-mezbûre		20.084 para
Hisse-i ibn-i ammi'l-mezbûr		7.531 para
Hisse-i ibn-i ammi'l-mezbûr		7.531 para

107/1

Medîne-i Amasya bağlarından Kapukaya Bağları sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hasan bin Abdullah nâm müteveffânın sulbiye sagîre kızı Hadice nâm sagîrenin babası müteveffâ-yı mezbûrdan müntakîl emvâl-i mevrûsesini hızf ve ahvâl-i sâiresini rû'yete kıbel-i şer'-i enverden bir vasiyy nasb ü ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın sagîr-e mezbûrenin vâlide-i işbu bâ'isetü'l-vesîka İsmihan bint-i Hasan nâm hâatun her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğе kâdire olduğı zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve nümâyân olmağın hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn-meâb efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûrenin rüşd ü sedâdına değin emvâlini hızf ve tesviye-i umûr-i sâiresini rû'yete vâlide-i mezbûre İsmihan'ı vasiyye nasb ü ta'yîn eyledikde ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbeğî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediğinden vasiyye-i

mezbûre meclis-i şer' de takrîr-i kelâm edip vasiyyesi olduğu sagîre-i mezbûrenin kendi emvalinden olmak üzere kadr-i ma'rûf nafaka ve kisve-bahâ farz u takdîr olunmak matlûbumdur dedikde hâkim-i mûmâ-ileyh -esbağa'llâhu ni'amehû aleyh- hazretleri dahi kadr-i ma'rûf sagîre-i mezbûre için yevmî üç akçe nafaka ve kisve-bahâ farz ve takdîr edip sagîre-i mezbûreye harc u sarf ve lede'l-iktizâ istidâne ve vakt-i zaferde sagîre-i mezbûrenin mâlına rücû'a izin verilmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurrire fi'l-yevmi's-samin min Cumâde'l-âhir li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Çürük Hocaşade

es-Seyyid Mehmed Efendi, Hâfız Ebubekir Efendi, Menzilci el-Hâc İsmail Ağa, Serdâr Çatı (?) Deli İbrahim Beşe, Bulduk Osman, Ömer.

107/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Devehâne Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Serrâczâde es-Seyyid Abdülehad bin es-Seyyid el-Hâc İsmail nâm müteveffanın verâseti zevce-i metrûkesi Hamide bint-i es-Seyyid el-Hâc Ahmed ile vâlidesi Emine ve sulbî sagîr oğlu es-Seyyid İsmail ve haml-i mevkûfa münhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra verese-i mezbûrların taleb ve iltimâslarıyla tahrîr ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hamis min Cemâziye'l-evvel li-sene sitte ve tis'în ve mi'e ve elf.

Mushaf-ı şerîf	1 cild	440 para
Pandol sîm sâ'at	1 aded	600 para
Mercan tesbîh, ma'a simli bucak	1 aded	880 para
Mağrib şâlî kuşak		140 para
Selvi sandık	1 aded	320 para
Müsta'mel sincab kürk	1 aded	800 para

Müsta‘mel şâli biniş	1 aded	300 para
Alaca anteri	1 aded	320 para
Müsta‘mel çuka biniş	1 aded	400 para
Köhne cil-kafa kürk	1 aded	480 para
Köhne çuka anteri	1 aded	60 para
Köhne kavuk 1 aded ve sarık	1 aded	140 para
Köhne kebe	3 aded	240 para
Köhne dırnak kürk	1 aded	120 para
Köhne çuka çağşır (çakşır)	1 aded	100 para
Köhne çuka anteri	1 aded	100 para
Müsta‘mel basma yorgan	2 aded	600 para
Köhne Haleb kuşağı	1 aded	160 para
Kürd halısı	1 aded	200 para
Yan halısı	3 aded	480 para
Köhne seccâde	1 aded	60 para
Alaca yüzlü penbe şilte	1 aded	300 para
Def‘a orta halısı	1 aded	120 para
Yan minderi	3 aded	300 para
Müsta‘mel döşek	1 aded	320 para
Zili	1 aded	200 para
Köhne ve müsta‘mel minder	5 aded	320 para
Fener	1 aded	20 para
Müsta‘mel kilim	3 aded	400 para
Kahve takımı	1 aded	120 para
Evânî-i nühâsiyye	104 kıyye	4.160 para

Köhne kilim	2 aded	100 para
Müsta'mel dimi yasdık	9 aded	600 para
Beyaz ve yeşil müsta'mel sarık kavuk sagır anteri	1 aded 1 aded 1 aded	140 para
İbâdullah sükunda bir bâb bakkāl dükkânı		4.000 para
Hâne derûnunda olan arpa ve saman bahâsı		1.200 para
Okmeydanı nâm mahalde tut ve böcekhâneli bağdan hissesi		24.000 para
Karaçaltak nâm mahalde üzümlük bâğ		3.000 para
İbâdullâh sükunda kâin Serrâczâde Hanı'nda iki yüz altmış dört sehimde elli altı sehim hisse		24.000 para
İçorman nâm mahalde tutluk bağın nısfı ve müstakillen cedîd böcekhâne	1 aded	32.000 para
Demir sini ayağı ma'a kantar		80 para
Sagır ve kebîr sarı şamdan	1 aded	80 para
Hurdavât- ımenzil		1.000 para
Karındaşı es-Seyyid Abdülhalim Efendi zimmetine kitâb akçesi		2.000 para
Abanos divid	1 aded	40 para
Meydanlı Baltaoğlu zimmetinde		460 para
Bağlar dolabı masârıfı		280 para

Döğenci es-Seyyid Ahmed Efendi zimmetinde		120 para
Taş Hân'da olan odanın derûnunda olan hurdavât		660 para
Orman Bağçevânı Mehmed [b.] Ömer zimmetinde		600 para
Köle Mehmed oğlu zimmetinde, Deli Osman zimmetinde		5.660 para
Cem'an yekûn		139.380 para
Minhâ'l-ihracât		
Techîz ve tekfin bâ-vasiyyet		4.000 para
Genç İbrahim Ağa'ya deyn-i müsbet		20.000 para
Gözveşzâde Ali Ağa'ya deyn-i müsbet		11.110 para
Şehir Kethüdâsı Ali Efendi'ye deyn-i müsbet		6.000 para
[s. 108]Resm-i kısmet		3.132 para
Harc-ı huddâm ma'a emîniyye		600 para
Kalemiyye ma'a çukadâriyye		360 para
Muhziriyye, ihzariyye ma'a kaydiyye		160 para
Yekûn-i ihracât		45.362
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l- verese		94.018 para
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre		11.752 para, 1 akçe

Hisse-i ümmü'l-mezbûre		15.669 para, 2 akçe
Hisse-i ibnû'l-mezbûr		33.297 para, 2 akçe
Hisse-i hamlû'l-mevkûf		33.297 para, 2 akçe
Gayr-ı maksûm		3 akçe

108/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzâde Mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Ahmed bin Abdi Bey nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde bâğ-ı âti'z-zikre vâzî'âtü'l-yed işbu bâ'isü'l-vesîka Hadice ve sulbiye kızı diğer Hadice nâm hâtunlar mahzarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip târih-i kitâbdan on iki sene mukaddem vefât eden vâlidem Emine'nin Karadepe nâm mahalde kâin etrâf-ı erba'adan Hâfız ve Emir Ömer ve nehr-i kebîr ve tarîk-i âmmıyla mahdûd tut ve eşcâr-ı sâireyi müstemil bağını karındaşım Abdullah validemin hayâtında semen-i ma'lûma mezbûre Hadice'nin zevci diğer Hadice'nin pederi Keşlikli İbrahim'e fuzûlen bey' ve teslîm ol dahi altı sene mikdârı [vâlidesi] muvâcehesinde mülk-i müşterâsı olmak üzere mutasarrıf olup kable'l-icâze vâlidem vefât eyledikten sonra ben dahi diyâr-ı âhara gidip şimdi geldiğimde bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrdan bana irsen intikâl nısf-ı şâyî'ini taleb eylediğimde teslîmden imtinâ' eder, suâl olunup nısf-ı şâyî'i bana teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde vâlidesi müteveffîye-i mezbûrenin muvâcehesinde altı sene mikdârı müdde'â-aleyhâ mezbûrânın murisleri müteveffâ-yı mezbûr İbrahim mülk-i müşterâsı olmak üzere zabt u tasarrufnu âlime iken bilâ-özü' şer'î taleb ve da'vâ etmeyip sükûtunu ikrârından sonra vâlidem mezbûre Emine'ye bey'-i mezkûru kable'l-icâze fevt oldu deyu eylediği da'vâsı makbûle ve mesmû'a olmadığı kütüb-i mu'tebere-i fikiyyede mastûr ve musarrah olmağla da'vâ-yı mezkûresine iltifât olunmayıp bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrdan bî-vech hisse-i irsiyye mütâlebesiyle müdâhalesi men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî 10 R. sene 1196.

108/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Yakutiye Mahallesi sâkinelerinden mu'arrefetü'z-zât Ayşe bint-i Abdullah namhatun meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzımü't-

teşrîfde işbu bâ'isü'l-vesîka Demirci Abdurrahman bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip târih-i kitâbdan dört sene mukaddem Ilıcak nâm mahalde kâin etrâf-ı erba'adan Hacı Derviş ve Monla Ahmed bağları ve nehr-i sagîr ve tarîk-i âmmıyla mahdûd tut ve eşcâr-ı sâireyi müştemil bağımı bey'a zevcim Mehmed bana ikrâh etmekle ben dahi mükreheten mezbûr Abdurrahman'a semen-i ma'lûma bey' ve mükreheten kabz-ı semen etmişidim. Şimdi ikrâh-ı mezkûr zâil olmağla bey'-i mezkûrun adem-i nefâzına binâen makbuzum olan semeni ahz ve bâğ-ı mahdûd-ı mezkûru bana redd ü teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Abdurrahman cevâbında târih-i mezkûrede bâğ-ı mahdûd-ı mezkûru tâyi'aten bana semen-i ma'lûme bey' ve teslim eylediğinden iki sene sonra bâğ-ı mahdûd-ı mezkûru ben sana mükreheten bey' eyledim deyu benden da'vâ murâd eylediğinden bey'i mücîz olup da'vâ-yı mezkûresinden fâriğa olmak üzere bâ-vesâtat-ı müslimîn yirmi guruş üzerine benimle sulh ve kabz-ı bedel-i [sulh] eylediğinden sonra husûs-ı mezkûra müte'allika âmme-i de'âvî ve mütâlebât ve eyman ve muhâsamâtdan zimmetimi ibrâ-ı âmmıyla ibrâ vü iskât dahi eyledi deyu def'le mukâbele edicek gıbbe'l-istintâk sulh-ı mezkûrları ve kabz-ı bedeli ve ibrâ-yı meşrûhu ikrâr ve i'tirâf etmekle ikrârı mücebince fimâ-ba'd mükreheten bey' eylemişidim deyu mezbûre Ayşe'nin bâğ-ı mahdûd-ı mezkûra müdâhale ve mu'ârazası men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min Receb li-sene sitte ve tis'in ve mi'e ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fazlîzâde Fazlullah Efendi, Ömerzâde Hâfız Ahmed Efendi, Fazlîzâde Kâtib Feyzullah Efendi, Hâfız Ebubekir Efendi, Gözveşzâde Mustafa Ağa, Torun İsmail Ağa, Hazîne Kâtibi Ali Efendi, Alemdâr Hasan Beşe, Kurd Bey oğlu es-Seyyid Abdullah Ağa ve gayruhum mine'l-huzzâr.

108/3

Medîne-i amasya mahallâtından Mehmed Paşa Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Mehmed Efendi ibn-i el-Hâc Hasan nâm sâhibü'l-hayrın nemasını medîne-i mezbûrede kâin Mehmed Paşa Câmi'-i Şerîfi'nde hisas-ı ferâşet üzere ta'lîm-i Kur'ân-ı Kerîm etmeğe şart ve ta'yîn eylediği yüz elli guruş nükûd-ı mevkûfenin kendi mütevellîsi iken vefât edip yerine mütevellî nasb ü ta'yîn lâ-büd olmağla işbu bâ'isü'l-kitâb Abdülkadir Ağa

bin Mehmed nâm kimesne mu'temed ve müstakîm ve her vechile tevliyet-i mezkûre uhdesinden gelmeğe kâdir kimesne olduğu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve müte'ayyin olmağla hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb tûbâ leh ve hüsn-meâb efendi hazretleri meblağ-ı mezkûrun onu on bir buçuk hesâbı üzere (...) hâsıl olan nemânın humsu vazîfe-i tevliyet ve (...) ber-vech-i meşrût ta'lîm-i Kur'ân-i Kerîm (...) vakt [ü] zamanıyla vermek üzere mezbûr Abdülkadir Ağa (...) ol dahi ber-vech-i muharrer (...) şerâitini edâya ta'ahhüd ve iltizâm (eksik)

109/1

Çıtrık el-Hâc Mehmed Ağa'nın serdarlık mektubu kayd şüid

İşbu bin yüz doksan beş senesi Ramazân-ı Şerîfi'nin evâhirinden Serdâr es-Seyyid Salih Ağa azl olunup yerine uslûb-ı sâbık üzere Altıncı Bölüğün Çıtrık el-Hâc Mehmed Ağa serdâr nasb ü ta'yîn olunduğu işbu mahalle kayd şüd.

Fî 27 N. Sene 1195.

109/2

Amasya Sancağı taksît-i sâlis defteridir.

Bâ'is-i nemîka budur ki Amasya Sancağı mutasarrıflarına bâ-emr-i âlî üç taksît ile mu'ayyen olan imdâd-ı hazariyyenin beher taksitinde tahsîs buyurulan bin guruşun Amasya Sancağı'nda vâki' kazâlara cümle a'yân ve eşrâf ma'rifetiyle beher kazâyâ isâbet eden meblağ ber-vech-i âtî defter olduğu Amasya Mahkemesi sicillâtında mukayyed ve musarrah olmağla hâlâ Amasya Sancağı İçil Valisi devletlü inâyetlü Mikdad Ahmed Paşa hazretlerinin taraf-ı müşîrânelerinden sancağ-ı mezbûr mütesellimi izzetlü es-Seyyid Abdullah Bey hazretlerinin bin yüz doksan beş senesine mahsûben taksît-i sâlis defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fî evâhiri Ramazân sene 1195.

Kazâ-i Amasya	205,5 guruş
Saray	0,20
Ziğre bâ-hatt-ı hümayûn	185,5 guruş
Kazâ-i Varay	33 guruş

Kazâ-i Gümüş ma'a Hacıköyü	81,5 guruş
Kazâ-i Kedegara	162,5 guruş
Kazâ-i Zeytun	68,75 guruş
Kazâ-i Zünnünâbâd	75,5 guruş
Kazâ-i Gelikiras	43,75 guruş
Kazâ-i Ladik	87,5 guruş
Kazâ-i Merzifonabad	43 guruş
Kazâ-i Havza	100 guruş
Kazâ-i Merzifon	118,75 guruş
Cem'an yekûn	1.000 guruş

109/3

Uhricet ani's-sicilli'l-mahfûz Nemakahû'l-fakîru ileyh azze şânuhû

Es-Seyyid Nuh el-kâdî bi-medîneti Amasya el-mahrûse Gufire lehü

Enfiye için gelen sûret-i emr-i âlî işbu mahalle kay şüid.

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî'u'l-a'lâmi's-şerî'ati ve'd-dîn varisü'l-ulûmî'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Mevlânâ Bursa Kâdîsı -[zîdet] fezâiluhû- ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-kelâm Kütahya ve Balıkesri ve Karesi ve Ankara ve Kengiri sancaklarında vâki' kazâların kâdîları ve nâibleri - zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki memâlik-i mahrûsemde vâki' Enfiye Mukâta'ası bi'l-cümle tevâbi'ât ve levâhıkıyla Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Ali -dâme mecduhû- ma'rifetiyle cânib-i mîrîden zabt u rabtına irâde-i aliyye-i mülûkânem ta'alluk eylediğine binâen mukâta'a-i mezbûre mülhakatından Bursa Sancağı ve nevâhîsi ve Kütahya Sancağı ve nevâhîsi ve Balıkesri Sancağı ve nevâhîsi ve Karesi Sancağı ve nevâhîsi ve Edremid ve Kemer ve Ayvalık ve Harmancık (?) ve Mudanya ve Gemlik ve Mihaliç ve Bandırma ve Kapudağı ve İdincik ve Aydıncık ve Kirmasti ve Yenişehir-i Bursa ve İnegöl ve Bilecik ve Lefke ve Çinelik (?) ve Karamürsel ve

Ankara Sancağı ve nevâhisi ve Kengırı Sancağı ve nevâhisi ve Beypazarı ve Kayseri Sancağı ve Konya ve Sivas eyâletleriyle nefsi Tokad Kasaba ve kuralarında şürût-ı cedîd mücebince serbest üzere fûrûht eylemek şartıyla işbu bin yüz doksan beş senesi mâh-ı Receb-i şerîfi guresinden zabt eylemek üzere Sofcu Kevork ve Papaoğlu İlya Yahudi'ye bundan akdem ale'l-iştirâk iltizâm ve tefvîz olunup yedine verilen zabıt temessükü mücebince serbest üzere zabt u rabt ve şürût-ı cedidi üzere mukâta'a-i mezbûre

110/1

(eksik) gurus mu'accele ile merkûm Ali -zîde kadruhû-nun ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olduğu ve kâlhâneye kâl olunan altın ve gümüş küfyesi/kefyesi (?) mîrî için alınmak Tokad tahrîr defteri mücebince Tokad Kâlhânesi şürûtundan olup işbu Amasya Kâlhânesi'nin şürût-ı mahsûsası olmayıp vâki' olan rûsûmât dan kânûn-ı kadîm ve olıgeldiği üzere ahz u kabz eylemek verilen berâtı şürûtundan olduğu ve mukâta'a-i mezbûre öteden beri mâlikâneler vechile tevcih ve tasarruf olunageldiği mukayyed olmağla bu takdirce emsâli şürûtuna kıyâsen kâlhâne ittihâz îcâb edip lâkin bu âna dek mâlikâne mutasarrıfları ne vechile tahsîl-i rûsûm edegelmiş ise yine ol vechile tahsîl etdirilip kadîme mugâyir ehad-ı tarafeyn rencîde olunmamak muktezâ-yı şürût etdiği derkenâr olundukda şürût muktezasınca emr-i şerîfim tahrîri bâbında iftihârul-ümerâ ve'l-ekâbir müstecmi'u cemî'i'l-me'âlî ve'l-mefâhir bi'l-fi'il başdefterdârım Hasan -dâme ulüvvuhû- telhisi mücebince amelolunmak bâbında ferman-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel edip dahi mukâta'a-i mezbûrenin müsteviyyü'l-mikdâr gurus mâl olup verilügelen malını beher sene Tokad voyvodalarına vermek üzere merkûmun ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olduğu ve kâlhâneye gelip kâl olunan altın ve gümüş küfyesi için alınmak Tokad tahrîr defteri mücebince Tokad Kâlhânesi şürûtundan olup işbu Amasya Kâlhânesi'nin şürût-ı mahsûsası olmayıp vâki' olan rûsûmât kânûn-ı kadîm ve olageldiği üzere ahz u kabz eylemek verilen berât şürûtundan olmağla bu takdirce emsâli şürûtuna kıyâsen kâlhâne ittihâz îcâb edip lâkin ber-muktezâ-yı şürût bu âna dek mâlikâne mutasarrıfları ne vechile tahsîl-i rûsûm edegelmiş ise ol vechile tahsîl etdirilip kadîme mugâyir ehad-ı tarafeyni rencîde ve te'addî etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis aşer Recebül'l-mürecceb li-sene hamse ve tis'în ve mi'e ve elf.

Kad vasale ileynâ, fi 15 N. Sene 1195.

110/2

Merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Bayezid-ı Velî -tâbe serâhû- ta'mîr için vrilen mektubu.

Şerî'at-şîâr halal Amasya Kâdîsı Mevlânâ () Efendi -zîde fazluhû- ve kıdvetül'emâcid ve'l-a'yân Amasya Sancağı Mütesellimi () Ağa -zîde mecduhû- ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiyye inhâ olunur ki; nezâretimizden olan evkâfdan medîne-i Amasya'da vâki' merhûm cennet-mekân Sultân Bayezid Hân -tâbe serâhû- hazretleri evkâf-ı şerîfesinin bi-avnihi te'âlâ iktizasına göre ta'mîr ve termîmi birkaç seneden beri tevliyeti uhdesine ihale olunan hâlâ kâtibimiz efendi başhalifesi Seyyid İbrahim Halife'nin uhdesine tefvîz olunup tarafından emr-i binaya kıdvetül'emâsil ve'l-akrân Saray-ı Atîk-i Ma'mûre teberdârları Osman Halife -zîde kadruhû-yu ta'yîn ve irsâl etmekle me'mûriyetini iş'âr mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur. Bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki bu husûs mevâdd-ı sâireye kıyâs olunmayıp umûr-ı hayriyyenin ehemmiyeti olmağla bu bâbda taraf-ı şer'îden ve zâbitân ve cümle ahâlî-i belde taraflarından mübâşir-i mûmâ-ileyhin temşiyet-i umûrunda küllî îânet ve amele ve kereste ve sâire levâzımât-ı mukteziyyenin ehven bahâ ve vech-i suhûlet ile tedârük ve ihzârı husûslarında müzâheret birle taklîl-i masârîf emrinde sarf-ı nakdîne-i ihtimâm ve cânib-i vakf-ı şerîfi himâyet ve sıyânet[de] dikkat-i tâm eyleyesiz ve's-selâm.

Kad vasale ileynâ fi 23 N. Sene 1195.

111/1

(eksik) olmağla binâenaleyh müşârun-ileyh tarafına ikrâmiye nâmıyla bir akçe ve bir habbe verilmeyip devam-ı Devlet-i Aliyye ebedî ve istimrâr da'avâtına muvâzebet üzere iken düstûr-ı ekrem ve muazzam, müşîr-i müfahham ve muhterem nizâmü'l-âlem hâlâ sadr-ı a'zam ve serdâr-ı ekrem ve vekîl-i mutlak-ı sadâkat-ilmim vezirim İzzet Mehmed Paşa -edâma'llâhu te'âlâ iclâlehû ve dâ'af bi'l-izzî ve ikbâlihî ve iktidârihî-nin esnâ-yı mürûrunda Amasya'ya vürûd ve kazâhâ-i mezkûreyi ikrâmiye mütâlebesinden men' ve ol vechile mübâşir-i mûmâ-

ileyhin avdetiçün buyuruldu i'tâ ve irsâl eylediği ve Zeytun ve Gelikiras ve Gümüş ma'a Hacıköyü ve Kedegara kazâlarının kâdîları başka başka i'lâmlarında tahrîr ve inhâ edip lâkin sadr-ı a'zam-ı müşârun-ileyh tarafından verilen buyuruldu-i mezkûr müceddeden te'kîd-i emr-i şerîfimden ibâret iken bu vechile iştikâ olmakdan nâşî sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mebâliğ-i mezbûrenin tahsîliçün tekrâr kaleminden bir kıt'a sûret-i defter ihrâc ve işbu emr-i şerîf-i âlişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâat-makrûnuyla âmil ve hareket ve hilâfından be-gâyet hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min Cemâziye'l-evvel li-sene hamse ve tis'in ve mi'e ve elf.

Kad vasale ileynâ fî 20 C. sene 1195.

Mücebince vezîr mektubu ve buyuruldu dahi vardır.

111/2

Kal'a yoklamasıçün gelen buyuruldu.

Şerî'at-şîâr Amasya Kâdîsı fazîletlü efendi -zîde fazluhû- ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimi izzetlü Abdullah Bey -zîde kadruhû- ve me'zûn bi'l-iftâ müderrisîn-i kirâm ve sâir ulemâ-i zevi'l-ıhtirâm efendiler -zîde fezâiluhum- ve a'yân ve zâbitân ve iş erleri -zîde kadruhum-a inhâ olunur öteden beri kâide-i dîrîne üzere kılâ'-ı hazret-i pâdişâhâne derûnunda olan mühimmât ve cebehânenin ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifeti ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle tecessüs ve taharrîsi lâzıme-i hâlden olmağla gereği gibi tecessüs ve mühimmat ve cebehânenin keyfiyyâtı i'lâm olunmak bâbında Dîvân-ı Rum'dan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve tatarlarımızdan kıdvetü'l-akrân Receb Ağa ile irsâl olunmuştur inşaâllâhu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki mûcib ve muktezâsı üzere amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mübâ'âdet eyleyesiz deyu.

Fî 17 R. sene 1195.

111/3

Necâbetlû es-Seyyid Abdullah Bey'e devletlû Mikdad Ahmed Paşa Efendimiz tarafından mütesellimlik fermanı.

Mefâhîru'l-kuzât ve'l-hükkâm maâdinü'l-fezâil ve'l-keîâm Amasya Sancağı'nda vâki' kuzâ[t] ve nüvvâb zîde fazluhûma tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Amasya Sancağı avâtıf-ı alıyye-i şâhâne ve avârıf-i seniyye-i pâdişâhânemden düstûr-ı mükerrrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezirim Mikdâr Ahmed Paşa -edâma'llâhu te'âlâ iclâlehû-ya işbu bin yüz doksan beş senesi Recebi'nin yirmi altıncı gününden vezîrânesiyle ibkâsıyla tevcîh ve ihsân-ı mülûkânem olup vezîr-i müşârun-ileyh vusûlüne dek livâ-i mezbûre tarafından bir mütesellim nasbı lâ-büd olduğuna binâen kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdullah Bey -zîde kadruhû- livâ-i mezbûra mütesellim nasb ü ta'yîn olunmağla mütesellimlik-i mezbûru târih-i merkumdan mûmâ-ileyh zabt ve vezîr-i müşârun-ileyh tarafına râci' olan tayyârât ve âidât ahz u kabz etdirilip mütesellimliği umûruna âharı dahl ü ta'arruz etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu vezîr-i müşârin kapı kethüdâsı kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân İbrhaim -zîde mecduhû- bâ-arzuhâl istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere mütesellim nasb olunmak fermanım olmağın imdi siz ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhimsiz mütesellimlik-i mezbûru târih-i merkûmdan mûmâ-ileyh zabt ve müşârun-ileyh tarafına râci' olan tayyârât ve âidât ahz u kabz etdirip mütesellimliği umûruna âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz etdirilmemek bâbında ferman-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan ferman-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâat-makrûnuyla âmil olup hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren [fi] evâhiri şehri Recebi'l-ferd li-sene hamse ve tis'în ve mi'e ve elf.

Kad vasale ileynâ 7 Ş. (?) sene 1195.

112/1

(eksik)verilen hüccet-i şer'ıyye ve sâdır olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn şürûtu mûcebince mâlikâne uhdesine kayd ve şürûtuyla berât-ı celîlü's-şânım verilmek bâbında bâ-telhîs ferman-ı âlîşânım sâdır olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip bin yüz doksan beş senesi Rebî'u'l-âhiri'nin beşinci günü bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki merkûm

Ahmed bin Abdullah -zîde kadruhû- mukâta'a-i mezbûrenin nısf hissesi bin yüz doksan beş senesi Muharremi guresinden merkûmun ferâğ ve kasr-ı yedinden hayâtda oldukça te'bîden mâlikâne zabt u rabtına ve vâki' olan rûsûmâtını kânûn-ı kadîm üzere olıgeldiği üzere ahz u kabz ve senevî mülkü olan meblağ-ı mezbûru beher sene müşterikiyle ma'an Hazîne-i Âmireme edâ ve kalemiyyesini verip ve senesi âhirinde hesâbını görüp yedine sûret-i muhasebesinden aldıkça zabt u rabtına ve rûsûmâtının ahz u kabzına taraf-ı âhardan dahl ü ta'arruz eylemeyeler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis [min şehri] Rebî'î'l-âhir li-sene hamse ve tis'în ve mi'e ve elf.

Kad vasale ileynâ fi 15 B. sene 1195. Kostantiniyye el-mahrûse

112/2

Kapısız deli ve tüfenkçi için gelen buyuruldu.

Şerî'at-şî'âr Amasya Sancağı'nda vâki' kazâların kuzât ve nüvvâb efendiler -zîde fazluhum- ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellimi izzetlü rıf'atlı Abdullah Bey -zîde mecduhû- ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mîr-alay ve kethüdâ yeri ve a'yân ve zâbitân ve sâir ve bi'l-umûm iş erleri -zîde kadruhum-a inhâ olunur ki bu hilâlde kapısız deli ve tüfenkci kuralarda serseri geşt ü güzâr ve ahâlî-i şehir ve diyara îsâl-i mazarra ibtidâr üzere oldukları inhâ ve ihbâr olunmağla imdi fimâ-ba'd tarafımızdan bâ-buyuruldu hidmete me'mûr olmayıp yedinde buyuruldusuz kurâlarınıza dâhil ve yem ve yiyecek ve kurban akçesi ve avâidât-i sâire matlûbunda olanlara bir akçe ve bir habbe vermeyip tard ü teb'îd ve ol misillü kapısız deli ve tüfenkci zümresi bu mâddede muharebeye tasaddî eder olur ise ahz u habs ve serî'an tarafımıza ihbâr ve ne vechile irâde olunur ise âna göre hareket ve me'mûriyet ile mürûr ubûr edenler her ne vakit vürûd ederler ise konak vermeğe dâmen-i gayret ve ânlar dahi avâidât matlûbunda olurlar ise vermeyip hemen yem ve yiyecek i'tâ ve bu bahâne ile me'mûren vardıklarında külliyyen cevâb vermekden tevakkî [ve] mübâ'adet etmeniz bâbında Dîvân-ı Rum'dan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân enderûn ağalarımızdan Ali Ağa ile ırsâl olunmuşdur. inşâallâhu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-vech-i muharrer amel ve hareket ve hilâf vaz' u hareketden tehâşî vü mücânebet ve ber-mantûk-ı buyuruldu âmil olasız deyu.

Fî 13 R. sene 1195. Kad vasale ileynâ fî 18 R. sene 1195.

112/3

Dağıstanî bakâ[yâ]sıçün gelen emr-i âlî işbu mahalle kayd şüd.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem müdebbiru'l-umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü'l-mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümeħhidü bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü'l-erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunûfî avâtıfî'l-meliki'l-a'lâ Sivas Valisi vezirim Hasan Paşa - edâma'llâhu te'âlâ iclâlehû- ve mefâhiru'l-kuzâ ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keġâm amasya ve () ve () ve () ve () kâdîları -zîde fazluhum- ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bu husûsa bu def'a mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı a'zam çukadârlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüseyin -zîde kadruhû- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden olup müteveffâ Dağıstanî Ali Paşa'nın bakâyâsı tahsiline me'mûriyet ile Amasya canibine gidip avdet eden Ahmed -zîde mecduhû-nun getirdiğı tahrîrât hulâsasında müteveffâ-yı müşârun-ileyhin ber-mûceb-i sûret-i defter livâ-i mezbûr kazâlarından yirmi sekiz bin beş yüz doksan sekiz buçuk gurus bakâyâsı olmağla bakâyâ-yı mezbûrenin tahsili bâbında sâdır olan emr-i şerîfim gediklisi mûmâ-ileyh mübaşeretiyle livâ-i mezbûrede vâki' kazâlar mahkemelerine lede'l-vürûd ve mazmûn-ı münîfi cümlelerin ma'lûmu oldukda sem'an ve tâ'aten merâsimini ba'de'l-edâ cevâblarında müteveffâ-yı müşârun-ileyh hükûmeti olan Sivas'a dduhûlünde mukaddem ikrâmiye mütâlebesi [ile alâkalı] menfi [ifâdeyi] hâvî hatt-ı hümâyûn sâdır [eksik]

113/1

Tıbku aslihî'l-hat Nemakahû'l-fakîru ileyh azze şânuhû Mehmed en-nâib bi-kazâ'i Samsun Gufire lehü

Memalik-i mahrûsemde Şam ve Haleb ve Adana ve Malatya ve Ayntab ve Tokad câniblerinde ve ba'zı mahallerde vali ve muhasıl ve voyvodaların taht-ı iltizamlarına dâhil mîrî mukâta'âtın ekseri ricâl-i devlet ve a'yân-ı vilâyet bazılarının uhdelerinde olup lâkin üzerlerinde mutasarrıf olmayıp herbirleri senede birkaç âdeme deruhde olunduğundan re'âyâsı gözedilmeyip ve kûtlarıçün vakt ü zamanıyla tohum ve sâir ihtiyâclarına iânet olunmadığından zarûrî murâbahacılarıdan akçe aldıklarından beher sene izdiyâd bulan (...) edâsına

zirâatlerinin hâsılı vefâ etmediğinden gayrı deruhde edenler dahi zabt edeceğimiz bir yahud iki senedir deyu cümleten hâsıllarını almak için cevır u ezâ eylediklerinden ekser perâkende vü perîşân olmağla beytül-mâl-ı müslimîn küllî gadr u zaruretime bâ'is olmağın ba'de'l-yevm bu makûle kurâ ve mukâta'ât Mısır karyeleri misillü mâl ve kalemiyyesin verdikden sonra bir tarîkile kurâsı âhara verilmeyip imârıyla takayyüd ve öşır u mahsûlünden kendilere fâiz ziyadece olsun deyu re'âyâsının tohumuna ve levâzım-ı sâiresini iânet ve dest-i tetâvül-i zalemeden himâyet ve sıyânet etmekle ahvâlleri nizâm bulup terfih-i ibâd ile memâlik-i İslâmiyyede olan mîrî mukâta'âtın ma'mûr ve şen ve âbâdân olmasına bâ'is olmağın ancak inkılâb-ı zaman ve muktezâ-yı vakt ü hâle göre bu nizâm cemî-i hazîne için olmayıp ba'de zamânin dahi şürût-ı mezkûre mürâ'ât olunup tebdîl ve tağyîr olunmamak sebebiyle verecekleri mu'accelenin zâyî' olmayacağını re'sen, yakînen bilip fîmâ-ba'd taraf-ı hümayûnum ve vekîl-i mutlakım olanlar taraflarından biri bu nizâmı bozup sûret-i âhara ifrâğ eylemek murâd eylediklerinde bu nizâm i'mâr-ı memleket ve ibâdullaha evlâ ve enfa' olduğu huzûr-ı fâizü'n-nûr-ı pâdişâhâneme gelip bi'n-nefs kendileri arz ve men' eylemeleriçün e'âlimü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn bi'l-fi'il şeyhu'l-İslâm ve sadreyn ve nakîbü'l-eşrâfım -edâma'llâhu te'âlâ fezâilehum- bu husûsa mahsûs nâzır nasb ü ta'yîn olmalarıyla bu makûle kurâ ve mukâta'ât mâl-ı Hazîne-i Âmirem defterlerinde mukayyed olup vali ve muhassıl ve voyvodalara vereldikleri mâl-ı maktû' her ne ise kalemiyyesine kesr u noksân gelmemek şartıyla mâlın Âsitâne-i sa'âdetim hazinesine verenler kemâ fi's-sâbık Hazîne-i Âmire'ye ve câmi'u'l-emvâl olanlara senesi dâhilinde dört taksît ile edâ ve teslîm eyleyip yedine ma'mûl-bih temessük aldıkça mîrî ve kalemiyyesiçün vereldiklerinde izdiyâd bir akçe mütâlebât olunmayıp şefâat ve ricâ ve cevır u ezâ ve gadr kasdıyla sâhibinin rızasıyla olmadıkça bir tarîkile kurâsı âhara verilmeyip vüzerâ ve ümerâ ve mîr-i mîrân ve mîr-livâ ve sâir askerî taraflarından bilâ-ferman bir nesne talebiyle rencide olunmayıp mefrûzu'l-kalem ve maktû'u'l-kadem min külli'l-vücûh serbest üzere hayâtda olduklarıncâ te'bîden mâlikâne zabt eylemeleri için yedlerine berât-ı şerîfim verilmek ve mutasarrıflarından mîrî hissesini âhara ferâğat murâd eyledikde ma'rifet-i şer' ve hüsn-i rızasıyla ferâğatını hüccet-i şer'iyye olunduktan sonra müceddeden yedlerine berât-ı şerîf-i celîlül-unvânım verilip ve sâhibi fevt olup hissesi taraf-ı mîrîye âid olduklarında cânib-i mîrîden

müzâyede ve rağabât inkıtâ'ından sonra âharın verdiği mu'acceleyi verir ise evlâdına verilip olmadığı hâlde tekrâr tâlib-i âharına fûrûht ve "hulvan akçesi" teslîm-i Hazîne-i Âmirem olmak üzere mu'âvenet-i avn-i Bârî'yle ta'mîr-i bilâd ve terfîh-i ibâd için hayrhahâne Devlet-i Aliyyem münâsib görüp cümlelerin ittifâkıyla bi'l-fi'l başdefterdârım arz ve ulemâ-i kirâmım dahi istihsân ve imzâ etmeleriyle bu sûret-i müstahsene mürûr-i ezmine ile tebdîl ve t ağıyir olunmayıp nüzzârı olan müşârun-ileyhim dahi bu husûsun şûrût ve kuyûdunu bi'l-ittifâk vikâye ve tenfiz ve icrâ ve hıfz ü hirâset edip fimâ-ba'd düstûru'l-amel tutulmak üzere mahalline kayd olunması pâye-i serîr-i a'lâya telhîs olundukda mücebince hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum sâdır olmağın binâen alâ zâlik tahmîs-i kahve kasaba-i Amasya mukâta'asının nısf hissesine ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olan Ali mahmiye-i İstanbul'da meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip mutasarrıf olduğu hissesini hüsn-i rızâ ve ihtiyâr ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bedel-i ma'lûm ve makbulü mukabili işbu râfî'-i tevkî'-i refi'u's-şân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed bin Abdullah -zîde kadruhû-ya ferâğ ve tefvîz ve ol dahi tefevvûz ve kabûl eylediğini hâvî sadreyn-i muhteremeyn imzâlarıyla mûmzâ hüccet-i şer'îyye olmağın Hazîne-i Âmiremde mahfûz Başmuhâsebe defterlerine nazar olundukda senevî ma'a zam altmış guruş mâlî ve zaman-ı zabtı Muharrem guresinden olan tahmîs-i kahve kasaba-i Amasya mukâta'asının nısf hissesi bin yüz elli guruş mu'accele ile merkûmun mâlikâne uhdesinde olduğu ve beher on guruşda bir guruş hesabınca yüz on beş guruş resm-i kasr-ı yedi iktizâ eylediği derkenâr ve hesâb olundukda resm-i kasr-ı yedi olan meblağ-ı mezbûru teslîm-i Hazîne-i Âmirem olduğuna sûret-i rûznâmçe-i hümâyûnum verilmeğın ferâğ ve kasr-ı yedinde

114/1

Hacı Efendizâde Ebubekir Ağa'nın nekâbet mektûbu.

Kıdvetü's-sâdâtî'l-kirâm Amasya ve Zünnünâbâd kazâlarında kâimmakâmımız Hacı Efendizâde es-Seyyid Ebubekir Çelebi dâme şerefü siyâdetihî ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiyye inhâ olunur ki işbu sene hamse ve tis'in ve mi'e ve elf Recebül-ferdi guresinden kemâ kân kazâ-i mezbûrların kâimmakâmlığı cenâbınıza ibkâ olunmuşdur gerekdir ki sâdât-ı kirâm-ı ihtirâm üzerlerine şer'an sâbite olan ahkâmı ma'rifetiniz ile husûl-pezîr olmasına ikdâm

edip bundan akdem cenabınıza verilen tevcîh mektubunda muharrere olan kuyûda mürâ'ât zımnında şevketlü mehâbetlü kerâmetlü pâdişâh-ı İslâm eyyeda'llâhu te'âlâ ilâ yevmi'l-kıyâm hazretlerinin devâm-ı ömr u devletleriçün sâdât-i kiramın da'avât hayriyyelerini isticlâb edip her emirde şer'-i şerîfe (...) ile mazhar-ı şefâ'at-i hazret-i Seyyidü'l-enâm aleyhi efdalü't-tahiyye olasız ve's-selâm.

El-fakîr es-Seyyid İbrahim el-Hüseynî En-nakîb ale'l-eşrâf

114/2

Karasenir karyesi sakinlerinden Memük oğlu Seyyid Mehmed Ağa'nın binâ eylediği câmi'in hitâbet berâtıdır.

Medîne-i Amasya muzâfâtından Geldiklan Nâhiyesi'ne tâbi' Karasenir nâm mevzi'de ashâb-ı hayrâtdan Abdullah nâm sâhibu'l-hayrın bâ-izn-i hümayûn müceddeden binâ eylediği câmi'-i şerîfin hatîbi olmayıp nasb ü ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağla erbâb-ı istihkâkdan cümlelerin muhtârı işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hakanî Hâfız Mehmed Halife bin Mehmed her vechile lâyük ve mahall ü müstahik olmağın ber-vech-i hasebi tevcîh olup yedine müceddeden berât-ı şerîf-i âlişân verilmek bâbında kâdîsı Mevlânâ Derviş Mustafa -zîde fazluhû- arz etmeğın mücebince sadaka edip bu berât-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkûm Hâfız Mehmed Halife bin Mehmed varıp zikr olunan câmi'-i şerîfde hatîb olup Ohidmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddâ kıldıkdan sonra ber-i vech-i hasebi mutasarrıf olup vâkıfın hayrâtı ve devam-ı ömr-i devletim için du'âya müdâvemet göstere şöyle bilip alâmet-i şerîfime i'timâd kılalar.

Tahrîren fi'l-hâmis aşer min şehri Rebî'ı'l-ûlâ li-sene hamse ve tis'in ve mi'e ve elf.

114/3

Berât mücebince ferman-ı âlî sûretidir.

Kıdetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Amasya Kâdîsı Mevlânâ () -zîde fazluhû- tevkî'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezkûre muzâfâtından Geldiklan Nâhiyesi'ne tâbi' Karasenir nâm mevzi'de ve kurbüne karîb yerde câmi'-i şerîf olmayıp mesâfe-i ba'ide olmağla eyyâm-ı şitâda küllî usret çekilip Müslümanlar sevâb-ı Cum'a'dan mahrum

olmalarıyla ashâb-ı hayrâtdan işbu dârende-i ferman-ı hümâyûn Abdullah nâm sâhibü'l-hayr kendi atyeb-i mâlıyla mevzi'-i mezkûra müceddeden câmi'-i şerîf binâ ve minber vaz' etmek için izn-i hümâyûn ricasına i'lâm eylediği ecilden izn-i hümâyûnum erzânî kılıp buyurdum ki hükm-i şerîf-i vâcibü'l-ittibâ'ımla vardıkda göresin mevzi'-i mezkûr arâzî-i mîrî ve kimesnenin mülkü olmayıp e'imme-i Hanefiyye rıdvânü'llâhi aleyhim ecma'înin tecvîz gördükleri yerde ise kendi atyeb-i mâlıyla mevzi'-i mezkûra müceddeden câmi'-i şerîf binâ ve minber vaz' edip berât-ı şerîfimle hatîb nasb ü ta'yîn olundukdan sonra ikâmet-i salât-ı Cum'a ve îdeyn olunup devâm ömr-i devletim için du'âya müdâvemet göstereler şöyle bileler alâmet-i şerîfime i'timâd kılalar.

Tahrîren fî evâsıtı Rebî'ı'l-ûlâ li-sene hamse ve tis'în ve mi'e ve elf.

114/4

Medîne-i Amasya serdârı [olan] Altmış Dördün[cü] Cemâ'at'[den] Yüzbaşızâde es-Seyyid Mustafa Ağa azl olup yerine uslûb-ı sâbık üzere Altıncı Bölük'[den] es-Seyyid Şefe Salih Ağa yerine serdâr nasb olunduğu işbu mahalle kayd şüd.

Fî 8 R. sene 1195.

114/5

Müftü el-Hâc fazîletlü İsmail Efendi'nin ibkâ mektûbu, işbu mahalle kayd şüd.

İzzet-meâb müderrisinden el-Hâc İsmail Efendi

Ba'de's-selâm inhâ olunur ki Amasya Kazâsı Müftüsü el-Hâc Hüseyin Efendi'nin sû-i hâlini mahallî nâibinden arz ve ahâlîsinden mahzar vürûd etdiğinden mâ'adâ ahâlîsi nâ-sez[â] hareketini ihbâr ve iştikâ etmeleriyle hidmet-i fetvâdan hacr olunup senin hidmet-i mezbûreye ehliyet ve istihkâkın inhâ ve me'zûnluğunu ahâlî-i kazâ-i mezbûre istid'â eylediklerine binâen medîne-i mezbûrede iftâya tarafımızdan sana izin verilmişdir gerekdir ki istiftâ olundukda esahh-ı akvâl-i e'imme-i Hanefiyye ile iftâ edip kütüb-i mu'tebereden nakl-i sarîh ve imzâlarında Amasya müftüsü olduğunu tasrîh eyleyesiz.

Hurrire fî evâhiri Cumâde'l-âhir li-sene hamse ve tis'în ve mi'e ve elf. El-fakîr Mehmed Şerîf Ufiye anhû

115/1

Sivas Valisi Çerkes Hasan Paşa'ya verilen taksît-i sâni defteridir.

Şerî'at-şîâr Amasya kâdîsı efendi -zîde fazlühû- ve me'zûn bi'l-iftâ efendi ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân hâlâ Amasya mütesellimi izzetlü ağa ve ulemâ-i kirâm ve müderrisîn-i zevi'l-ihtirâm efendiler -zîde fezâiluhum- ve a'yân ve zâbitân ve sâir iş erleri -zîde kadruhum-a inhâ olunur ki işbu bin yüz doksan beş senesine mahsûben taksît-i sâni olmak üzere edâsı lâzım gelen imdâd-ı hazariyyenin tahsîli olan [zaman] hulûl etmekle Sivas Mahkemesi'nden muhrec ve mûmzâ pusula-i şer'îyye ve diğr pusula mûcebince kazâlarınızın hissesine isâbet eden taksît-i sâni emvâlini bir gün akdem ve bir sâ'at mukaddem tevzî' vü taksîm ve tarafımızdan kabzına me'mûra edâ ve teslîm eylemeniz bâbında Dîvân-ı Rum'dan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Buhurdan Ağası Mehmed Ağa -zîde kadruhû- ile irsâl olunmuşdur. inşâallâhu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki mûcebince amel ve hareket ve hilâfından tehâşî vü mübâ'adet eyleyesiz deyu.

Fî 23 C. sene 1195.

Kad vasale ileynâ gurre-i B. sene 1195.

İsti'câlini hâvî bir kıt'a buyuruldu dahi vardır. Fî 18 B. sene 1195.

Livâ-i Amasya Guruş; 1.103,5 Akçe; 48,5. Taksît-i sâni. Yalnız bin yüz üç buçuk guruş kırk sekiz buçuk akçeden.

Uhricet ani's-sicilli'l-mahfûz Nemakahû'l-fakîru ileyh azze şânuhû Mollazâde es-Seyyid Hüseyin el-müvellâ-hilâfe bi-medîneti Sivas Ufiye anhû

115/2

İmdâd-ı hazariye taksît-i sâni.

Bâ'is-i nemîka budur ki hâlâ Sivas Valisi devletlü inâyetlü Çerkes Hasan Paşa hazretlerine senevî iki taksît ile Eyâlet-i Sivas'dan bâ-ferman-ı âlî mu'ayyen olan imdâd-ı hazariyyelerinden bin yüz doksan beş senesine mahsûben taksît-i sâni olmak üzere Sivas Mahkemesi'nde ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifeti ile tevzî'

vü taksîm ve sicill-i mahsûsdan muhrec mûmzâ pusula mantûku üzere Amasya Sancağı'ndan bin yüz üç buçuk guruş kırk sekiz buçuk akçe isâbet edip pusula ve tahsili bâbında sâdır olan emr-i celilü's-şân mantûku üzere paşa-yı müşârun-ileyh tarafından sudûr eden buyurulduları kabzına me'mûr Mehmed Ağa yediyle Amasya Mahkemesi'ne vürudunda sicillât-ı atîka-i mahfuza nazar ve mücebince ma'rifet-i şer' ve cümle ahâlî ittifâkı ile bin yüz üç buçuk guruş kırk sekiz buçuk akçenin livâ-i Amasya Kazâsına tevzî' vü taksîm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fî gurre-i Receb sene 1195.

Kazâ-i Amasya	205,25 Guruş
Berây-ı Zığre bâ-hatt-ı hümâyûn	185,25
Kazâ-i Kedegara	181,5 guruş
Kazâ-i Ladik	96 guruş, 18 meblağ
Kazâ-i Varay	36,25 guruş
Kazâ-i Gelikiras	49 guruş, 18 meblağ
Kazâ-i Zünnünabad	82 guruş, 50 meblağ
Kazâ-i Merzifonabad	47,5 guruş, 26 meblağ
Kazâ-i Gümüş ma'a Hacıköyü	88 guruş, 50 meblağ
Kazâ-i Merzifon	131,5 guruş
Kazâ-i Havza	110 guruş, 18 meblağ
Kazâ-i Zeytun	75 guruş, 18 meblağ
Cem'an yekûn	1.103,5 guruş, 48,5 akçe

Uhricet ani's-sicilli'l-mahfûz Nemakahû'l-fakîru ileyh azze şânuhû Es-Seyyid Nuh el-kādî bi-medîneti Amasya el-mahrûse Ufiye anhû

116/1

Medîne-i Amasya Sancağı'nın taksît-i sâni defteridir.

Bâ'is-i nemîka budur ki Amasya Sancağı mutasarrıflarına bâ-ferman-ı âlî üç taksît ile mu'ayyen olan imdâd-ı hazariyyenin her taksîtde tahsîs buyurulan bin guruşun Amasya Sancağı'nda vâki' kazâlar ve cümle a'yân ve eşrâf ma'rifetiyle beher kazâyâ isâbet eden mebalğ ber-vech-i âtî defter olduğu Amasya Mahkemesi sicillâtında mukayyed ve musarrah olmağla hâlâ Amasya Sancağı Hotin Kal'ası'na ilhâkan mutasarrıf olan sancağ-ı mezbûre valisi devletlü inâyetlü es-Seyyid el-Hâc Yeğen Mehmed Paşa hazretlerinin taraf-ı müşîrânîlerinden sancağ-ı mezbûr mütesellimi necâbetlü Abdullah Ağa hazretlerrnin bin yüz doksan beş senesine mahsûben taksît-i sâni mâlî defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrire fî gurreti şehri Cemâziye'l-evvel li-sene hamse ve tis'in ve mi'e ve elf.

Kazâ-i Amasya	205,25 Guruş
Berây-ı Zîgre bâ-hatt-ı hümayûn	185,25
Kazâ-i Varay	33 guruş
Kazâ-i Havza	100 guruş
Kazâ-i Merzifonâbâd	43 guruş
Kazâ-i Kedegara	162,5 guruş
Kazâ-i Gümüş ma'a Hacıköyü	81,5 guruş
Kazâ-i Merzifon	118,75 guruş
Kazâ-i Zünnunâbâd	75,5 guruş
Kazâ-i Zeytun	68,75 guruş
Kazâ-i Ladik	87,5 guruş
Kazâ-i Gelikiras	43,75 guruş
Cem'an yekûn	1.029,5 guruş

Uhricet ani's-sicilli'l-mahfûz Nemakahû'l-fakîru ileyh azze şânuhû Es-Seyyid Nuh el-kâdî bi-medîneti Amasya el-mahmiyye Ufiye anhû

Şerî'at-şîâr Amasya'da hâkimü'ş-şer'î'ş-şerîf fazîletlü efendi -zîde fazluhû- ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Amasya Sancağı mutasellimi -zîde mecduhû- ve me'zûn bi'l-iftâ efendi ve sâir ulemâ-i kirâm ve müderrisîn-i zevi'l-ihtirâm efendiler -zîde fazluhum- ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve sâir zâbitân ve bi'l-umûm iş erleri -zîde kadruhum-a inhâ olunur ki bu hilâlde avâtıf-ı aliyye ve avârıf-ı behiyye-i mülûkânede Eyâlet-i Sivas uhde-i hâlisânemize tevcîh ve ihsân-ı hümâyûn buyurulmakdan nâşî hasbe't-tarîkde râstımız olan medîne-i Amasya'dan mürûrumuz lâ-büd ve nüzulümüz dahi kemâl-i takarrub etmeğin imdi dâiremiz halkının rûz-merre ta'yînâtları için iktizâ eden ecnâs-ı zehâyiri ve kaçır bârgîrlerini gönderilen defter mücebince hâzır ve âmâde ve kabzına me'mûra edâ ve teslîm ve esnâ-i nüzulümüzde müzâyaka[yı] mûcib hâlâtdan mübâ'adet ve mücânebet eylemeniz bâbında esnâ-i râhda işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bîrûn ağalarımızdan Hasan Ağa ile irsâl olunmuşdur bi-mennihî te'âlâ vusûlünde gerekdir ki mücebince amel ve hilâfından mübâ'adet ve mücânebet eyleyesiz deyu.

Fî 13 C. sene 1195

Es-Seyyid Bey'in mütesellim fermanı, işbu mahalle kayd şüid.

Mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Amasya Sancağı'nda vâki' kuzât ve nüvvâb -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki avâtıf-ı aliyye-i şâhânemden Amasya Sancağı bin yüz doksan dört senesi Şevvâli'nin dördüncü gününden hâlâ Hotin Muhâfızı düstûr-ı mükerrem, müşîr-i müfahham, nizâmü'l-âlem vezirim es-Seyyid el-Hâc Mehmed Paşa -edâma'llâhu te'âlâ iclâlehû-ya ber-vech-i ilhâk tevcîh ve ihsân-ı şehvârım oldukda tarafından livâ-i mezbûre Abdullah -zîde kadruhû- mütesellim nasb olunmuşdu el-hâletü hâzihî mûmâ-ileyh mütesellimlikden isti'fâ eylediğine binâen yerine zabt u rabta mütekayyid bir mütesellim nasbı lâ-büd ve muktezî olmağla Amasya sükkânından olup idâre-i umûr-ı mütesellimliğe iktidârı bi'l-ihbâr âşikâr olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mîr Abdullah -zîde kadruhû- mütesellim nasb olunmak bâbında emr-i celilü'l-kadrim sudûrunu vezirim müşârun-ileyhin kapı kethüdâsı ve sâbık Küçük Evkâf Muhâsebecisi olan

kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ahmed zîde mecduhû bâ-arzuhâl istid'â eylediğine binâen vech-i meruh üzere mütesellim nasb olunmak fermanım olmağın imdi siz ki mevlanâ-yı mûmâ-ileyhimsiz mütesellimlik-i mezburu merkûm Abdullah'ın azli gününden i'tibâr ile mîr-i mûmâ-ileyhe zabt ve müşârun-ileyh tarafına râcî' olan tayyârât ve âidâtı ahz u kabz etdirip mütesellimliği umûruna âharı dahl ü ta'arruz etdirilmemek bâbında ferman-ı âlîşâ[nım] sâdır olmuştur buyurdum ki hükûm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan ferman-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâat-makrûnuyla âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâili şehri Cumâde'l-âhir li-sene hamse [ve] tis'în ve mi'e ve elf.
Kostantiniyye el-mahrûse

117/1

(eksik) kalîlede külliyyetlü zehâyir irsâline sa'y-i hâl-i kelâm ve iskele-i merkûmede bir mu'temed âdemini tevkîf ve ne mikdâr zahîre tenzîl olunduğu Deraliyyeme i'lâm eylemek için tarafına tefhîm eylesini gereği gibi tenbîhe dikkat-i tâm eylemen fermanım olmağın mahsûsan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ber-vech-i ta'cîl sadr-ı a'zam çukadârlarından Hüseyin ile irsâl olunmuştur. İmdi bu husûs mevâdd-ı âhara kıyâs olunmayıp bu bâbda senden gayret me'mûl eylediği ve el-hâletü hâzihî İstanbul'da zahîrenin kılletinden neş'et etmekle sinîn-i sâireye sârî olmayacağı ve gayret ve ikdâmınla tenzîl olunan zehâyirin mikdârını Dersaadetime bildirmeleri Samsun'a yazılan emr-i şerîfimde derc olunmu olduğu ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer iktizâ [eden] esbâb-ı vesâilini istihsâl ve kâğıdlar ve âdemler ta'yîn ve vücûh-ı sâire ile ikdâm ve sa'y-i bî-hemâl ederek mahâll-i merkumda dâhil-i hükûmetinde olan mahallerde bir an evvel külliyyetlü zehâir ihrâc ve peyderpey Samsun İskeleyi'ne tenzîl ile ibrâz-ı hidemât-ı mebrûreye dâmen-dermeyân-ı gayret ve ne mikdâr zahîre tenzîl olduğunu müş'ir âdemin ma'rifetiyle Samsun naibinden i'lâm aldırıp Deraliyyeme irsâle sarf-ı küll-i miknet edip ser-mû kusûr ve rehâvetden ve bu bahâne ile sükkân-ı memleket ve fukarâ-yı ra'îyyet tarafından ve âdemlerin câniblerinden bir akçe ve bir habbe [alınıp] tecrîm olunmakdan be-gâyet tehâşî vü mücânebet eylesin ve siz ki kazâhâ-yı merkûmenin kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhimsiz keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda bu husûsu taht-ı hükûmet ve

kazâlarınızda bulunan ashâb-ı zehâyir ve çiftlikân ve sâir iktiz edenlere i'lân ve işâ'at ve bulunan zahîrelerini iskele-i merkûmeye tenzîl eyledikleri hâlde hem kendileri müstefid ve hem İstanbul'da sâkin ibâdullâha hizmet etmiş olacaklarını etrafiyla tefhime dikkat ve tarafınızdan gereği gibi ikdâm ve gayret ve tenzîl-i zehâyirde izhâr-ı tereddüd ve muhâlefet ve ketm ve ihfâ misillü harekâta cesâret eder olur ise o makuleler iktizasına göre men' ve kazâlarınız dâhilinde bulunan zehâyiri sinîn-i âtiyyeye sirâyet etmemek şartıyla serî'an ve âcilen ihrâc ve dîbâce Samsun İskeleyi'ne tenzîl ile infâz-ı emr-i celîlü's-şânı bi'l-ittifâk nisâr-ı nakdîne-şümâr-ı (...) liyâkat ve (...) zerre kusûr ve rehâvet eyleyenlere inâyet-i şâhânem olmakdan be-gâyet mücânebet ve her bir kazâdan ne mikdâr zehâyir ihrâc olduğunu ve iskele-i merkûmeye tenzîl olunan zehâyir[in] ne mikdâra bâliğ olduğunu siz dahi Deraliyyeme mübâderet eylemeniz bâbında ferman-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan ferman-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâat-makrûnuyla âmil olup hilâfından tehâşî vü mücânebet eyleyesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız

Tahrîren fî evasıtı Cemâziye'l-evvel li-sene hamse ve tis'in ve mi'e ve elf.

Minvâl-i muharrer üzere Sivas valisi tarafından buyuruldu dahi vardır.

Kad vasale ileynâ fî 14 C. sene 1195.

117/2

Necâbetlü es-Seyyid Abdullah Bey'e mütesellimlik buyuruldusu, işbu mahalle kayd şüd.

Şerâyi'-şîâr Amasya Sancağı'nda vâki' kuzât ve nüvvâb fazîletlü efendiler - zîde fazluhum- ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân -zîde kadruhum-a inhâ olunur ki Amasya mütesellimliğinden isti'fâ zımnında bundan akdem der-i devlet-i aliyyeye tahrîr olduğuna mebnî livâ-i mezbûr mütesellimliği mâh-ı Cumâde'l-âhir ibtidâsından zabt olunmak üzere Amasya a'yânından Osman Beyzâde sa'âdetlü Abdullah Bey'e ihâle ve tefvîz olunmak üzere eğerçi haberi sa'âdetlü Kapı Kethüdâsı Ahmed Efendi hazretleri tarafından çukadârı İshak Ağa yediyle vârid ve mîr-i mûmâ-ileyh Abdullah Bey'i vekîl nasb ü ta'yîn eylememiz husûsunu tahrîr ve inhâ etmekle imdi livâ-i mezbûr mütesellimliği emri zuhûr edinceye değin tarafımızdan vekâleten mîr-i mûmâ-ileyhe zabt etdirilip âharın

müdâhalesi men' olunmak bâbında tarafımızdan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve çukadâr-ı mûmâ-[ileyh] ile irsâl olunmuştur. inşâallâhu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-minvâl-i muharrer livâ-i mezbûr mütesellimliği mîr-i mûmâ-ileyhe mâh-ı mezbûr ibtidâsından zabt etdirilip âharın müdâhalesi men' ve ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet eylesesiz. Abdullah Mütesellim-i Amasya

117/3

Halil Paşa'nın kapı kethüdâsı alacağı için ısdâr olunan ferman.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlânâ Amasya Kâdîsı () -zîde fazluhû- ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Amasya Mütesellimi -zîde kadruhû- tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâcegân-ı Dîvân-ı Hümayûnumdan sâbıkâ Küçük Evkâf Muhâsebecisi kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ahmed -zîde mecduhû-nun umûrunu rü'yet eylediği mîr-i mîrân Amasya'da sâkin sâbıkâ Kars Muhâfızı Gürcüzâde Halil Paşa zimmetinde seksen dokuz senesi Şaban'ın dokuzuncu gününden işbu doksan beş senesi Cemâziye'l-evvel gâyetine gelince beş sene-i kâmile ve dokuz ay zarfından ber-mûceb-i temessük ve bâ-defter gayr ez-teslîmât yirmi dokuz bin sekiz yüz doksan dokuz gurus matlûbatı bi'd-defa'ât mütâlebe eylediğimde (...) mansıb tevcîh etdirilmesine ta'lik ve sâir a'zâr ve ilel-i bî-hûde îrâdıyla imrâr-ı evkât ve te'hîr birle edâdan mücânebet ve meblağ-ı mezbûr murâbahayı sarrâf mâlî olduğundan bundan böyle te'hîri mağduriyetine bâ'is ve bâdî olacağını mûmâ-ileyh bâ-arzuhâl inhâ ve ber-mûceb-i temessük ve defter mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhin zimmetinde olan ol mikdâr gurus alacağı tahsîl ve istirdâd olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle âhar husûsa me'mûr gediklû mübaşeretiyle mûmâ-ileyhin mîr-i mûmâ-ileyhin mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh zimmetinde ma'rifet-i şer'le tahakkuk eden alacağı istirdâd olunmak fermanım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ-ileyhimâsız ma'rifetiniz ve ol tarafa âhar husûsa me'mûr gediklû-yı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyhi meclis-i şer'a ihzâr ve mûmâ-ileyhin vekîl-i şer'iyle lede't-terâfu' zimmetinde ma'rifet-i şer'le tahakkuk eden ber-mûceb-i temessük ve defter alacağını bi'l-asâle tamâmen tahsîl ve istirdâd ve mûmâ-ileyh tarafından kabzına me'mûra alıverip ihkâk-ı hakka ihtimâm olunmak bâbında ferman-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vusûl

buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan ferman-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâat-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından ittika vü mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhiri Cumâde'l-[ûlâ] li-sene hamse ve tis'în ve mi'e ve elf.

Kostantiniyye el-mahrûse. Kad vasale ileynâ, fî 6 C. sene 1195.

118/1

Kuyumcuların Kalhâne fermanı, işbu mahalle kayd şüd.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlânâ Amasya Kâdisı () -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Amasya'da vâki' kuyumcu tâifesi Dîvân-ı Hümayûnuma arzuhâl edip üzerlerine edâsı lâzım gelen mîrîleri ber-mûceb-i emr [u] defter edâya râzılar iken medîne-i mezbûrede hâlâ kalhâne emîni olan kimesne emr u defterden ziyâde akçe talebiyle rencideden hâlî olmadığından bahs ile ba'd-ezîn hilâf-ı şer' ve mugâyir-i kadîm merkûmun bî-vech ziyâde talebiyle vâki' olan müdâhale ve te'addîsi men' u def' etdirilmek üzere emr-i şerîfim verilmek bâbında istid'â eyledikleri ecilden mâdde-i mezbûre zımnında mukaddemâ ber-vech-i muharrer yedlerinde olan fetevâ-yı şerîfe mûcebince hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kadîm ziyâde mütâlebesiyle vâki' olan te'addîsi men' u def' etdirilmek üzere yüz on yedi senesinde verilen emr-i şerîfin hilâfına emr-i âhar verildiğinin kaydı bulunmadığını Maliye Kalemî'nden derkenâr olunmağla bu sûretde emr-i mezkûrun kaydı atık olduğundan gayrı keyfiyyeti bu tarafda ma'lûm olmamağla mahallinde ma'rifet-i şer'le görölüp faysal verilmek üzere emr-i şerîfim verilmek bâbında iftihâru'l-ümerâ ve'l-ekâbir bi'l-fi'l başdefterdârım es-Seyyid el-Hâc Mustafa -dâme ulüvvuhû- telhîs etmekle imdi telhisi mûcebince amel olunmak bâbında ferman-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel edip dahi mukaddemâ verilen emr-i şerîf-i mezkûr kaydı atık olduğundan gayrı keyfiyyeti bu tarafda ma'lûm olmamağla husûs-ı mezbûru mahallinde ma'rifet-i şer'le görü men' [ve] faysal veresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' min şehri Şabân li-sene erba'a ve tis'in ve mi'e ve elf.

Kostantiniyye. Kad vasale ileynâ fi 8 C. sene 1195.

118/2

Câbizâde Mustafa Ağa'nın Bayezid Paşa Evkâfı iltizâm temessüğü, işbu mahalle kayd şüd.

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Ber-vech-i kâimmakâm mütevellisi olduğum Amasya'da vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Bayezid Paşa Evkâfı tevliyeti işbu bin yüz doksan beş senesi Martı ibtidâsından sene-i mezbûr Şubatı gâyetine gelince bir sene tamâmına değin zabt etmek üzere işbu dârende-i temessük kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân izzetlü Hâfız Mustafa Ağa -zîde kadruhû-ya sene-i sâbıkı üzere deruhde [ve] iltizâm olunup ve bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı mezbûr ber-vech-i peşîn ahz u kabz olunup zât u rabtıçün yedine işbu temessük verildi gerekdir ki evkâf-ı şerîfin kurâ ve mezâri'inden hâsıl olan a'şâr-ı şer'iyye ve rûsûm-ı sâiresin, hammâm ve dekâkîn icâreteyni ahz u kabz eyledikten sonra ve mürtezika-i vakfın kadimden verilregelen vazîfe ve cerelerin sene-i sâbık üzere edâ ve yedlerinden edâsını müş'ir suâl olup ve masârîfât-ı sâiresin kemâ kân ve bir türlü kusûr etmeyip senesi hitamından muhâsebesi görölüp tarafımıza irsâl etmek etmek şartıyla bir sene tamâmına değin zabt u rabtına âhardan bir ferd mâni' ve dâfi' olmayalar.

Tahrîren fi't-târihi'l-mezbûr. Mustafa bin Süleyman, Mütevellî-i vakf-ı mezbûr Mehmed Ağa hâlâ, El-hakîr Ebubekir bin Mercan (?) el-mütevellî-i vakf-ı mezbûr hâlâ.

118/3

Rahtvânzâde necâbetlü İbrahim Bey'e Amasya Sancağı'nın mütesellimlik buyuruldusu, işbu mahalle kayd şüd.

Şerâyi'-şîâr Amasya Sancağı'nda vâki' kuzât ve nüvvâb fazîletlü efendiler - zîde fazluhum- ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân ve a'yân ve zâbitân -zîde kadruhum-a inhâ olunur ki bu esnâda rû'yeti muktezî ba'zı husûsumuz zuhuruna

binâen ve mütesellimlik umûrunda dahi isti'fâmızı muhtevi der-i Devlet-i Aliyyeme tahrîr olunduğuna mebnî livâ-i mezbûr mütesellimliği âhara ihâle ve tefvîz olacağı emr-i bedîhî olmağla müsta'inen bi'llâhi te'âlâ işbu mâh-ı Cumâde'l-âhiri'nin onuncu Sebt günü medîne-i Amasya'dan hareket ve savb-ı maksuda müteveccihen azimetini muhakkak olmakdan nâşî husûs-ı mezbûr ahara zuhûr edinceye değin mütesellimlik-i mezbûr tarafımızdan vekâleten kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Rahtvânzâde İbrahim Bey -zîde kadruhû-ya ihâle ve tefvîz olunmağla livâ-i mezbûrdan hâsıl olan tayyârâtı hâlâ mutasarrıfı Hotin Muhâfızı devletlü inâyetlü vezîr-i celîlü's-şân Yeğen Mehmed Paşa efendimiz hazretleri tarafından kabzına me'mûra edâ ve teslîm olunmak için vekîl-i mûmâ-ileyh edâ ve teslîme mezîd-i ihtimâm ü dikkat ve sen ki vekîl-i mûmâ-ileyhsin sen dahi umûr-ı mütesellimliği rû'yet ve fukarâ [ve] zu'afâyı himâyet ve sıyânet eylemen bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur bi-mennihî te'âlâ gerekdir vech-i meşrûh üzere livâ-i mezbûr mütesellimliğini zabt u rabt [ve] vezîr-i müşârun-ileyh tarafına âid ve râci' olan tayyârât ve hâsılâtı ahz u kabz ve fukarâ ve mesâkîni hıfz ü himâye eyleyip mücib-i buyuruldu amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyu.

Fî 9 C. sene 1195. Medîne-i Amasya Mütesellimi hâlâ

118/4

Tıbku aslihi'l-âlî Nemakahû'l-fakîru ileyh azze şanuhû Mollazâde es-Seyyid Mehmed el-müvellâ-hilâfe bi-medîneti Sivas Ufiye anhû

İftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-Meliki'l-Dâim Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşılığı pâyesi Mütesellim ve Alaybeyisi Emin Bey -dâme mecduhû- ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fazl ve'l-keîlâm kazâhâ-yı İncik (?) ve havâlî ve etrâflarında vilâyât-ı sâire kazâların kuzât ve nüvvâbı -zîde fazluhum- ve mefâhuru'l-emâsil ve akrân zâbitân ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri -zîde kadruhum-a tevkî'-i refî'-i hümayûnvasıl olıcak ma'lûm ola ki bi-hikmeti'llâhi te'âlâ bu sene-i mübâreke de Âsitâne-i aliyyemde zehâyir kadr-ı kifâyeden dûn ve zahîre bulunan mahallerden külliyyetlüce celbiyle mikdâr-ı vâfiye iblâğ vâcibâtından olduğu zâhir ve lâzîmeden olup Anadolu'da vâki' Alacahan ve Hüseyinabad ve Çorum ve Rize ve Giresun ve Merzifon ve Amasya kazâlarıyla civarında vâki' sâir kazâhâ ve nevâhîde ve

Burgas (?) ve bilâd-ı erba‘a ve (...) nâm mahalde ve havâlîlerinde zehâyirin kesreti derkâr, Samsun İskelesi'ne tenzîl ile beher hâl Samsun kilesi hinta üçer guruşa olmak üzere kapan tüccarına bey‘ olunduğu sûretde bulunan filikalar ve kapan sefineleriyle Deraliyyeme nakl olunduğu tüccâr-ı mezkûra ve reîsler kethüdâsı inhalarıyla ma‘lûm ve âşikâr olmağla sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin senden me‘mûl olan ikdâm ve gayret muktezasına bu husûsa hassaten me‘mûr ve ta‘yîn kılınmağla mâdde-i merkûm kemal-i dikkat ve ihtimâm ve zikr olunan kazâ havâlîlerinden dâhil-i hükûmetinde bulunanlara tarafından müekked kâğıdlar tahrîr ve kâr-âzmûde ve mukdim âdemler ile tesyîr ederek ve vücûh-ı sâire ile iktizasına göre ikdâm eylesin mahall-i merkûmeden külliyetlü zehâyir ihrâc ve zikr olunan Samsun İskelesi'ne müteâkiben ve mütevâsılan tenzîl birle iskele-i merkûmeye müddet-i

119/1

yerlü yerinden cem‘ ve tahsîl etdirip hilâf-ı şart ve mugâyir-i emr-i âlîşân bir ferde te‘allül ve muhâlefet etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i‘timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî min şehri Rabî‘u'l-evvel li-sene hamse ve tis‘în ve mi‘e ve elf.

El-mahrûse Kostantiniyye

119/2

Amasya'da sâkin Halil Paşa'nın nefy fermanı, işbu mahalle kayd şü'd.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma‘âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Amasya kâdîsı ve Kütahya Kazâsı nâibi -zîde fazluhumâ- ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yân Deraliyemden bu husûsa mübâşir ta‘yîn olunan -zîde mecduhû- tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki Amasya'da sâkin mîr-i mîrânımız Gürcüzâde Halil Paşa bir müddetden beri tavr-ı itidâden hurûc ve her bir tevzî‘ defterine bilâ-asl kendi nefsiçün birkaç kîse akçe zam ve tahsîl ve fukarâ ve zu‘afâyâ envâ‘-ı mezâlim ve te‘addiyâta ibtidâr ve her ne kadar kendüye pend ve nush olunmuş ise ısgâ eylemeyip ızrâr-ı ibâda ısrâr eylediğine binâen muhâsebesi rü‘yet ve defâtir-i tevzî‘âta idhâl eylediği ve sâir kesândan aldığı ba‘de's-sübût istirdâd ve mahall-i âhara teb‘îd ve tasallutundan ahâlî tahlîs olunmasını i‘lâm ve mahz-ı istirhâm

olunmağla husamâsıyla ba'de't-terâfu' ihkâk-ı hakk olunmak üzere diğer emr-i münîfim mantûkunca rû'yet olunup fimâ-ba'd paşa-yı mûmâ-ileyhin Amasya'da ikametine izn-i hümâyûnum olma[ma]ğla Kütahya[ya] îsâl ve ânda ikâmet eylemesi fermanım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mehmed -zîde mecduhû- ile irsâl olunmuştur. İmdi zaman-ı adâlet-nişân-ı pâdişâhânemde vedî'atullâh olan fukarâ ve zu'afâyâ vechen mine'l-vücûh te'addî vukû'una rızâ-yı alıyyem olmadığı ecilden diğer emr-i münîfim mücebince ba'de'r-rû'ye ve'l-ihkâk Kütahya'da ikâmet etdirilmesine irâde-i alıyyem ta'alluk etmekden nâşî siz ki Amasya kâdîsı ve mübâşir-i mûmâ-ileyhsiz ber-minvâl-i muharrer diğer sâdır olan emr-i âlîşânım mücebince husamâsıyla ba'de't-terâfu' ve'l-ihkâk paşa-yı mûmâ-ileyhi Amasya'dan tahrik ve alâ eyyi hâlin Kütahya'ya îsâl ahâlî-i ibâda sa'y-i evfâ eylesesiz v esen ki Kütahya nâibi mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin paşa-yı mûmâ-ileyhi Kütahya'da ikâmet etdirip bilâ-ferman mahall-i âhara hurûcuna [izin verilmek] husûsu[n]dan hazer ve mücânebet ve vusûlünü Deraliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet olunmak bâbında ferman-ı âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan ferman-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlin mazmûn-ı itâat-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evahiri şehri Cemâziye'l-evvel li-sene hamse ve tis'în ve mi'e ve elf.

Kostatınıyye. Mücebince vezîr mektubu dahi vardır. Kad vasale ileynâ, fî 7 C. sene 1195.

119/3

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl Mevlânâ Amasya Kâdîsı -zîde fazluhû- ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bu husûsda Deraliyyemden mübâşir ta'yîn olunan Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Mehmed -zîde mecduhû- tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Amasya'da sâkin mîr-i mîrândan Gürcüzâde Halil Paşa bir müddetden beri tavr-ı i'tidâlinde hurûc ve her bir tevzî' defterine bilâ-asl kendi nefsiçün birkaç kîse akçe zam ve tahsîl ve fukarâ ve zu'afâyâ envâ'-ı mezâlim ve te'addiyâta ibtidâr ve her ne kadar kendüye pend ve nush olunmuş

ise ısgâ eylemeyip ısrâr-ı ibâda ısrâr eylediğine binâen muhâsebesi rü'yet ve defter-i tevzî'âta idhâl eylediği ve sâir kesândan aldığı ba'de's-sübût [istirdâd] ve mahall-i âhara teb'îd ve tasallutundan ahâlî tahlîs olunması ve mîr-i mîrân-ı mûmâ-ileyh Amasya sükkânından Mikdad Paşa dîvân kâtibi es-Seyyid Ahmed Efendi ve karındaşı Kâtib es-Seyyid Emin Efendi ve diğer karındaşı es-Seyyid İsmail ve yine Amasya sâkinlerinden Suhteoğlu es-Seyyid Hasan ve iki nefer hidmetkârlarını katl irâde ve ânlar dahi havflarından firâr ve Âsitâne-i aliyyeme teveccüh eylediklerinden Habbâzzâde'ye kâğıd tahrîr ve Cabbarzâde dahi mezbûrları bi-gayrı hakkın idâm eylediği ve Amasya mahallâtından Kaya Paşa Mescidi Câmî' İmamı Mustafa'nın senevî iki hinta vazifesini verdirmeyip gadr etdiği sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin i'lâmında ve ahâlî mahzar ve arzuhâlinde tasrîh ve istirhâm edip zaman-ı adl-iktirân-ı şâhânemde bu makûle te'addiyâta bir türlü rızâ-yı dârânem olmamağın imdi siz ki mevlânâ ve mübâşir-i mûmâ-ileyhimâsız mûmâ-ileyh Halil Paşa'yı huzûr-ı şer'a da'vet ve hesâbını rü'yet ve ahâlî ve re'âyânıntevzi defterlerine zam ve kabz eylediği ve âhar yerden aldığı akçeleri şer'le lede's-sübût bî-kusûr istirdâd ve sâhiblerine redd ve ihkâk eyledikten sonra Amasya'dan kaldırıp diğer emrim mantûku üzere Kütahya'ya ibas ve ânda ikâmet etdirilmesine ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur mîr-i mîrân-ı merkûmun umûr-ı vilâyete müdâhalesi ve bilâ-me'mûriyet ahâlî ve fukaraya tecâvüz ve tasallutu te'dîbini îcâb eder hâlâtdan olmağla ba'de ihkâk-ı'l-hak Kütahya'ya iclâsına irâde-i hüsvânem ta'alluk eylediği ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer ahâlî muvâcehelerinde muhâsebesi rü'yet ve bi-gayrı hakkın tevzî'ât defterlerine idhâl ve cebren ba'zı kimesnelerden aldığı hukûk-ı ibâd her ne ise ber-muktezâ-yı şer'-i kavîm lede's-sübût istirdâd ve ashâbına teslîm ve îfâ-yı hidmet eyledikten sonra senki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin kendisini diğer fermanım müfâdınca istishâb ve Kütahya'[ya] îsâle ve vusûlün hâvî i'lâm ahzıyla Deraliyyeme avdet ve insirâfa mübâderet ve kusûr rehâvetden hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında ferman-ı âlişânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan ferman-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâat-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfindan be-gâyet hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evasıtı şehri Cemâziye'l-evvel li-sene hamse ve tis'în ve mi'e ve elf.

Kostantiniyye. Mûcebince vezîr mektubu dahi irsâl olunmuşdur. Kad vasale ileynâ, fî 7 C. sene 1195

120/1

Tıbku aslihi'l-âli Nemakahû'l-fakîru ileyh azze şânuhû Mustafa el-müvellâ-hilâfe bi-medîneti Tokat el-mahrûse Gufire lehü

Mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fazl ve'l-keîâm Maraş ve Karaman ve Sivas eyâletlerinin resm-i dönüm ve âmediyye-i duhân ve tevâbi'i mukâta'ası vâki' olan yerlerinin kâdîları ve nâibleri -zîde fazluhum- tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân es-Seyyid Ebubekir Efendi -zîde kadruhû- Dersaadetime arzuhâl edip bin yüz doksan beş senesine mahsûben Maraş ve Karaman ve Sivas eyâletlerinin resm-i dönüm ve âmediyye-i duhân mukâta'ası iltizâmen uhdesinde olmağla Maraş Eyâleti'nde vâki' Malatya ve Ayntab ve Kars ve tevâbi'i ve Karaman eyâletlerinde Yanık Hân ve Kayseriye ve tevâbi'i ve Sivas Eyâleti'nde vâki' Bendereğli ve Bartın ve İnebolu ve Sinob ve Samsun ve tevâbi'i iskele ve kazâ kurâlarında zürrâ' taifesinin zer' eyledikleri duhân fidanları tarlalarında iken dönümleri ma'rifet-i şer'ile mesâha olunup beher dönümde iktizâ eden resm-i mîrîleri ile duhân tüccarının bir def'a gümrük edâ olunmuş fûrûhtu için getirdikleri duhânlardan lâzım gelen resm-i âmediyye berât-ı âlişân şürûtu mûcebince yerl üyerinden cem' ve tahsîl etdirilip hilâf-ı şart-ı berât-ı âlişân kimesneye te'allül ve muhâlefet etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâ eylediği ecilden Hazîne-i Âmiremde mahfûz olan Ma'den Mukâta'ası defterlerine nazar olundukda zaman-ı zabtı rûz-ı Hızır'dan olan Maraş ve Karaman ve Sivas eyâletlerinin resm-i dönümü ve âmediyye-i duhân mukâta'ası ber-vech-i mâlikâne Dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Ahmed Bey ve Abdülgani Bey -dâme mecdühümâ-nın iştirâken uhdelinde olup zikr olunan eyaletlerde zer' olunan duhân fidânları tarlalarında iken dönümleri mesâha olunup beher dönümden ikişer buçuk guruş resm-i mîrî ve kalemiyye ve tahsildârlara cihet-i maişeti için o[n] para ve kâdısı için ikişer para mecmû'u beher dönümden ikişer buçuk guruş on ikişer para cem' ve tahsîl etdirile ve bu duhân dönümü rûsumu hâdis olup zecren leh olmağla muâf ve gayr-ı muâf dâhil olmağla

min külli'l-vücûh serbest olup havâss-ı hümâyûn voyvodaları ve zâbitleri gerek selâtîn-i izâm ve vüzerâ-yı kirâm ve sâir evkâf mütevellileri ve ze'âmet ve timar sâhibleri ve vüzerâ ve mîr-i mîrân ve mîr-livâ voyvodaları ve hâs subaşları ve mütesellimleri bu bizim toprağımızda bir tarîk ile kat'â müdâhale ve muhâlef[et] etdirilmeyip her ne mahalde zer' olunur ise resm-i dönümleri taraf-ı mîrî için zabt u rabt ve cem' u tahsîl etdirile ve zikr olunan mahallerde Rumili ve Anadolu câniblerinden gelen duhân uğradığımız yerlerde gümrük edâ eyledik deyu tezkire ibrâz eden tüccarın muâhedeleri üzere ba'de'l-yevm atîk ve cedîd tezkirelerine i'tibâr ve amel olunmamak üzere Sivas ve Samsun ve tevâbi'i iskelelerine ve zikr olunan Maraş ve Karaman ve Sivas eyâletlerinde vâki' kasabât ve kurâyâ âhar bilâdda bir def'a gümrüğü edâ olunmuş fûrûhtu için tüccârın getirdikleri Yenice-i Vardar, Vardar Yenicesi ta'bîr olunur duhânın a'lâsından ve kabasından altışar ve Kırcaali'nin ve kabasından dört ve Kubadhan'ın vakiyyesinden ikişer buçuk sağ akçe ve kezâlik cebeliyye ve icazet (?) ve halas (?) ta'bîr olunur duhânın a'lâsından vakiyyesinden altışar ve evsatının vakiyyesinden dörder ve ednâsının vakiyyesinden ikişer buçuk sağ akçe rûsumu âmediyyeleri cem' ve tahsîl etdirile deyu berâtları şûrûtunda mukayyed olduğu derkenâr olmağla emri şûrûtu mûcebince amel olunmak fermanım olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel edip dahi ber-vech-i muharrer Maraş ve Karaman ve Sivas eyâletlerinin resm-i dönüm ve âmediyye-i duhân mukâta'ası mûmâ-ileyhimânın iştirâken uhdelinde olduğu tahsîl şûrût-ı meşrûh üzere Hazîne-i Âmirem defterlerinde mukayyed olmağla mârrü'z-zikr iskele ve kazâda ve kurâlarda zürrâ' taifesinin zer' ve hâsıl eyledikleri duhân fidânları tarlalarında dönümleri ma'rifet-i şer'le mesâha ve beher dönümden resm-i mîrîleri ile duhân tüccarının bir def'a gümrük edâ olunmuş frûhut için getirdikleri duhânlardan lâzım gelen rûsûm-ı âmediyyeleri berât-ı âlîşânım şûrûtu mûcebince yerlü

122/1

Bîmârhâne Mahallesi'nden Hayrullah bin Ahmed, Güblüce Mahallesi sükkânından Hasan bin Ali nâm kimesne mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm, târih-i kitâbdan iki sene mukaddem bârgîrden on beş para hakkımı vermede te'allül eyledi suâl olunup alıverilmesi matlûbumdur dedikde.

122/2

Emine Hâtun'un da'vâ eylediği eşyalarıdır:

Cadır	1
Bogça (boğça)	1
Peşkîr	4
Yemeni	1
Yatak	1
Çenber	1
Don	1
Gömlek	1
Leğen	1
TOPLAM:	12

123/1

Narhhâ-yı gazgancıyân amel olunmak için evânî

Kayd şüd, fî 5 C. sene 1196

Külçe, ibrik ve güğüm, amel olunmak için	6 kıyye	315 meblağ
Çekiç işi amel olunmak için	6 kıyye	132 meblağ
Hurda evânîden ibrik, amel olunmak için	6 kıyye	345 meblağ
Hurda evânî amel olunmak için	6 kıyye	270 meblağ
Külçe evânî, amel olunmak için	6 kıyye	225 meblağ
Amel olundukda beher batmanda hurdasından tenzîl olunan		100 dirhem

Fürûhtu narhhâ-yı nühâsın şerhi

Fî 10 B. sene 1196

Tâbe	43 para
Çekiç işi	50 para
İbrik, güğüm	53 para
Tokad işi	60 para

123/2

Şamice Mahallesi sükkânından Seyyid Mustafa bin Seyyid Hasan nâm kimesneyi Ramazân-ı şerîfin yirminci gününden Kayabaşızâde Ömer Ağa meclis-i şer' de takrîr-i kelâm ve ifâde-i merâm eyledikde hâlâ "ben Ahmed Paşa hazretleriyle bâ-emr-i âlî İsmail muhafızına râmî olmağla mezbûr Seyyid Mustafa bin Hasan'ı tarafımdan ahz u kabza ve sâir düyûnumu edâya ve sâir kimesnelerde olan hakkımı alıp ve vermeğe ve sâir umûrumun küllîsine tarafımdan vekîl ve nâib-i menâb olup her umûr ve husûsa vekîl eylediği" bu mahalle kayd şüd. 1201

124/1

1196 senesinde Musa Kethüdâ oğlu Kassâb Mustafa kassâbbaşı nasb ü ta'yîn olunmuştur.

Fî rûz-ı Hızır sene 1196.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmediyye Müderrisi Ali Efendi'nin husûs. Şamice Mahallesi sükkânından Mehmed bin Mustafa Devehâne Mahallesi'nden es-Seyyid Osman ibn-i İbrahim Üçler Mahallesi'nden İsmail Ağa bin İbrahim Şamice Mahallesi'nden Ali ibn-i Ahmed.

124/2

Hızır Paşa Mahallesi'nde sâkin Seyyid Hasan bin Hüseyin ve es-Seyyid Ahmed bin Hüseyin nâmân kimesneler için hâlâ Amasya Nakîbi es-Seyyid Abdullah Ağa mezbûrân iki karındaş müteseyyibdir deyu da'vâ eyledikde mezbûr Seyyid Abdullah Ağa Şamîlere havâle olmağla dört beş gün mehl-i şer'î verilip beyyinesi olmadığından nâşî mezbûrân Seyyid Hasan ve Seyyid Ahmed'den beyyine talep olundukda yine mahalle-i mezbûre sükkânından el-Hâc Derviş Hüseyin ve yine mahalle-i mezbûreden Feyzullah bin Cafer nâmân kimesneler

mezbûrân Hasan ve Ahmed, Seyyid Arab Ahmed nâm kimesnenin oğullarıdır ve bunlar otuz kırk senedir şürefâdandır deyu şehâdetleri bu mahalle kayd şüd.

Fî gurre-i Muharrem sene 1201.

124/3

Medîne-i Amasya mahallâtından Darüsselam Mahallesi sükkânından erbâb-ı timardan Seyyid Mustafa bin Seyfî nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfde takrîr-i kelâm edip hâlâ bâ-berât-ı âlîşân ile mutasarrıf olduğum timarı kurâlarından İlyas karyesinde olan bâğâtlardan yirmi otuz seneden beri aldığımız mevizlerimizi hâlâ karye-i mezbûrede bâğ sâhibi olan Habbâzzâde el-Hâc es-Seyyid Ömer Ağa'dan meviz[de] olan hissemize isâbet eden üç guruş bir rub‘u ahz u kabz eyledim deyu ikrâr eylediği bu mahalle kayd şüd.

22 Muharrem 1121.

SONUÇ

Amasya uzun yıllar sancağa çıkan Osmanlı şehzadelerine ev sahipliği yaptığından şehzadeler şehri olarak anılmaktadır. 59 Numaralı A.Ş.S defteri Amasya'nın 1780-1782 yıllarında ki idari, siyasi, sosyal ve ekonomik durumu hakkında bilgi vermekle beraber yapılan çalışmanın şehir tarihçiliğine de katkı yapabilmesi mümkündür.

Kaydedilen belgelerden merkezden gelenler arasında sayıca daha fazla olan fermanlar bizlere devletin her konuda adaleti tesis etmek için uygulamalarda bulunduğu göstergesidir. Bizzat mahkeme görevlileri tarafından kayıt altına alınan hükümlerde ise tereke kayıtları oldukça fazladır. Terekeler bizlere Amasya halkının kadın-erkek nüfusunu çıkarabilme imkânı sağladığı gibi terekede yer alan kişisel eşyalardan dönemin araç gereçlerinin neler olduğunu, mirasçılara düşen hisseden Amasya halkının ekonomik durumunu, tereke kayıtlarında geçen bağ bahçelerden yola çıkarak Amasya'nın toprak verimliliğini ve üretimini görebilmekteyiz. Bu belgelerden H. 1195-1196 senelerinde Amasya'da en çok dut ağacının yetiştiği anlaşılmaktadır. Tereke kayıtlarının çoğunluğunda dut ve meyve ağaçları yer alırken ipek böceği yetiştiriciliğinin de oldukça fazla olduğunu buna bağlı olarak dokuma sanayisinin mevcut olduğunun çıkarımını yapabilmekteyiz.

Kadılar tarafından kaydedilen belgelere bakıldığında Müslüman ve gayrimüslim reayanın sosyal ve ticari hayatta birlikte sulh içinde yaşadığı, aralarında mülk alım-satımı yaptığı, ev ve bahçe gibi özel mülklerde komşu oldukları anlaşılmaktadır. Gayrimüslimleri konu edinen mahkeme kayıtlarında ticaretin sadece Müslümanlar arasında değil gayrimüslimler arasında da olduğu, ayırım yapılmadığı görülmektedir.

Mülk satışlarında kadınların da söz sahibi olduğu ilgili belgelerden anlaşılmaktadır kadın ister mahkemeye bizzat kendi gider isterse vekil gönderebilmekteydi. Nitekim kayıtlarda vekil gönderen kadınlar olduğu gibi kadı huzuruna çıkan kadınlarda yer almaktadır.

Kayıtlarda ismi geçen kişiler incelediğinde Amasya şehrinde yaşayan halkın meslekleri de ortaya çıkmaktadır. Uncu, bakkal, kıymacı, debbağ, hallaç, keçeci, eskici, hafız, hacı, demirci ve elmacı gibi lakaplar bizlere o kişilerin mesleği hakkında bilgi vermektedir. Kayıtlarda yer alan es-Seyyid ibaresi oldukça fazla olduğunda Amasya'da seyyidlerin sayısının fazla olduğunu söylemek yanlış olmaz.

KAYNAKÇA

Abdülaziz Bey, *Osmanlı Âdet, Merasim ve Tabirleri*, Haz. Kazım Arısan, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1995.

Açık, Turan. “Osmanlı İmparatorluğunun 17.Yüzyıldaki ‘Alacakaranlığından’ Bir Kesit: Trabzon Subaşılarının Yerleşmeleri”, *Selçuklu Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S.40, Güz 2016, s. 135-149.

Açıkel, Ali. “Tokat Örneğinde XVII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Sosyal Yapısındaki Buhran”, *Türkler*, Edit. Hasan Celal Güzel vd. Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002.

Ahışhalı, Recep. “Muhzır”, *TDVİA*, C.31, Ankara 2020, s.85-86.

Akman, Ahmed. İslam ve Türk Borçlar Hukukunda İbra, *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.13, S.2, Kayseri 2018. s. 1-96.

Akgündüz, Ahmed. *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri*, Fey Yayınları, İstanbul 1990-1994.

Akgündüz, Ahmed. “Ma’rûzât”, *TDVİA*, C.28, Ankara 2003, s. 72-73.

Akgündüz, Ahmed. “İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer’iye Mahkemeleri ve Şer’iye Sicilleri”, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, S.14, 2009, s. 46.

Akşit, Oktay. *Roma İmparatorluk Tarihi*, İstanbul Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1970.

Akurgal, Ekrem. *Anadolu Kültür Tarihi*, TUBİTAK Yayınları, Ankara 1998.

Amasya Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, *Kentleşme ve Mekânsal İnceleme Raporu-2013*.

Amasya Valiliği, *Tacın Gizemli Şehri Amasya*, Amasya 2003.

Arı, Abdüsselam. *İslam Miras Hukuku*, Pınar Yayınları, İstanbul 2018.

Aşıkpaşazade. *Osmanoğulları’nın Tarihi*, Haz. Kamil Yavuz-Yekta Saraç, K Kitaplığı Yayınları, İstanbul 2003.

Atar, Fahrettin. “Kadı”, *TDVİA*, C.24, İstanbul 2001, s. 66-69.

Atar, Fahrettin. *İslam Yargılama Hukukunun Esasları*, İFAV Yayınları, İstanbul 2013.

Atsız, H. Nihal. *Evliya Çelebi Seyahatnâmesi’nden Seçmeler I*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1971.

Avcı, Casim. “Naib”, *TDVİA*, C.32, İstanbul 2006, s. 311-312.

Aydın, Mehmet Akif. “Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi”, *Türkler*, Edit. Hasan Celal Güzel vd. Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002.

Aydın, Mehmet Akif. *Türk Hukuk Tarihi*, Hars Yayıncılık, İstanbul 2005.

Aydın, Mehmet Akif. *Osmanlı Aile Hukuku*, Klasik Yayınları, İstanbul 2017.

Aydın, Mehmet Akif. *Osmanlı Hukuku*, İSAM Yayınları, İstanbul 2020.

Aydüz, Davut. *İslâm İktisadında Narh*, Işık Yayınları, İzmir 1994.

Baytan, Enver. *Devir ve İskat Meseleleri*, Alpkanlar Matbaası, İstanbul 1967.

Beldiceanu, Nicoara. *XIV. Yüzyıldan XVI. Yüzyıla Osmanlı Devleti'nde Timar*, Teori Yayınları, Ankara 1985.

Bilmen, Ömer Nasuhi. *Hukuki İslamiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu*, Bilmen Yayınevi, C.1, İstanbul 1967.

Bozatay, Şeniz Anbarlı-Konur Alp Demir. “Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.6, S.10, Haziran 2014, s. 71-89.

Bülbül, Zekeriya. *Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi*, Nobel Yayınları, Ankara 2000.

Çadırcı, Musa. “Posta Teşkilâtı Kurulmadan Önce Osmanlı İmparatorluğunda Menzilhâne ve Kiracıbaşılık”, *Türk Tarih Kongresi VIII*, C.II, Ankara 1976.

Çetin, Sadık. Şer’iyye Sicillerine Göre III. Selime ve II. Mahmud Dönemleri Amasya’sında Merkez-Taşra Münasebetleri, *Basılmamış Doktora Tezi*, Gaziantep 2018.

Demir, İhsan Cemil. *Osmanlı Devleti'nde Örfi Vergiler*, Ekin Yayınevi, Bursa 2019.

Demiray, Ahmed. *Resimli Amasya*, Güney Matbaacılık ve Gazetecilik, Ankara 1954.

Develioğlu, Ferit. *Osmanlıca-Türkçe Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara 2013.

Doğan, İsmail. “Klasik Dönem Osmanlı Mahkemeleri”, *Kafdağı Dergisi*, C.4, S.2, Haziran 2019, s. 194-217.

Duman, Ali. “Kadı Defterleri (Şer’iyye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi”, *EKEV Akademi Dergisi*, C.11, S.33, 2007, s. 139-156.

Düzdağ, Mehmet Ertuğrul. *Şeyhülislam Ebussud Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı*, Enderun Kitabevi, İstanbul 1972.

Ebü'l Hasan el-Mâverdî. *El-Ahkâmü's-Sultâniyye*, Çev. Ali Şafak, Bedir Yayınevi, İstanbul 1976.

Ekinci, Ekrem Buğra. *Osmanlı Hukuku*, Arı Sanat Yayınları, İstanbul 2008.

Emecen, Feridun-İlhan Şahin. “Amasya”, *TDVİA*, C.1, İstanbul 1991, s. 1-4.

Erbay, Celal. *İslam Hukukunda Evlilik ve Hısımlık Nafakası*, Göytürk Yayınları, Bakü 1995.

Ergenç, Özer. *Osmanlı Klasik Dönemi Kent Tarihçiliğine Katkı XVI. Yüzyılda Ankara ve Konya*, Ankara Enstitüsü Vakfı, Ankara 1995.

Gökbilgin, M. Tayyip. *Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1979.

Günaltay, Şemseddin. *Yakın Şark IV. Romalılar Zamanında Kapadokya, Pont ve Artaksiad Krallıkları*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1987.

Halaçoğlu, Yusuf. *Osmnalı Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, TTK Yayınları, Ankara 1991.

Huvaj, Fahri. *İslam Dini ve Adıge Gelenekleri Çerçevesinde Cenaze Hizmetleri*, Adıge Yayınları, Ankara 2003.

Hüsameddin, Hüseyin. *Amasya Tarihi*, C.I. C.II, C.III.

İlgüler, Mücteba. “XVII. Yüzyıl Balıkesir Şer'iyye Sicillerine Göre Subaşılık Müessesesi”, *Türk Tarih Kongresi V.III*, C. II, Ankara 1976.

İnalcık, Halil. *Sultan II. Murad ve Dönemi*, Ed. İsmail Yaşayanlar, Gaye Kitabevi, Bursa 2015.

İnalcık, Halil. *Devlet-i Aliyye Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmalar I*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2014.

İnalcık, Halil. *Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet*, Eren Yayınları, İstanbul 2005.

İnalcık, Halil. *Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ*, Çev. Ruşen Sezer, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2009.

İnan, Kenan. “Trabzon'da Yönetici Yönetilen İlişkileri (1643-1656)”, Edit. Halil İnalcık-Feridun Emecen vd. *Osmanlı Araştırmaları XXIII*, İstanbul 2003.

İpşirli, Mehmet. “Medrese”, *TDVİA*, C.28, Ankara 2003, s. 327-333.

Kahveci, Nuri. *İslam Aile Hukuku*, Hikmetevi Yayınları, İstanbul 2014.

Kavaklı Kundakçı, Sibel. *XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Amasya*, Hiperlink Yayınları, İstanbul 2016.

Kayar, Betül. “Osmanlı Yargı Teşkilatında Naib”, *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi*, S. 2020/1, Ankara 2020, s. 189-234.

Kazıcı, Ziya. *Osmanlılarda Sistemi*, Şamil Yayınevi, İstanbul 1977.

Kenanoğlu, Macit. “Mülk”, *TDVİA*, C.31, Ankara 2020, s. 539-540.

Kesik, Muharrem. *Dânişmendliler (1085-1178)*, Bile Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2017.

Kılıç, Ümit. “İlmiye Teşkilatı”, Edit, Tufan Gündüz, *Osmanlı Teşkilat Tarihi*, Grafiker Yayınları, Ankara 2016.

Kıyak, Emre-Yunus Sancak. “Günümüz Türkçesiyle Mecelle’nin On Altıncı Kitabı Kitâbü’l Kaza”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.22, S.2, Konya 2014, s. 46-105.

Kütükoğlu, Mübahat S. “Buyruldu”, *TDVİA*, C.6, İstanbul 1992, s. 478-480.

Kütükoğlu, Mübahat S. “Tezkire”, *TDVİA*, C.41, İstanbul 2012, s. 73-74.

Kütükoğlu, Mübahat S. *Osmanlı Belgelerinin Dili*, TTK Yayınları, Ankara 2018.

Menç, Hüseyin. *Tarih İçinde Amasya*, Ankara 2000.

Kur’ân-ı Kerîm ve Muhtasar Meâli, Nisa Sûresi, Haz. Hayrat Neşriyat, Isparta 2019.

Okumuş, Osman. Osmanlı Tarihinde Katledilen Şeyhülislam, *Sosyal ve Beşer Bilimler Dergisi*, C.5, S.1, Haziran 2013, s.

Olca, O. Fevzi. *Amasya Şehri*, Amasya Belediyesi Kültür Yayınları, Temmuz 2010.

Ortaylı, İlber. *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı*, Turhan Kitabevi, Ankara 1994.

Özbilgen, Erol. *Osmanlı Hukuku’nun Yapısı*, Nihal Kitabevi, İstanbul 1985.

Özkaya, Yücel. “XVIII. Yüzyılda Mütesellimlik Müessesesi”, *Ankara Üniversitesi Dil Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, C.28, S.3-4, Ankara 1977, s. 369-390.

Öztuna, Yılmaz. *Büyük Türkiye Tarihi*, Ötüken Yayınları, C.II, İstanbul 1977.

Pakalın, Mehmet Zeki. *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I, II, III*, MEB Yayınları, İstanbul 1993.

Rıfat, Ahmed. *Devhatü'n-Nukabâ*, Haz. Hasan Yüksel-M. Fatih Köksal, Dilek Matbaası, Sivas 1998.

Sahillioğlu, Halil. “Altın”, *TDVİA*, C.2, İstanbul 1989, s. 532-536.

Sami, Şemseddin. *Kâmûs-i Türkî*, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul 2018.

Sarı, Arif. “Osmanlı Hukuku ve Adliye Teşkilatı”, Edit. Tufan Gündüz, *Osmanlı Teşkilat Tarihi*, Grafiker Yayınları, Ankara 2016.

Strabon. *Antik Anadolu Coğrafyası (Geographika: XII-XIII-XIV)*, Çev. Adnan Pekman, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul 2000.

Şancı, Fuat. “Yazlık Mescidlere Kavramsal ve Tipolojik Bir Yaklaşım”, *Adıyaman üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.13, S.35, Adıyaman 2020, s. 422-456.

Şen, Murat. “Osmanlı Hukukunun Yapısı”, Edit. Güler Eren, *Osmanlı Teşkilat*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999.

Toprak, Seydi Vakkas. “Osmanlı Devleti Hizmetinde Bir Aşiret ve Lideri Rişvanzâde Seyyid Abdurrahman Paşa”, *Tarih Dergisi*, S.58, C.2, İstanbul 2013, s. 65-85.

Türcan, Talip. “Şeriat”, *TDVİA*, C.38, İstanbul 2010, s. 571-574.

Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı, *Amasya: Şehzadeler Kenti*, Amasya 2010.

Uğur, Yunus. “Şer’iyye Sicilleri”, *TDVİA*, C.39, İstanbul 2010, s. 8-11.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı. *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, TTK Basımevi, Ankara 1965.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı. *Osmanlı Devleti Teşkilatından Kapukulu Ocakları*, TTK Yayınları, C.1, Ankara 1984.

Ünal, M. Ali. *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Fakülte Yayınları, Isparta 1997.

Yakut, Esra. “Tanzimat Dönemi’ne Kadar Osmanlı Hukuku’nda Tazir Gerektiren Suçlar ve Cezaları”, *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları Dergisi*, İstanbul 2006. s. 25-40.

Yasdıman, Necla. *Kadının Evlilikteki Hakları*, Kanyılmaz Matbaası, İzmir 2003.

Yediyıldız, Bahaddin. “Vakıf”, *TDVİA*, C.42, İstanbul 2012, s. 479-486.

Yetkin, Aydın. “Osmanlı Devleti’nde Hukuk Devletinin Gelişim Süreci”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.6, S.24, Samsun 2013, s. 380-413.

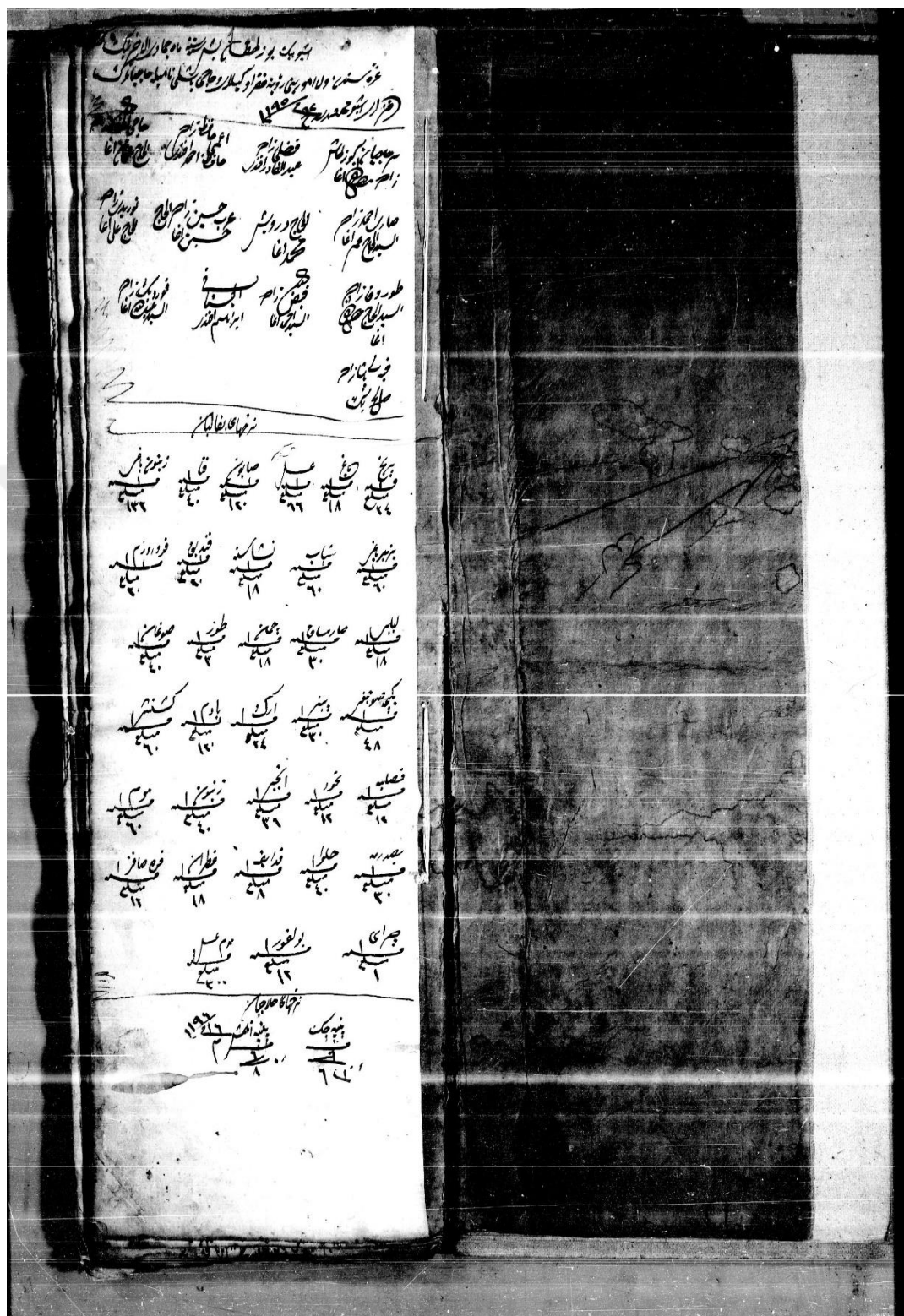
Yıldırım, Nurettin. *İslam Hukukunda Mehir ve Ev Eşyasıyla İlgili Anlaşmazlıklar ve Çözümleri*, Sonçağ Akademi Yayınları, Ankara 2019.

Yıldırım, M. Zahit. “Osmanlı’da Mütesellimlik Kurumu ve Karahisar-I Sâhib ve Konya Mütesellimi Ali Ağa”, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, C.9, S.1, s. 95-114.

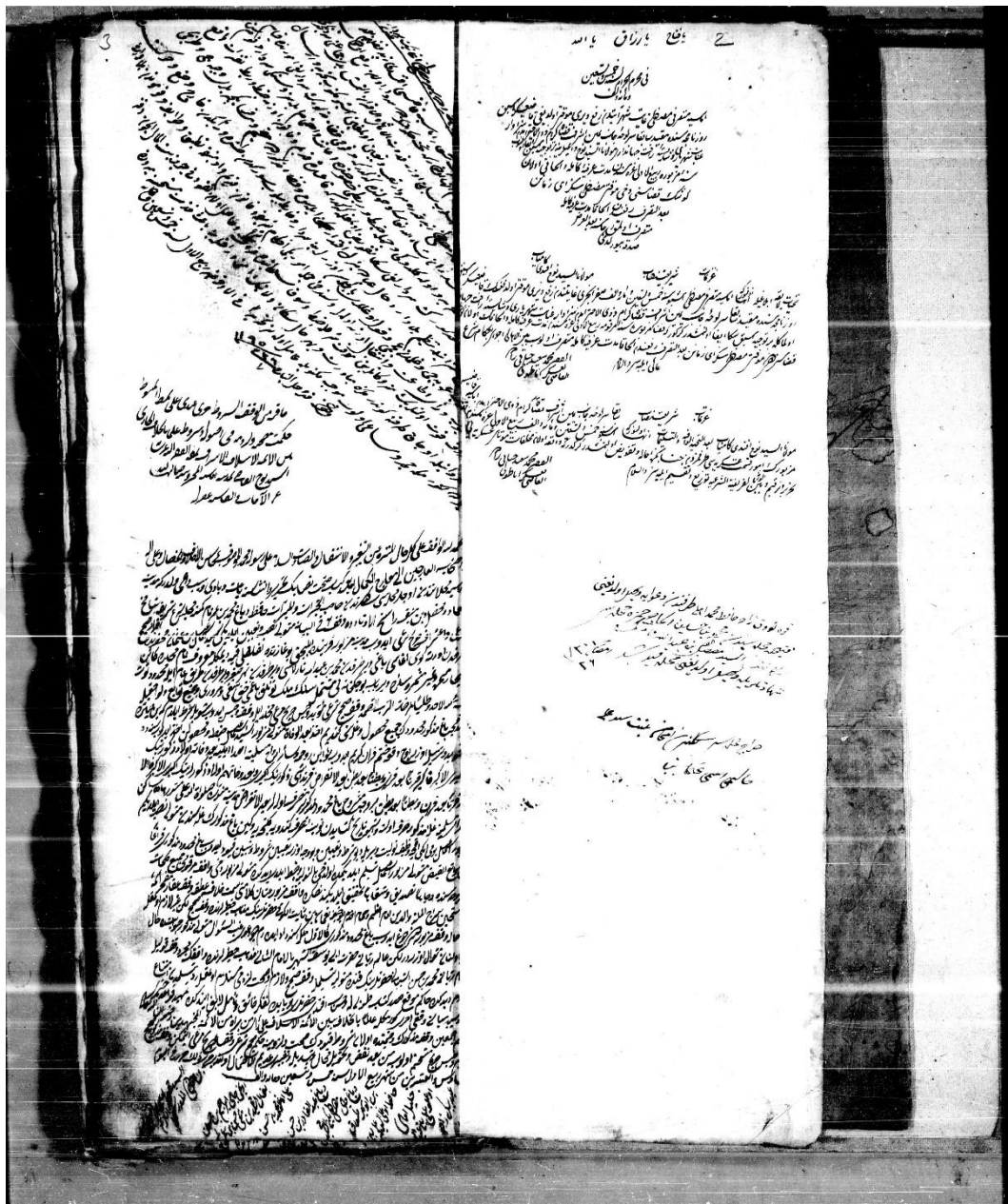
Yılmaz, Fehmi. Osmanlı İmparatorluğu’nda Tütün: Sosyal, Siyasi ve Ekonomik Tahlili (1600-1883), Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Tarihi Anabilim Dalı, *Basılmamış Doktora Tezi*, İstanbul 2005.

Yılmaz, Fatih. *Sultan Genç Osman*, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2015.

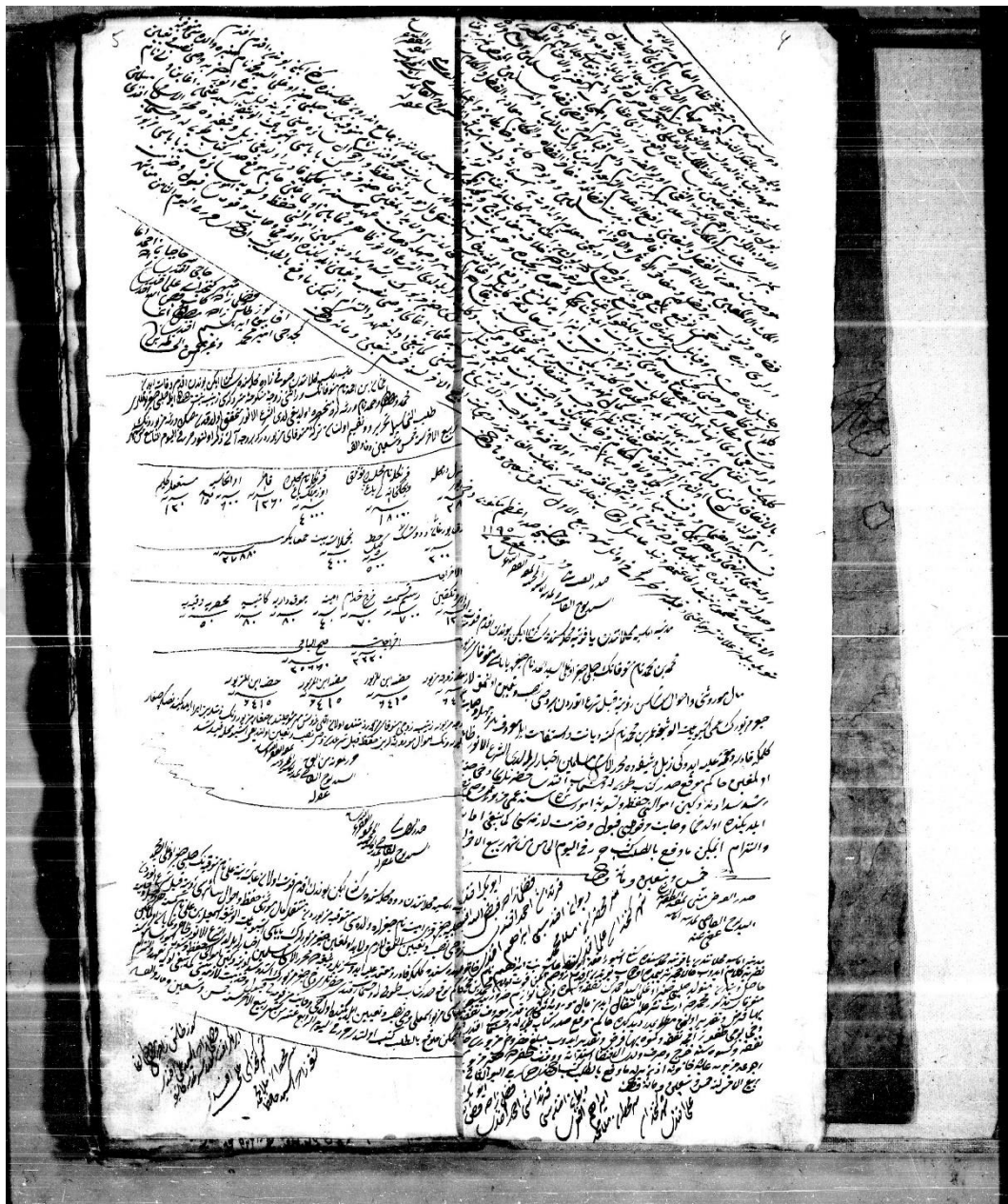




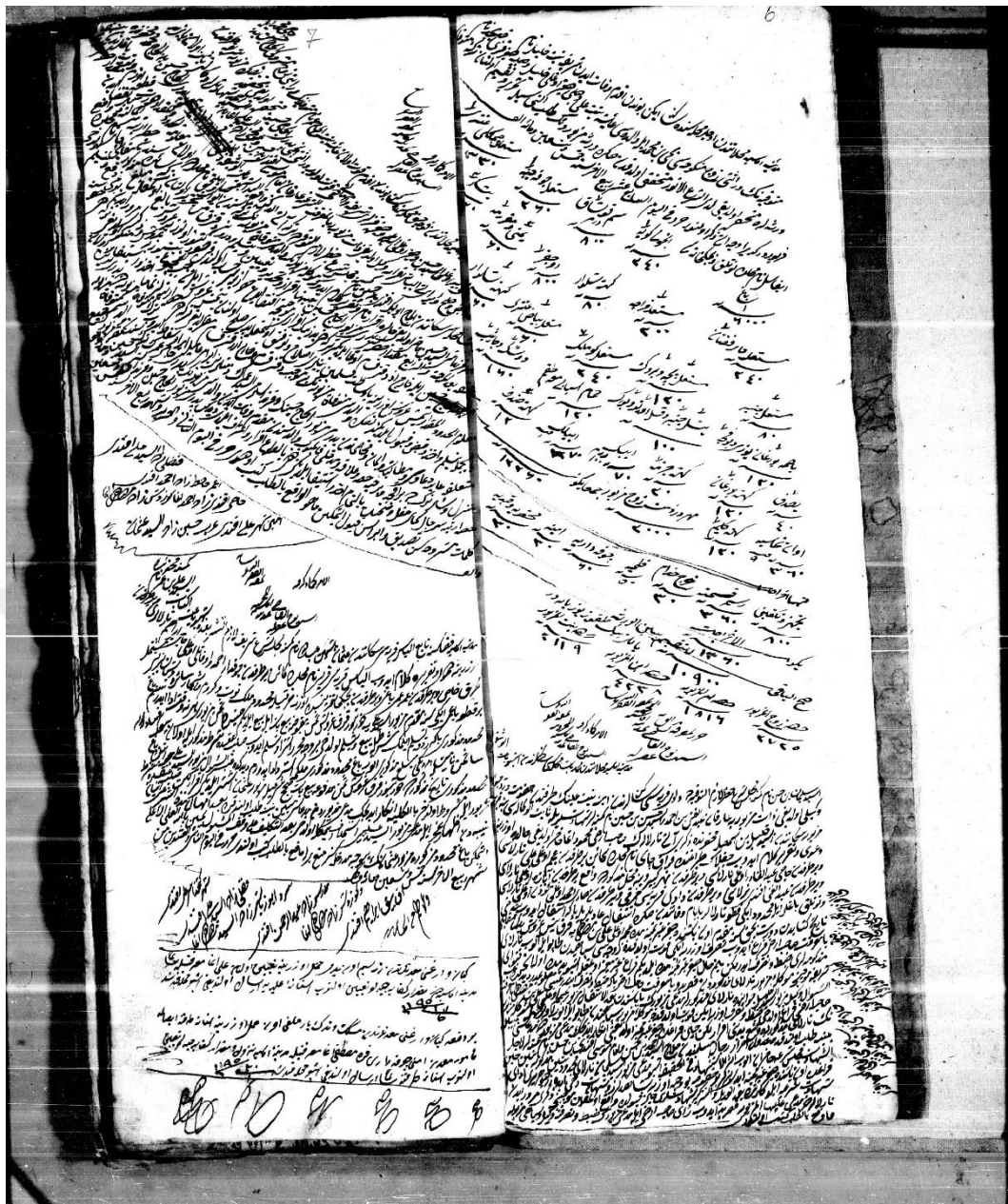
Ek. 1



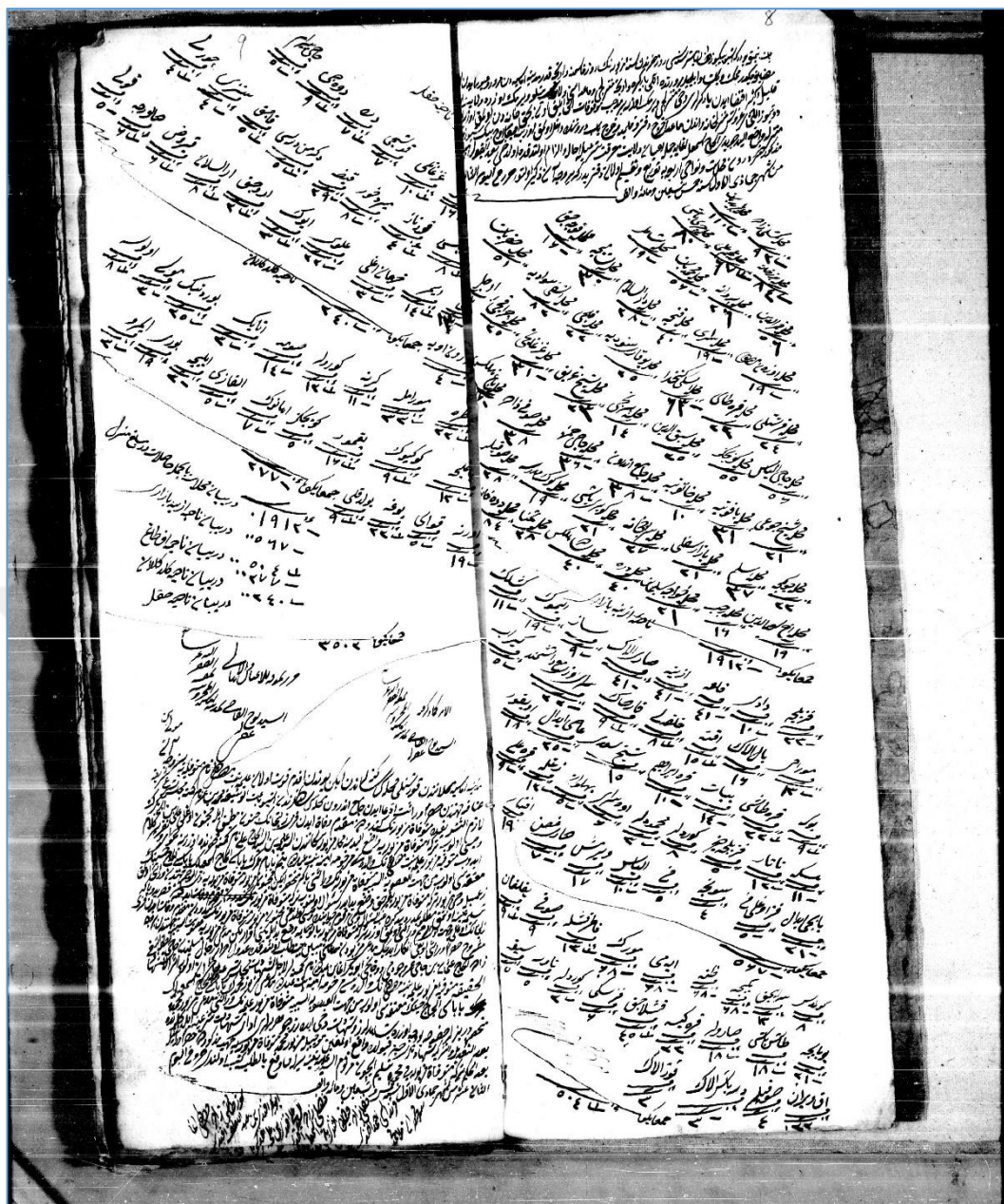
Ek. 2



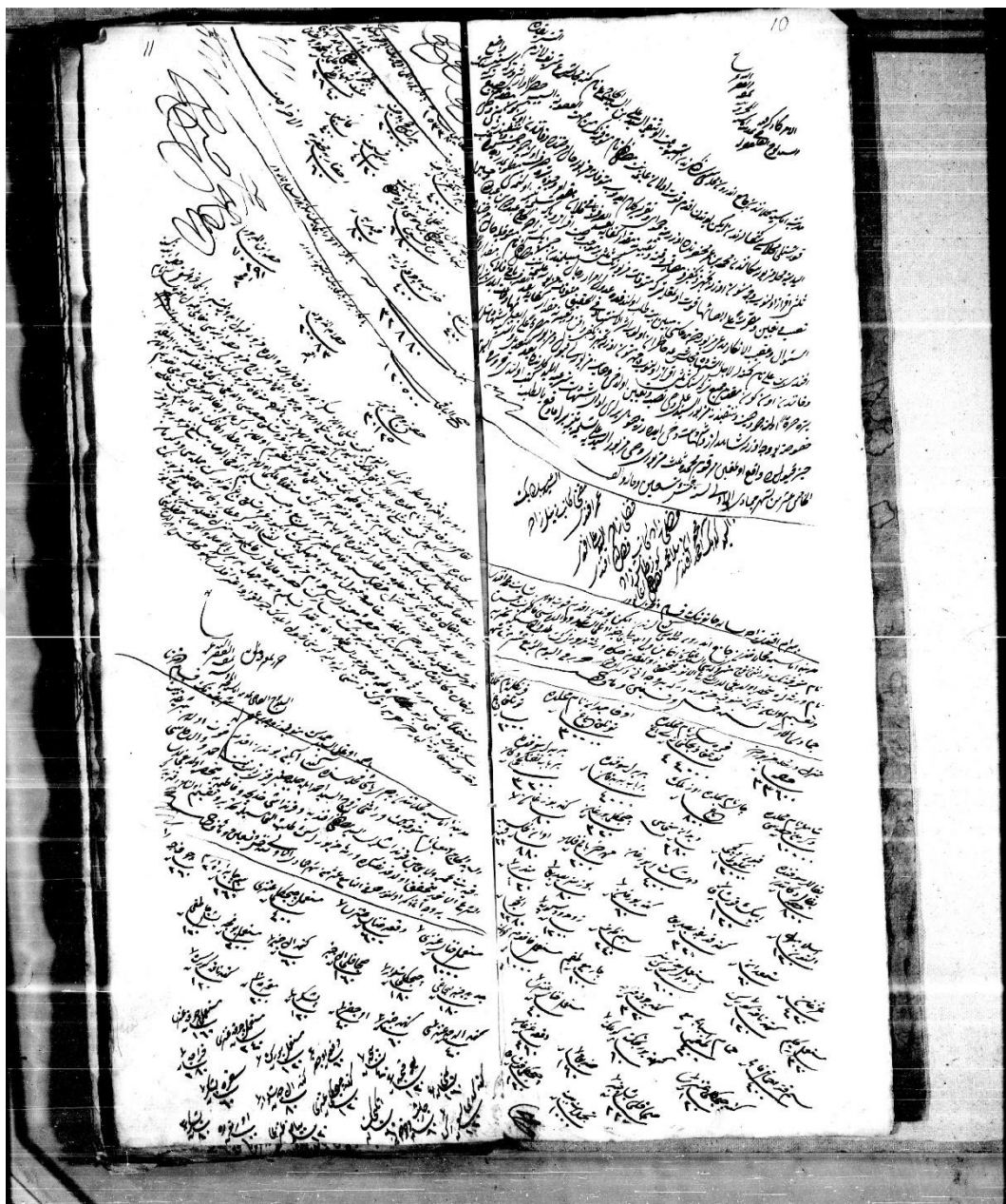
Ek. 3



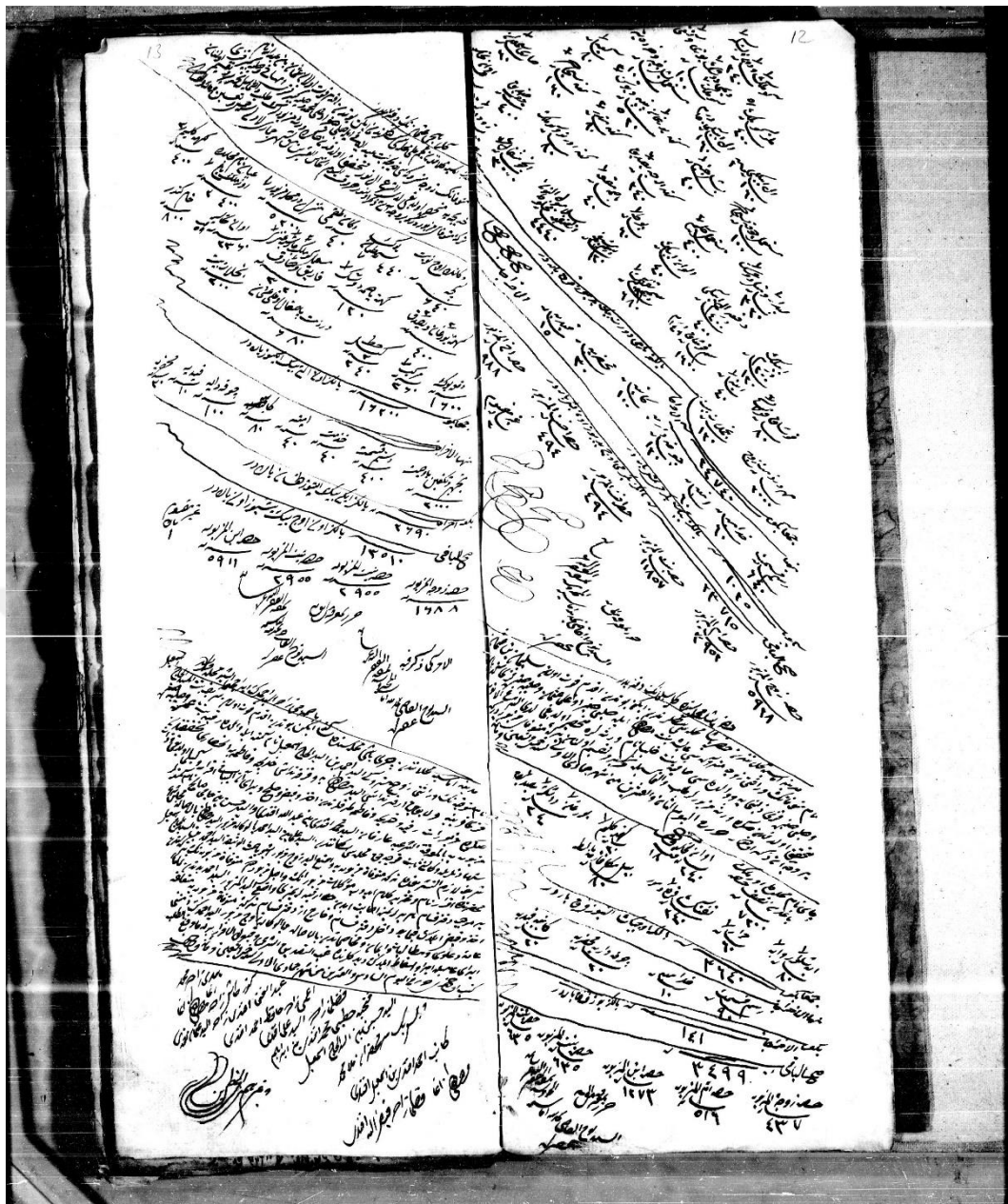
Ek. 4



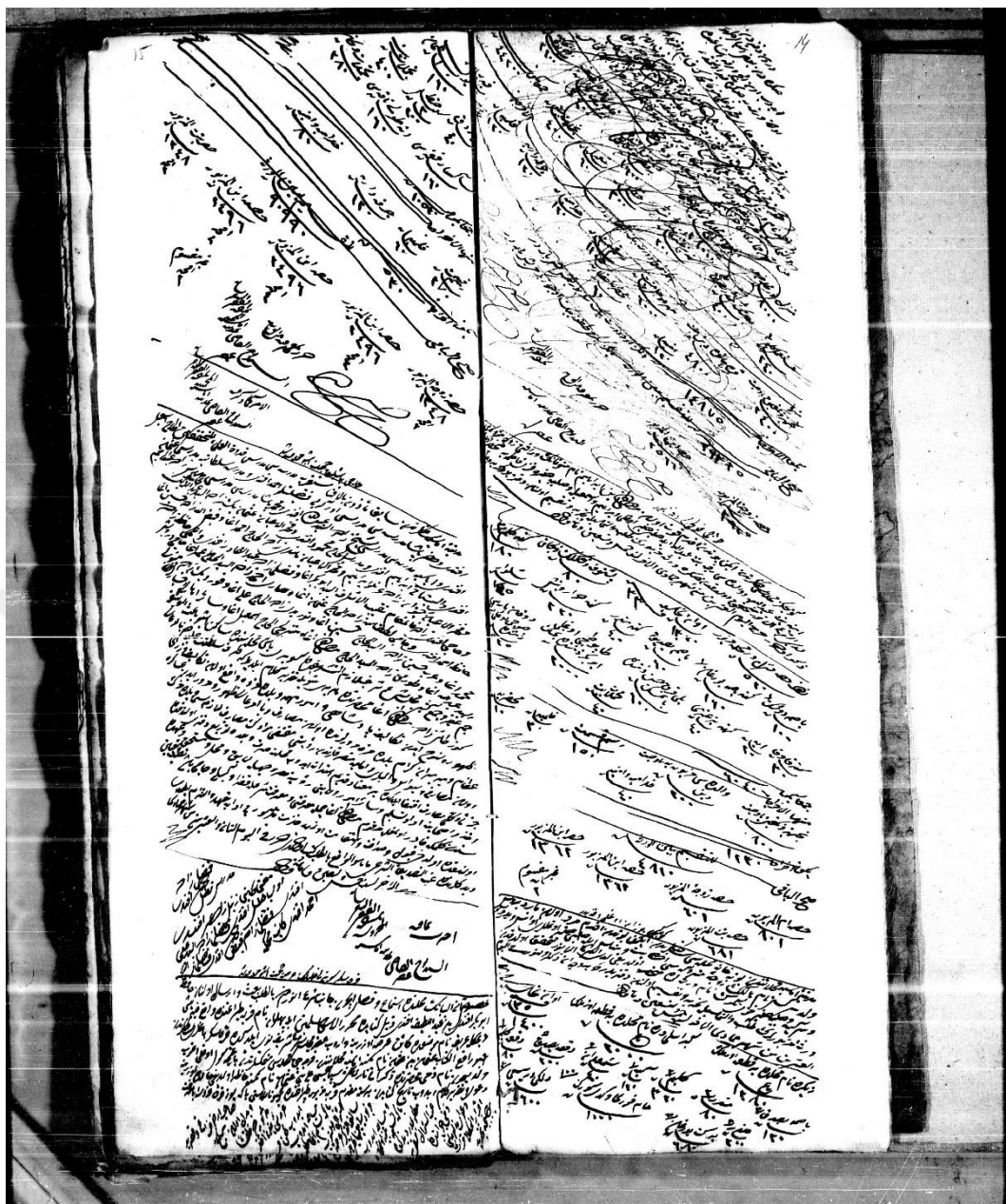
Ek. 5



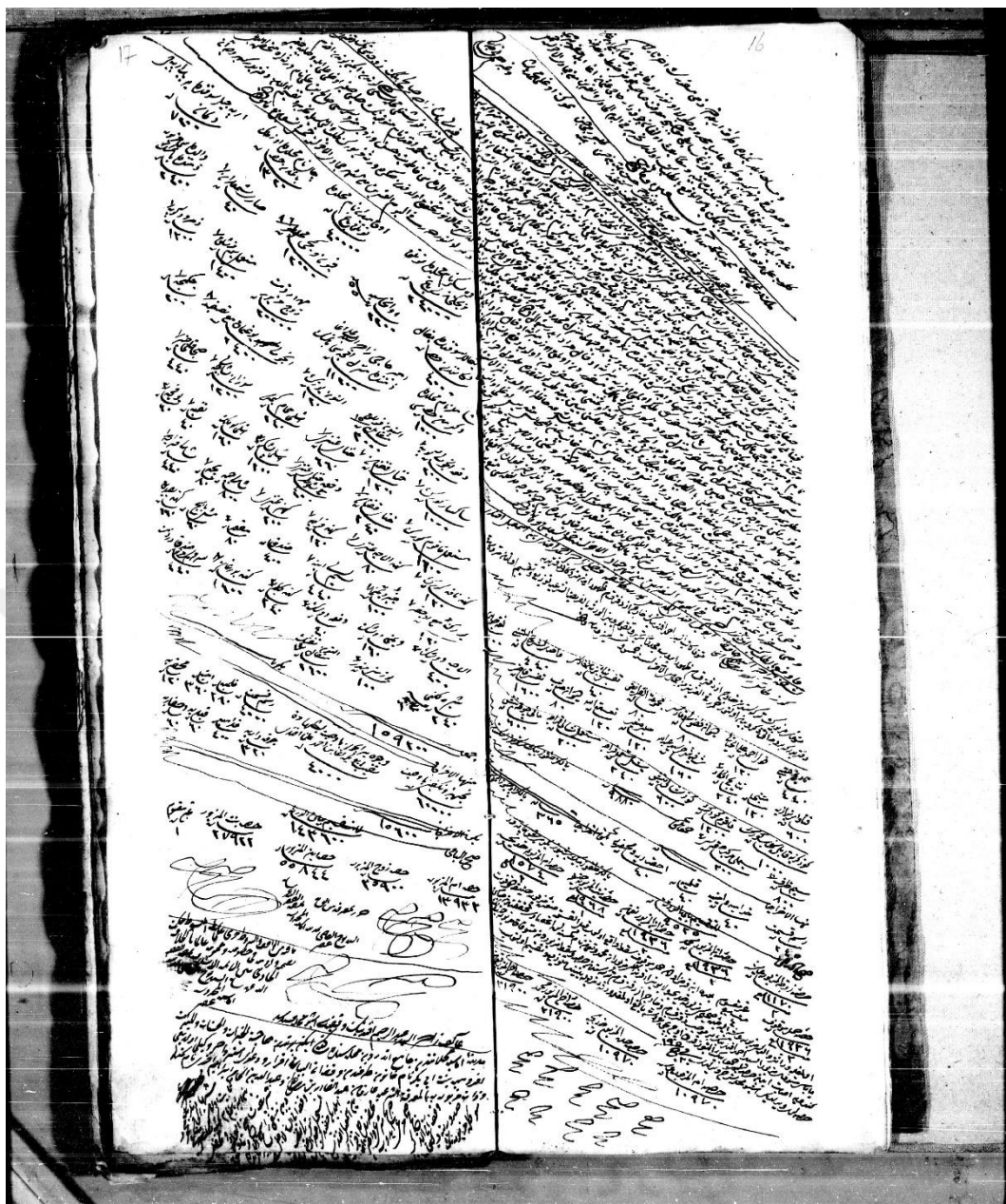
Ek. 6



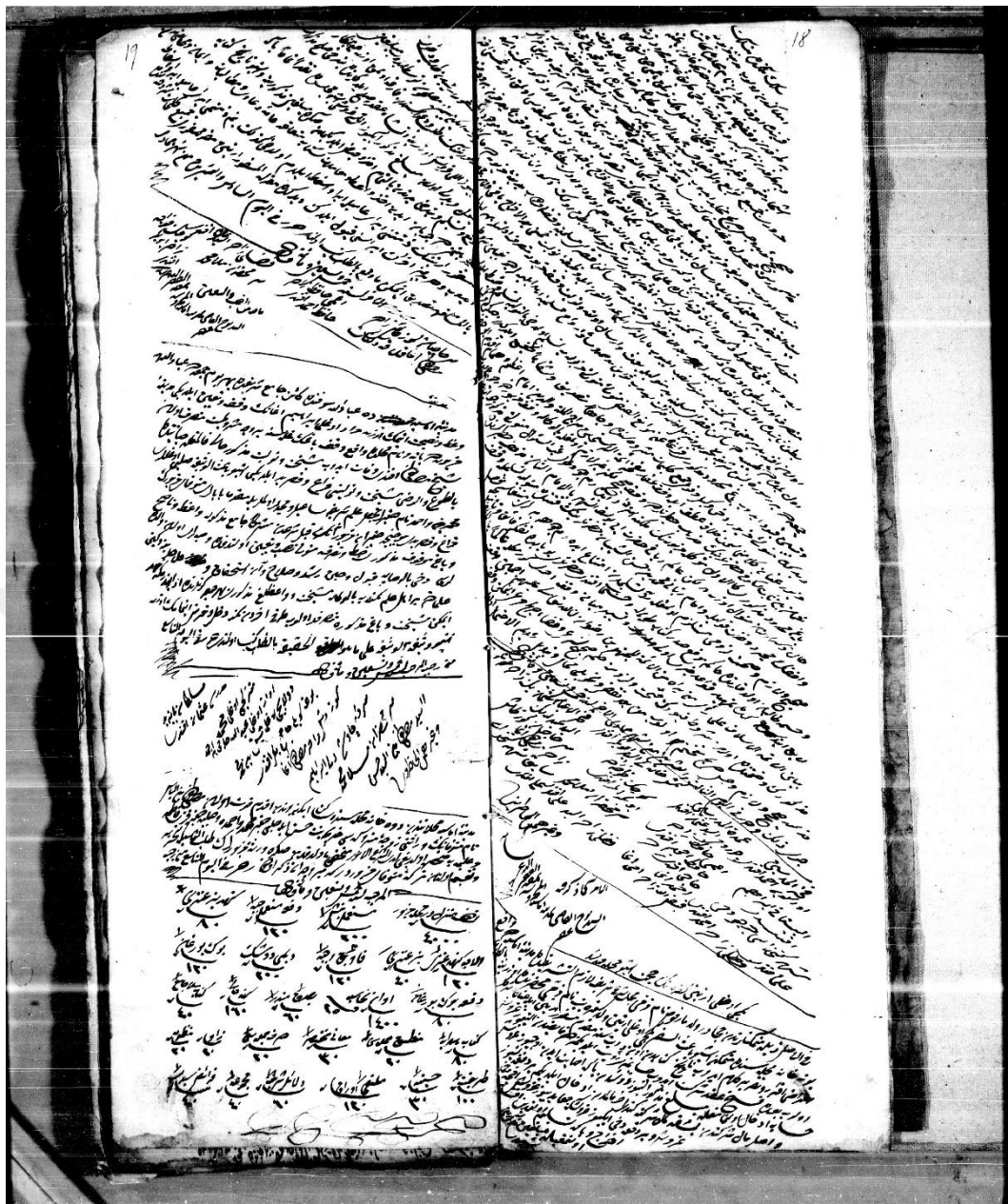
Ek. 7



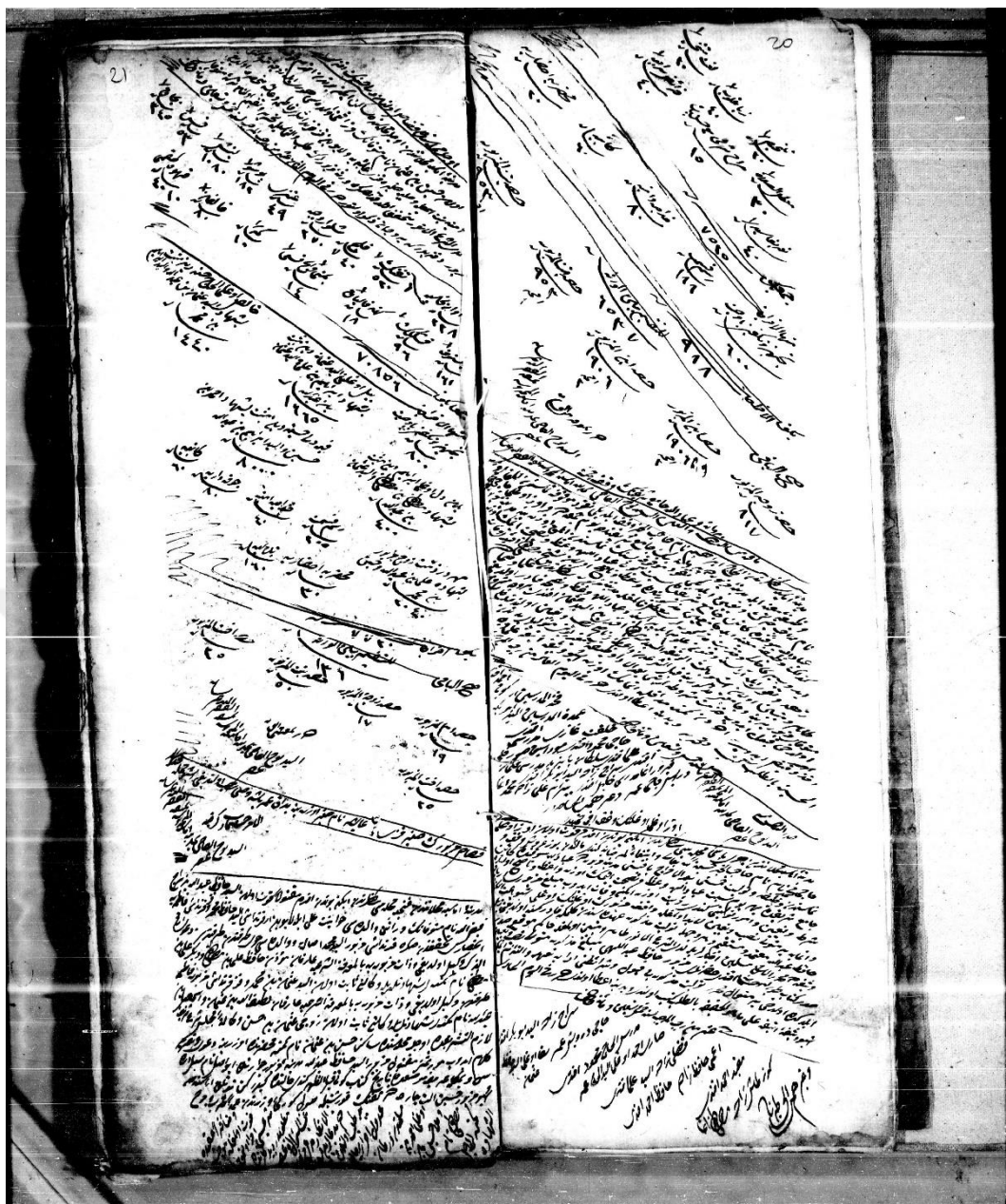
Ek. 8



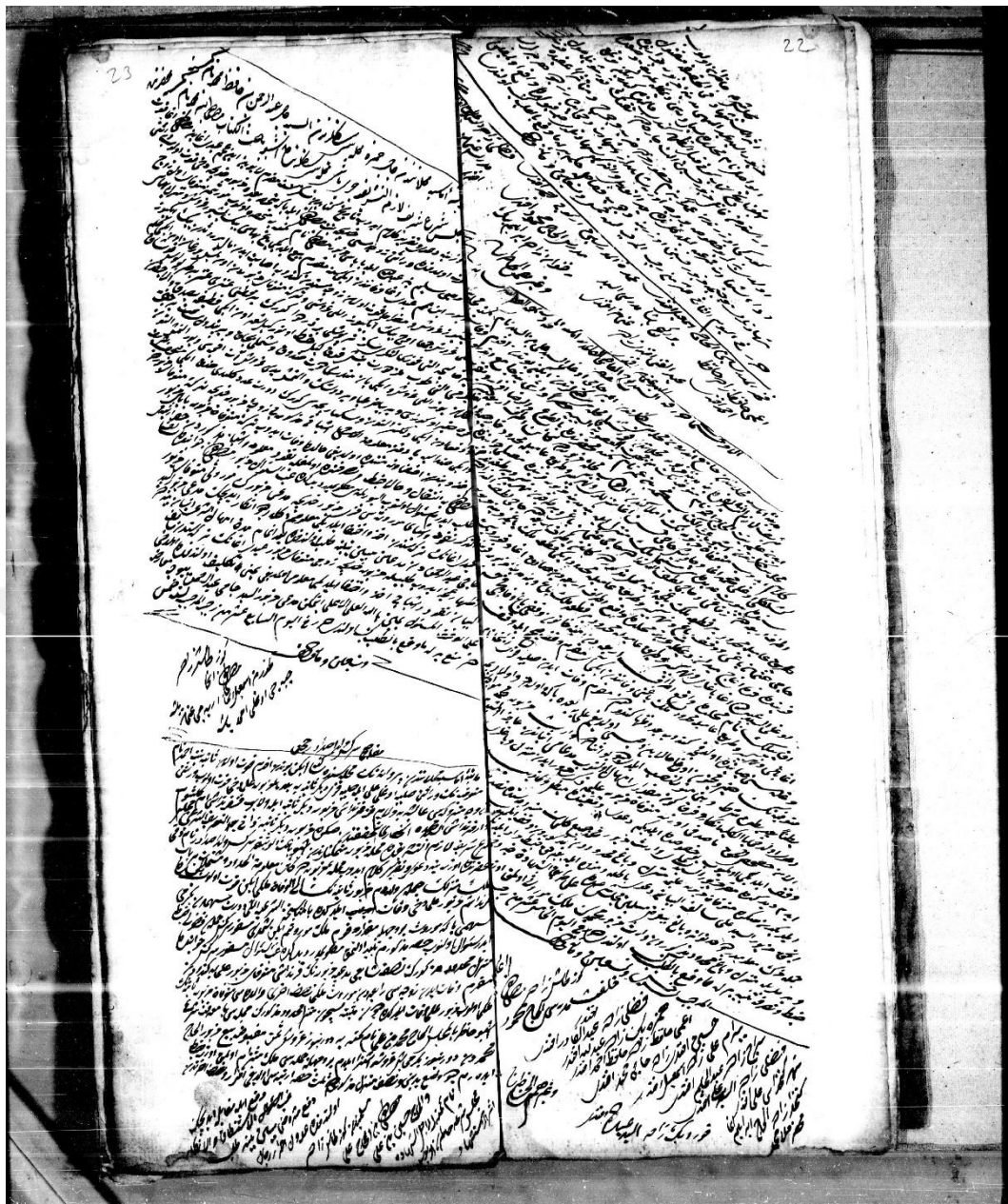
Ek. 9



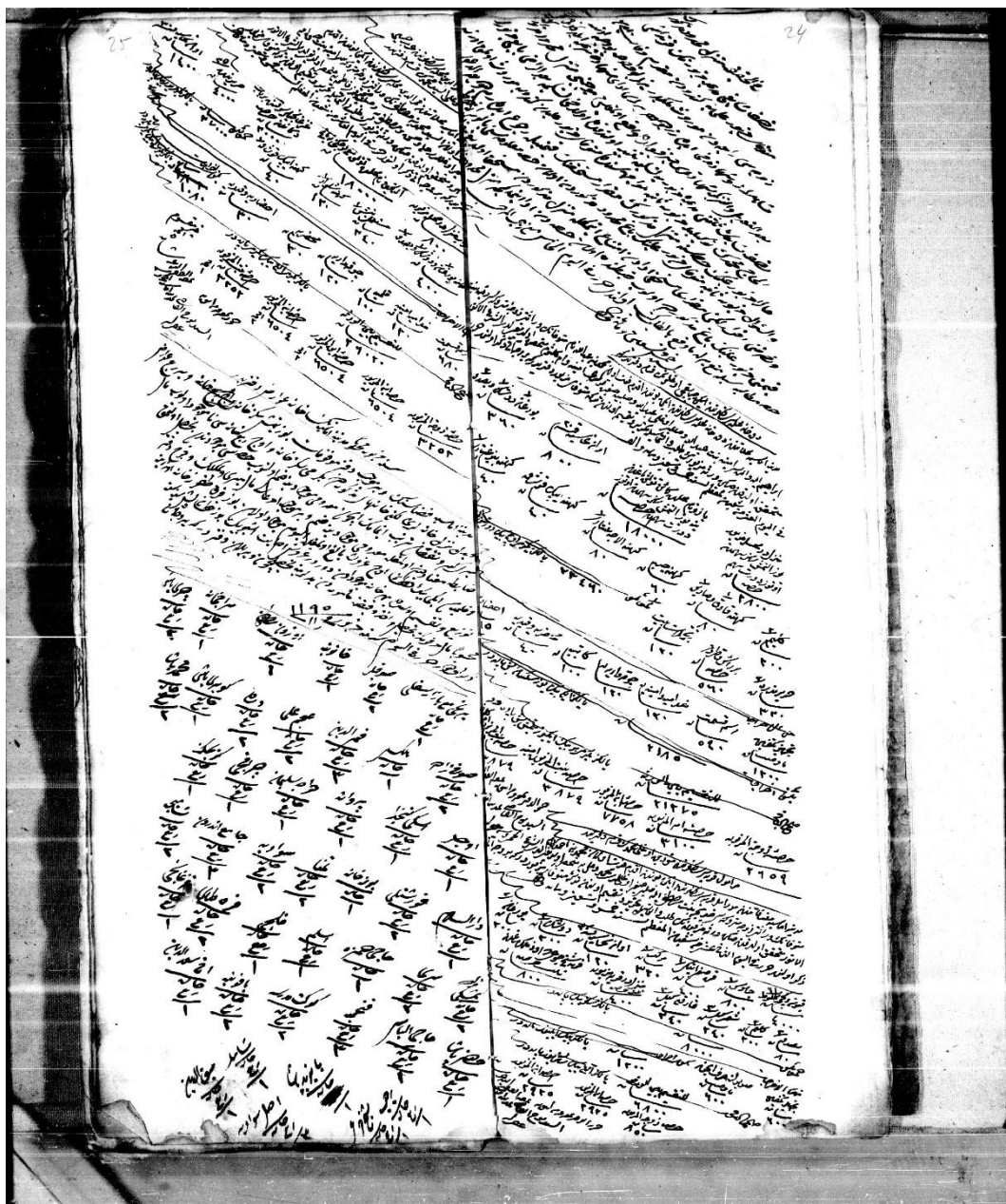
Ek. 10



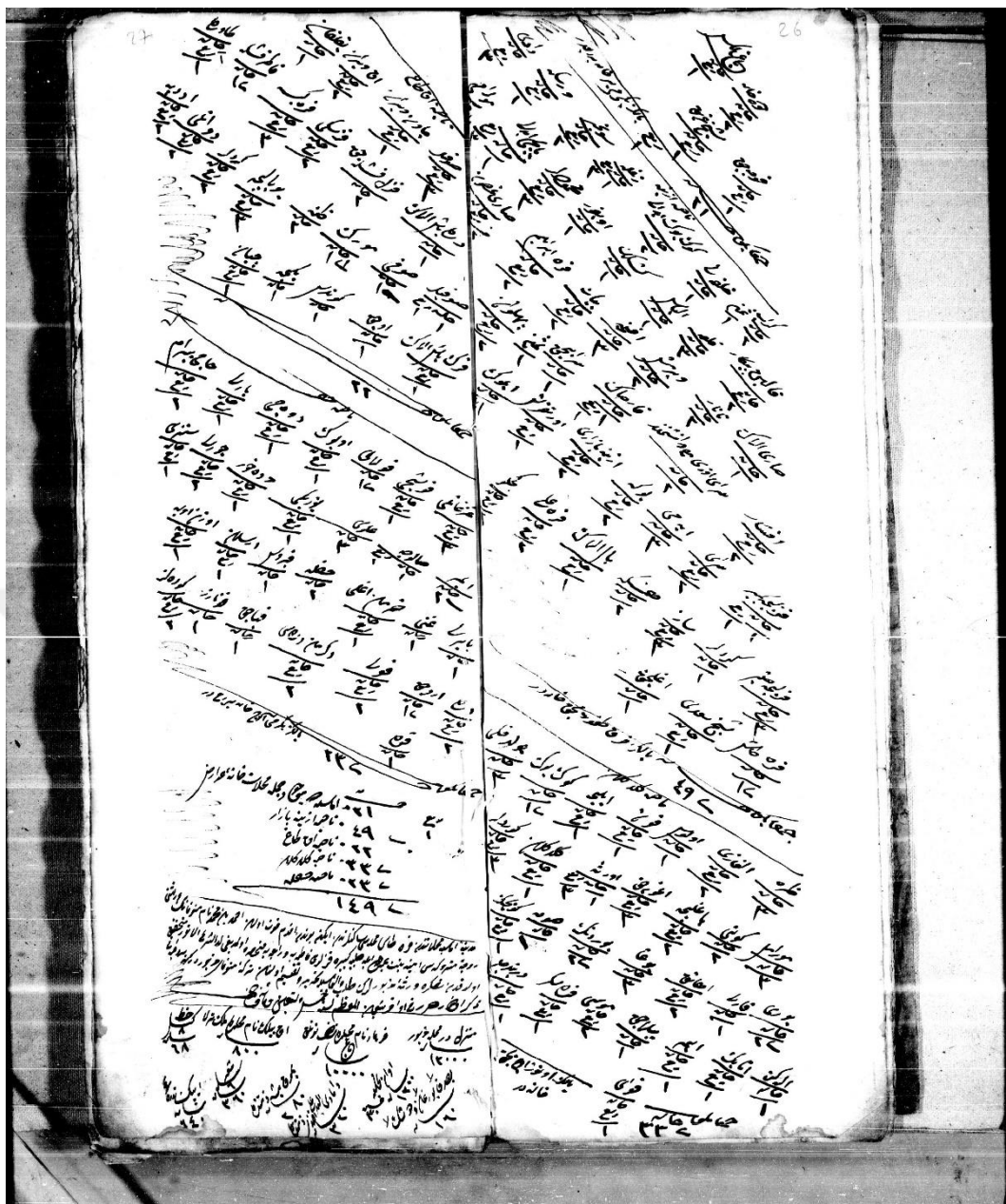
Ek. 11



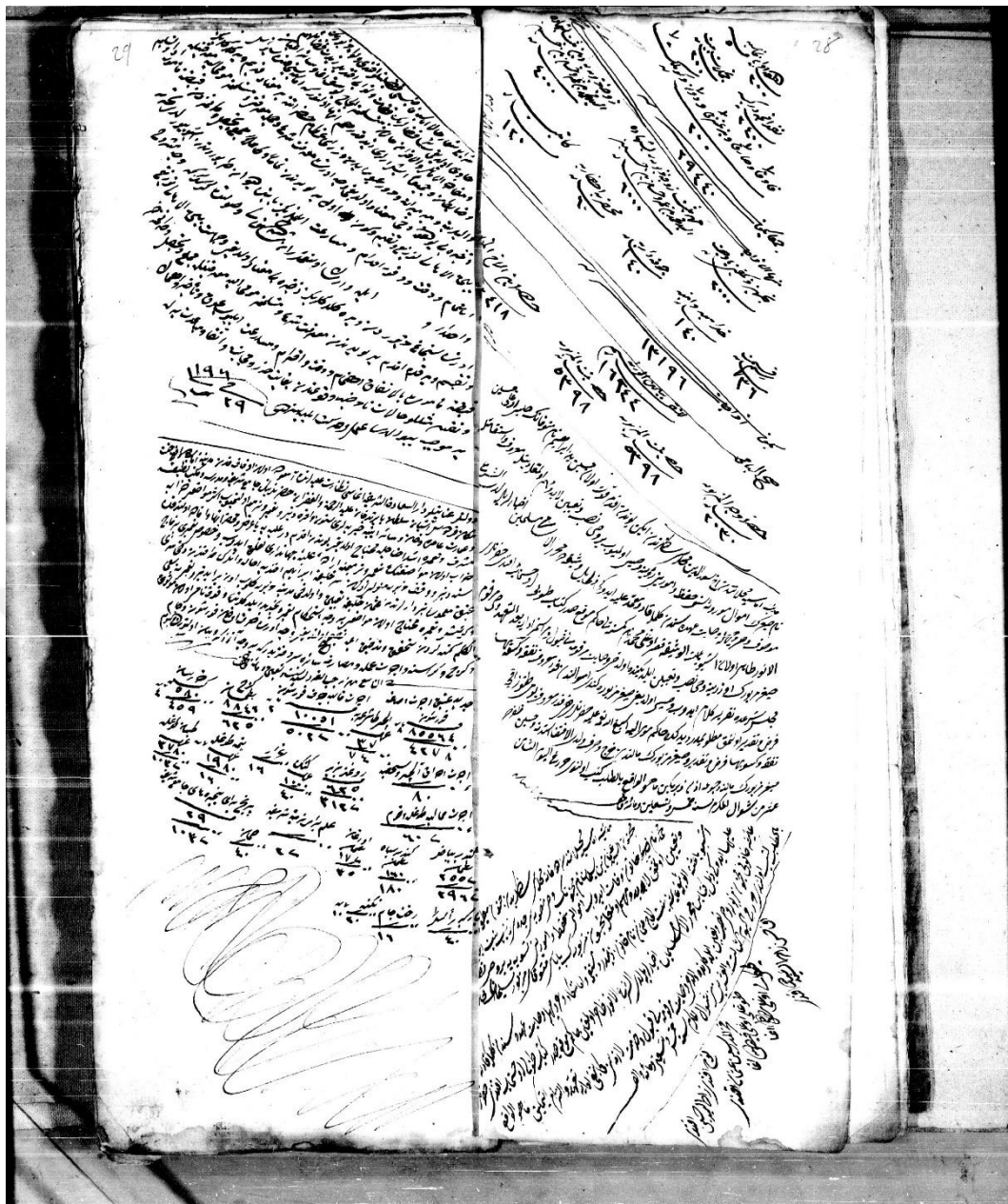
Ek. 12



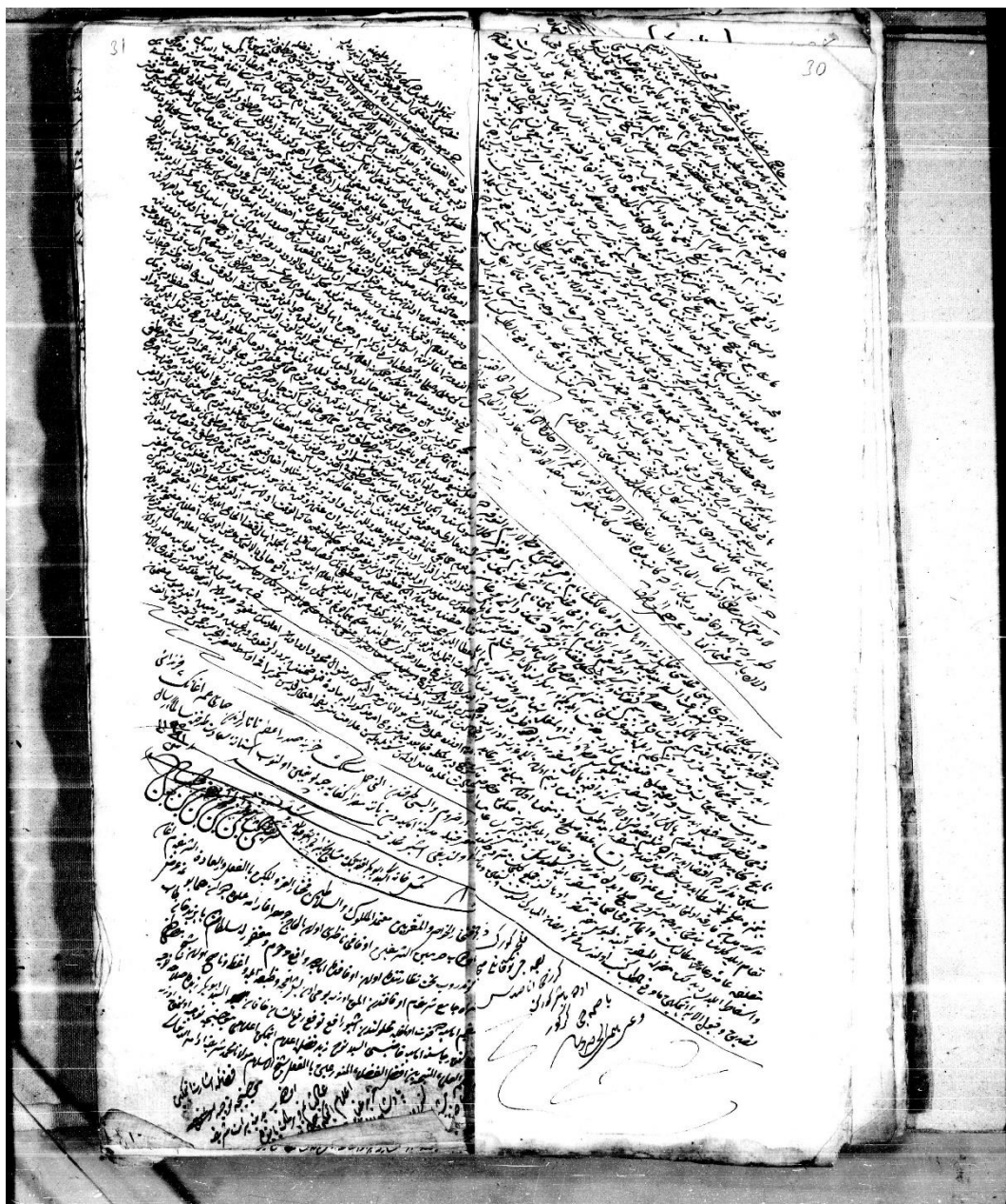
Ek. 13



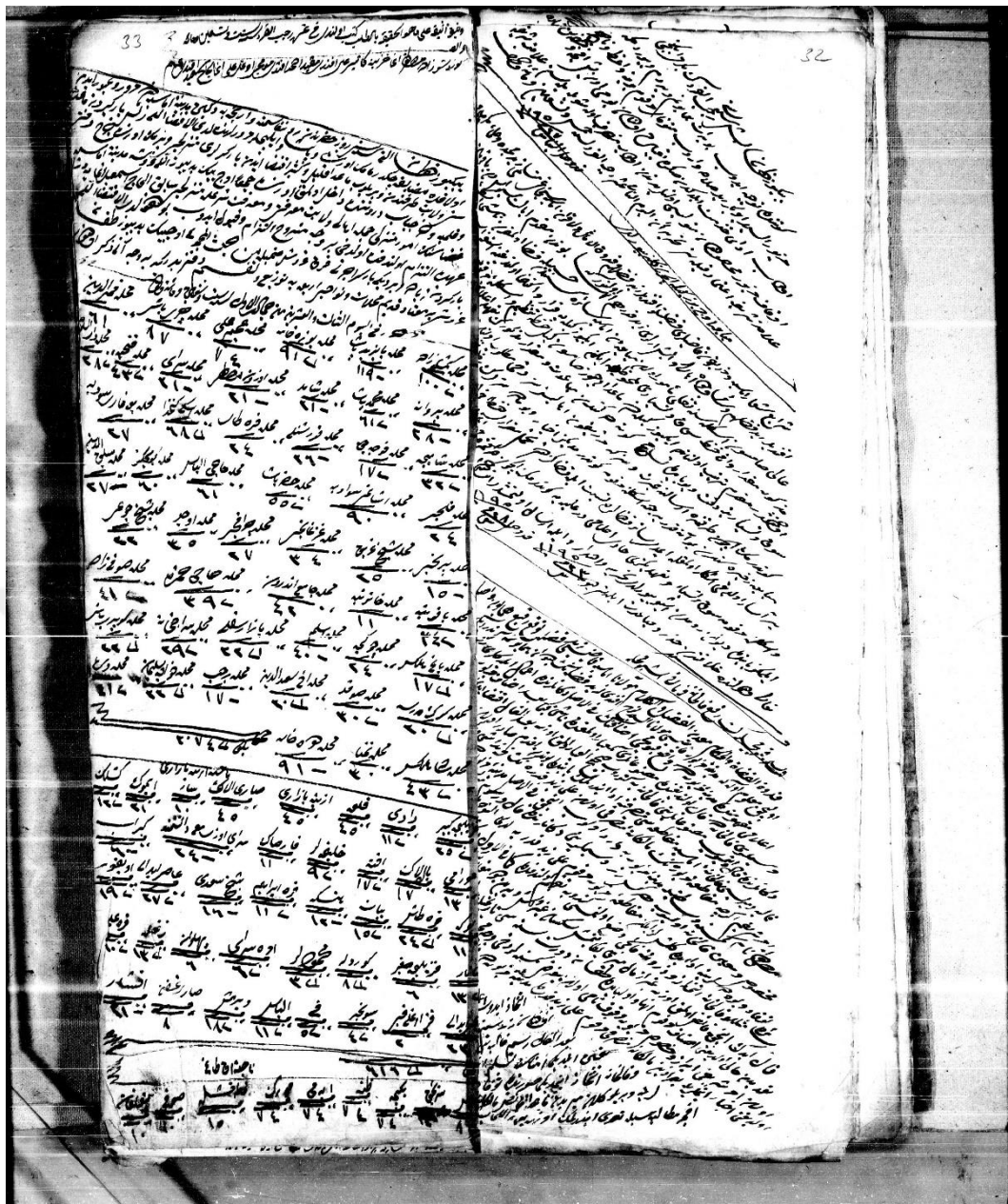
Ek. 14



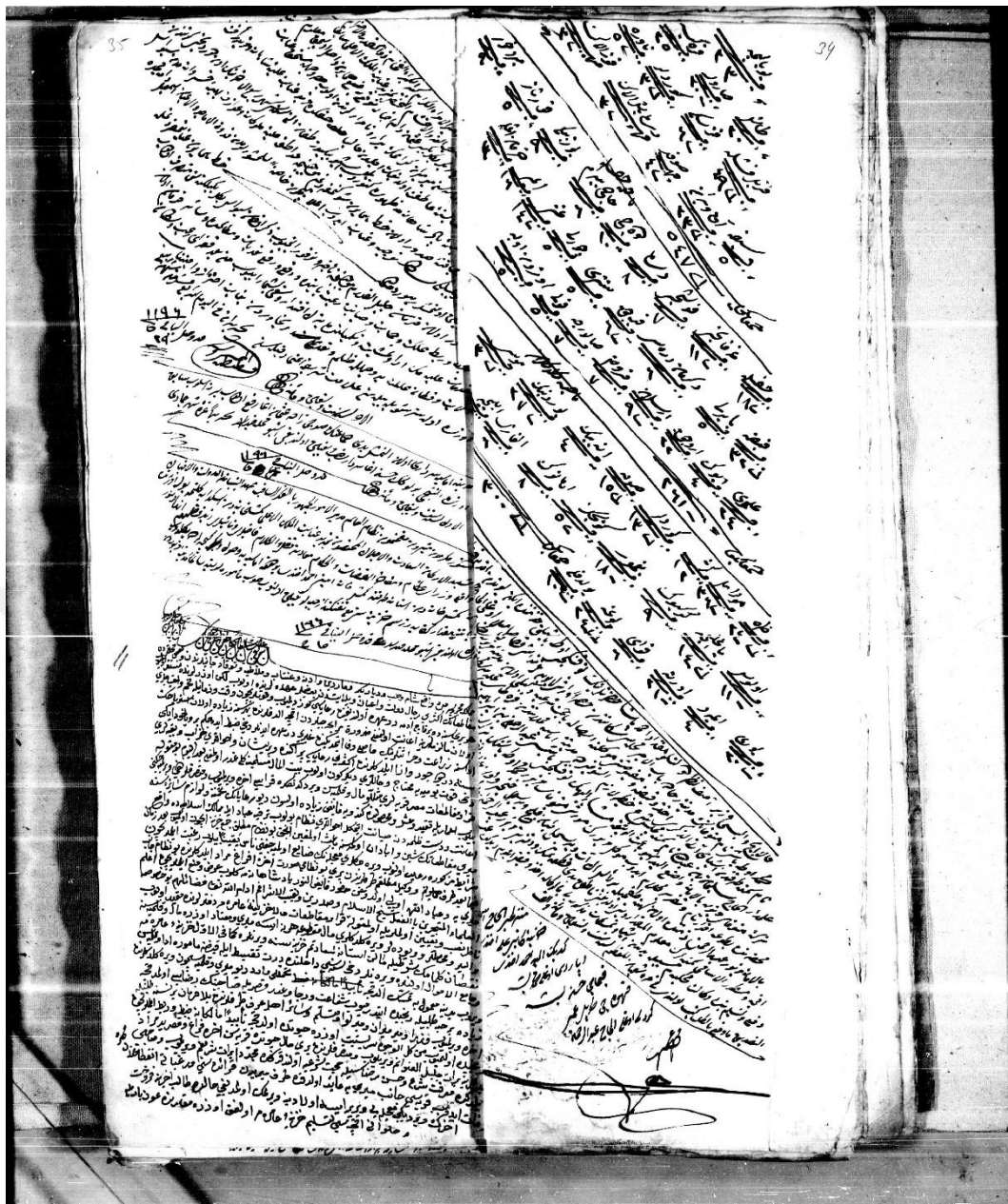
Ek. 15



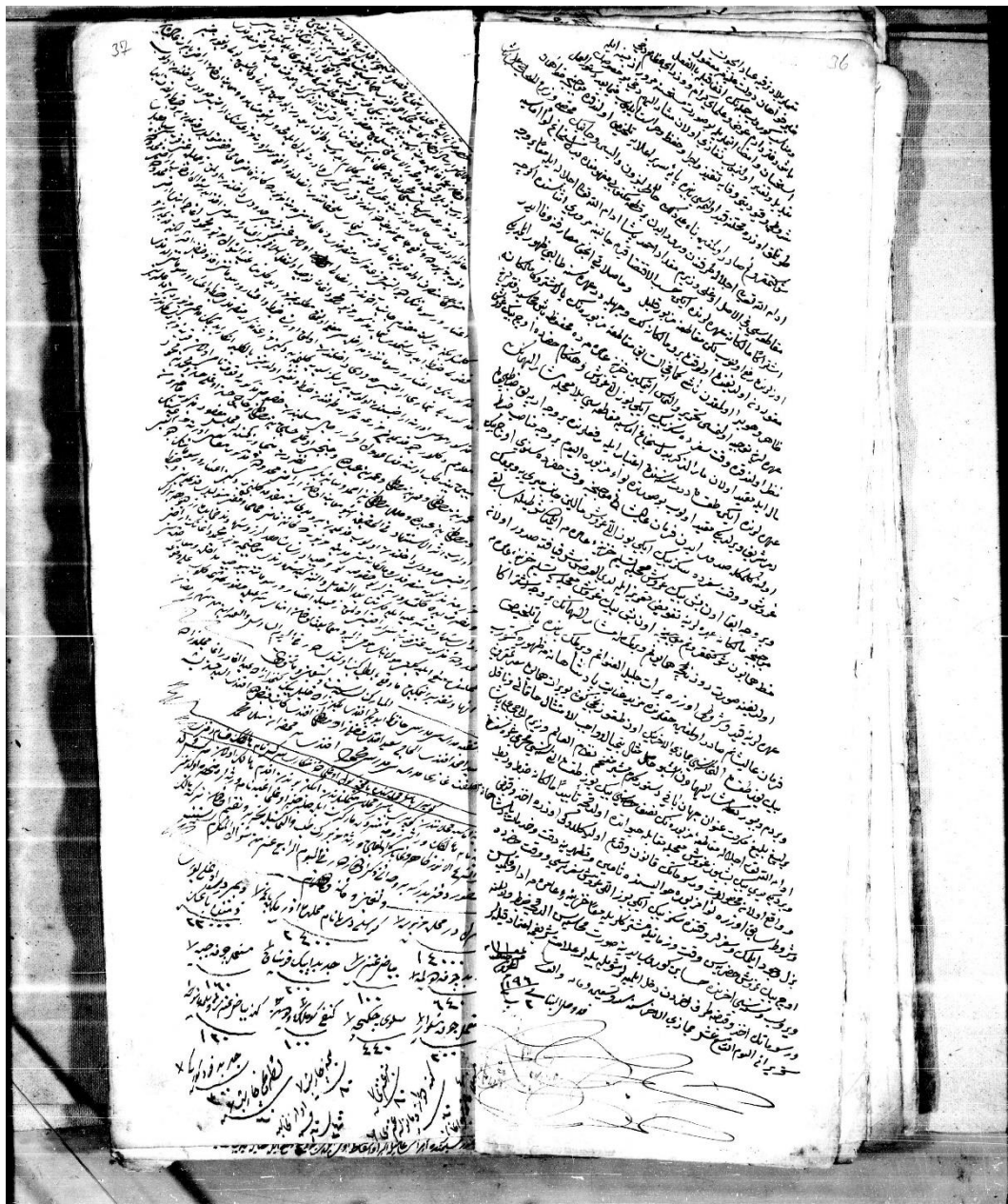
Ek. 16



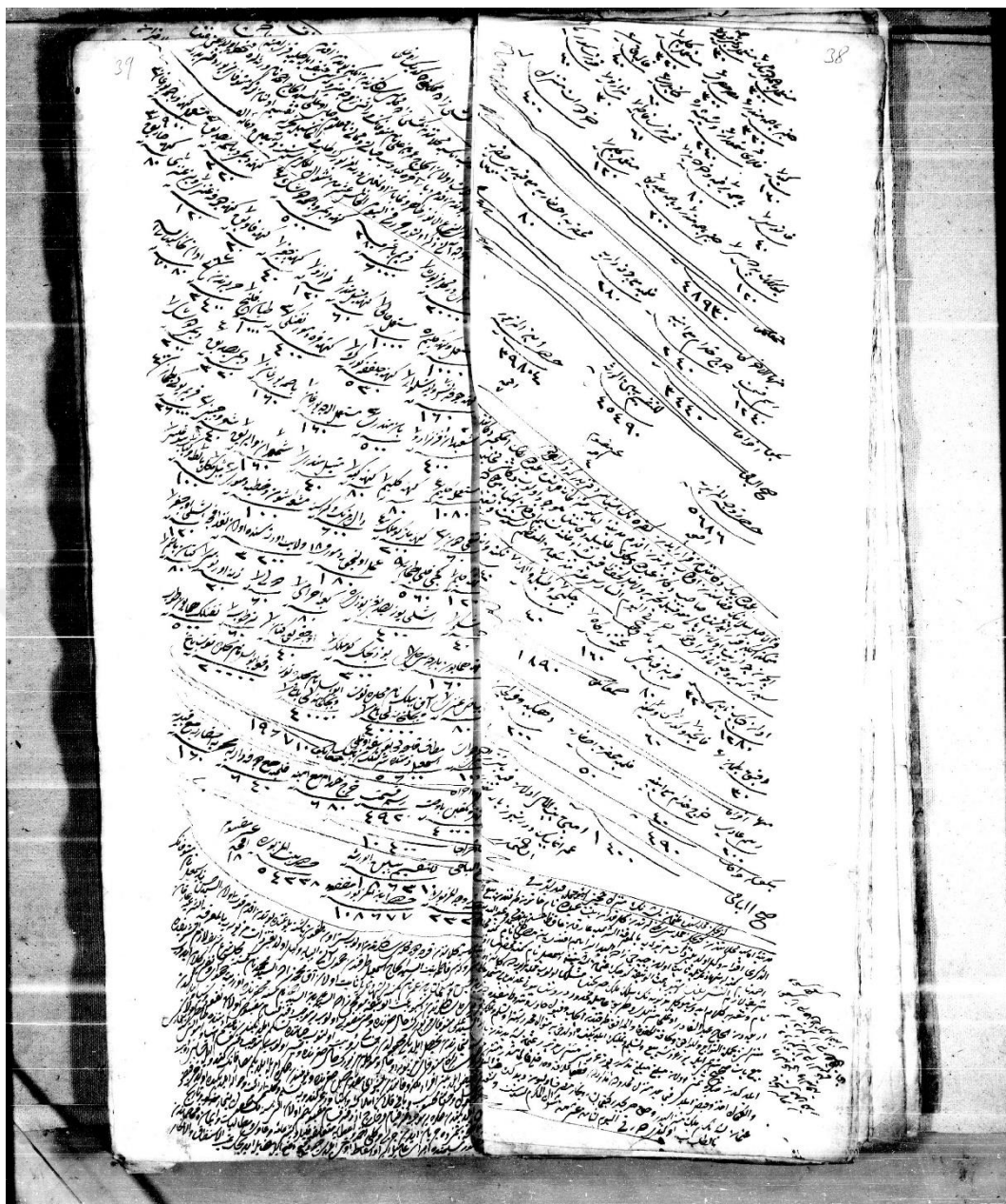
Ek. 17



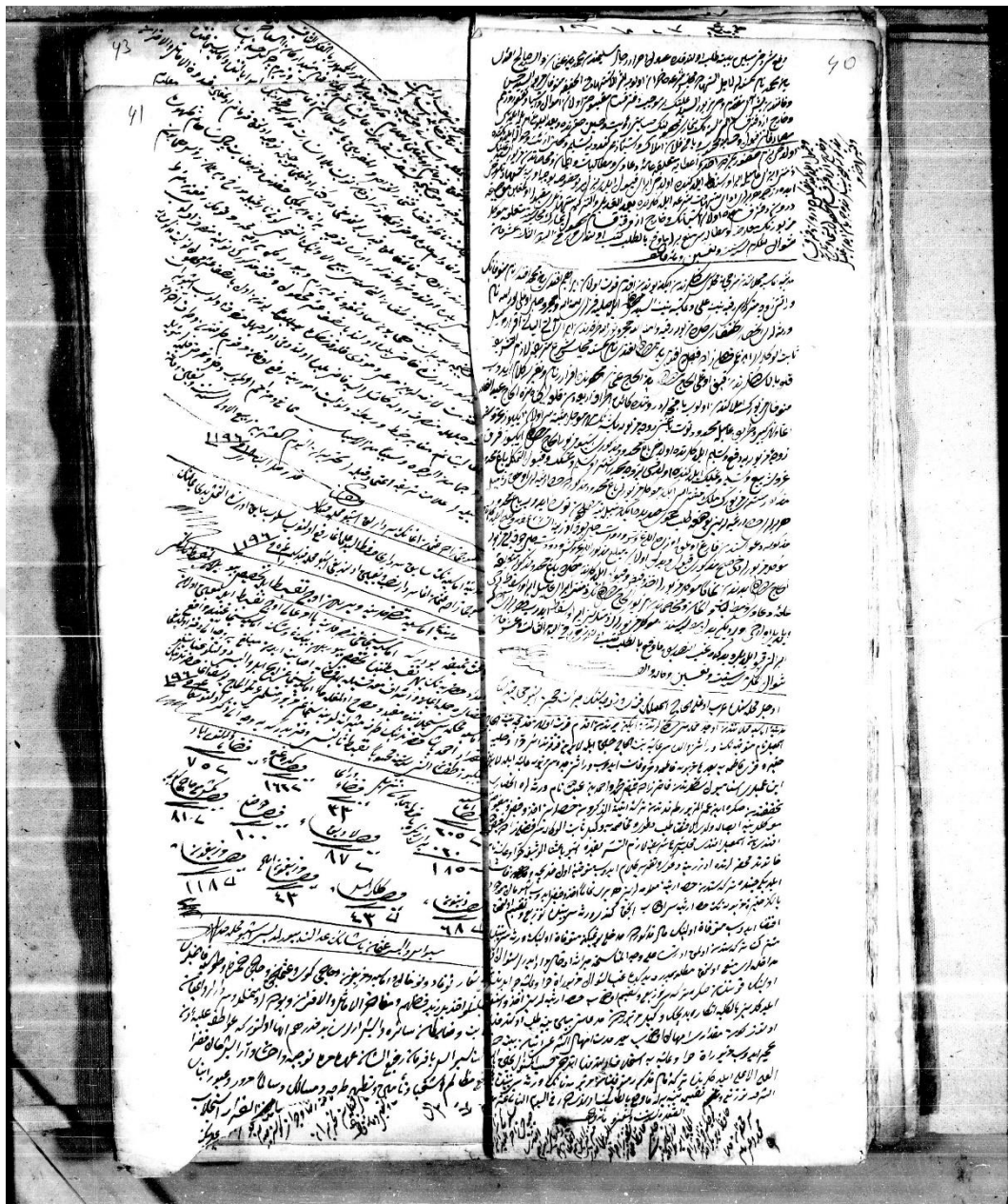
Ek. 18



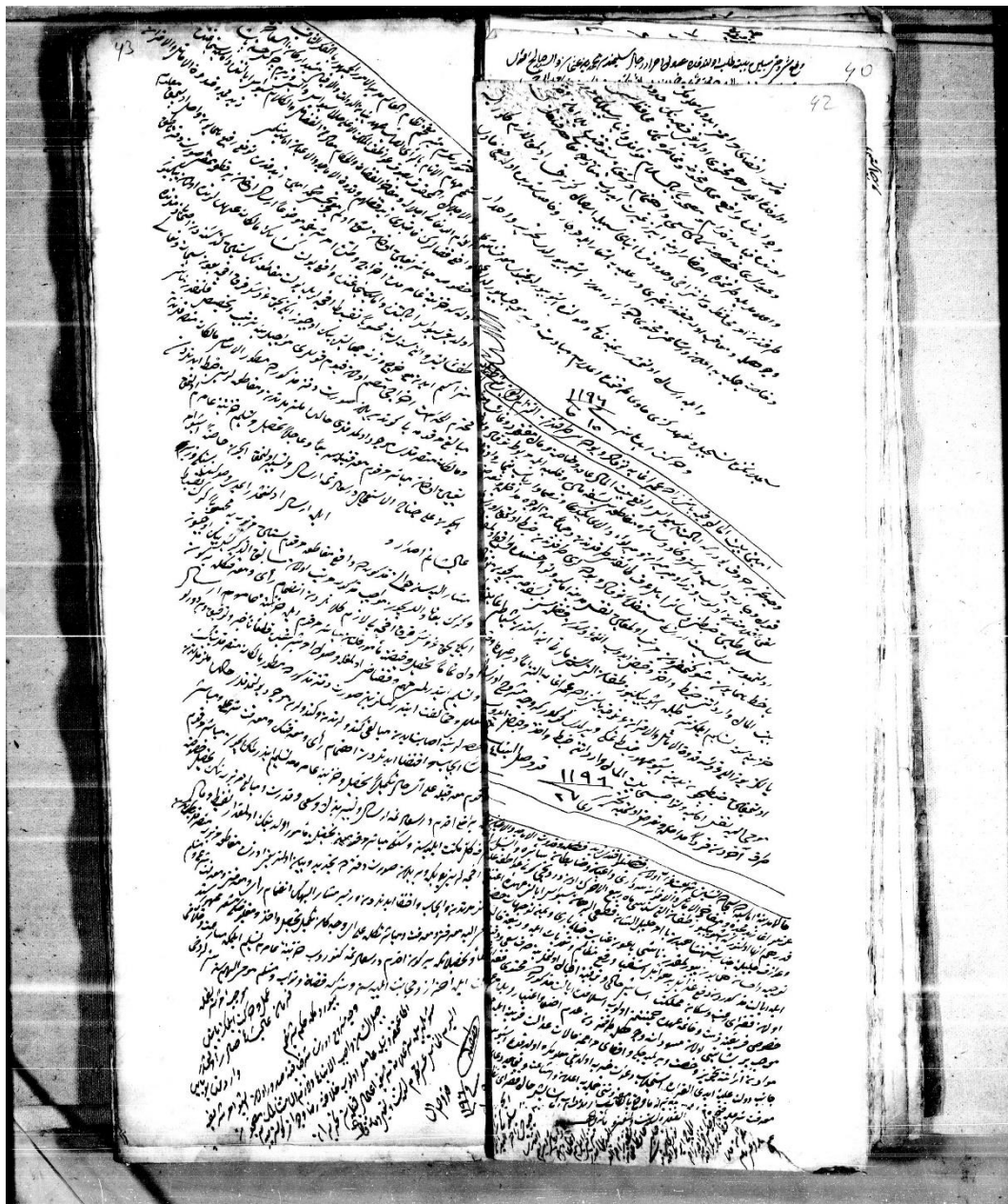
Ek. 19



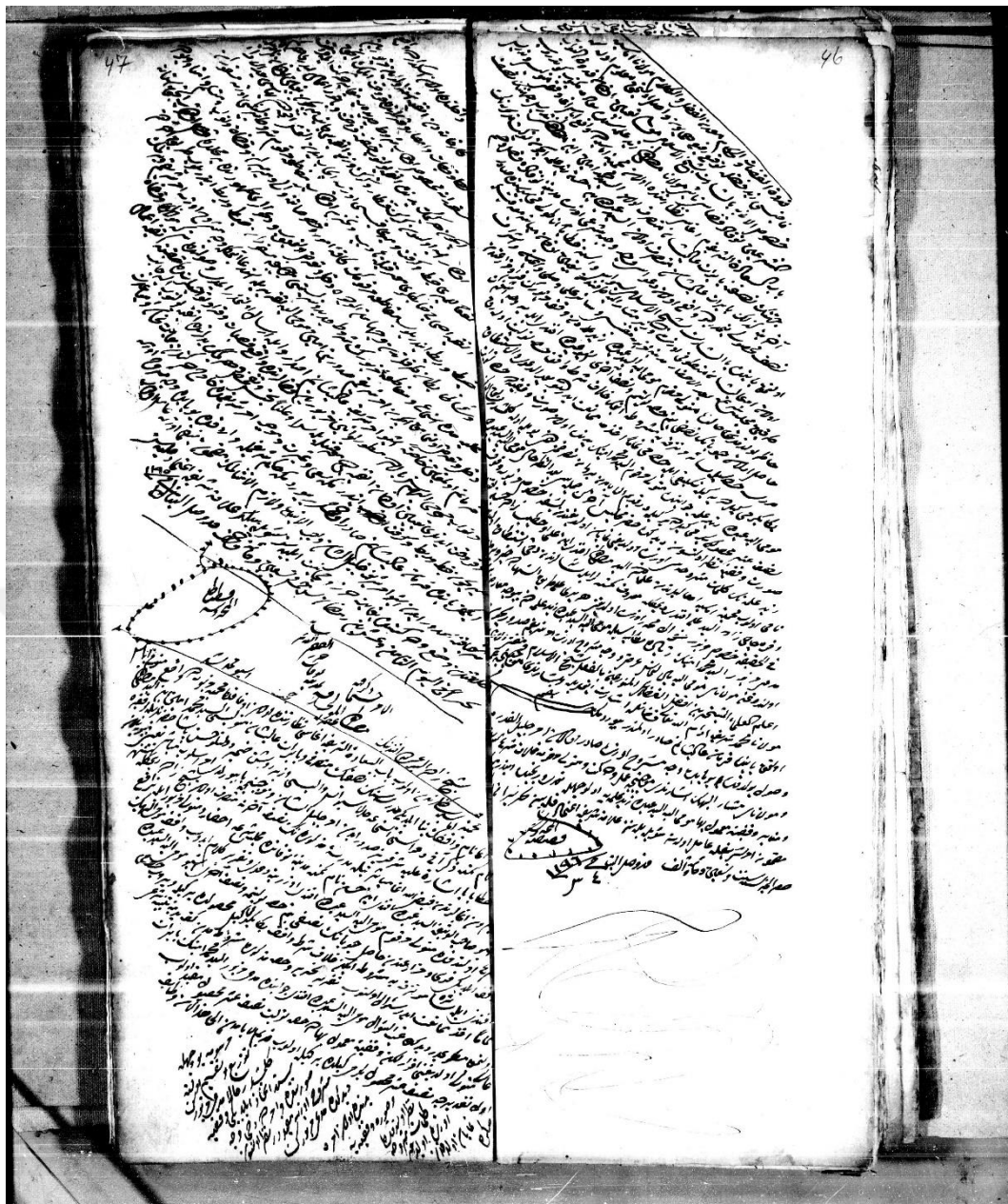
Ek. 20



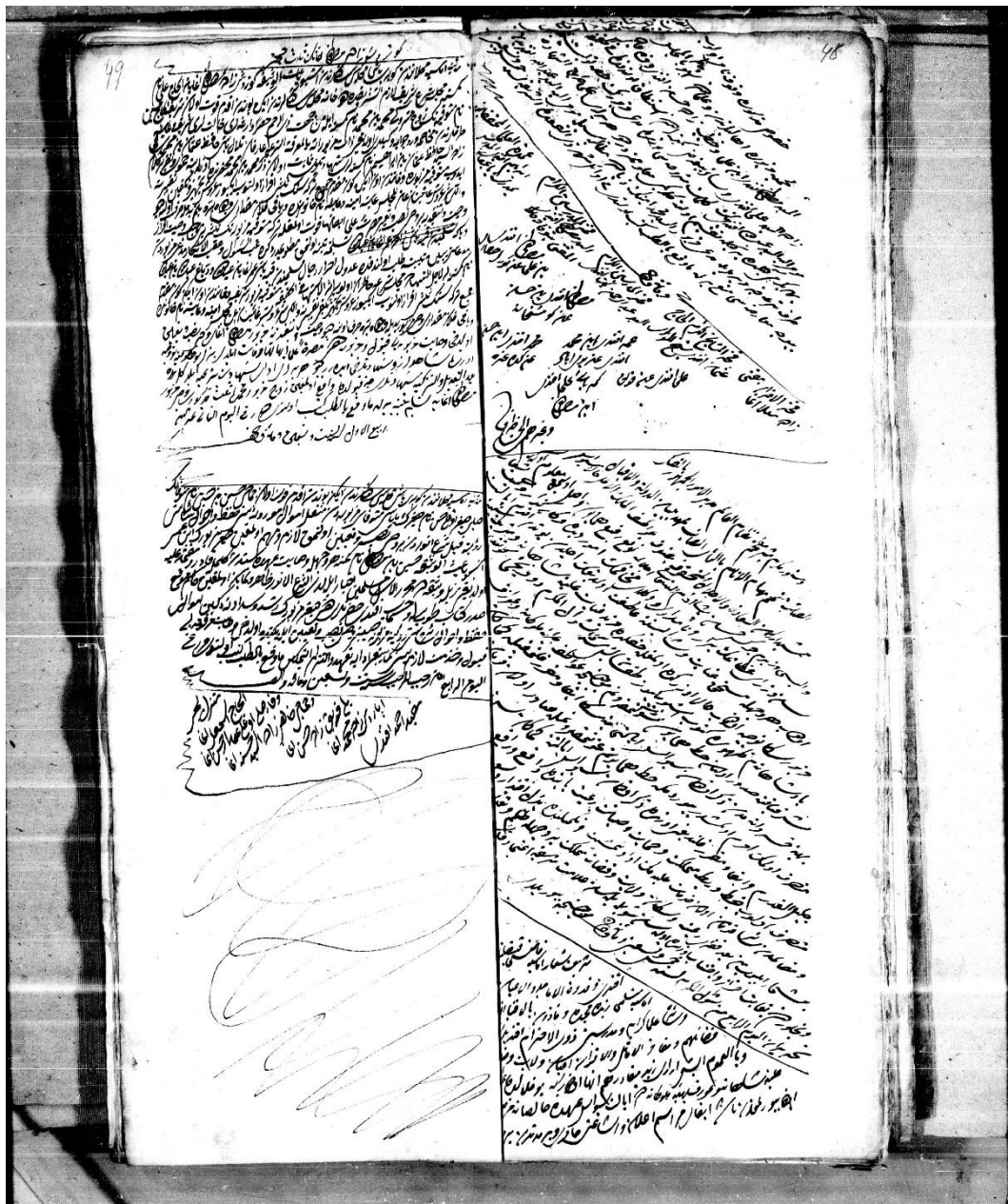
Ek. 21



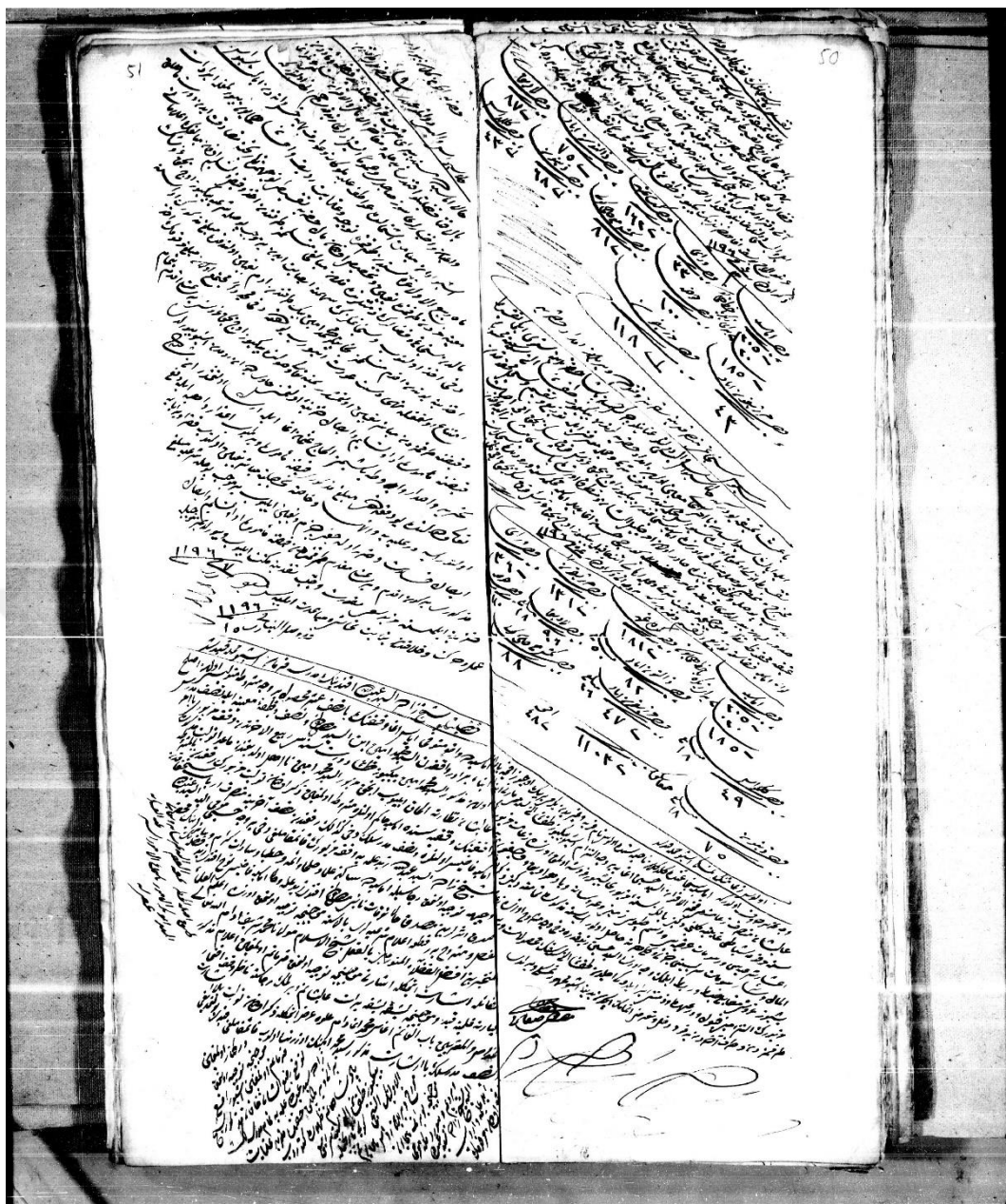
Ek. 22



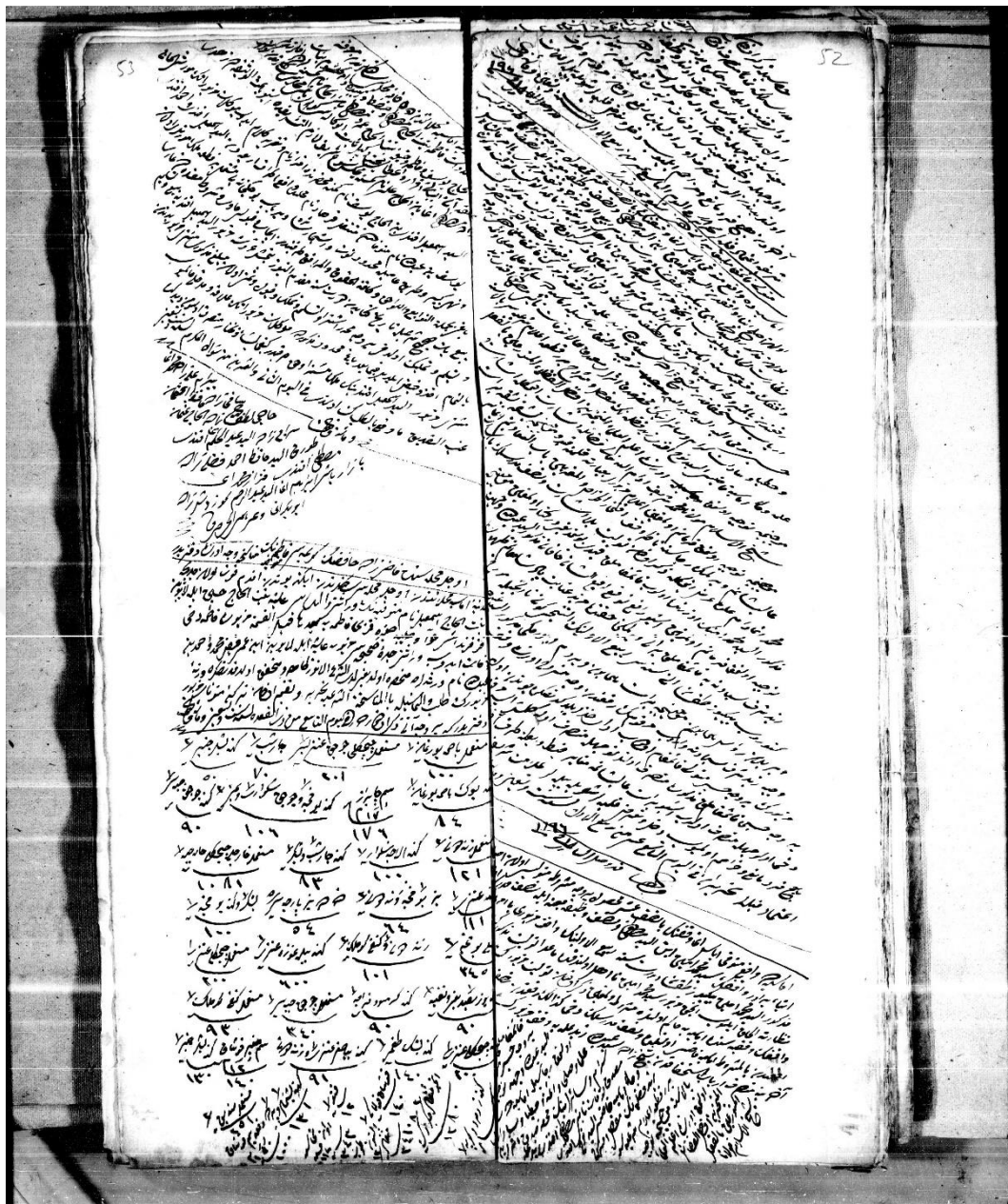
Ek. 24



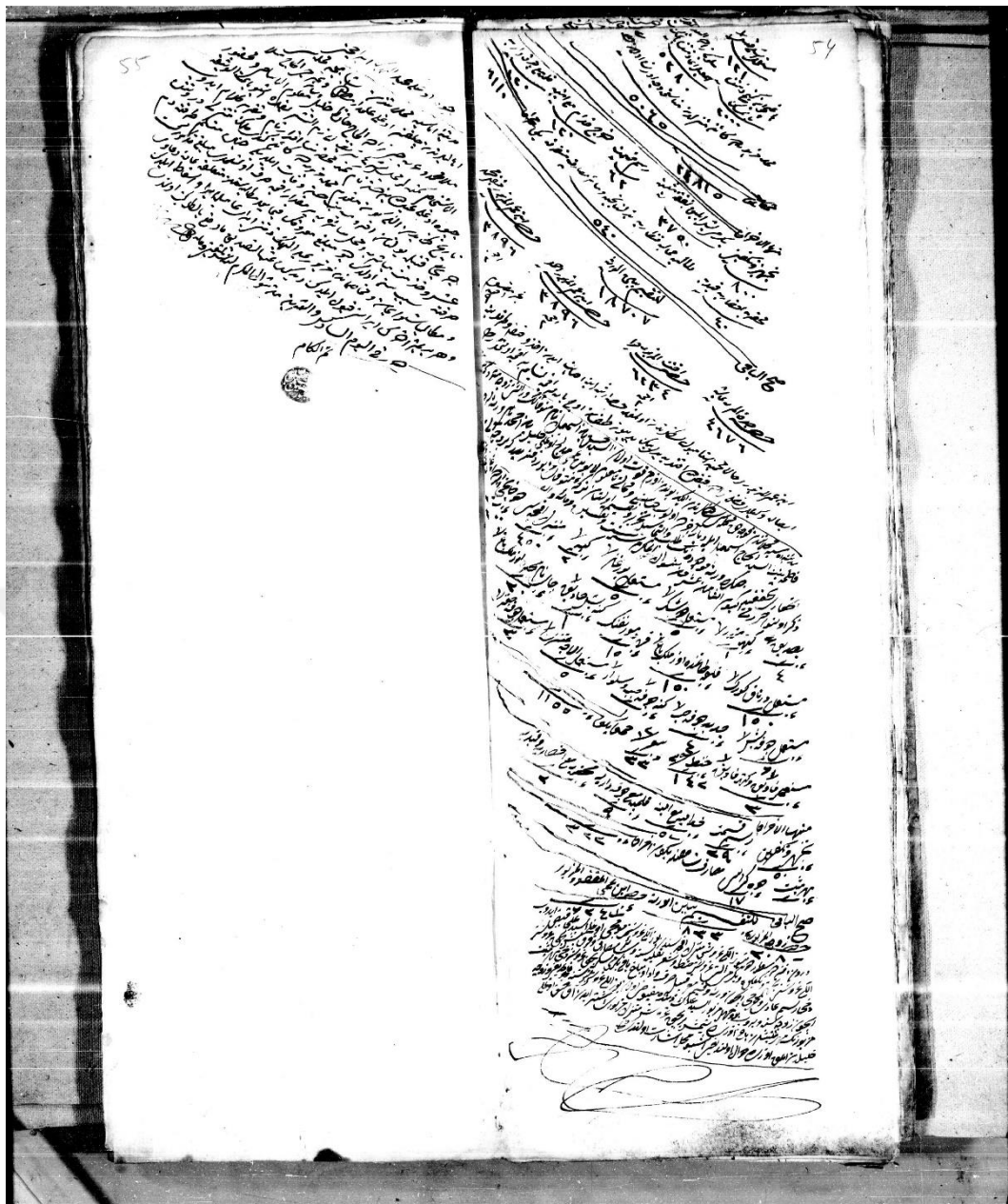
Ek. 25



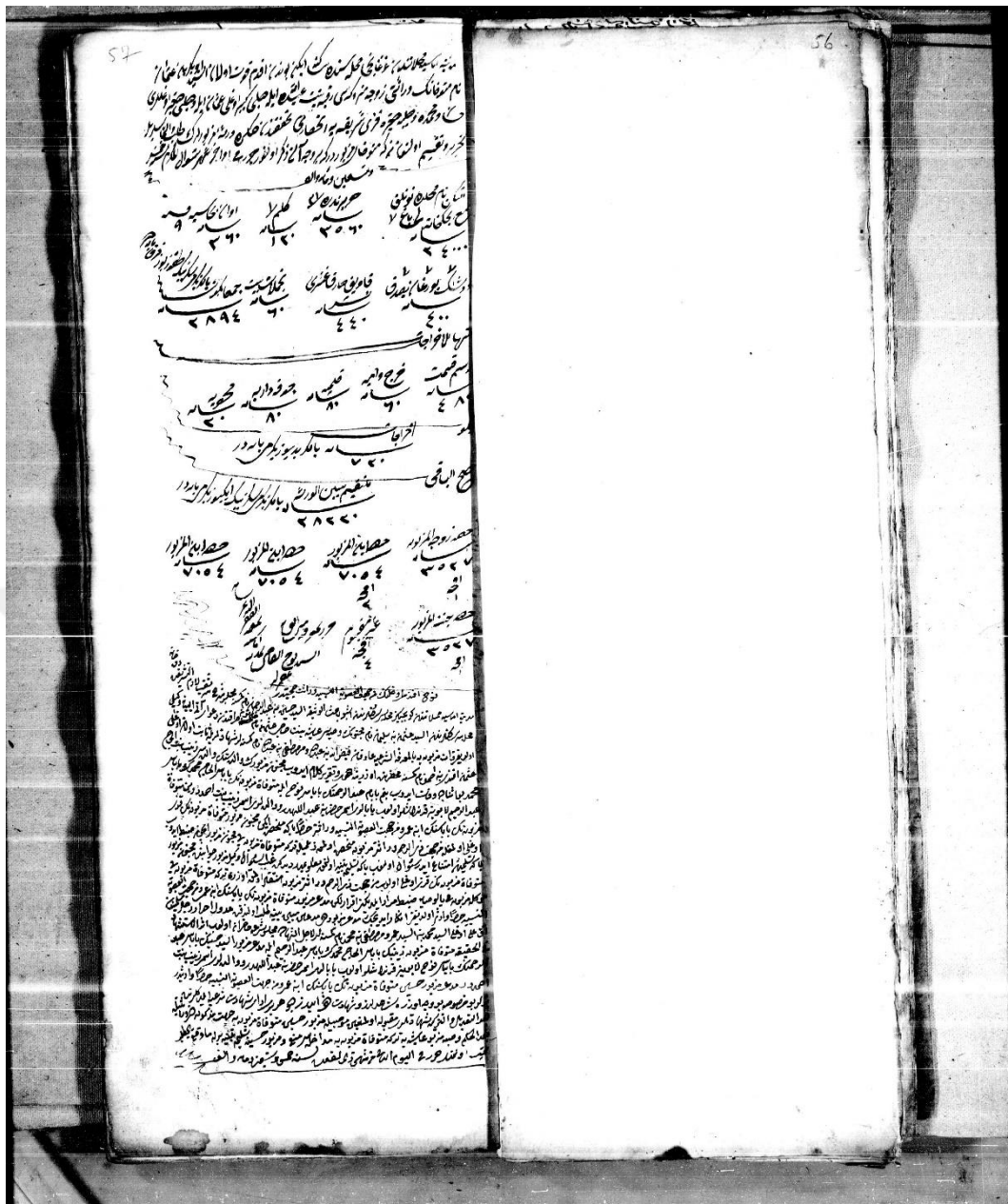
Ek. 26



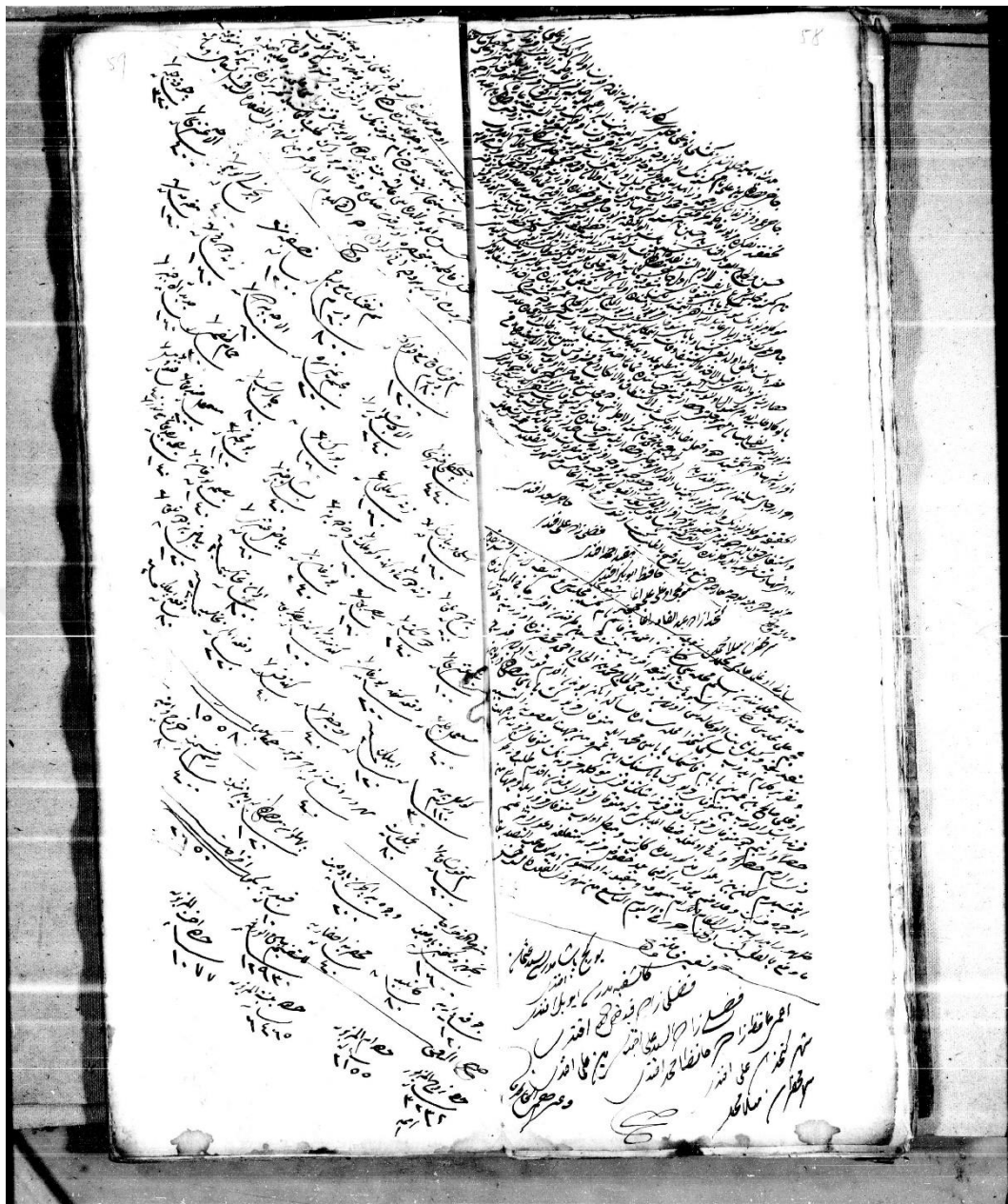
Ek. 27



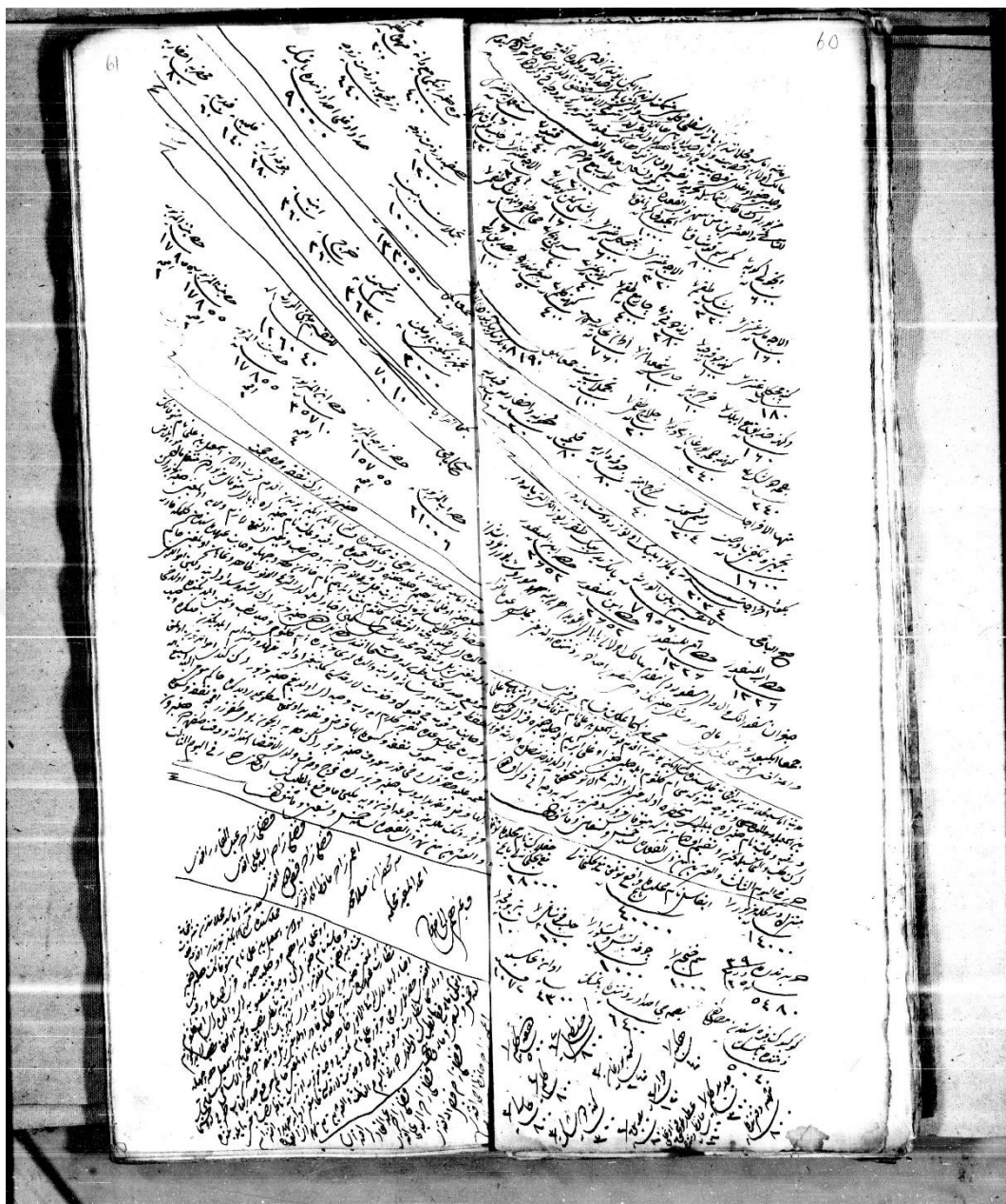
Ek. 28



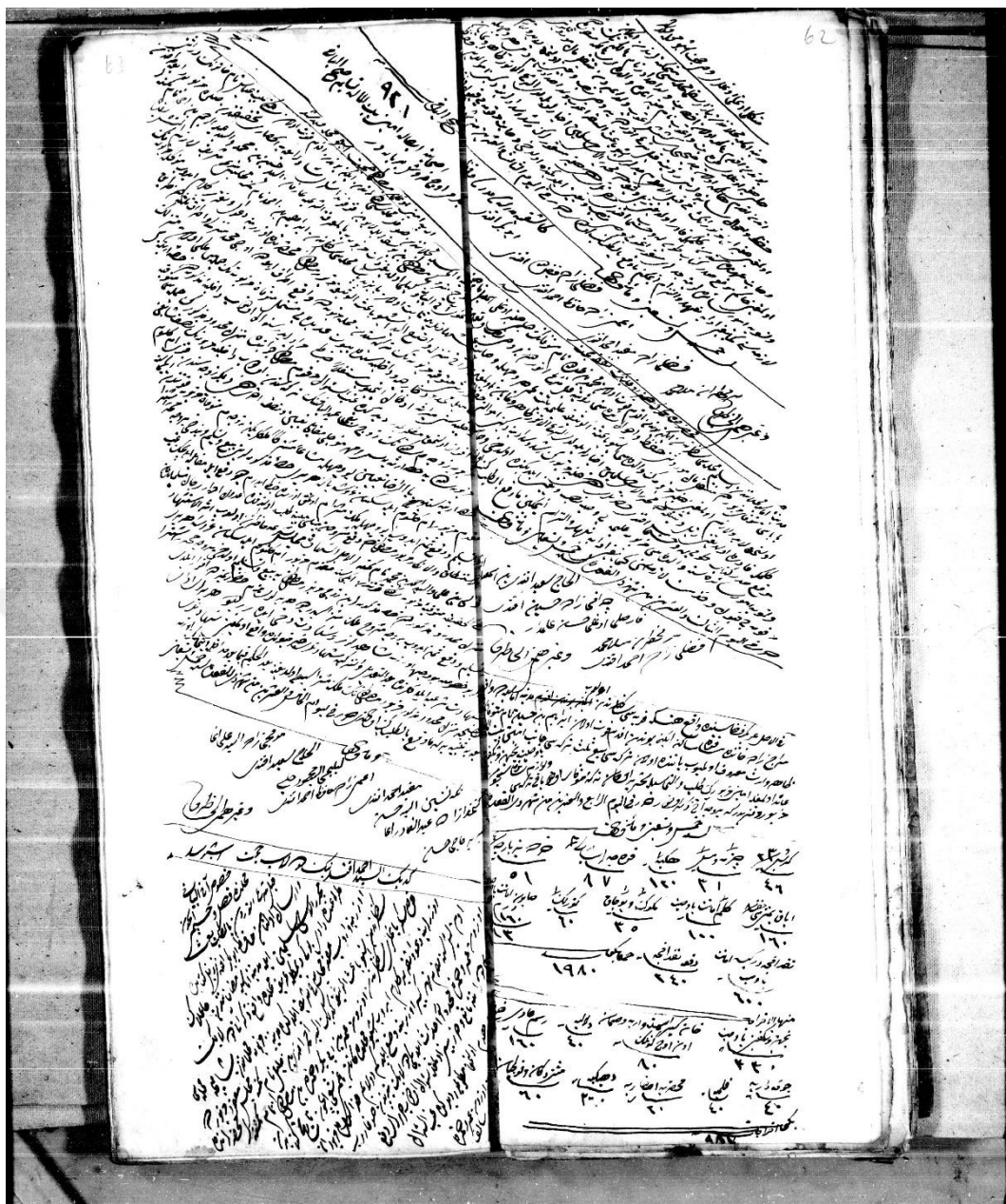
Ek. 29



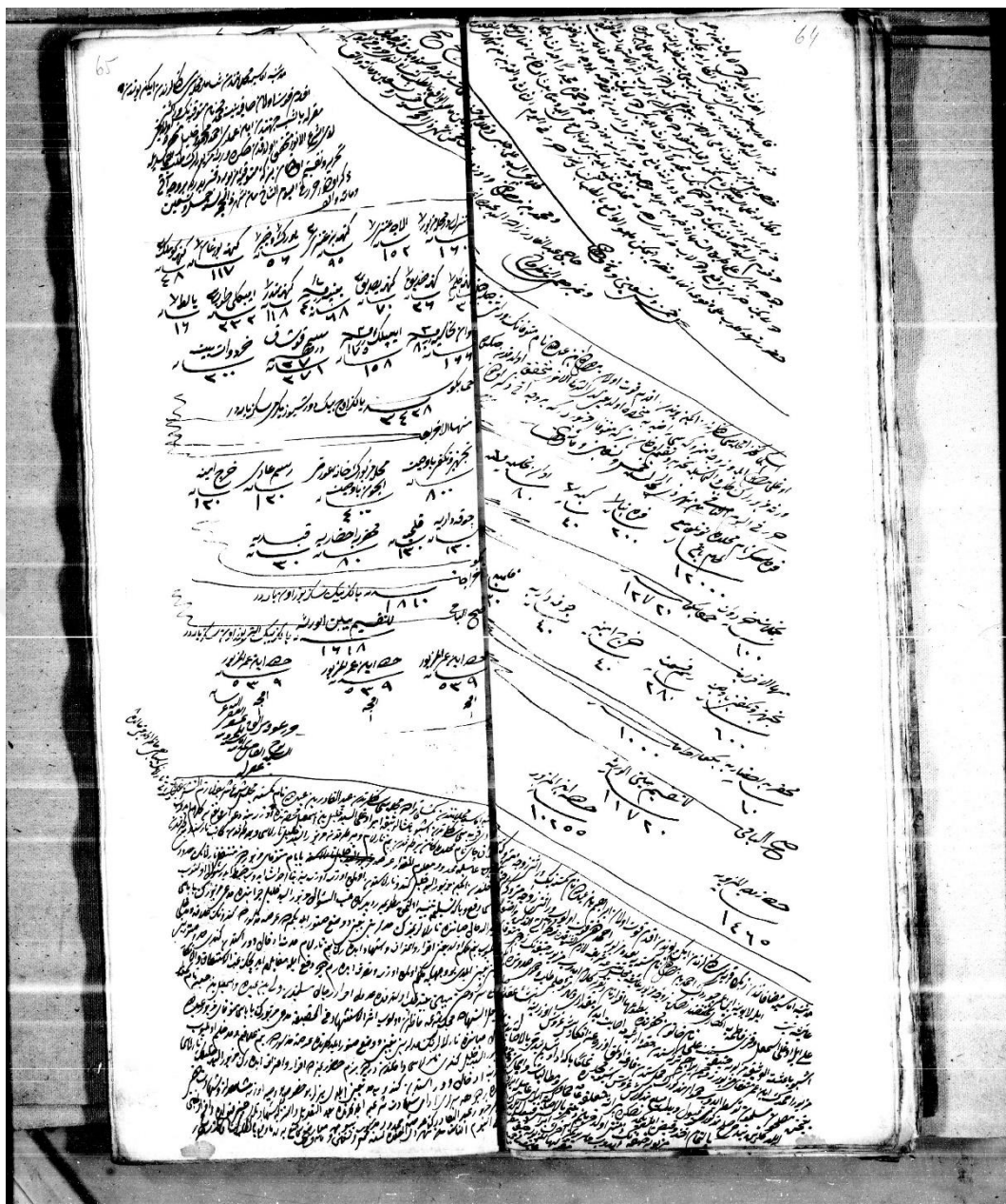
Ek. 30



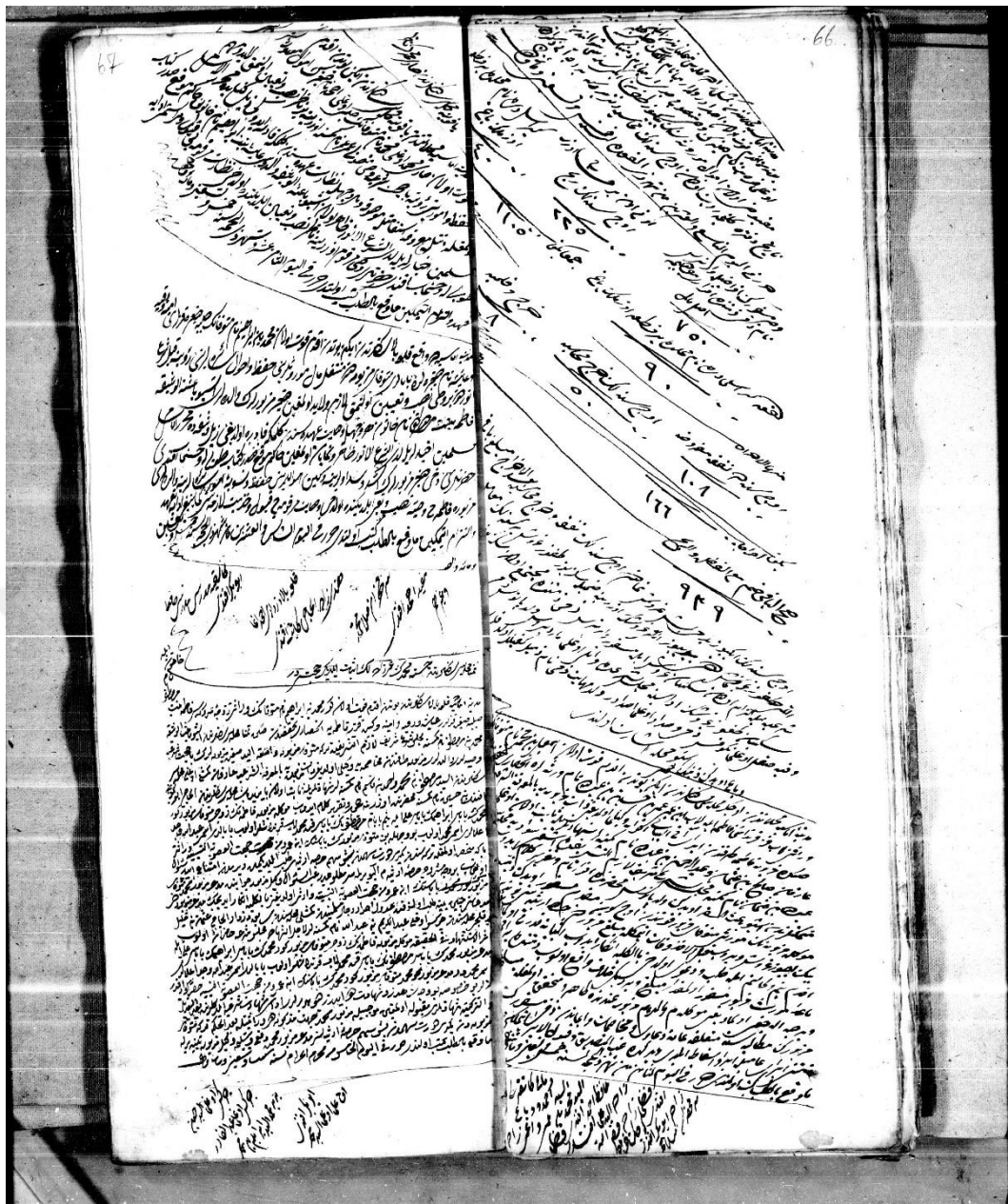
Ek. 31



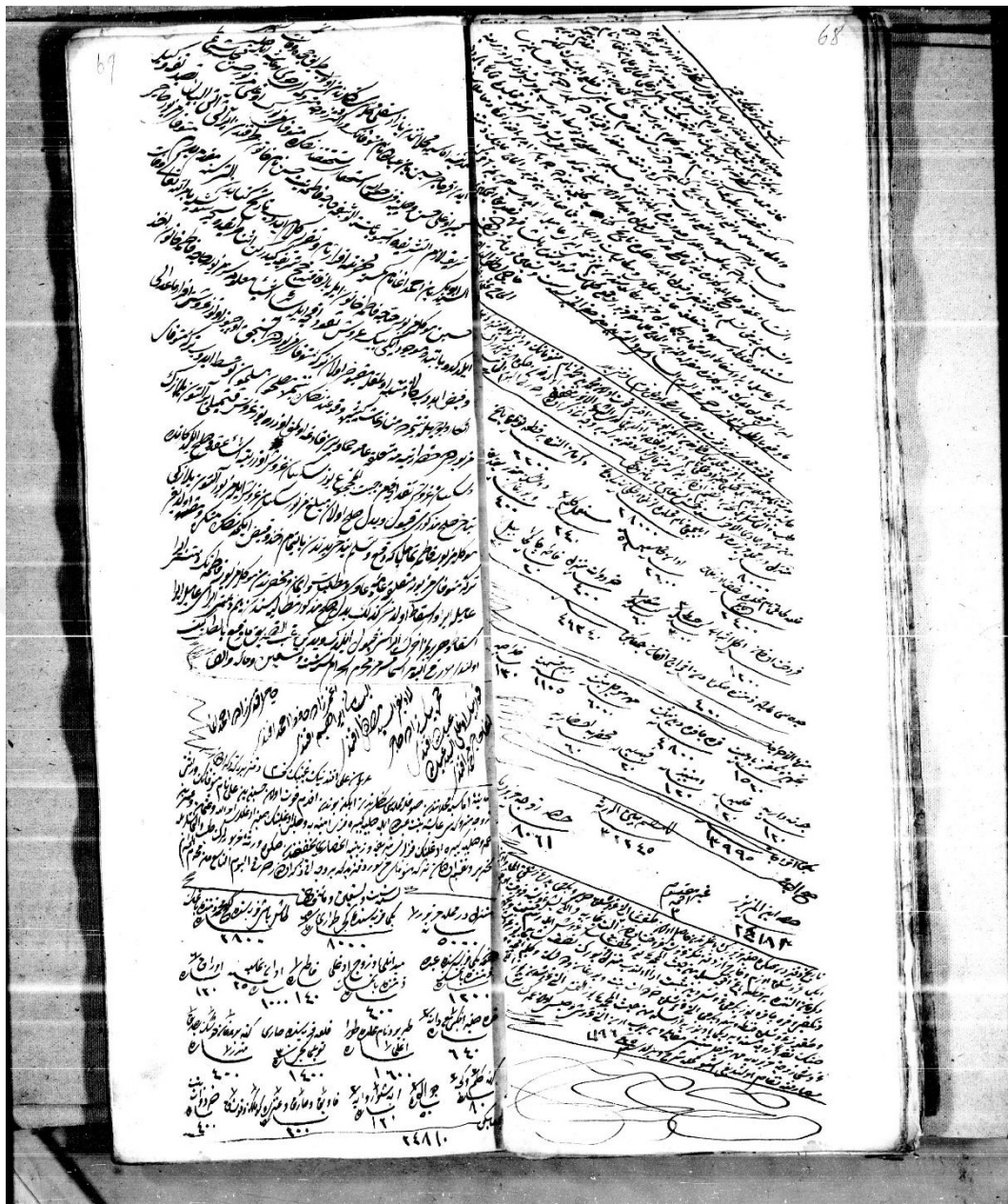
Ek. 32



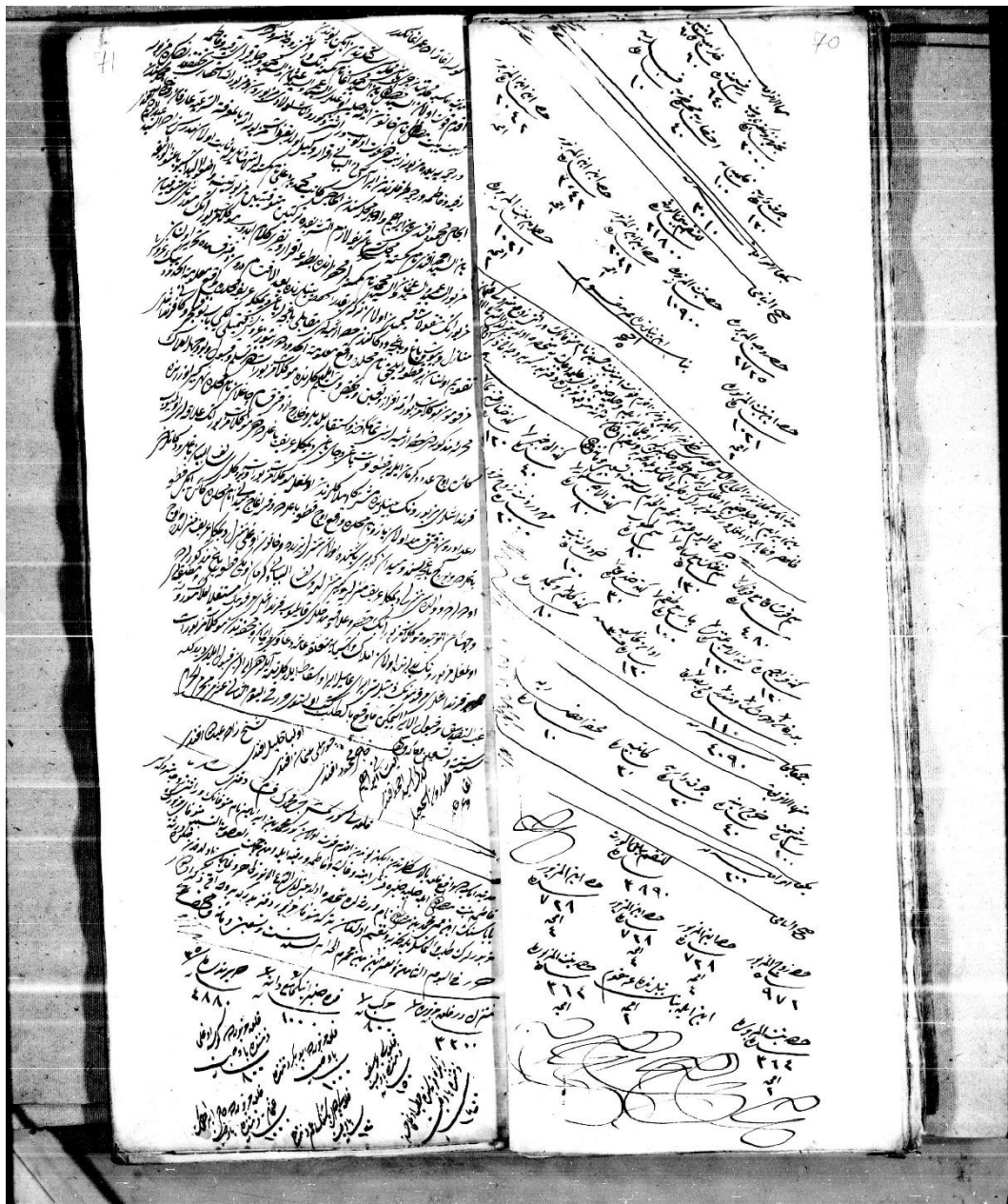
Ek. 33



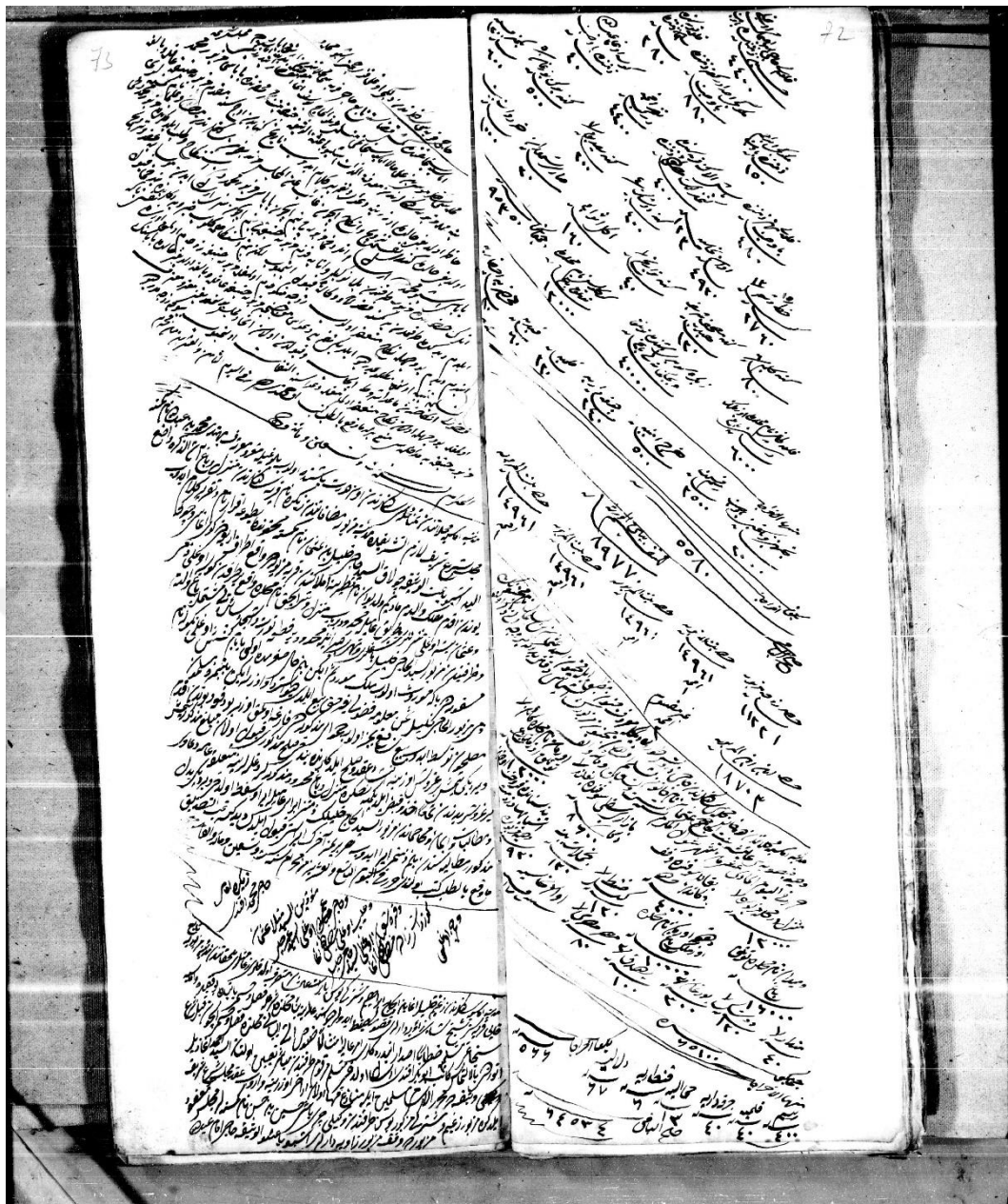
Ek. 34



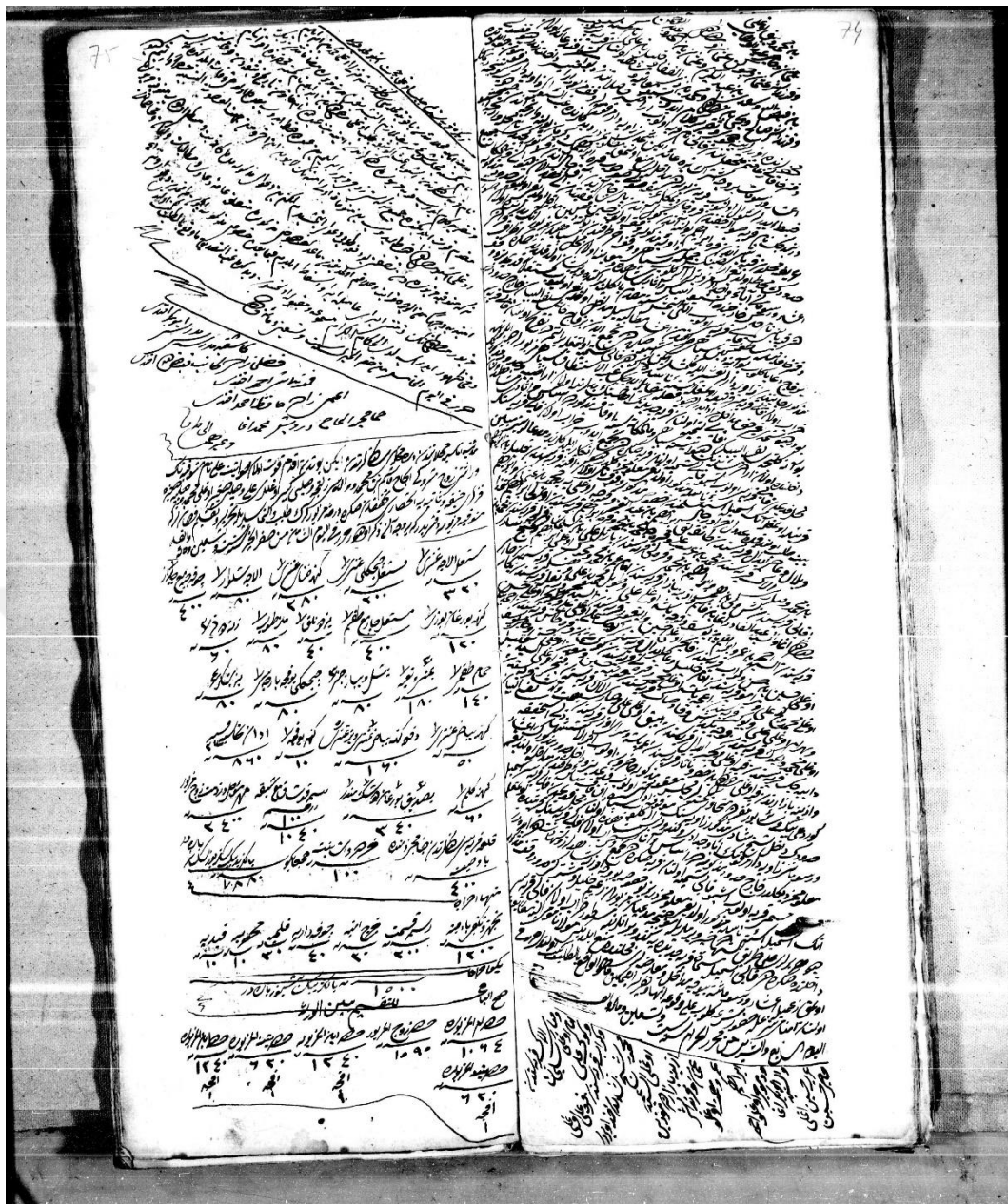
Ek. 35



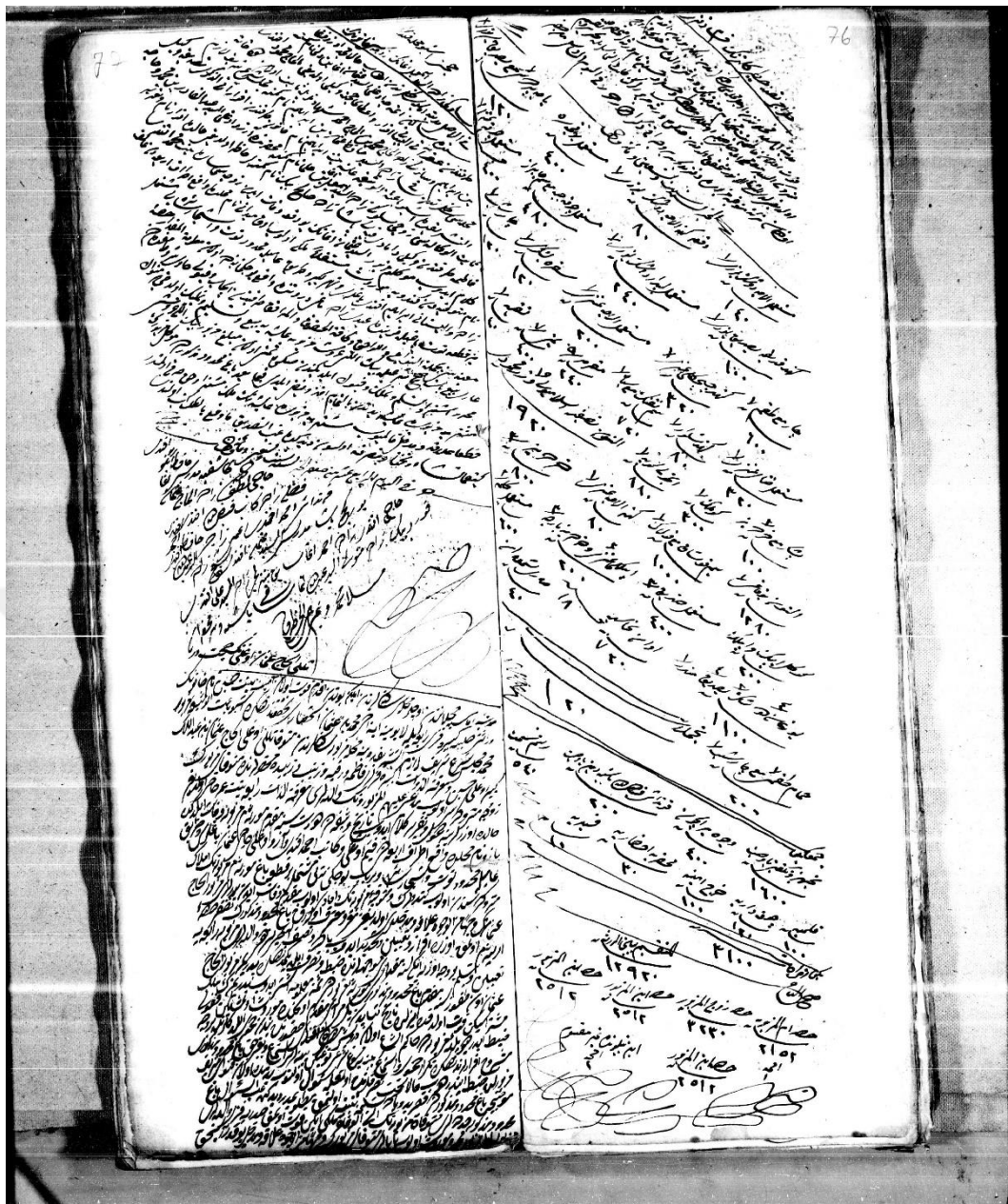
Ek. 36



Ek. 37



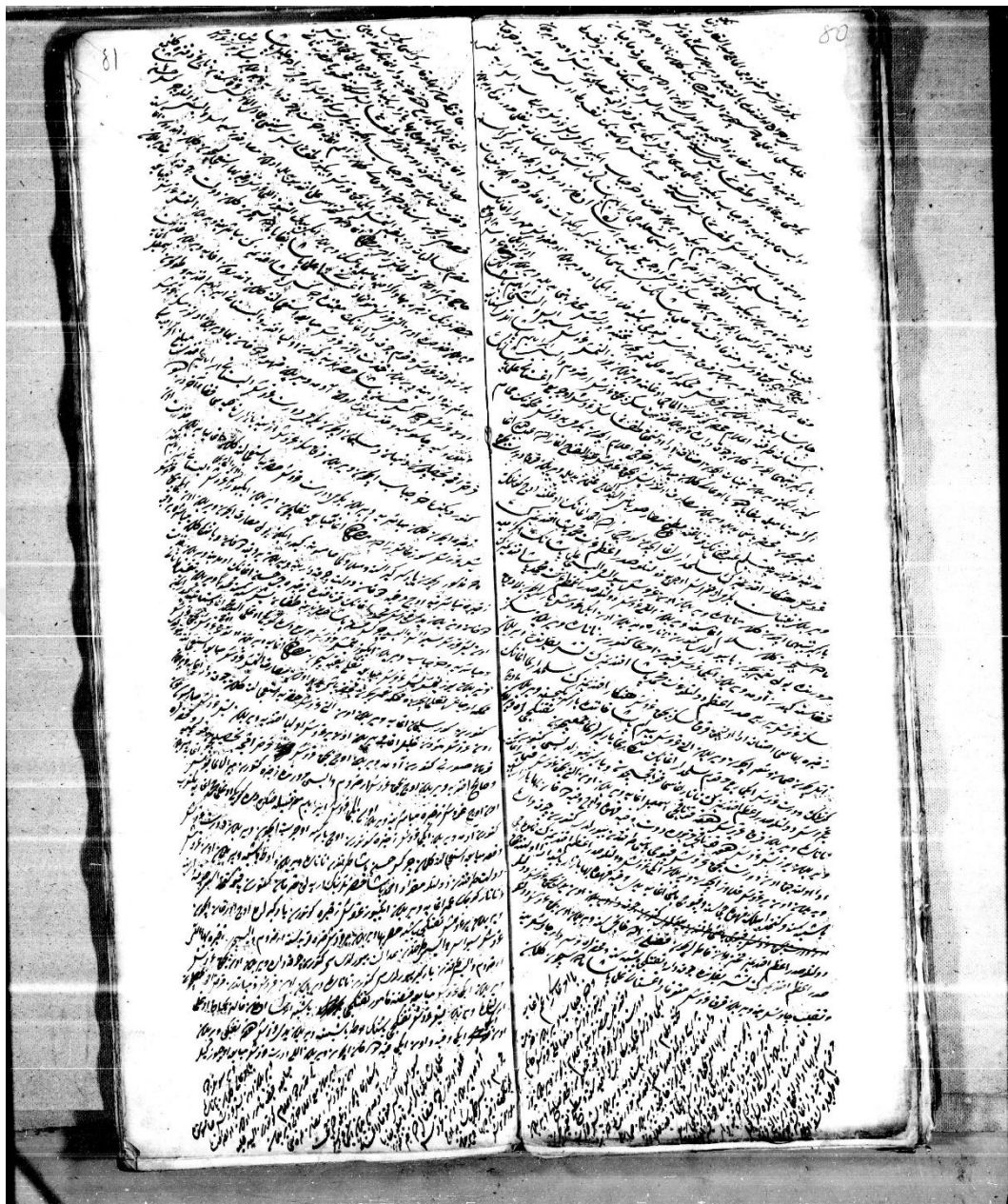
Ek. 38



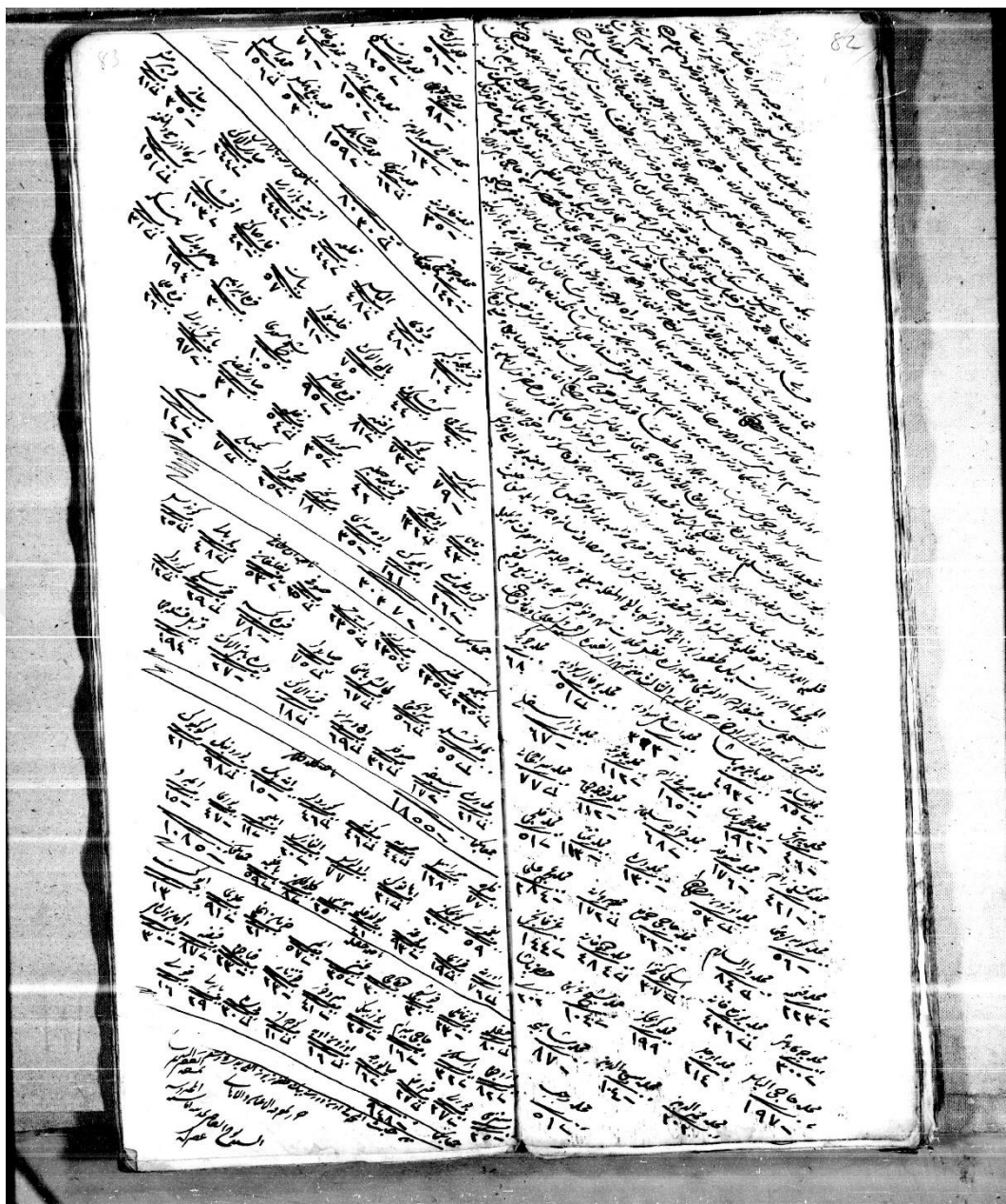
Ek. 39



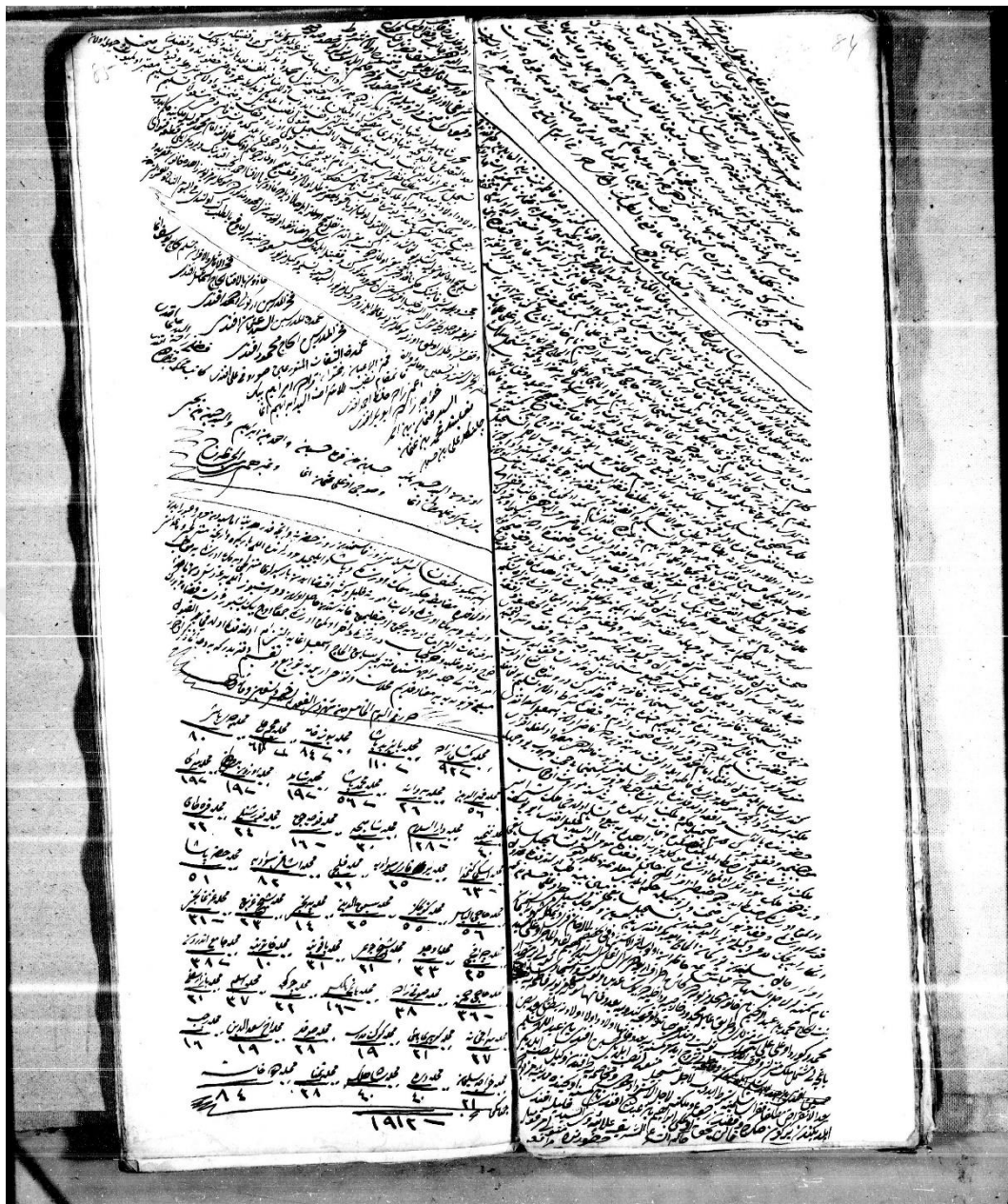
Ek. 40



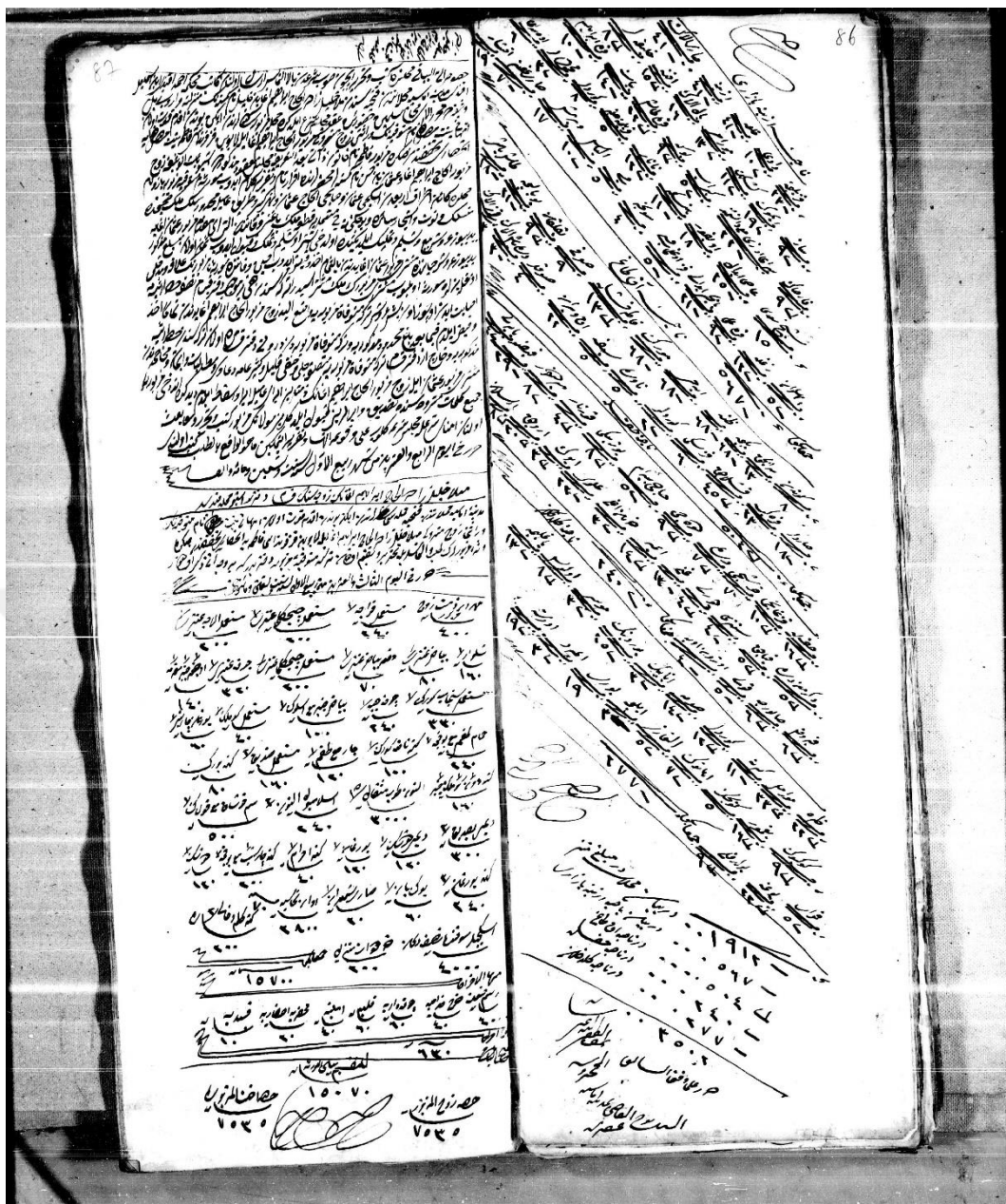
Ek. 41



Ek. 42



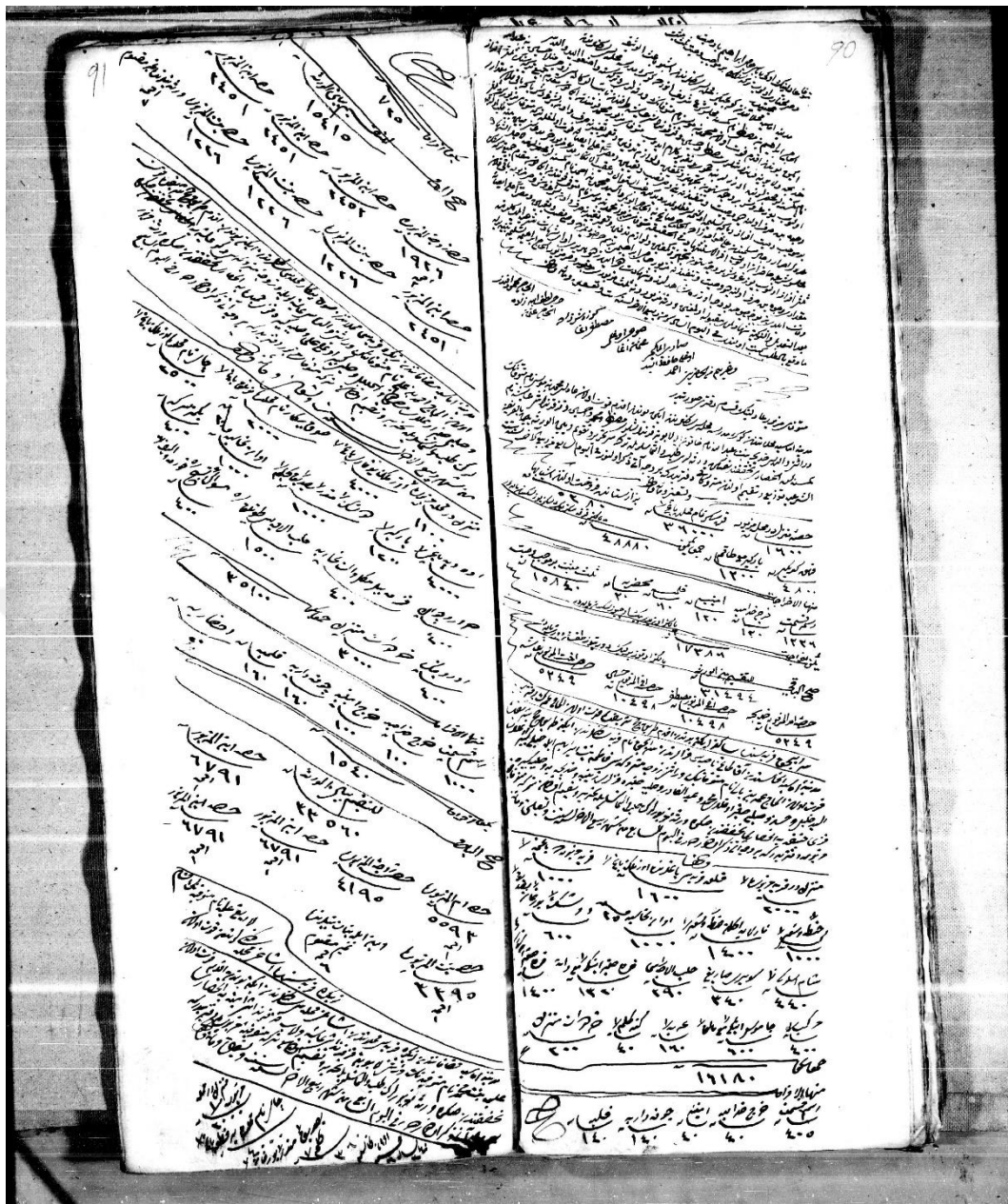
Ek. 43



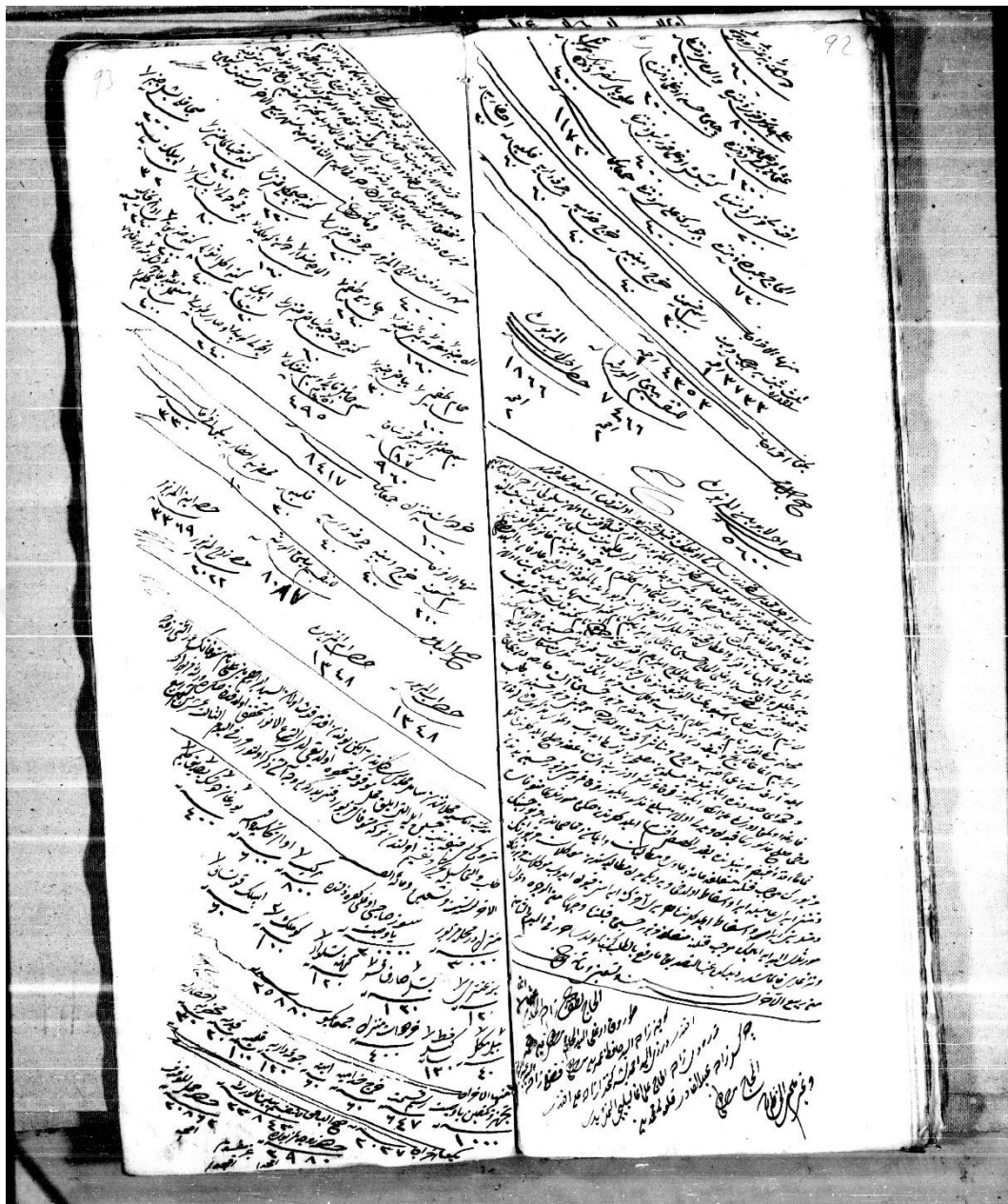
Ek. 44



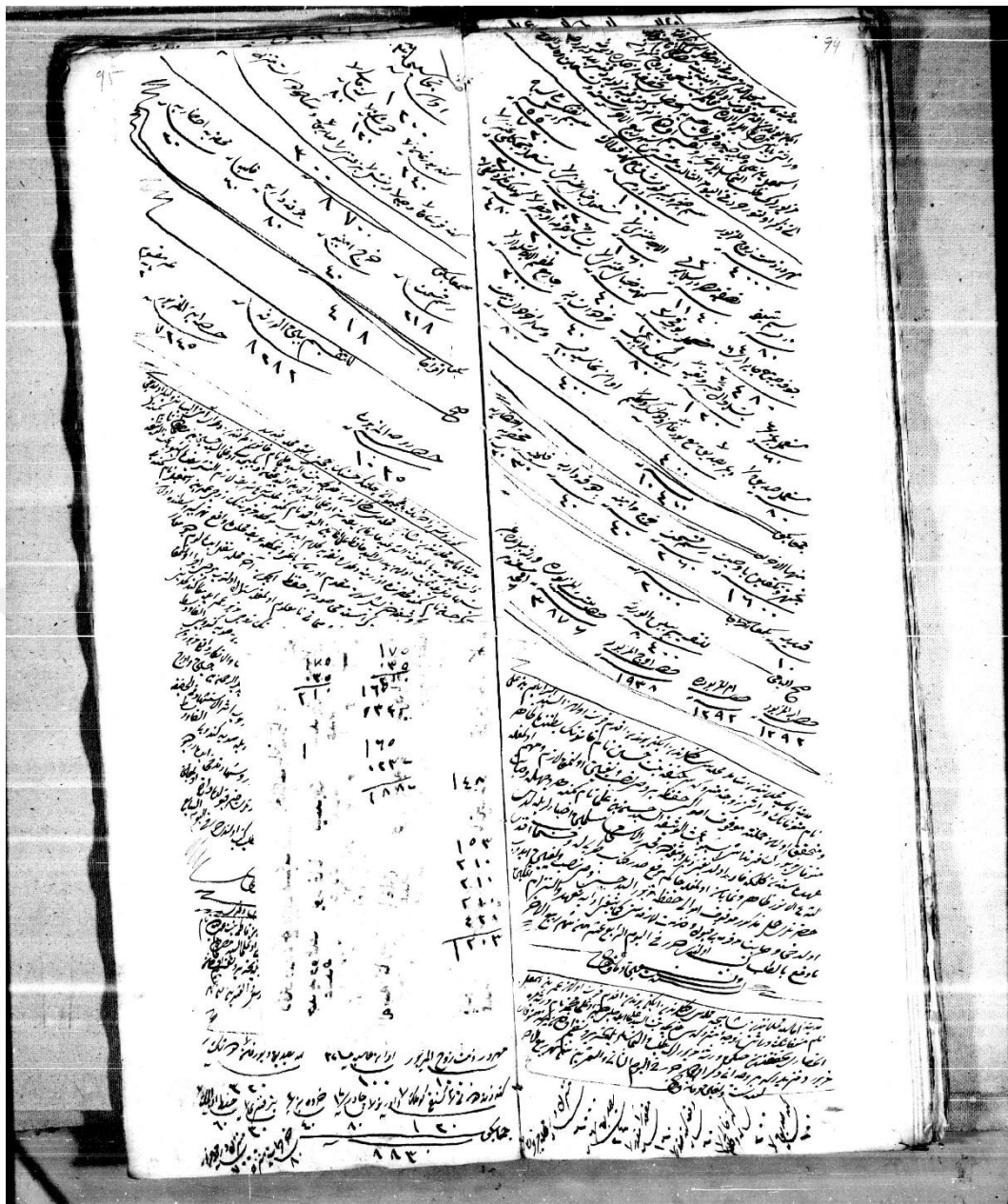
Ek. 45



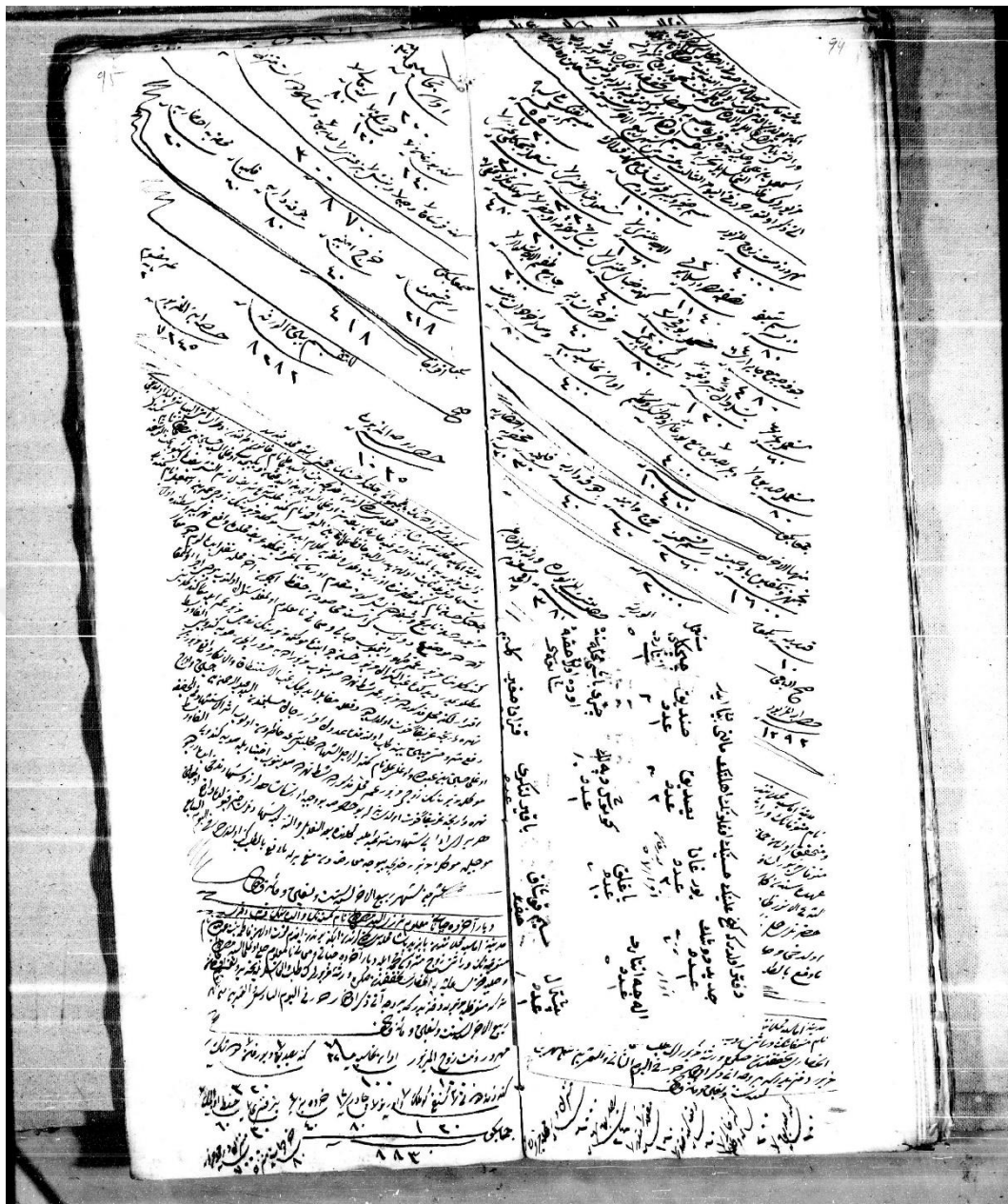
Ek. 46



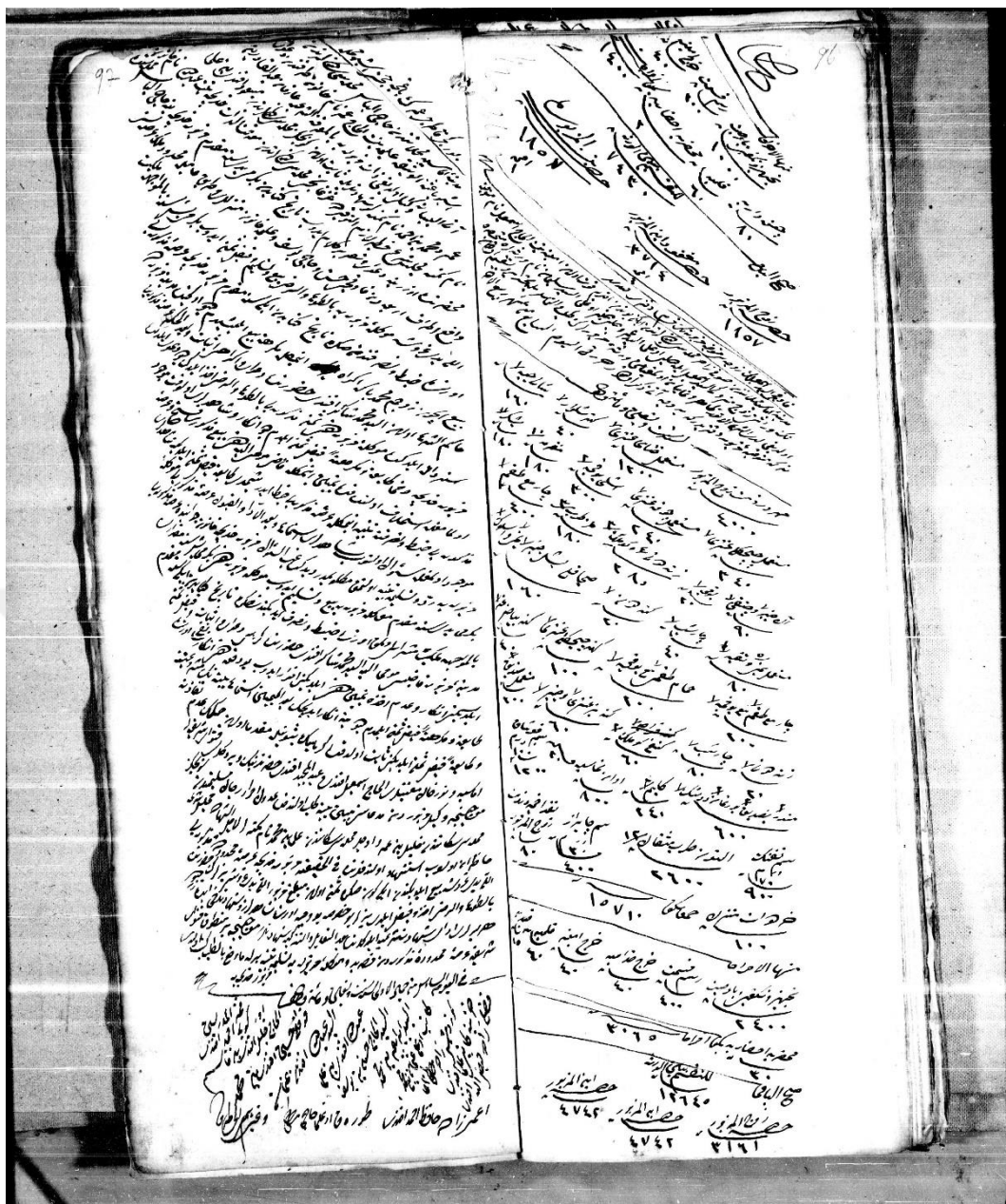
Ek. 47



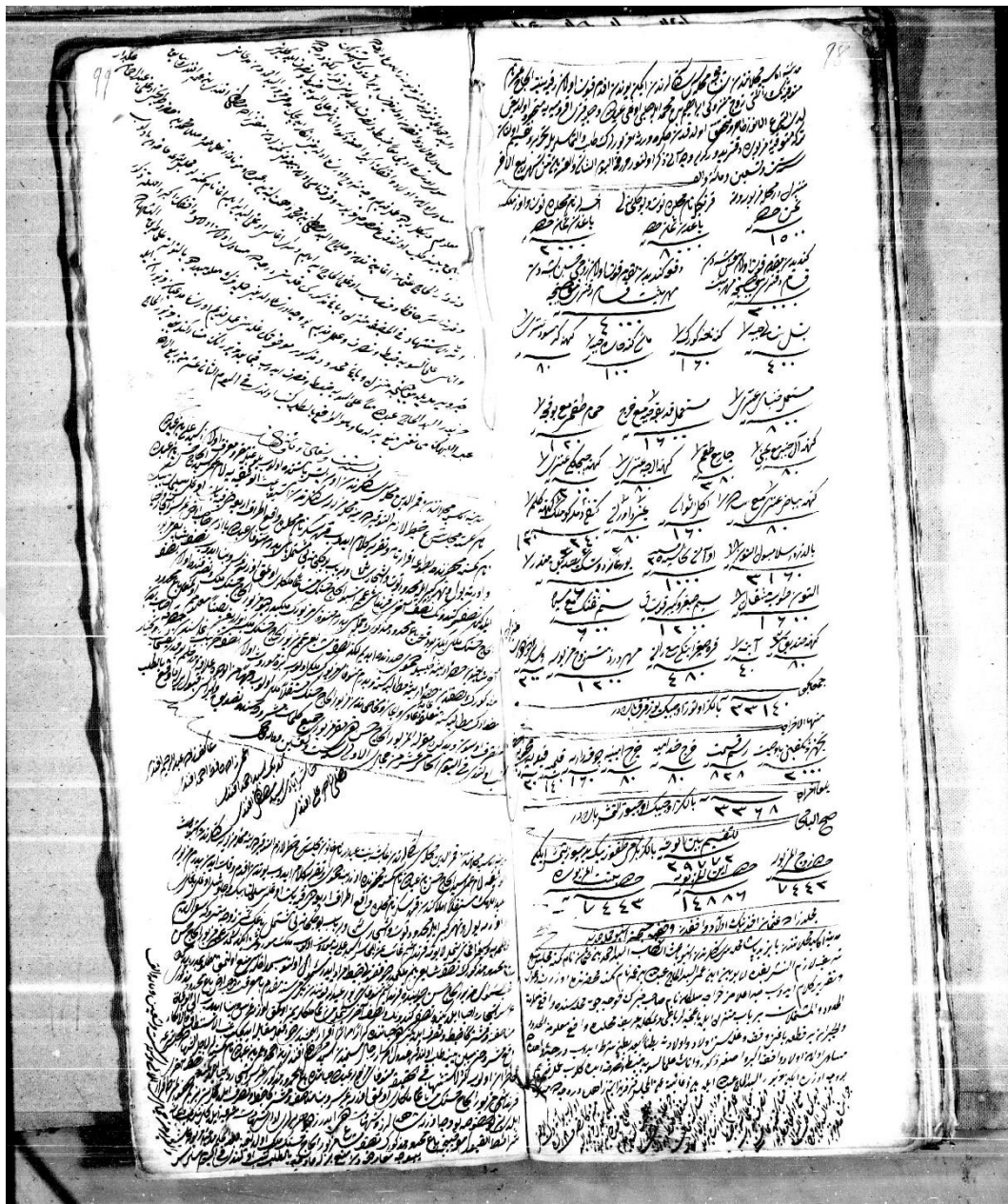
Ek. 48



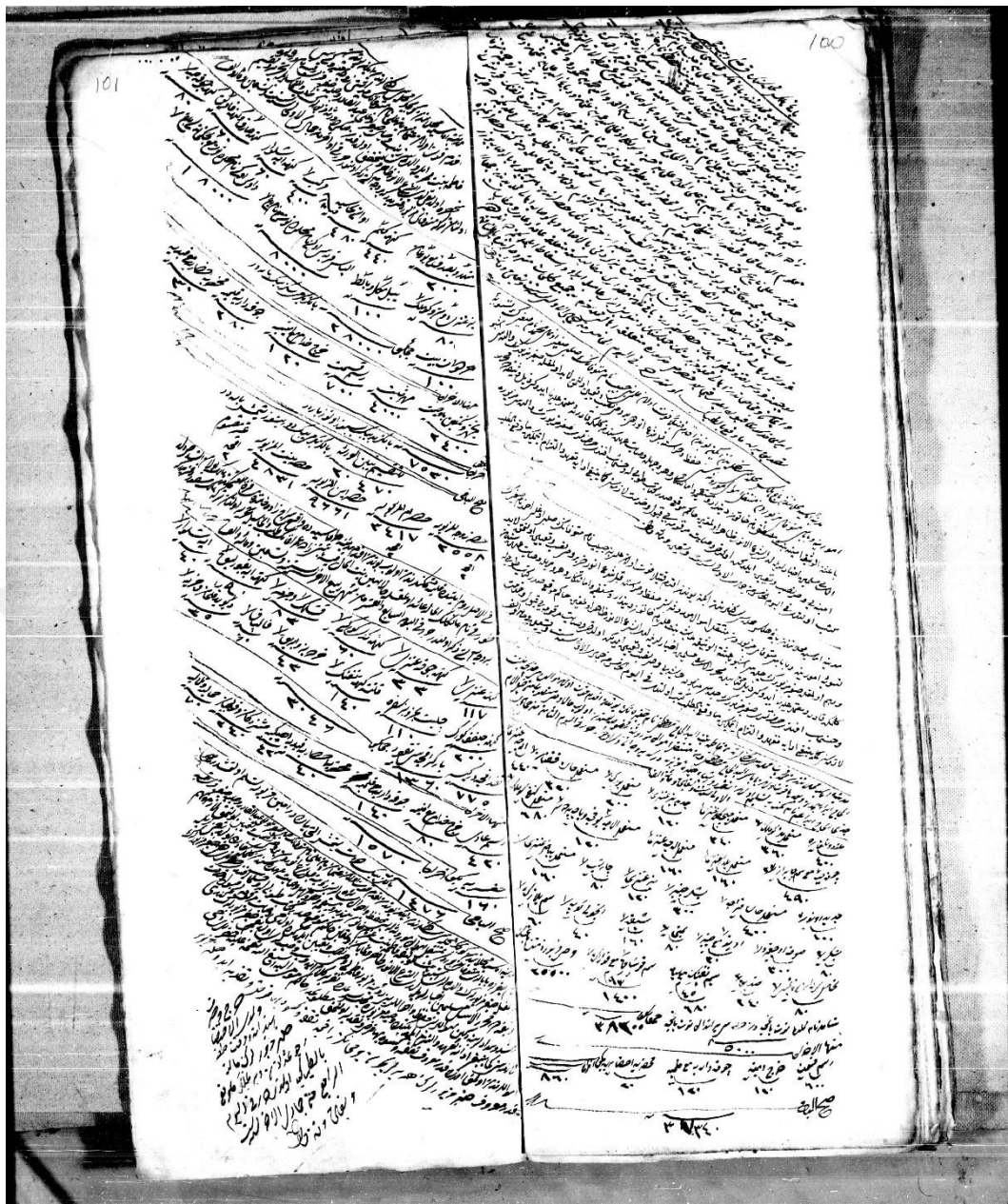
Ek. 49



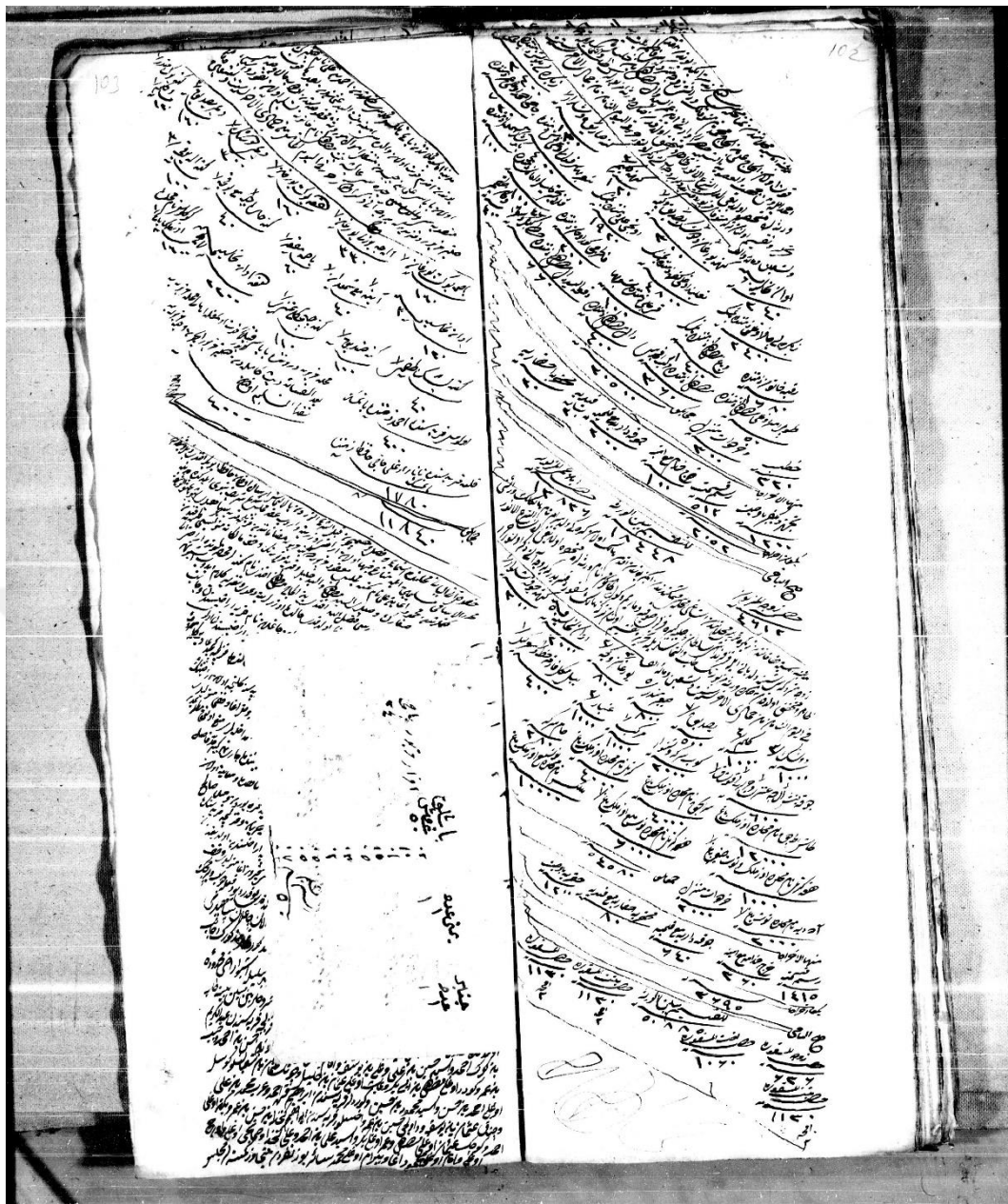
Ek. 50



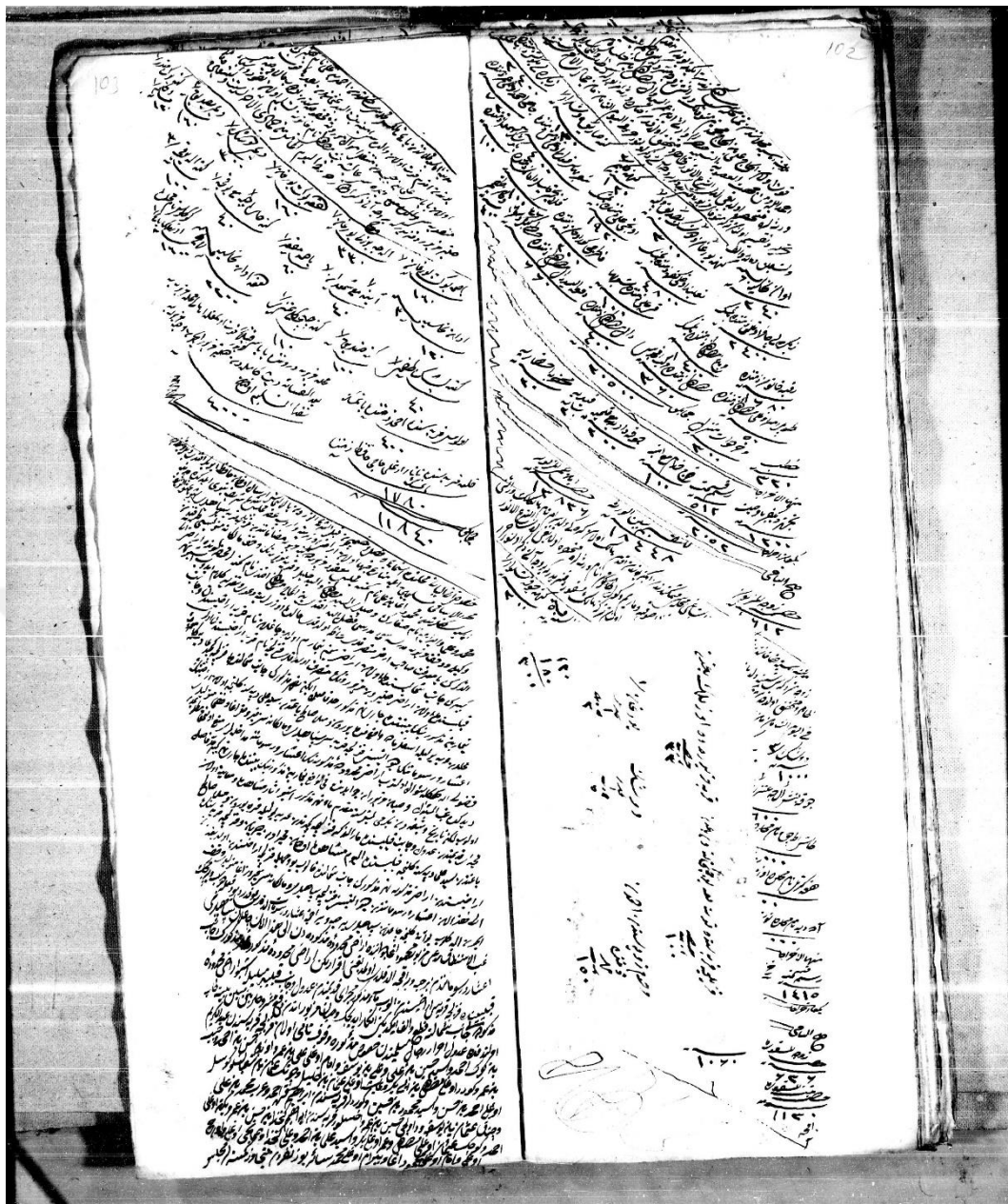
Ek. 51



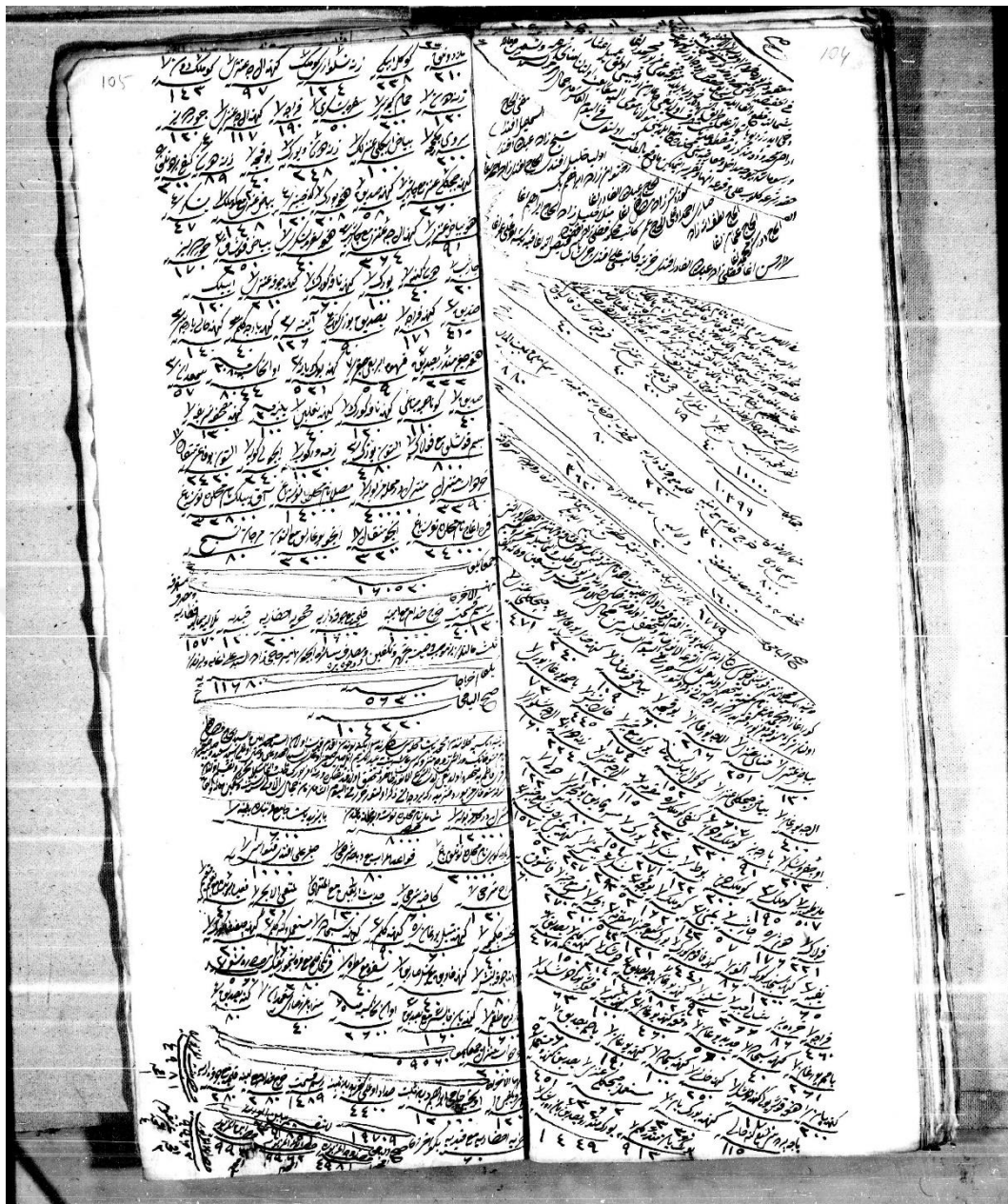
Ek. 52



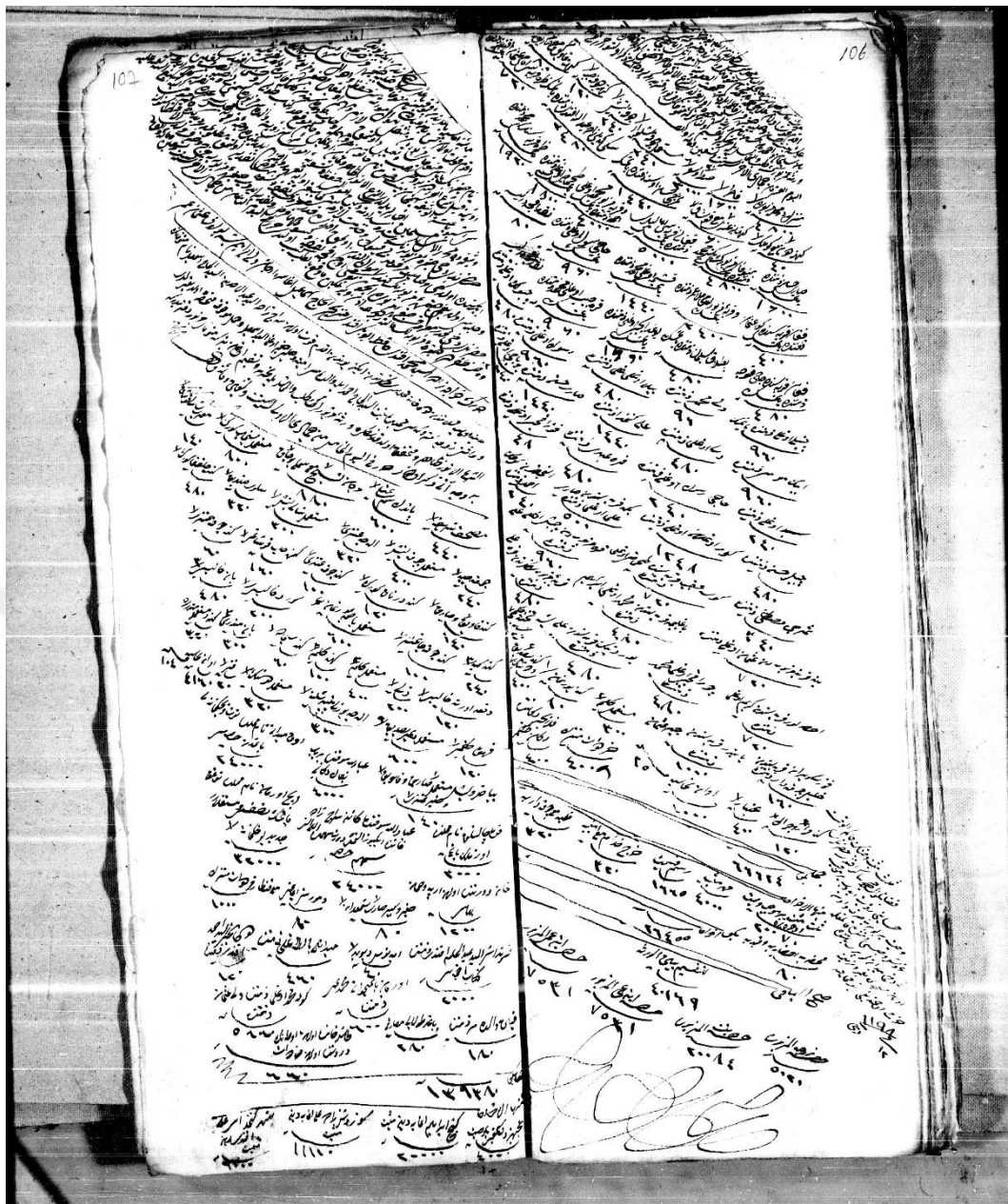
Ek. 53



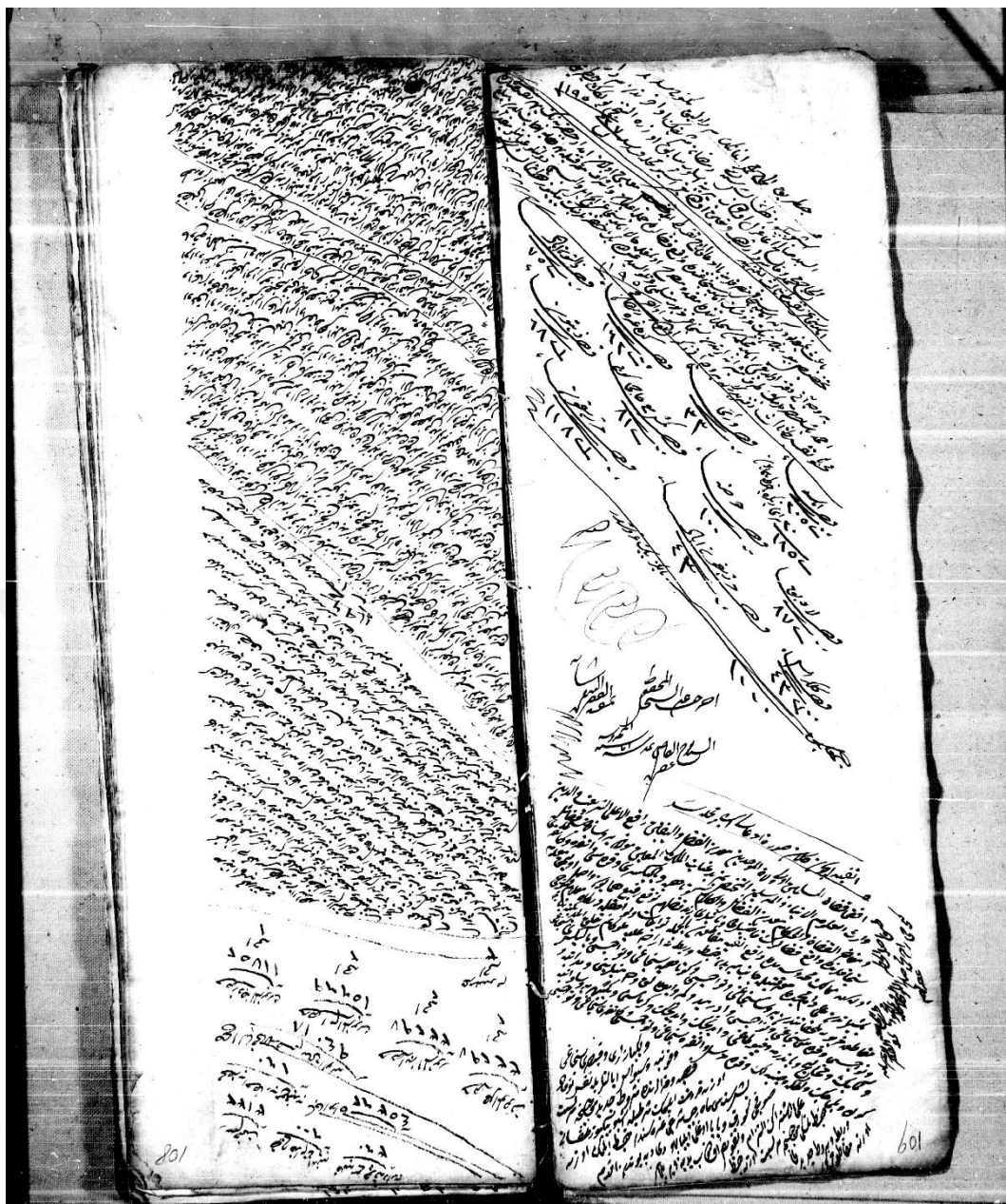
Ek. 54



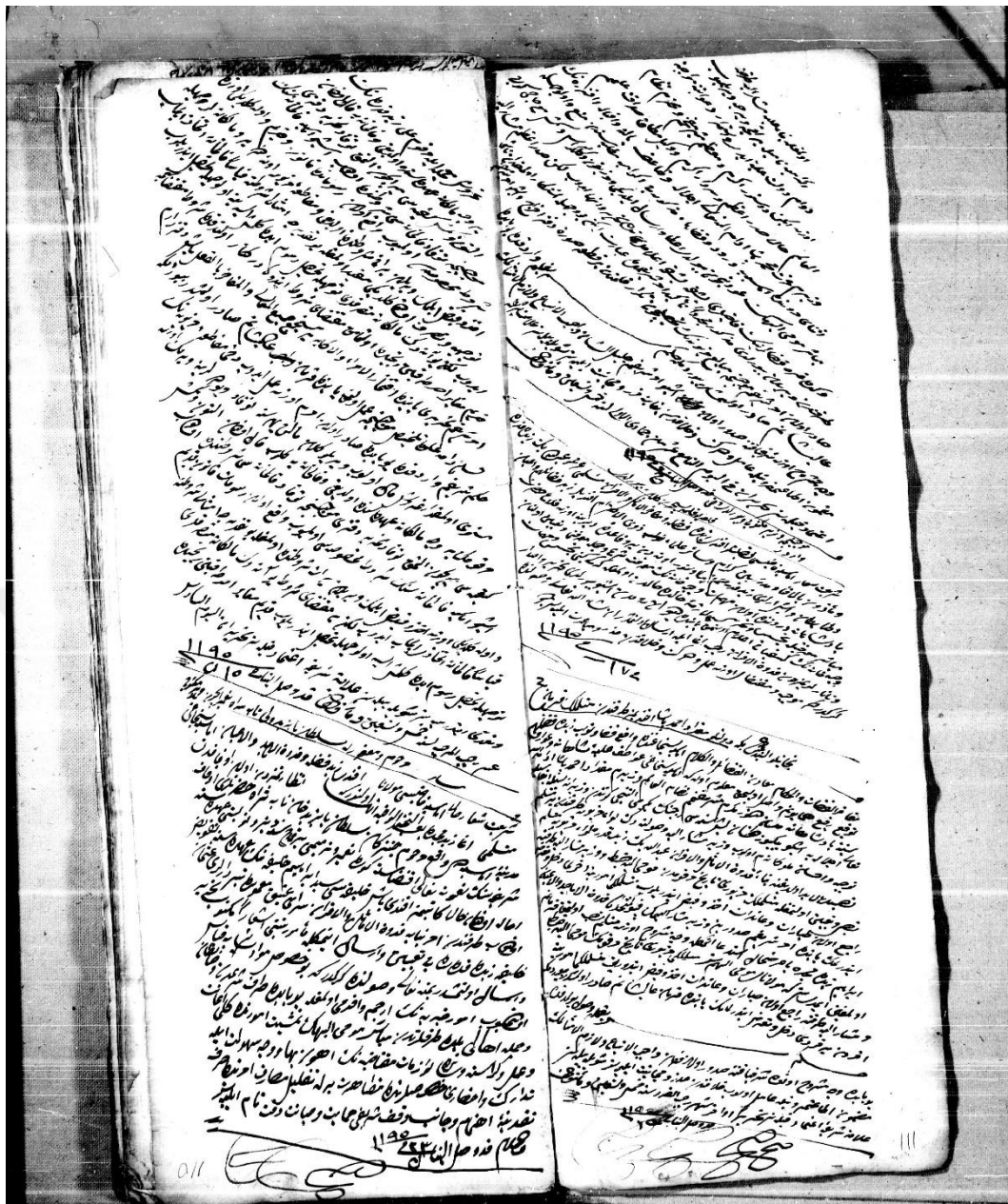
Ek. 55

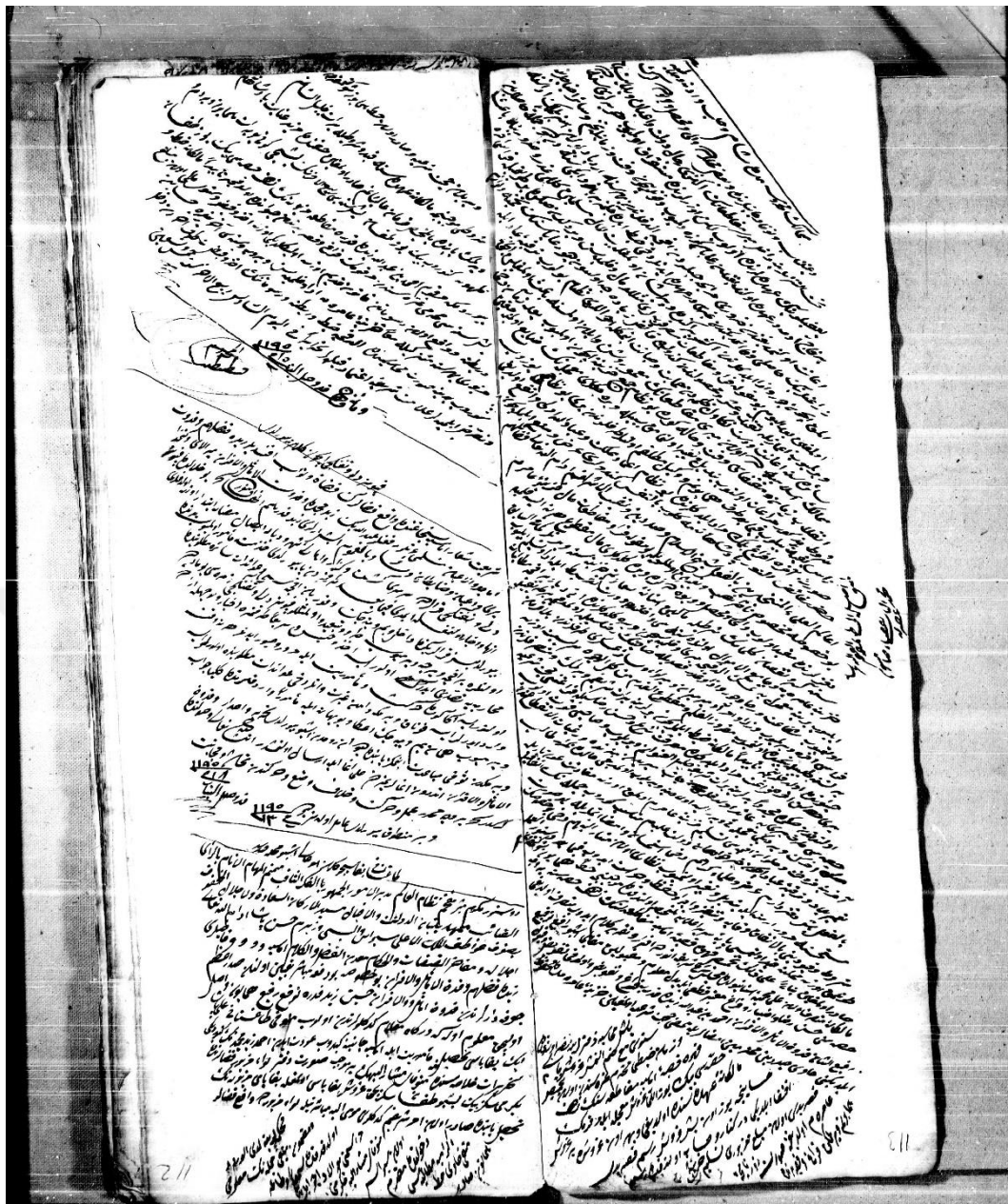


Ek. 56

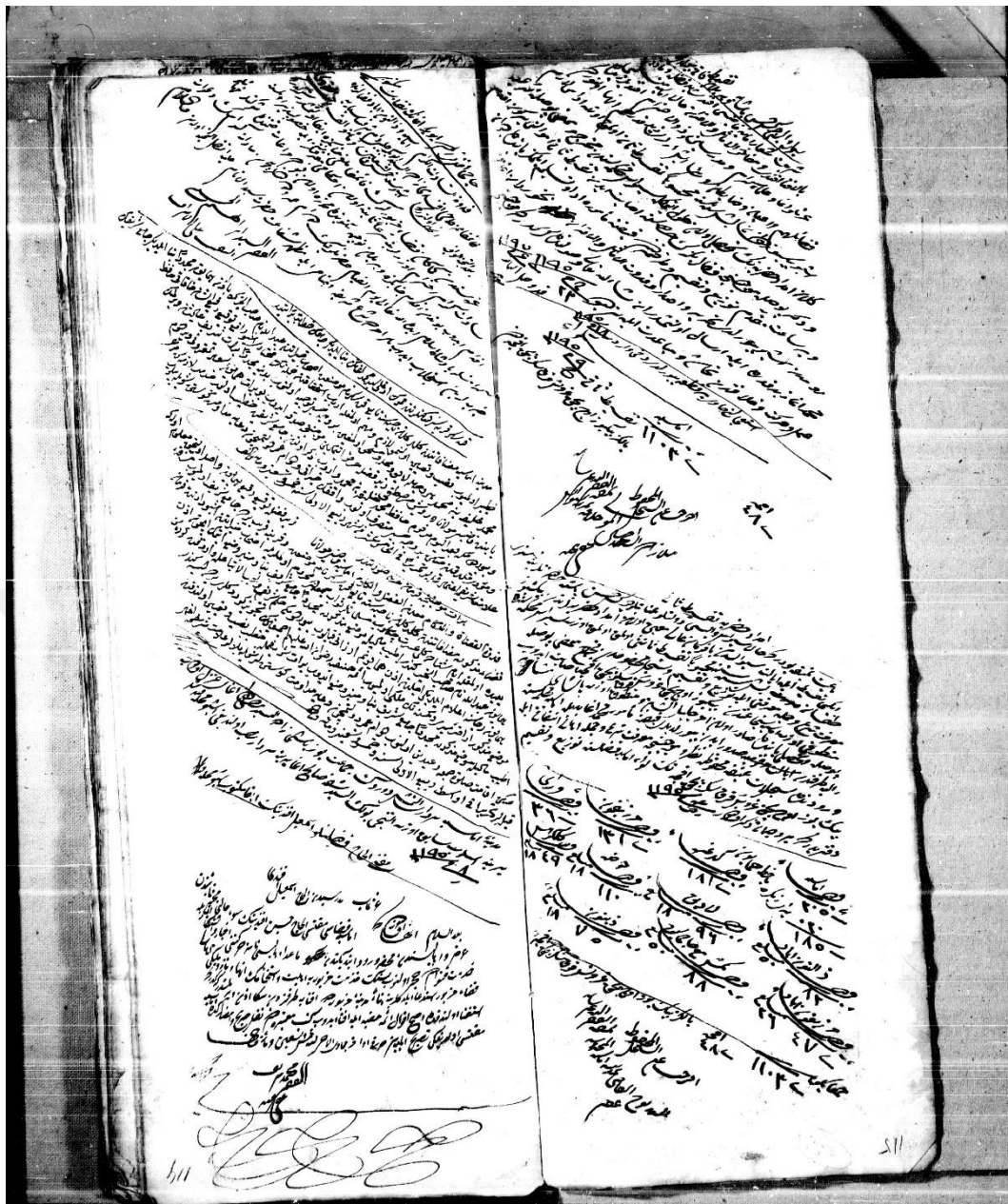


Ek. 57

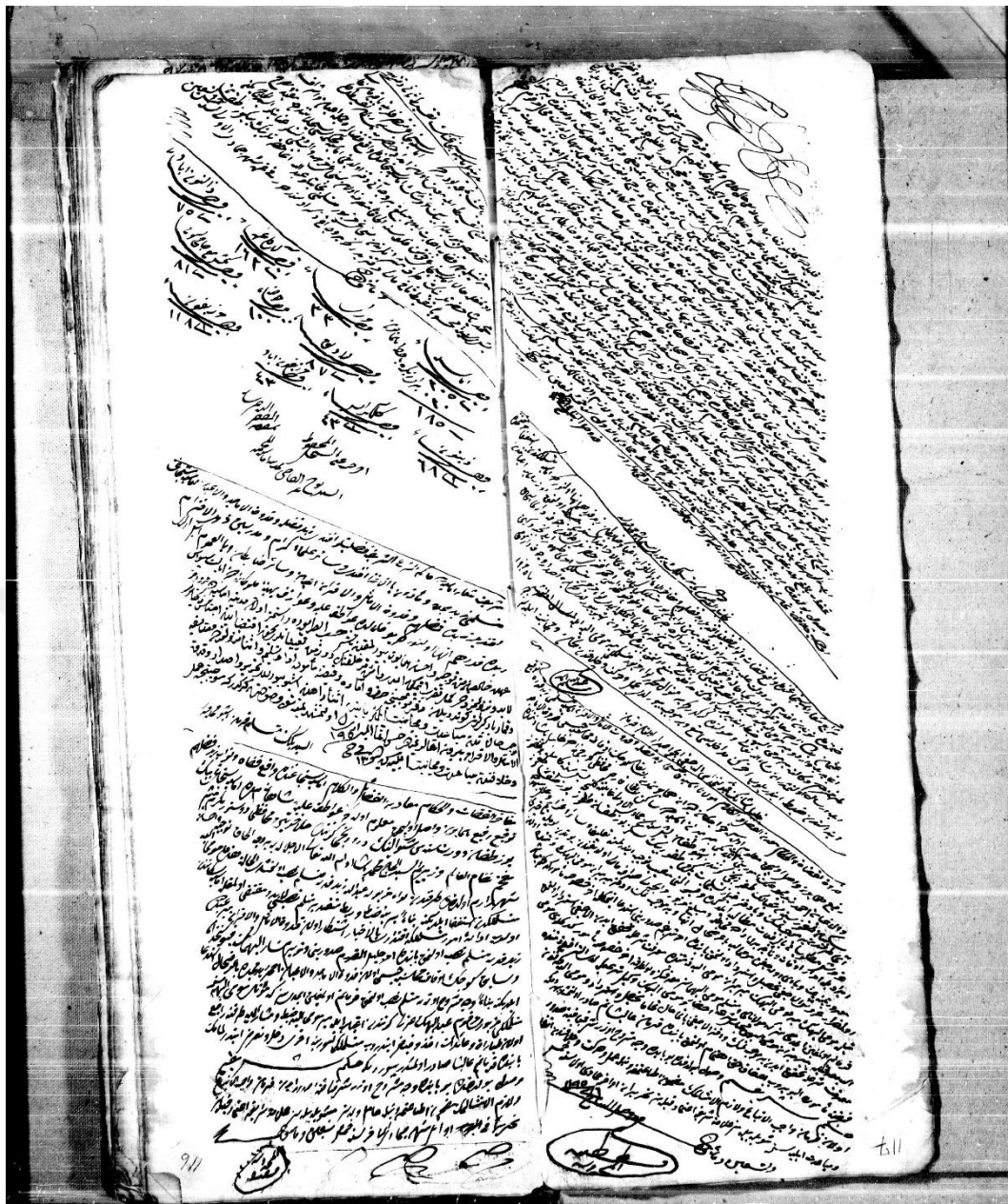




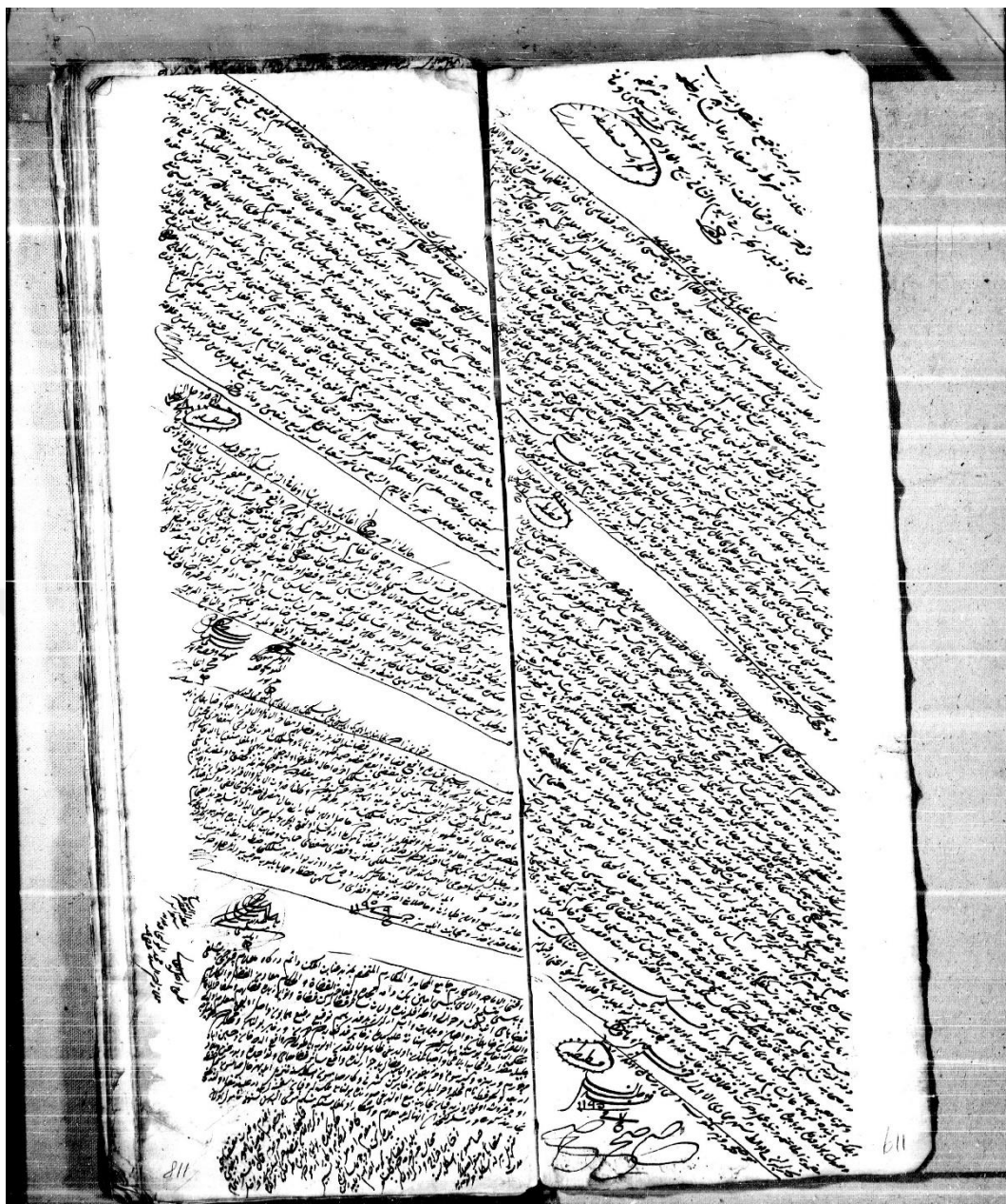
Ek. 59



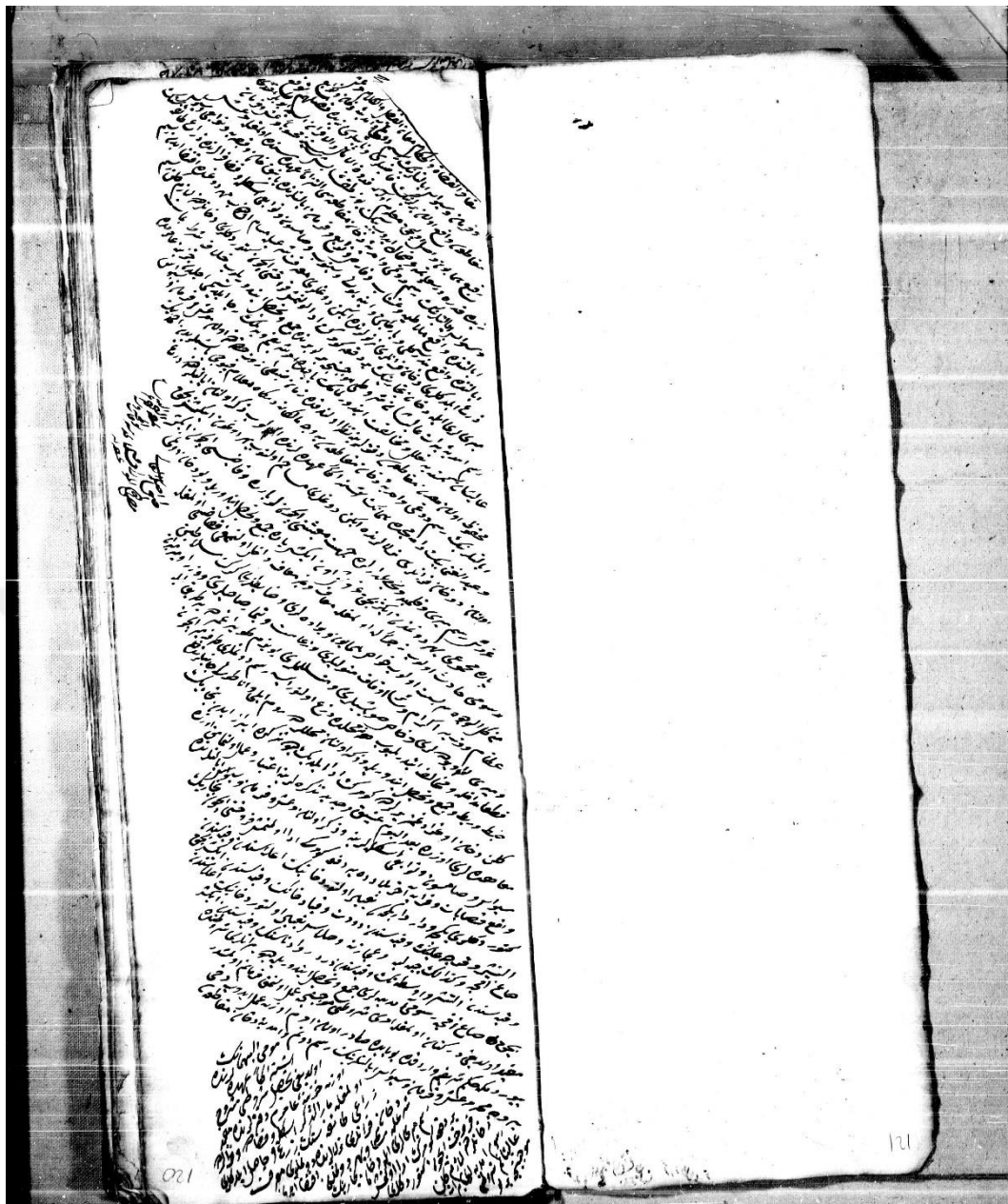
Ek. 60



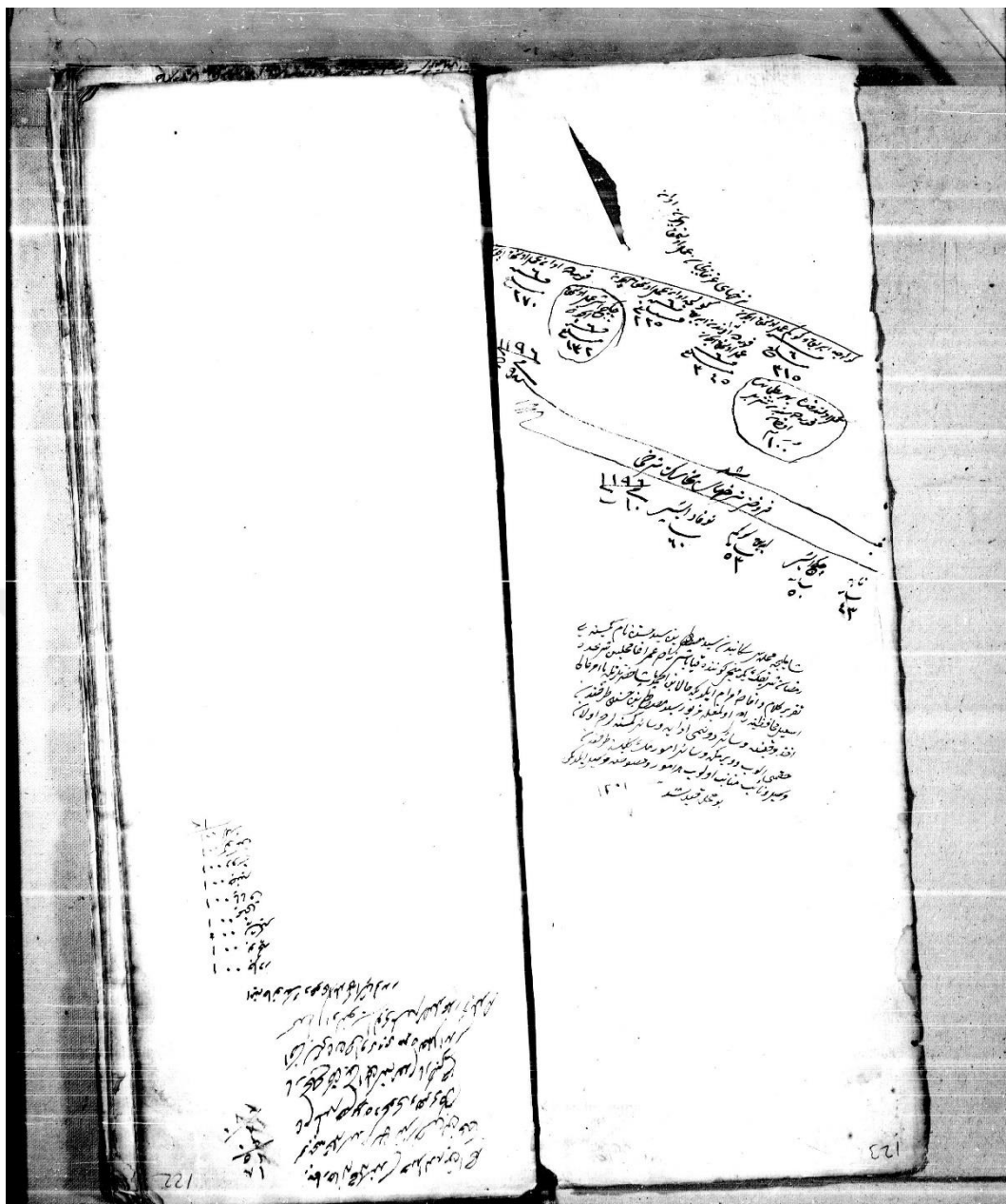
Ek. 61



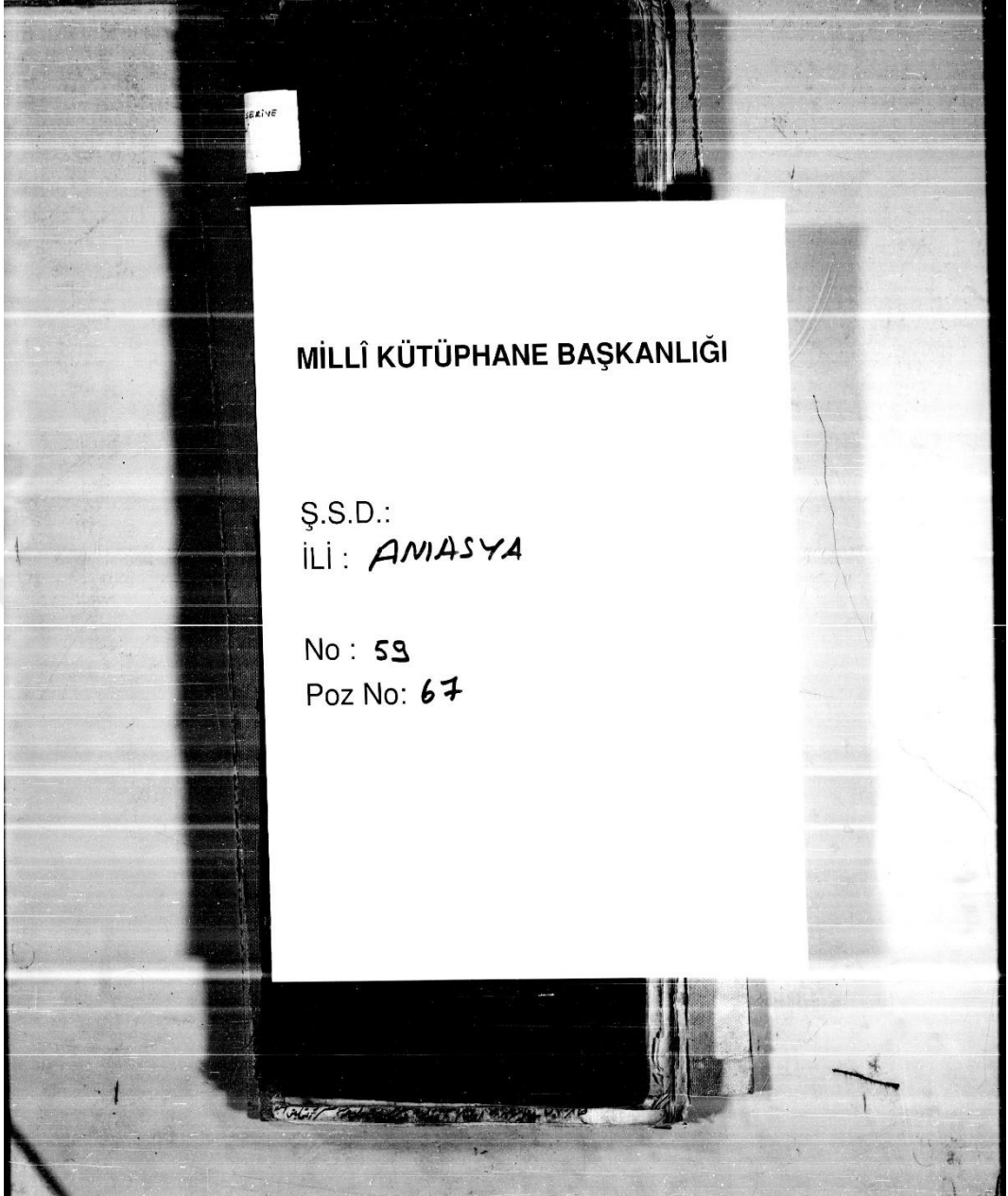
Ek. 62



Ek. 63



Ek. 64



Ek. 66

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	Büşra KARTAL ÖZGEN
ORCID Numarası	0000-0003-3640-7403
Lisans Mezuniyet	
Üniversite	Ordu Üniversitesi
Fakülte	Fen-Edebiyat Fakültesi
Bölümü	Tarih
Yüksek Lisans Mezuniyet	
Üniversite	Ordu Üniversitesi
Enstitü Adı	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Tarih Anabilim Dalı
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Doktora Mezuniyet	
Üniversite	
Enstitü Adı	
Anabilim Dalı	
Programı	
Akademik Çalışmaları	
1	
2	